

ספר הישר

והוא ספר כולל כמה ספרים
ומדרשי רזל על חמש חובשי
תורה וקצת ספר יהושע
ושופטים:

בלשון צה וערב מושך לבות
בני האדם להכיר נפלאות ה'
וחכדיו:

פה ויניציאה הניה
בנית יואני קאליוני קנה
השפה

Apreso gli Illuf. Sig. Pietro
Aluife, & Lorenzo Bragad.

אמר

הלוי מח

הצעיר חולעת ולא אית' חזרו הכי הנבוכ המעול כעצ
 גדול שמואל הקטן זלהה . אם האלהים בשמי השמי השלוחים
 רוכב בערבות ביה שמו גדול ה' ומהולל מהר ולב' דולתו ח' חקר . בכל מקום שחזה
 אובא גדולתו עם החה מוצא ענותותו כמרזל בל' לבדולת החדון הסכל מחייב לבל
 יוסף או בל יגרע דבר מגדולתו ענותותו כי אדרבא ענותותו היא היא גדולתו היא
 ה' ומהותו וזט מלת עם סגרא' מיותרת רק כי באה להוריענו כי ענותותו וסגרא' כב
 יכול חת רכא וטפל רוח היא היא עכמה הוראת גדולתו גבוה מעל גבוה כי חק פלס
 ח' ומגדולתו ית' דבר כאמור .

יעל בן

מכינו כי לגדולתו ודומותו ית' בכמה מקומו חס ויתעב לבסוד העמית
 יוקר מכבוד עצמו וכמו שהאריכו האחרונים כולם לחי נפש בספר התע
 ונחא ועירא דמן חברייא באתי עם זה להבנת מ' אה כתובים צדל ואתחנן ואת
 אהה ושמע את כל אשר יאמר ה' אליהינו ואת קרבר אלינו את כל אשר ידבר ה' אלינו
 אליך ושמענו ועשינו : וישמע ה' את קול דבריכם בדרכם אליו ויאמר ה' אלי ושמעתי
 את קול דברי העם הזה אשר דברו אליך הטיבו כל אשר דברו : מי יתן והיה לבבם
 זה להם ליראה אתי ולשמר את כל מצותי כל הימים למען ייטב להם ולבניהם לעלם .
 עכ :

מיו
מיו

יעם היות כי בספר כתובת יוסף אשר לי עוד לאלה מילת באלו הכתובים דבר
 רבור על אופניו ושם הארצתי בהם אבל עתה לאהבת הקיבור מה
 שנוגע לענינינו הוא זה . וכיין א' שנכנס בלשן יאמר את כל אשר יאמר ונחא בלשן
 דבור ואת קרברו אלינו את כל אשר ידבר . ב כי למה כמע אהכ אשר ידבר ה' אלינו
 חלק למה לח יאמר נכ את כל אשר אמר ה' אלינו אך . ג כי אומ' את כל אשר ידבר
 ה' אלינו אך הוא מיותר והילל כן קרב אהה ושמע את כל אשר יאמר ה' אלינו אך ואת
 קרבר לינו ושמענו ועשינו . ד' אומ' וישמע ה' את קול דבריכם שהרי פשוט הוא שיסרע
 האל ית' דבריהם ה' אומ' הט בו את כל וכו' כי אומרו הטיבו ונחא לאחרים רל הטיבו
 לאלהם והילל טוב אשר דברו : וכן מלת כל סגרא' מיותרת . וכן כמה דיוקים כי
 בחוק הביאור יתבאר בעה . וחפ' ר' לפרט זה כבר דענו מה שכתב בעל מזמור
 לתורה זל על פסוק כלו עיני לאמרקך לאמר מחי תנחמני וזל ארזל על פסוק גם את
 העולם נתן בלבם ד' א' שהעלים את הקץ שנאמר כי יום נקם בלבי ליבא לפמא לא גלי
 פומא לחזק גלי . עכל . ו' א' כנצטער דכה על זה וכלו עיניו לחלהיו ולאחרתו שיחפון
 לאמר לו מחי יהיה קץ החתום ותשוב תנחמני וכבר הקדמנו בדבורינו פעמים של
 בפס רזל כי כל מש דעה כנגדו וכנגד כל ישראל אמרו ולכן כל ישעו וכל חפץ שיאמר
 מחי ירחם לפי שחמרו ית' מעטה כהומ כי הוא חמר ויהי ואומ' בדבר ה' שמים נעטו
 וכמרזל בכמה מקומות . עכ' : ולי אני הצעיר אפטר לפר לפי דבריו לה באופן אחר
 והוא ע' מה שפי הראשונים זל על פסוק חלמא יימר לעברוהי ופטר אחיו כי כבר
 דענו מחמת הגדלות הנקראת בערבי כאט אונאתי . וכן ראינו אני הצעיר חבור
 להרא' אב על על זה גם נשיתנו כמה פעמים כי אם ירצה הנשאל לרעת מחשבת שאלת

ה' **שאלו** וזה היה מטעם שאלמו לטוב או למוטב בלי שהשואל יאמר לכשאל שאלתי.
הלה להשאל יתן הקולמוס כבועה בדיו לשואל ואז יסדר השואל מעם הנשאל למקום
אחד ועם ידבר ע"א יו כל הקולמוס והריו בענין שהנשאל לא ישמע שום דבר כלל ויש
כבולה כפלאה בחכמה ההיא כי מיר יטול הנשאל הגורל יו סורות של כקודות נקודות
ואתם יוציא' כמות של כקודו ומהם יוציא עד תשלום ט' סורות . כוף דבר כי מיר
יודיענו הנשאל מה היתה שלתו ומה משתטה כמטרק כי יצטרך להוציא השואל ראשון
לכיו הדברים שאמר העולם כי מיר מתרעם באוויר ויהיה כורע על פי גורל החכמה
ההיא . ולכא חלמא יימר לעברוהי רל לעבריו בני ביתו בינו לבינו ומיר בהוציאו אותו
החוכמה לא ללמד כגיד החלום לא גם הפערי כי זט אומ' ופשרא כויו כי בהגידם הפערי
אזב גררא עידו החלום . עכד : ואם דבריהם חלה כמים הם כט' אם הוא יתב לייבא
לשומא גלי ויאמר מתי קץ הפלאות כי אז דבורו היא עשייה ממש ומיר קודם העשותו
יאמר דוד מתי קץ הנחתם וזשה קודם כלתה ליטועתך כפטי לרברך יחלתי רל מפשה
מקוה אמי שתבוא היסועה להושיענו ולכן כרי סיבא לירי עשייה לכן לרברך יחלתי
אל העינימיהל שתדבר ותזכינה מפוך כי אז דבורך היא עשיי ממש' זאת ועוד אחרת
כל עמכי לאמתך רל כי כלו עיני כופות ומביטות אל עמתי פיך שאתה תאמר בפיך
לבין עמך מתי קץ היסוע' כרי לאח רל שאז חני בעמתי אומר מתי תכחמי אח' סיבא
אדבור לאויר כמט' וטעמו ככפחית ברבט . וכבוא אל ביאור הכתו' וזה כי כב' קב
כי למחמילים בחכמה איך ראוי להעמיד מיר בררושים הקשים טבה שאז לא ללמד
שלא יסינו דבר כלל אלא אמילו מה שבחקם להשיג יפסירו ולהיות כי אז ישר' חדשים
מקריב באו והוא יתברך בא לדבר עמהם בכבודו וגדלו ית' וישמיעם את הור קולו
מלהבו' אט' אשר על כן עמדו מרחוק כי הגיעו עד שערי מות לכא למרעה שלא לעשו
עוד כן אלא קרב אתה ושמע את כל אשר יאמר וכו' ואת חדבר אלינו רל כי איך טפק
כי בערך מרעה הכל הוא דבר קל ואמירה רכה כי בחקו להשיג יותר מהם על אחת
כמה וכמה טובה כפולה ומכופלת עליה' אבל בערכו ואת חדבר אלינו כי דבור קושי
הוא חלכו בערך . ואפשר כי לכא ואת בלשון נקבה רל כי איך שיאמר דברי' רכים
וגלים כדיבור הנקבה שעכ' דיבור קושי הוא חלכו כאמור . והחר שהורגלנו בכך
כרוית דבר אחר כי את כל אשר ידבר ה' אלינו אליך רל כי איך שהדבור ההוא אינו
להגידנו דבר תמו כי הוא עמוק עמומי ימצאנו ולכן לא יגלנו כי אם לך ללמד בית
לביך . ותקף ומיר איך שלא חגיד לנו דבר מיר נשמע באזנו ברברו ית עמך השור
והדבור ההוא ומיר ושמענו מפיו ית' ועשינו אותו בלי שאתה תאמר דבר אלינו והוא
עמנו מה שפי' על חלמא יימר לעברוהי וכו' כלו עיני לאמתך וכו' . וכל כך למה הואיל
ונעשה סדר טוב ממדרג' למדרגה ולא כמו הנעשה קודם לכן . והוא רק וככוף .
וסיפר הכתוב ואמר וישמעה' את קול דבריכם בדרכים אלי וגו' וכרי לבוא אל
הבנת הכתוב יפה איך נעים כריך להביא ראשונה מרזל וזל השמיעיני את
קולך כי קולך ערב . השמיעיני את קולך זה קול שקודם הרברות שאמרנו כל אשר
דבר הנעשה . כי קולך ערב זה קול שאחר הרברות שאמרנו קרב אתה ושמע וכו'
הטיבו

הקדמת המדפיס

הטיבו כל אשר דברו מאי הטיבו כל אשר דברו חרף בר קפרא ורבי חייה • חד אמר
הטובה כהטבת הנרות וחד אמר הטובה כהטבת הקטרת • עכ"ל : ואני הנשעיר ככף יג
טנה הייתי כששמעתי ממרי ורבי החכם השלם כמוהו"י ישעיה זקי"ט זלזה טנה
מפרש המאמר הזה במס רבו החכ' השלם כמוהו"ר יצחק אבן עזרא זלזה כי מד אמר
חרף וחד אמר חרף ולא פליגי אמנ' אינני זכור כל הדברים על בוריי אוח באוח מלח
במלה • ואני הנשעיר בעה' אשרש זה המאמר עם הפסוק דבר כפתור ופרח לפי מנחם
ה יב כזו ומה שאני זכור מדבריו עם הנוסף שאוסף משלי בעה' אשרש ואמתיק הכל
כאמר • וכה אומר • לרזל הוקסה להם בכחו' כפל הקולות והלל השמיעני את קולך
כי ערב הוא • עוד כי למה בקול הא' אמר קולך לבר מבלי שזכור אס ערב אס נעים
אמנם בקול השני שבתו והורה אותו באמור כי ערב הוא • ולכן אמרו כי בשתי קולות
קא משתעי קרא הא' קודם הרברות והב' אחריהם • וביאור הדברים כך • הגה מצינו
כי בקול שקודם : הרברות שאמרו כל אשר דבר ה' נעשה אף כי לפוס ריהטא נראים
דברים הגונים ומשובתי אבל המסתכל בהם היטב יראה שיש בהם גבאי בכל דברים
הא' כי נעשו בכבודות והב' בכבוד מ'עה לפי שהם אמרו כל אשר דבר ה' נעשה דייק
ות' אשר דבר ה' כבר ער היום הזה נעשה אבל אס ירבה עור ולהעמיס עלינו
עוד מכות לא נוכל על זה כי לא נעשה ולא נשמע הרי בכבודו ית' • וכבודו של מ'עה
גב' ב'אלס כל אשר דבר ה' נעשה דייק ותני אבל מה שדבר משה וירבה להיות סרסור
בנינו לבינו ית' לא נשמע ולא נאבה לרבריו כלל הרי ח'ך אלנו הדברים והקול הזה אף
בו שום ערבות אררבה רע ומר מזנות כמ'ם אבל כשבאו לרבר אחר העשר הרברות
תקנו והטיבו כל אשר קלקלו מקודם אס מה שנעשו בכבודו ית' כמ'ם אמרו קרב אחת
ושמע את כל אשר יאמר ה' אלהינו וכו' את כל אשר ידבר ה' אלהינו וכו' שאל שאל
סידבר לעתיד כמה וכמה מכות כל אשר ידבר עור ושמענו ועשינו • הרי תקנו אחת •
ומה שנעשו בכבוד משה כ'מור • אמרו קרב אחת ושמע את כל וכו' ואת תדבר אלינו
דל כי לא לבר אשר ידבר ה' אלא גם מה שאחה תדבר אלינו גם זה ושמענו ועשינו •
ואז וישעיה ה' את קול רברכס ברברכס אלי דל ראו גם ראו ענותותו ית' שפס היות
שהטיבת ותקנתם גם מה שנעו לכבודו ית' עס כל זה הוא ית' לא חש בזה ולא
הטה אחז לשיוע מה שדברתם עליו רק עשה עיקר וחם יותר לכבודו והט' אחז לשמוע
מה שדברתם לי ואת תדבר אלינו ולכא לי שמעתי את קול רברי העם הזה אשר דברו
אליך כי זה ערב לי יותר מאשר דברו עלי • עס היות שהטיבו ותקנו כל אשר דברו
קודם מתן תורה בין מה שנעו ע"ך בין מה שנעו לי אבל עכ"ל לא שמעתי רק אשר

דברו אליך כמו שאמרנו:

ולדאח גס ראה כל מה שפי' ברברי רזל שזכרנו השמיעני את קולך זה קול שקור'
מת שאמרו כל אשר דבר ה' נעשה כי להיותו אז קול דברים לבר בלי שום
ר' עימות וערבות לכן לא שמעתינו מעבמי רק על כרחי כב יכול אחת המשמיעני אותו
ג' כי לא ערב לפני כלל • אבל כי קולך ערב זה הקול שאח' מת' שאמרת 'קרב אחת ושמע
אח

הקדמת הכתובים

אח כל אשר יאמר ה' אלהינו ואת תדבר אלינו כי אין ערב ממנו בעולם ועל כן אמר
ית' שמעתי את קול וכו' דל כי הקול הזה הוא אש' שמעתי אני מאי מה שאין כן הראשון
זה כי כאן תקנו כל מה שדברנו מקודם שזהו טעמים ואמר הטיבון כל אשר דברו מאי
הטיבוננו שתיקנו להם מה שכתב הקטנים לעיל • ארא בר קפרא ור' חייא חד אמר
וכו' וחד אמר וכו' • כבר אמרנו כי מר אמר חדא ומר אמר חדא ולא פליגי וזה כי כל
א' בא לפרש תיקון א' מהענינים שזכרנו ת' סבר שתקנו מה שנגעו בכבוד מרעה ח' א'
שהטבתה הסודות כי הסבת הנרות הוא סילוק וכרייתת קצת מהפתילה והוא הנק' בלש
דימשאלאלא וכך ישראל מקודם אמרו כל אשר דבר ה' וכו' ש' אל אבל מה שדבר משה
לא עתה בדבורים זה שאמרו ואת תדבר אלינו הרי כאלו סלקו מלת ה' וכאלו אמרו כל
אמר דיבר נעשה דל ריבר מי שיהיה הן הטי' הן מרעה נעשה וגומע • וחכא בתרא
שבר שתקנו והטיבו מה שנגעו בכבודו ית' שאמרו כל אשר דבר ה' ער היום הזה נעשה
אבל מה שידבר להכא לא • הטיבו זה כמו שמטיבים הקטרת כי פסול הקטרת הוא
כשחמקו אחר מכל שממניה ותקונו להוסיף הסם ההוא וכך ישראל כשאמרו כל אשר
דיבר ה' היה חסר בדבור' זה אות ה' שיהיה כל אשר ידבר ה' ועת' תקווה והוסיפו
שכא את כל אשר ידבר ה' אלהינו וכו' • ולכ' הטיבו דל כל מה שדברו בקושי כבר הן
הטוב אלי הן הכונס אליך כמ' ולהיות כי זה הדיבור הנק' וכשר הדבר לפני המלך
מלכו של עולם לכן נתאווה הטי' ואמר כי מי יתן והיה לבכם זה להם דל כי כל אשר
ידברו לפני כל הימים שיהיה כמו זה עכמו כי ערב מאד הוא לפניו כאמור • וזה הטי'
אין לו פוס ערך בעולם לפי דעתי שבת לא ית' • ובמקום הכ' לעיל פירשתי הילוך אמר
בכתובי' יותר נאה ומתקבל לפד' אם יגזו' הטי' להדפיסו דרו משם כי תגיל ותשמח בו
וגתבאר הדרוש שאנו בו איך הוא ית' חט' וחטט יותר לכבוד ר' רעה מאשר הוא
נוגע לכבודו ית' כמ' ט' • ואחר שכן דרך המלך מלכי המלכות
הבה עם בריותיו כל שכן וק' מבן בנו של ק' ו' אכחכו עמו וכאן מרעיתו סראוי שכתבו
יותר ויותר לכבודו ית' מאשר נוגע לכבודו וכמו שפי' מוהר'ם חלשיך ז'לה על מ' ב'
נקום נקמת בני ישראל מאת המדריכים ומרעה לא כן אמר רק לתת נקמתה' במה
וק' עייץ עליו • וזהו אכלי פי' פסו' כי סם האקר' הבו גדול לאלהינו ער מה ששמענו
שמענו איך הוא חלק כבוד גדול למכו' המיל' יותר מאשר היה ראוי לחוס לכבוד ש'
ית' וזה כי מצינו שסם רמז מילה בראשי תיבו' ורמז שמו הגדול' ית' שם ההוי' בסופי תיב'
בפסוק מי יעלה לכו' השמיה' וז' כי הגדל על כל שמך • אמר ר' שהי המילה וכו'
כי שמו אמר ר' ובריתך יכבודו וק' • ולכ' ר' רעה כמנהגו בכמ' מקומות כי אס' ת'
ית' הגדיל לדבר א' על שמו לא בעבור זה נהיה רשאים ג' אכחכו להגדיל ולתת כ'
לשם דבר על שמו ית' כ' יכול כי הוא ית' רשאי לעסו' בשמו אשר יר' אבל אכחכו לא
לא כי סם האקר' אני אז ראוי לתת אכחכו • הכבו והגדול ל' ל' וכו' ולא על האופן שפ' ע'
ית' כי הוא רשאי ולא אנו • ואם זה דרכו ית' ללמנו דע' וצ' והטכ' מדרכיו וארח'

ובמשה והלכת בדרכיו :

אמר

הצעיר עדי צמיח וסדרי במחזורי אלהים הוא יודע וישר
הוא ידע כמה יגיעותי עתי כזה טרחתי עד הוציאתי לאר קעלומת
הכפר הזה כי מיניו ולקחי מעל הרחי עיר ורב בימי אעיר גרונה כל הכותב ושל
כופרים העיר המהוללה כהר יעל וכלימי תרם בשנות הרבים שלטולה גבר מדתי
אל דתי ענה בדרך כחי ברזל במה נכסר כר כה בנהי לה חזו הוטה לחיל לעיר ליוונה
יעה אשר היא הגון מהשלטת הווננו היע כמו יניכמו גרונ דוקי דוק עיכודגנדרו
די מירובי הב' ירה והמא' וכל הוי כוכב הל' ה' יר ללא החטהזכור חזכור והטוח
כלי נכסיו ותידד שתי מיני בהעלותי על לכבי כמה וכמה השתדל השתדלות נמרץ
ה' ועטרת ראשי זלה בבוסו בממונו והו' להשתק הכפר הזה כמשכטו כל הומים
להיוב התורה ולומדי ולבזבז ממון וחיל קרן וימש לקנות ולהעתיק לי לעצמי כערי
איך קץ לדעת חכמי מוסר להביא חמרי בינה כאשר יע דון יגידוך כל שער עמי זכרה
אלהי לטובה למחמה לכבוד ולהכארת עם הכרויקים אשר ו' גן ערן חכיר כי שלטע
היא ובכרטמן הפרט בהתקתר כפר הזה קדרש הלולים הוא לה' כי מכלם לאכרה'
ולח נמצא דק אחד שהעתיק החכם השלם הסופ' האהי כמה' יעקב בן עטניה זלה
העתיקו ונכסיו כתיבת יד יפן ננפן אותיותיו מטובטשו ולולי בקיאות הרב הכנ' זלה
לא היה אפשר לזמנו להבין האותיות ההם ולהעתיקו מרוב הזמן והטענות וארוס
חבי זלה מצא חן בעיניו להשלים לו כדי לתת להעתיקו גם הוא עי סופ אחר ובס'כ'
גפ' לכך בעונותי הרבים יכאתי ממחצתי מוונלדתי ומבית חבי מפני זלעפות רעב
דבר וחבר' מחוץ תשכל חרב ומי דרים אמת דבר ורעב מפני המלחממו והקטנות
שהיו בין בני המלך הזקן מלך מרוואיקוש שמה כי כל אחד מהם להמר חני אמלך
ויאכלו את ישראל בכל פה ער כי בשארנו מעט מהרב' מעשר מן המעשר וכמה משפחו'
כמה בתוי אבות נכדו ונאברו וה' כלל היו כמה וכמה פרים מינים ממינים סונים
חרשים גם ישנים מהם מדפוס מהם מכתובת יד חרשים מקרוב באור רובא דרובא
כשרנו נקדשו ו' גמזו חתה המפ לתויהי שם עם בעליה ער היו הזה חני לעינים סכך
ראו על טוב ועל רע יהי שם ה' מבורך ומיראחי פן יהיהספ הזה גם הוא כאח מהם
כל יום ויום הייתי משתדל בכ' עני ותעצמו לשלוח כתבי יחידים סגולה בעיר ארג'ל
יעה ולעיר טיטולק יעה ולעיר פאח יעה א היחידים ש' שארו מתכפל ומתחנן לפניה'
לדרוש ולחקור היה מקום כבוד הספר הזה ויבוקש וימצא כי היה טמון גמזו ביד איש
מיחירי הקהל הנכון המעולה כה' ששה חבן כ'ו' ואחריון כייטייח כי בהרגישו
טוב כוונתי כי להדפיסו ולחלקו בכל גלילות ישראל לא אחר החיים לשי' כי רצה
לקחה חלקו במצוה זאת וישלחנו אי' מנחה שלוחה ישא ברכ' מוחה ה' וחסיה וסכורתו
שלמי אכירי ועם דרות כי חני הצעי' בעניי הכינותי ס' בתולות יוכף בב' חלקי'
הא' שיקבת מקומו מהפרסיות שפיר שתי חני הצעיר בה' כיד ה' הטובה עלי' והב' כ'
דרושים שדרשתי בקהל רב ועוד יש קונטרים אחרון והוא פיל קבת פסו' ומרזל שגאו
אנב גררא לדי וסירשחים לפע' והנני היום במהרהורא בתר' כרי להביאו אל הדפוס
אם יגזור הש' בחיי' אבל עכ' אמרתי חני אלבי לך תולע ולא איש קח כוח קר עת

הקדמת המדפים

אנו חתומי המדרש תורתך כי הנה הרפסת ספר הישר הזה כונע לכבוד והדר ה' כי
 יתקנה לבנות בני אדם להתרבה בו ית' יען ממנו יבינו נפלאות הסם וטובותיו
 אשר תגלה לנו עינינו והם ואף בחר בנו מכל האומות וכמו שתראה בארוכה בהקדמת
 כל המדרש וכל מה שלפניו עשר תועלות שיש מזה הספר המביאים אל האדם לבטוח
 ואלה הן: **בן ציון** * גם אני הצעיר מכחתי ממנו תועלת אח' והוא כי כמה וכמה
 חברים שישו בחמשה חומשי תורה קטי ההבנ' והמע' אל כללו למבוא דרך סגול' לישב
 חרוב ההוא ולפי דברי הספר הזה הוא מובן על נכון יען סיפר והאריך במקו סקבר
 בתורה שישור דבריו כהויותו ועל כן תמצאני עומר בחוץ בגליון מניף יד ואומ' את
 הפירוש הזה מובן משה וכו' דוק ותשכח * וכן הובא בספר הזה כמה דברים סגול'
 כפי צרכי המדרשים בקצרה ובספר הזה הביאם יותר בארוכה באופן כי עת לעשו
 ללמד לכוונ' שישו ית' ואחר סוף ראוי להפר ולבטל כעת הזאת הדפס' חבורי סוכרתי
 עיני ראינה אוכל לאור תעלומת הספר הזה ולגלותו בעולם ומובטח אני כי בעת
 ישנו יגלו ויעזונו בו כל ישראל * ועל כן בה' שמתי מחסי ומבטחי יזכרני לטובה
 לזכותני כהיום הזה לשנה הבאה בעזרתו ונזרתו להדפיס גם כן חבורי הכז' חבור'
 אשר תפלה לפניו סוכן רומה ה' אלהים יעזור לי ויפלה שלמו חסרו ואמתו ממרומו
 להועילי ועל מי מנוחות ינהלני וינחני במעגלי דרך למען שמו הגדול ולמען תורתו
 אמן כצח סלה ועד:

(דרך ב' על שיטה אחרונה גם כסחיו טעות הוא וכל גם ראיתי)

זה הספר הוא הנקרא ספר הישן

נמצא

ובא לדינו כהיום הזה כי כאשר נחרבה ירושלים
עיר הקודש על ידי טיטוס ונכנסו כל ראשי התלמים
לשלול שלל ולבזבזו הדיה שם הגמון אחד מהגמוני טיטוס ושמה
סירוס ויכנסו ויבקשו ימצאו בית בירושלים גדולה ורחבה מאד
ויקח לו את כל הבזה והשלל אשר מצאו שם וכשרצו להלפת מן
הבית נפתכל בקיר וראה בעין שכלו כעין מטמונים בקיר ויסתתרו
את הקיר ואת הבנין וימצאוהו בית אחת מלאה ספרים רבים תורה
נביאים וכתובים וגם ספרים ממלכי ישראל ולמלכי העמים וספרים
אחרים רבים לישראל וכך ספרי המשנה הנכונה והמתוקנה ובין
מגלות רבות מונחים שם וימצאו מכל מיני מאכל ויין רב מאד וימצאו
שם זקן אחד יושב והוא קורא בספרים האלה ויראה הגמון את
המראה הגדולה ויתכרה תמיה גדולה ויאמר לזקן למה אתה
יושב במקום הזה לבדך ואין אחד נצב עליך וישיבוהו הזקן זה כמת
ימים ושנים וזמנים שאני יודע בחרבן ירושלים בפעמים שנים ובניתי
הבית הזה ועשיתי לו ואכסדרה והכנסתי עמי הספרים האלו לקרות
בהם והכנסתי עמי כדי מחיה ואמרת אולי תהיה לי נפשי לשלל
ויתן אלהים את הזקן והוא לחסד ולרחמים בעיני הגמון ההוא
ויוצאו משם בכבוד עם כל ספריו וילכו משם מעיר לעיר וממדינה
למדינה עד הגיע למדינת אשכנז וימצאו הגמון הזקן והוא כי
הוא יודע בכל חכמה ותכונה ומדע ויודע בכל מיני החכמה
וכבר איתו איתו כן נשאו וכבדו והיביתו תמיד וילמדוהו בכל
חכמה ויבנו להם בית גדול בהבמתם מחוץ לשבילי אשכנז וימצאו שם
את כל הספרים ההם והבית ההוא עמדו בשבילי אשכנז עד היום הזה
ויכתבו שם את כל הדברים העתידים להיות במלכי העולם עד

ביאת משיחנו

יהי כאשר טלטלנו השם טלטה גבר על ידי מלכי ארס מעד לעיר ומדינה למדינה ברע ומר ויניע אל ידיו הספר הזה

הנקרא תולדות אדם עם ספרי רב כי באו מהבית ההוא מאסביליא ויבואו אחר כך אל עירנו עיר נאפוליא אשר תחת יד מלך ספרד ירה וכן אשר ראינו הספרים האלו כי

הם ספרים מכל חכמה שמענו מנמת נפשנו בהם להדפיס בעט כדול ועופרת ככל הספרים הבאים לדינו והנה הספר הזה הוא המשובח וגדול המעלה מכלם והנה הגיעו לדינו מהספר הזה כי

ניסחאות ונחקר בהם והנה כלם נוסחאות ואין ביניהם שינוי ולא תוספת ולא מגרעת ולא אותיות ולא חתיבות משונות אודברים שונים כי כלם כשוה וכוונת אחת ובעבור שראינו בספר הזה

תועלות רבות מטים לבנו אל התכלית על כן שמנו מגמת נפשנו להדפיסו ונמצא כתוב שזה הספר הוא הנקרא ספר הישר ונמצא שהטעם שנקרא הספר הזה ספר הישר לפי

שכל דבריו הם על הסדר כמו שהיו בעולם בהקדמה ובאחר כי לא תמצא בספר הזה שיאמר דברים שהם קדמו או יקדים דברים

המאוחרים אל כל דבר ודבר במקומו ובזמנו נכתב ועל זה תמצא בכל דבריו שיאמר שמת פלוני שנת כך לחיי פלוני וכן כל

כיוצא בזה ועל זה קראוהו ספר הישר ואמנם ההרגל שבפי כל האדם לקרותו ספר תולדות אדם והסבד כי במה שהתחיל

קראוהו אבל עיקר שמו הוא ספר הישר מהטעם שהראיות שאמרו והנה נמצא שהספר הזה הוא היוס ביד היונים כמועת תקפורין

לו ליברוש דילוש דיריטוש גם נמצא אצל הרומיים קורין ליברוש דילוש פאלאבראש די לוש דראש די פיתוש דילוש גראנדיש דילוש גיראש די פויש מורירי הושע ונס נמצא היוס ביד ערי מלכי ארס קורין לולוסטי ליברוש נאפייס נש דארס ונמצא כתוב בספר

החשמונים שבא לדינו כי בימי רלמי מלך מצרים צוה לעבדיו ללכת

ללכת לקבץ כל ספרי הדתות וכל ספרי דברי הימי שימצאו בעולם
 כדי להתחכם מהם ולבחון ולחקור מהם ענייני העולם ולחבר מהם
 ספר בכל כשפטי הדברים ודתי ודין על כל צרכי העולם לעשות
 משפט על בודיו. והלכו וקבצו לו ט מאות וס"ה ספרים והביאו לו
 להם עוד שילכו לבקש להשלים ארף ספרים וכן עשו ואח"כ עמדו
 לפניו מפריצי ישראל ואמרו לו אדוננו המלך מה לך לטרות בכל זה
 שלח לירושלם אל היהודים והם יביאו לך ספר תורתם שנכתבה
 להם על פניי כיד נביאיה וממנה תוכל להתחכם ולשפוט ממנה
 כל דין וכל דבר כרצונך וישמע המלך לדבריהם ושלח אל היהודים
 על זאת ושלח לו הספר הזה כי לא יוכלו לתת לו ספרי כי אמרו
 לאנוכל לתת ספר תורתנו לאיש נכרי וכשכא הספר הזה ליד תלמי
 קרא בו וישר בעיניו מאד וחקר בו בחכמתו ובחן ומצאו בו מבוקשו
 ועזב מעליו כל הספרים שקבצו לו ובירך למי שיעץ עליו ודבר
 הזה. לאחר ימים הרגישו בזה פריצי ישראל כי לא שלחו ישראל
 ספר התורה למלך ובאו ואמרו לו אדוננו המלך לענו עליך ישראל
 כי לא שלחו אליך את ספר התורה שאמרנו לך כי ספר אחר שהיה
 בידם שלחו לך אבל שלח להם וישלחו לך ספר תורתם כי ממנה
 תמצא מבוקשך יותר ויותר מהספר אשר שלחו לך וכששמע המלך
 את דבריהם קצף קצף גדול מאד על ישראל וחמתו בעדה בו. עד
 ששלח להם פעם אחרת לשלוח לו ספר התורה ונתיירא שמא
 ילעיגו עליו עוד ונתחכם עליהם ושלח לשבעים זקנים שבהם
 והושיבם בשבעים בתים לכתוב כל א' וא' ספר תורה
 לבלתי ימצא שניי ושרהה עליהם רוח הקדש וכתבו לו
 ע' ספר לע' זקן וכלם נוסחא אחת בלי תוספת וברי מנרעת
 ואז שמח המלך בזה שמחה גדולה וכבד את הזקנים ואת כל
 היהודים ושלח מנחות וכתנות לירושלם ככתוב שם: ובמותו
 נתחבמו ישראל על בנו ולקחו את ספר התורה מאוצרותיו אף

הספר הזה עובו שם ולא לקחורו בעבור יכיר כל מלך ומלך
 המולך תחתו ואתנפלאות השם יתברך וכ בהר ישראל מכל
 האימות וכי אין אלוה זולתו יתברך על כן הספר הזה עודנו במצרים
 עד היום הזה ומהעת ההוא נתפשט בכל הארץ עד הגיעו אל ידע
 אנחנו בגלותינו בני דושינו היום אל עיר נאפולי אשר תחת יד מלך
 ספרד והנה תמצא בספר הזה שנכתבו בו קצת מלכי אדום
 ומלכי כתיס ומלכי אפריקא שהיו בימים ההם ואעפי שראו
 שאינם מתכלית הספר וכונתו.

והטעם בזה כדי להודיע לכל מוציא ספר זה מה בין מלחמת
 ישראל למלחמות העכו"ם בינעמון מלכי העכו"ם זה לזה
 הו"ה במקרה מה שאין כן בניעמון מלכי ישראל לעם העכו"ם
 שהם יע"ג מאתו יתברך בעת שיבטחו ישראל בשם יתעלה
 והנה הספר הזה תועלתו דב"ס והם כלם מביאים אותנו אל
 ההבטחה בשם יתעלה ואל ההתדבקות בו וברכיו התועלת
 הא' הוא מה שהוסיף לנו ביאור בעניני בריאת האדם וענין המכול
 ושנות הברור וחטאתם ובאיזה פרק נולדו ובאיזה זמן מתו.

וכוה ית' שר לבנו להתדבק בשם יתעלה בראותנו הנפלאות
 הנוראות אשר עשה מימי קדם: הבמה שהוסיף לנו גס כן
 ענין לידת אברהם ודבקותו בשם יתעלה כיצד היתה והמקרים
 שאירעו לו עם נמרוד וכן ענין דור הפלגה אך טלטלם השם יתעלה
 לארבע כנפות הארץ ואיך בנו להם כל הארצות והמדינות הנקרא
 בשמותם עד היום הזה ובוה נקרב עצמנו לדעת כוראינו: הגמרא
 שביאר לנו דבקות האבות בשם יתעלה איך היתה וענין מקריהם
 שאורים לנו ידאת השם: ה' מה שאמר בענין סדום ופשיעה סומה
 היתה הטאתם ועונש אבוה נתרחק מכל דבר רע: ההענין דבקות
 יצחק ויעקב בשם יתעלה ותפלת שרה ובכיתה בעקידת יצחק וזו
 תועלת גדולה: תטה לבנו לעבוד השם יתעלה: הו"ה שהודיענו

ענין מלחמות בני יעקב באנשי שכש ובשבעת ערי האמורי זה
 יעורר לבנו במדת הבטחון שבטח באלהינו שאיך עשה אנשים
 ישחיתו זערים. אמלא בבטחון השם יתעלה שבלבם. הזמנה
 שביאר לנו כל המקרים שאירעו ליוסף במצרים עם פוטיפר ועם
 אשתו ועם מלך מצרים כי זה יעורר לבנו גם כן ביראת ה' ולהרחיק
 עצמו מכל חטא. כדי שייטיב לנו באחרית. החמה שאירע
 למשה רבינו עליו השלום בכוש ומדין. כי מזה נתבונן נפלאות
 ה' שהוא עושה עם הצדיקים. ונדבק בשם יתעלה. הטמנה
 שאירע לישראל במצרים וכיצד היתה התחלת עבודתם ואיך עבדו
 את מצרים בכל עבודה קשה. וכיצד היתה סבתם בכל זה.
 או"ב הצלים השם יתעלה בבטחון בוואין ספק כי להקורא ענין
 מצרים מזה הספר בלילי פסח. יש לו שבר גדול מאד כמו שאמרו
 זכרם לברכה. כל המספר ביציאת מצרים הרי זה משובח. וגם
 זה בכלל כי זהו הספור האמת. שראוי לספר ולקרוא בו אחר
 קריאת התורה. כי טובט זהו שיש לו שבר גדול. וכדאנו
 ע"ט סהיום בגלותנו בארצות ספרד. אחר שאנו קורים התורה
 ברה. מתחילים לקרוא בספר הזה. כל ענין מצרים. מידת
 ישראל למצרים עד ענין יציאתם כי בספר הזה. ראוי אדם
 לקרות. ה"א היא שקצת מפירושי רז"ל וכל המפרשים שפירשו
 התורה. תמצאם בביאור בספר הזה. כמלאכים שפגעו ביעקב
 בכואי מארס. שהלכו לעשו וענין גבריו אל שלמד ליוסף על שון
 וכן מה שאמר בטכה את מדין בשדה מאי וכל כיוצא בזה ה"ב הוא
 שכל דורש שדרוש ברבים יביא ממנו עניני בדרוש מה שלא פירשו
 המפרשים. ובוה ימשך לב השומעים לדבריו ה"ג שכל הסוחרים
 והולכי דרכים שאין להם פנאי להתורה יקראו בו ויקבלו שכרם. כי
 בו שבר הנפש ותענית הגוף שישמע דברים מחודשים שלא נכתבו
 בכל ספר ומה יתבונן האדם לדעת הש"ו ולדבקה בו ופני שראיע

שבח הספר הזה ומעלתו הגדולה השתדלנו להדפיסו ואין להוסף
 בו ולא לגרוע מכנו וכעתה התחלנו להדפיס ממנו נוספר להיותם
 ביד אנשי בריתנו אנשי נאולתנו להתפשט ממנו בכל דור ודור
 עיר ועיר משפחה ומשפחה מדינה וכדינה כדי שתבוננו נפלאות
 יי וטובותיו שעשה עם כל אבותינו מימי קדם ושבהר בנו ככל
 העמים ובוה יזכו המתבוננים בו אשר נתנו אל לבם ליראת יי ובי
 אלהי האלהים אנו בוטח סובו אנו נשענים וממנו אנו מבקשים
 סמך ועזר לעזרנו במלאכה זו כיהי מלאכת שמים וצליחתנו
 וידריכנו בדרך מישור ויצילנו משגיאות ומנסתרות נקני כמו
 שאמר משיחו שגיאות מייבין מנסתרות נקני והאלהים
 יודינו דרך הטובה וידריכנו בנתיבה הצלחה
 למען רחמיו וחסדיו וימלא משאלות
 לבנו לטובה אמן וכן יהי

דצון:

זה ספר תולדות אדם אשר ברא אלהים
על הארץ ביום עשית יי אלהים
ארץ ושמים:

ויאמר

אלהים נעשה אדם • בעלמנו כדמותנו • ויברא
אלהים את האדם בעלמו • ויצר יי אלהים את
האדם עפר מן האדמה פח באפיו נשמת חיים • והיה האדם לנפש
חיה מדבר • ויאמר יי לא טוב היות האדם לבדו אעשה לו עזר
כנגדו ויפל יי תרדמה על האדם ויישן ויסר צלע אחת מצלעותיו ויבן
עליה בשר ויעש אותה לאשה ויביאה אל האדם ויקץ אדם משנתו
והנה אשה עומדת לנגדו • ויאמר זאת עצם מעצמי היא' ולה יקרא
אש' כי מאיש לוקחה זאת • ויקרא האדם את שמה חוה כי היא
היתה אם כל חי • ויברך אותם אלהים ויקרא את שמם אדם ביום
הברוא • ויאמר יי אלהים פרו ורבו בארץ ומלאו את הארץ • ויקח
יי אלהים את האדם ואשתו וניחם בנג' ערן לעבדה ולשמרה • ויצום
ויאמר אליהם מכל עץ הגן אכול תאכלו • ומעץ הדעת טוב ורע
לא תאכלו ממנו כי ביום אכלכם ממנו מות תמותו • והיה כאשר
ברכם אלהים וכאשר צום ויעל מעליהם וישבו האדם ואשתו בתוך
הגן כמצות יי אשר צוה אותם • ויבא אליהם והנחש אשר ברא
אלהים אתם בארץ ויבא אליהם להדיחם לעבור על מצות אלהים
אשר צום • ויסת הנחש ויפתה את האשה לאכול את עץ הדעת
ותשמע האשה בקול הנחש • ותיכיר את פניי ותקח מעץ הדעת
טיבורע ותאכל ותקח ממנו ותתן גם לאישה ממנו ויאכל • ויעברו
האדם ואשתו על מצות האלהים אשר צום וידע אלהים ויחר אפו
בהם ויקללם • ויגרש יי אלהים ביום ההוא מנג' ערן לעבור את
האדמה אשר לוקחו משם וילכו וישכנו מקדם לגן ערן • וידע אדם
את

את הנה אשתו ותלד שני בנים ושלש בנות: ותקרא את שם הבכור
 קין לאמר קנתי איש מעמי: ואת שם השני קראה הבל כי אמרה
 בדבל באנו בארץ ובהבל נוקח ממנה: ויגדלו הנערים ויתן להם
 אביהם אחוזה בארץ והיו קין עובד אדמה והבל רועה צאן: והיו
 מקץ ימים ושנים ויקרבו הנערים קרבן מנחה ל': ויבא קין מפר
 האדמה והבל הביא מבכרות צאנו ומהלביהן: ופן יישע אד
 הבל ואל מנחתו ותרד אש מאת מן השמים ותאכלנה: ואל קין
 ואל מנחתו לאפנה יולא שעה אליה כי הקריב לפני מרוע פרו
 האדמה ויקנא קין בהבל אחיו על הדבר הזה ויבקש למצוא אליו
 דבר עלילה להמיתו: והיו ימים ויצא קין והבל אחיו בשדה כיום
 לעשות מלאכתם: והיו שניהם בשדה והיו
 קין עובר ותורש אדמתו והבל רועה צאנו: אלה הצעיר עם זה יפן חות
 בפרט ויהי בהיותם בשדה
 ויקס קין וכו' מלל סכסכו
 בשדה עוסקים כל אחד
 במלאכתו זה חורש וזה
 רועה זה הית' עילה ועלילה
 כי ויקס קין אל הבל אחיו
 ויהרגו וכו' שחמסר

והלך דוק

והיה קין ויבא קין והבל אחיו וישע אד

פכה
ויקס

את צמרם: ועתה הסר מעליך את צמרי צאני אשר לבשת ושלם
 את פרים ואת בשרם אשר אכלת: והיו כאשר תעשר את הדבר
 הזה גם אנכי אינא מארצך כאשר אמרת או אעוף בשמים אם אוכל:
 ויאמר קין אל הבל אחי הלא אם הרגתי אותך היום מי יבקש דמך
 ממני: ויען הבל את קין לאמר הלא האלהים אשר עשרה אותנו
 בארץ הוא ינקום את נקמתו והוא יבקש את דמי מאתך אם תמיתני:
 כיוי הוא השופט והוא הדיין והוא המשיב לאישרעה כרעתו ורשע
 כרשעתו אשר יעשה בארץ: ועתה אם המת תמיתני בזה הלא אלהים
 יודע מסתריך וישפוט אותך על הרעה אשר דברת לעשות לי היום:

פרשת בראשית

יהי בשמוע קין את כל דברי הבל אחיו אשר דבר ויחר אף קין על
 הבל אחיו בדברו את הדבר הזה: ויסתר ויקסקין ויקח את ברת
 בלי המחרשת אשר לו ויכה בה את אחיו פתאוס ומיתתו: וישפוק
 קין את דמי הבל אחיו ארצה וירץ דם הבל לפני הציאן בארץ: והי
 אחרי כן ויגחם קין על אשר המית את אחיו ויתעצב מאד ויבכה עליו
 ויחר לו מאד: ויקסקין ויחפור חפירה בשדה ויתן בה את גוית אחיו
 אחי הכעיר עם זה יוכן למה
 סתקללה האדמה סכא חרור
 חתה מן האדמה אשר פכתה
 חת פיה לקחת וכו' כי גם כן
 היא חטאה כמה מהעפר
 כשהקיבו קין על הבל למה
 היא נחה וסקטה ולא דחתה
 העפר מעל הבל והרי פכתה
 חת פיה ממנו לקחת חת דמי
 הבל דוק

וישב העפר עליו: וידע את אשר עשה
 קין לאחיו וירא " אל קין ויאמר אליו
 הבל אחיך אשר אתך: ויכתש קין ויאמר
 לאידעתי השומר אחי אנכי: ויאמר אליו
 " מה עשית קול דמי אחיך צועקים אלי מן
 האדמה אשר הרגת אותו שם: ביהרגת
 ארת אחיך ותכחש אלי ותחשוב בלבבך
 לאמר לא דאיתך ולא אדע כל מעשיך
 אשר תעשה: ותעשה את הדבר הזה ותמית את אחיך הנס על
 אשר דבר אליך נכונה: ועתה ארור אתה מן האדמה אשר פצתה
 את פיה לקחת את דמי אחיך מידך ואשר קברת אותו בה: והיה ב
 תעבוד אותה לא תוספת תכחה לך כאשר כתחלה: כי קין ודרדו
 תצמיח לך האדמה ונעונד תהיה בארץ עד יום מותך: ויצא קין בעת
 ההיא מלפני " מן המקום אשר היה שם וילך נעונד בארץ קדמת
 שן והוא וכל אשר לו: וידע קין את אשתו בימיס ההם ותרד ותלד
 לו בן: ויקרא את שמו חנוך לאמר בעת ההי " החל " להגיתו
 ולהשקיטו בארץ: וגם בעת ההיא החל קין לבנות עיר ויבנה את
 העיר ויקרא את שם העיר חנוך בשם בנו: ביהנח לו " בארץ בימיס
 ההם ולא נעולאנד ככתחלה: ויולד לחנוך את עירד ועירד ילד
 את מחויאל: ומחויאל ילד את מתושאל ומתושאל ילד את למך:
 והי בשנת שלשים שנה ומאת שנה לחיי אדם בארץ וידע אדם עד
 את

פרשת בראשית

את חוה אשתו ותהר ותלד בן בדמותו כצלמו: ותקרא את שמו
 שת לאמר כי שת לי אלהים זדע אחר תהת הבל כי הרגו קין: ויהי
 שת מאת שנה וחמש שנים ויולד בן: ויקרא שת את שם בנו אנוש
 לאמר בעת ההיא החלו בני האדם לדוב על פני האדמה ולהכאיב
 את נפשם ולבם לפשוע ולמרוד באלהים: ויהי בימי אנוש ויוסיפו
 עוד בני האדם למרוד ולפשוע באלהים להוסיף הרון אף יעל בני
 האדם: וילכו בני האדם ויעבדו אלהים אחרים וישכחו את "אשר
 בראם בארץ: ויעשו בני האדם בימים ההם צלמי נחשת וברזל עץ
 ואבן ושתחוו להם ויעבדום: ויעשו כל איש אלוהו וישתחודדו
 ויעזבו בני האדם את "כל ימי אנוש ובניו: ויחר אף יעל מעשיהם
 ועל כל תועבותם אשר עשו בארץ: ויצף עליהם את מי נהר גיהון
 וישחיתם ויכלה ויאבד שלישה ארץ: ובכל זאת לא שבו בני האדם
 מדרך הרעה ועוד ידם נטויה לעשות הרע בעיניו: ובימים ההם
 איזרע ואין קציר באדמה ואין אוכל לבני האדם ויהי רעב גדול מאד
 בימים ההם: ויהי הזרע אשר הם זורעים באדמה לקוים ולדרורים
 ולכרקונים בימים ההם: כי מימי אדם היה הדבר הזה בארץ
 מקללת אלהים אשר קלל את האדמה מחטאת האדם אשר חטא
 לפניו: ויהי כאשר הוסיפו בני האדם למרוד ולפשוע באלהים
 ולהשחית את דרכם ותוסף גם האדמה להשחיתו: ויהי אנוש
 תשעים שנה ויולד את קין: ויגדל קין ויהי בן ארבעים שנה ויחכם
 וידע וישכל בכל חכמה: וימלוך על כל בני האדם וירד ארת בני
 האדם בחכמה וכדעת: כי היה האיש קין חכם מאד ומבין בכל
 חכמה וימשול בחכמתו גם ברוחות ובשדים: וידע קין בחכמתו
 כי ישחית אלהים את בני האדם על חטאם בארץ וכי יביא יעליהם
 את מי המבול באחרית הימים: ויכהוב קין את העתיד להיות
 בימים ההם על לחורת אבן ויתנם באוצרותיו: וימלוך קין בכל
 הארץ וישב מבני האדם לעבוד את האלהים: ויהי כהיות קין בן

פרשת בראשית

שבעים שנה ויולד שלשה בנים ושתי בנות: ואלה שמות בני קין
 שם הבכור מהללאל ומשנהו עין והשליש מרד: ואחיותיהם עדה
 וצלה אלה בני קין אשר יולדו לו בנים חמשה: ויתחתן למך בן
 מתושאל את קינן ויקח לו את שתי בנותיו לנשים: ותהר ותלד עדה
 ללמך בן ויקרא את שמו יבל: ותהר עוד ותלד בן ותקרא את שמו
 יובל: וצלה אתותה היתה עקרה בימיכה הסאין לה ולד: כי בימים
 ההם החלו בני האדם לפשוט באלהים ולעביר על מצותו אשר צוה
 את האדם לפרות ולרבות בארץ: וישקו מבני האדם את מקצת
 נשיהם משקה עקרות למען אשר יעמדו בתואדם ולא יכחיש יפיו
 ומראיהן: ויהי בהשקות בני האדם את מקצת נשיהם ותשתה גם
 צלה עמהן: ויהיו הנשים היולדות בעיני בעליהן לתועבה כאלמנות
 חיות והעקרות ידבקו בהן: ויהי מקץ ימים רבים ושנים לעת זקנת
 צלה ויפתח י" את רחמה: ותהר ותלד בן ותקרא את שמו תובל קין
 לאמר אחרי בלותי קניתה ומל שדו: ותהר עוד ותלד בת ותקרא
 את שמה נעמה כי אמרה אחרי בלותי היתה לי עדתה ונועם: ולמך
 זקן בא כימי ותכהן עניו ולא יכיל לראות ותובל קין בגורעה ואותה
 ויהי היום ויצא למך בשדה ותובל קין בנו עמו ויהי הם תולכי שניהם
 יחד בשדה וקין בן אדם הולך ובא בשדה לקראתם כי היה למך זקן
 מאד ולא יוכל לראו מאד ותובל קין בנו נער קטן מאד: ויאמר תובל
 קין אל אביו למשוך בקשתו וימשוך למך את הקשת ויד ארת קין
 בחצים מרחוק ומיתהו כי היה בעינם לחיה: ויבאו החצים בגווית
 קין והוא רחוק מפניהם ויפול ארצה ומת: וישלם י" לקין דעה כרעתו
 אשר עשה להבל אחיו בדבר י" אשר דבר לו: ויהי כאשר מת קין
 וילכו למך ותובל קין בנו לראות את החיה אשר הרגו ויראו והטח
 קין זקנם נופל ארצה מת: ויחר ללמך מאד בעשותו הדבר הזה ויטה
 בף א בף ויספוק את בנו בכפיו וימיתהו: וישמעו נשילמך את הדבר
 אשר עשה למך ויבקשו להרגו: וישנאו נשילמך אותו מהיום ההוא

והלאה על אשר המית את קין ואת תובל קין: ויפרדו נשיו למך ממנו
 ולא אבו לשמוע אליו בימים ההם: ויבא למך אצל נשיו ויפצר בהם
 לשמוע אליו על הדבר הזה: ויאמר למך: חמר הכעיר בזה מוכן ככל
 הפסוק אבל מילי מילי קחם
 ממנו קולי להזדווג הלי
 האזינה אמרתי התכלות
 מיתת הילד הנשיו עדה וצלרה שמען קרלי נשי למך
 האזינה אמרת: אך עתה הנה חשבתם
 ואמרת בני אישה רגתו לפצעו וילד לחבורתי

על לא חמס: הלא אתם ידעתם כי אני זקנתי ושבתו ועיני כבדו
 מזוקן ואעש את הדבר הזה בלא דעת: וישמעו נשיו למך אליו לדבר
 הזה וישבו אליו בעצת אדם אביהם: אך לא ילדו לו בניס מהיום
 ההוא והלאה כי ידעו כי חרוץ אף "הולך וגדל בימים ההם על בני
 האדם להשחיתם במי המבול על רוע מעשיהם: ומחללאל בן קינן
 חי ששים שנה וחמש שנים ויולד את ירד: ויחי ירד ששים ושש
 שנה ומאת שנה ויולד את חנוך: ויחי חנוך חמש וששים שנה ויולד את
 מתושלח: ויתהלך חנוך את האלהים אחרי הולידו את מתושלח
 ועבוד את "וימאס בדרכי בני האדם הרעים: ותדבק נפש חנוך
 במוסר "ובדעת ובבינה וידע את דרכי": ויפרד בהבמתו את נפשו
 מבני האדם ויסתר את נפשו מהם ימים רבים: ויהי מקץ ימים רבים
 ושנים כהיותו עובד לפני "ויהי הוא מתפלל לפני" בביתו בחדר:

ויקרא אליו מלאך "מן השמים ויאמר חנוך חנוך ויאמר חנוך ויאמר
 אליו קוס צא מביתך וממקומך אשר נהבאת שמה: ומלכת על כל
 בני האדם למען אשר תלמדם את הדרך אשר ילכו בה והאת המעש
 אשר יעשו ללכת בדרך: ויקס חנוך ויצא מביתו וממקומו ומן החדל
 אשר היה שם כדבר "וילך את בני האדם וילמדם דרך": ויאסוף
 את בני האדם בעת ההיא וידיעם את מוסר "ויעו ועבירו קול בכל
 כקומות בני האדם לאמר מי האיש אשר יחפוץ לדעת את דרכי
 ואת המעשה הטוב יבא חנוך: ויתאספו אליו מכל בני האדם בעת
 ההיא והיכל אשר יחפוץ את הדבר הזה וילך א חנוך: וימלך חנוך

על בני האדם בדבר " ויבאו וישתחוו לו ארצה וישמעו כלם ויחד
 את דבריו ותהי רוח אלהים אלחנוך וילמד את כל אנשיו חכמה
 אלהים וידדכו ויעברו בני האדם את " כל ימי חנוך ויבאו בני האדם
 לשמועת חכמתו וגם כל מלכי בני האדם הראשונים והאחרונים
 ושריהם ושופטיהם באו אל חנוך כשמעם את חכמתו וישתחוו לו
 אפים ארצה: ויבקשו גם הם מאת חנוך אשר ימלוך עליהם ויאמרו
 להם לדבר הזה: ויתקבצו כלם בשלשים ומאת מלכים ושרים
 וימליכו את חנוך עליהם ויהיו כלם תחת ידו ותחת דבריו: וילמד
 אותם חנוך חכמה ודעת ודרך " ושם שלום בין כלם ויהי שלום
 בכל הארץ בימי חנוך: וימלוך חנוך על כל בני האדם מאתים וארבע
 שנה ושלוש שנים ויהי עושה משפט וצדקה לכל עמו וידריך בדרך
 " ואלה תולדות חנוך מתושלח ואלישוע ואלים מלך בנים שלשה
 ואחיותיהם מלמא ונעמה: ויהי מתושלח שבע ושכתיים שנה וכאשר
 שנה וילד את למך: ויהי בשנת חמש ושש שנים לחיי למך וימור
 אדם בין תשע מאות ושלשים שנה היה כמותו ויקברו אותו שת ובימי
 וחנוך ומתושלח בנו בכבוד גדול כקבור את המלכים במער' אשר
 דבר להם " ויעשו כל בני האדם במקום ההוא מספר וכבי גדול על
 אדם על כן היתה לחוק בבני האד' עד היום הזה: וימת אדם על אשר
 אבל מעץ הדעת הוא ובניו כאשר דבר איהם " ויהי בשנת מות אדם
 היא שנת מאתים וארבעים שנה ושלש שנים למלכות חנוך: ויהי
 בעת ההיא וישם חנוך על לבו להפוד ולהבדל מבני האדם ולהסח
 מהם כבראשונה לעבוד את " ויעש חנוך את הרבר הזה אך לא
 הסתיר את נפשו מהם כל הימים: ויסתר מבני האדם שלשת ימים
 ויגלה להם יום אחד: וככלן שלשת הימים אשר הוא בחדר מתפלל
 ומשבח אל " אלהיו וביום אשר יצא אל עבריו להראות להם ולמד
 להם דרך " וכל אשר ישאלו ממנו דובר אלהים: ויעש כמעשה הזה
 ימים רבים ושנים וישב אחרי כן ויסתר את נפשו ימים ויגלה לעם
 ויהי

יום אחד לשבעה ימים ואחרי כן יום אחד בחדש ויום אחד בשנה
 עד אשר בקשו פניו כל המלכים וכל השרים וכל בני האדם ויתאו
 בלם לראות את פני חנוך ולשמע את דבריו ולא יכולו: בני האדם
 בני האדם מחנוך יראה גדולה ויראו מגשת אליו מאימת האלהים
 אשר על פניו על כן לא יוכל איש לראות את פניו פן יוסר וימורת:
 ויתעצו כל המלכים וכל השרים לאסוף את כל בני האדם יחד ולבא
 אל חנוך מלכם לדבר בלם עמו בעת אשר יצא אליהם ויעשו כן:
 והיה היום ויצא חנוך אליהם ויתקבצו כלם ויבאו יחד איו וידבר להם
 חנוך את כל דבריהם וילמד להם חכמה ודעת ויורם את יראת יי
 ויתבהלו מאד כל בני האדם ויתמהו ממנו על חכמתו וישרתהו
 לפני כלם ארצה ויאמרו יחי חמלקי יחי המלך: והיה ימים ובהיות
 כל המלכים וכל השרים וכל בני האדם מדברים עם חנוך וחנוך
 מלמד אותם את דרכיו: ויקרא מלאך יי אל חנוך מן השמים בעת
 ההיא ויאמר להעלותו השמים להמליכו על בני האלהים בשמים
 כאשר מלך על בני האדם בארץ: בעת ההיא כשמוע חנוך את
 הדבר הזה ויצו ויקבצו לו את כל יושבי הארץ וילמד אותם חכמה
 ודעת ומוסר יי: ויאמר אליהם נשאלו נשאלתי לעלות השמים לא
 ידעת יום לבתי: דעתה אלמד אתכם חכמה ומוסר לעשות בארץ
 אשר תחיו בה טרם אשר אף מאתכם ויעשו כן: וילמד אותם חכמה
 ודעת ומוסר ויוכיח אתהם: וישם להם תוקים ומשפטים לעשותם
 בארץ וישם להם שלום ויורה אותם חיי שלם: וישבו אתם ימים
 אהדים וילמד ויורה להם את כל הדברים האלה: והיבעתה היא
 ובני האדם יושבים את חנוך וחנוך מדבר אליהם: וישאו עיניהם
 ויראו והנה דמות סוס גדול יורד מן השמים וילך הסוס ברוח הארץ:
 ויגידו לחנוך את אשר ראו ויאמר להם חנוך בעבורי הסוס ההוא
 יורד לארץ: ביהגיע העת והיום אשר אלך לי מאתכם ולא אראה
 עוד אליכם: וירד הסוס ההוא בעת ההיא ויעמוד לפני חנוך וכל

פרשת בראשית

בני האדם אשר את חנוך דואים אותו: ויצו עוד חנוך בעת ההיא
 ויעבדו קול לאמר מיהאיש אשר יחפוץ לדעת דרכי ייאלהיו יבא
 ביום הזה אל חנוך טרם הלקחו ממנו: וירקבצו ויביאו כל בני
 האדם ויביאו אל חנוך ביום ההוא וגם כל מלכי הארץ ושדיהם
 ודחניהם לאסרו מאתו ביום ההוא: ולמד חנוך את כל בני האדם
 חכמה ודעת ומוסר יי ביום ההוא ויצוס: מאד לעבוד את יי וללכת
 בדרכיו כל ימי חייהם וישם שלום עוד בין כלם: והיא אחרית
 ויקם וירכב על הסוס ויצאו וילך ויצאו וילכו אחריו כל בני האדם
 כשמונה מאות אלף איש: וילכו אתו מהלך יום אחד: והיו ביום
 השני ויאמר אליהם שובו לכם לאהליכם למה תלכּוּ פּן רתמתו
 וישבו מהם מעליו: וילכו אתו הנשאים מהם מהלך ששת ימים
 וחנוך דובר אליהם בכל יום שובו לאהליכם פּן רתמתו ולא יבא
 לשיב וילכו אתו: והיו ביום הששי וידבר עוד חנוך אליהם לאמר
 שובו לכם לאהליכם מאתי כי מחר אעלה ליהשמיכרה והיה כל
 הנשאר מבם אתי ימות: וישבו עוד מהם ביום הששי ויותרו עוד
 אנשים וידבקו עמו: ויאמרו אליו עכּוּך נלך אל המקום אשר תלך
 חיי כי הכות יפריד בינינו ובינך: והיכי מתאמצים הם ללכת אתו
 ויחדל לדבר אליהם וילכו אחריו ולא שבו להם: והמלכים האלה
 בשובם ויפקדו כלם לדעת את מספר האנשים הנשאים אשר
 הלכו אחר חנוך: והיו ביום השביעי ועל חנוך בסערה השמימה
 בסוסי אשור כבי אש: וישלחו כל המלכים אשר היו עם חנוך ביום
 השמיני ללקחת את מספר האנשים אשר נשארו עם חנוך במקום
 אשר עלה משם השמימה: וילכו מלאכי כל המלכים האלה אל
 המקום ההוא וימצאו כל הארץ שלג במקום ההוא ועל
 השלג אבנים גדולות מאבני שלג: ויאמרו איש אל רעהו לכו ונבקע
 את השלג הזה ונראה פּן מתו האנשים אשר נשארו עם חנוך תחת
 השלג הזה: ועשו כן ונבקעו בכל השלג ההוא וימצאו את מספן

האנשים אשר היו עם חנוך כתיב תחת השלג
 ויבקשו את חנוך ולא מצאו כי עלה השמימה:
 ויהו כל ימי חנוך אשר חי בארץ שלש מאות
 שנה וחמש וששים שנה: בשנת מאה ושלוש
 עשרה שנה לחיי למך בן מתושלח עלה חנוך
 השמימה: ויהי בעלות חנוך השמים ויקומו כל מלכי הארץ ויקחו
 את מתושלח בנו וימשחו אותו וימליכוהו עליהם הנהגת אביו: ויעש
 מתושלח הישר בעיני ככל אשר הורה חנוך אביו: וילמד גם
 הוא את בני האדם חכמה ודעת ויראת יי כל ימיו לאסר מן הדרך
 הטובה ימין ושמאל: אך באחרית ימי מתושלח טרו בני האדם
 מאחרי וישחיתו את הארץ ויגלו ויחמסו איש את רעהו: וימרדו
 באלהים ויפשעו בו וישחיתו את דרכם ולא אבו לשמוע בקול
 מתושלח וימרדו בו: ויקצוף יי מאד עליהם ויוסף יי וישחית את
 הזרע בימים ההם ואין זרע ואין קציר באדמה: והיה כאשר זרעו
 את האדמה את אשר יאכלו למחייתם בארץ ויצמחו להם קוצים
 ודרדרים אשר לא זרעו: ובכל זאת לא שבו בני האדם בימים ההם
 מדרכם הרעה ועוד ידם נטויה לעשות הרע בעיני יי: ויכעיסו את יי
 בדרכיהם הרעים ויקצוף יי מאד וינחם כי עשה את האדם ויאמר
 להשחיתם ולהאבידם מעל פני האדמה ויעש להם כן: בימים ההם
 בהיות למך בן מתושלח בן ששים ושמונה שנים ומאת שנה וימת
 שת בן אדם: ויהיו כל ימי שת אשר חי תשע מאות שנה ושת
 עשרה שנה וימת: ויהי למך בן שמונים ואחת שנים ומאת שנה ויקח
 את אשמועבת אלישוע בן חנוך דודו לאשר ותר לו: בעת
 ההיא זרעו בני האדם את האדמה: וימצאו אוכל מעט באדמה: אך לא
 שבו בני האדם מדרכם הרעה ויבעלו

חמ' הצעיר בזה חני מבין משה ז'
 ינחמנו כו' מן האדמה אשר ירדה
 כי אז בזמן ההוא מצאו סימן טוב
 שמצאו מעט אוכל באדמה מס'.

תקודם וכאלו יהיה להם נח לפימן טוב. דין.
 ד א י וימרדו

פרשת בראשית

וימרדו באדמה: וההר אשת למך ותלד לו בן בעת ההיא לתקופת
 השנה: ויקרא מתושלח את שמו נח לאמר נחה האדמה ושקמה
 מרשחית בימי ויולמך אביו קרא לו בנחם
 לאמר זה ינחמנו ממעשינו ומעצבון ידינו
 מן האדמה אשר ארדה יי: ויגדל הולך
 ויגמל וילך בדרכי מתושלח אביו ויהיותם
 וישר עם יי: וכל בני האדם סרו מדרכי
 כלם בימים ההם כאשר רבו על פני האדם
 בכנים ובבנותיו וילמדו איש את רעהו את
 דרכיהם הרעים וילכו הלך ופשוע ביי:
 ויעשו להם איש גלגלו ויגזלו ויחמסו
 ויעשקו איש את רעהו ואיש את קרובו וישחיתו את הארץ ותמלא
 הארץ חמס: וילכו שופטיהם ושוטריהם אל כל בנות האדם
 ויקחו להם נשים בחזקה מתחת בעליהן מכל אשר בחרו: ונס
 מבהמת הארץ ומחית השדה ומעוף השמים הביאו בני האדם
 בימים ההם וילמדו ללכת מין לאשר איננו מינו למען הבעים את
 יי בדבר הזה: וירא אלהים את כל הארץ והנה נשחתה כי השחתה
 כל בשר את דרכו על הארץ כל האדם וכל הבהמה: ויאמר
 אמתה את האדם אשר בראתי מעלפני האדמה מאדם ועד עוף
 השמים ועד הבהמה ועד החיה אשר בשדה כי נחמתי כי עשיתם:
 ויהי כל איש אשר הלך בדרכי יי מת בימים ההם טרם הביאת יי
 בני האדם את הרעה אשר דבר לעשות להם: כי מאת יי היתה זאת
 להם לבלתי ראותם את הרעה אשר דבר יי על בני האדם ונח מצאח
 בעיני יי ויבחר בו יי הוא ובניו לחיות מהם ודע על פני כל הארץ:
 חסלת פרשת בראשית:

חמר הצעיר בזה חני מבין על
 אשר קרא נח ואמר עוד זה
 ינחמנו שאינו מכל על סם נח
 כי חס על סם מנחם: כי אביו
 הנח' בפסוק הקודם קרא אותו
 נח כי נחה האדמה ושקמה
 בימיו אבל להמ' ל' מהשפח'
 חז' לו וקראוהו הוא הפס' אשר
 יפול על חמיר' זה ינחמנו מהו'
 סם מנחם: חו בהפך כמו
 סכרחה מזה הספר: דוק

פרשת נח

ויהי

בשנת שמונים וארבע שנים לחיי נח וימת אנוש בן שת בן תשע מאות שנה וחמש שנים היה כמתו:

ובשנת שבעים ותשע שנים ומאת שנה לחיי נח מת קינן בן אנוש: ויהיו כל ימי קינן תשע מאות שנה ועשר שנים וימת: ובשנת ארבעה ושלשים שנים ומאתים שנה לחיי נח מת מהללאל בן קינן: ויהי ימי מהללאל שמונה ומאות שנה וחמשת עשר שנה וימת: וירד בן מהללאל מת בימים ההם בשנת ששים ושש שנים ושלוש מאות שנה לחיי נח: ויהיו כל ימי ירד תשע מאות שנה וששים ושש שנים וימת: ונס כל האדם אשר מלאו אחריו מקו בימים ההם טרם ראותם את הרעה אשר דבר: לעשות בכל הארץ: ויהי מקץ ימים רבים ושנים עד שנת ארבע מאות ושמונים שנה לחיי נח: כאשר תמו כל בני האד אשר מלאו אחריו למות: מקרב בני האדם וישאר אך מתושלח בימים ההם: ויאמר יי אלה ואל מה תושלח לאמר:

דברו וקראו אל כל בני האדם לאמר כה אמר יי שובו מדרכיכם הרעים ועובו את מעשיכם ונחם יי על הרעה אשר דבר לעשות לכם בארץ ולא תהיה: כי כה אמר יי הנני נוהן לכם מועד עשרים ומאת שנה: אם שוב תשובו אלי ועובתם את דרכיכם הרעים ושבתו נס אני מן הרעה אשר דברתי אליכם ולא תקום אמר יי: וידברו נח וכתושלח את כל דבריו אל כל בני האדם ויום השבס ודבר בכל הימים ההם: ולא שמעו כל בני האדם אליהם ולא הטו את אונם לדבריהם ויקשו את ערפם: וישע יי מועד להם עשרים ומאת שנה לאמר אם שוב ישובו ונחם יי על הרעה לבלתי השחית את הארץ: ונח בן למך חדל לקחת אשה להוליד בני כי אמר אך הנה יי משחית את בני האדם מעל הארץ למה לי בניס: ונח איש צדיק תמים היה בדורותיו ויבחר בו יי לחיות מודעו ורע על פני כל הארץ: ויאמר יי

פרשת נח

לנת קח לך אשה והוליד בנים כי אותך ראיתי צדיק לפני בדרד החו
 ואתה ובניך אתך תחיו בקרב הארץ: וילך נח ויקח אשה ובכר את
 נעמה בת חנוך והיא בת חמש מאות
 ושמונים שנה: ונח בן תשעים ושמונה
 שנה וארבע מאות שנה בקהתו את נעם
 לאשה: ותהר נעמה ותלד בן ויקרא את
 שמו יפת לאמר יפת אלהים לי בארץ:
 ותהר עוד ותלד בן ויקרא את שמו שם
 לאמר שמני אלהים שארית לחיות בקרב
 הארץ: ונח בן חמש מאות ושתים שנה
 בלדת נעמה את שם: ויגדלו הנערים
 וילכו בדרביון ככל אשר למדם מתושלח ונח אביהם: ולמד אבי
 נח מת בימים ההם כי אד לאהלך בדרביו אכיו בכל לבבו וימת
 בשנת חמש ותשעים שנה וחמש מאות שנה לחי נח: ויהיו כל ימי
 למך שבע ושבעים שנה ושבע מאות שנה וימת: וגם כל בני האדם
 אשר ידעו את יי מתו כלם בשנה ההיא אטרם הביא יי את הרעה על
 בני האדם: כי חפץ יי להמיתם לבלתי ראות איש אשר ידע את יי
 את אחיו ואת קרובו ברעה אשר דבר יי לעשות: בעת ההיא אמר
 יי אל נח ואל מתושלח לאמר: עמדו וקראו באוני כל בני האדם
 את כל הדברים אשר דברתי אליכם בימים ההם: אולי ישיבו בני
 האדם ממעשיהם הרעים ונחמתי על הרעה ולא אביאנה: ועמדו
 נח ומתושלח ויקראו באוני כל האדם את כל אשר דבר יי אליהם:
 ולא שמע בני האדם ולא הטו את אוזנם אל כל הדברים האלה:
 ויהי אחרי כן ויאמר יי אנה קץ כל בשר באלפני מפני רוע מעלליהם
 והנני משחיתם את הארץ: ואתה קח לך עצי גפר והלכת אל מקום
 פלוגי אמוני ועשית לך תיבה גדולה והעצרת אותה במקום ההוא:
 וזה אשר תעשה אותה שלש מאות אמה ארכה וחמשי אמה רחבה

לשלשים אמה קומתה: ועשית לך פתח בצדה ואל אמה הכלנה
 מלמעלה וכפרת אותה מבית ומחוץ בכפר: ואני הנני מביא ארת
 המבול מים על הארץ ושחתי כל בשר מתחת השמים כל אשר
 בארץ יגוע: וכאת אתה ובניך ואספתם מכל החי שנים ש: וזכר
 ונקבה והבאתם אתכם אל התבה לחיות מהם ודע על הארץ: וגם
 מכל מאכל אשר יאכל לכל החי האסף אליך אל התבה והיה לך
 ולהם לאבלה: ובחרת לבניך שלש נערות מבנות האדם והיו
 לבניך לנשים: ויקם נח ויעש את התבה במקום אשר צוהו ויעש
 בה ככל אשר צוה אותו: בשנת חמש מאות וחמש ותשעים שנה
 החל נח לעשות את התבה ובשנת שש מאות שנה כלה את התבה
 לכל דבריה ולכל משפטה: ויעש את התבה חמש שנים כאשר צוהו
 ו: אולקת נח את שלשת בנות אליקים בן מתושלח לבניו לנשים
 כאשר צוה ואתנח: והיו בעת ההיא וימת מתושלח בן חנוך בן
 תשע ושלשים שנה ותשע מאות שנה במותו: בעת ההיא אחרי מות
 מתושלח אמר ואל נח בא אתה וכל ביתך אל התבה: הנני מאסף
 אליך את כל בהמת הארץ וחית השדה ועוף השמים ובא כלם
 וסבבו את התבה: ויצאת אתה וישבת לך תחת פתח התבה וכל
 החיות והבהמות והעוף יאספו כלם ועמדו נגדך: והיה כל אשר
 יבוא מהסורבץ לפניך אותו תקח ונתת ביד בניך והביאום אל התבה
 וכל אשר יעמדו נגדך תעזוב: ויעש את הדבר הזה ממחרת ויבאו
 בהמות וחיות ועופות הרבה מאד ויסבבו כלם את התבה: ונח יצא
 וישב לו תחת הפתח והיה כל הרוכצים לפניו מכל הבשר הביא אל
 בניו אל התבה וכל העומדים נגדו עזב בארץ: ותבוא לביאה אהת
 ושני גוריה עמה וזכר ונקבה ויבאו וירבצו נגד נח שלשתם: וקמו
 שני בני הלבאיא והיא עליה ויבאו אותה ויכריחוה ממקומם ותלך
 לה משם וישבו בהם אל מקומם וירבצו לארץ לפני נח: והלבאה
 ברחלה ותעמוד במקן האריות: וירא נח את המעשה הזה ויהי תמה

פרשת נח

מאד ויקס ויקח את שני נוריהלביא ויביא אל התבה: ונח הבא
אל התבה מכל החי אשר בארץ לאנשאר דבר אשר לא הביא נח
עמו אל התבה: שנים שנים באו אל נח אל התבה ומן הבהמה
הטהורה ומן העוף הטהור הביא שבעה שבעה כאשר צוה אותו
אלהים: וכל הבהמות והחיות והעוף עודם במקום ההוא כלם:
ויסבבו כלם את התבה מפה ומפה והגשם עודנו לא היה בעת
ההיא עד שבעת ימים: וי הרעיש ביום ההוא את כל הארץ ותחשך
השמש וירגזו מוסדי תבל: ותגעש כל הארץ ויברקו ברקים וירעמו
רעמים ויגבר קול עצום בכל הארץ אשר לא נודע ליושביה כבודו:
ועשׂ את הדבר הנורא הזה למען הבהיל את בני האדם לשוב אל
״לבלתי היות רעה בארץ: ובכל זאת לא שבו בני האדם מדרךם
ויסיפו על חרון אפי״ בעת ההיא ולא שתו איש לבו לכל זאת: ויהי
לשבעת הימים בשעת שש מאות שנה לחיי נח ומי המבול היו על
הארץ: ויבקעו כל מעיינות תהום ויפתחו ארובת השמים ויהי הגשם
על הארץ ארבעים יום וארבעים לילה: ויבא נח וביתו וכל החי אשר
אתו אל התבה מפני מי המבול ויסגר ״בעדם״ ויקוצו כל בני האדם
הנשארים בארץ מפני הגשם כיהמים גברו מאד על הארץ והבהמו
והחיות עודם עומדים סביבות התבה: ויתקבצו כל בני האדם יחד
בשבע מאות אלף אשׁושה ויבואו כלם אל נח אל התבה: ויקראו
כלם אל נח לאמר פתח לנו ונבוא עמך אל התבה ולמה נמות אנחנו:
ויען נח אותם לאמר בקול גדול מן התבה ויאמר אליהם הלא אתם
מדתם כלכם ביי ותאמרו לא הוא: ויבא ״עליכם את הרעה הזאת
להכחיד ולהאביד אתכם מעל פני האדמה: הלא זה הדבר אשר
דברתי אליכם זה עשרים ומאת שנה היום הזה ולא שמעתם בקול
״ועתה תחפצו לחיות בארץ: ויאמרו כלם אל נח הננו ושכנו בלע
עד ״ אך פתח לנו ותחיה ול אנמות: ויען נח אותם לאמר הנה אך עתה
בראותכם את צרת נפשכם תשובו ״ ולמה לא שבתם זה עשרים
וראת

זכאת שנה אשר שם אותם לכם "למועד" ותבואו עתה ותדברו אלי את הדבר הזה מרעת נפשכם גם "לא ישמע אליכם ולא יאזין לכם ביום הזה ולא תצליחו בדבריכם היום" ויגשו כל בני האדם לשבור התכה לבוא בתוכה מפני הגשם כי לא יכלו לסבול את הגשם עליהם: וישלח יי עליהם את כל ההיות וכל הבהמות אשר עימם סביבות התכה: ויגברו עליהם החיות ויכובו ויבריהו מעל התכה: וימתו מהם החיות רבים ויבריהו מן המקום ההוא וילכו איש לדרכו ויפוצו על פני כל הארץ: והגשם עודנו יורד על הארץ יורדו ארבעים יום וארבעים לילה ויגברו המים מאד על הארץ: וימותו כל בשר אשר על הארץ במים מאד ועד בהמה ועד חיה ועד רמש ועד עוף השמים וישאר אך נח ואשר אתו בתבה: ויגברו המים וירבו מאד על הארץ וישאו את התכה ותרס מעל הארץ:

ותלך התבה על פני המים ותהפך על פני המים הלך והפוך הנה והנה ויתהפך כל החי אשר בה כהפוך את הנייד בסרו: ויהי ענן גדול לכל היקום אשר בתבה והתבה השבה להשבר: ויתכה כל החי אשר בתבה וינהמו האריות ויגעו השורים ויצעקו האבים: וכל היקום אשר בתבה מדבר וצועק בלשונו וישמע קולם למרחוק: גם נח ובניו צועקים ובוכים בעצרתם וייראו ויראה גדול מאד ויגעו עד שערי כות: ויתפלל נח אל "ויצעק על הדבר הזה אל" ויאמר:

אנא" הושיעה לנו כי אין כח בנו לסבול את הרעה הזאת אשר סבבתנו: כי אפפונו משברי מים ונחלי בליעל בעתנו קדמו אותנו מוקשי מות: עננו עננו פדנו פנה אלינו והננו פדנו והצלינו: וישמע

"בקרל נח ויזכרוהו וייעבר רוח על פני אמר הנני בזה יונק מטה וזכור להם את כח ואת כל וכו' אמר אלהים ויסברו מעינות תהום וארובות השמי" מקומו הוא קודם הבכנס עם כנס מה' בכל מקומו דוק: ועו' מאי דסמך ליה ויעבר ליה רוח כו' ויטו כו' כי כר' קח' אמר דק' אע' וזכור ליה כו' לא ע' מהו כרברי הספר הזה בעבור בערם מהיה להם עם דק' ודר'.

פרשת נח

ויבלא הגשם מן השמים: והמיכהו הלוך וחסוד בימים ההם ותנת
 התבה בהרי אררט: ויפתח נח את הלון התבה בעת ההיא: ויקרא
 נח עוד אל " בעת ההיא ויאמר אנא" אלהי כל הארץ והימים וכל
 אשר בהם: הוציאה ממסגד נפשי כמאסרני אשר שמתני בו כי יצעתני
 באנחתי מאד: וישמעני בקול נח ויאמר אליו במל אתך שנה תמימה
 אותצא: ויהי לתקיפת השנה עד מלאת לנה שנה חממה לשבתו
 בתבה חרבו המים מעל הארץ ויסר נח את מכסה התבה: בעת
 ההיא בשבעה ועשרים יום לחדש השני יבשה הארץ אך לא יצאו
 נח ובניו וכל אשר אתו מן התבה עד אשר אמר הנני כזה מוכן במקומו
למה לא יצא נח מיד מקהתיב
כשראה כי חרבנו המ סוכו
ולמה יצטרך עוד למכת סס'
אלא כי מנחת הפס עליו עד
מלחת לו סנה תמימה: דבר אליהם": והיו ביום דבר" אליהם
 לצאת ויצאו כלם מן התבה וילכו וישבו
 איש לדרכו ואיש למקומו: ונח ובניו ישבו
 בארץ אשר דבר אליהם" ויעברו את" כל
 ימיהם: ויברך את נח ואת בניו כיצאתם מן התבה: ויאמר אליהם
 יפרו ורבו ומלאו את כל הארץ: ועצמו ושרצו בכל הארץ ורבו בה
 ואלה שמות בני נח יפת חסושם ויולדו להם בנים אחר המבול: פ
 לקחולדהם נשים לפני המבול: אלה בני יפת גומר ומגון ומדיון
 ותובל ומשך ותירס: בנים שבעה: והיו ובני גומר אשכנז ורפר
 ותגרמה: ובני מגון אליחרף ולובב: ובני מדי אחוז ויילא וחוני
 וליטי: ובני יוקאלישה ותרשיש כתים ודודנים: ובני תובל אריפי
 וכשד ותארי: ובני משך הרון ורדון ושיבשני: ובני תירס בניוב וגירא
 וביוון ולופריון וגילק: אלה הם בני יפת למשפחותיהם ויהיו פקודיהם
 בימים ההם כארבע מאות ושישים איש: ואלה בני חם כוש ומצרים
 ופוט וכנען בנים ארבעה: והיו בני כוש סבא וחווילה וכבתה ורעמה
 וסבתכא ובני רעמה שבאודדן: ובני מצרים לוד ועונם ולהב ונפתוח
 ופתרוס וכסלוח וכפתור: ובני פוט גבל וחדן ובנה ועדן: ובני כנען
 צידון וחרת וצמורי וגרגשי וחוי וערק וסיני וארזי וצמר וחמור
 אלה

אלה הם בני נח למשפחותיהם ופקודיהם בימים ההם כשבע מאות
 ושלשים איש ואלה בני שם עילם ואשור וארפכשד ולוד וארם בנים
 חמשה ויהיו בני עילם שושן ומחול והרמון ובני אשור מדרס ומוקול:
 ובני ארפכשד שלח וענר ואשכול: ובני לוד פתור ועיון: ובני ארם
 עץ וחול וגתר ומש: אלה הם בני שם למשפחותם ומספרם בימים
 ההם כשלש מאות ושבעים איש: אלה חולדות שם שם הוליד את
 ארפכשד וארפכשד הוליד את שלח ושלח הוליד את עבר: ולעבר
 יולד שני בנים שם האחד פלג כיב מיו נפלגו חיי בני האדם ובאחרית
 ימיו נפלגה הארץ: ואת שם השני קרא יקטן לאפי המעט והקטנו
 חיי בני האדם בימיו: אלה בני יקטן אלמוך ושלף וחר כות וידח:
 והדודס ואול ודקלה ועובל ואבימאל: ושבא ואופיר וחווילה ויובב
 כל אלה בני יקטן: ופלג אחיו הוליד את רעו ורעו הוליד את שרגו:
 ושרגו הוליד את נחור ונחור הוליד את תרח: ויחי תרח שלש
 ושמונה שנה ויולד את הרן ואת נחור: וכוש בן הם בן נח לקח אשה
 בימים ההם לעת זקנתו ותלד בן ויקראו את שמו נמרוד לאמר בעת
 ההיא החלו בני האדם לכרוד ולפשוע באלהים עו: ויגדל הילד ואביו
 אהבו מאד כיבן זקוני הוא לו ויתן כוש את כתנות האור אשר עשה
 האלהים לאדם ולאשתו בצאתם מן הגן ויהי אחרי כות אדם ואשתו
 ויתנו את הכתנות לחנוך בן ירד ובהלקח חנוך אל האלהים ויתנם
 מתושלח בנו ובמות מתושלח לקח אותם נח וביאם אתו להתיבה
 ויהי ואתו עד צאתם מן התיבה: ויהי בצאתם ויגוב חם את הכתנות
 ההם אל נח אביו ויקחם ויסתירם מאחיו ובלדת חסאת כוש בכורו
 נתן לו את הכתנות בסתר: ויהיו עם כוש ימיס רכיס ויסתירם גם
 הוא מאת בנו ואחיו: ויהי כאשר ילד כוש את נמרוד ויתן לו את
 הבגדים ההם באהבתו אוהו: ויגדל נמרוד ויהי בין עשרים שנה
 וילבש את הבגדים ההם: ויתחזק נמרוד כאשר לבש את הבגדים

פרשת נח

ויתן לו האלהים כח וגבורה ויהי גבור ציד בארץ: הוא היה נח
 ציד בשדה ויהי צודה את החיות ויבן מזבחות ויקרב עליהן
 החיות לפניו: ויתחזק נמרוד ויקם כאחיו וילחם מלהכות את
 מכל אויביהם מסביב ויתן יי את כל אויבי אחיו בידו: ויצליח
 בפעם בפעם בכל מלחמותיו ומלוך בארץ: על כן היה למס
 בימים ההם כאשר יריק איש את חניכו להלחם ויאמרו איך נכנס
 אשר היה גבור ציד בארץ והצליח במלחמותיו: אשר נבד מא
 ויצילם מכף אויביהם כן יחזקנו ויצילנו יי היום הזה: והיה בהיות
 נמרוד בן ארבעים שנה ובעת דהיא דהיתה מלחמה בין אחיו
 בני יפת ויהיו אחיו תחת יד אויביהם: ויתחזק נמרוד בעת ההיא
 וילך ויקבוץ את כל בני כוש וכל משפחות חם כארבע מאות ושש
 איש: וישכור גם את כל אהביו וכל יודעי ולפנים כשמונים איש
 שכרם וילך עמהם למלחמה: והיה בדרך ויתחזק נמרוד את לב
 העם אשר הלכו אתו ויאמר אליהם אל תיראו ואל תערצו כינת
 ינתנו כל אויבינו בידנו ועשי תם להם כטוב בעיניכם: וילכו
 האנשים האלה כחמש מאות וארבעים איש וילחמו על אויביהם
 וישחיתום וכניעום תחת ידם וישם נמרוד עליהם נציבים במקומות
 ויקח מבניהם לערבון ויהיו כלם עבדים לנמרוד ולאחיו ויפנו וישת
 נמרוד וכל העם אשר אתו למקומות: והיה כאשר שב נמרוד
 מהמלחמה בשכחה כאשר נצח את כל אויביו: ויועדו כלם יחד
 אחיו וכל יודעי ולפנים וימליכוהו עליהם וישימו את כתר מלכות
 בראשו: וישם שרים ושופטים ומנהיגים על עבדיו ועל כל עם
 במשפט המלכים וישם שר צבאו את תרח בן חור וגדלו וינשא
 מעל כל השרים אשר לו: והיה כאשר מלך בכל אות נפשו וכאשר
 נצח את כל אויביו מסביב: ויתיעץ עם כל יועציו לבנות לו עיר לבית
 מלכותו ויעשו כן: ומצאו בקעה גדולה מנגד למזרח השמש וישם
 לושם עיר גדולה ורחבה מאד: ויקרא נמרוד את שם העיר אשר

בנה שנער כי נער יאת אויביו כפניו וילכדם: וישב נמרוד בשנער
 וימרוך לבטח וילהם ענ כל אויביו וכניעם ויצליח בכל בלהמותיו
 ותגדל מלכותו מאד: וכל הגוים וכל הלשונות שמעו את שמעו
 ויתקבצו כלם יהד ארצו ויביאו לו מנחות וישתהוו לו ארצה ויוודו
 לאדון ולמלך עליהם וישבו כלם אתו בעיר שנער: וימרוך נמרוד
 בארץ על כל בני נח ויהיו כלם תחת ידו ותחת עצתו: ותהי בכל
 הארץ שפה אחת ודברים ארדים: אך לא דלה נמרוד בדרכיו
 וירשע מכל האדם אשר היו לפניו מימי המבול עד הימים ההם:

ועשאהו עץ ואבן וישתהוו להם וימרוד ביו וילמד את כל עבדיו וכל
 אנשי הארץ את כל דרכיו הרעים וגם מרדן בנו הרשיע מאד כאביו
 והיה כל אשר ישמע את מעשה מרדן בן נמרוד וענה ואמר עליו
 מרשעים יצא רשע: על כן היה למשל בכל הארץ לאמר מרשעים
 יצא רשע ויהי למשל בדברי כל האדם מהיום ההוא והלאה עד
 היום הזה: ותרח בן נחור שר צבא נמרוד היה גדול מאד כי
 הם בעיני המלך ובעיני כל עבדיו ויאחזקוהו המלך והשרים
 וינשאוהו מאד: ויקח תרח אשה ושמה אמתי לא בת כרנבו ותהר
 אשת תרח ותלד בן בימים ההם: בן שבעים שנה היה תרח בלדת
 אותו: ויקראתה את שם בנו רגולד לו אבם לאמר כי הרינו
 המלך בימים ההם וינשאהו מעל כל השרים אשר אתו:

פרשה ויהי כלילה הרוא עת הולדת את אברם ויבואו כל עבדי
 תרח וכל חכמי נמרוד וכל חרטומיו ויאכלו וישתו בבית
 תרח וישמחו עמו כלילה ההוא ויהי כצאת כל החכמים והחרטומי
 בבית תרח וישאו את עיניהם השמימה כלילה ההוא אל הכוכבים
 וידאו והנה כוכב אחד גדול מאד בא ממזרח שמש וירץ בשמים
 ויבלע ארבעה כוכבים מארבע רוחות השמים: ויתמהו כל חכמי
 המלך וכל חרטמים מהמראה ההוא ויבינו החכמים את הדבר
 ההוא וידעו אודותיו: ויאמרו איש אל רעהו איזה כי אם הילד

והנה
 וישב
 ויתקבצו
 וישתהוו
 וימרוך
 וינשאוהו
 ויקח
 וינשאוהו
 ויקראתה
 וינשאוהו
 ויקראתה
 וינשאוהו
 ויקראתה

פרשת נח

אשר יולד כלילה הזה להרחו: אשר יגדל ויפרה וירבה מאד ויירש
את כל הארץ הוא ובניו עד עולם והרג הוא וזרעו מלכים גדולים
ויירשו את ארצם: וילכו ויבאו כל החכמים וכל החרטומים
כלילה ההוא איש לביתו ויהי בבקר וישכימו כלם יחד כל החכמים
וכל החרטומים ויעדו כלם בבית מועדם: וידברו ויאמרו איש אל
דעהו הנה המראה אשר ראינו אמש נעלם מהמלך לא נודע אליו:
ויהי אם יודע הדבר למלך באחרית הימים ואמר אלינו לכד
העלמתם את הדבר ממנו ומתנו כלנו: ועתה לכו ונגידה למלך
את המראה אשר ראינו ואת פתרון הדברים ונקינו אנחנו: ויעשו
וילכו כלם ויבאו אל המלך וישתתו לו ארצה ויאמרו יחי המלך יחי
המלך: אנחנו שמענו אשר נולד בן לתרח בן נחור שר צבא
ונבוא אמש כלילה אל ביתו ונאכל לחם ונשתה ונשמה עמו
כלילה: ויהי כאשר יצאו עבדיך מבית תרח ללכת לבתינו ללח
איש בביתו במלנו: ונשא את עינינו השמימה ונראה והנה כוכב
אחד גדול מאד בא ממזרח השמש: וירץ הכוכב והוא כמרוצת
גדולה ויבלע ארבעה ככבים גדולים מארבע רוחות השמים:
ויתמהו עבדיך על המראה ההוא אשר ראינו ויתבהלו באד:
ונשפוט את הנראה ונדע בחכמתנו את פתרון המראה ההוא על
נבונה: כי על הילד היולד לתרח היה הדבר ההוא אשר יגדל
וירבה מאד ועצם והמית את כל מלכי הארץ וירש את כל ארצם
הוא ובניו וזרעו עד עולם: ועתה אדונו המלך הנה הודעוך את
אשר ראינו על הילד הזה על נבונה: אם על המלך טוב לתרח
לאכיו מחיר בילד ההוא ונהרגו: טרם אשר יגדל וירבה בארץ
ותרבה רעתו עלינו בארץ ואכדנו כלנו אנחנו ובנינו וזרענו ברשתנו:
וישמע המלך את דבריהם וישבו בעיניו וישלח ויקרא אל תרח
ויבאתרח לפני המלך: ויאמר המלך אל תרח הגד הונד לי אשד
נולד לך בן אמש וכזאת וכזאת נראה בשמים במלודו: ועתה תנה

לי את הילד ההוא ונהרנו וטרם תצמח עלינו רעתו ואתן לך מחירו
 מלא ביתך כסף וזהב: ויען תרח את המלך ויאמר אליו שמעתי
 אדוני המלך אח דברך כל אשר יחפוץ אדוני המלך יעשה עבדו:
 אלם אדוני המלך אניד אליך את אשר קרה לי אמש עד אשר
 אראה את ענת המלך אל עבדו ואחר אשוב את המלך על דברו
 ויאמר המלך דבר: ויאמר תרח אל המלך כי אעיון בן כווד כהן
 אלי אמש אל ביתי כלילה לאמר: תנה לי את הסוס הגדול הטוב
 אשר נתן לך המלך ואתן לך מחירו כסף וזהב ומלוג: ביתך תבן
 ומספוא: ואמר אליו עד אשר אראה את אדוני המלך על דברך
 והיה הדבר אשר ידבר אלי המלך אותו אעשה: ועתה אדוני
 המלך תנה גליתי את אונק על הדבר הזה והיה העצה אשר יעץ
 אדוני המלך את עבדו אותה אעשה: וישמע המלך את דבר
 תרח ויחר אפו ויחשבהו לכסיל: ויען המלך את תרח ויאמר אליו
 הכסיל ובער אתה או חסר תכונה כי תעשה את הדבר הזה:
 כי תתן את סוסך הטוב בכסף או בזהב ואף אם כתבן ומספוא:
 החסר כסף וזהב אתה עד אשר אין לך תבן ומספוא למאכל
 סוסך כי תעשה את הדבר הזה: ומה לך בכסף או בזהב ואף
 בתבן ומספוא כי תתן את סוסך הטוב אשר נתתי לך אשר אין
 סוס במהו בכל הארץ: ויבל המלך לדבר ויען תרח את המלך
 לאמר כדבר הזה דבר אדוני המלך אל עבדו: כי אדוני המלך מת
 הדבר הזה אשר דברת אלי לאמר תנה בנך ונמיתו ואתן לך
 מחירו כסף וזהב מה אעשה בכסף או בזהב אחרי מורת בני כי מי
 ירשני אחרי: והיה במותי ושב הכסף והזהב ההוא אל אדוני
 המלך אשר נתנו: והיה כשמוע המלך את דברי תרח ואת המשל
 אשר הביא על המלך ויחר למלך מאד וקציף על הדבר הזה וחסמתו
 בערה בו: ויראת רח כי חרה אף המלך עליו ויען ויאמר אל המלך
 הגדול אשר לי ביד המלך: אשר יחפוץ אדוני המלך לעשות לעבד

פרשת נח

ועשה ואף בני רעה הוא אבד המלך בלא מחיר רוצח ושני
 הגדולים ממנו ואמר המלך אל תרח לאב קנה אקנה את
 הקטן במזיר ויען תרח את המלך לאמר ביאדוני המלך דבר
 עבדך דבר לפניך וישמע המלך את דבר עבדו ויאמר המלך דבר
 כי שמע אני ויאמר תרח יתן לי אדתי המלך זכך שלשת ימים
 דברי אל נפשי ואל בית את דברי אדוני המלך ואפער בם על הדם
 הזה וישמע המלך אל תרח ויעש כן ויתן לו זמן שלשת ימים ויש
 תרח מאת פני המלך וילך ויבוא אל ביתו וידבר אליהם את כל דבר
 המלך ויראו האנשים מאד ויהי ביום השלישי וישלח המלך אל
 תרח לאמר שלח לי את בנך במחיר כאשר דברתי לך והיה אם לא
 תעשה את הדבר הזה ושלחתי והמתו גם את כל אשר בביתך ולא
 ישאירו לך עד משתיך בקיר ומה תרח כי היה דבר המלך נחון
 אלו ויקח את ילד אחד מעבדיו אשר ילדה לו שפחה ביום ההוא
 אשר יולד את אברם ויבאת תרח את הילד ההוא אל המלך ויקח
 את מחירו והיה זאת תרח בדבר הזה לבלתי המית נמרוד את
 אברם והמלך לקח את הילד מיד תרח ונפץ את מוחו ארצה ביד
 וימת אוחי השבבי אברם הוא ויסתר הדבר מהיוס ההוא והלאה
 וישב מלך המלך כי זאת היה זה לבלתי מות אברם ותרח
 לקח את אברם בנו בסתר ואת אמו ואת מיניקתו ויהי אם במערה
 ותן להם מחיתם מדי חדש בחדשו והיה זאת אברם במערה
 ההוא ויהי אברם במערה עשר שנים והמלך וכל שריו ועבדיו
 וכל התועים וחכמים אשר למלך חשבו כי המית המלך את
 אברם והן בן תרח אז אברם גדול ממנו לקח אשה כימים ההם
 בן שלשים ותשע שנים בההרן בקהתה ותהר אשת הרן ותלד
 לו בן ויקרא את שמו לזם ותהר עוד ותלד בת ותקרא את שמה
 מלכה ותלד עוד ותלד בת ותקרא את שמה שרי בן ארבעים
 ושתי שנה היה הרן בלדתו את שרי היא שנת עשר לחי אברם

בימים ההם יצאו אבר' ואמו ומניקתו כהמערה כאשר שכחו המלך
 ועבדיו את אודות אברם : ו היכצאת אברם כהמערה ולך לול
 נחושש בנו ויש עמהם בביתם ללמוד את מוסר " ואת דרכיו ואיש
 לא ידע את אברם : וישרת אברהם את נח ואת שם בנו ימיט רבים :
 ויהי אברם בבית נח שלשים ותשע שנים : וידע אברם את " כבן
 שלש שנים וילך כדרכי " עד יום מותו כאשר הורהו נחושש בנו :
 וכל בני הארץ פשעו בני מאד בימים ההם וימרדו בו ויעבדו אלהים
 אחרים וישכחו את " אשר בראם בארץ : ויעשולוהם כל בני הארץ
 איש אלוהו בימים ההם אלהי עץ ואבן אשר לא ישמעו ולא ידברו
 ולא יצילו ויעבדום בני האדם והיו להם לאלהים : והמלך וכל
 עבדיו ותרתו וכל בניו והיו ראשונה בימים ההם לכל העובדים עץ
 ואבן : ויהיו לתרח שנים עשר אלהים גדולים אלהי עץ ואבן לשנים
 עשר חדשים ויעבוד כל אחד חדשו : והי' מדי חדש בחדשו יקריב
 תרח מנחה ונסכים לאלהיו וישתחוה להם ויעבוד אותם ככה יעשה
 תרח כל הימים : וגם כל הדור ההוא רע בעיני " ויעשו ככה אש
 אלהיו ואת " אשר בראם עובו : ולא נמצא איש בימים ההם בכל
 הארץ אשר ידע את " כי עבדו כלם איש את אלהיו : וזלת נח וביתו
 וכל אשר היה תחת עצתם ידעו את " בימים ההם : ואברם בן תרח
 הולך וגדל בימים ההם בבית נח ואיש לא ידעו ויעמו ויתן " לאברם
 לב שומעות ובונה ודע את כל אשר יעשו כל הדור ההוא הבל :
 וגם את כל אלהי אש אשר יעבדו להם רכל הסואין כס מועיל וירא
 אברם את השמש בארץ ויאמר אברם אל לבו אך עתה השמש
 הזאת אשר זרחה על כל הארץ הוא אלהים ולוא עבוד : ויעבוד
 אברם את השמש כיום ההוא ותפלל אליו כיום ההוא : והיו כערב
 והבוא השמש במשפט ויאמר אברהם כל בניו אך עתה אין זה אלה :
 וי' דבר אברם עוד כלבומי הוא אשר עשה את השמיכות הארץ
 וכי אשר ברא כל האדם הזה על הארץ איפה הוא : ויחשד עליו

עֲרֵשְׁתָּנָה

הלילה וישא עיניו וצפונה ונגבה ומזרחה וירא והנה כל השמים
 שקטה מעל הארץ ויחשך היום וירא אברם את הירח ואת הכוכבים
 לפניו ויאמר אך עתה הנה זה אלוה אשר ברא כל הארץ וכל האדם
 והנה עבדיו אלה הם לפניו: ויעבוד אברם את הירח ואת פלל אלו
 כל הלילה ההוא: והיו בכרך ויאר היום ותזרח השמש על הארץ
 כמשפט: וירא אברם את כל הדברים האלה אשר עשה "אלהים"
 בארץ: ויאמר אברם בלבו אך עתה אין אלה אלוהות אשר עשו
 את הארץ וכל האדם כי אם עבדי אלהים הנה: וישב אברם בבית
 נח וידע אברם שם את "ואת דרכיו והיה אברם עובד ארת" כל ימי
 חייו: וכל הדור ההוא שכחו את "ויעבדו אלהים אחרים עין ואמן
 וימרדו בני כל הימים: והמלך נמרוד מלך לבטח ותהי כל הארץ
 תחת ידו: והיה בלח הארץ שפה אחת ודברים אחדים: והגיעו כל שרי
 נמרוד וכל גדוליו בעת ההיא פוטו מצרים וכוש וכנען למשפחותיהם
 ויאמרו איש אל רעהו הבה נבנה לנו עיר ובתוכה מגדל כבצר וחוק
 וראשו בשמים ונעשה לנו שם למען היותנו מושלים על כל העולם:
 ולמען תהדל רעת אויבנו מעלינו ונמלוך עליהם בחזקה ולא נפח
 על פני כל הארץ ממלחמותיהם: ויבאו בלם לפני המלך ויגידו
 את הדברים האלה אל המלך ויודה להם המלך על הדבר הזה
 ויעשוכו: ויתקבצו כל המשפחות בשש מאות אלף איש וילטו
 אחר זה יר 63 לבקש ארץ רחבה מאד לבנות את העיר ואת
 הכתו וימלאו בקעה המגדל ויבקשו בכל הארץ ולא מצאו כבקר
 שינתקים הו: אהת מקדם בארץ שנער מהלך שנתים ימים ויסעו
 בלם אליהו שבושם: ויחלו ללבון הלבנה ולשרוף לשריפה לבנות
 את העיר ואת המגדל אשר זממו: ויהי להם בנין המגדל לפשע
 וחטאה ויחלו לבנותו והיה הם בנין וימרדו בני אלה השמים ויהשבו
 בלבכם להלחם בו וילעות השמימה: ויחלקו כל האנשים האלה:
 וכל המשפחות לשלש חלקים ותאמר האחת נעלה השמימה ונלח

בזה השנית אמרה נעלה השמים ונעמד שם את אלהינו ונעבדם שם
 והשלישית אמרה נעלה השמים ונבנה אתנו בקשתות ודמתיס
 ודע האלהים את כל מעשיהם ואת כל מחשבתם הדעה וירא את
 העיר ואת המגדל אשר הם בונים ויהי בהיותם בונים ויבנו להם עיר
 גדולה ומגדל בתוכה גבוהה חזק מאד מאד כי יטרוכ הגבהות לא
 יגיע החומר והלכנים אצל הכוטה בעלותם אליה עיר פלאה לעולים
 שנה תמימה ואחרי כן יגיעו אל הבונים ויתנו להם התומר והלבנים
 ככה יעשו להם ככל יום ויהיו אלה עולים ואלה יורדים כל היום
 ויהי כאשר תפול לבנה מידם ותשבר ויבנו כלם עליה וכאשר יפול
 אדם ויבת אין מביט אליו מהם וידעו את מה שבותם והיו עת בונים
 ויזקקו החצים אל השמים ויפולו כל החצים עליהם מלאים דם ויהי
 כראותם ויאמרו איש אל רעהו אך הנה הרגנו את כל אשר בשמים
 כי מאת יי היה זה למען התעס ולמען הכחידם מעל פני האדמה
 ויבנו את המגדל ואת העיר ויעשו כדבר הוה יום יום עד מל את להם
 ימים רבים ושנים ויאמר האלהים אל שבעים המלאכים העומדים
 ראשונה לפניו הקרובים אליו לאמר הבה נרדה ונבלה שם שפתם
 אשר לא ישמעו ולא יבינו איש שפת רעהו ויעש להם כן ויהי מהיום
 ההוא והלאה שכתו איש שפת רעהו ולא יבינו לדב כל מיחד בשפת
 אמת ויהי כאשר יאמר איש אל רעהו תנה לי אבן לבנות ויתן לו חומר
 וכאשר יאמר תנה הוטה ויתן לו אבן ויהי כאשר יקח חבונה מיד
 רעהו את התומר ואת האבן אשר לא אמר וישליכם חבונה מידו
 ויפלו על רעתו וימתו ויעשו כדבר הוה ימים רבים וימותו מהם
 הרבה בהבד הוה ויהי הכה את שלשת החלקים אשר היו שם ויסרם
 כפפעלותם וכסחשבותיהם אשר אכזרו נעלה השמים ונעבוד את
 אלהים שם והיו לקופים ושנהבם ואשר אמרו וכה השמים בחצים
 המיתם איש ביד רעהו והשלישית אמרה נעלה השמים
 ונלחם בנה הפיצם בכל הארץ והנשאר בהם כאשר דעו והבינו את

פרשת נח

הרעה אשר באה עליהם ויעזבו את הבנין ופיוצו גם הם על פני כל
 הארץ; ויחדלו לבנות את העיר ואת המגדל; על כן קרא למקום
 ההוא בבל כי שם בבל יושפת כל הארץ הנה מקדם לארץ שנשר;
 והמגדל ההוא אשר בנו בני האדם פתחה הארץ את פיה ותבלע
 את שלישייתו; ותרגם אשמן השמים ושרוף את השלישית
 האחרת; והשלישית ממנו נשאר עד היום הזה והיה ממנו אשר תלך
 ברוח השמים ויהי מהלך צלו שלשה ימים וימותו רבים מבני האדם
 במגדל ההוא בשנה ההוא עם אשר אין להם מספר; ופלג בן עמ
 מת בימים ההם בשנת ארבעים ושמונה שנה לחיי אברם בן נחור;
 ויהיו כל ימי פלג תשע ושלשים שנה ומאתים שנה וימת; והיו כאשר
 חפץ את בני האדם בעון המגדל על פני כל הארץ ופיוצו לחלקים
 רבים; ויתפרדו כל בני האדם לארבע רוחות כל הארץ ויהיו כל
 המשפחות משפחה ומשפחה ללשונה ולארצה ועריה; ויבנו בני
 האדם ערים רבים למשפחותיהם בכל המקומות אשר הלכו שמה
 ובכל הארץ אשר הפיצם; ויהי מהם אשר בנו עריהם במקומות
 אשר נוטשו שמה ויקראו לערים דהם על שמותם אועל שמות
 בניהם או על שם אודותיהם; וילכו בני יפת בן נח ויבנו להם ערים
 במקומות אשר נפוצו שם ויקראו את כל ערים בשמותם ויתחלק
 בני יפת על פני הארץ לחלקים וללשונות רבים; ואלה שמות כל
 משפחותיהם לכל עריהם אשר בנו להם בימים ההם אחר המגדל
 ואלה בני יפת למשפחותיהם נומר ומנוג ומדי ויון ותוכל ומסך
 ותרס אלה בני יפת לתולדותם; ויהי בני גומר לערדים והם פרקת
 היושבים בארץ פרנצה על נהר פרנצה על נהר סינה; ובני דיפת הם
 ברטונים היושבים בארץ ברטניה על נהר לידה השופך את מימיו
 בים הגדול גיחון הוא אוקיאנוס; ובני חוגרמה הם עשר משפחות
 ואלה שמותם כוזר ופרצינד וכולגר; זאליקנוס ורגיב וטורקי;
 ובת חבידו ואתגלו וטילמץ; ויהי מהם כוזר וזאליקנוס ורגיב
 ויזרמי

וטורקין: ובחזיבך ושלמץ כל אלה נפוצו ויחנו צפונה ויבנו להם
 ערים: ויקראו את שמות הערים על שמותם הם החונים על נהרי
 היתלהו ואיטלך עד הזים: אך אנגרי וכולגר ופרצינד הם חונים על
 הנהר הגדול נהר דובני ושמות עריהם גם הם על שמותם: ובניין
 הם היונים היושבים בארץ מקדניא ומדיהם ארזלוס היושבים
 בארץ כורסן: ובני תוכל הם היושבים על ארץ תושקנה על נהר
 פשיאה: ובני משך הם ש בשני תירס הם רושש כושני ואנגלים:
 כל אלה הלכו ויבנו להם ערים הם הערים היושבים עלי יבוס: על
 נהר בירא השופך על נהר טרגאן: ובני אלישה הם אלמניא וילכו
 גם הם ויבנו להם ערים הם הערים היושבים בין הרי יוב ושיבתמו:
 ויהויהם אנשי לומברדי היושבים מעבר לנהר יוב ושיבתמו
 וכבשו את ארץ איטליא וישבו בה עד היו: ובני כתיס הם הרומי
 החונים בבקעת כנפיא עלי תיבראיו: ובני דודנים הם היושבים
 תוך ערים גיחון בארץ בארדנה אלה הם משפחות בני יפת
 לעריהם וללשונותם אחר המנדל אשר נפוצו שם: ובני חם בן
 נח הלכו גם הם ויבנו להם ערים במקומות אשר נפוצו שם: ויקראו
 גם לשמות עריהם על שמותם ועל אודותם: ואלה שמות כל
 עריהם לכל משפחותיהם אשר בנו להם בימים ההם אחר המנדל:
 ויהיו בני חם כוש ומצרים ופוט וכנען לתולדותם ולעריהם: כל
 אלה הלכו ויבנו להם ערים כאשר מצאו ויקראו את עריהם על
 שמות אבותם כוש ומצרים ופוט וכנען: והיו בני מצרים הם לודים
 וענמים ולבים ונפתוחים ופתרוסים וכסלו חיס וכפר ערים
 משפחות שבעה: כל אלה הם חונים על יאור שחור הוא נחל
 מצרים ויבנו להם ערים ויקראו לעריהם על שמותם: ויתחננו
 בני פתרוס ובני כסלוח זה את זה ויצאו מהם אלה הפלשתים ואת
 הגררים ואת רועותים ואת הגתים ואת הערקונים כל משפחות
 חמשה: גם אלה בנו להם ערים ויקראו את עריהם בשמות

פרשת נח

אבותם עד היום הזה; ובני כנען גם הם בנו להם ערים ויקראו
לעריהם בשמותם אצת עשרה ערים וחצרותם אין מספר; וילכו
ארבעה אנשים ממשפחת חם ויבאו כלם ארץ הכנע; ואלה שמות
האנשים סדום ועמורה אדמה וצבויים; ויבנו האנשים האלה להם
ארבעה ערים בארץ הכנע ויקראו את שמות עריהם על שמותם;
וישבו בערים האלה הם ובניהם וכל אשר להם ויפרו וירבו מאד
ויילך ששיר בן חור בן חוי בן כנען וימצא בקעה נגד
הר פארן ויבן שם עיר וישב שם הוא ושבעה בניו וביתו; ויקרא
לעיר אשר בנה שעיר על שמו היא ארץ שעיר עד היום הזה; אלה
הם משפחות בני חם ללשונותם ולעריהם אשר נפוצו שם לארצותם
אחר המגדל; ובני שם בן נח אבי כל בני עבר חלכו מהם גם הם
ויבנו עריהם במקומות אשר נפוצו שם ויקראו לעריהם בשמותם;
ויהיו בני שם עלם ואשור וארפכשד גלוד וארם ויבנו להם ערים
ויקראו את שמות כל עריהם על שמותם; ויצא אשור בן שם הוא
ובניו ובני ביתו בעת ההיא עשרב מאד וילכו ויתרחקו אל ארץ
אשר מצאו; וימצאו בקעה רחבה מאד בארץ אשר הלכו שם
ויבנו שם ערים ארבעה ויקראו להם שמות על שמותם ועל שמות
אודותיהם; ואלה שמות כל הערים אשר בנו להם בני אשור אר
נינה ואת דסן ואת כלח ואת רהובות עיר וישבו שם בני אשור ש
היום הזה; ובני ארם הלכו גם הם ויבנו להם עיר ויקראו את שם
העיר עץ כשם אחיהם הכנע וישבו בה היא ארץ עץ עד היום;
ויהי כשנה השנייה אחר המגדל ויצא איש מארץ נינה מבית
אשור וישבו בלעו; וילך לגור באשר ימצא הוא וביתו; ויבאו
עד נגד ערי הכנע מול סדום וישבו שם; ויקם האישיבן עיר קטנה
שם ויקרא שמה בלע על שמו היא ארץ צוער עד היום הזה; אלה
הם כל משפחות בני שם ללשונותם ולכל עריהם אשר נפוצו שם
בארץ אחר המגדל; וכל מדינה ומדינה עיר ועיר משפחה ומשפחה
חלה

מכל משפחות בני נח בני להם ערים רבים אחרי כן: וימליכו עליהם מלכים בכל עריהם להתנהג על פיהם ככה יעשו כל משפחות בני נח עד עולם: ונמרוד בן כוש עדני בארץ שנער ומלוק עליה וישיב שם ויבנה שם ערים בארץ שנער: ואלה שמות הערים אשר בנה ארבע ערים ויקרא להן שמות על אודות אשר קרה להן בבנין המגדל: ויקרא את שם האחת בכל לאמר כי שם בבל יישפת כל

אחד הנעיר אפשר כי ארך כמו ויאריו הכדים ספי הדרך ול בספר הפרטים סמסכו אותם כל פי חוץ ואכר לסון מלחמה מלסון כידודי אש סרל כיכובי אש והמלחמ' היא באש בוערת קבחה וסכאה וכיכוב ומי סופרת לי דבר יותר נכון עליו תכו ברכה

הארץ: ואת שם השנית קרא ארך לאמר כי משם הפיצים: והשלישית אכד לאמר מלחמה גדולה היתה במקום ההוא: והרביעית בבלה לאמר כי שם תמו וכלו כל שריו ונבריו ויפוצו מהם מעליו וימרדו בו: והיו כאשר בנה נמרוד את הערים ההם בארץ שנער וישיב בהם את יתר עמו ושריו ונבריו אשר נשארו איתו במלכותו: ונמרוד ישב בבבל ויחדש שם את מלכותו

עם יתר עבדיו ומלוק לבטח: ויקראו כל עבדי נמרוד ושריו את שמו אמרפל לאמר כי נפלו כל שריו וכל אנשי בנין המגדל ועל אודותיו: ובכל זאת לאשב נמרוד אל יוסיף עוד להרשיע וללמד רשעה לכל בני האדם: אלה מם ועל אודותיו הוא מ'ר'ל ש'אמ' ע'ה'פ'ל א'נר'ה' לככטן האש ועל סניהם נקרא כן

וגם כרדון בני הרשיע מאביו ויוסף לעשות ולהוסיף על כל תועבות אביו: ויחט אאת בני האדם על כן יאכרו מרשעים יצארשע כן בעת ההיא נהיתה מלחמה בין משפחו בני חם כאשר ישבו בארצות כוש אשר בנו להם: ויצא כדר לעמר מלך עלם מתוך משפחות בני חם וילחם את משפחות בני חם יבניעם תחת ידו: וילך אל חמשת ערי הכנר וילחם בהם ויבניעם והיו עתה ידו: ויעבדוהו שתים עשרה שנה ויתנו לו מס שנה: בעת ההיא

פרשת נח

ונתחור בן שרוג בשנה ההיא שנת תשע וארבעי שנה לאבת
 בן תרח: והיו כל ימי נתחור שמונה וארבעים שנה וכאת שנה וימתו
 והיו בשנת החמש שנה לחי' אברם בן תרח ויצא אברם מבית נח
 וילך בית אביו: ואברם ידע את "וילך בדרכיו ובמוסר" וי' אלהיו
 עמו: ותרח אביו עודנו שר צבא למלך נמרוד בימים ההם ועוד
 ילך אחרי דרכי נמרוד לעבוד אלהים אחרים עין ואבן: ויבוא אברם
 בית אביו וירא את אלהי אביו שנים עשר אלוהות עופרים כלם
 בבית אביו בהיכליהם: ויחר אף אברם בראותו את הצלמים האלה
 בבית אביו: ויאמר אברם חיי' אם יעמדו הצלמים האלה במעמד
 בבית אביו: כה יעשה ליה אלהים אשר בראני וכה יוסף אסלא
 לשלשת ימים אשר את כלם: ויצא אברם מאתם וחמתו בער
 בנו: ויטהר אברם ויצאמן החדר אל חצר אביו החיצונה ויצא את
 אביו וישב בתצרוכל עבדיו אתו ויבוא אברם וישב לפני אביו: ויש
 אברם את אביו לאמר הודיעני אבי איה האלהים אשר ברא את
 השמי' ואת כל הארץ ואשר ברא את כל בני האדם על הארץ ואשר
 בראך ואשר בראני גם בארץ: ויען תרח את אברם בנו והאמר
 אלוהנה אשר ברא כל אלה אתנו בבית: ויאמר אברם אל
 הראסנא לי אדוני ויבא תרח את אברם בנו אל החצר הפנימית אל
 החדר: וירא אברם והנה כל החדר מלא אלוהות עין ואבן שנים
 עשר צלמים גדולים ואחרים קטנים עמהם אין מספר: ויאמר תרח
 אל בנו הנה אלהים אשר עשו את כל אשר ראית בכל הארץ הנה
 אשר בראו אותי ואותך וכל האדם בארץ: וישתחוה תרח לכל אלה
 ויצא משכנו ואברם בנו יצא אתו משם: והיו בצאת אברם משם וילך
 וישב לפני אמו: ויאמ' לאמו הנה אביו הראני את אשר עשו את השמי'
 ואת הארץ ואת בני האדם: ועתה מה רוקח נא לי גדי עינים מן השמי'
 ועשית אוהו ומטעמים: והבאתי את המטעמים ההם לאלהי
 למנחה לאכול אולי ארצה לפניהם: ותעש אמו כן ותקח גדי עינים
 והשיחה

ותעשרו מטעמים ותביא אותם אל אברם: ויקח אברם את
 המטעמים מיד אמו ויביאם לפני אלהי אביו: ויגש אליהם לאכול
 ותרח אביו לאידע: ויהי הוא ישב אתם ביום ההוא וירא אותם
 אברם והנה אין קול להם ואין קשב ואין תנועה ואין אחד מהם
 שולח יד לאכול: ויהתל בהם אברם ויאמר אך עתה ביה מטעמים
 אשר עשיתי לא הטיבו בעיניהם או מעט הם להם על כן לא אכלו:
 ועתה אעשה להם מתן מטעמים: אחרים טובים ורבים מזה עד
 אשר אראה מה אחריתם: ויהי ממחרת ויצו אברם אל גמאל
 המטעמי ותקם אמו ותקח שלש גדיים טובים מן הצאן ותעש אותם
 מטעמים טובים כאשר אהב בנה: ותתן את המטעמים ביד אברם
 בנה ותרח אביו לאידע: ויקח אברם את המטעמים מיד אמו
 ויביאם התדרה לפני אלהי אביו: ויגש אליהם לאכול ויתן לפני
 בלם וישב אברם לפנים אבל היום ההוא אולי אכלו: וירא אברם
 אותם והנה אין קול להם ואין קשב ואין שולח יד מהם המטעמים
 לאכול: ורוח אלהים לבשה את אברם אחריו ביום ההוא בערב
 בתוך הבית ההוא: ויקרא ויאמר אוי והי על אבנו על כל הדור הרע
 הזה אשר נטול הטיח אחריהבל: ויעבדו להם אלילים כאלה
 עין ואבן אשר לא יאכלון ולא ידיוקן ולא ישמעו ולא ידברו:
 פה להם ולא ידברו עינים להם ולא יראו בהם אזנים להם ולא ישמעו
 ידיהם ולא ימישון לאכול רגליהם ולא יהלכו: במהם יהיו בל
 עשיהם וכל אשר בוטח בהם: וכל אשר יעבדם וישתחוה להם:
 ויהי בראות אברם את כל הדברים האלה ואת כל המעשים הרעים
 ויחר אפו מאד על אביו: ויסר וילך ויקח ארץ הקדושות בידו
 ויבוא ההרדה אל אלהי אביו וישכר את כל אלהות אביו: וירוי
 אהריו כבכלותו לשבר את הצלמיס ויתן את הקדושות ביד האות
 הגדול אשר היה שם לפניו ויצא: ותרח אביו בא אל ביתו וישמע
 את קול מכת הקדושות מפתח הבית ויבא תרח הביתה לדעת מה

פרשת נח

ועל מה זהו וישמעו תרח את קול הקרדומות בחדר הצלמים ורח
תרח החררה אל הצלמים וימצא את אברם בנו בצאתו משם ויסו
תרח החררה וימצא את כל האילים נופלים כלם וישברו והקדום
ביד הגדול בהם כיל אנשבר והמטעמים אשד עשה אברם בנו עתם
לפניהם ויראתרח את המעשה הזה ויחר אפו מאד ויכדר וינא
מן החרר אלאברם וימצא את אברם בנו עודנו יושב בבית ואמ
אליו מה המעשה הזה אשר עשית אל כל אלהי ויען אברם את
תרח אביו ויאמר לא אדוני כי מטעמים הבאתי לפניהם והיו כאש
הגשתי את הכטעמי לפניהם לאכול וישלחו כלם ידם לאכול טם
ישלחו ידו הגדול מהם לאכול ויראה הגדול את מעשיהם אשר עש
לפניו ויחר אפו מאד עליהם וילך ויקח את הקרדומות אשד נכח
ויבא אליהם וישבר את כלם והנה הקרדומות עודנו בידו כמ
ראית ויחר אף תרח על אברם בנו בדברו הדבר הזה ויאמר תרח
אל אברם בנו בחמתו מה הדבר הזה אשר דברת שקראתה דום
אליו הויש באלהים האלח רוח ונפש ובח לעשות את כל אשר
דברת אלי והלא עץ ואבן המה ואני עשיתי אותם ואיך תדבר אל
זוים לאמר האלוה הגדול אשר אתם הכה אתם ותתן את
הקרדומות בידו לאמר הוא הכה אותם כלם ויען אברם את א
ויאמר אליו ואיך תעבוד את האילים האלה אשר אין בהם
לעשות דבר והצל יצילוך האילים האלה אשר אתה בוסת
בהן אם שמוע ישמעו את תפלתך בעת קראך אליהם והצל
יסלטוך מיד כל שונאך אם להוים ילחנו לך את מלחמת
באויביך כי תעבוד עץ ואבן אשר לא ידברו ולא ישמעו ושתה
טוב לכם לעשות את הדברים האלה אתה וכל בני האדם הדועס
הגלויים אלך חכם לים אים או אילים אתם אשר אין בכפתם
לעבוד אתה עץ ואת האבן ולעשות כדבר הזה ותשתחו
האלהים אשר עשה את השמים ואת הארץ ואשר בנא אתם
בארץ

1
1
1
1
1
1
1
1

בארץ ותביא רעה גדולה על נפשותיכם בדבר הזה לעבוד עץ
 ואבן הלא בדבר הזה חטאו אבותינו מימקדם וביא"י אלהי כל
 הארץ עליהם את מי המבול וישחית את כל הארץ: ואיך אתם
 תסיפו לעשות הדבר הזה ותעבדו אלהים אחרים עץ ואבן אשר לא
 ישמעו ולא ידברו ולא יצילו מצרה לספות חרון אף אלהי כל הארץ
 עליכם: ועתה אכי הדל לך מזה ולא תביא רעה על נפשך ועל נפש
 ביתך מזה: ויטהר אברם ודלג לפני אביו ויקח את הקרדומות מיד
 אלוה אביו הגדול וישכרהו בה אברם ורץ לו: ויראותה את כל
 אשר עשה לו אברם בנו ויטהר ויצא מביתו וילך אל המלך: ויבא
 לפני נמרוד ועמד לפניו וישחהו למלך ויאמר לו המלך מה לך:
 ויאמר בי אדוני ילד יולד לי היום חמשים שנה וכזאת וכזאת
 עשה לי כאלהו וכזה וכזה דבר: ועתה אדוני המלך שלחנא ויבא
 לפניך ושפטנו במשפטך לבען נוצל מרעיתנו: ושלח המלך
 שלשה אנשים מעבדיו וילכו ויביאו את אברם לפני המלך: ונמרוד
 וכל שריו ועבדיו וישבים לפניו ביום ההוא ותרח ישב לפני המלך:
 ויאמר המלך אל אברם מה המעשה הזה אשר עשית לאביך ואכל
 אלהיו: ויען אברם את המלך בדברים אשר דבר אל אביו ויאמר
 האלוה הגדול אשר היה אתם בבית עשה להם את אשר שמעת:
 ויאמר המלך אל אברם היש בחסדך לדבר ולאכול ולעשות ככל
 אשר דברת ויען אברם את המלך לאמר ואמאין ברם כח למד
 העבדים ולמה התעיה את כל בני האדם בהבלך: התחשוב לך מי
 הצליח לך אויעשי דבר מקטון ועד גדול כי העבדים ולכדה לך
 העבדו: ויבא הארץ אשר ברא אתכם ואשר נפשותיכם דולה מי
 ולהחיות: הוי מלך אויל כסלוב יר אוילך שר עולם אמרתי כי אתה
 תודה דרך הישרא כל עבדך: ואולם אתה לא כן עשית ותמלא בל
 הארץ בשונותיך ובעונותי כל אשך אשר הלכו בדרכיך: הלא
 דעת אם לא שמעת כי כמעשה הזה הרע אשר אתם עושים בו

פרשת נח

חטאו אבותינו מימי קדם וביא אלהי כל העולם עליהם ארתמי
 המבול: וישחית את כלם וגם כל הארץ שחת בעבורם: ותקם
 אתה ואנשיך אלה היום תרבות אנשים חטאים ותעשו במעשה הזאת
 לספות על חרון אפי' אלהי עולם ולהביא רעה עליכם ועל כל הארץ
 ועתה הסר מעליך את כל המעשה הרע הזה אשר אתם עושים
 ועבדו את אלהי עולם אשר נפשך בידו וטוב לך: ואם אין לך הרע
 יאבה לשמוע את דברי לעזוב את כל דרכי הרעים ולעבוד את
 אלהי עולם: בחרפה תמות באחרית הימים אתה וכל אנשיך וכל
 הנלוים אליך וכל השומעים: את דבריך וכל ההולכים בדרכי
 הרעים: ויכל אברם לדבר את כל דבריו לפני המלך והשרים וישא
 אברם את עיניו השמימה ויאמר יראי את כל הרשעים וישפוט:
 ויהי בשמוע המלך את כל דברי אברם ויצו ויתנהו אל בית הסוד
 ויהי אברם בבית הסוד ימים עשרה: ויהי מקץ הימים ההם וישלח
 המלך ויקבצו את כל השרים אשר למלך וכל שרי המדינות
 והחכמים ויבאו כלם לפני המלך וישבו כלם לפניו ואברם עודנו
 שם בבית הבלא ויאמר המלך אל כל השרים ואל כל החכמים
 השמעת את כל אשר עשה בן תרח לאביו כזה וכזה עשה לו ואשלח
 ויביאוהו לפני ובזאת ובזאת דבר אלי וליאפחד ולבטול אנע ממני
 והנה הוא אסור בבית הסוד: ועתה שפטו נא מה משפט יש לאיש
 הזה אשר קלל את המלך ואשר דבר ואשר עשה ואת כל הדברים
 האלה אשר שמעתם: ויענו כלם את המלך ויאמרו איש אשר יקלל
 את המלך יתלה על העץ ואולם בעבור אשר עשה את כל הדברים
 האלה אשר דבר ויבזה את אלהינו בנאש ישרף כיוון המשפט על
 הדבר הזה: אם על המלך טוב לעשות את הדבר הזה ישלח נא
 את עבדיו ויבערו את כבשן הלבנים אשר לך שלשת ימים לילה היום
 ואחר גשליך את האיש ההוא כזו: ויעש המלך כן ויצו את עבדיו
 ויהנו אש בכבשן המלך אשר בכשרים שלשה ימים ושלשה

1
 2
 7
 1
 2
 ע
 7

ללות: ויצו המלך להוציא את אברם מבית הכלא ולהביאו לשרפו
 באש: וכל עבדי המלך וכל השרים והנבונים אשר למלך וכל
 הפחות והשופטים כתשע מאות אלף איש וכל יושבי האדן נעבים
 שם נגד הכבשן לראות את אברם: וכל הנשים וכל הטף: אספו
 כלם אל הגנות ואל המגדלים לראות באברם ויתעבוב כלם יחד
 כרחוק לאנתר ארס אשר לא בא ביום ההוא לראות: ויהי בבוא
 אברם ויראו אותו הרטומי המלך וכל החכמים: ויצעק אל המלך
 ויאמרו אדוני המלך הלא זה האיש ידענו כי הוציא הילד אשר בלע
 הכוכב הגדול ארבעת ככבים בטלדתו אשר דברנו אל המלך זה
 חמישים שנה היום: ועתה הנה אביו נס הוא מרה את פיך ויהרג בך
 בהביאו אליך ילד אחר ותהרגהו: ויהי כשמוע המלך את דבריהם
 יחר אפי מאד ויצו ויבא תרח לפני המלך: ויאמר המלך השמעת
 את אשר דברו החכמים ועתה הנדנא לי נכונה אך עשית והיה אם
 אמת הדבר נמלטת אתה: ויראתה את המלך כי הרד אפיו מאד
 ויאמר תרח אל המלך אמת שמעת אדוני המלך ואשר דברו החכמך
 נבנה הוא: ויאמר המלך ואך העשית הדבר הזה ותמרה ארת פי
 ותתן לי את הילד אשר לא ילדת ותקחה מחירי: ויען תרח את המלך
 ויאמר כי נכמרו רחמי על בני בעת ההיא ואקח ארת בן שפחה
 ואביארו אל המלך: ויאמר המלך ומי אשר יעץ עליך הדבר הזה
 הגד נא לי אל תכהד ממני דבר ולא תמות: ויראתה מאד מלפני
 המלך ויאמר אל המלך הרן בני הגדול הוא אשר יעצני הדבר הזה
 והרן היה בימים ההם אשר יולד אברם בן שלש ושתים שנה והרן
 לא יעץ את אביו מאומה כי תרח דבר את הדבר אל המלך בעבור
 הציל את נפשו מן המלך כי ירא מאד: ויאמר המלך אל תרח הרן
 בך אשר יעצך הדבר הזה ימות כאש עם אברם כי משפט מות עליו
 על אשר מרה את פי המלך בעשותו הדבר הזה: והרן נטה בעת
 ההיא אחרי אברם אך הסתיר את הדבר בלבו: ויאמר הרן אל לבו

פרשת נח

אך עתה הנה המלך תפיש את אברם על הדברים האלה אשר עשה
אברם והיה אבינו אברם מן המלך והלכתיו אחרי וואם יגבר המלך
עליו והלכתיו אחרי המלך: והיה כאשר דבר תרח על הרן בנו את
הדבר הזה אל המלך ויצוה המלך ויתפשו גם את הרן עם אברם:
וזביאו את שניהם לפני המלך ויצוה המלך לאסור את שניה את אברם
וזאת הרן אחיו ולהשליך אותם אל האש: וכל יושבי הארץ ועבדי
המלך והשמים וכל הנשים והטף עומדים שם ביום ההוא עליהם:
ויקחו עבדי המלך את אברם ואת הרן אחיו ויפשו שם מכתנותיהם
ומכל בגדיהם רק מכניסיהם היו עליהם: ויאסרו את ידיהם ואת
רגליהם בתכלי בוך וישאום עבדי המלך וישליכו אותם יחד
הכבשן: ויקנאו אל אברם ויחמול עליו וירד ויניצל את אברם מן
האש ולא נשרף: אך כל התבלים אשר אסרוהו בהם נשדפו כלם
וזתר אברם ויתהלך בתוך האש: והרן בהשליכם אותו מת האש
וישרף והיה לאפר כילא היה לכבו שלם את יי והאנשי אשר השליכו
אותם אל האש עלה להב האש אליהם ושרפו כלם בשביב האש
ומותו מהם כשנל עשר איש והיו אברם מתהלך בתוך האש שלשה
ימים ושליש לילות ויראו אותו כל עבדי המלך מתהלך בתוך האש:
ו באו כל עבדי המלך ויגידו למלך לאם הנה ראינו את אברם הולך
ובא בתוך האש וגם המכניסים אשר עליו לא נשרפו באש אך חבל
מאסרו נשרף וזתר והיה כשמוע המלך את דבריה ויפגלבו בדבריה
ולא האמין אלהים וישלח שרים אחרים נאמני לראות את הדבר הזה
ו לבו ויראו ויגידו למלך ויקס המלך וילך לראות וירא את אברם
הולך ובא בתוך האש וראא את גיית הרן שרופה באש ויתמה המלך
מאד מזה: ויצו המלך להוציא את אברם מתוך האש וינשו עבדי
המלך להוציאו ולא יוכלו כישביב האש והלהב עולה לקראתם
מן הככשן וינסי עבדי המלך מכננו: ויגער המלך בכל עבדיו לאמר
מתו והוציאו את אברם מן האש ולא תמותו: וינשו עבדי המלך

להצניא את אברם ועל הלהב איהם שרף את פניהם וימותו מהם
 שמונה אנשים ויהי בראות המלך כילא יכלו עבדיו לנשתאל האש
 פן ישרפו ויקרא המלך א אברם לאמר יא אברם עבד האלהים אשר
 בשמים מתוך האש ובאהנה לפני וישמע אברם בקול המלך ויצא
 אברם מתוך האש ויבא ויעמוד לפני המלך ויהי כאשר יא אברם
 וירא המלך וכל עבדיו את אברם בא במנסיו עליו לפני המלך כי
 לא נשרפו אך חבל מאסרו נשרף ויאמר המלך אל אברם אך לא
 נשרפת באש ויאמר אברם אל המלך אלה השמים והארץ אשר בטחתי
 בו ואשר חבל בידו הוא אשר הצילני מן האש אשר נתתני בו והרן
 אחי אברם נשרף באש ויהי לאפר ויבקש את נפיתו וימצא אותה שרופה
 באש והרן בן שמונים שנה ושתיים שנה במותו באור כשרים ויראו
 המלך והשרים וכל יושבי הארץ כי נוצל אברם מן האש באוכלם
 וישתחוו א אברם ויאמר אליהם אברם אל תשתחוו א אך השתחוו
 לאלה העולם אשר עשה אתכם ועבדוהו ולכו בדרכיו כי הוא אשר
 הצילני מתוך האש הזאת והוא אשר ברא את נפש כל אדם ואת
 דתו ויצר האדם בבטן אמו ויציא לו ארץ והוא יציל כל הבוטה בו
 מכל מחלה ויפלא הדבר הזה מאד בעיני המלך והשרים כי הוציל
 אברם מן האש והרן נשרף והרן המלך לא אברם כתנות רבות ויהן
 לו שני עבדים הגדולים בבית המלך שם האחד עוני ושם השני
 אלעזר וגם כל שרי המלך ועבדו ונתנו לאברם מהנות רבות כסף
 זהב וכדולח וישלחוהו המלך והשרים וילך מאתם לשלום ואברם
 יצא מאת המלך בשלום וילכו אחריו אנשים רבים מעבדי המלך
 ודבקו בו בשלש מאות איש וישב אברם ביום ההוא וילך בית אביו
 הוא וכל האנשים אשר הלכו עמו ויעבוד אברם את אלהיו כל
 ימי חייו וילך בדרכיו ובתורתו ויטה אברם את לב בני האדם בימים
 ההם לעבוד את מהיום ההוא והלאה ויהי בעת ההיא ויקהו נחור
 ואברם אחיו להם נשים כנות הרן אחיהם שם אשת נחור מלכה ושם
 אשת אברם שריו ושתי אשת ארם היתה עקרה אין לה ולד בימים

פרשת נח

ההם ויהי מקץ שנתים ימים לצאת אברם
שתיים וחמשים שנה לה"י אברם והמלך נמרוד יושב על כנען
המלוכה בכבל וישן המלך וחלום והנה עומד עם חיליו
וצבאותיו בעמק נגד כבשן האש אשר למלך וישא עניו וירא והנה
איש דמות אברם יצא מתוך הכבשן ובאו עמו לפני המלך וחרטום
שלופה בידו וירץ האיש ההוא אל המלך בהרבו וינס המלך מראש
ההוא כי יראו היה בנוס וישלך האיש על ראש המלך לביעה ורתחו
הביעה לנהר גדול ויטבעו כל חילו בנהר ההוא וימות וכלם והמלך
ברח עם שלושה אנשים אשר היו לפניו וימלט ויבט המלך באנשים
ההם והנה לבושם לבוש מלכות כבגדי המלך והם בתואר ובקובה
כתואר המלך ויהי בכרחם וישב הנהר ההוא לביעה כבתהלה
נגד המלך ויצא מהביעה ההוא אפרוח קטן ויבא לפני המלך ויעץ
על ראש המלך וינקר את עין המלך ויהרד המלך מראיה ההוא
ויקץ משנתו ותהפעם רוחו וירא יראה גדולה מאד ויהי בבקר ויקץ
המלך ממשכבו כבהלה ויצו ויביאו לפניו כל החכמים וכל
החרטומים ויספר להם המלך את החלום ויען חכם אחד מעבדי
המלך ושמו אנוק ואת המלך לאמר אין זה כי אם רעת אברם והרע
אשר תצמח על אדוני המלך באהרות הימים הנה ימים באים אשר
יבוא אברם וזרעו ובני ביתו להלחם עם אדוני המלך ויכו את כל
צבאות המלך וחיליו ואשר ראית אשר ברהת עם שלשת אנשים
אשר כמוך ונמלטת זה אשר הוצל לבדך עם שלשה מלכים ממלכתי
הארץ אשר יהיו עמך במלחמה ואשר ראית את הנהר אשר שב
לביעה כבתהלה וינקר אפרוחה את עין המלך אין זה כי אם זרע
אברם אשר יהרג את המלך באחרית הימים זה חלום אדוני המלך
וזה פתרונו ואמת החלום ונכון הפתרון אשר פתר לך עבדך עתה
אדוני המלך הל אידעת כי זה שתיים וחמשים שנה היום אשר ראו
חכמך את הדבר הזה במולד אברם ולמה יחיה אדוני המלך את

אברם בארץ לרעת אדוני המלך: כי כל הימים אשר אברם חי בארץ
לא תכון אתה ומלכותך כי טרם נודעה במולדו ולמה לא ימיתו
המלך ותחל רעת: פעליך באחרית הימים: וישמע נמרוד
בקול אנוקו וישלח המלך מעבדיו בסתר ללכת לתפוש את אברם
ולהביאו לפני המלך להמיתו: ואליעזר עבד אברם אשר נתן לו
המלך היה בעת ההיא ששלפני המלך וישמע את אשר יעץ אנוקו
את המלך ואת אשר דבר המלך להמית את אברם: וימחר אליעזר
ויצא משם וירץ וילך אל אברם טרם והגיע עבד המלך אל אברם:
ויאמר אליעזר לאברם מה רקום המלט על גפשי ולא תמורת ביד
המלך: כי כזה וכזה ראה המלך בחלוס על אודותי וכזה וכזה
פתר לו אנוקו וכזאת וכזאת יעץ אנוקו את המלך עליך: וישמע
אברם בקול אליעזר וימחר אברם וירץ בנפשו אל בית נח
ויסבנו ויתחבא שם וימלט: ועבד המלך באו בית אברם ויבקשו
את אברם ולא מצאו ויבקשו בכל הארץ ואין וילכו ויבקשו בכל
הדרך ואין: ויהי כאשר לא מצאו עבדי המלך את אברם וישבו אל
המלך לדרבם ותשכח המת המלך מאת אברם כאשר לא מצאוהו:
וישכח המלך את דבר אברם מלבו: ויסתר אברם בבית נח חדש
ימי עד שכוח המלך את דברו ואברם עודנו וראמן המלך על הדבר
ההוא: ויבא תרח לראות אברם בנו בבית נח בסתר ותרח גדול
בעני המלך מאד: ויאמר אברם אל אב: הלא ידעת כי המלך
מתנהם להרגני ולאבר את שמימן הארץ בעצת יועצי הרשע אשר
לו: עתה מירך פה ומה לך פה בארץ הזאת קומו ונלכה כלנו יחד
ארצה כנען ונמלטנו מידו פן תספה גסאתה ברעחו באחרית הימים:
הלא ידעת אם לא שמעת כי לא מאהבה נתן לך נמרוד ארץ כל
הכבוד הזה אשר אתה כוב אם לטוב לו עשה לך את כל הטובה
הזאת וגסאם יעשה לך עוד ט בהוה רבה כהנה וכתנה אין זה כי אם
הבלי העולם כי לא יועיל הון ועושר ביום עברה וועם: עתה שמע

פרשת נח

בקוליו נקומה ונלכה ארצה כנען מרעת נמרוד ועבוד את"ל אשר
בראתך בארץ טובה לך ושׁוֹב מעליך את כל ההבל אשר אתה הודף
אחוריו ויבל אברם לדבר ויען נח ושם בנו ויאמרו אל תרה אכר
הדבר אשר אמר אברהם אליך וישמע תרה בקול אברם בנו ויעש
תרה את כל אשר דבר אברם בי מ"י היתה לו לבלתי המית המלך
את אברם ויקח תרה את אברם בנו ואת לוט בן הרן בן בנו ואה
שרי בלתו אשת אברם בנו ואת כל נפשות ביתו ויצאו אתם כמלך
כשדים מבבל ללכת ארצה כנען ויבואו עד ארץ הרן וישבו שם כי
מצאו הארץ טובה מאד ורחבת ידים לכל האדם אשר ברגליהם
ויראו אנשי ארץ חקן את אברם טוב וישר עמם אלהים ואנשי כח
אלהיו עמו ויבאו אליו גם כנשי חקן וידבקו באברם וילמדם
את כוסר ואת דרכיו וישבו האנש עם אברם בבית וידבקו בו
וישב אברם בתרן שלש שנים ויהי בקץ שלש שנים וירא"ל אברם
ויאמר אליו אני אשר הוצאתך מאור כשדים ואשר העלתך מבבל
כל אויביך ועתה אם שמוע תשמע בקוליו ושכדת את מינותו
וחקתו והורותיו והפלת את אויביך לפניך והרבית את זרעך
כבוכבי השמים והשלחתי את ברכתי בכל מעשה ידך ולא תחסר
דבר עתה קום קח את אשתך ואת כל אשר לך ולך לך ארצה כנען
וישבת שם בארץ כנען ושם אהיה לך לאלהיך ואברכך ויקם אברם
ויקח את אשתו ואת כל אשר לו וילך ארצה כנען כאשר דבר אליו
י ויאברם בן חמשים והמש שנים בעאתו כהרן ויבוא אברם
ארצה כנען וישב בתוך הער ויט שם אהלו בתוך בני הכנעני וישבו
הארץ וירא"ל אל אברם כבואו ארצה כנען ויאמר אליו זאת הארץ
אשר נתתי לך ולזרעך אחריך עד עולם ושמתי את זרעך כבוכבי
השמים ונתתי לזרעך את כל הארצות האל אשר אתה רואה לרשת
אותם ויבן אברם מיבנה במקום אשר דבר אתו ויקרא שם אברם
בשם י בעת ההוא מקצה שלש שנים לשבת אברם בארץ ויבנה

נח כשנה דהיא היא שנת חמשים ושמנה שנה לחיי אברם: ויהיו
 בל"מי נח אשר חי תשע מאות שנה וחמשים שנה וימת: וישב
 אברם בארץ כנען הוא ואשתו וכל אשר לו וכל הארם אשר בהגליו
 וכל הגליוס אליו מבני הארץ: רקנתור אחי אברם ותרח אביו ולוט
 מדרן וכל אשר להם ישבו בחק: בשנת חמש שנים לשבת אברם
 בארץ כנען פשעו אנשי סרוס ועמורה וכל ערי הכנר מתחת יד כדר
 לעמר מלך עלם: כי שתיים עשרה שנה עבדו בל מלכי ערוה הכנר
 את כדר לעמר ויתנו לו כס שנה בשנה ויכרדו בו בימים ההם שלש
 עשרה שנה: ובשנת עשר שנים לשבת אברם בארץ כנען היתה
 מלחמה בין נמרוד מלך שנער ובין כדר לעמר מלך עלם: כושמע
 נמרוד כי פשעו אנשי סרוס מתחת יד כדר לעמר ויבא נמרוד להלחם
 עם כדר לעמר להבניעו תחת ידו: כי משרי צבאות נמרוד היה כדר
 לעמר בימים ההם וכאשר נפל וכל אנשי המגדל ונפוצו הנשאים
 עלפני כל הארץ וילך כדר לעומר ארץ עלם וימלוך עליה וימרוד
 באדנויו: ויהי בימים ההם כשמוע נמרוד כי פשעו בו בכדר לעמר
 כל ערי הכנר ויבא להלחם עם כדר לעומר בנאוה ובזו: ויקבוץ
 נמרוד את כל שריו ועבדיו כשבעת אפי איש וילך לקראת כדר לעומ
 וכדר לעמר יצא לקראתו בחכשת אלפי איש ויטרכו מלחם בבקעת
 גבל אשר בין עלם ובין שנער: וילחמו כל המלכים האלה במקום
 ההו וינפג נמרוד וכל עמו לפני אנשי כהגל עמר: ויפול מאנשי נמרוד
 במלחמה ההיא כשש מאת איש ויפול גם מדרן בן המלך עמהם:
 ויבחר נמרוד וישב אל ארצו בכוש וכלימה ויבנו על לפני כדר לעמר
 ימ"ד ב: וכדר לעמר שב אל ארצו וישלח את שרי צבאותיו אל המלכי
 אשר סביבותו אל ארץ מלך אל סרוס תדעל מלך גוויכרו עמסברית:
 וסרוס מלך אמשמעו ויהי בשנת חמש עשרה שנה לשבת אברם
 בארץ היא שנת שבעי שנה לחיי אברם וידא"ל אברם בשנה ההוא
 ויאמ אל אנוני אשר הונאתך מאור כשד' לתת לך את הארץ הזאת

פרשת לך לך

עתה התהלך לפני והיה תמים ושמרת את משמרתני כי לך ולעמך
 אתן את הארץ הזאת לרשתה מטהר מצרים ועד הנגר הגדול נצו
 פרת: ואזה תבוא אל אכותיך בשלום ובשיבת מנוחה ודור רבי
 ישוכו בה בארץ הזאת וירשוה לעולם: ויבן אברם מזבח ויקרא
 בשם "הנראה אליו ועל עלות במזבח לוי": בעת ההיא שב אברם
 וילך חרנה לדאות את אביו ואת בית אביו ואת אמו: וישב אברם
 הוא ואשתו וכל אשר לו חרנה וישב שם בחרן חמש שנים: חלם
 עוד אחרי אברם אנשים רבים מאנשי חרן כשבעים ושתים איש:
 "למדס אברם את מוסר" ואת דרכיו וילמד אותם לדעת איש:
 כימים ההם נראה "אל אברם בחרן ויאמר אליו הלא דברתי אליך
 זה עשרים שנה לאמר:

פרשת לך לך

לך לך

מארצך וממלדתך ומבית אביך אל הארץ אשר
 הראיתך לתת אותה לך ולבניך: כי שם בארץ
 ההיא אברך רשם אעשך לגוי גדול ואגדלה שמך ותברכו בך כל
 משפחות האדמה: עתה קום צא לך מן המקום הזה אתה ואשתך
 וכל אשר לך וגם כל ילידי ביתך וכל הנפש אשר עשית בחרן היצא
 אתך מזה וקום שוב ארצה כנען: וקם אברם ויקח את שרי אשתו
 ואת כל אשר לו ואת כל ילידי ביתו ואת כל הנפש אשר עשו בחרן
 ויצאו ללכת ארצה כנען: וילך וישב אברם ארצה כנען כדבר "וילך
 אתו ולוט בן הרן אחיו ואברם בן חמש שנים ושבעים שנה בצאתו
 מחרן לשוב ארצה כנען: ויבאו ארצה כנען כדבר "אל אברם ויש
 אברם אחלו וישב באלוני מורה ולוט בן אחיו וכל אשר לו עמו וידא
 "אל אברם עוד ויאמר לזרעך אתן את הארץ הזאת ויבן שם מזבח
 ל"י הנראה אליו ועדתו באלוני מורה עד היום: כימים ההם היה בארץ

פרשת לך לך

ל

שעור איש חכם ומשכיל בכל חכמה ויפה תאר מאד אך איש עני
 ודש הוא אין כל ושמורקין: ויצר לאיש מצד על מחייתו ויועץ
 ללכת מצרימה אל אשוריש בן ענס מלך מצרים להראות המלך את
 חכמתו אולי ימצא חן בעיניו לגדלו ולתת לו את מחייתו ויעשרקין
 כן: ויהי כבוא רקין מצרימה וישאל את יושבי מצרים בעבור המלך
 ויגדלו ויושבי מצרים את משפט מלך מצרים: כי משפט מצרים
 בימים ההם לא יצא המלך מהיכלו מארמון המלך ולא יראה בארץ
 כי אם יום אחד בשנה ואחריו יבוא עוה המלך אל היכלו לשבת
 שם: והיה ביום אשר יצא המלך ושפט את כל הארץ ביום ההוא
 תכל איש אשר לו דבר יבוא לפני המלך ביום ההוא ועשה לו את כל
 אשר ישאל מאת המלך: והיו בשמו ערקין את משפט מצרים וכי
 לא יוכל לבוא לפני המלך ויתעצב מאד ויחר לו על ככה: והיה בערב
 וילך רקין וימצא בית חרב כבת האופים אשר למצרים וילך שם
 במרנפשו וברעב ותדר שנתו מעיניו: וידבר רקין עם לבו מה יעשה
 בעד ער הראות המלך ואיכה יוכל לכלכל את נפשו בעיר: ויקם
 בבקר ותהלך בעיר ויקר מקרהו בטוברי הירק וישאל אליהם ויגידו
 לו אשר הם מכלכלים את נפשם בירק ובזרעונים אשר יקנו וימכרו
 ליושבי הארץ: ויחפוץ רקין לעשות כמעשהם בעבור החיות את
 נפשו בעיר אך לא ידע את משפט אנשי הארץ והיכסומא בתוכם:
 וילך ויקח ירקנים הוא למכור למחייתו ויתקבצו עליו בני בליעל
 הלעז בו ויחטפו ממנו את כל הירק לא השאירו לו דבר: ויקם משם
 במרנפשו ואנחה וילך אל בית האופים אשר לן בו וישכב שם בלילה
 השנית: ויתיעץ עיד בחכמתו בלילה ההוא איכה יוכל להמלט את
 נפשו וימצא עלילה מה לעשות על ככה: וישכב בבקר ויעש
 בחכמה וילך וישבור שלשים איש גבורי חיל ובני בליעל וכלי
 מלחמתם בידם ויוליכם אל מערות קבר מצרים ויושיבם שם: ויצום
 לאמר בה אמר המלך התחזקו והיו לבן חיל ואל תעזבו כל אשמת

יהי בשמות המלך את דברי רקיון וחכמתו וישא רקיון חן וחסד לפניו וגם כל עבדי המלך ויושבי מצרים נשאהן וחסד לפניהם על חכמתו ועל טוב דבריו ויאהבוהו ויאהבוהו אהבה עזה מהיום ההוא והלאה: ויען המלך ויאמר לרקיון לא יקרא עוד שמך רקיון כי אם פרעה יהיה שמך אחרי אשר פרעת מסמן המים: ויקראו את שמו פרעה:

והמלך ועבדיו אהבו את רקיון על חכמתו וירתיעצו עם כל יושבי מצרים להמליכו תחת יד המלך: ויעשו כן כל יושבי מצרים וחכמיה ותנתן דת במצרי' ומליכו עליהם את רקיון פרעה תחת יד אשורוש מלך מצרים: ויסלך רקיון פרעה על מצרים כל השנה לשפוט את כל העיר יום ויום ואשורוש המלך ישפוט את הארץ יום לשנה בעת אשר יצא להראות: ויקח רקיון פרעה את מלכות מצרים בחזקתו ובערמה ויפרע את כל יושבי מצרים על כן קראו שמו פרעה:

ויאהבו מאד כל יושבי מצרים את רקיון פרעה ויכתבו ככתב וחוק לקרות לכל מלך אשר ימלך עליהם ועל זרעם במצרים פרעה: על כן כלומלכי מצרים אשר ימלכו במצרים מהיום ההוא והלאה יקראו שמם פרעה עד היום הזה:

יהי בשנה ההיא ויהירעב כבד בכל ארץ בניען ולא יכלו יושבי הארץ לשבת בה מפני הרעב כי כבד הוא מאד: ויקם אברם הוא וכל אשר לו וילכו ויירדו מצרימה מפני הרעב ויהיו בנחל מצרים וישבו על הנחל ימים לנוח מפני הדרך: ויתהלכו אברם ושרי אשתו על שפת נחל מצרים ויבט אברם אל המים וירא את שרי אשתו ויפה היא: מאד מאד: ויאמר אברם אל שרי אשר ברך: האלהים במראה הטוב הזה ירא אני את המצריים פן יהרגוני ולקחו אותך כי אין יראת אלהים במקומם: אך זה אשר תעשה עמי אמרי נא לי אחותי את לכל אשר ישאלו אותך עלי לבען ייטב לי תחיה ולא נמות: ויצו אברם גם לכל האנשים אשר באו איתו מצרימה מפני הרעב וגם אל דוט בן

ואל עם אשר לא ידענו תמול שלשום: ונבוא בארץ הזאת להציל את בתינו מן הרעב ויבא עלי הפנעה והמקרה הרע הזה: ועתה יי אלהים הצילני נא והושיעני מיד הצר הצורך הזה ועשה אתי טובה למען חסדך: וישמע" בקול שריו שלח" מלאך להציל את שרי מדי פרעה: והמלך בא וישב לפני שריו והנה מלאך" עומד עליהם וירא אל שרי ויאמר אליה אל תיראבי שמע" את הפלחך: ויגש המלך אל שרי ויאמר אליה האיש אשר הביאך והנה מה הוא אלך ותאמר אחי הוא: ויאמר המלך ועלינו לגדלו ולגשאו מאד ולעשות לו בכל הטוב אשר תצוה אתה עלינו: וישלח המלך לאברם בעת ההיא כסף וזהב ואבני שהם וברדולח הרבה מאד וצאן ובקר ועבדים ושפחות: ויצו המלך ויביאו את אברם וישב בחצר בית המלך: ונדל המלך את אברם כלילה ההוא מאד: והמלך נגש לדבר את שרי וישלח ידו לגעת אליה ויכהו המלאך מכה רבה ויכהל ויחדל מנעת אליה: ויהי כאשר יקרב המלך אל שרי ויכהו המלאך על הארץ ויעש לו במעשה הזה כל הלילה ויחדל המלך מזה: ויסבל עבדי פרעה וכל ביתו הכה המלאך כלילה ההוא מכה רבה על דבר שריו ותהי צעקה גדולה בכל אנשי בית פרעה כלילה ההוא: וירא פרעה את כל הרעה הבאה עליו ויאמר אן הנה על האשה הזאת בא אלי הדבר הזה ויתרחק ממנה וידבר על לכה דברים טובים: ויאמר המלך אל שרי הגד נא לי אודות האיש אשר באת עמו הנה ותאמר שרי האיש ההוא אישי הוא ואומר אלך אחי הוא כיראתי פן תמיתוהו ברעתכם: ויחדל המלך מעל שריו ויחדלו ממנו ומביתו מכות מלאך" וידע פרעה כי בעבוד שריו הוכה ויתמה המלך מאד מזה: ויהי בבקר ויקרא המלך לאברם ויאמר מה זאת עשית לי למה אמרת אחותי היא ואקח אותה לי לאשה ותביא עלי ועל ביתי מכה רבה מאד: עתה הנה אשתך קהולך לך מארצנו פן נמות כלנו בעבודה: ויקח פרעה עוד צאן ובקר ועבדים ושפחות

וידון וירא את המקום שהוא כלו משקה וטוב לאדם ולמרע המקום
 מלך לוט מעם אברם אל המקום ההוא וישם אהלו ויגור בסדום
 ויפרדו איש מעל אחיו : ואברם ישב לו באלוני ממרא אשר בחברון
 וישם אהלה וישב אברם במקום ההוא ימים רבים ושנים : בעת
 ההיא שלח כדרר לעמר מלך עילם אל כל המלכים אשר סביבותיו
 ויגידו מלך שגער אשר היה תחת ידו ואל תדעל מלך גוים ואל אריוך
 מלך אלסר אשר כרת אתם ברית לאמר : עלו אלי ועזרוני ונכרת
 את כל ערי סדום ואת יושביה כי פשעו ביהיום שלש עשרה שנה :
 ויעלו ארבעת המלכים האלה עסכל מחניהם יחד כשמונה מאורג
 אף איש ויתהלכו באשר הם ויכו את כל האד אשר מצאו על דרכם :
 וכל מלכי סדום ועמורה חמשת מלביהם שנאב מלך אדמה ושמאב
 מלך צבויים וברעמלך סדום וברשעמלך עמורה ובלעמלך צוער :
 ויצאו לקראתם ויתחברו כלם יחד עמהם בעמק השדים : וילחמו
 חשעה המלכים האלה בעמק השדים ויגפו כל מלכי סדום ועמורה
 לפני מלכי עילם ועמק השדים מלא באורם בארות המר וירדפו מלכי
 עילם את מלכי סדום וינסי כל מלכי סדום עסמונה הסו ויפלו בבאר
 החמר וכל הנשארים עלו אל ההר להמלט : ויבאו אהריום חמשת
 מלכי עילם וירדפו עד שגער סדום ויקדו את כל אשר בסדום ויבוזו
 את כל ערי סדום ועמורה וגם את לוט בן אהריום לקחו אותה ואת
 דבריו וישבו את כל רכוש ערי סדום וילכו להם ויבאו עוגי עבר אבר
 אשר היה במלחמה ההיא ונגד לאברם את כל אשר עשו המלכים
 האלה לערי סדום ואת אשר נשבה לוט בן אהריום וישמע אברם
 הדבר הזה ויקם הוא והוא נשים אשר אחו בש"ש כאות ושכנו עשר
 וידוף אחרי ארבע המלכים וראה כלילה ההוא וירדפו ויכסו ויפלו
 כלם לפני אברם ולפני אשו ולא יותר מהם איש כי גם ארבעת
 המלכים לבדם ברחו וילכו איש לדרכו וישב אברם את כל
 תחת ידו וגם איש כושו השיב ונשיה וממנו וכל אשר להם

לרשתם עד עולם אך חזק ואל תירא התהלך לפני והיה תמים: והי
 בשנת שמונה שנה ושבעים שנה לחיי אברם וימת דעו בן פלג בשנ
 ההיא ויהיו כל ימירעו מאתים שנה ותשע ושלשים שנה וימת וישרי
 בת הקאשת אברם עודנה עקרה בימיסדהס ולא ילדה לאברם: ו
 בן ולא בת: והי כראותה כי לא ילדה ותקה את הגר שפחהתה אשר
 נתן לה פרעה ותתן אותה לאברם אישה לאשה: כי הגר למדה את
 כל דרכי שריו כגאשר למדה אורתה שרילאחסרה מכל דרכיה
 הטובים מאומה: ותאמר שרילאברם הנה שפחהתי הגר באאליה
 ותלד על ברכיו ואבנה גם אנכי ממנה: ותתן שרילאברם
 מקץ עשר שנים לשבת אברם בארץ כנען היא שנת הכש ושמונים
 שנה לחיי אברם: וישמע אברם לקול שרילאשתו ויקח ארת הגר
 שפחהתו ויבא אליה אברם ותהר לו: ותרא הגר כי הרתה ותשמח
 מאד ותקל גברתה בעיניה ותאמר בלבה אין זה כי אסאנכי טובה
 לפניי משרי גבירתי: כי כל יחיים אשר

אלה ולפי זה חומר וקרא כי
 הרת וקל גבירתה וכו' אל
 כי היקה בעיניה ובמרכה שרי
 כחמת הקלות והיקות סוף
 וכו' בידן

גברתי עם אדוני לא הרחה ואני בימי
 אחדים נתן לייו הריון ממני: ותרא שריו כי
 הדתה הגר לאברם ותקנא שריל בשפחהתה
 ותאמר שריל בלבה אין זה כי אסא היא טיבה

ממני מאד: ותאמר שרילאברם הכס עלך כי בעת אשר התפללת
 לפניי על הזרע למה לא התפללת עלילתת ליזרע ממך: וגם כי
 אדבר א הגר בפניך ותבוזה את דברי בעבור אשר הרתה ולא תדבר
 אליה מאומה ישפוט ביני וביןך על אשר עשית לי: ויאמר אברם
 לשרי הנה שפחהתך בידך עשילה הטוב בעיניך ורתענה שרי
 ותברח הגר מפניה אל המדבר: וימצאה מלאך במקום אשר
 ברחה שמה ויאמר איה אל תירא כי הרבה ארבה את זרעך: כי הנך
 זולדת בן וקראת את שמו ישמעא עתה שוב אל שרילגברתך והתעני
 תחת ידיה: ותקרא הגר למקום הבאר ההוא באר לחי רואי הנה בין

לה

פרשת לך לך

ולתפיל את כל ארצם ולהצר עליהם: ויגברו בני תובל על בני כתיים
 בפעם הזאת: ויראו בני כתיים כי צר להם מאד ויעלו את כל הילדים
 אשר ילדו בני כתיים מבנות תובל על החומה אשר בנו לעיני בני
 תובל: ויאמרו אליהם בני כתיים הבאתם למלה עב בניכם ועם
 בנותיכם ולא עצמכם ובשרכם אנהנו מאז ועד עתה: והיו בשמוע
 בני תובל את הדבר הזה ויהדלו להלהם בבני כתיים וילכו ושובו
 אליהם אל עריהם ויתקבצו בני כתיים בעת ההיא ויבנו להם ערס
 שתים על היסודיקראו את שם האחת פורטו ושם השנית ארצה:

ואברם בן תרח הה בימים ההם בן תשעים ותשע שנים: בעת ההיא
 נראה אליו ויאמר אליו ואתנה בריתי ביני וביןך וארבה את זרעך
 במאד מאד: וזאת הברית אשר נתתי ביני וביןך המול לכם כל זכר
 אתה וזרעך אחרך: ובן שמונת ימים ימולו והיית זאת בריתי בבשרם
 לברית עולם: ואתה לא יקרא עוד שמך אברם כי אברהם וגם
 שתי אשתך לא תקרא שמה שרי כי אם שרה: כי ברך אברהם אתהם
 והרבית את זרעם אחר ימים והיותם לגוי גדול ומלכים מכם יצאו:

ויקם אברהם ויעש את כל אשר צוה אותו אלהים ויקח את כל אנשי
 ביתו ומקנת כספו ומל אותם באשר צוהו: ולא נשא אהרם מהם
 אשר לא מל: וגם אברהם וישמעאל בנו מלו בשר ערלתם בן ששים
 עשרה שנה היה וישמעאל ברמולו בשר ערלתו: והיו ביום השלישי
 ויצא אברהם באהלו וישב פתח האהל להתחמם כחום השמש
 בכאב בשרו:

פרשת וירא

וירא

אליו " באלוני ממראו שלח אליו שלשה מלאכים
 ממשרתיו לבקרו: והיה הוא וישב פתח אהלו וישא
 עיניו וירא והנה שלשה אנשים באים מרחוק ויקס וירץ לקראתם
 וישתחו להם ויביאם אל ביתו: ויאמר אליהם אל נא אטנא מצאתי

הן

ותנו בלם אליו אחד אחד והראה לו אחד אחד את המעט אשר
 לקח ויאמר לא לקחתי מאתך מאומה כי אם מעט אשר נתת לי:
 ובשבע הסותר את הדבר הזה וקם והלך מאתם בעצב ובמר נפש
 ועמדו בלם עליו והלכו אחריו וגרש. ויהיו והוציאוהו מן העיר
 בצעקה ומהומה רבה: פ ויהי איש אחד מארץ עילם ויבוא בדרך
 ללכת אל חפצו: ועמו חמור אחד חבוש נושא שמיכה אחת טובה
 צבועה בכל מן ממיני הצבע והשמיכה קשורה בחבל על החמור:
 ועבור האיש לדרך ותבא לו השמש בערב ברחוב סדום וישב
 שמה ללון ואין איש מאסף אותו הביתה: ושם היה בסדום בימים
 החם איש רע ובלעל וערום לרע ושמו הידור: וישא עיניו וירא את
 האיש האורח ברחוב העיר ויבוא לפניו ויאמר לו מאין תבוא ואנה
 תלך: ויאמר אליו האיש עובר אנכי מחברון עד עילם בשם אנכי
 ואעבור עד פה ותבא עלי השמש פה ואשב ברחוב ואין איש מאסף
 אותי הביתה: וגם לחם ומים יש לי וגם תבן ומספוא יש לחמו רי אין
 מחמור דבר: ויען הידור ויאמר לו רק כל מחסידך עלי אך ברחוב
 אל תלין: ויביאהו הידור לביתו ויורידו השמיכה מעל החמור עם
 החבל ויקחם הידור ויחביאם כביתו: ויתן תבן ומספוא לחמור
 ויאכל וישת האיש האורח בבית הידור כלילה והוא וילן שם:
 ויהי בבקר ויקם האורח וישכס ללכת לדרך ויאמר אליו הידור שב
 סעד לך פת לחם ואחר תלך ויעש האיש כן: וישב עמו ויאכלו
 שניהם יחד וישתו ביום ההוא ויקם האיש ללכת: ויאמר אליו
 הידור הנה נגמר פנה היום לערב וזאל נא ולן וישב לך ויפצר בו
 וישב וילן שם: וישכס ביום השני ללכת ויחזק בו הידור לאמר סעד
 לך פת לחם ואחר תלך וישב ויאכל עמו גם ביום השני ויקם האיש
 ללכת לדרך: ויאמר לו הידור הנה נא פנה היום עתה לין פה וישב
 לך ובבקר השכס והלכת לדרך: ולא אבה האיש ללון ויקם
 והבוש את חמורו: ויהי הוא חבוש את החמור ותאמר אשרת

פרשת וירא

הידוד אליו הנה זה האיש ישב בבית שני ימים אתנו אוכל ושוחח
 ולא נתן לנו מאומה את דמי מאכלו ומשקרו עדה יולך מאת
 בלאדבר ויאמר לה יהוד דוס לך ויהבוש האיש את חמור
 ללכת ויאמר אל הידוד לתת לו את החבל ואת השמיכה לקשור
 על החמור ויאמר אליו הידוד מה תאמר ויאמר אליו האיש ביות
 לואדוני החבל והשמיכה הצבועה בכל צבע אשר לי אשר החבאת
 אתך בבית לשטרס ויען הידוד ויאמר אל האיש זה פתרון הלומך
 אשר ראית את החבל הייך יארכו בארץ מאד כחבל ויאשר דאת
 שמיכה צבועה בכל צבע כרס יהיה לך ונטעת בו עץ כל פרו וישן
 האיש האורח ויאמר לא אדוני כי ברוקיך נתתי לך חבל ושמיכה
 אחת ארונה בכל מיני הצבע אשר נשאת מעל החמור להחביאתה
 ויען הידוד ויאמר הלא אמרתי לך פתרון חלומך לטוב הוא וכיאת
 וכואת פתרונו עתה בני האדם יתנו לי ארבעה כסף בשכרי על
 פתרי חלומותם ואני לא בקשתי מידך כי אם שלשה כסף ויקנה
 האיש על דברי הידוד ויצעק צעקה גדולה ומרה ויבא האיש את
 הידוד אל שופט סדום אל שרן וידבר האיש את דבריו לפני שרן
 השופט ויענהו הידוד ויאמר לא כי כזה וכזה היה הדבר ויאמר
 השופט אל האיש האורח אמת ויאמר לך האיש הידוד כי ידוע הוא
 בערים האל כי מפתרי חלומות על נכונה הוא ויצעק האיש
 מדברי השופט ויאמר לא אדוני כי ביום נתתי לו חבל ושמיכה אחת
 התי על החמור להחביאה בביתו ויריבו שניהם לפני השופט
 זה אומר ככה היה הדבר וזה אומר ככה היה הדבר והידוד אומר
 א האיש עתה תנה לי ארבעה כסף אשר אני לוקח על פתרי חלומות
 לא אמת לך דבר ותן ל את דמי כל ארבעה סעודות אשר אכלתי
 בביתו ויאמר ראש אל הידוד אמת תאמר אני אשלם לך את
 אשר אכלתי בביתך אתנה את החבל ואת השמיכה אשר החבאת
 בביתך ויען הידוד לפני השופט ויאמר אל האיש הלא אמרתי לך

זה פתרון חלומך חבל ארבו ימך כחבל והשמיכה כרוב יהודה לך
 תשעת כו עץ כל פרוי זה פתרון חלומך על נכון אך תנה לי ארבעה
 כסף אשר אני לוקח בשכרי כי לא אניח לך דבר ויצעק האיש על
 דברי הודת ויריבו שניהם עוד לפני השופט ויצו השופט את עבדו
 ויגדשום ויציאום מאתו בכהלה ויצאו מאת השופט כאשר הם
 מריבים וישמעו אותם כל אנשי סדום ויתקבצו עליהם ויצעקו כלם
 על האיש האורת ויגרשוהו בבהלה מן העיר וילך האיש לדרומו
 על חמורו במד נפש ובעצב ובכביה הלך ילך ובכה על אשר נעשה
 לו בסדום החרבה והיו לערי סדום שופט ארבעה לארבעת
 הערים ואלה שמותם את שרק לעיר סדום ואת שרק לעמורה
 ובנד לאדמה מנון לצבויים וישם להם אליעזר עבד אברהם שמות
 השם לשרק שקרא ולשרק שקרדא ולזבנד כזבן ולמנון מצלידין
 ועשו להם כל אנשי סדום ועמורה על פי ארבעה שופטים מטורת
 במות ברחוב הערים והיה כל איש אשר יבא הלך אל הערים הא
 ושמרו עליו והחזיקו בו והביאו אותו אל אחת מהמטות ההן
 והשכיבוהו עליו בחוקה והיה נשכבו ועמדו עליו שלשה אנשים
 על ראשו ושלשה אנשי על רגליו והחזיקו בו ומדדו אותו על המטה
 ההיא והיה אם האיש ההוא קצר מהמטה ההיא ומשכוהו שירת
 האנשים ההם אה מזה ואה מזה ויצעק אהס ולא יענוהו ואם יהיה
 האיש ההוא ארוך בקומה מהמטה ומשכוהו משתי צלעות המטה
 מצדיה אלה מזה ואלה מזה עד הגיע האיש ההוא לשערו מות
 והיה בצעקן אליהם וענו אותו ואמרו לו ככה יעשה לאיש אשר יבוא
 בארצנו ויהדלו מעליהם כל האדם לבלתי בוא אל עריהם
 כשמעם את כל הדברים אשר יעשו כל אנשי ערי סדום וההבוא
 אביון אל ארצם ונתנו לו כסף וזהב והעבירו קול בכל העיר לבלתי
 עתו פת לחם לאכול והיה אם ישב האביון בארץ ימים ומת
 רעב כי לא ימצא פת לאכול ובמותו יבואו כל אנשי העיר ולקחו

פרשת וירא

את כספם ואת זהבם אשר נתנו לו: ויהי כל איש אשר ידע את
 כספו ואת זהבו אשר נתן לו יקח והלך לו: וגם כל בנדי העניו
 לבושו יפשיטו מעליו במותו ונלחמו כלם עליהם והיה אשר יקח
 על דעתו יקח אותם: ואחריו כן ישאוו ויקברוהו ערום תחת אבן
 השוחים אשר במדברות ככה יעשו כל הימים לכל הבא אליהם
 אשר ימות בארצם: והיו מימים ותשלח שרי את אליעזר סדומי
 אל לוט לפקדו בשלום ולראותו: וילך אליעזר סדומי וימצאו
 אחד מסדום נלחם עם איש נברי עני ויפשוט הסדומי את העני מבגדו
 וילך לו: ויצעק העני ההוא לפני אליעזר ויתחנן אליו על
 אודות אשר עשית לו האיש הסדומי: וירץ אליעזר אל האיש
 הסדומי ויאמר לו למה תעשה כה לאיש האביו אשר בא באתם
 : ויען הסדומי ארת אליעזר לאמר האחד הוא האיש ההוא
 הלשופט נתנוך אנשי סדום היום כי תדבר על האיש ההוא:
 אליעזר עסה איש הסדומי על אודות העני ויגש אליעזר לקחת
 האיש הסדומי את בנדי העני וימרר האיש וק את אליעזר במצחו:
 ויצא דס רב ממצח אליעזר וירא האיש הדס במצחו:
 אליעזר ויחזק האיש באליעזר לאמר: תנה את שכרי על הדס
 ההוא הרע אשר הוצאתי לך ממצחך כי כן החוק והתורה בארץ
 ויאמר אליו אליעזר הפצוע פצעתי וגם אתן לך שכר ולא אמר
 אליעזר לשמוע אל דברי הסדומי: ויחזק האיש באליעזר ויבא
 אל שופט סדום אל שקרא למשפט: וידבר האיש אל השופט
 ויאמר בני אדוני כזאת וכזאת עשה לי האיש הזה ואכהו כאבן ויצא
 דס רב ממצחו ולא אבה לתת שכרו: ויאמר השופט אל אליעזר
 אמתי אמר לך האיש הזה תנה לו שכרו כי כן המשפט אתנו בארץ
 וישמע אליעזר את דברי השופט וישם אליעזר אבן אחת ויכה את
 השופט ותטבע האבן במצחו ויצא דס רב ממצח השופט:
 ויאמר אליעזר וכן משפטכם בארץ אשר אתן לאיש הזה תנהו

ולכין משפטך אתה חרצת: ויעזוב אליעזר את האיש הסדום
 עם השופט ויבא וילך לו לדרכו: ויהי כאשר נלחמו מלכי עילס את
 מלכי סדום וישבו מלכי עילס את כל רבוש סדום: וישבו נכ את
 לוט ואת כל רבושו עמהם ויגד לאברם וילך וילחם את מלכי עילס
 ויציל מידם את כל רבוש לוט עם רבוש סדום: בעת ההיא ילדה
 אשת לוט לו בת ויקרא את שמה פלטית כי אמר כי פלטו אלהים
 ואת כל ביתו מפלכי עילס: ותגדל פלטית בת לוט ויקחה גוהר
 מאנשי סדום ותהי לו לאשה: ויבא בעיר איש עני לבקש את מחייתו
 וישב בעיר ימים: ויעבירו כל אנשי סדום קול כמשפטם לבלתי תת
 לאיש ההוא פתולחם לאכול עד ימורת בארץ ויעשו כן: ותרא
 פלטית בת לוט את האיש ההוא מושלך ברחוב העיר ברעב ואין
 עתה לו מאומה למחייתו ונפשו קרבה לצאת: ותמלא נפשה חגינה
 על האיש העני ההוא ותכלכלהו בלחם: בסתר ימים רבים ורתחי
 נפש האיש ההוא: ויהי מדי צאתה לשאוב מים ותשם את הלחם
 בכד המים והי בבואה אל מקום העני ותוציא את הלחם מכדה
 ותתן לעני ויאכל ככה עשתה לו ימים רבים: ויתמהו כל אנשי סדום
 ועבורה על האיש ההוא מדוע חיה ברעב ימים רבים: ויאמרו איש
 אל רעהו אין זה כי אם אוכל ושותה הוא כילא ויכל האדם להזירת
 מן הרעב ימים רבים כאשר חיה זה ופניו לאסרו: ויתחבאו שלשה
 אנשים במקום מושב העני ההוא בסתר לדעת מי יביא הלחם לאיש
 ההוא לאכול: ותצא פלטית בת לוט כיום לשאוב מים ותתן את הלחם
 בכד המים ותלך לשאוב מים ותטא מקום האיש העני ותוציא את
 הלחם מכדה ותתן לעני ויאכל: ויראו שלשת האנשים את הדבר
 אשר עשתה פלטית לאיש העני ההוא ויאמרו אך עתה הגנה
 הוא כלב לחתו על כן לא הרענו ופניו לא סרו ולא מת כראשונים:
 ויצאו שלשת האנשים מן המקום אשר התחבאו שמה ויתפשו את
 פלטית ואת הלחם ביד העני ההוא: ויקחו את פלטית ויביאו אותה

פרשת וירא

לפני שופטים ויאמרו אליהם כוזאת וכזאת רעשה וחיא
כלכלה את האיש ההוא כל חס על כן לאמת ימים רבים יעתה דבר
לנו מה משפט האשה הזאת על אשר עברה את דתנו: ויתקבצו
כל אנשי סדום ועמורה ובערו את האיש ברחוב העיר ויביאו
האשה וישליכוה באש ותשרף ותהי לאפר: וגם בעיר אדמה היתה
נערה אחת בת איש עשיר מאנשי אדמה ועשו לה כדבר הזה: ונא
הלך בעיר אדמה ללון בעיר ומחר ילך לביתו וישב נגד פתח ביה
אבי הנערה ללון שם כי באלוה שמש במקום ההוא: וירא
הנערה ההיא וישב בפתח הבית וישאל לה מים לשתות ותאמר לו
מי אתה: ויאמר אליה אנכי באתי היום מדרכי ותבא לי השמש פה
ואלין בזה עד למחר והשכמתי בבקר והלכתי לדרכי ותבא הנערה
ההיא הביתה ותוציא לאיש ההוא לחם ומים לאכול ולשתות: ויודע
הדבר לאנשי אדמה ויקבצו כלם ויביאו את הנערה לפני השופטים
לשפטה על הדבר הזה: ויאמר השופט יש לנערה הזאת משפט
מות על אשר הפרה את דתנו וכוה וכוה משפטה: ויתקבצו כל
אנשי הערים ההם ויציאו את הנערה ההיא וימשחו אותה בדבש
מכף רגלה ועד קדקדה כאשר דבר השופט: ויתלו אותה לפני
עדת הדבורים במקום מקבצו ויבואו עליה כל הדבורים ויעקצו
איתה ויצבו את כל בשרה ותצעק הנערה מפני הדבורים ואין מביט
אליה ואין מרחם עליה ותעל צעקתה השמימה: ויקא" על הדבר
הזה ועל כל מעשה טרוס דום אשר יעשו יען שבערת לחם ושלות
השקט היה להם ובכל זאת יד עני ואביון לא החזיקו ותגדל דעתם
וחטאתם לפני יי מאד בימים ההם וישלח את שני המלאכים אשר
באו בית אברם אל סדום ואל כל עריה לשחתה: ויקומו המלאכים
ההם מפתח אהל אברם כאשר אכלו ושתו ויבואו סדומה בערב
ולוש וישב בשער סדום בעת ההיא וירא אותם ויקם לקראת נשתחו
לחם ארצה: ויפצרו בם מאד ויביאם אל ביתו ושם לחם ויאכלו

וילש

ולע בנינו: ויאמרו המלאכים אל לוט קום צא מן המקום הזה
 אתה וכל אשר לך פן תספה בעון העיר: כי משחית את המקום
 הזה: וחתיוקן המלאכים ביד לוט וביד אשתו וביד בנותיו וכל אשר
 לו ושלכוהו ויניחוהו מחוץ לערים: ויאמרו לו המלט על נפשך
 תסויברח הוא וכל אשר לו: בעת ההיא המטיר על סדום ועמורה
 ועל כל הערים האל גפרית ואש מאת שמים: ויהפוך את כל
 הערים ואת כל הכנר ואת כל יושבי הערים ואת צמח האדמה:
 וכתב עדית אשת לוט בהפיכת הערים לראות כי נכמרו רחמיה אל
 בנותיה הנשארות בסדום כי לא יצאו עמה: ויהי כאשר הביטרח
 אחיה ותהי נציב מלח: עודנה במקום ההוא עד היום הזה: וילחבו
 אחיה כל השורים העוברים במקום ההוא יום עד אצבעות
 התלים ובבקר יצמח אשר להכו בה עד היום הזה: ועסו לוט ושתי
 בנותיו הנשארים עמו וימלטו אל מערת עדולם וישבו שם ימים:
 וישכם אברם בבקר לראות את ערי סדום מה נעשה בס וישקף וירא
 ויזעזע עלה עשן כל הערים כעשן הכבשן: ויהי בשבת לוט במערה
 עבשת בנותיו וישקו את אביהן ויין וישכבו עמו כי אמרו אין איש
 בארץ לחיות זרע מהן כי חשבו כי אבדה כל הארץ: וישכבו שתי הן
 עם אביהן ותהרין שתי הן מאביהן ותלדנה בנים: ותקרא הבכירה
 את שם בנה מואב לאמר כי מאבי ילדתי הוא אבי מואב עד היום
 הזה: והצעירה קראה גם היא את בנה בן עמי הוא אבי בני עמון
 עד היום הזה: ויהי אחרי כן ויסע לוט הוא ושתי בנותיו משם וישב
 בעבר הירדן עם שתי בנותיו ובניהן: ויגדלו בני לוט וילכו ויקחו
 להם נשים מארץ כנען וילדו להם בניסו וירבו מאד: ויהי בעת
 ההיא ויסע אברם מאלוני ממרא וילך ארץ פלשתים ויגר בגר:
 בשנת חמש ועשרים שנה לשכת אברם בארץ כנען היא שנת ימאה
 שנה לחי אברהם בא אברהם ארץ פלשתים גררה: ויהי בבואם
 אל הארץ ויאמר אל שרה אשתו אמר לי אחותי את לכל אשר ישל

פרשת וירא

אחך למען נוצל מדעת וישבו הארץ: ויהי כשברת אברהם בארץ
פלשתים ויראו עבדי אבימלך מלך פלשתים את שרה כי יפה היא
מאד: וישאלו עליה אברהם ויאמר אהותי היא: וילכו עבדי אבימלך
ויהללו את שרה אז המלך לאמר בא איש בארץ כנען לגדל בארץ
ואחות לו יפה מאד: וישמע אבימלך את דברי כל עבדיו אשר הללו
את שרה אליו וישלח אבימלך את שריו ויקחו את שרה ויביאוה
למלך: ותבוא שרה בית אבימלך וירא המלך את שרה כי יפה היא
וחיטב בעיניו מאד: ויגש אליה ויאמר לה מה הוא לך האישה אשר
באת עמו אל ארצנו ותען שרה ותאמר אחיה הוא תבואי ממדין כנען
לגדל באשר מצאנה ויאמר אבימלך אל שרה הנה ארצי לפניך בטוב
בעיניך הושב את אחיך בארץ אך עלינו לנשאו ולגדלו על כל הארץ
אחרי אשר הוא אחיך: וישלח אבימלך ויקרא אל אברהם ויבא
אברהם לפני המלך: ויאמר אבימלך אל אברהם הנה צויתני לכבדך
בארץ בטוב בעיניך כעבוד שרה אחותך ויצא אברהם מאת המלך
ותצא אחריו משאת המלך: והיה לשת הערב טרם ישכב האדם
והמלך יושב על כסאו ותפל תרדמה עליו וישכב על הכסא וירדם
עד הבקרה ויחלום והנה מלאך יי בא אליו וחרבו שלופה בידו ועמד
בצדו ויאמר אל המלך ויבקש להרגו בחרב: ויחרד אבימלך בחלום
ויען אל המלאך ויאמר אל אבימלך הנך מת על ראשה אשר הבאת
אמש לביתך כיהיא בעולת בעל אשת אברהם אשר בא לביתך:
עתה השכ אשת האישה ההוא כי אשתו היא ואם אינך משיב דעני
מות תמות אתה וכל אשר לך: ובלילה ההוא היתה צעקה גדולה
בארץ פלשתים ויראו כל יושבי הארץ כצורת איש עומד וחרטום
שלופה בידו ויך את כל יושבי הארץ ויחרבו הלך והכות אותם:
והגעמלאך יי את כל ארץ פלשתים כלילת ההוא וההוא בהם
מהומה גדולה מאד בלילה ההוא ומחרתו יעצד להם כל טחם וטחם
מוצאם

ויצא אברהם בסיד "על דבר שרה אשת אברה אשר לקח אבימלך:
 ויהי בבקר ושכם אבימלך ברעה ובבהלה ובחרד גדולה וישלח
 ויקרא לכל עבדיו ויספר להם את חלומו ויראו האנשים מאד: ויען
 איש אחד הנצב על עבדי המלך ויאמר אל המלך אדוני המלך השב
 האשה הזאת אל בעלה כי אישה היא: כן קרה גם בן לפרעה מלך
 מצרים בכוא האיש הזה מצרימה ויאמר על אשתו א חותי היא כי כן
 דברו לעשות בכואו לגור בארץ אשר ילך שמה: וישלח פרעה
 ויקח את האשה הזאת לאשה ויבא "עליו מכית נמרצות עד אשר
 השיבו את האשה אל אשה: ועתה אדוני המלך הלא דעתמה
 קרה אמש לכל הארץ כי היו במרהומה גדולה מאד וכאב גדול
 ונזק הנדע כי זה הוא על דבר האשה אשר לקחת: ועתה השב
 את האשה הזאת אל אישה פן יקרה לנו כמקרה פרעה מלך מצרים
 ויבדו ולא נמות: ויטהר אבימלך ויקרא אל שרה והבוא לפניו
 וישלח ויקרא גם לאברהם ויבא לפניו: ויאמר אבימלך אליהם מה
 הפעשה הוזה אישר עשיתם לי באמרבם אחים אתם ואקח את האש
 הזאת לאשה: ויאמר אברהם בי אמרתי פן אמות על אשתי: ויקח
 אבימלך צאן זבקר ועבדים ושפחות ואלף בכר ויתן לאברהם וישב
 לו את שרה: ויאמר אבימלך לאברהם הנתבל הארץ לפניכם
 בטוב בעיניכם תשבו: ויצא אברהם ושרה אשתו מאת פני המלך:
 בכבוד ויקר וישבו בארץ כנרן: וכל עשבי ארץ פלשתים ועבדי
 המלך עודם נכאבים מאד במכות
 המלאך אשר הכה בהם כל הלילה על
 דבר שרה: וישלח אבימלך אל אברהם
 לאמר התפלל וג' אכעד עבדיך אל "אלהים
 אלהיך ויסר מעלינו את המות הזו:
 ותפלל אברהם בעד אבימלך
 ובעד עבדיו וישמע "את תפלת

אלה בזה מוכן במקומו כי אחר
 שהשיב לו מרה אשתו ומכח כתן
 לו למת הוצרך עוד להתפלל
 אברהם בעד עבדיו ושרה והרי
 הוא עב בתשובה אל אלהים כי עדין
 כאלו המכות סכבר הוכו מקור
 עדין היו נכאבים וכדברי הקשר
 דתי

פרשת וירא

אברהם וירפא יאת אבימלך ואת כל עבדיו ויהי בעת ההוא מקץ
ימים וארכשה חדשים לשבת אברהם בארץ פלשתים בגדרו ויפקד
אלהים את שרה ויזכרה ותר ותלד לאברהם בן ויקרא אברהם
את שם בנו הנולד לו אשר ילדה לו שרה יצחק וימל אברהם את
יצחק בנו בן שמונת ימים כאשר צוה אלהים לאברהם לעשות
לזרעו אחריו ואברהם בן מאת שנה ושרה אשתו בת תשעים שנה
כתולד להם את יצחק ויגדל הילד ויגמל ועש אברהם כשתה
גדול ביום הגמל את יצחק ויבואו שם ועבר וכל גדולי הארץ
ואבימלך מלך פלשתים וכל עבדיו הציב לו שר צבאו לאכול ולשתות
ולשמוח במשתה אשר עשה אברהם ביום הגמל את יצחק בנו
וגם תרח אבי אברהם ונחזר אחיו באו מחזקתם וכל אשר להם
וישמחו מאד בשמעם כי הולד בן לשרה ויבאו אל אברהם
ויאכלו וישתו במשתה אשר עשה אברהם ביום הגמל יצחק
וישמחו תרח ונחזר עם אברהם וישבו עמו בארץ פלשתים ימים
רבים בעת ההיא מת שרוגבן רעו בשנה הראשונה ללדת יצחק
בן אברהם ויהיו כל ימי שרוג מאתיים שנה וחשעו שלשים שנה
וימת וישמעאל בן אברהם גדל בימים ההם בן ארבע עשרה שנה
היה כלדת שרה את יצחק לאברהם והיו אלהים את ישמעאל בן
אברהם ויגדל וילמד קשת והיה רובה קשת זוהי בחיות יצחק בן
אברהם בן חמש שנים וישב עם ישמעאל בפתח האהל וירא
ישמעאל את יצחק וישב לנגדו ויקח הקשת ויכשוד בה ויתן אליה
את החץ ויאמר להכות את יצחק ותרא שרה את המעשה אשר
בקש ישמעאל לעשות ליצחק בנה וירע בעיניה כאר על בנה
ותשלח ותקרא לאברהם ותאמר לו גרש האמה הזאת ואת בנה כי
לא יירש בנה עם בני כי כזה וכזה בקש לעשות לו היום וישמע
אברהם בקול שרה וישכס בבקר ויקח שתים עשרה בכרי לחם
וחמת מים ויהן אל הגר וישלחה עם בנה ותלך לה הגר עם בנה
המדברה

ומדברה וישבו במדבר פארן עם יושבי המדבר והיו ישמעאל הרבה
 קשת וישב במדבר ימים רבים: וילכו אחרי כן הוא ואמו ארצה
 מצרמה וישבו שם ותקח הגר לבנה אשה מצררים ושמה מרפסה:
 וחדר אשת ישמעאל ותלד לו ארבעה בניסובת אחת: ויסע ישמעאל
 אחרי כן הוא ואמו ואשתו ובניו וכל אשר לו וילכו וישבו המדברה:
 ותעז להם אהלים במדברות אשר ישבו בהן ויהיו נוסעים והונים
 חמד מר חדש ומדי שנה: ויהן אלהים לי שמעאל צאן ובקר ואהלים
 בעבוד אברהם אביו ויפרוץ ראי'ש כאד כאד במקרה: וישב
 ישמעאל במדברות באהלים נוסע וחונה ימים רבים לפני אברהם
 אביו לא ראה: ויהי מימס ויאמר אברהם אל שרה אשתו אלך לי
 ואראה את ישמעאל בני כי התאוית אליו לראותו כי לא דאתי זה
 שם: ודכב אברהם על גמל אחד מגמליו וילך המדבר לבקש את
 ישמעאל בנו כי שמעכי הוא וישב באהל בכדבר עם כל אשר לו:
 וילך אברהם המדברה ויגיע אל אהל ישמעאל בחצות היום: וישאל
 על ישמעאל ויסע את אשת ישמעאל וישבת באהל עם בנו
 וישמעאל אישה ואמו אין עמה: וישאל אברהם את אשת ישמעאל
 לאמר אנא פנה ישמעאל ותאמר הלך השדה לצוד ציד: ואברהם
 שדנו רוכב על הגמל ולא ירד מעליו ארצה כש אשר נשבע לשרה
 אשתו אשר לא ירד מעל הגמל ארצה: ויאמר אברהם אל
 אשת ישמעאל כתינתה לי מעט מים ואשתה כייגע ועיף אני
 מהדרך: ותען אשת ישמעאל ותאמר לאברהם אין לנו לא מים
 ולא לחם והשב באהלה ולא הביטה אל אברהם ולא שאלה
 אותו מיהוא: אך מכה את בניה באהל ותקללם ותקלל גם את
 ישמעאל בעלה ותחרפהו: וישמע אברהם את כל דברי אשה:
 ושמעאל אל בניה ויחר לו מאד וירע בעיניו: וקרא אברהם אל
 האשה ליצאת אליו מאהלה ותצא האשה ותעמוד נגר אברהם
 ואברהם עודנו רוכב על הגמל: ויאמר אברהם אל אשת ישמעאל

פרשת וירא

בבוא ישמעאל אישך הנה ודברת אליו כדברים האלה: באהם
אישוקן מאד מארץ פלשתים לבקש אותך וכוה וכוה מראו ונתת
ולא שאלתיו מי הוא: וירא בני איך פה וידבר אלי ויאמר בני
ישמעאל אישך ואמרת אליו כה אמר האיש ההוה בבואך הסו
את יתד האהל הזה אשר נתת פה ושמתה תחתיה יתד אחרת ויכל
אברהם לצוות את האשה ופן וילך על הנמלו וישב לדרבו: ויהי
אחרי כן ויבוא ישמעאל מצידו הוא ואמו וישב אל אהלו: ותדע
אליו אשתו כדברים האלה באהנה אישוקן מאד מארץ פלשתים
לבקש עליך וכוה וכוה מראתו ולא שאלתיו מי הוא וירא בני איך
הנה ויאמר אלי לאמר: בבוא אישך הנה ואמרת אליו כה אמר
האיש הזקן הסו את יתד האהל אשר נתת פה ושמתה תחתיה יתד
אחרת וישמע ישמעאל את דברי אשתו וידע כי הוא אביו ויאמר
לא כבדה אותו אשתו: ויבן ישמעאל את דברי אביו אשר דבר
אשתו וישמע ישמעאל בקול אביו ויגרש ישמעאל את האשה ההיא
ותלך לה: וילך ישמעאל אחרי כן ארצה כנען ויקח אשה אחרת
ויבאה אל אהלו במקום אשר היה שם: ויהי בקץ שלש שנים
ויאמר אברהם אלך לי עוד ואראה את ישמעאל בני ואבואה כילא
ראיתיה וזה ימים רבים: וירכב על גמלו וילך המדבר ויגיע אל אהלו
ישמעאל בחצי היום: וישאל על ישמעאל ותצאלנא אשתו כן האהל
ותאמר איננו פה אדוני כי הלך לצוד השדה ולרעות את הגמלים:
ותאמר האשה אל אברהם סורה אדוני אל האהל ואכלת פת לחם
בי עיפה נפשך מן הדרך: ויאמר אליה אברהם לא אשב כי סרה
אנכי ללכת לדרך כי אך תנינא לי מעט מים ושתיתי כי צמאתי ותמט
האשה ותרוץ ותבוא האהלה ותוציא מים ולחם אל אברהם ותה
לפניו ותפצר בו מאד לאכול ויאכל וישרת ויטב לבו ויברך את
ישמעאל בנו: ויכל לאכול ויברך את יי ואמר אל אשת ישמעאל
בבוא ישמעאל ואמרת אליו כדברים האלה: באהנה אישך

מצא מארץ פלשתים וכזה וכזה מראהו: ויאמר אלי בבואי שמעאל
 הנה ואמרת לי וכה אנר האיש הוקן היתד ששכתפה באהל טובה
 מאד אל תסירנה מן האהל: ויכל אברהם לצוות את האשה וידכב
 ולך לו לדרך ארץ פלשתים: ויבוא ישמעאל אל אהלו ותצא
 אשתו לקראתו בשמחה הובטוב לבב: ותאמר אליו בא הנה איש
 אחד וקן מארץ פלשתים וישאל עליך ואין: ואצא לו לחכומים
 ואכל וישת ויטב לבו וידבר אל כדברים האלה: בבואי שמעאל
 אישך הנה ואמרת אליו יתד האהל אשר לך טובה מאד אל תסירנה
 מן האהל: וידע ישמעאל כי הוא אביו כי כבדה אותו אשתו ויברך
 ישמעאל את יי: ויקם בעת ההיא ישמעאל ויקח את אשתו ואת
 בני ואת מקנהו ואת כל אשר לו ויסע משם וילך ארץ פלשתים אל
 אביו: ויספר אברהם לי שמעאל בנו על אודות האשה הראשונה:
 אשר לקח ישמעאל כזאת וכזאת עשתה: וישב ישמעאל ובניו עם
 אברהם ימים רבים בארץ: ואברהם ישב בארץ פלשתים ימים
 רבים: וירבו הימים והיו עשרים וישש שנים: והי אחרי כן וילך
 אברהם עם עבדיו וכל אשר לו ויצאו מארץ פלשתים וירחיקו ממנה:
 מאד ויבואו עד קדוב לחברון וישבו שם: ויהפרו שם עבדי אברהם
 בארות מים וישב שם אברהם וכל אשר לו על המים: וישמעו עבדי
 אבימלך מלך פלשתים לאמר: הפרו עבדי אברהם בארות מים
 בגבל הארץ ויבאו ויריבו עם עבדי אברהם ויגזלו להם את הבאר
 הגדול אשר חפרו: וישמע אבימלך מלך פלשתים את הדבר הזה
 ויבא הוא ופיכל שר צבאו ועשרים מאנשיו אל אברהם: וידבר אבימלך
 אל אברהם על אודות עבדיו ויזכיר אברהם את אבימלך על אודות
 הבאר אשר גזלו עבדיו ממנו: ויאמר אבימלך אל אברהם הניח
 אשר בראאתי כל הארץ לא שמעתי ארתי הדבר אשר עשו עבדי
 לעבדיך בלתי היום: ויקח אברהם שבע כבשות ויתן לאבימלך
 לאמר קח נא מדי בעבוד תהיה לי לערה כי חפרתי את הבאר הזו:

פרשת וירא

ויקח אבימלך את שבע בבשורת הצאן אשר נתן לו אברהם ונסע
 ובקר נתן לו הרבה וישבע אבימלך לאברהם על אודות הבאר:
 על כן קרא לבאר ההוא באר שבע כי שם נשבעו שניהם עליו:
 וזכרתו ברית שניהם בבאר שבע ויקם אבימלך ופיכל שר צבאו וכל
 אנשיו וישבו ארץ פלשתים: ואברהם וכל אשר לו ישבו לחם
 בבאר שבע ויהיו שם בארץ ההיא ימים רבים: וזמנע אברהם אשל
 גדול בבאר שבע וישם לו שם ארבעה שערים לארבע דרוחות העולם
 וישם בו כרם: למען כאשר יבוא הלך אל אברהם וכא לו משער
 אשר יהיה נגד דרכו וישב שמה ואכל ושתה ושבע והלך לו: כי
 בית אברהם פתוח תמיד לכל בני האדם לעוברים ולשבים אשר
 יבאו ימים לאכול ולשתות בבית אברהם תמיד: ויהי כל איש
 רעב אשר יבוא בית אברהם ונתן לו אברהם לחם ואכל ושתה
 ושבע: וכל הבא אל ביתו ערום יכסנו בכגדים כרצונו ונתן לו כסף
 זהב והודיע את "אשר בראו בארץ כנע" ועשה אברהם כל
 הימים: וישבו אברהם ובניו וכל אשר לו בבאר שבע אהל ש
 חברון: ונחור אחי אברהם ואביו וכל אשר להם ישבו להם בחת
 כי לא באו עם אברהם ארצה כנען: וילדו לגמור בנים בחת אשר
 ילדה לו מלכה בת הרן אחות שרי אשת אברהם: ואלה שמות
 הילודים לו עיץ ובזו וקטואל וכשר וחזו: פלדש וילרף ובתואל
 בני שמונה אלה בני מלכה אשר ילדה לנחור אחי אברהם:
 ותהי לנחור פילגש ושמה ראומה ותלד גם היא לנחור טבת ונתן
 ותחשימעכה בנים ארבעה: ויהיו כל בני נחור אשר ילדו לו בנים
 שנים עשר מלבד בנותיו וילדו גם להם בנים בחת: ויהי בני עיץ
 בבזו נחור אבי חרף וגרין ומילום ודבורה אחותם: ובני בת
 חת הכשיר חספר סי זה הוא
 חבני סל חלייתו כז ברכאל
 חבתי ממעמדת רם סלכו
 לוועים די לביאס די אברהם

ופעני: ובני חזו פלדש ומיכי ועפר:
 ובני

ובני פלדש ערוד ואמורם וכרד ומילוך: ובני ידלף כושן
 וכישן ומוצא: ובני בתואל שחר ולבן ורבקה אהותם: ארם
 משפחות בני נחור אשר נולדו לרם בתרן: וילך ארם בן קטיאל
 ורחוב אחיו מהלאה חרנה וימצאו בקעה בארץ על נהר פרת: ויבנו
 שם עיר ויקראו את שם העיר בשם פתור בן ארם הוא ארם נהר
 שד היום הזה: ובני בשד הלכו גברם לגור באשר ימצאו וילכו
 וימצאו בקעה מנגד לארץ שנער וישבו שם: ויבנו שם לדם עיר
 ויקראו את שם העיר כשד כשם אביהם היא ארץ כשדים עד היום:

ושבו הכשרים בארץ ההיא ויפרו וירבו מאד: ותרם אבי נהור
 ואבי אברם הלך ויוסף ויקח אשה אחרת לעת זקנתו ושמה פלילה:
 ותרד ותלד לו בן ויקרא את שמו צובא: ויחי תרם אחרי תולדו
 את צובא חמש שנים ועשרים שנה: וימת אלה מכהן רחיה לטעם הכן
 תרם בשנה ההיא היא שנת חמש שנים זה הספר כן לפי סכל דבריו
 ושלשים שנה ללדת יצחק בן אברהם: הם על הסדר הלא כה דברי
 והיו ימי תרם חמש שנים ומאתים שנה וימת
 ויקבר בתרן: וצובא בן תרם חי שלשים שנה ויולד את ארם ואת
 אבלו ואת מריק: ותהינה לארם בן צובא בן תרם שלש שנים
 וילד שנים עשר בניו ושלש בנות: ותן לארם בן צובא עשר
 מבטים ומקנה רב וכבד צאן ובקר ופרוץ האיש מאד מאד: ויסע
 ארם בן צובא הוא ואחיו וכל ביתו מחקן וילכו לגור באשר ימצאו:
 כי היה רבושם רב משבת בתרן ולא יכלו לשבת בחקן עס בני נהור
 אחדים יחד: וילך ארם בן צובא ואחיו וימצאו בקעה מהלאה לארץ
 קדם וישבו שם: ויבנו שם נסחם עירו ויקראו את שמה אדם כשם
 אחדם הבכור היא ארם צובא עד היום הזה: ויצחק בן אברהם
 הולך וגדל כימים ההם וילמדו אברהם אביו את דרך יי לדעת את
 "וי עמו: והיו כהגורת יצחק בן שלשים שנה ושבע שנים
 חשם עאל אחיו תולך ובא עמו באהל: ויתפאר ושמעאל על יצחק
 לאמר

לאמר בן שלש עשרה שנה הייתי כאשר דבר יי אבי למלך אותנו
 זאעש את דבר יי אשר דבר אל אבי ואתן את נפשי אל יי ולא עברתי
 את דברו אשר צוה את אבי ויען יצחק את ישמעאל לאמר למד
 תתפאר עלי כדבר הזה על מעט בשר מבשרך אשר צוד יי להסור
 אותו מעליך היי אלהי אברהם אבי כי אם יאמר יי לאבי קחנה
 את יצחק והעלהו לפני עולה ליי מנעתי את נפשי כי אעשה את
 הדבר בשמחה וישמע יי את הדבר אשר דבר יצחק אל ישמעאל
 ויטב בעיני יי ויאמר לנסות את אברהם בדבר הזה ויהי היום ויבואו
 בני האלהים להתיצב על יי ויבא גם השטן בתוכם להתיצב על יי
 להשטין את בני האדם לפני יי ויאמר יי אל השטן מאין תבוא ויש
 השטן את יי ויאמר משוט בארץ ומה תהלך בה ויאמר יי אל השטן
 מה דברך אלי על כל בני הארץ ויען השטן את יי ויאמר כי ראיתי את
 כל בני הארץ אשר יעבדוך ואכרוך בעת בקשם מלפניך דבר יהיה
 כאשר התן להם את הדבר ההוא אשר יבקשו מלפניך ושבו להם
 ועזבוך ולא יספולזכור אותך עוד הראית את אברהם בן תרח
 אשר בתהלה לאהוילו בני יי ויעבדך ויבנה אליך מזבחות בכל
 אשר ילך שם והקריב עליהן קרבנות ויקרא בשמך לכל בני הארץ
 תמיד ועתה כאשר נולד לו יצחק בנו ויעזוב אותך ויעש משהר
 גדול לכל יושבי הארץ ואת יי שכה כי מכל אשר עשה לא הקריב
 לפניך קרבן עולה או שלמים שוד אחד או כשב או עז אחד מכל
 אשר שחט ביום הגמל את בנו גם מיום אשר נולד בנו היום שלשים
 ושבע שנה ליי בנה לפניך מזבח וליה הקריב אליך עליו קרבן כי
 דאה כי נתת לו אשר בקש מלפניך ויעזבך ויאמר יי אל השטן
 השמת לבך אל עבדי אברהם כי אין כמוהו בארץ איש תם ויש
 לפני וירא אלהים וסר מרעו היאני כי אם אמרתי לו הקריב נא את
 יצחק בנד לפני לעולה ליי ימנעו ממני ואף כי אומר אליו הקריב
 לפני עולה מן הצאן או מן הבקר ויען השטן את יי ויאמר בני אדם

דברנא אל אברהם כדבר הזה אשר דברת אם לא יעבוד ומיד את

דברך היום:

הוא היה דבר " אל אברהם ואמר אליו אברהם ויאמר
הגני ואמר קח נא את בנך את היורד אשר אהבת את יצחק
ולך אל ארץ המצרים והעלהו שם לעלה על אחד ההרים אשר
ידעה לך בושע עין וכבוד: ואמר אברהם בלבו איך אעשה עד
אשר אפריד את יצחק בני משרה אמו להעלותו לפניי לעלה:

ובא אברהם האלהו שב לפני שרה אשתו וידבר אליה כדברים
האלה: בנו יצחק גדול לא למד עבודת אלהו זה ימים עתה אלך
למצר ואביאנו אל שם ואל עבר בנו ושם ילמד את דרכיו: כי
למחר לדעת את " ולדעת כאשר יתפלל לפניי בכל עת ויעטו
לדעת שם את דרך עבודת " אלהו: ותאמר שרה טוב דברת לכו
אזינו ועשה לו כאשר דברת: ואולם אל תרחיק את בני מעלי ולא
ישב שם ימים רבים כי נפשי קשורה בנפשו מאד: ואמר אברהם
אל שרה בתי חלה נא את פניי " אלהינו אשר יעשה עמנו טובה:

ותקח שרה את יצחק בנה וילך אתה בלילה ההוא ורשקו
ותחבקו ותצוהו עד הבקר: ותאמר לו בני איך תוכל נפשי להפרד
מך ותשקרו ותחבקו עוד ותבך עמו ותצוה את אברהם אביו
עליו: ותאמר שרה לאברהם כי ארוני השמר נא כבך ושם את
עך עליו כי אין לי בן אחר ולא בת כי אם הוא: אל נא תעזבנו אם
העזב האבילה לחסו אם העמא השקרו מיס ואל תניחתי ללכת
בגלתי ולא לישוב בשמי: וגם אל תעזבו ללכת בדרך לבדו ולא
תאסרו מבל אשר ידבר ועשית לו בכל אשר יאמר אליך: ורחקך
שרה עוד בכי גדול אל יצחק בלילה ההוא ותצוהו עד הבקר: והיה
כבקר ותקח שרה בגד טוב ונאה מאד מן הבגדים אשר אתה בבית
מאשר נתן לה אבימלך: ותלבש את יצחק בנה ותשם לו מצנפת
על ראשו ותשם אבן יקרה על המצנפת: ותתן להם גדה לדרך ויצא

וילכו

פרישת וירא

וילכו יצחק ואברהם אביו וילכו עמם מעבדיהם לשלחם בדרך:
ותצא גם שרה עמהם ותלך בדרך אתם לשלחם ויאמרו לה שובך
האהלה: ותשמע שרה את דברי יצחק בנה ותחבך בכי גדול ויבך
גם אברהם אישה עמה: ויבך גם יצחק בנה עמה בכי גדול מאד
וגם אשר הלכו לשלחם כמו בכי גדול עד מאד: ותחזק שרה ביצחק
בנה ותאחזהו בין זרועותיה ותחבקנה ותשקנה ותוסף עוד לבנות
עמו: ותאמר שרה מי יודע אם אראה אותך עוד בני מהיום הזה:
ויבכו עוד בכי גדול ואברהם ושרה ויצחק וגם אשר הלכו עמם
בדרך לשלחם כמו בכי גדול עמם: ותשב לה אחרי כן שרה
מעל יצחק בכביה רבה וישוכי כל שפחותיה ועבדיה עמה האהלה:
ואברהם הלך עם יצחק בנו להעלותו עולה לפני יי כאשר צוהו:
ויקה אברהם גם את שני נעריו עמו את ישמעאל בן הגר ואת אלעזר
עבדו וילכו יחד עמם: ויהיהם הולכים בדרך וידברו הנערם
ביניהם בדברים האלה: ויאמר ישמעאל אל אלעזר דעה אברהם
אבי הולך את יצחק להקריבו עולה ליי כאשר צוהו: והיה בשם
ונתן לו את כל אשר לו לרשתו אחרי כן אני בנו בכורו: ויען אלעזר
את ישמעאל ויאמר אליו הלא אברהם גרש אותך ואת אמך וישבע
לכלתו הוריש לך מכל אשר לו מאומה: ולמי יתן אחי כל אשר לו
ואת כל חמדותיו הלא לעבדו הנאמן בביתו אשר עבדתו יומם
ולילה ואעש כל אשר יאמר אלי כי לי יוריש את כל אשר לו:
מותו: ויהי בלכת אברהם עם יצחק בנו בדרך ויבא השטן וידבר
לאברהם כתואר איש זקן מאד ענו ושפל רוח מאד: ויגש אל
אברהם ויאמר אליו הכסיל או בער אתה אשר אתה הולך לעשות
הדבר הזה היום מבנך יחידך: כי נתן לך האלהים כן באחרית
ימיך לעת זקנתך ותלך ותשחטה היום על לא חמס והאבדת את
נפש בנך יחידך מן הארץ: הלא ידעת אם לא שמעת בי אין הדבר
הזה מאת יי כלא יעשה יי לאיש כרעה הזאת בארץ לאמר לו לך
שחוט

שחונאת בנך: וישמע אברהם את הדבר הזה וידע כי דבר השטן
 הוא אשר בקש להתעותו וכדרך: " ולא אבה אברהם לשמוע
 בקול השטן ויגער בו אברהם וילך לו: וישב השטן ובא אצל יצחק
 ודמה ליצחק כתואר איש בהוד יפה תואר ויפה מראה מאד:
 וישאל יצחק ויאמר אליו הלא ידעת אם לא שמעת כי אביך הזקן
 והנסול הזה מביאך לשחטך היום חנם: עתה בני לא תשמע אליו
 ולא תאבה לו כי הזקן הוא כסיל ולא תאבד את נפשך היקרה ואת
 הארץ הנאה מן הארץ: וישמע יצחק את הדבר הזה ויאמר לאברהם
 אביו השמעת אבי את אשר דיבר אלי האיש הזה כזה וכזה דבר:
 ויש אברהם את יצחק בנו ויאמר אליו השמר לך ממנו ואל תשמע
 אל דבריו ואל תאבה לו כי שטן הוא לנו להעבירנו ממצות אלהינו
 היום: ויגער אברהם עוד בשטן וילך לו השטן מעליהם: וירא כי
 לא יוכל להם ויסתר לו מפניהם וילך ויעבור לפניהם אל הדרך ויהי
 להם נחל גדול מלא מים על הדרך ויגיעו אברהם ויצחק ושני נעריו
 עד המקום ההוא ויראו נחל גדול ועצום מאד במים אדירים:
 ויבאו בתוך הנחל ויעברו בו והמים עוברים לדגליהם: וילכו
 בנחל ההוא הלך וטבוע ויגיעו המים עד צואריהם ויבהלו בלם יחד
 מהמים: ויהיהם עוברים בנחל ויכיר אברהם את המקום ההוא
 ודע כי אין שמה מים במקום ההוא: ויאמר אברהם אל יצחק בנו
 ודע אני המקום הזה אשר אין בו לא נחל ולא מים: עתה השטן
 הוא אשר יעשה לנו את כל אלה להעביר אותנו ממצות אלהינו היום
 הזה: ויגער אברהם בשטן ויאמר אליו יגער ייבך השטן לך נח
 מעלינו כי במצות אלהינו הלכנו: ויפחד השטן מקול אברהם וילך
 לו מעליהם: וישב המקום ההוא ליבשה כאשר היה בתחלה וילך
 אברהם ויצחק אל המקום אשר אמר לו האלהים: והיו ביום
 השלישי וישב אברהם את עינו וירא את המקום אשר אמר לו
 האלהים מרחוק וירא עליו עמוד אש מן הארץ ועד השמים וענן כבוד

פרשת וירא

עלההרובטור" בענין : ויאמר אברהם אל יצחק בנו הראית בחר
 זהווא אשר אנחנו רואים מרחוק את אשר אני רואה עליו : ויש
 יצחק ויאמר אל אביו ראיתי והנה עמוד אש וענין וכבוד " נראה בענין
 עליו : וידע אברהם כי יצחק בנו נרצה לעולה לפני " : ויאמר
 אברהם אל אליעזר ואל ישמעאל בנו הראיתם גם אתם את אשר
 ראיתם בחר זהווא מרחוק : ויענו ויאמרו לאראינו דבר רק דהר סהו
 כל הארץ ראינו וידע אברהם כי לא נרצה לפני " ללכת עמכם :
 אלה על ככון ארז עם ויאמר אליהם אברהם שבו לכם פה עם החמד
 הדומה לחמור כי אחר ואני ויצחק בני נלכתלנו עד ההר ההו ונשתחוו
 פלא ראו דבר נמשלו שם לפני " ונשובה אליכם : וישבו שמה לעוד
 סבהמות ידוק : וישמעאל במקום ההוא כאשר צום אברהם :
 ואברהם לקח עצים לעולה וישים על יצחק בנו ויקחו את האש
 ואת המאכלת וילכו שניהם אל המקום ההוא : ויהי בלכתם
 ויאמר יצחק אל אביו הנה אש ועצים אתנו ואיה השה לפני " ?
 לעולה : ויען אברהם את יצחק בנו לאמר בני בך בחר " להזחלו
 לעולה תמימה תחת השה : ויאמר יצחק אל אביו כל אשר דבר
 אלקי " אבי אעשה בשמחה ובטוב לב : ויאמר אברהם עוד דבר
 יצחק בנו בני היש בלבך מחשבת דבר בזה או עצה אשר אינך
 נכונה הנד נא לי בני אל תכחד ממני : ויען יצחק את אברהם אביו
 ויאמר אליו חיי אביו חיי נפשך אם יש בלבי להימין ולהשמיל על
 הדבר אשר דבר אלקי " : וגם עצם מעצמי ובשר מבשרי לא אה
 ולאנד מהדבר הזה וגם מחשבת כל דבר או עצה רעה אין בלבי
 בדבר הזה : כי אם לב שמח וטוב נפש אני בדבר " אלקי אמת
 ברוך " אשר חפץ ביהיום לעולה לפניו : וישמח אברהם מאד
 בדבר יצחק וילכו ויבאו שניהם אל המקום ההו אשר דבר " :
 ויש אברהם לבנות את המזבח במקום ההוא ויהי אברהם בונה
 ויצחק יתן בידו אבנים וחונור עד אשר כלו לבנות את המזבח :

ויקח

ויקח אברהם את העצים ויערכם על המזבח והוא אשר בנה :
 ויקח את יצחק בנו ויאסרוהו לשומו על העצים אשר על המזבח
 לשחטו לעולה לפניו : ויאמר יצחק אל אביו אבי מקדני מה
 קשור אותי ואחר השימיני על המזבח : פן אשוב ואנוע ואנרהק
 מהקת המאכלת אשר בבשרי ואחלל את קרבן העולה ועש
 אברהם בן : ויאמר עוד יצחק אל אביו אבי בעת אשר תשחטני
 ותשרפני לעולה קח עמך הנשא מעפרי והבאת לשרה אמי
 ואמרת אליה זה ליצחק ריח : אך לא תדבר אליה ארץ הדבר
 הזה בשבתה לפני באר או במקום גבוה פן תשליך את נפשה עלי
 חמת : וישמע אברהם את דברי יצחק וישא אברהם את קולו
 ויבך בדבר יצחק הדברים האלה וידרו דמעות אברהם על יצחק
 בנו וגם יצחק בכה מאד ויאמר אל אביו מהרה חושה אבי ועשה
 ברצון אלהיך כאשר צוה : והיילב אברהם ויצחק שמח בדבר
 הזה אשר צוה אד עין במר תבכה ולב שמח : ויעקוד אברהם
 את יצחק בנו וישם אותו על המזבח ממעל לעצים ויפשוט יצחק את
 צאתו לפני אביו על המזבח : וישלח אברהם את ידו לקהר את
 המאכלת לשחוט את בנו לעולה על המזבח : ויגשו מלאכי
 החמים בעת ההיא לפני וידברו אליו בעבור יצחק לאמר : אנא
 מלך רחום וחנון אתה על כל אשר בראת בשמים ובארץ ואתה
 פחה את כלם : תנה כופר ופדיון תחת יצחק עבדך וחנו ורחם
 על אברהם ועל יצחק בנו אשר עשו את דברך היום : הראית
 אשר יצחק בן אברהם עבדך עקוד וקשור לזבח על המזבח
 ככהמה עתה יהמו נא רחמך עליהם : בעת ההיא נראה אל
 אברהם ויקרא אליו מן השמים ויאמר אליו אל תשלח ידך אל
 הנער ואל תעש לו מאומה כי עתה ידעתי כי ירא אלהים אתה
 כעשותך את הדבר הזה ולא חשבת את בנך את יחידך ממני
 וישא אברהם את עיניו וירא והנה איל נאחו בסבך בקרני הוה

פרשת וירא

האיל אשר ברא"י אלהים בארץ ביום עשותו ארץ ושמים: ויבני
אלהים את הכבש הזה והוא מהיום והוא והלאה להיותו תחת יצחק
לעולה: והאיל ההוא הלוך וקרב לפני אברהם ויאחו בו השטן
ויסבך את קדניו בסבך לבלתי קרב אל אברהם למען אשר ישחט
אברהם את בנו: וירא אברהם את האיל ההוא הלוך וקרב לפני
אברהם והשטן יחדלנו: וילך אברהם ויקחהו ויביאהו לפני המזבח
וצר את יצחק בנו ממאסרו וישש תחתיו את האיל ההוא: וישחט
אברהם את האיל על המזבח ויעלהו לעולה תחת יצחק בנו: וי
אברהם מדם האיל על המזבח ויקרא ויאמר זה תחת בני זה וחסב
היום כדס בני לפני: והיה כל הדבר אשר יעשה אברהם בכבש
ההוא על המזבח ויקרא ויאמר זה תחת בני זה ויהי שב היום לפני
על בני: ויכל אברהם את כל העבודה על המזבח ותוצה
העבודה לפני ותחשב כי יצחק ויברך" את אברהם ואת זרעו ביום
ההוא: וילך השטן אל שרה וידמה אליה כרתואר איש זקן שפל
וענו מאד ואברהם עודנו מקריב העולה לוי: ויאמר אליה הלא
ידעת את כל המעשה אשר עשה אברהם לי יצחק בנד היום:
כילקח את יצחק ויבן מזבח וישחטו ויקריב אותו על המזבח ויהי
יצחק צועק ובוכה לפני אביו ואין מביט אליו ואין מרחם עליו:
וידבר השטן את הדברים האלה עוד לשרה פעמים וילך לו
מלפניה: ורתשמע שרה את כל דברי השטן ותחשב כי יאס
זקן הוה מבני האדם אשר היה אצל בנה ויבוא ויגד לה כדברם
האלה: ותשא שרה את קולה ותכף ותצעק צעקה גדולה ומרה
על בנה ותפל את נפשה לארץ ורהזרוק עפר על ראשה:
ותאמר בני יצחק בני מיתן מותי אני תחתיו היום הזה: ויפסוק
עוד לבכות ותאמר צר לי עליך כי גדלתך ושפחתך ויהפך ששוני
עליך לאבלי: כיהירתה תאותי אליך לצעקה ותפלה עד אשר
ילירתך לתשעים שנה ועתה היית למאכלת ולאש היום הזה
למנה

למטה:

אך מתנחמת אנכי עליך בדברי בני כי מצות אלהיך עשית בני מי ויכל לעבור את דברי אלהינו אשר נפש כל חי בידו:

עדין אתה יי אלהינו כי כל מעשיך טובים וישרים כי שמחה גם אני בדרכיך אשר צוית אך עיני במר תכבד ולב שמח: ותתן שרה את ראשה בחיק אחת משפחותיה אהריכון ותדום כאבן:

ותקם אחריכון ותלך הלוי: ושאלה ותלך עד חברון ותשאל את כל הולכי הדרך אשר תפגע בדרך ואין דובר אליה דבר לאמר מה נעשה כבנך:

ותבוא עם שפחותיה ועבדיה בקרית ארבע היא חברון ותשאל על בנה ותשב שמה ותשלח מעבדיה לבקש אנה הולכו אברהם ויצחק: וילכו לבקש אותם בירת שם ועבר ולא מצאו ויבקשו בכל הארץ ואין: והנה השטן בא אל שרה בדמות

אחד הכעיר כזה מוכן משה וחקק מרה בקרית ארבע וכן וקרי היו יושבים בבאר שבע אלף סהלכה לבקשם גם במקום ההוא ועם מתה

אשר בא ועמוד לפניו ויאמר אליה שקר דברתי אליך כי לא שחט אברהם את יצחק בנו ולא סת: ויהי כשמעה הדבר ותשש ותשמת מאד מאד אל בנה ותצא נפשה משמחה ותמת ורתאסף אל עמה:

ואברהם כבלותו את עבודתו וישב עם יצחק בנו אל נערו ויקבו וילכו יחדו בארה שבע אל ביתם: ויבקשו את שרה ולא מצאו: וישאלו עליה ויאמרו אליהם הלך הלך עד חברון לבקש אתכם אנה הלכתם כי כזה וכזה הוגד לה: וילכו אברהם ויצחק אליה חברונה וימצאוה כי מרתה וישאו כלם את קולם ויכבו עליה בכי גדול: ויפול יצחק עלפני אמו ויבך עליה ויאמר

אמי אמי אך עזבתני ותלך אנה ואנה ואיכה עזבתני: ויבנו אברהם ויצחק בכי גדול וכל עבדיהם בנו אתם אל שרה ויספרו עליה מספר גדול וכבדו:

עליה מספר גדול וכבדו:

פרשת ויהי חיי שרה

ויהי

חיי שרה מאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים וכו' ותמי
שרה וכו' ויקם אברהם מעל פניו מתו לבקש קבר לקבור
את שרה אשתו וילך וידבר א' בני חת וישבי הארץ לאמר: גר ותושב
אנכי עמכם בארצכם תנו לי אחוזת קבר בארצכם ואקברה את מתי
מלפני: ויאמרו בני חת אל אברהם הנה הארץ לפניך במבחר הארץ
קבור מתך כילאימנעך איש מקבור מתך: ויאמר אליהם אברהם
אם יש את נפשכם בדבר הזה לכו ובקשו לי מעפרון בן צוחר לאמה
יתן לי את מערת המכפלה אשר בקערה שדהו ואקנה אותה ממנו
באשר חפץ בה: ועפרון יושב בתוך בני חת וילכו ויקראו אליו ויבאו
לפני אברהם: ויאמר עפרון אל אברהם הנה כל אשר תחפץ
לפניך אותי יעשה עבדך ויאמר אברהם לאביקנה אקנה המערה
והשדה אשר לך במחיר לאחוזת קבר עד שלום: ויען עפרון ויאמר
הנה השדה והמערה לפניך את אשר תחפץ תן: ויאמר אברהם
כי בכסף מלא אקנה אותה מידך ומיד באי שער עירך ומיד זרעך של
שלום: וישמע עפרון וכל אחיו לדבר הזה וישקול אברהם לעפרון
לבע מאות שקל כסף ביד עפרון וביד כל אחיו: ויכתוב אברהם
את הדבר הזה בספר ויחתום ויעד ארבעה עדים: ואלה שמות
העדים אמיגל בן אבישוע החתי אליחורף בן אשונש החתי: עכר
בן אחירע הגרזי: עקריל בן אבודיש הצידוני: ויקח אברהם את
ספר המקנה וישמהו באזנותיו ואלה הדברים אשר כתב אברהם
בספר לאמר: כי המערה והשדה קנה אברהם מאת עפרון החתי
חרעו ויוצא אצירו וזרעו עד שלום: לאברהם למקנה ולזרעו וליצא
יריבו לאחוזת קבר עד שלום ויחתום ויעד עדים: ויקם השדה
והמערה אשר בו וכל המקום ההוא לאברהם ולזרעו אחריו מאת
בני חת הנה לפני מרא בחברון אשר בארץ כנען: ואחרי כן קם
אברהם

אברהם את שרה אשתו במקום ההוא: ויהי המקום ההוא וכל
 גבול לאברהם ולזרעו לאחוזת קבר: ויקבור אברהם את שרה
 בכבוד בקבור את המלכים ותקבר בבגדים טובים ויפס עד מאד:
 ויהי שם על מטתה שם בן נח ועבר בנו ואבימלך וענר ואשכול
 וממרא וכל גדולי הארץ תולכים אחרי המטה: ויהיו ימי שרה
 מאת שנה ועשרים ושבע שנים ותמת: ויעש אברהם לשרה אשתו
 מספר גדול וכבוד מאד ויעש אבל שבעת ימים: וינחמו כל יושבי
 הארץ את אברהם ואת יצחק בנו על שרה: ויעברו ימי בכיתה
 וישלח אברהם את יצחק בנו וילך בית שם ועבר ללמוד את דרבינו
 ואת מוסרו וישב שם יצחק שלש שנים: ויהי בעת ההיא ויקם
 אברהם וכל עבדיו וילכו וישבו להם בארה שבע אל ביתם: וישב
 אברהם וכל עבדיו בכאר שבע: ויהי לתקופת השנה וימת אבימלך
 מלך פלשתים בשנה ההיא בן מאת שנה ושלש ושתים שנה היתה
 במותו: וילך אברהם עם אנשיו ארץ פלשתים וינחמו את כל בית
 אבימלך וכל עבדיו ויפנו וישב אל ביתו: ויהיו אחרי מות אבימלך
 ויקחו כל אנשי גרר את בנימלך ויהיו אבן שתים עשרה שנה
 ומליכוהו תחת אביו: ויסבוא את שמו אבימלך בשם אביו כי בן
 משפטם לעשות כגרר: וימלך אבימלך
 תחת אבימלך אביו וישב עליו כסאו: וגם
 לוט בן הזק מת בימים ההם בשנת רשע
 ושל שים שנה לחיי יצחק בן אברהם: ויהיו
 בלוי לוט אשר חי מאת שנה ושתיים
 וארבעים שנה וימת: ואלה בני לוט אשר יולדו למכנתו שם
 הבכור מואב ושם השני בן עמי: וילכו שני בני לוט ויקחו להם
 נשים מארץ כנען ויולדו להם בנים: ויהיו בני מואב ערוז ועיון וחרסיון
 וקניז וקניז בנים ארבעה הם אבות לבני מואב עד היום: ובני בן עמי גרים
 ועישון ורבת ועלון ועינון ומיוב בנים ששה הם אבות לבני עמון עד

פרשת חיי שרה

היום הזה: וילכו כל משפחות בני לוט לגור באשר ימצאו כי פו
 ורבו מאד: וילכו ויבנו להם ערים בארץ אשר ישבו שם ויקראו את
 שמות הערים אשר בנו על שמותם: ונחור בן הרח אחי אברהם
 מת בימים ההם בשנת ארבעים שנה לחיי יצחק: והיו כלם
 נחור מאת שנה ושבעים ושנים שנה ויכרת ויקבר בהרן: ושבע
 אברהם כי מת אחיו ויחר לו מאד ויתאבל על אחיו ימים רבים:
 אזקרא אברהם אל אליעזר עבדו הגדול הפקיד על ביהו ויבא
 לפניו ויעמוד לפניו: ויאמר אליו אברהם הנה נא זקנתי לא ידעתי
 יום מותי כי באתי בימים עתה קים לך ולקחת אשה לבני ממשפחת
 ומבית אבי מחרן: ואשביעך בני אלהי השמים אשר לא
 תקח אשה לבני מן המקום הזה ומן הארץ הזאת מבנות הבנות
 אשר אנחנו יושבים בקרבם: כי אסאל ארציואל טולדתי לך
 ולקחת לבני משם אשה: ויני אלהי השמים ואלהי הארץ אשר
 לקחני מבית אבי ויביאני אל המקום הזה: ואמר אל לזרעך את
 זאת הארץ הזאת לרשתה עד עולם הוא ישלח מלאכו לפניך
 והצליח דרכך ולקחת אשה לבני ממשפחתי ומבית אבי:
 העבד זאת אברהם אדוניו ויאמר הנה אנכי בא אל מולדתך ואת
 בית אביך ולקחתי לבנך משם אשה: והיה אם לא תאבה האשה
 ללכת אתי אל הארץ הזאת והחשב אשיב את בנך אל ארץ
 מולדתך: ואמר אליו אברהם השמר לך פן השיב את בני שמה:
 כי יאשר התהלכתי לפניו הוא ישלח מלאכו לפניך והצליח דרכך:
 ויעש אליעזר כאשר צוה אותו אברהם וישבע אליעזר לאברהם
 אדוניו על הדבר הזה: ויקם אליעזר ויקח עשרה נמלים מנמלי
 אדוניו ועשרה אנשים מעבדי אדוניו עמו: ויקומו וילכו חרנה עיר
 נחור וחרת לקחת אשה ליצחק בן אברהם משם: והיו בלכתם
 וישלח אברהם בירת שם ועבר ויביאו משם את יצחק בנו:
 וזה השם כי זמרה ויבטח בא מבוא וכו' ס"ל ויבא יצחק בית אביו בארץ
 כנען מבית סם ועבר אל באר סבע:

שבע

שבע: ואליעזר ואנשיו באו חרנה וישבו מחוץ לעיר לפני המימה
 וברך את הגמלים על המים וישבו שם: ויתפלל אליעזר עבד
 אברהם ויאמר "אֱלֹהֵי אֲדֹנָי אֲבֵרָה־הַקְּרָה נָא לִפְנֵי הַיּוֹם טוֹב וְעֵשָׂה
 חֶסֶד עִם אֲדֹנָי אֲשֶׁר תִּכַּן הַיּוֹם אִשָּׁה לְבֶן אֲדֹנָי מִמִּשְׁפַּחְתּוֹ: וְיִשְׁמַע
 בְּקוֹל אֱלִיעֶזֶר בְּעֶבְרַת אֲבֵרָה־עַבְדּוֹ: וְיִקְרַם קֶרְהוּ בֵּית בְּתוּאֵל בֶּן
 מְלֵכָה אִשֶׁת נַחֲוֹר אַחֵי אֲבֵרָה־וַיָּבֵא אֱלִיעֶזֶר אֶל בֵּיתָם: וַיִּסְפַּר לָהֶם
 אֱלִיעֶזֶר אֵת כָּל אֹדוֹתָיו וְכִי הוּא עַבְד־אֲבֵרָה־וַיִּשְׁמַחוּ עִלָּיו מְאֹד
 מְאֹד: וַיְבָרְכוּ בְלִסְמֵ אֵת "אֲשֶׁר עָשָׂה אֶתְּהַדְבַּר הַזֶּה וַיִּתְּנוּ לוֹ אֵת
 זְבֻכָה בֵּת בְּתוּאֵל לַיְצַחֵק לְאִשָּׁה: וְהַנְּעוּרָה טוֹבַת מְרֹאֵה מְאֹד
 בְּמִלָּה וְאִישׁ לֹא יִדְעָה בֵּת עֲשֵׂרָה שָׁנָה הִי תֵּה רַבְקָה בִּימֵי הַהֵם:
 וְעֵשֶׂת בְּתוּאֵל וְלֶבֶן וְשֹׁתֵר וּבְנָיו מִשְׁתָּה בְּלִילָה הָהוּא וַיָּבֹאוּ אֱלִיעֶזֶר
 וְאֲנָשָׁיו וַיֹּאכְלוּ וַיִּשְׁתּוּ וַיִּשְׁמַחוּ שֵׁשׁ בְּלִילָה הָהוּא: וַיִּקַּם אֱלִיעֶזֶר כְּבִקְר
 הָהוּא וְאֲנָשִׁים אֲשֶׁר אֲתוּ וַיִּקְרְאוּ אֶל כָּל בֵּית בְּתוּאֵל לֵאמֹר שְׁלַחוּנִי
 וְלֵכָה לְאֲדֹנָי וַיִּקְוּמוּ וַיִּשְׁלַחוּ אֶת רַבְקָה וְאֵת דְּבוּרָה בַּת עֹוֶץ מִנְקֵתָה
 וְחָצוּ לָהּ כֶּסֶף וְזָהָב וְעַבְדִּים וְשִׁפְחוֹת וַיְבָרְכוּ אוֹתָהּ: וַיִּשְׁלַחוּ אֵת
 אֱלִיעֶזֶר עַבְד־אֲבֵרָה־וְאֵת אֲנָשָׁיו וַיִּקַּח הָעַבְד־אֵת רַבְקָה וַיֵּלֶךְ: וַיֵּשֶׁב
 אִצְעָה בְּעַן אֲדֹנָיו וַיִּקַּח יְצַחֵק אֶת רַבְקָה וַתְּהִי לוֹ לְאִשָּׁה וַיֵּאֱהָבָהּ
 וַתֵּבְאֶה הָאֵהָלָה: וַיְצַחֵק בֶּן אַרְבַּע־עֶשֶׂר שָׁנָה בִּקְחָתוּ אֵת רַבְקָה בֵּת
 בְּתוּאֵל דְּרוֹ לְאִשָּׁה: וַיְהִי בַעַת הַהִיא וַיֵּלֶךְ אֲבֵרָה־וַיִּסְפַּק וַיִּקַּח אִשָּׁה
 אַחֶרֶת לְעֵת זְקִינָתוֹ וַיִּשְׁמָה קַטּוּרָה מֵאַרְץ כְּנָעַן: אִמֵּי הַכְּעִיר לְפִי זֶה בֹּא
 וְתֵלֵד לוֹ זִמְרָן וַיִּקְשֵׁן וְזִמְרָן וְזִמְרָן וַיִּשְׁבַּק וַיִּשָּׂא
 בָּנִים שֵׁשָׁה: וַיְהִי בְנֵי זִמְרָן אֲבִיהֶם וּמִוֹלֵד
 הַמִּדְיָן: וּבְנֵי קַטְרָן שֶׁבַע וְדָדָן: וּבְנֵי דָדָן אֲמִידֵעַ
 וַיְבַנְּתוּ וְאֵלִישֵׁעַ וְנֹתָהּ: וּבְנֵי כַדָן עֵרָה
 וְעַפְרָה וְחִטָּן וְזִמְרָן וְזִמְרָן: וּבְנֵי יִשְׁבַּק מְכִירָן
 וְזִמְרָן וְסֹתוֹר: וּבְנֵי שׁוּחַ בְּלָדָד וְהַמִּדְרָם וְשׁוּחַ וְכַן: אִמֵּי הַכְּעִיר
 אֲבֵרָה כִּי זֶה
 הֵן הֵנָּה בְּלָדָד הַסּוּתִי:

פרשת חיי שרה

כל אלה משפחות בני קמורה הכנענית אשר ילדה לאברהם
 העבריו וישלה אברהם את כל אלה ויתן להם מתנת חלב וצב
 יצחק בנו לגוד באסד ומצאו וילכו כל אלה הר הקדס ויבטו להם
 שש ערים וישבו בהם עד היום הזה אך בני שבאחדן ובטו קצו
 עם בניהם לא ישבו עם אחיהם בעריהם ויהיו נוסעים בארצות
 ומדברות עד היום הזה ובני מדין אברהם הלכו מורחה לארץ כנען
 וימצאו שם בקעה גדולה בארץ הקדס וישבו ויבטו שם עיר ושם
 בה היא ארץ מדין עד היום וישב מדן בעירו אשר בנה הוא
 וחמשת בניו וכל אשר לו ואלה שמות בני מדן לשמותם בשנים
 עיפה ועפר וחנוק ואבידע ואלדעה ויהיו בני עיפה מיתה ומיש
 ואיו וצלוע ובני אפר עפרן וצור ואלירן ומדן ובני חנוק רעוא
 ודקס ועזי ואליוש וחלד ובני ביע חוד ומולר וקרול ומלחי
 ובני דושה וכיר ורבע ומלחוס וגבל אלה משפחות המדינים
 למשפחותם ואחר נפצו משפחות מדן בארץ מדין ואלה תולדות
 ישמעאל בן אברהם אשר ילדה הנר מצרית שפחת שרה לאברהם
 ויקח ישמעאל אשה מארץ מצרים ושמה דיבה היא מריסה ותלד
 דיבה לישמעאל את נביות ואת קדר ואת אד ביאל ואת מבשם ואת
 בשכת אחותם ויגר ישמעאל ארץ ריבה ותלך מאתו ותשב
 מצרימה בית אכיה כי היתה רעה מאד בעני ישמעאל ובעני אברהם
 אביו ויקח ישמעאל את בניו ויקס ותלך ארצה כנען אל אברהם
 אביו וישב שם ואתר לקח ישמעאל אשה מארץ כנען ושמה
 מלכית ותלד לו את משמעזאת הזמה ואת משא ואת חדד ואת
 תימא ואת יטור ואת נפיש ואת קדמה אלה הם בני ישמעאל ואלה
 שמותם שנים עשר נשיאים לאומותם ואחר נפצו משפחות ישמעאל
 ויקח ישמעאל את בניו ואת כל דבשו אשר רכש ואת נפשות ביתו
 ואת כל אשר לו וילכו לגוד באשר ומצאו וילכו וישכנו בגל מדן
 פארן והיו משבם מחוילה עד שוד אשר על פני מצרים כואם
 אשורה

אשרדה: וישב ישמעאל וכניו בארץ ההיא ויולדו להם בנים ופרו
 ורבו מאד: ואלה שמות ובני נביות בכור ישמעאל ביעוד וסעד
 ומעון ובני קדר עליון וקצם וחמד ועלי: ובני ארביאל המוד יובן:
 ובני מבשם עבדיה ועבד מלך ויערש אלה משפחות בני ריבה אשת
 ישמעאל: ויהיו בני משמע בן ישמעאל שמוע זה עוד היום בני ישראל
 חכריו ועבד: ובני דומה קצם ועלי ומחמד סמות כמתיקת הנזפה
 ומאר: ובני משא מלך ומולה ועבד אהון: קצם וחמד ועלי חמורה
 ובנו חרד נאע ומינאר ועבד מלך: ובני תיבא ועבדיה חפסר כי הוא
 סעד וסעדון ויבאל: ובני יטור מרוק ויעישועלה הספק עבד לאלה לל עבד
 ופחיתו: ובני נפיש עבד תמיר ואביוסף ומיר: האחים יבן עבד יבן וכן
 ובני קדמרה כליף ותחתו ועמיד אלה יהיו בני עבד מלך קצם ומחמד
 מלכת אשת ישמעאל למשפחותם: בל אלה משפחות ישמעאל כבר ומכבוד סעיד ויעיש
 לתלדותם וישבו להם בארצות אשר בנו להם עד היום: ורבקה בת וכליפה
 בת בתואל אשת יצחק בן אברהם עקרה בימים ההם אין לה תולד:
 וישב יצחק את אברהם אביו ארצה כנען ויהי יי את יצחק ואת אברה
 אביו: וארפכשד בן שם בן נח מח בימים ההם בשנת ארבעים
 ושמנה שנה לחיי יצחק: ויהיו כל ימי ארפכשד אשר חי ארבע
 מאות שנה ושלושים ושמנה שנה וימת:

פרישת תלדות יצחק

ויהי בשנת תשע וחמשים שנה לחיי יצחק בן אברהם ורבקה
 אשתו עידנה עקרה בימים ההם: ויתאמר רבקה א יצחק
 הלא שמעתי אדתי כי נס שרה אמך היתה עקרה בימיה עד אשר
 התפלל עליה אדתי אברהם אביך ותהר לו: עתה עבד והתפלל א
 האלהים גם אתה וישמע את תפלתך ויזכור אותנו למען הכדיו: ויען
 יצחק את רבקה אשתו לאמר כבר התפלל עלי אברהם אבי אלהינו
 לתרבות זרעי עתה ממך היתה העקרות הנה אלינו: ותאמר לו רבקה

פרשת תולדות יצחק

אך עתה קום והתפלל עלינו וישמע" את תפלתך ונתן לי בנים
 וישמע יצחק אל דברי אשתו ויקומו וילכו יצחק ורבקה ארץ
 המוריה להתפלל שם ולדרוש שם את"י ויבואו עד המקום ההוא
 ואמר הכעיר ולכל הכתוב ויעמוד יצחק והתפלל לנוכח אשתו אל"כי
 ועת לנכי הוא לבד המתפלל עקרה היא ויאמר יצחק" אלהי השמים
 גדל כמלך דאמי לנו ולא לסי והארץ אשר טובך והסוד מלאו כל הארץ
 אתה אשר לקחת את אבי מבית אביו ומארץ מולדתו ותביאיהו אל
 הארץ הזאת ותאמר לו לך ולזרעך אתן את הארץ והבטיח אותו
 והאמר לו ארכה את זרעך בככבי השמים וכחול הים עתה יאמרו
 דברך אשר דברת אל אבי כי אתה" אלהינו ענינו עליך לתת לנו
 זרע אנשים כאשר הבטחתנו כי אתה אלהינו ועליך ענינו וישמע
 אל תפלת יצחק בן אברהם ויעתר לו וייתגר רבקה אשתו וידע
 בשבעת חדשים ויתרוצצו הבנים בקרבה ויצר לה מאד מאד ותקץ
 מפניהם ותאמר אל כל הנשים אשר היו אתה כארץ הנהיך
 לכם כדבר הזה אשר נעשה לי ויאמרו אליה לא ותאמר אליה
 למה זה אנכי היה לי הדבר הזה מכל הנשים אשר היו בכל הארץ
 ותלך ארץ המוריה לדרוש את"י על הדבר הזה ותלך אל"י
 ואל עבר בנו לשאול ולדרוש אתם על הדבר הזה ולבקש עליה
 מלפני" בדבר הזה ותשאל גם את אברהם לבקש ולדרוש את"י
 על כל הדבר אשר קרה לה וידרשו כלם את"י על הדבר הזה
 וישיבו אליה דבר מאת"י ויאמרו אליה שני ילדים בבטן יצחק
 לאומים יקומו מהם ולאום מל אסימץ ודבי עבוד צעיה וימלא
 ימיה ללדת ותכרעו והנה תאומים בבטנה כאשר דבר אליה"
 ויצא הראשון אדמוני כלו כאדרת שער ויקראו כל הארץ שמו עשו
 לאמר כישלם זה מהבטן ואחרי כן יצא אחיו והוא אחוזו
 בעקב עשו על כן קרא שמו יעקב והייצחק בן אברהם בן ששים
 שנה בלדת אותם ויגדלו הנערים ש חמש עשרה שנה
 ויבאו

פרשת תלדות יצחק

לא

ונאו באנשים: ויהי עשו איש מחשבות וטרמות וידוע לצוד ציד
 בשרה: ויעקב היה איש תם ויחכם וישב אהלים ודועה צאן
 ולמד מוסר ומצות אביו ואמו: ויגר יצחק עם בניו וביתו עם
 אברהם אביו בארץ בנען כאשר צוה אותם אלהים:
 וישמעאל בן אברהם ובניו וכל אשר להם הלכו וישכנו שם בארץ
 החולה וישבו שם: וגם כל בני הפילגשים אשר לאברהם הלכו
 כאשר צוה אל ארץ הקדם כי שלחם אברהם מעל יצחק בנו ויתן
 להם מתנות וילכו להם: ויתן אברהם את כל אשר לו אל יצחק בנו
 וגם את כל חמדותיו נתן לו: ויצוהו לאמר הלא אידעת ובי שמעת כי
 יתואה אלהים בשמים ובארץ ואין עוד מלבדו: והוא אשר לקחני
 מבית אבי ומטולדתי ויצילני מאור בשמים ועצת דשעים בי בטחתי
 בו: ויביאני אל המקום הזה ויתן לי את כל חמדת הארץ הזאת
 לאחסרתי דבר: ויבטחני ויאמר לילזרעך אתן כל הארץ הזאת
 והמה ירשנה בשמרם את מצותי ואת הקנתי ואת תורותי ואת
 משפטי אשר צויתי אותך ואשר אצוה אותם: ועתה בני שמע בקולי
 וחסד את מצותי אלהיך אשר צויתי אותך לא תסור מן הדרך
 הישרימין ושמאל למען ייטב לך ולבניך ואחר כך עד עולם:
 ויבד את נפלאות וחסדיו אשר עשה עמנו ואשר הצילנו מכת
 איבנו ויפילם אלהינו בידנו: ועתה כל אשר צויתך רשמור
 ומצות אלהיך לא תסור ולא תעבוד אחר זולתו למען ייטב לך
 ולזרעך אחר כך: ולמדת את בניך ואת זרעך את מוסרי ואת מצותיו
 הדורות הדרך הישרה אשר ילכרבה למען ייטב להם עד עולם:
 ועני יצחק את אביו ויאמר אליו אשר צוה אדוני אעשה ומצותי
 אלהי לא אסור ככל אשר צויתני אשמור: ויברך אברהם את יצחק
 בנו ואת בניו וילמד אברהם את יעקב מוסר ודרכיו: ויהי בעת
 ההיא וימת אברהם בשנת חמש עשרה שנה לחי יעקב ועשו בני
 יצחק: ויהיו בלימי אברהם שבעים וחמש שנים ומאת שנה: וימת

ויאסף

פרשת חללות יצחק

וישמעאל כמו ידה וכאשר שמענו כל יושבי ארץ במצן כי כרת אברהם
 ויבאו כלם עמם מלבי רמס וסדירים וכל אנשיהם לקבור את אברהם
 ויבאו כל יושבי ארץ חקן וכל משפחות בית אברם וכל השדים
 והמחלים וכל בני הפלגשים אשר לאברהם כי שמעו כי כרת אברהם
 ויגמלו חסד לאברהם וינחמו כלם את יצחק בנו וקברו את אברהם
 במערה האשר קנה מאת עפרת החתי וגבירי לאחות קברו ויבנו בו
 יושבי במערה וכל ידעי אברהם את אברהם שנה תמימה ויכפרו על
 אנשים ונשים וזגס כל הילדים הקטנים וכל יושבי הארץ כנו כלם
 אברהם כי היה אברהם טוב עם כלם וכיהיה ישר עם אלהים ותם
 אנשים ואלאקים עוד דא אלהים באברהם אשר ירא את אלהים
 ממעוריו ועבד את יי מלך בכל דהכיו מעודו קמן כל ימי חייו עד יום
 מותו והיו עמו ויצילהו מעצת נמרוד ואנשיו וילחם עם אדבער
 מלבי עולם וינצחם ויקרב את כל בני הארץ לעבודת האלהים
 ולמד את דרכי יי לכל בני הארץ והתעם את יי ויעש אשל ויסעם
 סחם דעחק לחם באהלו תמיד לכל באי הארץ לאכול ולשתות
 ולשמע בביתו ויצל יי את כל הארץ בעבוד אברהם וישיעם
 מחדק אפו אשר חרה אפו עליהם כי מיסדהם בעבוד אברהם והיה
 אחרי מות אברהם ויברך אלהים את יצחק בנו ואת בנו ויהי יי עם
 יצחק באשר היה עם אברהם אביו כי שמר יצחק את כל מצוות יי
 כאשר צוהו אברהם אביו לאנשה מן הדרך הישר אשר צוהו אביו
 ימין ושמאלו וילך עשו בעת ההיא אחדי מות אברהם לצור ציד
 בשדה כפעם בפעם להביא ונמרוד מלך בבל הוא אברפל הילך
 כפעם בפעם עם נכדיו לצוד ציד גס הוא בשדה ולהתהרף לרוח
 חיות עם אנשיו והיה נמרוד ערין את עשו כל הימים כי נפלה קנאה
 בלכ נמרוד אל עשו כל הימים והיו ביום ההוא וילך עשו לצוד
 בשדה וימצא את נמרוד מהלך במדבר עם שני אנשיו וכל נכדיו
 ואנשיו

פרשת תלדות יעקב

וצונו היו עמו במדבר אך דחקו ממנו וילכו מעליו הנה והנה לצוד:
 וחתבא עשו אל נמרוד ויארוב לו במדבר ונמרוד והאנשים אשר
 אגולא דעו: ויתהלך נמרוד ואנשיו בשדה לרוח היום כפעם
 כפעם ולרעת איפה אנשיו צודים בשדה: ויבא נמרוד ושני האנשים
 אשר היו אתו עד המקום אשר עשו שם: ויקם עליו עשו פתאום
 מהכארב אשר ארכ לו שם וישלוף חרבו וימהר וירץ אל נמרוד
 ויכרת את ראשו מעליו: וילחם עשו עם שני האנשים אשר היו עם
 נמרוד מלחמה רבה ויצעקו עליו ויפן עשו אליהם ויכס וימיתם
 בחרבו: וישמעו כל גבורי נמרוד אשר הלכו מאתו המדברה את
 קל הצעקה מרחוק ויכירו את קול שני האנשים ההם: וידעו לרעת
 מה זה ועל מה זה וימצאו את מלכם ושני אנשיו אשר עמו נפלים
 מתים במדבר: ויהי באשר ראה עשו את כל גבורי נמרוד באים
 מרחוק וינס ויברח ומלט: ויקח עשו את בגדי נמרוד החמודות
 אשר לנמרוד אשר הודישו אביו אשר בהם גבר נמרוד על כל הארץ
 וירץ בהם עשו ויחביאם בביתו: ויקח עשו את המטרים ההם וירץ
 העדה מפני אנשי נמרוד ויבא בית אביו עיף ויגע מפני הפחד והקצף
 מאד נפשו למות ויצד לו מאד: וירא עשו כי קצרה נפשו למות וכי
 צד לו ויניש אל יעקב אחיו וישב לפניו: ויאמר אל יעקב אחיו הנה
 אנכי הולך למורת היום ולמה זרתי לי חמך הנפיר בזה מונח
 כבודה: וזית חכם יעקב אל עשו בברכה הזו:
 ומכור את בכורתו ליעקב כי מייחזתה לו:
 ונתחלק עשו אשר לו במער שדה המכפלה
 אשר קנה אברהם מאת בני חת לאחוזו קבר
 עשו עשו ליעקב ויקנה יעקב את כל אדמה
 שבת עשו אחוז במחיר: ויכתוב יעקב את
 שבת ונתתה לי בכרה הרוק וכן זשה כי עיף אנכי כי אחזני עיפות באהלו מהמלחמה
 פעם והנה ג' אנפי וכח לביתו נס וכרתה:

פרשת תלדות יצחק

אמר הנפיר הנאלץ ולא נספה **אמר הנפיר הנאלץ ולא נספה**
 עה הלחם והנזק נראה כי **ענה הלחם והנזק נראה כי**
 לא היתה המכירה בהם ולפי **לא היתה המכירה בהם ולפי**
 זה חקו ספיר מסה ועיקב **זה חקו ספיר מסה ועיקב**
 נחץ לעשו לחם וכו' אחר **נחץ לעשו לחם וכו' אחר**
 סכבר זכר גמר המכירה **סכבר זכר גמר המכירה**
 דוק ולכא נחץ ללמכת **דוק ולכא נחץ ללמכת**
 חיסם לא מחד הבכורה כי **חיסם לא מחד הבכורה כי**
 לא יעבור על אל תוכו היס **לא יעבור על אל תוכו היס**
 חת אחיו טבס כן הטבל **חת אחיו טבס כן הטבל**
 ימיבה נרוק **ימיבה נרוק**
ותחלק מלכותו לחלקים רבים: ויוסבו כל כמשלות נמרוד לכל **ותחלק מלכותו לחלקים רבים:**
מלכי הארץ ויקחום אחרי מור נמרוד והיו כל אנשי ברת נמרוד **מלכי הארץ ויקחום אחרי מור נמרוד והיו כל אנשי ברת נמרוד**
עבדים לכל מלכי הארץ ימים רבים: והיו ימים הרבה אהרן מור **עבדים לכל מלכי הארץ ימים רבים:**
אבודם ויביא יי על הארץ בשנה רהוא רעב גדול וכבר: ויהי **אבודם ויביא יי על הארץ בשנה רהוא רעב גדול וכבר:**
בהיות הרעב בארץ כנען ויקם יצחק לרדת מצרימה מפני הרעב **בהיות הרעב בארץ כנען ויקם יצחק לרדת מצרימה מפני הרעב**
כאשר עשה אסרהם אביו: וירא יי אליהם ויליה להו ואמר **כאשר עשה אסרהם אביו:**
אלי אל הנד מצרימה קם לך גרה אל אבימלך מלך פלשתים **אלי אל הנד מצרימה קם לך גרה אל אבימלך מלך פלשתים**
ושב שם ענתם הרעב: וקם יצחק וילך גרה כאשר צוה אותו **ושב שם ענתם הרעב:**
וישב שם יצחק שנה תמיכה: והיו כבוא יצחק גרה וראו אנשי **וישב שם יצחק שנה תמיכה:**
הארץ את רבקה אשתו בי טובת מראה היא: וישאלו כל אנשי **הארץ את רבקה אשתו בי טובת מראה היא:**
גרה ארת יצחק לאשתו ויאמר אחותי היא כי יד לאמר אשתו **גרה ארת יצחק לאשתו ויאמר אחותי היא כי יד לאמר אשתו**
יהגהו עליה אנשי הארץ: ולכו שר אבימלך ויהללו את האשה **יהגהו עליה אנשי הארץ:**
אל אב מלך ולא ענה אותם אבימלך דבר ולא שת לבו אל **אל אב מלך ולא ענה אותם אבימלך דבר ולא שת לבו אל**
דבריהם: אך שמעו הגידולו כי אמרה אשתו אחותי היא וידע המלך **דבריהם:**
את הדבר הזה בלבו והיו מקץ שלשה חדשים לשבת יצחק בארץ **את הדבר הזה בלבו והיו מקץ שלשה חדשים לשבת יצחק בארץ**
חלה כל ימי נכט ערתי ל זה הסמוק **חלה כל ימי נכט ערתי ל זה הסמוק**
במקומי כי היך יזכרת טבעבור **במקומי כי היך יזכרת טבעבור**
מנטקף כער החלון סוכה יצחק **מנטקף כער החלון סוכה יצחק**
מנחק את רבקה חשקו ועוד היאך **מנחק את רבקה חשקו ועוד היאך**

אפסר טיחוק יצחק עם אחת
לעין כל כי נכות גדול הוא לא
כי להיותו בבית המלך החיוב
וכית נגד בית חץ מן התומה
פיראה כן והוא יושב בחוך
הבית ואלפסר כי החלון ההוא
כמנהג טיס חלון קטן בין בית
לבית בכותל המזרח ומסר ראה
כן בהפסיכוס

גת יצחק נגד בית המלך: ויאמר המלך
אל יצחק מה הדבר הזה אשר עשית לנו
טמך על אשתך אחותי היא: כמעט
שכב אחד העם מגדוליהם את אשתך
הבאת עלינו אשם: ויאמר יצחק אל
אבימלך כי יראתי פן אמותי על אשתי על
קאמתי אחותי היא: בעת ההיא צוה
אבימלך לכל שריו וגדוליו ויקחו את

יצחק ואת רבקה אשתו ויביאום לפני המלך: ויצו המלך וילבישו
את שניהם לבוש מלכות וירכיבום ברחוב העיר: ויקראו לפניהם
כל הארץ לאמר זה האיש וזאת אשתו כל הנוגע באישה זוהי
ונאשתי מות יומת: וישב יצחק ואשתו בית המלך ויהי את יצחק
ולדך וגדל לא חסר דבר: ויתן את יצחק לחן בעיני אבימלך
ובעני כל עבדיו ויעש אבימלך עם יצחק טובה: כי זכר אבימלך
את השבועה ואת הברית אשר היה בין אביו ובין אברהם: ויאמר
אבימלך אל יצחק הנה כל הארץ לפניך בטוב בעיניך שב עד אשר
השוכי אל ארצך: ויתן אבימלך ביד יצחק שדות וברמים ומיטב
ארץ גרה לזרוע ולקצור ולאכול את פרי האדמה עד אשר יכלו ימי
הדעב: וזרע יצחק בארץ ההיא וימצא בשנה ההיא מאה שעורים
חבריהווי: ויגדל האיש ויהיו לו מקנה צאן ומקנה בקר ועבודה
רבה: והיה כאשר בלוימי הרעב וראי אל יצחק ויאמר אליו קום
צא מן המקום הזה ושוב אל ארצך ארצה כנען: ויקם יצחק וישב
חברונה אשר בארץ כנען: ויבן יצחק בית לזכרון ויהי
אחר כן וימת ש"ה ביארפגש בשנה ההיא היא שנת שמונה
עשר שנה לו וזרעו יעקב וישו: והיה כל ימי שלח אשר הי שלש
שלשים שנה וארבע מאות ושתים עשר: בעת ההיא שלח יצחק
גת יעקב בנו הקטן ביתה שכו ועבר לילמוד ארץ מוסר ואת תורתו

פרשת תולדות יצחק

לדעת אתיו וילך יעקב בית שם ועבר וילמד את מוסר יי
 יעקב בבית שם ועבד שלשים ושתים שנה: ועמד אחוזה לאת
 כי לא אבה ללכת וישב בבית אביו ארצה כנען: והיו עשו והם
 השדה כל הימים לצוד ציד בשדה להביא כסה יעשה עשו כל
 הימים: ועשו היה איש מהשבות ומרמות וצודה את לב כל האדם
 ונוגב את דעתם והיו עשו גבור חיל בשדה: והיו מימים ההם
 עשו ארץ שעיר לצוד כפעם בפעם וילך ויבא עד שדה שעיר הארץ
 שדה ארום: וישב שם עשו בארץ שעיר לצוד בשדה ימים
 וארבעה חדשים: וירא שם עשו בארץ שעיר בת איש כנעני ושמ
 יהודית בת בארי בן עפר ממשפחת חת בן כנען: ויקחה עשו
 לאשה ויבוא אליה בן ארבעים שנה היה עשו בקחת אוחזה ויבא
 חברונה ארץ מנזרי אביו וישב שם: והיו ימים ההם בשנת מאה
 דעשר שנים לחיי יצחק היא שנת חמשים שנה לחיי יעקב: בשנת
 ההיא אומת שם בן נח בשנה ההיא בן שש מאות שנה היה עשו
 במותו: ויהי כאשר מת שם וישב יעקב אל אביו חברונה ארץ
 בארץ כנען: ובשנת חמשים ושש שנים לחיי יעקב באו אנשים
 מהרן ויגידו לרבקה על אודות לבן בן בתואל אחיה: כי אשת לבן
 היתה עקרה בימים ההם ולא ילדה וגם כל אמהותיו לא ילדו לו
 ויזכור יי ארת ערונה אשת לבן אחרי בן ותהר ותלד שתי בנות
 האומות: ויקרא לבן את שמות בנותיו ויקרא את שם הבכורה
 לאה ושם הקטנה רחל: ויבאו האנשים ההם ויגידו לרבקה על
 הדברים האלה ותשמח רבקה מאד כיפקד יי את אחיה ויהיה לה
 בנים: ויצחק בן אברהם זקן בא בימים ועיניו כבדו מווקן ותמחו
 ולא יכול לראות: בעת ההיא קרא יצחק אל עשו בנו לאמר שא
 נא בליך תליך וקשתך וקום צא השדה וצודה לוי צדה: ועשה לה
 מטעמים והבאת לוי ואכלה בעבור אברכך כטרם מותי כי אני זקנה
 ושבתיו: ועש עשוכו וישא את כליו ויצא השדה לצוד ציד כפעם
 בפעם

בלתיא אל אביו כאשר צוהו בעבור אשר יבדך אתו:
 ושמע רבקה את כל הדברים אשר דבר יצחק אל עשו ותמהר
 ותיקח ליעקב בנה לאמר: כזה וכזה דבר אביך אל עשו ותיקח
 ויהי עתה שמעתי עתה מהר אתה ועשה את אשר אדבר אליך:
 ואלה צויו אל הצאן ולקחת לי משם שני גדיי עזים טובים ואעשה
 אותם מטעמים לאביך: והבאת את המטעמים לאביך ואכל בטרם
 יאמר: ויאמר יצחק: ומה יעקב ויעש
 כאשר צוהו אותו אמו ויעש מטעמים ויביאם לפני אביו טרם יבא
 עשו מצדו: ויאמר יצחק אל יעקב מי אתה בני ויאמר אני בכורך
 אשר עשיתי כאשר צויתני: עתה קום נא שבה ואכלת מצדו בעבור
 אשר תברכני נפשך כאשר דברת אל: ויקם יצחק ואכל וישת
 וישב לבו ויברך את יעקב ויצא יעקב מלפני אביו: והיה כאשר ברך
 יצחק את יעקב ויצא מאתו והנה עשו אחיו בא מצדו מן השדה:
 ויעש גם הוא מטעמים ויבא לאביו לאכול ולברכו: ויאמר יצחק
 אל עשומי איפה הצד ציד ויבא לי בטרם תבוא אתה ואתברכתו
 ויעשו כי יעקב אחיו עשה את הדבר הזה: ויחר אף עשו ביעקב
 אחיו כי עשה לו את הדבר הזה: ויאמר עשו הכי קרא שמו יעקב
 ויעקבני זה פעמים ארת בכורתך לקח ויבדך עשו בכי גדול: וישמע
 יצחק את קול עשו בנו בוכה ויאמר יצחק אל עשו מה אעשה לך
 כי בא אחיך במרמה ויקח ברכתך: וישטום עשו את יעקב אחיו
 על הברכה אשר ברכו אביו ויחר אפו עליו מאד: ויירא יעקב מאד
 מפני עשו אחיו ויקם ויברת בית עבר בן שם ויסתר שם מפני אחיו:
 ויעקב בן ששים שנה ושלש שנים בצאתו מארץ כנען מחברון:
 ויחבא יעקב בבית עבר מפני עשו אחיו ארבע עשרה שנה וילמד
 שם עד יעקב את דרכי ווארת מצותיו: ועשו ראה כי ברח יעקב
 ומלט מידו ויביל לקח יעקב את הברכה בערמה: ויתעצב מאד עשו
 וזר לו גם על אביו ועל אמו ויקם גם הוא ויקח את אשתו וילך

פרשת תולדות יצחק

ארצה שעיר מפני אביו ואמו ישב שם: וראשם עשו עד אצל
 מבנות חת ושמה בשמת ברת אילון החת ויקחה לזל אשה
 אשתו: וקרא עשו את שמה עדה לאמר עדה ממנה הברכה נש
 ההוא: וישב עשו בארץ שעיר ששגה: והרשים ופני אביו ואמו לא
 דאה: ויהי אחרי כן ויקח עשו את נש וויקם וישב ארצה כנען:
 וישב עשו את שתי נש וחרוטה ברת אביו: ורתה יטה ונש עשו
 מבעיס ומקציפי סאת יצהק ורבקה במעש הסובל לא הלכו סדת
 י ויעבדו את אלהי אביהן עץ ואבן אשר למדום אביהן ווד שיע מא
 מאכותם: וילכו אחרי שריות לבס הרע ויזבחו ויקטרו לבעלים
 ויקוצו מפניהם יצהק ורבקה: ותאמר דבקה קצתי כתי בפני בנות
 חת אם לוקח יעקב אשה מבנות חת כאלה מבנות הארץ האר
 למה לי חיים: ויהי בימים ההם ותהר עדה אשת עשו ותלד לו בן:
 ויקרא עשו את שם בנו הנולד לו אליפז ועשו בן ששים וחמש שנים
 בלדת אותו: וישמעאל בן אברהם כת בימיס ההם בשנת ששים
 וחמש שנה לחיי יעקב: ויהיו כלימי ושמעאל אשר חי ושב ושליש שנה
 ומאת שנה וימתו וישמעאל ויצחק כי מת ישמעאל ויספרהו ויתאבל עליו
 יצחק ימים רבים: ויהי מקץ ארבע עשרה שנה לשבת יעקב בית עמי
 ויתאוה יעקב את פני אביו ואמו ויבוא יעקב ביתה אביו ואמו הברוה
 ועשו שכח בימיס ההם את אשר עשה לו יעקב אחיו על הברכה
 אשר לקח מאתו בימיס ההם: ויהי כראות עשו כי בנ יעקב
 גדל אביו ואלאמו ויזכור את אשר עשה לו יעקב ויחר אפו עליו
 כמד ויבקש להרגו: ויצחק בן אברהם זקן מאד בנ בימיס
 ויאמר עשו עתה הנה ימי אבי קרבו למות והיה במותו ואהרנה
 את יעקב אחי: ויוגד לרבקה את הדבר הזה ותטרו
 ותשלח ותקרא ליעקב בנה ותאמר אליו קום ברחלך חרנה
 אל לבן אחי: וישבת עמו ימים אחדים עד שוב חמת אחי
 ממך ואחר תבוא: ויקרא יצחק אל יעקב ויצהו ויאמר לזל
 תקח

וקח אשה מבנות כנען: כי כה צוה אברהם אבינו אותנו
 לסבר "אשר צוהו לאמר לזרעך נתתי את הארץ הזאת: אם
 שמח בניך בריתי אשר כרתיתך ושמרתי גם אני לבניך אה אשר
 וברתי אליך ולא אעוברים: ועתה בני שמע בקולי לכל אשר
 אצוה וחדל לך לקחת אשה מבנות כנען קום לך חנה ביהרה
 מתאל אבי אמך וקחלך משם אשה מבנות לבן אחי אמך ולכן
 השמר לך פן תשכח את "אלהיך ואת כל דרכי בארץ אשר אתה
 הולך שמה: ונלוית אל אנשי הארץ ורדפת אהר הרבל ועוברת
 אתי אלהיך: אך כבואך אל הארץ ועבדת שם אתי לא תסור מן
 הדרך אשר צויתך ואשר למדת לנטות ימין ושמאל: ואל
 שריתן לך רחמים לפני אנשי הארץ ולקחת אשה כחפצך שבה
 מוכה וישרה בדרכי: ויתן לך האלהים את ברכת אברהם אביך
 לך ולזרעך ויפרך וירבך וחיית לקהל עמים בארץ אשר הולך
 שם: והשיב "אל הארץ הזאת ארץ מגדיאבך בנו
 ובעשר רב בשמחה ובטובה: ויכל יצחק לצוות את יעקב ולברכו
 ויתן לו מתנות רבות וכסף וזרהב וישלחהו: וישמע יעקב אל
 אביו ואל אמו וישק להם ויקם וילך פרנה ארס: ויעקב בן שבעים
 שנה ושבע שנים בעצתו מארץ כנען מבאר שבע: והיו בצאת יעקב
 ללכת חנה ויקרא עשו אל אליפונו וידבר אליו בסתר לאמר
 עתה כהר וקח הרבך בידך ורדפת אחרי יעקב ועברת לפני אל
 הדרך וארבת לו והרגתו בהרבך באחד ההרים ולקח את
 כל אשר לו ובאת: ואליו בן עשו איש מהור וזרע עקשת כגשר
 הרהו אביו ויזדעל צור ציד כשדה וגבור חיל: ויעש אליפו כגשר
 צור אביו ואליו בן שלש עשרה שנה בעת ההיא ויקם אליפו וילך
 ויקח עשרה אנשים אחי אמו אחיו וירדו פאחרי יעקב ודבק את יעקב
 ואחב לו בגבול ארץ כנען מול עיר שכם: ורא יעקב את אליפו
 ודפאחריו הוא ואנשיו ועמד יעקב במקום אשר הלך בו לדעת

פרשת תולדות יצחק

שהזה כילא ידע חדרבר: וישלוח אליפו את חדרבו וילך הלך ויק-
הוא ואנשו מול יעקב: ויאמר אליהם יעקב מה לכם כי באתם
הלום ומה תרדפו בתרובכם: ויקרב אליפו מול יעקב ועץ ואבד אליו
כה ובה צה לי אבי ועתה לא אעבוד על מצותו אשר צונו: וירא יעקב
כי דבר עשו חזקה אל אליפו בנו ויגש יעקב ויתחנן לאליפו ואנשים
אשר אתו לאמרו: הנה כל אשר לי ואשר נתנו לי אבי ואמין קהל
ולך מעלי ואל תמיתנו והיה לך הדבר הזה אתי לצדקה: ויתן יעקב
חן יעקב בעיני יאפו בן עשו ואנשו וישמעו בקול יעקב ולא המיתוהו
ויקחו אליפו ואנשו את כל אשר ליעקב ואת הכסף ואת הזהב אשר
הוציא עמו מבאר שבע לא השאירו לו דבר: וילכו מעליו אליפו
ואנשו וישבו בארזה שבע אל עשו: ויגידו לו את כל אשר קדח
להם עם יעקב ויתנולו את כל אשר לקחו מאת יעקב: ויקצוף עשו
על אליפו בנו ועל האנשים אשר אתו על אשר לא המיתו את יעקב
ויענו ויאמרו אל עשו כי דחתנן לנו יעקב על הדבר הזה לבלתי
המית אותו וכמרו דחמינו אליו ונקח את כל אשר לו ונבוא: ויקח
עשו את כל הכסף ואת הזהב אשר לקח אליפו מיד יעקב ויתנם
בביתו: בעת ההיא בראות עשו כי ברך יצחק את יעקב וכי צוה
לאמר לא תקח אשה מבנות כנען וכי רעות בנות כנען בעיני יצחק
ורבקה: וילך הוא אל בירת ישמעאל דודו ויקח את סחלת בת
ישמעאל אחות נביות עלנשו לו לאשה:

פרשת ויצא יעקב

ויצא יעקב וילך אל דרכו חרנה וישב ויבא עד הר המוריה
וילך שם אצל עיר לוח: וירא אל יעקב שמה בלילה
ההוא ויאמר אליו אני אל ה' אברהם ואלהינו יצחק אביך: ויאמר
אשר אתה שוכב עליה לך אתננה ולזרעך: והנה אנכי עמך אל
חירא

ויהי למרחק ככל אשר תלך והרבית את זרעך ככבד השמים :
 והפלת את כל אייבך לפניך ונלחמו אלקיך ולא יוכלו לך והשיבותיך
 על הארץ הזאת בשמחה בבנים ובעושר רב : וייקץ יעקב משנתו
 משח מן על המראה אשר ראה ויקרא את שם המקום
 הזאת בית אל : ויקם יעקב מן המקום ההוא שמח ויקלו
 תליו ללכת מהשמחה וילך משם ארצה אמר הצעיר זה וישא יעקב
 מקדם ויבוא חרנה וישב על באר הרועי : רגליו כאלו לא הלך בהם כי
 וישא שם אנשים יוצאים מחרן לרעות קלו מכסרים ללכת וכז פירשו
 הצאן ושאלם יעקב ויאמרו מחרן אנחנו : קצת מהמס' זל :

ויאמר אליהם הידעתם אל לבן בן נחור ויאמרו ידענו והנה רחל בתו
 באה עם הצאן אשר לאביה לרעות : עדנו מדבר עמם ורחל ברע
 לבן באה עם הצאן אשר לאביה לרעות כי רועה היא : וירא יעקב את
 רחל בת לבן אחי אמו וידץ וישק לה יעקב וישא את קולו ויבך : ויעד
 יעקב אל רחל כי בן רבקה אחות אביה הוא ותרץ רחל ותגד לאביה
 ויסף יעקב לבטור על אשר אין בידו מאומה להביא בירת לבן :

וישמע לבן כי בא יעקב בן אחותו וידץ וינשק לו ויחבק לו ויביאהו
 אל ביתו ויתן לו לחם ויאכל : ויספר יעקב ללבן את אשר עשה לו
 עשו אחיו ואת אשר עשה לו אליפז בנו אמר הצעיר כזה כבד מסה כי
 מרדך : וישב יעקב בבית לבן חרש ויאמ' לו לבן איך עשיתי וכסרתי אתה
 ימים ואכל וישת יעקב בבית לבן : ויהי אחר סזכ' איך ויספר ללבן את כל
 אחריכך ויאמר לבן ליעקב הגדנא לי הדברים האלה ומה סיכו' יש זה
 מה משבורתך ואיך תעבדני חנסי וללבן עס זה ובספ' בתונת יוסף אמר
 אין בניס כי אם בנות כי נשיו ואמהותיו ליים ליפי' יחמד כזה בקונטרס
 עקרות עיד בימיסההם : ואלה שמות אחרת ולפי זה מוכן כי סיפר לג
 בנות לבן אשר ילדה לו עדינה אשתו איך אליפז לקח מאתו כל העושר
 שם הבכירה לאה ושם הצעירה רחל : סיהא מבי' עמו ועל כן הסיכו' איך
 עשיתי ונספ' יתתה וחס איך בידך עשיתי ונספ' יתתה וחס איך בידך
 מאות איך בכך כלום כי עמי חסב מאות איך בכך כלום כי עמי חסב
 לאכול ולסתות ולכל מח סודך ועל לאכול ולסתות ולכל מח סודך ועל

אמר ונספ' עמו חרש ימים והוא קרוני למה עשיתי רמי' זל :
 געתי

פרשת ויצא

ועיני לאה רבות ורחל היתה יפת תואר ופת מראה ויעקב אהבה
ויאמר יעקב אל לבן אעבודך שבע שנים ברחל בתך הקטנה: ואמת
יעקב לדבר הזה ויעבוד יעקב את לבן ברחל בתו שבע שנים: ויהי
בשנה השנית לשבת יעקב בחרן היא שנת שבעים ותשע שנים לח
יעקב ויכת עבד בן שלח בשנה ההיא בן ארבע ושישים שנה וארבע
צאות שנה היה במותו: וישמע יעקב כי מת עבר ויתעצב מאד על
ויספרהו ויתאבל עליו ימים רבים: ובשנת שלש לשבת יעקב נח
ילדה בשמת בת ישמעאל אשת עשורו בן ויקרא עשו את שמו רעוא
ובשנה הדביערת לשבת יעקב בבית לבןפקד יאת לבן ויזכרהו
בעבור יעקב וילדו לו בנים: ואלה שמות בני לבן אשר יולדו לו
בימים ההם: ויהי בכורו בעור ומשנהו אלוה והשלישי מורש:
ויהן ילל בן עושר וכבוד ובנים ובנות ופרוץ האיש מאד מאד בעם
יעקב: ויעקב היה עובד את לבן אחי אמו בימים ההם בכל מלאכה
וזכר עבודה בבית ובשדה ויהי ברכת ית' כל אשר ללבן בבית
ובשדה: ובשנה החמישית מתה יהודית בת בארי אשת עשו בארץ
כנען ובנים לא היו לה כי אם בנות: ואלה שמות בנותיה אשר ילדה
לעשו שם הגדולה מרצית ושם הקטנה פועית: ויהי כאשר מתה
יהודית וינחם עשו ויקם וילך שעירה לצוד ציד בשדה כפעם בפעם:
וישב עשו בארץ שעיר ימים רבים: ובשנה הששית לקח עשו את
אהליבמה בת ענה בת צבען החוי על נשיו לולאשה ויביאה עשו
ארצה כנען: ותהר אהליבמה ותלד לעשו את יעשו ואת יעלם ואת
קרח בנים שלשה: ותהי מלחמה בימים ההם בארץ כנען בקרדו
מקנה עשו ובין רועי מקנה יושבי הארץ הכנעני: כי היה ומקנה עשו
ורכוש רב מאד משבת בארץ כנען בבית אכיו ולא יכלה ארץ
כנען לשאת אותם מפני קנינו: ויהי כראות עשו כי גדלה מלחמתו
עם יושבי הארץ הכנעני ויקם ויקח את נשיו ואת בניו ואת בנותיו ואת
כל אשר לו ואת מקנה קנינו ואת כל רכוש אשר רכש בארץ כנען
וילך

למה בזה מוכן חט לכתוב
 וישב עמו כיום ההוא לדרבו
 מעירה ויחרי כסהלך מחתו
 יעקב לחרץ נסאר עמו בארץ
 ככנן לא סהו כדברי הפסר
 הזה דוק

ארץ שעיר מפני יושבי הארץ ויגרשם
 עשו הוא וכל אשר לו בארץ שעיר: אך
 מוס ליום ומחדש לחדש יבוא עשו ארצה
 בענן לראות אביו ואמו: ויתחתן עשו את
 החורים ויתן את בנותיו לבני שעיר החורי:

ותן את מרצית בתו הגדולה לענה בן צבעון אחי אשתו ואת פועית
 בת לאצד בן בלהן החורי: וישב עשו בהר הוא ובניו ויפרו וירבו
 שד: והיו בשנה השביעית ותתום עבודת יעקב אשר עבד את
 לבן ויאמר יעקב אל לבן תנה את אשתי כי מלאו ימי עבודתי ויעש
 לבן בן ויאספו לבן ויעקב את כל אנשי המקום ההוא ויעשו להם
 משתה: והיו בערב ויבא לבן אל הבית אשר בא יעקב שמה עם

אשתי המשתה ויכבה לבן את כל הנרות
 אשר היו שם בבית ההוא: ויאמר יעקב אל
 לבן למה תעשה לנו הדבר הזה ויען לבן
 ויאמר כה משפטנו לעשות בארץ הזאת:
 ואחרי כן לקח לבן את לאה בתו ויבא אותה
 אל יעקב ויבא אליה ויעקב לא ידע כי לאה
 היא ויתן לבן ללאה בתו את זלפה שפחתו
 לשפחה: וכל בני המשתה ידעו את כל אשר עשה לבן ליעקב אך
 לא הגידו הדבר ליעקב: ויבואו כל המריעים האלה בלילה ההוא
 בית יעקב ויאכלו וישזו וישמחו: ויצחקו לפני יעקב בלילה ההוא
 כתופים ומחולות ויאמרו במענם לפני יעקב הלילה הלילה: וישמע
 יעקב את דבריהם ולא הבין את לשונם אך אמר ככה משפטם
 לעשות בארץ הזאת: ודברו המריעים כדבר הזה כל הלילה ההוא
 לפני יעקב וכל הנרות אשר בכית כבה אותם לבן בלילה ההוא:

אח המצפיר בזה מוכן כי איך
 יעקב לא ידע כי היא לאה
 עד הבוקר וכבית מטתה
 וחופת חתנים איך ספק כי
 יהיו כמה נרות ופנסים ואיך
 לא ראה אותה לאור הכר:
 חלה כי כבה אותם לבן כל
 הנרות

ותן את מרצית בתו הגדולה לענה בן צבעון אחי אשתו ואת פועית
 בת לאצד בן בלהן החורי: וישב עשו בהר הוא ובניו ויפרו וירבו
 שד: והיו בשנה השביעית ותתום עבודת יעקב אשר עבד את
 לבן ויאמר יעקב אל לבן תנה את אשתי כי מלאו ימי עבודתי ויעש
 לבן בן ויאספו לבן ויעקב את כל אנשי המקום ההוא ויעשו להם
 משתה: והיו בערב ויבא לבן אל הבית אשר בא יעקב שמה עם

אשתי המשתה ויכבה לבן את כל הנרות
 אשר היו שם בבית ההוא: ויאמר יעקב אל
 לבן למה תעשה לנו הדבר הזה ויען לבן
 ויאמר כה משפטנו לעשות בארץ הזאת:
 ואחרי כן לקח לבן את לאה בתו ויבא אותה
 אל יעקב ויבא אליה ויעקב לא ידע כי לאה
 היא ויתן לבן ללאה בתו את זלפה שפחתו
 לשפחה: וכל בני המשתה ידעו את כל אשר עשה לבן ליעקב אך
 לא הגידו הדבר ליעקב: ויבואו כל המריעים האלה בלילה ההוא
 בית יעקב ויאכלו וישזו וישמחו: ויצחקו לפני יעקב בלילה ההוא
 כתופים ומחולות ויאמרו במענם לפני יעקב הלילה הלילה: וישמע
 יעקב את דבריהם ולא הבין את לשונם אך אמר ככה משפטם
 לעשות בארץ הזאת: ודברו המריעים כדבר הזה כל הלילה ההוא
 לפני יעקב וכל הנרות אשר בכית כבה אותם לבן בלילה ההוא:

והיו בבקר ויאר היום ויפן יעקב אל אשתו ויראו והנה לאה שוכבת
 בחיקו: ויאמר יעקב הנה עתה ידוע ידעתי את אשר יאמרו המריעים

פרשת ויצא

אמר הנשיא כנס מוכן מטה
יהי בבקר והנה הוא לאה
כי גם בלילה היתה לאה לא
דלל כי בבקר הבין דברי
המזדונים הללו כי לא הוא
לאה וקץ 5

אמ"ש היא לאה היא לאה יאמרו ואני לך
ידעתיו ויקרא יעקב אל לבן ויאמר אליוסח
זאת עשית לי הלא ברחל ועבדתיך הלכה
דמיתני ותתן לי לאה וישן לבן את יעקב
לאמר לא יעשה כן במקומונו לתת הצעירות

לפני הכבירה: ועתה אם החפץ לקחת גם את אחותה קח לך
בעבודה אשר תעבדני עוד שבע שנים אחרות: ועש יעקב כן ויקח
גם את רחל לאשה ויעבוד אר"ל לבן עוד שבע שנים אחרות ויבא
יעקב גם אל רחל ויאבה גם את רחל מלאה ויתן לה לבן את בלהה
שפחתו לשפחה: ורא"י כי שנואה לאה ויפתח את רחמה ותהר
ותלד ליעקב בימים ההם בניס ארבעה: ואלה שמותם ראובן
שמעון לוי ויהודה ותעמוד מלדת אחריבן: ותהי רחל עקרה בעת
ההיא ולא ילדה ותקנא רחל בלאה אחותה: ותרא רחל כי לא
ילדה ליעקב ותקח את בלהה שפחתה ותתן אותה ליעקב לאשה:
ויבוא יעקב אל בלהה ותהר ותלד ליעקב שני בנים את דן ואת
נפתלי: ותרא גם לאה כי עמדה מלדת ותקח גם היא את זלפה
שפחתה ותתן אותה ליעקב לאשה: ויבא יעקב גם אל זלפה ותלד
גם היא ליעקב שני בנים את גר ואת אשר: ותוסף עוד לאה ותהר
ותלד ליעקב בימים ההם שני בנים ובת אחת: ואלה שמותם יששכר
ובולון ודינה אחותם: ורחל עודנה עקרה בימים ההם: ותתפלל
רחל אל"י בעת ההיא ותאמר"י אלהים זכרני נא ופקדני נא כי עתה
גרשני אישי כי לא ילדתי לו בנים: עתה"י אלהים שמע נא את
תחנוני לפניך וראה עניי ונתת לי בנים כאחת השפחות ולא אשמע
חדפתי עוד: וישמע אלהים בקול רחל ויזכרה אלהים ויפתח את
רחמה: ותהר רחל ותלד בן ותאמר אסף אלהים את חרפתי:
ותקרא את שמו יוסף לאמר יוסף"י לי בן אחר ויעקב בן תשעים
ואחת שנה בלדת אותו: בעת ההיא שלחה רבקה אם יעקב

מאין

וַיִּבְנֶן אֶת־דְּבֹרָה בַּת עֹרֵץ מִיִּנְקַחָהּ
 וְהָיָה אֲנָשִׁים מֵעֲבָדֵי יִצְחָק אֶל יַעֲקֹב וַיִּבְאֹר
 אֶל יַעֲקֹב הַרְנָה וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו כִּי רִבְקָה
 שְׁלַחְתָּנוּ אֵלָיִךְ לָשׁוּב בֵּית אָבִיךָ אֲרֻצָּה כְּנַעַן
 וְשָׁמַע לָהֶם יַעֲקֹב לֵדְבַר הַזֶּה אֲשֶׁר דִּבְרָה
 אָמְרָה וּבִעַת הָיָאתְמוּ שִׁבְעֵי שָׁנִים הָאֵתְרוֹת

אֲשֶׁר עָבַד יַעֲקֹב אֶת לָבֵן בְּרַחֵל וַיְהִי מִקֶּץ אַרְבַּע עֶשְׂרֵה שָׁנָה אֲשֶׁר
 יָשָׁב יַעֲקֹב בַּחֲרוֹן וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל לָבֵן תְּנֵה אֶת נְשֵׁי וּשְׁלַחְנִי וְאֶל־כָּרַח
 אֶל אֲרֻצֵּי כִּי הִנֵּה אָמִי שֹׁלְחָה אֵלָי מֵאֶרֶץ כְּנַעַן לָשׁוּב לִי אֶל בֵּית
 אָבִי וַיֹּאמֶר אֵלָיו לָבֵן אַל נֹא אִם נֹא מִצְנָאתִי
 חָזַבְעִינִךְ אֶל נֹא חַעֲזוּב אוֹתִי נִקְבְּרָה שְׂכָרְךָ
 עָלַי וְאֵתְנָה וַיִּשְׁבַּת עִמִּי וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב וְרַח
 הַדָּבָר אֲשֶׁר תַּחֲזִי לִי בְשִׁכְרוֹ אֲשֶׁר אֶעֱבֹד
 חֹסֶם בְּבַל צִאנֶךָ וְאִסִּיר מֵהֶם כָּל שָׂרָה נִקְוֹד
 וְשְׁלוֹ וְחֹסֶם בְּכַשְׁבִּים וּבְעֻזִּים וְהָיָה יִשְׁכְּרִי

וְהָיָה אִם תַּעֲשֶׂה לִּי הַדָּבָר הַזֶּה אֲשׁוּבָה לִי אֲרַעָה צִאנֶךָ אֲשִׁמּוֹד
 כְּאִשֶׁר בַּת־חַלְתָּה וַיַּעַשׂ לָבֵן כֵּן וַיִּסַּר לָבֵן מִצְנָאוֹ כָּל אֲשֶׁר אָמַר יַעֲקֹב
 וַיִּחַל לָהּ וַיְהִי יַעֲקֹב אֶת כָּל אֲשֶׁר הִסִּיר מִצְנָאֵן לָבֵן בְּיַד בְּנָיו וַיַּעֲקֹב
 וַיֵּשֶׁב אֶת צִאֵן לָבֵן הַנּוֹתְרוֹת וַיְהִי כְּאֲשֶׁר רָאוּ עֲבָדֵי יִצְחָק אֲשֶׁר
 שִׁלַּח אֶל יַעֲקֹב כִּי לֹא שָׁב אֵתְם בֵּעַת הָיָה אֲרֻצָּה כְּנַעַן אֶל־
 אָבִיו וַיִּלְכוּ הֵם מֵאֵתוֹ וַיִּשׁוּבוּ אֶל בֵּיתֵם אֲרֻצָּה כְּנַעַן וְדְבֹרָה יֹשְׁבַת
 עִם יַעֲקֹב בַּחֲרוֹן וְלֹא שָׁבָה אֶת עֲבָדֵי יִצְחָק אֲרֻצָּה כְּנַעַן וְתִשָּׁב דְּבֹרָה
 עִם נְשֵׁי יַעֲקֹב וְעִם בְּנֵי בַחֲרוֹן וַיַּעֲבֹד יַעֲקֹב אֶת לָבֵן כְּצִאֵן שֵׁשׁ שָׁנִים
 אַחֲרָיו וְהָיָה בֵּעַת לִדְתֵּי הַצִּאֵן וַיִּסַּר יַעֲקֹב מֵהֵן אֶת הַנִּקְוֹדוֹת וְאֵת
 הַטְּלוֹאוֹת כְּאֲשֶׁר דִּבֶּר עִם לָבֵן וַיַּעַשׂ יַעֲקֹב כֵּן אֶל צִאֵן לָבֵן שֵׁשׁ שָׁנִים
 וַיִּפְרוֹץ הָאִישׁ מֵאֵד מֵאֵד וַיְהִי לוֹ צִאֵן וַיִּשְׁפָּחוּת וּגְמָלִים וְחִמְדוּרִים

וְתַרְוִינָה לִיעֲקֹב מֵאֵתֵם אֶלֶף עֲרֻדֵי צִאֵן וַיִּגְאֲנוּ הֵן גְּדוּלוֹת קוֹמָה
 טו ב 15 2 ויפות

חמ' הכעיר בזה מוצן כי
 ותמת דבורה מנקת רבקה
 והרי יעקב כסופא מבאר
 סבע יבא יחיד ואל עדין לא
 בא אלל חביו וחס כן מי
 הביא לדבור' סס עם יעקב
 אלל סקוא כדברי הספר

חמ' הכעיר בזה מוצן כי
 למה יעקב רצה ללכת מיר
 מעם לבן והו' מטופל בכני'
 ואיך לו במה למרסס אלל
 כי להיות ססלחה אז חמו
 בערו לבן חמר סלחתי ולטה
 אל יקומי כו'

פרישת ויצא

תפוח תואר מאד ונותנות את פריין הרבה מאד : ויתאו כל משפחות
בני האדם לקחת להם מצאן יעקב כי טובות ומצליחות מאד מאד :

והוא מכל בני האדם לקחת מצאן יעקב ויתן להם יעקב יצא
אלה בזה מובן מהיכן באו לו אחד בעבד או באמה או בהסוד או
ליעק' עבדי ומפחות ועמלים בגמל : בכל אשר יהפוך יעקב מהם ונתנו
וחמוריו והל' לו היו לו ממלכין לו : והיו ליעקב עושר וכבוד ונכסים

במעשה הזה אשר יעשה את בני האדם ויקנאו אותו בני לבן מהכבוד הזה : והיו
מוכרין לקח' אותם • ואפשר כי מימם וישמע את דברי בני לבן אומרים
לכא' ויהי לו כאלז רבו' ומפחות לקח יעקב את כל אשר לאבינו ומאשר
וכו' לומר כי להיות כי רבות לאבינו עשה את כל הכבוד הזה : ורא

מחליף זה בזה :

יעקב את פני לבן ובניו והנה איננו עמו כחמול שלשים : בימים ההם
סקץ שש שנים וירא י"א יעקב ויאמר לו קום צאמן הארץ : הואר
ושוב אל ארץ מולדתך ואהיה עמך : ויקם יעקב בעת ההיא וישא
את בניו ואת נשיו ואת כל אשר לו על הגמלי ויצא ללכת ארצה כנען
אל יצחק אביו : ולבן לאידע כי הלך יעקב מאתו כי הלך לבן ביום
ההוא לגווא את צאנו : ורחל גנבה את התרפים אשר לאביה ותקחם
ותחביאם על הגמל ותשב ותלך לה : וזה מעשה התרפים אשר

יקחו איש אשר יהיה בכור וישחטו אותו וימרטו את ראשו : ולקחו
את המלחה המליחה את הראש ומשהו אותה בשמן : ולקחו לוח
נחשת קטנה או לוח זהב וכתבו עליה את השם ונתנו את הלוח
ההוא תחת לשונו : ולקחו את הראש והיא ואת הלוח אשר תחת
הלשון ושמו בבית והדליקו לו נרות והשתחוו לו והיה בעת אשר
ישתחוו לו ידבר איהם וככל דבר אשר ישאו מאתו בכח השם אשר
כתוב בה : ויש אשר יעשו אותם כצורת אדם מזהב ומכסף בשעות
ידועות אליהם : וקבל התואר שהוא את כח הכבכים דבר אליהם
עתידות וכמעשה הזה היו התרפים אשר גנבה רחל לאביה :

ותגוב

ויגבר ויראה את התרפים ההם אשר לאביו
 בעבור אשר לא ידע לבן מהם אנה דרך
 הדרך יעקב: ויבא לבן אל ביתו וישאל על
 יעקב וביתו ויאמר לבן את תרפיו
 לדעת אנה הדרך יעקב ולא מצא: וילך אל
 תרפים אחרים וישאל בהם ויגידו לובי
 ברח יעקב מאתו ארצה כנען אל אביו:
 וקם לבן בעת ההיא ויקח את אחיו ואת
 כל עבדיו ויצא וירדוף את יעקב וידבק אותו בהר גלעד: ויאמר לבן
 ליעקב מה זאת עשית לי לברוח ותגנב את לבבי ותנהג את בנותי
 ואת בניו כשבויות חרב: ולא נששתי לנשק להם ולשלחם
 בשמחה ותגנב את אלהי ותלך: ויען יעקב את לבן לאמר כי יראתי
 פן תגזול את בנותי מאת יועם אשר תמצא את אלהי: ימותו ויבקש
 לבן את התרפים וימשש בכל האהלים אשר ליעקב ובכל כליהם
 ולא מצא: ויאמר לבן ליעקב לכה ונכרתה יחד ברית והיה גלעד
 בעינינו: אם תענה את בנותי ואסתקח נשים על בנותי גם אלהים
 יהיה עד בינו וביניך בדבר הזה: ויקחו אבנים ויעשו גל ויאמר לבן
 הגל הזה עד בינו וביניך היום על כן קרא שמו גלעד: ויזבחו יעקב
 ולבן זבח בהר ויאכלו שם על הגל וילינו שם בהר: וישכם לבן ויקם
 בבקר ויבך עם בנותיו וישק אתהן וילך למקומו: וגם יעקב רחל
 לדרכו: והיה כאשר שב לבן אל ארצו ויסהר וישלח את בעור
 בנו והוא בן שבע עשרה שנה ועמו אביו
 תרף בן עוץ בן נחור ועמהם עשרה
 אנשים: וימהרו וילכו ויעברו הדרך לפני
 יעקב ויבאו בדרך אחת ארצה וזעיר:
 ויבאו אל עשו ויאמרו לו כה אמר אחיך
 יקחוך ואחי אסף לבן בן בתואל לאמר:

אמר הצעיר מכאן ידענו טעם
 גניבת התרפים כי רמז לכתוב
 להפריש חביה מעד כתוכה
 וקשה כי מי סעסה חותם יעס'
 לו אחרים ויעברם לא כדו סלא
 ויגידו לו אנה הדרך יעקב בחסב'
 כי לא בעת ההיא חץ לה עור
 תרפים אחרי וכיני כיני ומלט
 יעקב:
 ויאמר לבן
 ואת בנותי
 בשמחה
 פן תגזול
 לבן את התרפים
 ולא מצא:
 בעינינו:
 יהיה עד
 הגל הזה עד
 ולבן זבח
 בבקר ויבך
 לדרכו:
 בנו והוא בן
 תרף בן עוץ
 אנשים:
 יעקב ויבאו
 ויבאו אל
 יקחוך ואחי

השמעת את אשר עשה

ליעקב ארבע אשר בא אלי בתחלה שרם וריק : ואצא לקראתו
 ואב אתו אל ביתי בכביד ואגדלה ואסן לו את שתי בנותי לנשים
 ואת שתי שפחותי : ויברך אלהים אותו לדגלו ויפרוץ מאד ויהיו
 לו בנים ובנות ושפחות : וגם צאן ובקר תמלים וחמורים היו לו מאתי
 הרבה מאד עד אין מספר גם כסף וזהב הרבה : ויהי כראותו כי עצם
 חילו ויעיב אותי כאשר הלכתי לגנוצאני ויקם ויברח בהחבא : ושם
 את נשיו ואת בניו על הגמלים ונהג את כל מקנהו ואת רכושו אשר
 רכש בארצו ויששפנו ללכת איצחק אביו ארצה בניען : ולא נטשו
 לנשק לבני ולבנותי ונהג את בנותי כשכיות חרב ויגנוב גם את
 אלהי ויברח : ועתה הנה עובתיהו ביהר נחל יבוק הוא וכל אשר לו
 לא חסד רב : אם יש ארת נפשך ללכת אליו לך ושם תמצאו
 ועשית לו כאשר תאמץ נפשך : ויבאו מלאכי לבן ויגידו לעשו את
 כל הדברים האלה : וישמע עשו את כל דברי מלאכי לבן ויחר אפו
 על יעקב מאד ויזכור את שנאתו וחמתו בערה בו : ויסתר עשו ויקח
 את בניו ואת עבדיו ואת כל נפשות ביתו ששים איש : וילך ויקברן
 את כל בני שעיר החורו וכל אנשיהם שלש מאות וארבעים איש :
 ויקח את כל המחנה הזאת ארבע מאות איש שולף הרב וילך
 לקראת יעקב להכות אותו : ויחלק עשו את כל המחנה הזאת
 לשבעה חלקים : ויקח את בניו ואת כל נפשות ביתו ששים איש
 לראש אחר ויתנם ביד אליפו בנו הבכור : ואת ששה ראשים
 הנשארים נתן ביד ששה בני שעיר החורו וישם כל איש ואיש מהם
 על תולדותיו ועל בניו : ותלך כל המחנה הזאת כאשר היא וילך
 עשו בתוך כלם לקראת יעקב ויוליכם במרוצה : ומלאכי לבן יצאו
 מאת עשו וילכו ארצה בניען ויבאו בית רבקה אם יעקב ועשו : ויגידו
 לה לאמר הנה עשו בנד ערך לקראת יעקב אחיו ארבע מאות איש
 כי שמע אשר הוא בא וילך להלחם עמו ולהכותו ולקחת כל אשר
 לו : ותסרד ותשלח רבקה אנשים מעבדי יצחק שבעים ושתיים
 איש

איש

ש לקראת יעקב בדרך כי אמרה אולי לחם עשו בדדך כמוצא
איתו: וילכו המלאכים האלה לקראת יעקב בדרך ופגעו בו בדרך
הנחל נגד מעבר נחל היבוק: ויאמר יעקב כאשר ראם מהנה לעזור
לימאת האלהים זה ויקרא יעקב את שם המקום ההוא מחנים:

ויבד יעקב את כל אנשי אביו וישק להם ויחבק להם ויבך עמהם
ושאלם יעקב על אביו ועל אמו ויאמרו שלום: ויאמרו המלאכים
האלה אל יעקב כי רבקה אמך שלחה אותנו אליך לאמר: שמעתי
בני כי עשו אחיך יצא לקראתך בדרך עם אנשים מבני שעיר החורי:
בני שמע בקולי וראה בעצתך מה תעשה והיה בכואו אליך התחנן
לדואל תדבר אליו קשות ותן לו ברכה כאשר תמצא ידך ומצא אשר
חנן אלהים אותך: והיה כאשר ישאלך על כל דברך ואודותיך אל
הסתר ממנו דבר: אולי ישוב מחרון אפו עליך והצלת את נפשך
אתה וכל אשר לך כי עליך דובר לגדלו כי הוא אחיך הגדול:

והיו בשמוע יעקב את דברי אמו אשר דברו אליו המלאכים ויוסף
יעקב וישא את קולו ויבך בכי גדול: ויעש כאשר צוה אותו אמו
בעת ההיא:

פרשת וישלח יעקב

וישלח

אמר הנעיר בזה מבין כי אמר
מפגעו בו מחנה אלהים למה לו
למלוח מלאכים לפגוע להיות
מחזיק באזני כלב לא כי כבר
היה בא לקראתו ולכן לא
הכחיס ממנו דבר ומך אליו
מנחה כי כן בואת רבקה חמו
עי מלוחים:

יעקב בעת ההיא מלאכים
אל עשו אחיו ארצה שעיר
לקראתו ולדבר אליו דברי החנונים:
ויצאו אתם לאמר כה תאמרן לאחתי
לעשו כה אמר עבדך יעקב אל יחשוב
אדתי כי עמדה לי ברכת אבי אשר בך
אותי: כי עם לבן הייתה עשרים שנה
חדימי וחלף ארץ משכורת עשרת מונים ככל אשר הוגד לאחוזני

ואעבוד

ואת עבודתו בביתו עבודה קשה מאד וירא אלהים עניו ועמלו
 ויצע כפי אחריו ויתנני לרתמים ולחן בעניו ויהי לישור וחמור
 צאן ועבד ושפחה אחריו כן מתמלח אלהים עליו ומחסדו הגדול
 ועתה הנני באתי אל ארציו אל מקומו אל אבי ואל אמי אשר בארץ
 כנען ושלחתי להגיד את כל אלה לאדוני למצוא חן בעניו למען
 אשר לא יחשוב אדוני כי קנתי חיל או עמדה לו ברכת אבי אשר
 אמר הצעיר בזה מוכן אומרו בך אותי וילכו המלאכים ההם אל
 עשו וימצאו אותו בקצה ארץ אדום סודו לך
 לקראת יעקב ועמו ארבע מאות איש
 שולף חרב מבני שער החודי ויגידו
 מלאכי יעקב לעשו את כל דברי יעקב
 אשר דבר אליהם אל עשו ויען עשו אותם בנאווה וכו' ויאמר אליהם
 הלא שמעתי והלא הונד לי את אשר עשה יעקב אל לבן אשר גדלו
 בביתו ויתן לו ארת בנותיו לנשים ויולד בנים ובנות ויפרוץ בחיל
 ובעשר מאד בבית לבן מאתו וירא כי עצם חילו וכירב עשרו
 ויברח הוא וכל אשר לו מבית לבן וינהג בנות לבן כשבויות חרב
 מאת פני אביהן ולא הגיד לו וגם לא ללבן עשה זאת יעקב כי גם
 ליעשה כי ארת ויעקבני פעמים ואדום ועתה הנני באתי היום
 במחנותי לקראתו ועשיתי לו את אשר היה עם לבני וישבו
 המלאכים ויבואו אל יעקב ויגידו לו לאמר באנו אל אחיך אל עשו
 תגד לו את כל דברך וכזאת וכזאת השיבנו והנה הוא בא לקראתך
 בארבע מאות איש עתה דע וראה מה תעשה והתפלל לפני אלהיך
 להצילך ממנו ויהי כשמוע יעקב את דברי אחיו אשר דבר אל
 מלאכי יעקב וירא יעקב מאד ויצר לו ויתפלל ליעקב אל "אלהי
 יאמר "אני אלהי אברהם ויצחק אתה אמרת לי כצאת
 מבית אבי לאמר "אני אלהי אברהם אביך ואלהי יצחק לך אתה
 אתה ארץ הזאת ולא עך אחריו ושמת את דעך ככוכבי השמי
 ופרצת

ופרצת

וְלָאֲרְבַּע רוּחוֹת הַשָּׁמַיִם וּנְבִרְכּוּ בְךָ כָּל מִשְׁפַּחוֹת הָאָדָמָה
 וְתִקַּם אֶת דְּבָרֶיךָ וְתִתֵּן לִי עֹשֶׁר וּבְנִים וּמִקְנֵה כָּל אֲשֶׁר
 לְבִי נָתַתְּ לְעַבְדְּךָ וְכָל אֲשֶׁר שָׂאתִי מִמֶּךָ נָתַתְּ לִי לֹא הִסְרֵתִי
 וְתֹאמַר אֵלַי אַחֲרַי כִּי שׁוּב אֵל אֲבוֹתֶיךָ וּלְמֹלַדְתְּךָ וְאִישִׁיכֶּה
 וְעַתָּה הִנְנִי בְּאִתּוֹת צִילֵנִי מִלְּבָן וְאִפּוֹל כִּי־עָשׂוֹ אֲחִי
 אֲנִי אִם עַל בָּנִים עַתָּה יי אֱלֹהִים הִצִּילֵנִי נֶאֱמַר מִי־עָשׂוֹ אֲחִי
 כִּי־אֲנִי מִמֶּנּוּ כֹאֵד וְאִם אֵין עֲדָקָה בִּי עֲשֵׂה עִמִּי לְמַעַן אֲבִרְהֵם אֲבִי
 כִּי־אֲנִי יָדַעְתִּי כִּי־בַחֲסֶדְךָ וּבִרְחַמֶּיךָ קִנִּיתִי אֶת־הַחַיִּל הַזֶּה
 וְיִחַץ אֶת־הָעַם אֲשֶׁר אִתּוֹ וְהִצָּאֵן וְהִמְקִנָה לְשֵׁתֵי מַחְנוֹת וְיִתֵּן אֶת
 בִּיד דְּמִשְׁקָן בֶּן אֱלִיעֶזֶר עַבְדְּ אֲבִרְהֵם לְמַחְנֵה עַם בְּנָיו וְאֶת
 בִּיד מִן בִּיד אֱלִינוֹם בֶּן אֱלִיעֶזֶר אֲחִיו לְמַחְנֵה עַם בְּנָיו וְיִצּוּ אוֹתָם
 בְּמַחְנוֹתֵיכֶם זֶה מִזֶּרֶה כֹאֵד וְאֵל תִּתְקַרְבוּ זֶה לְזֶה
 וְהָיָה אִם יָבֹא עֲשׂוֹ אֵל מַחְנֵה אַחַת וְהִכָּה
 אֶת־הַמַּחְנֵה הַמַּחְנֵה הָאֲחֵרֵת הִרְחֹקָה מִמֶּנָּה
 וְיִלֵּן יַעֲקֹב בְּלֵילָה הַהוּא בְּמִקְוֵם
 וְיִשְׁמַע יי אֶת־הַפֶּלֶת יַעֲקֹב בַּיּוֹם הַהוּא
 בְּעַת־הַהֵימָּן מִי־עָשׂוֹ אֲחִיו
 לְפָנַי עֲשׂוּ וַיִּבְאוּ אֵלָיו וַיְדַמּוּהַמַּלְאָכִים הָאֵלֶּה
 כַּאֲשֶׁר וַאֲנִשְׁיוֹ כַּאֲלֻפִּים וּמֵאוֹת אַנְשִׁים רוֹכְבִים
 וַיַּחְזְרוּ בָל כְּלֵי מַלְחָמָה וַיִּתְחַלְקוּ
 לְאֲרְבַּע מַחְנוֹת לְאֲרְבַּע רָאִשִׁים בְּעֵינֵי עֲשׂוֹ וּבְעֵינֵי כָל אַנְשֵׁי
 וְתִלְכְּנָה אֵלֵיהֶם הַמַּחְנֵה הָאֲחֵרֵת וַיִּמְצְאוּ
 אִישׁ אֶת־רֵיבַע מֵאוֹת אִישׁ אֲשֶׁר אִתּוֹ הוֹלֵךְ וְכֹא לְקִרְאֵת יַעֲקֹב אֲחִיו
 וְהַמַּחְנֵה הַהוּא לְקִרְאֵת עֲשׂוֹ וְאֲנִשְׁיוֹ וַיִּכְהִלוּ אוֹתָם וַיִּפּוֹל עֲשׂוֹ

חמ"ד הכעיר בזה מובן
 משה ויהי המחנה
 הנשאר לפליט' שהיך
 יחוייב להיות הנשאר
 לפליטה והרי אפשר
 סיפול גם הב' ח' ופ"ב
 פירש רש"י על כרחו
 סאלחם עמו ועדיין
 יקט' כי ערבך ערבא
 בריך - אלף כי סס ב'
 המחנות זה רחוק מזה
 מאד

פִּלְשֶׁת וַיִּשְׁלַח

מעל הסוס בכה לה ויפוצו מעליו כל אנשיו במקום ההוא כי ירא
 מאד ותצעק עליהם כל המחנה בברחם מעל עשו ויענו כל אנשי
 המחנה בקול רם לאכר: הלא אנחנו עבדי יעקב עבד האלהים
 ומי יוכל לעמוד נגדנו: ויאמר עשו אליהם אודה אדוני יעקב אדוני
 אחי הוא וזה לי עשרים שנה לא ראיתיו ואלך לראותו היום דחה
 ותעשו אלי כלכם במעשה הזה: ויענהו המלאכים לאמר חייכי
 לולי יעקב אשר אמרת אחי הוא לא הישארנו ממך ומאנשיך
 אולם בעבור יעקב לא נעשה לך דבר: ותעבור המנהגה הזאת
 עשו ואנשיו ותלך לה: ועשו אנשיו הלכו מאתם במהלך פסד
 והנה המחנה הישנית באה לקראתו בכל כלי הרב ויעשו נסתר
 לעשו ואנשיו כאשר עשתה להם המחנה הראשונה: ויעזבו
 ללכת והנה המנהג השלישית באה לקראתו ויבהלו ויפלו
 עוד מעל הסוס: ותצעק עליו כל המחנה ויאמר הלא אנחנו עבדי
 יעקב עבד אלהים ומי יוכל לעמוד נגדנו: ויען עשו עוד אותם לא
 אהה אדוני יעקב אדוניכם אחי הוא וזה עשרים שנה לא ראיתיו
 פניו ואשמע היום כי בא אלך לראותו היום ותעשו אלי כמעשה
 הזה: ויענו אותו ויאמרו אליו חייכי לולי יעקב אשר אמרת אחי
 הוא לא הישארנו ממך ומאנשיך שריד: ואולם בעבור יעקב אשר
 אמרת אחיך הוא לא נעשה לך ולאנשיך דבר: ותעבור המחנה
 השלישית מאתם וילך עוד לדרכו הוא ואנשיו לקראת יעקב:
 והנה המחנה הרביעית באה לקראתו ויעשו גם הם לו כמעשה
 כאשר עשו לו הראשונות: וירא עשו את כל הרעה אשר עשו לו
 ארבעה המלאכים ההם ולאנשיו וירא מאד מפני יעקב אחיו וירא
 לקראתו בשלום: ויבס עשו את שנאת יעקב ממנו כי ירא מאד
 לנפשו מפני יעקב אחיו: כי הישב כי הארבעה המחנות אשר פניו
 כי עבדי יעקב הם: ויעקב לן כלילה ההוא עם עבדיו במחנה
 ויתעץ עם עבדיו לתת לעשו אחיו מנחה מכל הבא בידו ומן
 מקנת

ויקראו ויעש כן ויקם יעקב בבקר הוא ואנשיו ויבחרו מכל המקנה
 מנחה לעשו: ואלה מספר כל המנחה אשר בחר יעקב ממקנהו
 לתת לעשו אחיו: ויבחר מכל הצאן ארבע מאות וארבעים צאן:
 ובחר מן הגמלים והחמורים שלשים שש' ומן הבקר בחר חמשי
 בקר: וישש את הכל לעשרה עדרים והזן כל מין אל מינו ויתנם ביד
 עשרה מעבדיו עדר עדר לבדו: וישסו ואמר אליהם הרתיקו לכם
 המכה ושמתם רוח בין עדר ובין עדר: והיה ביפגש אתכם עשו
 ואשר אתו ושאלו אתכם לאמר למי אתם תלכו ולמי כל אלה
 אשר לפניכם: ואמרתם אליהם עבדי יעקב אנהנו נתלך לקראת
 עשו אחיו לשלום והנה יעקב בא אחרינו: ואשר לפנינו מנחה היא
 ואחד מאת יעקב אל עשו אחיו: והיה כי יאמרו אליכם למד
 אידם הוא אחריכם ללכת לקראת אחיו לדאית את פניו: ואמרתם
 אבפרה פניו הגה הוא בא אחרינו לקראת אחיו בשמררה כי אמר
 פני: ותעבור כל המנחה הזאת ביד עבדיו ותלך לפניו ביום ההוא
 והוא יקח את כל המנחה הזאת על שפת נחל יבוק: ויקם בחצי
 הלילה ויקח את נש וזאת שפחות וזאת כל אשר לו ויעברם כלילה
 והוא את מעבר יבוק: והיה כאשר העביר את כל אשר לו אל הנחל
 ויחזר לבדו ויפגשהו איש ויאבקהו ששמו כלילה עד עלות השחר
 ויקע כפירד יעקב בהאבקו עמו: והיה בעלות השחר ויעזבה איש
 את יעקב ששוי ברכהו וילך לו: ויעקב עבר את הנחל בעלות השחר
 והוא צולע על ירכו: ויזרח לו השמש כאשר כלה לעבור את הנחל
 ויבא עד מקום מקנהו ובניו: וילכו עד חצותה וסויהיהם הולכים
 המנחה עברה לפניהם: וישא יעקב את עינו ויראוהנה עשו בא
 המדק ועמו אנשים רבים ארבע מאות איש וירא יעקב מאד כאחיו:
 וישא יעקב ויחץ את בניו על נשיו ועל שפחותיו ואת דינה בתו נתן
 וישא אחת ויתנה ביד עבדיו: ויעבור הוא לפני בניו ונשיו לקראת

פדשת וישלח

אחיו וישתחו ארצה הלך והשרתהוה שבע פעמים עד גשחו עד
 אחיו ויתן אלהים את יעקב לחן ולרחמים בעיני עשו ואנשיו כי שמע
 אלהים אל תפלת יעקב: ותפול יראת יעקב ופחדו על עשו אחיו כי
 ירא עשו מיעקב מאד על אשר עשו מלאכי אלהים לעשו ותהפך
 חמת עשו לרחמים על יעקב: וירא עשו את יעקב רץ לקראתו וירץ
 גם הוא לקראתו ויחבקהו ויפול על צואריו ויסקרו ויבכו: וגם כל
 האנשים אשר באו עם עשונתו האלהים יראה ורחמים בלבם על
 יעקב וישקו את יעקב גם הם ויחבקהו: וגם אליפז בן עשו וארבעת
 אחיו בני עשו כבו עם יעקב וישקוהו ויחבקהו כי נפלה יראת יעקב
 על כלם: וישא עשו את עינו וירא את הנשים ואת הילד כי בני יעקב
 הולכים אחרי יעקב ומשתחוים בדרך אעשו: ויאמר עשו אל יעקב
 מי אלה לך אחי הבניך הם או עבדיך: ויען יעקב את עשו וישקו
 בני הם אשר חנן אלהים ארתי עבדך: ויהי כדבר יעקב אל עשו
 אחיו ותגיע מחנה יעקב לפני עשו ואנשיו וירא עשו את כל
 המחנה ויאמר אל יעקב מאין לך כל המחנה הזאת ואשר פגשתו
 אמר הכעיר בזה חמי מבין מטה כל המחנה אשר פגשתי
 כי אהיה הזה הן מור' באכבתי ואחרי אשר פגשתי רעה לומר
 בעבר חלף כי מלי מילי קתמי כדברי הספר הזה דוק:

חן בעיניך אדוני הוא אשר חנן אלהים את עבדך: ותבוא המחנה לפני עשו ויפגד
 יעקב בעשו לאמר קח נתי את מנחתו אשר הובאת לאדוני מאתי: ויאמר עשו
 למה זה אחי יהי לך מאשר לך:

אנכי לתת לך את כל אלה אחרי אשר ראיתי זאת פניך כי עושה
 חי בשלום: וימאן עשו לקחת המנחה ויאמר אליו יעקב בראותו
 אם נא מצאתי חן בעיניך ולקחת מנחתי מירי כי על כן ראיתי פני
 כראור פני אלהים ותרצני: ויקח עשו את המנחה והוא עש
 גם כסף וזהב נכדולח נתן יעקב לעשו ויפצרו בו ויקחו: ויחלק עשו
 את כל המקנה אשר במנחה ויתן חציה לאנשים אשר באו אצלו

על עשו
 ויאמר עשו
 ויחלק עשו

בן נשבר באו וחציה נתן ביד בניו : ואת הכסף ואת הזהב ואת
 הכדור נתן ביד אליפו בנו בכורו : ויאמר עשו ליעקב נעמוד אתך
 תלכה לנו לאט אתך עד בואכה עמיאל מקומי לגור שם שנינו יהו:
 יען יעקב את אחיו ויאמר כן אעשה כאשר אדוני דובר לי אך אדוני
 ידע כי הילדים בני רבים והצאן והבקר ועול ליהם אשר אתי לאט
 לכו : והיה כילכו במרוצה ומתו כלם כי אתה ידעת את משאם
 ואת טרחם : ולכן יעבוד נא אדוני לפני עבדו ואני אלכה לילכת
 בעבוד הילדים והצאן עד אשר אבוא אל אדוני אל מקומו שעירה :
 ויאמר עשו אל יעקב האציגה עמך מן העם אשר אתי לעורך בדרך
 לשאת את טרחך ואת משאך ויאמר למה זה אדוני אמצא חן
 בעיניך : הנה אנכי בא אליך שעירה לשבת שם יהד כאשר דברת
 ואתה לך לך עם אנשיך כיהנני בא אחרך : ויעקב אמר כדבר הזה
 אל עשו למען הרחיק מעליו את עשו ואת כל אנשיו ואחר ילך יעקב
 בית אביו ארצה כנען : וישמע עשו בקול יעקב וישב עשו עם ארבע
 מאות איש אשר אתו לדרכם אל שעיר : ויעקב וכל אשר לו הלך
 בוסה הוא עד קצה ארצה כנען כנבולה וישב שם ימים : ויהי מימים
 וימע יעקב כנבול הארץ ויבוא בארץ שלם היא עיר שכס אשר
 בארץ כנען ויהן את פניה העיר : ויקן את חלקת השדה אשר שם
 מאת בני הכור אנשי הארץ בחמשת שקלים : ויבן לו יעקב בית שם
 תשם אהלו ולמקנהו עשה סוכות על כן קרא שם המקום ההוא
 סוכות : וישב יעקב בסכות ימים ושנה וששה חדשים : בעת ההיא
 נאו בניו וישבי הארץ עיר שכס לחול במחלות ולשמוח בשמחת
 בעת אנשי העיר : ויהי בצאתו והצאן רחל ולאנהשי יעקב עם
 שפחותיהן לראות בשמחת כנות העיר : ותצא גם דינה בת יעקב
 ויהן ויראו את כנות העיר וישבו שם לפני כנות העיר : וכל

ישי העיר עומדים עליהם לראות
 מעוזתם וכל גדולי העיר שם וגם שכס
 א"ה בזה מקורבת קוסיא ח' כי
 איך הכיח בתול' בת מלך לכאף
 לכה והרי יעקב וכל ביתו
 בן

גדלה בתקן כל להחיה
 לראות את בעת הארץ וללכת
 אל ביתם והיו פירצה קנול
 את הנכב וכצעט סוף להחיה
 כל נפס אלס רחל נתקל בתך
 ביתו ככסה סס חף סלל
 נכסה כחיס לראו עבנותהיס
 אלל כי נס רחל וללה עם
 שפחודיהן הלכו עיה לראות
 כמחמת הער מסוים כרחוב
 העיר כפנתבי דק

על אמה ועם שפחותיה ותשב בתוכם כאשר ראית: וירא שכנס את
 דינה בת יעקב ויהי הוא וזאה איתה תפשו נקשה כדינה רשלה
 וקחה בחזקה: ותבוא דינה כית שכנסו אחת נה בחזקה וישב
 אותה ויענה ויאבהנה מאד ויש כרה בכיתו: ויבאו ויגידו לדבר
 ליעקב וישמע יעקב כי טמא שכנס את דינה בתו וישלח יעקב שנים
 מעבריו להביא את דינה מבית שכנסו ולבו ויבאו בית שכנס לקחת
 את דינה משם: והי כבואם ויצא שכנס אליהם עם אנשיו ויגרשום
 מביתו ולא נתנום לפני דינה לבוא אך ישב שכנס את דינה וינשק
 ויחבקה לעיניהם: ויבאו עבדי יעקב ויגדלו לו לאמר כבואנו ויגרשו
 הוא ואנשו ויבואת וכואת עשה שכנס לדינה לעינינו: וידע עוד יעקב
 כי טמא שכנס את בתו אך לא דבר כאומה וכניו היו דועים את כקתו
 בשדה ויחריש יעקב עד בואם: וישלח יעקב טרם בא בניו שיהי
 נעורות מכנות עבדיו לשמור את דינה בבית שכנס ולשבת
 איתה: ושכנס שלח שלישה אנשים מרועיו אל חמור בן חדקם בן
 פרד אביו לאמר קח ליאת הנערה הזאת לאשה: ויבוא המור בן
 חדקם החזיר בירת שכנס בנו וישב לפניו: ויאמר חמור אל שכנס בני
 האין כבנות עמך אשה אשר תקח אשה עבדית אשר לא מעמ
 היא: ויאמר שכנס אליו אותה קח לי ביה היא ישרה בעיני: ויא

וידבר אתו בדבר הזה: ויהי בצאת חמור מביתו שכנס בנו טרם בואו
 אל יעקב לדבר אתו והנה בני יעקב באחזן השדה כאשר שמעו
 את הדבר הזה אשר עשה שכנס בן חמור: ויתעצבו האנשים מאד
 על הדבר הזה ויחר להם מאד על אודות אחותו באו כלם בחרו
 אקטרם עת האסף המקנה: ויבאו וישבו לפני אביהם וידברו אליו
 בלתי אף לאמר הלא משפט מות לאיש ההוא ולביתו: בניו אלדו
 על הארץ צוה את נח ואת בניו לבלתי יגזול ולבלתי ינאף איש עד
 שלם והנה שכנס גזל ונאף ארת אחותנו ואין דובר אליו דבר מכל
 אנשי העיר: הלא ידעתם אם לא שמעתם כי משפט מות
 ישכם ולאביו ולכל העיר בדבר אשר חמור הכעיר בזה מתורבת
 עשה: והיה הם מדברים לפני אביהם קוסיא ח' ויהי כי אם שכנס
 חטא חכמי העיר מה חטאו חלא סהיה להם למחוק
 לדבר את יעקב את דברי שכנס בנו על
 אדוות דינה וישב לפני יעקב ולפני בניו: וידבר חמור אליהם
 לאמר שכנס בני חשקה נפשו בבתכם תנונא אותה לו לאשה:
 והתחתנו אותנו את בנותיכם תתנו לנו ואת כנותינו נתן
 לכם ויישבתם איתנו כארצנו והיינו לעם אחד בארץ: כי הנה
 איצנו רבתי ידים היא שבו וסחרורה והאחוז בה ועשיתם בת
 כל הפעלים ואין דובר אליכם דבר: ויכל חמור לדבר אל
 יעקב ואל בניו והנה שכנס בנו באת אחריז וישב לפניהם:
 ודבר שכנס לפני יעקב ובניו לאמר אמיצא חן בעיניכם אשר תתנו
 אלי בתכם ואשר תאמרו אלי אעשה לה: הרבו עלי כנא
 עדר ומתן ואתנה ואשר תאמרו אלי אעשה ואשר יכרה את
 יכם כיתותנו לי את הנערה לאשה: ויען שמעון ולוי את
 חמור ואת שכנס בנו כמדמה לאמר כל אשר דברו
 בן נעשה לכם והנה אתחתע בביתכם ואך הרפו ממנו

עד אשר נשלח אל יצחק אבינו על הדבר הזה: כולאנוכל לעשו
 דבר בלתי דברו: כיהוא ידע את דרכי אברהם אבינו והיה
 הדבר אשר יאמר אלינו והגדנו אליכם לא נכתד מכס דברו ושמעון
 ולוי דברו את הדבר הזה אל שבס ואל אביו למען יצוא עלילה
 ולבקש עצה מה לעשות אל שבס ואל עידו בדבר הזה: ויהי
 כשמע שבס ואביו את דברי שמעון ולוי אליהם ויטב בעיניהם
 ויצאו שבס ואביו ולבו אל ביתם: ויהי בלכתם וידברו בני יעקב
 אל אביהם לאמר: הנה ידערת כי משפט מות יש לרשעים
 האלה ולעירם כי עברו את אשר צוה אלהינו את נח ואת בנו ודע
 אחריו: וגם אשר עשה הדבר הזה לדינה אחותינו אשר טבא
 אותה כי לא תעשה הנבלה הזאת בתוכנו עד עולם: עתה דעו וראו
 מה תעשו ובקשו עצה ועלילה מה לעשות להם להמית את כל
 יושבי העיר הזאת: ויאמר אליהם שמעון הנה לכם עצה נכונה
 אשר תאמרו אליהם להמול להם כל זכר כאשר אנחנו נמולים ונאמ
 לא יחפצו להם בדבר הזה ולקחנו את בתנו מאתם והלכנו:
 והיה כאשר יאבול לעשות הדבר הזה ועשו אותו והיה בהיותם
 בואבים ובאנו כחרבנו עליהם על עם שוקט ובוטח והרגנו להם כל
 זכר: ותיטב עצת שמעון בעיניהם ויאמרו שמעון ולוי לעשות להם
 כדבר הזה: והיו ממחרת ויבואו שבס והמור אביו עוד אל יעקב ואל
 בניו לדבר על אודות דינה ולשמוע מה ישיבו אותם בני יעקב ע
 דבריהם: וידברו אליהם בני יעקב במרמה לאמר הגד דבר
 את כל דבריכם לאבינו ליצחק ויטבו דבריכם בעיניו: ויאמר
 אלינו לאמר כהצוה אברהם אביו אורנו ומאת אלהינו יאדוק כל
 הארץ כי כל איש אשר לא מבניו אשר יהפוך לקחת מבנותיו וכל
 כל זכר כאשר אנהנו נמולים ואחר נתן לו את בתנו לאשה: עת
 הודענו לכם את כל דרכי אשר דבר אלינו אבינו: כי לאנוכל ל
 הדבר הזה אשר דברתם אינו לתת את בתנו לאיש אשר לו ערלה:
 חמיני

בנותיכם וישבנו אתכם והיינו לעם אחד כאשר דברתם:

שמעו ותאכו אלינו להיות כמונו להמול לכם כל זכר כאשר

נמולים: ואם לא תשמעו אלינו להמול כמונו כאשר צונו

ובאנו אליכם ולקחנו את בתנו מאתכם והלכנו: וישמע

וחמור אביו את דברי בני יעקב וישב הדבר בעיניהם מאד:

שכן שכן וחמור אביו לעשות אח דברי בני יעקב כי חפץ שכם

שכן: מאד ונפשו דבקה בה: וימהרו שכם וחמור אביו אל שער

העיר ויאספו את כל אנשי עירם וידברו אליהם דברי בני יעקב

באנו אל האנשים ההם בני יעקב ונדבר אליהם את כל

הדברים אלה ויאמרו לנו האנשים ההם לעשות את כל דברינו וגם

למשה ארצנו רחכת ידים לפניהם וישבו ברה ויסחרו אותה והיינו

לעם אחד עמהם בנותם נקח לנו ובנותינו נתן להם לנשים: אך

מאת יאותו לנו האנשים ההם לדבר הזה להמול לנו כל זכר כאשר

הם נמולים: כאשר צונו באלהיהם והיה בעשותנו את כל דבריהם

שנסואל חמוד אביו ולא מלו כי היה דבר בני עקבם
עניהם: ויחר אפם מאד על הדבר הזה כי לא שמעו להם א
העיר ויהי ביום השני בערב וימצאו שמנה ילדים קטנים אחד ל
מלו אותם כי החביאום אמותם מפני חמוד ושכם בנו ומפני א
העיר: וישלחו אליהם שכם וחמוד אביו ולהביאם לפניהם ולמ
ודלגו עליהם חדקס וששת אחיו בהרבותיהם ויבקשו להמתתם
ויבקשו להמתתם את שכם ואת חמוד אביו ויבקשו להמתתם
דינה עמהם על הדבר הזה: ויאמרו אליהם מה המעשה הזה
אשר עשיתם האין בבנות כל אחיכם הבנענים אשה כי תקחו לנכ
מבנות העברים אשר לא ידעתם חמול שלשום: ותעשו את מ
המעשה הזה אח אשר לא ידעתם חמול שלשום: וההש
כי תצליחו לכם במעשה הזה אשר עשיתם ומה השיבו ותעני בדם
הזה לאחיכם הבנענים כי יבואו מחר וישאלו אתכם בדבר הזה:
זהה אם לא יישר ולא ייטב בעיניהם את מעשיכם ומה תעשו להם
על נפשותיכם ועל נפשותינו אנחנו אשר לא שמעתם בקולנו:
וכי ישמשו כל יושבי הארץ וכל אחיכם בני חם את מעשיכם לא
בעבור אשה עברית עשו שכם וחמוד אביו וכל יושבי עדם אשר
אשר לא ידעו ולא ידעו אבותיהם עד עולם: אנה תנוסו ואנה את
תוליכו את חדפתכם כל הימים לפני יושבי ארץ כנען אחיכם:
ועתה לא נוכל לעמוד בדבר הזה אשר עשיתם ולא נוכל לסב
זלשאת את העול הזה עלינו אשר לא יצו אבותינו לנו: הנה אתנו
למחר והלכנו ואספנו את כל אחינו הבנעני היזשבים בכל האר
זכאנו בלנו יחד ונכה אתכם ואת כל אשר אתם בוטחים עליהם ו
גשאיך להם ולכם שריר: והי כשמוע חמוד ושכם בנו וכל אנשי
העיר את דברי הדיקס ואחיו ויפחדו ויראו מאד לנפשם מדבריך
וינחמו על כל אשר עשו: וענו שכם וחמוד אביו את הדיקס אביו
זאחיו ויאמרו אליהם כל הדברים אשר דברתם אלינו נבונה הוא:

ע"י אל תאמרו ותחשבו בלבבכם כי מאהבת העברים עשינו
 את המעשה הזה אשר לא צו אותנו אבותינו: אך על כיראינו כי
 לא היה לכם וחפצם לעשות דברינו על אודות בתם לקחתה לנו
 כי אם בדבר הזה: ונשמע בקולם ונעש את המעשה הזה אשר
 דאיתם עד אשר נמצא את מבוקשנו מהם: והיה כאשר נמצא את
 חפצנו אשר שאלנו מהם ושכנו עליהם ועשינו להם את הדבר אשר
 תאמרו אלינו: ועתה חכו נא והתמהמהו עד אשר ירפא בשרינו
 ותזקו והלכנו עליהם יחד ועשינו להם את אשר היה עם לבבינו
 ולבבכם: ודינה בת יעקב שמעה את כל
 הדברים האלה אשר דברו חדקם ואחיו
 ואת אשר השיבו אותם חמור ושכם בנו
 ואנשי עירם: ותמהרו ותשלח נערה אחת
 מערותיה אשר שלח אביה לשמרה בבית-
 שכם ויעקב אביה ואל אחיה לאמר: ותלך
 השפחה ותגד את כל דבריהם ויעקב ואל
 בניו לאמר בזה ובוזה יעץ חדקם ואחיו עליכם וכזאת וכזאת השיבו
 להם חמור ושכם ואנשי עירם: והיה כשמוע יעקב ובניו את הדברים
 האלה וימלאו חמה וקצף עליהם ויחר אפם עליהם מאד: וישבעו
 שמעון ולוי ויאמרו חיי אלהי כל הארץ כי בעת מחר לא ישאר בכל
 עיר שריד ופליט: ויתחבאו עשרים בחורים ולא מלו וילחמו הבהודי
 ההם כשמעון ובלוי ויהרגו שמעון ולוי מהם שנים: ושנים ברחו
 מהם ומלטו וילכו ויבאו א באדות החמת אשר בעיר ויבקשו שמעון
 ולוי ולא מצאום: ויסיפו עוד שמעון ולוי ויתהלכו בעיר ויהרגו
 כל אנשי העיר לפי חרב לא השאירו שריד: ותהי כהומה גדולה
 בתוך העיר ותעל צעקת כל אנשי העיר השמימה ויצעקו כל
 הגוים וכל הילדים: ושמעון ולוי הרגו כל העיר לא השאירו
 זכר בכל העיר: ואת חמור ואת שכם בנו הרגו לפי חרב ויוצאו

את דינה מבית שכם ויצאו משם: וילכו וישבו בני יעקב ויבאו על
כל החללים ויכתו את כל הילם אשר בעיר ואת אשר נשדהו: והיו
הם כבוזים את כל השלל ויעמדו עליהם כשלש מאות נשים וישלכו
עליהם עפר וכוס באבנים ויפן אליהם שמעון ויהרוג את כלם לפי
חרב: וישב שמעון לפני לוי ויבזז את העיר: ויבזז גם את העצמות
ואת הבקר וכל הבדמה בזווגם את יתר הנשים ואת הנפף: וינהגו
את כל אלה ויפתחו שער העיר ויצאו ויבאו אל יעקב אביהם בנבוכה:
ויהי כראות יעקב אביהם את כל אשר עשו אל העיר וירא את הבוח
אשר לקחו משם ויקצוף עליהם יעקב מאד: ויאמר אליהם יעקב
מה המעשה הזה אשר עשיתם לי אשה מצאתי לי כנוחה עם יושבי
הארץ הבנעני ואין דובר אלי מהם דבר: ועתה עשיתם הדבר הזה
להב אישני ביושבי הארץ הבנעני ובפרזי ואני כתי מספר ונאספו עלי
בלם והכוני כי ישמעו את מעשיכם לאחיהם ונשמדתי אני וכל ביתי:
וענו שמעון ולוי ויכל אחיהם אתם את יעקב אביהם ויאמרו אליו הנה
חיים אנחנו בארץ ויעשה שכם את כל זאת לאחותנו: ולמה תחריש
אתה על כל אלה אשר עשה שכם כי הכוונה בחוץ יעשה שכם את
אחותינו: ויהי מספר הנשים אשר שבו שמעון ולוי מעיר שכם אשר
לא הרגו אותם שמונים וחמשה אשר לא ידעו איש: ויהי ברח
נערה קטנה ויפת תאר ויפת מראה מאד ושמה בונה ויקרה
שמעון לקחתה לרל אשה: וכספר כל זכר אשר שבו ולא הרגו
ארבעים ושבעה איש והיות הרגו: ויהיו כל הנערים וכל הנשים
אשר שבו שמעון ולוי מעיר שכם עבדים לפני יעקב ולבניהם אחריה
עד יום צאת בני יעקב מארץ מצרים: ויהי כאשר יצאו שמעון ולוי
מן העיר ויקמו שני הבחורים אשר נשאו אשר דהחבאו בבנות
העיר כי לא מתו עם אנשי העיר: ויעלו הבחורים ההם אל דהעיר
ויתהלכו בה וימצאו את העיר חריבה ואין איש כי אם הנשים בוכות
ויצעקו הבחורים ההם ויאמרו הנה זאת הרעה אשר עשו בני יעקב
העברי

ויבדו לעיר הזאת אשר השמידו היום עיר מערי הכנעני ולא ידעו
 לעשות מכל יושבי ארץ כנען: ויצאו האנשים ההם מהעיר וילכו אל
 עיר תפוח ויבאו שמה ויגידו ליושבי תפוח את כל הקורות אותם ואת
 אשר עשו בני יעקב לעיר שכם: ויגיע הדב לשוב מלך תפוחו שלח
 אנשים אל עיר שכם לראות האמת דברי הבחורים ההם: כי לא
 האמין להם המלך לדבר הזה לאמר איך שני אנשים יחד יבוער
 עתה כשכם: ויבואו מלאכי ישוב ויגידו לו לאמר באנו אל העיר
 חתה אין איש כי אם נשים בוכות: וגם צאן ומקנה אין עם כי כל
 אשר בעיר בוזו להם בני יעקב: ויתמה ישוב על הדבר הזה לאמר
 איך שני אנשים יוכלו לעשות הדבר הזה להשמיד עיר גדולה ולא
 יוכל איש מהם להתעצב נגדם: כי לא היה כדבר הזה מימי נכרוד
 ואף מימי קדם לא היתה כזאת: ויאמר ישוב מלך תפוח אל כל עמו
 חקו ונלכה להלחם בעברים ההם ולעשות להם כאשר עשו לעיר
 שכם ונגקמה מהם נקמת כל אנשי העיר: ויתעץ ישוב מלך תפוח
 עם כל יועציו על הדבר הזה: ויאמרו אליו כל יועציו לא רתובל
 לעברת האלה לברך כי גבורה להם בעשותם המעשה הזה לכל
 העיר: השנים מהם חרבו את כל העיר ולא עמד איש נגדו ואף אם
 תבוא אתה עליהם כלם וקמו עלינו והשמידונו גם אנחנו: אך שלח
 אל כל המלכים אשר סביבותינו ויבאו יחד ונלכה עמם ונלחמם
 בבני יעקב אז תוכל עליהם: וישמע ישוב אל דברי יועציו וייטבו
 דבריהם בענינו ובעני עמו ויעש כן: וישלח ישוב מלך תפוח אל כל
 מלכי האמורי אשר סביבות שכם ותפוח לאמר: עלואלי ועזרוני
 תכה את יעקב העברי ואת כל בניו ונשמידם מן הארץ כי כזה זכות
 עשו לעיר שכם ואתם לא ידעתם: וישמעו כל מלכי האמורי את כל
 הדעה אשר עשו בני יעקב לעיר שכם ויתמהו מאד מהם: וירקבו
 כלם שבעת מלכי האמורי עם כל מחנותם יחד כעשרת אלפים
 איש שילח חרב ויבואו להלחם בבני יעקב וישמע יעקב כי התקבצו

יחד מלכי האמורי להלחם עם בניו וירא יעקב מאד ויצר לו ויצעק
 יעקב על שמעון ועל לוי לאמר מה המעשה הזה אשר עשיתם למח
 הריעותם לי להביא עלי את כל בני בני בני בני בני בני בני בני
 כי במנוחה הייתי גם אני וגם כל ביתי ותעשו לי הדבר הזה ותקציפו
 עלי את כל יושבי הארץ כמעש כס לוי ויען יהודה את אביו לאמר
 החנם הרגו שמעון ולוי אחי את כל יושבי שכם הלא על אשר עשה
 שכם את אחותנו ויעבור על מצות אלהינו את נח ואת בניו כינול
 ונאף שכם את אחותנו ויעש שכם את כל הרעה אשר עשה
 ואין איש מיושבי עירו דובר אליו דבר למה תעשה זאת הלא על
 זאת הלכו אחי ויכו את העיר ויתנהו ייבדם על אשר עברו כל יושבי
 את מצות אלהינו החנם עשו אחי את כל אלה ועתה למה תירא
 ולמה יצר לך ולמה יירע לך לבכך על אחי ויחר אפך בהם והלא
 אלהינו אשר נתן בידם את עיר שכם ואת אנשיה הוא יתן בידנו גם
 את כל מלכי הבגועי הבאים עלינו ועשינו להם כאשר עשו אחי
 לשכם עתה דום לך מעליהם ויחדל לך ואל תירא אף בטח בני
 אלהינו והתפלל אליו בעדנו להושיענו ולהצילנו ולתת את אויבנו
 בידנו ויקרא יהודה אל עבד מעבדי אביו לאמר לך נא ראה איפה
 הם המלכים הבאים עלינו נצבים עם מחנותם וילך העבד ויבט
 מרחוק ויעל אנדר הרש און ויראה את כל מחנות המלכים עומדים
 בשדה וישב אל יהודה ויאמר הנה המלכים נצבים בשדה עם כל
 מחנותם עם רב מאד כחול אשר על שפת הים ויאמר יהודה אל
 שמעון ואל לוי ואל כל אחי התחזקו לכם והייתם לכני חיל כיו
 אלהינו ואתנו אל תיראום עמדו לכם וחנוו איש את כל
 מלחמתו ואת קשתו ואת חרבו ונלכה ונלחמה בערלים והאלהים
 אלהינו יושיענו ויקומו ויחנוו איש כלי מלחמתו גדולים וקטנים
 אחד עשר בני יעקב וכל עבדי יעקב עמהם וגם כל עבדי יצחק
 אשר עם יצחק בחברון באו כלם איהם מלובשים בכל כלי מלחמת
 חלבו

וילכו בני יעקב ועבדיהם לקראת המלכים שנים עשר וכאה ז'יש
 חלף גם יעקב עמהם: ובני יעקב שלחו אל יצחק בן אברהם אביהם
 חבורה קרית הארבע לאמר: התפלל נא בעדינו אל יי אלהינו
 להציל אותנו מיד הכנעני הבאים עלינו ולתתם בידנו ויתפלל יצחק
 בן אברהם אל יי בעד בניו ויאמר: יי אלהים אתה הבטחת את
 אברהם אבי לאמר ארבה את זרעך ככוכבי השמים ותכניתי גם
 אותי ותקם את דבריך: ועתה הנה מלכי כנען באו יחד להלהם עם
 בני על אשר לא חמס בכפיהם: ועתה יי האלהים אלהי כל הארץ ככל
 נאמת עצת כל המלכים האלה לבלתי הלהם בבני: ונתת את פחד
 בני בלב כל המלכים האלה וכל אנשיהם והשפלת את גאותם
 וישבו מעל בני: והצלת את כל בני ועבדיהם מהם ובידך התזקקה
 זכרושך הנטויה כי בידך הכחזה גבורה לעשות אתה בל אלה: זבני
 יעקב ועבדיהם הלכו לקראת המלכים האלה ויבטחו בי אלהים:
 ויחבלתם ויתפלל גם יעקב אביהם אל יי ויאמר: יי אלהים ואלה
 האלהים הנשגב והנורא אשר משלת מימי קדם ומאז ועד עתה
 לעולם: ואתה מעורר מלחמות ומשביתם ובידך הכח והגבורה
 לחמם ולהשפיל: ועתה תפול נא תחנתי לפניך להפנות אלי
 כרחמך לתת פחד בני בלב כל המלכים האלה לבלתי הלהם גם:
 והשפלת את גאון לב המלכים האלה עם אנשיהם והחרדת אותם
 ואת מחנתם: והצלת את כל הכושחים עליך כחסדך הגדול כי
 אתה אשר תדבר עמים תהתינו ולאומים תחת ידינו: וכל מלכי
 האמרי באו וית יצבו בשדה להתישץ עם יועציהם מה לעשות עם
 בני יעקב כי עודם ידאים מהם לאמר שנים מהם המיתו כל עיר שבם
 וישמע יי אל תפלת יצחק ויעקב ז'ר'ן יי פ'יד גדול וראה בלב כל
 יועצי המלכים האלה ויוראו מאד מפני בני יעקב ויכס למבכ בקרבם
 ודברו היועצים אל כל המלכים האלה לאמר פ'ד אחד: הכסילים
 אתם היום אם אין לכם תבונה ב'תלחמו ע'כה עבדים ולמה הפצתם

כמות כלכס היום! הנה שנים מהם באו אל עיר שכם באין יראת
 ופחד ויהרגו כל יושבי העיר ולא עמד איש בפניהם ואיך תוכלו אתם
 להלחם עם כלם: והלא ידעתם כי אלהיהם הפיץ כס כאד ויעש להם
 נזרות אשר לא נעשו מימי קדם ואין בכל אלהי העמים יוכל לעשו
 כנזרותיו: והלא הוא הציל את אברהם אביהם העברי מיד נמרוד
 ומיד כל עמו אשר בקשו להמיתו פעמים רבים: וגם מהאש: והצילו
 אשר השליך אותו נמרוד המלך אליו ויצילו אלהיו ממנו ומיזב
 לעשות את כל אלה אברהם אביהם הוא אשר המית חמשת מלכי
 עולם בנגעם בבן אחיו אשר היה יושב בסדום בימים ההם: ויקד
 את עבדו הנאמן בביתו ומעט אנשיו וירדפו אחריו מלכי עולם בליל
 אחת ומיתו כלם וישב לבן אחיו את כל רכושו אשר לקחולו:
 והלא ידעתם כי אלהי העברי כה אלה הפיץ כס כאד וגם הם הפיץ
 בו מאד כי ידעו כי זה הצילם מכל אויביהם: והנה באברהם את
 אלהים לקח אברהם אביהם את בנו יחידו וחמודו ויאמר להעלותו
 עלה לאלהיו: ולולי אלהיו אשר מנעו מלעשות הדבר ההוא לא
 עשהו באהבתו את אלהיו: וירא אלהיו את כל מעשיו וישבע לו
 ויבטיח אותו אשר יציל את בניו ואת כל זרעו מכל צרה אשר תבא
 עליהם על אשר עשה את הדבר ההוא על אשר לא חמל על בני
 מאהבת אלהיו: והלא שמעתם אשר עשה אלהיהם לפרעה מלך
 מצרים ולאבי מלך מצר נרר בלקחם את אשת אברהם: אשר אמר
 עליה אהתי היא כי יראפן יהרגוהו עליה ויאמרו לקחתה לאשר
 ויעש להם אלהיו ול אנשיהם את כל אשר שמעתם: והנה ראיתם
 בענינו אנחנו אשר באעשו אחי יעקב אליו ועמי אדבע כאות
 ואמר להשמידו: כי זכר לו את אשר לקח ברכתו מיד אביהם ויאמר
 לקראתי כבואו מפרך ארם להכות לואם על בנים: ומי הצילו מיד
 הלא אלהיו אשר יטח בו הוא הצילו מיד אחיו ואף מיד אויביו והוא
 יוכל להצילו: ומי יודע כי אלהיהם הוא אשר הגביר את שכינתו
 יעקב

ועקב לעשות לעיר שכם הרעה אשר שמעתם: הבגבורתם ויכלו
 שנים להמית עיר גדולה בשכם אם לא אלהיהם אשר בטחו בו הוא
 אשר עשה להם את כל זאת להמית את כל יושבי העיר בעירם: ואף
 אתם אשר יצאתם כלכם מעיריכם יחד ותבואו להלחם עם כלם
 התיכּוּ עליהם ואף אם יאספו לעזרתכם ככם אלף פעמים: הלא
 חדע הלא תשמעו כי לא עממהם באתם להלחם כי עם אלהיהם אשר
 בחד בם באתם להלחם ותבאו להאביר כלכם היום: ועתה הדלו
 לכם מהרעה הזאת אשר חפצתם לעשות לנפשותיכם וטוב לכם כי
 לא תוכלו להלחם בם ואף אם הם מתי מספר כי אלהיהם עממהם:
 ודו באשר שמעו מלכי האמורי את כל דברי יועציהם וימלא לבנם
 פחד ויראה מבני יעקב ולא אביו להלחם בם: וגם אל דברי יועציהם
 הנטאת אונם וישמעו את כל דבריהם ויטבו דברי היועצים בעיני
 המלכים מאד ויעשו כן: וישבו ויחדלו המלכים האלה מעל בני
 יעקב כי לא יכלו לגשת אליהם למלחמה כי יראו מהם וימס לבנם
 בקרב מאד מיראתם אותם: כי מאת יי היתה זאת להם כי שמע
 יי תפלת יצחק ויעקב עבדיו כי בטחו בו: וישבו כל המלכים האלה
 עם מחנותם איש לעירו ביום ההוא ולא הלחמו עם בני יעקב בעת
 ההיא ובני יעקב עמדו במעמדם נגד הר שיאון ביום ההוא עד הערב
 ויראו כי לא באו לקראתם המלכים האלה וישבו להם בני יעקב אל
 מקומם: בעת ההיא נראה יי א יעקב לאמר קום עלה בית א ושב שם
 עשה שם מזבח לא הנראה איד המציל אותך ואת כל בניך מצרה:
 וקם יעקב ובניו וכל אשר לו ויעלו ויבאו בית אל כדבר יי: ויעקב בן
 תשעים ותשעים שנים בעלותו בית א: וישב יעקב ובניו וכל העם אשר
 אתו בבית אל בלחויבן שש יעקב מזבח ליי הנראה אליו: וישבו
 יעקב ובניו בבית אל ימיס ושישה חדשים: בעת ההיא פתה דבורה
 בת עין מנקה רבקה אשר היתה עם יעקב ויקבר יעקב מתחת לבית
 מתחת האון אשר שם וגם רבקה בת בתוא א יעקב מתה בעת ההיא

בחרון היאקרת הארבע ותקבר במערת המכפלה אשר קנה
אברהם מאת בני הת: ויהיו חיי רבקה מאת שנה ושלושים שנה
ושלש שנים ותחת: וישמע יעקב כי מתה רבקה אמו ויבך מאד על
אמו ויעש לה כספד גדול הוא ודבורה מינקתה תחת האלון ויקרא
שם המקום ההוא אלון בכות: ולבן הארמי מת בימים ההם כי נפח
אלהים על אשר עבר הברית אשר היה בינו ובין יעקב: ויהי יעקב
בן מאת שנה וירא אליו יי ויברך אותו ויקרא את שמו ישראל: ורחל
אשת יעקב הרה בימי ההם: ויסע יעקב וכל אשר לו בעת ההוא
מבית אל לבוא אל יצחק אביו חבונה: וילכו בדרך והיו עת
כברת ארץ לבוא אפרתה ותלד רחל בן ותקש בלדתה ותבת:
ויקברה יעקב בדרך אפרת בבית לחם ויצב מצבה על קבורתה עד
היום: ויהיו ימי רחל חמש שנים וארבעים שנה ותמת: ויקרא יעקב
את שם בנו הנולד לו אשר ילדה רחל בנימין כי בארץ היסין נולד
לו: ויהי אחרי מות רחל ויתן יעקב את אהלו באהל בלדה שפחתה:
ויקנא ראובן אל לאה אמו על הדבר הזה וימלא חמה: ויקם בחמתו
זילך ויבוא אל אהל בלדה וינתק את משכב אביו משם: בעת
ההיא הוטרדה מבני ראובן חלק הבכורה והמלכות והכהונה כי
חלל יצועי אביו: ותנתן הבכורה ליוסף והמלכות ליהודה והכהונה
ללוי על אשר חלל ראובן יצועי אביו: פ ואלה תולדות יעקב
אשר יולדו לו בפדן ארם ויהיו בני יעקב שנים עשר: בני לאה הבטן
ראובן ושמעון ולוי ויהודה ויששכר וחבל וזוניה אחותם: ובני רחל
יוסף ובנימין: ובני זלפה שפחת לאה גד ואשר: ובני בלחה שפחת
רחל דן ונפתלי: אלה בני יעקב אשר יולדו לו בפדן ארם: ויש
יעקב ובניו וכל אשר לו ויבא טמרא בקר רת הארבע אשר בחמת
אשר גרושם אברהם ויצחק וישב יעקב ובניו וכל אשר לו עם יצחק
אביו בחרון: ועשו אחיו ובניו וכל אשר לו הלכו ארץ שעיר חספ
שם ואחוזו בארץ שעיר ויפרו וירבו מאד בני עשו בארץ שעיר:
ואלה

ואלה תולדות עשו אשר יולדו לו בארץ כנען והיו בני עשו חמשה:
ותלד עדה לעשו את אליפז בכורו: ובשמת ילדה לו את רעואל:
ואלה יבמה ילדה לו את יעוש ואת עלם ואת קרח אלה בני עשו
אשר יולדו לו בארץ כנען: והיו בני אליפז בן עשו תימן אומר צפו
וגעתם וקנו ועמלק: ובני רעואל נחת וזרח שמה ומוזה: וכני יעוש
חמנע עלה יתת: ובני עלם אלה ופינן וקנו: ובני קרח תימן
מבצר מגדיאל עירם: אלה משפחות בני עשו לאלופיהם בארץ
שעיר: ואלה שמות בני שעיר החוריי וישיבי ארץ שעיר לוטן ושוכל
ובעקן וענה: ודישן ואיצר ודישן בנים שבעה: והיו בני לוטן חורי
והימם ותמנע אחותם: היא תמנע אשר באה אל יעקב ואל בניו
לא שמעו אליה ותלך ותהי פילגש לאליפז בן עשו ותלד לו את
עמלק: ובני שובל עליון ומנחתו ועיבל שפן ואונם: ובני צבען איה
וענה הוא ענה אשר מצא את הימים במדבר העמים ברעותו את
החמורים לצבען אביו: והיו בהיותו רועה את החמורים לאביו
ויוליכם המדברה בפעם בפעם לרעותן: והיו היום ויוליכם אל
מדבר אחד על שפתים סוף נגד מדבר העמים: וידו הוא רועה שם
הנה רוח סערה חזקה מאד באה מעבר היסותנח על החמורים
הרועים שם ויעמדו כלם: ואחרי כן יצאו מעבר היסותנח המדבר
בעשרים וכמה חיות גדולות ונוראות מאד ויבאו כלם אל מקום
החמורים ויתיצבו שם: והחיות ההמה מחצים ולמטה כחואר בני
האדם ומחצים ולמעלה מהם כדמות דובים ומהם כדמות קופים:
ולחן זנבות אחוריהן מבין כתפיהן ומטה לארץ כזנב חדוכיפת:
ויבאו החיות האלה ויעלו וירכבו על החמורים ההם ויוליכום כלם
יילכו להם עד הזם הזה: זאחת מהחיות ההמה נגשה לפני ענה
ותכדו בזנבה ותבריחהו מן המקום ההוא: וירא את המעשה הזה
ויידא מאד לנפשו ויברח זימלטו וינס שעירה: ויספר לאביו ולאחיו
את כל אשר קרהו וילכו אנשים רבים לבקש את החמוריו ולא מצאו:

ולא יסף עוד עשה ואחיו הלכת אל המקום ההוא מהיום ההוא והלאה
כי יראו לנפשותם מאד: ובני ענה בן שעיר די שון ואהליבמה אחותו
ובני די שון חמדון ואשבן ויתרן וברן: ובני אנר בלהן וזעון ועקן:
ובני די שון עוץ וארן: אלה משפחות בני שעיר החודיל אלופיהם
בארץ שעיר: וישב עשו ובניו בארץ שעיר החוריי וישבי הארץ ויאהזו
בהופרו וירבו מאד: ויעקב ובניו וכל אשר להם ישבו עם יצחק
אביהם בארץ כנען כאשר צוה יי את אברהם אביהם: ויהי בשנת
מאה וחמש שני לחיי יעקב היא היתה התשיעית לשבת יעקב ובניו
בארץ כנען כבואם מפרן ארם: ויסע יעקב ובניו בימים ההם מחברון
וילכו וישבו עיר שכם הם וכל אשר להם וישבו שם: כי מצא אותם
בני יעקב בעיר שכם מרעה טוב מאד ושמן למקניה: ועיר שכם שבת
ונכנתה בעת ההיא והיו בה כשלש מאות איש ואשה: ויבאו יעקב
ובניו וכל אשר להם וישבו בחלקת השדה אשר קנה יעקב מאת
חמד אבי שכם כבואו מפרן ארם טרם הכו שמעון ולוי את העיר:
וישמעו כל המלכים האלה המלכי הבנעני והאמורי אשר סביבות עיר
שכם כי באו עוד בני יעקב שכם וישבו בה: ויאמרו העוד בני יעקב
העברי יבואו העודה וישבו שם: אחרי אשר הכו את ישיביה וירדשו
ועתה ישובו וידשו גם את אלה היושבים בעיר ויהרגום: ויתקבצו כל
מלכי כנען עוד ויבאו בלם יחד להלחם עם יעקב ועם בניו: ושלח
ישוב מלך תפוח גם אל כל המלכים אשר סביבותיו אל לון מלך געש
ואל איהורי מלך שילה ואל פרעתון מלך הצוד ואל סוסי מלך סרם
ואל לבן מלך בית חודון ואל שכר מלך מחנימה לאמר: עלו אלי
ועזרוני ונכה את יעקב העברי ואת בניו ואת כל אשר לו כי באו עוד
שבמה לרשת אותה ולהרוג את ישיביה כראשונה: ויתקבצו יחד
ויבאו כל המלכים האלה עם כל מחניהם עם רב מאד כחול אשר על
שפת הים ויחנו כלם נגד תפוח: ויצא ישוב מלך תפוח אליהם עם כל
חילו ויחן עמהם נגד תפוח מחוץ לעיר: ויתחלקו כל המלכים האלה
לשבעה

לשבעה חלקים לשבע מחנות על בני יעקב: וישלחו ספר אל יעקב
ול בניו לאמר: צאו אינו כלכם ונתראה עמכם פנים במישור ונגקמת
מכם נקמת אנשי שכס אשר הרגתם אותם בעירם: ותוספו עתה
ותשובו אל עיר שכס ותשכו בה להרוג את כל אנשיה כראשונה:
ושמעו בני יעקב את הדבר הזה ויחר אפם מאד מדברי מלכי כנען:
וימהרו ויקומו כל בני יעקב עשרה ויחגרו איש כלי מלחמה ועמהם
מאה ושנים איש מעבדיהם מלובשים כלי מלחמה: וילכו כל
האנשים האלה בני יעקב עם עבדיהם לקראת כל המלכים ההם
ויעקב אביהם עם ויעמדו כלם בתל שכס: וירתפלל יעקב בעד
בניו אל "ויפרוש כפיו אל" ויאמר: "אלהים אתה אל שדי אבינו
אתה ואתה יצרתנו ומעשה ידך אנחנו: הצל נא ארתי בני ברחמיך
מד אויביהם הבאים היום להלחם בם והושעת אותם מידם כי
בידך הכח והגבורה להושיע מעט מיריב: ונתת לעבדיך בני תחוק
לבגבורה להלחם באויביהם להכניעם תחת ידם והפלת ארתי כל
אויביהם לפניהם ולא ימותו בני ועבדי ביד כנען: אך אם טוב בעיניך
לקחת את נפשות בני ועבדי קחם נא ביד מלאיך ברחמיך הרבים
ואל ימותו היום ביד מלכי האמורי: ויהי ככלות יעקב להתפלל אל
"ותרעיש הארץ ממקומה ותחשך השמש ויתבהלו כל המלכים
האלה ותבוא בהם מהומה גדולה: וישמע" אל תפלת יעקב ויתן יי
פחד בני יעקב ומוראם בלב כל המלכים ובלב צבאותיהם: כי
השמיע" אותם קול רכב וקול סוס עצום מארתי בני יעקב וקול
מחנה כבהאתם: ויראו המלכים האלה יראה גדולה מבני יעקב ויהי
הם שוכדים במעמדו והנה בני יעקב באים עליהם במאה ושנים
עשר איש בקול עצום וכבר: ויהי כראות כל המלכים האלה את בני
יעקב באים לקראת ותוסף להם יראה בלבם ויאמרו לשוב מעל בני
יעקב כראשונה לבלתי הלח בם: אך לא שבו להם כי אמרו הנה חרפ'
היא לנו לשוב מפני העבר: זה הפעמים: ובני יעקב קרבו וגשו נגד כל

המלכים האלה

האלה ומהחנניהם ויראו והנה עם בנר מאד כהול הים : ויקראו בני
יעקב אל יידיאמרו הושיעה יי לנו הושיעה ועננו כי בך בטחנו ולא
גמות כיד הערלים הבאים עלינו היום : ויתגרו בני יעקב את כלי
מלחמתם ויקחו את הכננים בידיהם ואיש כידונו בידו ויגשו להלה :
וירץ וילך יהודה בן יעקב ראשונה לפני אחיו ועשרה אנשים מעבדיו
עמו וילך לקראת המלכים האלה : וישוב מלך תפוח גם הוא יצא
ראשונה עם חילו לקראת יהודה : וירא יהודה את ישוב ואת חילו
יצאו ראשונה לקראתו ויחר אף יהודה מאד וחמתו בעררה בו ויגש
להלחם ויתן יהודה את נפשו למות : וישוב וכל חילו הולך ובא
לקראת יהוד והו רוכב על סוס חזק ועצום מאד : וישוב איש גבור חיל
מאד ויתבסה מראשו ועד רגליו בכרזל ונהשת : והוא מורה חצים
בשתי ידיו מעל הסוס לפניו ולא הדיו כמשפט בכל מלהמותיו ולא
יחטיא במקום אשר יורה עליו החצים : ויהי כי בא ישוב להלחם
ביהודה ויורה חצים רבים אל יהודה ויקשוד יי את יד ישוב וישוב כל
החצים אשר ידה על אנשיו : ובכל זאת הולך ישוב וקרוב לפני יהודה
להכותו בחצים אך היה מרחק בין שניהם כשלשים אמה : וירא
יהודה את ישוב מורה בחצים לפניו וירץ אליו יהודה כחמת כחו :
וישא יהודה אבן גדולה מן האדמה ויהי משקלה כששים עקלים :
וירץ יהודה לקראת ישוב ויכהו באבן ההיא על טגנו ויתברר לו ישוב
מן המכה ויפול מעל הסוס לארץ : ונתק המגן מיד ישוב וילך לו
מחזק המכה ההיא כמו חמש עשרה אמה ויפול המגן לפני המחנה
השנית : והמלכים אשר באו עם ישוב ראו מרחוק את גבורת יהודה
בן יעקב ואשר עשה לישוב ויתבהלו מאד מפני יהודה : ויהודה רץ
אל מחנה ישוב וכהלו אותו וישלוף יהודה את חרכו ויך ממחנה
ישוב ארבעים ושנים איש : וינוסו כל מחנה ישוב מפני יהודה ויצא
איש עמר נגרו ויעיבו את ישוב וינוסו מעליו וישוב עודנו נופל לארץ
וירא ישוב כי ברחו מעליו כל אנשי מחנהו ויסחר ויקם בבהל
לקראת

וקראת יהודה ויעמוד על רגליו מול יהודה ויערוך ישוב לבדו
 מלחמה את יהודה וישם מגנו מול מגנו ואנשי ישוב ברחו כלם כי
 דאו מפני יהודה מאד ויטל ישוב את הכידון בידו וכה את יהודה
 על ראשו וימהר יהודה שם מגנו על ראשו לנגד כידון ישוב ויקבל
 מן יהודה את מכת כידון ישוב ויכה את המגן לשנים וירא
 יהודה כי נכרת מגנו וימהר וישלוף חרבו ויכה את ישוב בקרסולי
 הנלים ויכרות את רגליו ויפול ישוב לארץ ויפול הכידון
 מידו וימהר יהודה וישא את כידון ישוב ויכרות בו את ראשו
 וישליכה אצל רגליו ויהי כראות כל בני יעקב את אשר עשה יהודה
 לישוב וירוצו כלם אל מערכות המלכים ההם וילחמו בני יעקב
 במחנה ישוב ובמחנות כל המלכים אשר שם ויפלו בהם בני יעקב
 חמשה עשר אלף איש ויכו בהם כהכות בקשואיכו את היותר ברחו
 לנפשם ויהודה עורנו עומד על גויית ישוב ויפשוט את שריון ישוב
 מעליו וגם את הברזל ואת הנה שרת אשר על ישוב פשט יהודה
 והשתשעה אנשיו שרי ישוב באו לבדם נגד יהודה להלהם בו
 וימהר יהודה ויקח אבן מהארץ ויד בה את האחד על ראשו ותבקע
 ראשו ותפול חציה על הסוס ותפיל גסה גויה מעל הסוס לארץ ויראו
 השבונה השרים הנשארים את גבורת יהודה ויראו כבוד וינסו
 וידוף אחריהם יהודה ועשרה אנשיו וידבקו אותם ויהרגו אותם
 ובני יעקב עודם מכים במחנות המלכים ויהרגו בהם רבים ויברחו
 מהם רבים אך המלכים האלה בנפשותם עמדו עם כל שריהם
 במעמדם ולא ברחו ממקום ויצעקו על כל מהנותם הבודחים מפני
 בני יעקב ואין שומע אליהם כי יראו מאד לנפשותם פני מותו וישבו
 כל בני יעקב אחרי הכות במחנות המלכים ויבואו לפני יהודה
 ויהודה עורנו הורג את שמונת שרי ישוב ופושט את בגדו וירא
 לו את אילן בלד געש הולך וקרב נגדו עם ארבעה עשר שריו
 להכותו ולו לאידע חגש עור אילון עם שריו ויפלו אהריו וירא

וזהנה ליהמלחמה לאחור: וירץ לחי עם שנים עשר מעבדיו וילכו
ויהרגו את אילון ואת שריו לפי חרב: ואיהודי מלך שילה נגש לעזר
את אילון ויגש פול יעקב וימשוך יעקב את הקשרת אשר בידו ויך
בחץ את איהודי ומיתהו: והיה כאשר כת איהודי מלך שילה ויגשו
ארבעת המלכים הנשארים עם יתר שריהם ממקום מעמדם ויבקשו
לברוח להם ויאמרו אין לנו עיד גבורה עם העברים אהרי אשר
המיתו את שלשת המלכים ושריהם החזקים ממנו: ובני יעקב
באשר ראו כי נתקו המלכים הנשארים ממעמדם וירדפו להם
אחריהם: ויצאו בני יעקב מתל שכם מן המקום אשר עמדו שם
וילכו אחרי המלכים ויגשו אליהם עם עבדיהם והמלכים וכל השרם
ויתר מחנותם ראו כי נגשו בני יעקב אליהם ויראו לנפשם ויגשו
ויברחו וילכו עד עיר חצר: וירדפו אחריהם בני יעקב עד שעד עיר
חסר ויכו במלכים האלה ובמחניהם מכה רבה כארבעת אפי איש:
ויהיו הם מכים במחנה המלכים ויעקב משך עוד בקשת ויכה
במלכים לבדם ויהרגם כלם: ויהרוג אתו פרעתון מלך חסר בשער
עיר חסר: ואחרי כן הבה את סוסי מלך סרטן ואת לבן מלך בית
חורן ואת שביר מלך מחנימה ויהרגם כלם בחציסהץ לאחד ומתו
ויספו בני יעקב ויערכו מלחמה עם מחנות המלכים האלה נגד
שער חסר: והמחנות בראותם כי מתו כל מלכיהם וישברו וירחו
עורף לנוס ויכו מהם בני יעקב עוד כארבע מאות איש: ויפלו מעבד
יעקב במלחמה ההיא שלשה אנשים: וירא יהודה כי כתו שלשה
אנשים מעבדיו ויחד לו מאד ותבער בו חמתו על האמורי: וכל
האנשים הנשארים מבחנות המלכים יראו מאד לנפשם וירחו
וישברו את שער חומת עיר חסר ויבאו כלם בתוך העיר להמלט:
ויתחבאו כלם בתוך עיר חסר כי עיר חסר גדולה מאד מאד ורחבת
ידים: והיה בבוא כל המהנות האלה בתוך העיר וירדו אחריהם
בני יעקב אל העיר: ויצאו מהעיר ארבעה גבורים מלומדי מלחמה
ויעמדו

וזהו מגדל אתה העיר וחרבותיהם שלופות וחניתותיהם בידיהם
יתעבונבך בני יעקב ולא נתנום לכוא העירה: וירץ אליהם נפתלי
ובוא בתוכם ויכה בחרבו אל שנים מהם ויכרות את ראשם בפעם
אחת: ויפן אל השנים האחרים והנה נסו וירדוף אחריהם וידביקם
ורכס וימיתם: ובני יעקב באו העירה ויראו והנה חומה אחרת לעיר
ויבקשו את שער החומה ולא מצאו: וידלג יהודה ויעל על קיר
החומה ויעלו אחריו שמעון ולוי וירדו שלשתם מעל החומה אל
הקד העיר: והרגו שמעון ולוי את כל האנשים הנמלטים אל העיר
ותם את כל יושבי העיר ונשיהם וטפם הרגו לפי חרב: ותעל צעקת
העיר השמימה וידלגו הן ונפתלי על החומה לראות מה קול
הצעקה כי יראו בני יעקב אל אחיהם: וישמעו את קול יושבי העיר
דברים בכבי ובתחנונים לאמר הנה אשר לנו בעיר קחו ולכו יחד
דמת אל תמיתונו: והיה ככלות יהודה ואחיו להכות את כל
יושבי העיר ויעלו על החומה ויקראו אל הן ואל נפתלי אשר על
החומה ואל יתר אחיהם: ויריעו להם שמעון ולוי את שער העיר
ויבאו כל בני יעקב העירה לקחת את כל השלל: ויקחו בני
יעקב את כל שלל עיר חסר הצאן והבקר והרכוש וישבו את יתר
השביה ויצאו מן העיר ביום ההוא: והיה ביום השני וילכו בני
יעקב סרטנה כי שמעו כי אנשי סרטן אשר נשארו בער נאספו בעיר
להלחם אתם על אשר הרגו את מלכם: וסנטן היתה עיר
גבוהה מאד ובצורה ולהחיל עמוק סביב לעיר: ועומק החיל
כחמישים אמה ורהבו כארבעים אמה ולא היה לאיש מקום לבוא
אל העיר מפני החיל: ויראו בני יעקב את חיל העיר ויבקשו בו
יתר לא מצאו: כי היה דרך העיר מאחריה והיה כל איש אשר
יבוא אל עיר ובא מן הדרך ההוא יוסבב את כל העיר ואחר יבוא
אל העיר: ויראו בני יעקב כי לא מצאו דרך העיר ויחד אפם מאד:

ע"ה

מהם כי שמעו את אשר עשו לעיר חסר: ולא יסר מעבדיו וילם
סרטן לצאת לקראת בני יעקב אחרי אשר נתקבצו בעיר להלחם בנ
כי באו בעיר: אך כאשר דאו כי באו אליהם יראו מאד מפניהם כי
שמעו את גבורתם ואת אשר עשו לחסר: וימהרו יושבי סרטן וישאו
את גשר דרך העיר ממקומו טרם בא בני יעקב ויביאו אותו בתוך
העיר: ויבואו בני יעקב ויבקשו את דרך העיר ולא מצאו: ויושבו
העיר עלו מעל לחומה ויראו והנה בני יעקב מבקשים את מבוא
העיר: ויחרפו יושבי העיר את בני יעקב מעל לחומה ויקללו אותם
וישמעו בני יעקב את החרפה ויחר אפם מאד ותבער בם חמתם:
ויקצפו עליהם בני יעקב ויקומו וידלגו כלם את החיל בחוזק גבורתם
זיעברו את הארבעים אמה רוחב החיל בגבורתם: ויהי בעתם
את החיל ויעמדו תחת חומת העיר וימצאו את כל שערי העיר סגור
כדלת ברזל: ויגשו בני יעקב לשבור את דלת שער העיר ולא
עזבו יושבי העיר כי היו משליכים עליהם אבנים וחצים מסע
לחומה: ויהי מספר האנשים אשר היו על החומה כארבע מאות
איש: ויראו בני יעקב כי לא עזבו אנשי העיר לפתוח שערי העיר
וידלגו ויעלו על קיר החומה ויעל יהודה ראשונה מזרחה העירה:
ויעלו אחריו גד ואשר מפאת העיר ימרה ושמעון ולוי צפונה
וראובן גבה: והאנשים אשר מעל לחומה יושבי העיר בראותם
ביעלו אליהם בני יעקב ויברחו כלם מעל החומה וירדו העירה
ויתחבאו בעיר: ויגשו יששכר ונפתלי הנשאים תחת החומה
וישברו את שערי העיר וידליקו אש בשערי העיר וימסה ברזל ויבאו
כל בני יעקב העירה הם וכל אנשיהם וילחמו עם כל יושבי עיר סרטן
ויבוס לפי חרב ולא עמד איש בפניהם: וינוסו כמאתים איש
העיר וילכו כלם ויתחבאו במגדל אחד בעיר: וירדוף יהודה
אחריהם עד המגדל ההוא ויתוץ את המגדל ויפל על האנשים
וימותו כלם: ויעלו בני יעקב דרך גג המגדל ההוא וישקיפו ויראו
הנה

והנה מגדל אחד מרחוק בעיר גבוה וחזק מאד וראשו בנשמים :
ומהרו וירדו בני יעקב וילכו עם כל אנשיהם : מגדל ההוא
וימצאוהו מלא אנשים ונשים וטף כשלש מאות איש ואשה : ויכו
בני יעקב באנשים ההם מכה גדולה בתוך המגדל ויברחו וינסו
מהם : וירדפו אחריהם שמעון וליוי ויצאו אליהם שנים עשר אנשים
גבורים מאד וחזקים מהמקום אשר היה תכאושם : ויערכוה שנים
עשר האנשי ההם מלחמה עצומה ביד שמעון ולוי ולא יכלו שמעון
ולוי עליהם ויכרתו הגבורים ההם את מגיני שמעון ולוי ויכה אחד
מהם את לוי כחרבו על ראשו וימהר לוי וישם ידו על ראשו ביד
מן החרב ותך החרב ביד לוי וכמעט אשר לא נחתך יד לוי : ויתפוש
לוי את חרב הגבור בידו האחרת ויקחנה כחוקה מיד האיש וכהו
מה על הראשו סר את ראשו : ואחר עשר האנשים נשול להלחם
עם לוי בידאו כי מת אחד מהם וילחמו עם בני יעקב ולא יכלו להם
בני יעקב כי חזקים האנשים מהם מאד : ויראו בני יעקב כי לא יכלו
עליהם ויצעק שמעון צעקה גדולה ומרה עד מאד ויהבהלו כל
האזד עשר הגבורים מקול צעקת שמעון : ויכרי יהודה מרחוק את
קול צעקת שמעון אחיו וירצו נפתלי ויהודה במגיניהם אל שמעון
וימצאו אותם נלחם בגבורים ההם ולא יכלו להם כי נכרתו מגיניהם :
ודא נפתלי כי נכרתו מגיני שמעון ולוי וירץ ויקח שני מגינים מאת
עבדיהם ויבא אותם אל שמעון ואל לוי : וילחמו שמעון ולוי ויהודה
שלשם באחד עשר הגבורים ההם ביום ההוא עד עת נטות היום
ולא יכלו להם : ויוגד הדבר הזה ליעקב ויהר לו מאד ותפלל אל
יהוה והוא ונפתלי בנו נגד הגבורים ההם : ויגש יעקב וימשיך
בקשת ויקרב אל הגבורים ההם וההרג מהם בקשת
שלשה אנשים ויפנו השמונה הנשארים והנה
המלחמה להם פנים ואחור ויראו מאד לנפשם ולא
יכלו לעמוד לפני בני יעקב ויברחו מפניהם : וירץ

לפי כן דבר רמב"ם
על מש"ה ואני
נתיי לך וכו'
בתרבי ובקפתי

בברחם ויפגעו את ה' אשר באים לקראתם ויפלו עליהם פתאום
וילחמו בהם ויחטו בהם שנים אנשים; ויהודה ואחיו ודפו אחריהם
ויבו את הנשארים מהם ומיתום; וישבו כל בני יעקב ויתהלכו
בעיר ויחפשו בה אם ימצאו בה איש; וילכו וימצאו בעשרים בחורים
במערה אחת בעיר ויהרגום כלם בד ואשר; ואת יתר האנשים אשר
נסו וימלטו מהמגדל השני פגעו בהם דן ונפתלי וילחמו בהם ויהרגום
כלם; ויהרגו בני יעקב את כל יושבי עיר סרטן אך הנשים והטף
עזבו בעיר ולא הרגו אותם; וכל יושבי עיר סרטן גבורים כלם אחד
מהם ידורו אלף ושנים לא ינוסו מפני רבבה מיתר האדם; ויהרגום
בני יעקב כלם לפי חרב ולא עמד איש מהם בפניהם ויעזבו את
הנשים בעיר; ויקחו בני יעקב את כל שלל העיר ומה שבי אש
בחרו; ויקחו את היצאן ואת הבקר ואת כל דבוש העיר; ויעשו
בני יעקב לסרטן וליושביה כאשר עשו לחסר וליושביה ויפנו ויצאו
וילכו משם; ויהי כצאת בני יעקב מעיר סרטן וילכו להם במהלך
מאתים אמה; ויפגעו את יושבי תפוח ויצאים לקראתם בני יעקב
להלחם אתם על אשר הכו את מלך תפוח ואת כל אנשיו; ויצאו
כל הנשאר בעיר תפוח להלחם את בני יעקב ויאמרו להציל מידם
את השבי ואת המלקוח אשר לקחו מחסר ומסרטן; וילחמו וכל ית
אנשי תפוח עם בני יעקב במקום ההוא ויכוס בני יעקב ויכתום וינוסו
לפניהם וירדפום עד עיר ארבל ויפלו כלם לפני בני יעקב; וישבו
בני יעקב ויבאו תפוח לקחת את שבי תפוח; ויהי בכואם תפוח
וישמעו כי יצאו להם אנשי ארבל לקראתם להציל את שבי אחיהם
ויעזבו בני יעקב עשרה אנשים מאנשי הם בתפוח לבוא את העיר
ויצאו הם לקראת אנשי ארבל; ואנשי ארבל יצאו הם וגם נשיהם
להלחם את בני יעקב בינשיהם היו מלומדות מלחמה ויצאו כארבע
מאות איש ואשה; ויצעקו עליהם כל בני יעקב בקול גדול וירדו
כלם לקראת יושבי ארבל בקול גדול ועצום; וישמעו יושבי ארבל
את

את קול צעקות בני יעקב ונהמותם כקיל אריות וכנהמת ים וגליו:
ופול פחד ויראה בלבם בני יעקב ויראו מאד מפניהם וישבו
אחוריהם וינסו לפניהם אל העיר ורדפי בני יעקב אחריהם עד שער
העיר ויבואו עליהם בעיר: וילחמו בני יעקב אתם בתוך העיר וכל
נשיהם קילעים בקלעאל בני יעקב: ותהי המלחמה ביניהם חזקה
ביום ההוא עד הערב כי לא יכלו עליהם בני יעקב וכמעט אשר לא
מתו בני יעקב במלחמה ההיא ויצעקו בני יעקב אל יי ויתחזקו מאד
לעת הערב ויכו בני יעקב את כל יושבי ארבל לפי חרב אנשים
ונשים וטף: וגם את יתר האנשים אשר נסו מסרטן הכוס בני יעקב
בארבל: ויעשו בני יעקב לארבל ולתפוח כאשר עשו להסר ולסוטן
ויהי בראותם כי מתו כל אנשיהם ויעלו כלם על גגות העיר ויכו את
בני יעקב באבנים כמטר: ויסהרו בני יעקב ויבואו העירה ויתפשו
את כל הנשים ויכום לפי חרב: וישבו בני יעקב את כל השבוי
ואת כל השלל צאן ובקר ומקנה: ויעשו בני יעקב למחניכה כאשר
עשו לתפוח ולהסר ולשילה ויפנו ויצאו משם אל דרכם: ויהי ביום
החמישי וישמעו בני יעקב כי התקבצו עליהם אנשי געש למלחמה
על אשר הרגו את מלכם ואת שריהם: כי ארבעה עשר שרים
היו בעיר געש וירדגום כלם בני יעקב במלחמה הראשונה:
ותגרו בני יעקב איש כלי מלחמתו ביום ההוא וילכו למלחמה
לקראת יושבי געש: ובגעש עסרוב ועצום מעם האמורי וגעש היתה
עיר חזקה וביצורה מאד מכל ערי האמור ויהי געש חזקת: ויבואו
בני יעקב געשתה וימצאו שערי העיר סגורים וכחמש מאות איש
געשים מעל לחומה החיצונה: ועסרוב כחול אשר על שפת הים
ארכו לבני יעקב מחוץ לעיר מאחריה: ויגשו בני יעקב לפתוח את
שער העיר ויהי כגשתם והנה המאדבים אשר אחרי העיר באו
ממקומם ויסובבו את בני יעקב: ויהיו בני יעקב לאנשי געש בתוך
ותהי להם המלחמה פנים ואחור וגם כל האנשים אשר על החומה

משליכים עליהם חצים ואבנים מעל החומה: וירא יהודה כי כבדו
עליהם כל אנשי געש ויצעק צעקה גדולה ומרה: ויבהלו כל אנשי
געש מקור צעקת יהודה ויפלו אנשי כמן החוכה מעוצה הנעקה:
וגם כל אשר מחוץ לעיר ואשר בעיר יראו מאד לנפשם: ויגשו בני
יעקב עוד לשבור דלתי העיר וישליכו עליהם אנשי געש מעל החום
אבנים וחצים ויכרחו מעל השער: וישבו בני יעקב על כל אנשי
געש אשר אתם מחוץ לעיר ויכו בהם מכה רבה מאד כהכות
בקשואים ולא יכלו כלם לעמוד נכח בני יעקב כי נפלה עליהם כלם
אימתה ופחד מפני צעקת יהודה: ויהרגו בני יעקב את כל האנשים
ההם מחוץ לעיר: ויגשו עוד בני יעקב לפתוח העיר ולהלחם
תחת חומת העיר ולא יכלו: כי כל יושבי געש אשר נשארו בעיר
סבבו כלם את חומת געש מפה ומפה ולא יכלו בני יעקב לגשת אל
העיר להלחם: והיה כאשר יקרבו בני יעקב אל אחת מהפאות
להלחם תחת החומה וישליכו עליהם יושבי געש חצים ואבנים
כמטר ויכריחו מתחת החומה: ויראו אנשי געש אשר על החומה
כי לא יכלו עליהם בני יעקב מתחת החומה ויחרפו את בני יעקב
בדברים האלה לאמר: מה לכם ולמלחמה אשר לא תוכלו עליה
האף לגעש העיר החזקה וליושביה תוכלו כאשר עשיתם לעיר
האמירי אשר הם בלתי חזקים: הלא לחלשים אשר בנו עשייתם
הדברי הזה והתהרגו פתח העיר כי אין עמהם גבורה כי יראו מקול
צעקתכם: ועתה הבמקום הזה תוכלו לחלחם הלא בזה אתם
מתים כלכם וננקמה מכם נקמת כל הערים אשר חרבתם אותם:
ויחרפו מאד יושבי געש את בני יעקב קללום כאלהיהם וישליכו
עליהם חצים ואבנים עוד מעל החומה: וישמע יהודה והאחיו את
דברי יושבי געש ויחד אפם מאד: ויקנא יהודה לאלהיו בדבר הזה
ויקרא ויאמר "הוש עה הוש ערה" לנו ולא תינו: וידן מרחוק בכל
בחו וחרבו שלופת בידו וידלג ויעל בשמים וירכב על החומה בחמת
כחו

שחוטת פול החרב מידו: ויצעק יהודה על החומה ויתברח לו כל
האנשים אשר על החומה ויפלו מהם לתוך העיר מעל החומה
וימותו: ואשר עודם על החומה כאשר ראו את גבורת יהודה יראו
מאד וינסו מהם לנפשם אל תוך העיר להמלט: ומקצתם התחזקו
להלחם עם יהודה על החומה וינשו להמיתו בראותם כי אין הרב
בדיהודה ויאמרו להפילו מעל החומה אל אחיו: ויעלו אליהם
בעשרים אנשים מהעיר לעזרם ויסובבו את יהודה ויצעקו כלם עליו
וינשו אליו בחרבות שלופות ויבהילו את יהודה ויצעק יהודה מעל
החומה אל אחיו: ויעקב ובניו משבו בקשת מתחת החומה ויכו
באנשים אשר על החומה שלשה אנשים: ויוסף יהודה ויצעק ויקרא
"עזרנו" חלצנו ויצעק בקול גדול על החומה ותשמעוהו ויצעקו
לברחוק: והיו בצעקו ויוסף עוד שנית לצעוק ויבהלו כל האנשים
אשר סביבות יהודה על החומה וישליכו איש חרבו מידו מקול
צעקת יהודה ומפחדו וינסו להם: ויקח יהודה את החרבות אשר
נפלו מידם וילחם בהם יהודה ויהרג מהם עשרים איש על החומה:
ויעל עוד מן העיר אל החומה כשמונים איש ואשה ויסובבו כלם
את יהודה ויתן "פחד יהודה בלבם ולא יכלו לגשת אליו: ויעקב
וכל אשר אתו משבו בקשת מתחת החומה ויהרגו עשרה אנשים
על החומה ויפלו תחת החומה לפני יעקב ובניו: ויראו אנשי החומה
כי נפלו מהם שלשים איש וירצו עוד א יהודה בחרבות שלופות אך
לא יכלו לגשת לפניו כי יראו מאד מגבורת יהודה: ויגש גבור אחד
מהם ושמו ערוד ויכה את יהודה בחרבו על ראשו וימרו יהודה
ישם מנגע על ראשו ותך החרב במגן ויחלק לשנים: והגבור ההוא
בהכותו את יהודה רץ לנפשו מפחד יהודה ויבעדו רגליו על ההומ
ופול בתוך בני יעקב תחת החומה ויכוהו בני יעקב וימיתוהו ותכאב
ראש יהודה ממכת הגבור וכמעט אשר לאמת יהודה במכה ההיא
ויצעק יהודה מכאב המכה ההיא מעל החומה: וישמע דן את קול

עקת יהודה ותבער בו חמתו ויקס גס הוא וילך מרחוק וירץ וידלג
בארץ ויעל על החומה בחמת כחו ויהי בעלות דן על החומה אצל
יהודה ויברחו משם כל אנשי החומה אשר עמדו נגד יהודה ויעלו
על החומה השנית וישליכו עוד הצים ואבנים מן החוכה השנית
אל דן ויהודה ויבקשו להבריחם מן החומה ויבאו החצים והאבנים
בדן וביהודה וכמעט אשר לא מתו על החומה ויהיה למקום אשר
עוסו דן ויהודה על החומה ויבאו עליהם הצים ואבנים מן החומה
השנית ויעקב ובניו עודם פתח שער העיר תחת החוכה הראשונה
ולא היה להם מקום למשוד בקשת אל יושבי העיר כי לא היו נראים
להם כיהיו על החומה השנית ודן ויהודה כאשר לא יכלו לסבל
את האבנים ואת החצים אשר ירדו להם מהחומה השנית וידלגו
שניהם אל החומה השנית אצל אנשי העיר ודאו אנשי העיר אשר
על החומה השנית כי באו דן ויהודה לפניהם להומה השנית ויצעקו
כלם וירדו בין החומות וישמעו יעקב ובניו את קול צעקה אנשי
העיר והם עודם פתח שער העיר ויראו כאד על דן ויהודה כי לא היו
נראים להם כי הם על החומה השנית ויעל נפתלי בחמת כחו וידלג
על החומה הראשונה לראות מה קול הצעקה אשר שמעו בעיר
ויששכר חבולו ונשו לשבור דלת העיר ופתחו את שער העיר
ויבאו כלם העירה ונפת לי קפץ מהחוכה הראשונה השנית ויבאו
אצל אחיז לעזרם ויראו יושבי געש אשר על החומה כי עלה נפתלי
שליש לעזר לאחיו ויגסו ויברחו כלם וירדו לתוך העיר ויעקבו בניו
וכל נעריהם באו הערה אליהם ויהודה ודן ונפתלי ירדו מן החומה
אל תוך העיר וירדו אחרי יושבי העיר וישמעון ולוי היו מיסלעני
ולא ידעו כי נפתח השער ויעלו משם לחומה וירדו אל אחיהם תוך
העיר ויושבי העיר ירדו כלם תוך העיר ויבאו עליהם כל בני יעקב
מפני כפי ותחלו להכותם המלה פניו ואחור ויכו בהם בני יעקב
מכה רבה עד מאד והרגו מהם כעשרים אלף איש ואשה ולא עמד
איש

איש מהם פפני בני יעקב : וירב הדם בעיר ויהי כנחל מים ויצא הדם
כנחל עד חוץ לעיר ויגיע עד מורד בית חורון : ויראו אנשי בית חורון
מרחוק את הדם ויצא מעיר געש וירדצו מהם כשבועים איש לראות
את הדם ההוא : ויבאו עד מקום הדם וילכו במסלות הדם ויבואו
עד חומת בית געש ויראו הדם ויצאמן העיר : וישמעו את קול צעקת
ושבי געש עלתה השמימה והדם הולך ורב מאד לצאת כנחל
מים : וכל בני יעקב ערס מכים ביושבי געש ויהרגו כהם עד הערב
בעשרים אלף איש ואשה : ויאמרו האנשים ההם החורונים אך זה
מעשה העברים הוא כי ערס נלחמים בערי כל האמורי : וימהרו
האנשי ההם וירדצו בית חורון ויקחו איש כלי מלחמתו ויזעיקו לכל
ושבי בית חורון ויהגרו גם הם כלי מלחמתם ללכת להלחם בבני
יעקב : ובני יעקב ככלותם להכות ביושבי געש ויהלכו בתוך העיר
לפשט את כל החללים : ויבאו לפנים כהעיר והלאה וימצאו שלשה
אנשים גבורים מאד וחרב אין בידם : ויבאו בני יעקב עד מקומם
וירדצו הגבורים אליהם ויקח אחד מהם את זבולון כי ראהו נער קטן
וקצת קומה ויפילהו ארצה בכתו : וירץ יעקב אליו בחרבו ויכהו
יעקב מתחת למתניו בחרב ויהלקו לשנים ותפול הגויה על זבולון :
ויגש השני פתאום ויחזק ביעקב להפילו לארץ ויפן אליו יעקב ויצעק
עליו וירדצו שמעון ולוי ויכהו בחרבם אל השוקים ויפילוהו לארץ :
ויקם הגבור בחמת כחו מן הארץ וירץ אליו יהודה גאור עומד
וכהו בחרב על ראשו ותבקע ראשו וימרת : והגבור השלישי
בראותו כי מתורעו רץ לפני בני יעקב וירדפו אחריו בני יעקב כלם
בתוך העיר : ויהי בנוס הגבור וימצא חרב אחת מיושבי העיר וישאנה
ויפן אל בני יעקב וילחם אתם בחרב ההיא : וירץ הגבור אל
יהודה ויכהו בחרב על ראשו ומגן אין ביד יהודה : ויהי בהכותו
וימהר נפתלי ממנו ויתן מגנו על ראש יהודה ותך חרב הגבור
מגן נפתלי ויוצל יהודה מן ההרב : וירדצו שמעון ולוי

על הגבור בחרכותם וכבודו בחרכות על ראשו ככת וירדו שני
החרכות בניית הגבור ויחלקו אותו לשנים באורך ויהרנו בני
ועקב את שלשת הנכורים ההם בעת ההיא עם כל יושבי נעשו היום
נשה לערוב ויתהלכו בני יעקב בנעש ויקחו את כל שלל העיר
אך הטפו הנשים לאהמיתו ויעשו בני יעקב לנעש כאשד עשו
לסרטן ולשילה ויהנו בני יעקב את כל שלל נעש ויצאו מהעיר
לילה המה ויצאו וילכו שד מעלת בית חורן המה עלו המעלה
יושבי בית חורן עלים המעלה לקראתם וילחמו בני יעקב אה
יושבי בית חורן במעלת בית חורן כלילה ההוא וכל יושבי בית
חורן נכורים כלם אחד מהם לא ינוס מפני אלף אנשים וילחמו
בלילה ההוא על המעלה בחשך ויצעקו כל אנשי בית חורן על
המעלה ותשמע צעקותם כלילה ההוא למרחוק ותרעש כל הארץ
מצעקותם ויראו כל בני יעקב מה אנשים ההם כילא נסו להלחם
בחשך ויבהלו מאד ויצעקו בני יעקב אל "לאמר הוישעה" למ
והצילו ולא נמות ביד הערלים האלה וישמע "בקול בני יעקב
ויבא" על אנשי בית חורן הרדה גדולה ובהלה וילחמו ביניהם
אלה באלה במתוך הלילה ויכו אלה באלה רבים ובני יעקב
ידעו כי הביא" בקרב האנשים ההם רוח עוים וילחמו איש ברעהו
ויצאו כלם מאנדת אנשי בית חורן וילכו עד מורד מעלת בית חורן
והלאה וילעו שם עס נעריהם כלילה ההוא לכשת: וכל אנשי בית
חורן נלחמים כל הלילה איש באחיו ואיש ברעהו ויצעקו מפה
ומפה על המעלה ותשמע צעקותם למרחוק ותרעש כל הארץ
בקולם כיהיו נכזרים מאד על כל הארץ: וישמעו כל יושבי עד
הנעני החתי האמורי והחוי וכל מלכי כנען וגם אשר בעבר הירדן
את קול הצעקה כלילה ההוא ויאמרו אך הנה מלחמות העברים
אשר הם נלחמים בשבעת הערים הנשים אליהם ויבא לעמד
לפני העברים ההם: ויראו כל יושבי ערי כנען וכל אשר בעמ
הירדן

החורן מאד מפני בני יעקב כי אמרו הנה כאשר עשו לערים האלה
עשו לנו גם אנחנו כי מי יוכל לעמוד בפני גבורתם החזקה והחזרתו
גלה צעקתם בלילה ההוא והיו הולך וצועק ויכו איש את דעהו
עד אוד הבקר וימותו מהם רבים: ויאר הבקר בעלות השחר ויקומו
בני בני יעקב ועלו המעלה ויכו הנותרים מהחורונים מכה רבה
וימתו כלם במעלה ההיא: ויאר היום ביום הששי ויראו כל יושבי
מען מרחוק את כל אנשי בית חורון מתים ומושלכים במעלה בית
חורן כבבשים וכעתודים מתים: ובני יעקב נהגואת כל השבירה
אשר שבו מגעשו וילכו בית חורון: ויבואו בית חורון וימצאו העיר
מלאה אנשים כחול וילחמו בהם ויכו בהם בני יעקב עד עת
הצהרים: ויעשו בני יעקב אל בית חורן כאשר עשו לגעשול תפוח
וטאגד עשו לחסר ולסרטן ולשילה: ויקחו בני יעקב את שבי בית
חורן וכל שלל הערים עמם וילכו שכמה אל מקומם ביום
ההוא: ויבואו בני יעקב ביום הששי עיר שכנם אל ביהם וישבו
פחוץ לעיר וינחמו שם מהמלחמה בעת ההיא וילינו שם: וגם כל
עבדיהם וכל השלל אשר לקחו מהערים הניחו מהוץ לעיר ולא
באו אל תוך העיר כי אמרו פן תהיה מלחמה עוד עלינו ויבאו לצור
עלינו בשכם: וישבו יעקב ובניו ועבדיהם ביום ההוא ומחרתו
בחלקת השדה אשר קנה יעקב מאת חמור בחמשת שקלים וכל
שביהם אתם: ותהי כל השביה וכל השלל אשר כוזו בני יעקב
בחלקת השדה כחול אשר על שפת הים אשר אין מספר: ויושבי
הארץ רואים מרחוק: ויראו מאד כל יושבי הארץ מפני בני יעקב
אשר עשו את הדבר הזה כי אין כל מלך מימי קדם עושה כדבר
הזה: ויעדו כל שבעת מלכי הבנעני להשלים עם בני יעקב כי
יראו לנפשותם מאד מפני בני יעקב: ויהי ביום ההוא הוא יום
השביעי וישלח יפיע מלך חברון בסתר אל מלך העי ואל מלך
גבעון ואל מלך שלם ואל מלך עדולם ואל מלך לכישה ואל מלך

חצור ואל כל מלכו הכנעני אשר תחת ידיהם לאמרו עליו את
ובאו אלי ונלכה אל בני יעקב ונשלים אתם בשלום ובברית
תחב כל ארצכם בחדרית בני יעקב כאשר עשו לשנים ולעשר
אשר סביבותיה כאשר שמעתם וראתם והיה בבואכם אלי אל
תבואו באנשים רבים דק כל מלך יביא את שלשה עשר
הגדולים וכל שר יבוא את שלשה אנשים משדתיו ובאתם כלכם
אלי חברונה ובאנו כלנו יחד אל בני יעקב ונתחנן לפניהם ויכרתו
לנו ברית שלום ויעשו כל המלכים האלה כאשר שלח אליהם
מלך חברון כי היו כלם תחת עצתו ומאמרו ויתקבצו כל מלכי כנען
ללכת אל בני יעקב לעשות עמהם שלום ובני יעקב ישבו ויצא
אל חלקת השדה אשר בשכם כי לא האמינו במלכי הארץ
וישבו וישבו בני יעקב בחלקת השדה עשרה ימים ואין בא אליהם
למלחמה ויראו בני יעקב כי אין מלחמה ואספו כלם ויבאו עי
שכם וישבו בני יעקב בשכם ויתקבצו כל מלכי האמורי מכל
מקומותם מקץ ארבעים יום ויבאו כלם חברונה אל פני מלך
חברון והיו מספר המלכים אשר באו חברונה להשלים את בני
יעקב עשרים ואחד מלכים ומספר השופים אשר באו אתם סשים
ושלשה שרים ואנשיהם תשע ושמונים ומאה איש ויחננו כל
המלכים האלה ואנשיהם הר חברון ויצא אליהם מלך חברון עם
שלשה שריו ותשעה אנשים עמהם ויתיעצו המלכים האלה ויה
ללכת אל בני יעקב לשלום ויאמרו אל מלך חברון לך אתה
לפנינו עם אנשיך ודברת אל בני יעקב בעדינו ואהרנבוא ויחננו
ומלאתנו את דבריך ויעש מלך חברון כן ובני יעקב שבעים
התקבצו כל מלכי כנען ויחננו בחברון וישלחו בני יעקב כרתים
ארבעה עבדים מעבדיהם לאמרו לכו רגלו את המלכים האלה
ודרשו וחקרו את אנשיהם ואמרו מעט או הרבה והיה
חראים במתי מספר וספרתם את כלם ובאתם וילכו עבדי יעקב
נסת

בסתר אל המלכים האלה ויעשו כאשר צוים בני יעקב ויבואו
אל בני יעקב כיום ההוא ויאמרו אליהם באנו אל המלכים האלה
והנה הם מתי מספר ונספר את כלם והנה שכונים ושמונה ומאתים
איש מלכים ואנשיהם: ויאמרו בני יעקב מתי כספר הם ולא
נצא אליהם כלנו: ויהי בבקר ויקומו בני יעקב ויבחרו מאנשיהם
ששים ושתיים אש ויצאו עמהם עשרה בני יעקב ויחגרו אש כלי
מלחמתו כי אמרו למלחמה באים עלנו כי לא ידעו כי לשלום הם
באים אליהם: ויצא בני יעקב עם עבדיהם אל שער שכס לקראת
המלכים האלה ויעקב אביהם אתם: והי בצאתם והנה מלך
חברון ושלשה שריו ותשעה אנשים עמו באים בדרך מול בני
יעקב: וישאו בני יעקב את עיניהם ויראו מרחוק ויכירו את יפיש
מלך חברון ושריו באים לקראתם ויתיצבו בני יעקב במקומם
בשער שכס ולא הלכו: ומלך חברון הולך הלוך וקרוב הוא
השריו עד געתו אל בני יעקב וישתחוללם ארצה עם שריו:
וישב מלך חברון עם שריו לפני יעקב ובניו ויאמרו לו בני יעקב מה
לך מלך חברון למה באת אינו היום מה תבקש מאתנו: ויאמר מלך
חברון אל יעקב בי אדוני כי מלכי הכנענים וכלם אליכם היום
לעשות עמדם שלום: וישמעו בני יעקב את דברי מלך חברון
ולא אבו לדבריו כילא האמינו לו בני יעקב כי חשבו כי במרמה
דבר אליהם מלך חברון: וידע מלך חברון מרבי בני יעקב כי
לא האמינו אל כל דבריו: ויגש עוד מלך חברון לפני יעקב
ויאמר אליו בי אדוני כי כל המלכים האלה לשלום באו אליכם
כילא באו עם כל אנשיהם: ונסכל כלי מלחמתם לא הביאו
עליהם כי על שלום באת אדוני ובניו באו לבקש: ויענו בני
יעקב את מלך חברון לאמר שלחנא אתה ויבואו כל המלכים
האלה לבדם לפנינו אם באמת תדבר אלנו: וזהו אם יבואו אלנו
בלא כלי מלחמתם ונדרעה כי שלום יבקשו ממנו: וישלח יפיש

מלך

מלך חברון אמר מאשנו אל המלכים ויבאו כלם לפני בני יעקב
וישתחו להם אפים ארצה: וישבו המלכים האלה לפני יעקב ופני
בניו וידברו אליהם לאמר: שמענו את כל אשר עשיתם למלמ
האמורי בחרבכם הקשה ובזרועכם הגדולה מאד כילא עמד איש
מהם בפניכם: ונודא מאד לנפשתינו מכם פן יקראנו כמקרידם
ונבוא אליכם לברות לנו ברית שלום: ועתה כרתו לנו ברית שלום
אמה כאשר לאתנו בניו ולאנעבכם: וידעו בני יעקב כי באבת
באו לבקש השלום מאתם וישמעו להם כל בני יעקב ויכרתו להם
ברית שלום: וישבעו אליהם כל בני יעקב אשר לאינעו בהם וגם
כל מלכי הכנעני נשבעו להם: וישימום בני יעקב למס מהיום
ההוא והלאה: ואחריו באו כל שרי המלכים האלה עמם
אנשיהם לפני בני יעקב ומנחות כידיהם אל יעקב ואל בניו וישתחו
להם אפים ארצה: ויפצרו המלכים האלה בבני יעקב וירחצו
אליהם להשיב את כל השביה אשר שבו משבעת ערי האמורי:
ועקנו כן בני יעקב וישבו את כל השביה את הנשים ואת הטף ואת
כל הבהמה וכל השלל אשר לקחו וישלחו אותם וילכו איש לעירו:
וישתחו כל המלכים האלה עד אל בני יעקב וישלחו ויביאו איהם
מנחות רבות בימים ההם: וישלחו בני יעקב את המלכים האלה
ואת אנשיהם וילכו מאתם לשלום אל עריהם וגם בני יעקב שבו אל
בקומם שכמה: ויהי שלום מהיום ההוא והלאה בין בני יעקב ובין
מלכי הכנעני עד בוא בני ישראל ארץ כנען לנחלה: חציהספר

פרשת וישב

קרי לתקופת השנה ויסע בני יעקב משכם וישבו ויבואו
חברות אל יצחק אביהם וישבו שם: אך צאנם ובקדם
וכל אשר להם רועים בשכם יום ויום במרעה טוב ושמן היה בשכם
בימים

גמים ההם: וישב עקב ובניו וכל ביתם בעמק חברון: והיבימים
 אדם בשנה ההיא שנת מאה שנה ושש שנים לחי יעקב בשנה
 העשירית יבא יעקב מפד' ארס: ותמת לאה אשת יעקב בשנה
 יד' אבתא ז' ותהמישים שיה במותה בחברון: וקברו אותה יעקב
 בנה במערות שדה המכפלה אשר בחברון אשר קנה אברהם
 אשת בני חת לאחוזת קבר: ובני יעקב ישבו עם אביהם בעמק
 חברון וידעו כל יושבי הארץ את גבורת כוחו והי שמעם בכל הארץ:
 ויסקפ בן יעקב ובניו מן אחיו בני רחל אשת יעקב עוד כטנים בימים
 אדם ולא יצא את אחיהם במלחמותם בכל ער האמור: וירא
 יוסף את גבורת אחיו וגדולתם וישבח אותם ויהללם אך גדל את
 נפשו עליהם ויתנשא בנפשו אליהם: וגם יעקב אביו אהב אותו
 מכל בניו כי בן זקונים הוא לו ויעש לו כנתת פסים באהבתו אותו:
 וירא יוסף כי אהב אביו מכל אחיו ויוסף עוד ויתנשא יוסף על
 אחיו ויבא לאביו רבה רעה עליהם: ויראו בני יעקב את כל מעשה
 יוסף אחיהם אתם ויב' אהב אותם אביהם מכלם וישנאו אתו ולא
 ידברו לשלום כל הימים: והי יוסף בן שבע עשרה שנה והוא
 עדינו גדל את נפשו על אחיו ויאמר להתנשא עליהם: בעת ההיא
 חלם חלום ויבא אל אחיו ויגד להם את חלומו: ואמר אל חלום
 חלמתי והנה בלעו מאלמים אלומות בשדה ותקס אלומותי ונת עב
 מארץ ויסכבוה אלומותי כס וישתחוו לה: וענו אותו אחיו ואמרו
 לו מה החלום הזה אשר חלמת התאמר בלבך למלך או למשול
 עלינו: ויב' עוד ויגד הדבר ליעקב אביו וינשק יעקב את יוסף
 בשמש את הדברים מפיו ויברך יעקב את יוסף: ויראו בני יעקב כי
 ברך אביהם את יוסף וינשק אותו ויאהברו מאד וקראו בו נא
 ישנאו אתו עוד: והי אחר כן ויחלום עוד יוסף חלום אחר ויכפר
 את החלום לאביו ולעני אחיו: ואמר יוסף אל אביו אל אהוהנה
 חלמתי חלום עוד והנה השמש והירח והאמה עשר בכניס מנתחלי

לו וישמע אביו את דבריו ויאמר חלומי וירא כי אחיו שונאים את
 יוסף בדבר הזה ויגער יעקב ביוסף לפני אחיו על הדבר הזה לאמר
 מה החלום הזה אשר חלמת ותגדל את נפשך על אחיך הגדולים
 ממך: התחשוב בלבבך אשר בוא נבוא אני ואמך ואחד עשר אחיך
 להשתחוות אליך כי תדבר כדברים האלה: ויקנאו בו אחיו על כל
 דבריו ונחלצותיו ויוסף עוד שונא אותו ויעקב שמר את החלומות
 בלבו: ויהיה היום וילכו בני יעקב לרעות צאן אביהם בשכם כי עודם
 רועים בשכם בימי ההם: והיו בהיות בני יעקב רועים בשכם
 ביום ההוא ויתמהמו ויעבור עת האסף כל המקנה ולא באו: וירא
 יעקב כי התמהמו בניו בשכם ויאמר יעקב בלבו פן יקומו עליהם
 איש שם להלחם בס על כן התאחר בנאם היום הזה: ויקרא יעקב
 אל יוסף בנו ויצוהו לאמר: הלא אחיך
 אחר הצעיר בזה מחזק על מה
 ועל מה רצה לרדף את עלוס
 הכל והיו היום יהיו נכעו מעם
 כי קרוב הדד בין חבריו לטכ
 ומתנת חמשתם ליעקב לא כי
 עבר עת האסף במקנה ופתר
 יעקב משום מלחמה

אל יוסף בשכם היום והנה לא באו עד עתה
 לך נא וראה איפה הם והשיבני דבר אר
 שלום אחיך ואת שלום הצאן: וישלח
 יעקב את יוסף בנו מעמק חברון ויבא יוסף
 אל אחי שבמת ולא מצאם: וילך יוסף
 בשדה אשר אצל שכם לראות אנה פנו אחיו וילך ויתערה בדרך
 במדבר ולא ידע אנה ילך: וימצאם מלאך בדרך בשדה
 ויאמר אליו יוסף יוסף אנה הלך וכמה תבקש: ויאמר יוסף אל מלאך
 "צאת אחי אנכי מבקש הלא שמעת איפה הם רועים: אמר מלאך
 יוסף דאיתי את אחיך רועים פה ושמעתו אומרים ללכת להם לרעות
 בדותן: וישמע יוסף בקול מלאך וילך דותינה אל אחיו וימצאם
 ויבא יוסף אל אחיו ובטרום יקרב לפניהם
 ויבא יוסף אחיו מרחוק ויתעצו עליו להמיתו: ויאמר שמעון אל אחיו
 הנה בעל החלומות בא אלנו היום הזה: וערתה לכו וטרתה
 ונשליכהו באחד רבדות אשר במדבר הזה והיה בבקשו אחיו
 אבני

אָבִיו מִמֶּנּוּ וְאָמְרָנוּ חַיָּה רַעָה אֲכַלְתֶּהּ׃ וַיִּשְׁמַע רְאוּבֵן אֶת דְּבַר
אָחִיו עַל יוֹסֵף וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם אַל תַּעֲשׂוּ הַדָּבָר הַזֶּה וְאִיךָ נִשְׂא פָנֵינוּ
לְפָנֵי יַעֲקֹב אֲבֵינוּ׃ אַךְ הִשְׁלִיכוּ אוֹתוֹ אֶל הַבּוֹר הַזֶּה לְמוֹת שָׁם וַיֵּד
אֶל תְּשַׁלְּחוּ בּוֹ לִשְׁפוֹךְ דָּמוֹ וְרְאוּבֵן אָמַר לְמַעַן הַצִּילְהוּ מִיָּדַי לְהַשִּׁיבוּ
אֶל אָבִיו׃ וְהִי כִּאֲשֶׁר בָּא יוֹסֵף אֶל אָחִיו וַיִּשָּׁב לְפָנֵיהֶם וַיִּקְוִמוּ עָלָיו
וַחֲזִיקוּ בּוֹ וַיִּכְרְדוּ לְאֶרֶץ וַיִּפְשִׁטוּהוּ מִכְתָּנַת הַפְּסִיסִים אֲשֶׁר עָלָיו׃

וַיִּקְחֻהוּ וַיִּשְׁלִיכוּ אוֹתוֹ הַבּוֹר הַזֶּה וְהַבּוֹר רֵיק אֵין בּוֹ מִיֵּם כִּי אִם נַחֲשִׁים
וַעֲקָרִים׃ וַיִּרְא יוֹסֵף מִפְּנֵי הַנַּחֲשִׁים וְהַעֲקָרִים אֲשֶׁר בְּכוֹר וַיַּצַּעַק
יוֹסֵף בְּקוֹל גָּדוֹל וַיִּסְתַּר יְיָ אֶת הַנַּחֲשִׁים וְאֶת הַעֲקָרִים בְּקִירוֹת הַבּוֹר
וְלֹא הָרִיעוּ לְיוֹסֵף׃ וַיִּקְרָא יוֹסֵף מִתּוֹךְ הַבּוֹר אֶל אָחִיו וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם
מָה עֲשִׂיתֶם לִכְסוּמָה חֲטָאתִי לָמָּה לֹא תִירְאוּ מִפְּנֵי בְעָדָי׃ הֲלֹא
אָבִי עִצְמְכֶם וּבִשְׂרָכֶם וַיַּעֲקֹב אֲבִיכֶם אֲבִי הוּא וְלָמָּה תַעֲשׂוּ לִי הַדָּבָר
הַזֶּה הַיּוֹם וְאִיךָ תִּשְׂאוּ פָנֵיכֶם לְפָנַי יַעֲקֹב אָבִי׃ וְהִי צוֹעֵק וַקִּירָא אֶל
רְאוּבֵן מִתּוֹךְ הַבּוֹר וַיֹּאמֶר יְהוּדָה רְאוּבֵן שְׁמַעוֹן וְלוֹי אָחִי שְׂאוּנִי
מִסְּחָשִׁים אֲשֶׁר שִׁמְחָם אוֹתִי כִּי וְרְאוּ הַיּוֹם אֶת פָּנַי יְיָ וְאֶת פָּנַי יַעֲקֹב
אָבִי וְאִם אֲנִי חֲטָאתִי לָכֵס׃ הֲלֹא בְנֵי אֲבֵרָהִם יַצַּחֵק וַיַּעֲקֹב אֹתָם
אֲשֶׁר אִם רְאוּ יָתוּם עָלָיו וְרַחֲמוּ וְאִם רַעֲבֵי יֹאכְלוּהוּ לְחֶם וְאִם צָמֵא
יִשְׁקוּהוּ מִיֵּם וְאִם עָרוֹם יְכַסּוּהוּ׃ וְאִךָ אֹתָם לֹא תִרְחַמוּ עַל
אָחִיכֶם כִּי עִצְמְכֶם וּבִשְׂרָכֶם אֲנִי וְאִם חֲטָאתִי אֲלֵיכֶם הֲלֹא תַעֲשׂוּ
בְעִבּוֹר אָבִי׃ וַיֹּסֵף מַדְבֵּר אֶת כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה מִתּוֹךְ הַבּוֹר
וְלֹא שָׁמַע אָחִיו אֵלָיו וְלֹא הִטּוּ אֶת אוֹזְנֵיהֶם לְכָל דְּבַר יוֹסֵף וְהִי
צוֹעֵק וּבּוֹכָה בְּתוֹךְ הַבּוֹר׃ וַיֹּאמֶר יוֹסֵף מִיִּתֵּן וַיִּדַּע אֲבִי הַיּוֹם אֶת
הַמַּעֲשֵׂה אֲשֶׁר עָשׂוּ לִי אָחִיו וְאֶת הַדְּבָרִים אֲשֶׁר דִּבְּרוּ אֲלֵיהֶם׃

וַיִּשְׁמַעוּ כָּל אָחִיו אֶת צַעֲקָתוֹ וְאֶת בְּכִיָּתוֹ בְּתוֹךְ הַבּוֹר וַיֵּלְכוּ
רְאוּבֵן וַיִּתְרַחֲקוּ מִן הַבּוֹר לְמַעַן לֹא יִשְׁמַעוּ אֶת צַעֲקַת יוֹסֵף וְאֶת
בְּכִיָּתוֹ בְּכוֹר׃ וַיֵּלְכוּ וַיִּשְׁבוּ מִנֶּגֶד הַרְחָק כַּמֶּטֶחַי קִשְׁרָת וַיִּשְׁבוּ
שָׁם לֹאֲכַל לֶחֶם׃ וְהִי הֵמָּה אוֹכְלִים וְהִיעֲצוּ יַחַד מָה לַעֲשׂוֹת לוֹ

אם להמית ואם להשיבו אל אבינו: הטה מתעצים וישאנו עיניהם
 ויראו והנה ארחת ישמעאלים בארץ מרחוק מדרך גלעד הולכים
 לרדת מצרימה: ויאמר אליהם יהודה מה ביצע בני נדהג אנחנו את
 אחינו פן ידרשו אל הים ממנו: זאת היא העצה הישנה עליו אשר
 תעשו לו והנה ארחת הישמעאלים הזאת הבאה עלינו הולכת דרך
 מצרים: עתה לפונם מכרדו אליהם וידעו אלהה בונתם וליבותו
 אל דרכם ואבד בין אנשי כל הארץ וימותו לא נמחות אנחנו בידעת
 ויטב הדבר בעיני אחיו ועשו כדבר יהודה: ויהי הם מדברים
 בדבר הזה ובטרם באה נגדם ארחת הישמעאלים ויעברו מאצלם
 שבעה אנשים מדנים סודרים: ויהי בעדם ויצמא למים וישאנו
 עיניהם ויראו את הבור אשר יוסף שם ויראו והנה עליו כל שקף
 למיניהו: וירצו האנשים המדנים ההם אל הבור לשחות מים כי
 חשבו כימים בו ויבואו לפני הבור וישמע את קול יוסף צועק ובוטח
 בבור וישקיפו אל הבור ויראו והנה נער יפה תאר ויפה מראה מאד:
 ויקראו לו ויאמרו לו מי אתה זמי הביאך הלום ומי שמך בבור הזה:

אמר הנער אחר קריאתך כל
 ענין זה המכירה עד פוטיו'
 תבין ותדע איך זה הספר
 הזכירתי, מכמה כלכלי' טיט
 למס' זל מי הם מדנים ומי הם
 מדנים ועיין בהרש"ש זל כל רש"י
 זל ותראה כמה נדחקו רש"י זל
 ובהרש"ש זל והמל"כ זל - כלכל
 העולה כי המדנים העלו יוסף
 מן הבור ולהם נמכר פעם
 ראשון ור"ל כפי רש"י זל שאמר
 וימסכו בני יעקב את יוסף כו'
 דק המדריכים העלוהו - אבל
 אחיו ראשונה ראו ישמעאלים
 ולהם חשכו למוכרו וכתבננו

במדבר: ויתנו כלם את ידם וישאו את
 יוסף וימסכו ויעלוהו מן הבור ויקחהו
 וילכו להם לדרכם: ויעברו מאצל אחיו
 ויראו אחיו את יוסף ביד המדנים ויאמרו
 אליהם למה תעשו את הדבר הזה לקחת
 את עבדנו מאתנו ותלכו לכם: הלא
 אנחנו אשר שמנו את הנער הזה בבור כי
 מרד בנו ותבאו אתם ותעלו אותו ותוליכו
 אותו ועתה רתנו לנו את עבדנו: ויענו
 המדנים ויאמרו אל בני יעקב הזה הוא
 עבדכם או הוזה ישרת אתכם אולי אתם
 כלכם עבדים לרבי הוא יפה תואר ויפה
 מראה

מדאה וטוב רואי הוא מכלכם ולמה
 הדברו כלכם אלינו כזבים: ועתה לא
 נשמע לדבריכם ולא נאזין איכם כי אנחנו
 מצאנו את הנער בכור במדבר ונקדדו
 ונלך: ויגשו אליהם כל בני יעקב ויקומו
 עליהם ויאמרו אליהם תגו לנו את עבדינו
 ולמה תמותו כלכם לפי חרב: ויצעקו
 עליהם המדינים וישליפו כלם את
 חרבותיהם ויגשו להלחם בבני יעקב:
 והנה שמעון קם ממושבו עליהם וידלג
 בארץ וישלוף את חרבו ויגש אל המדינים:
 ויצעק צעקה גדולה לפניהם ורתשמע
 צעקתו למרחוק ותרעש הארץ מצעקת
 שמעון: ויראו המדינים מפני שמעון
 ומקל צעקתו ויפלו על פניהם ויבהלו
 מאד: ויאמר אליהם שמעון הלא אנכי
 שמעון בן יעקב העברי אשר החרברתי
 את כל עיר שכס לבד ואת ערי האמורי
 עם אחי: כה יעשה לי אלהים וכה יוסף
 בי אם באו אתכם בל אנשי מדין אחיכם
 וגם מלכי כנען אתכם לא יוכלו להלהם

הדבר כי מכרוהו למדינים:
 והמדינים מכרוהו אחז
 לישמעאלים ההם והישמעאלים
 מכרוהו למררים אחז והמדיני
 מכרוהו אחרת לפנוטופר וזוה
 יכולנו מרוחק המס' זל דוק
 ותסכח ואפשר כי זשה על ג'
 פשעי ישראל וכו' זל כי הג'
 פעמים שנמכר יוסף כולם הם
 פשעי ישראל כי הם הסבה
 הא' וחולם היה אפשר שימחל
 להם כולם אמנם על חרבע זל
 על הפעם הר שנמכר למכרים
 חיו קשה מכולם כי עבד הנמכ'
 סס קשה להסיבו אל מקומו כי
 מערכת מכרים תחייב לבלתי
 צאת מס' אבל אני לא אשיבינו
 בקמיה ושיפור הכתוב כך על
 ג' פשעי ישראל ועל חרבעה זל
 שהג' וכשהם גם כן חרבעה
 שהם כולם פשעי ישראל חולם
 הג' לחוד שאינם קשים כל
 והד' יותר קשה מכולם וכי לא
 אשיבנו מהגלות ההוא חז'
 וביאר חותם במס' על מכרם
 בכסף דריק וכו'.

ב: ועתה תגו את הנער אשר לקחתם פן אתן ארת בשרכם לעוף
 השמים ולבהמת הארץ: ויראו עוד המדינים מפני שמעון וישאו אל
 בני יעקב בפחד ואימה ובדבר רבה לאמר: הלא כי אמרתם
 עבדכם הוא הנער הזה וימרוד בכם על כן שמתם איתו בכור ומה
 תעשו לכם בעבד אשר ימרוד באדוניו: עתה מכרו אותו לנו ונתנה
 לכם בלא אשר תחפצו בו ווי הפיץ לעשות הדבר הזה לבלתי חטירת

בני יעקב את אחיהם ויראו המדיינים את יוסף יפה תאר ויפח
מראה ויחמדו אותו בלבם ויתחזקו לקנות אותו מאת אחיו וישמעו
בני יעקב אל המדיינים וימכרו אליהם את יוסף אחיהם בעשרים כסף
וראובן אחיהם אין אתם ויקחו המדיינים את יוסף וילכו להם
לדרכם גלעד והמה הולכים בדרך ונחמו המדיינים על אשר
עשו אשר קנו את הנער ויאמרו איש אל רעהו מה הדבר הזה
אשר עשינו אשר לקחנו מאת העברים הנער הזה אשר הוא יפה
תאר ויפה מראה אולי כי גנוב גנוב זה מארץ העברים ולמה עשינו
את הדבר הזה והיה אם יבוקש ונמצא בדינו ומתנו בו והלא
אנשים קשים וחזקים כאשר ראיתם היום את נכורת אחד מהם מכת
אותו אלינו אולי כי כחם ובורעם הקשה גנבוהו מארצו על כן
מכרו אותו במחיר מעט אשר נתתם להם ויהי בדברם הדבר הזה
ויראו והנה ארחת הישמעאלים הבאה בתחלה אשר ראו בני יעקב
הולכת ובאה לקראת המדיינים ויאמרו המדיינים איש אל רעהו
לכו ונמכור את הנער הזה לארחת הישמעאלים הבאים לקראתם
ונקח בו אף את המחיר המעט אשר נתנו בו וניצל מרעתו ויעשו כן
ויגיעו עד הישמעאלים והם וימכרו המדיינים את יוסף לישמעאלים
בעשרים כסף אשר נתנו בו לאחיו וילכו המדיינים לדרכם גלעד וה
ויקחו הישמעאלים את יוסף וירכ בו והו על הגמלים וילכו והו מצרים
וישמע יוסף כי הולכים הישמעאלים מצרימה ויצעק יוסף ויבכה על
הדבר הזה כי התרחק מארץ כנען מאביו ויבך יוסף מאד על הגמל
אשר רכב עליו וירא אותו איש אחד מהם ויורידהו מעל הגמל וילך
ברגליו ובכל זאת היה יוסף צועק ויבכה ויאמר אבי אבי וקם
עליו איש אחד מהישמעאלים והם ויכה את יוסף על הלחי ויוסף עז
יוסף לבכות וילאה יוסף בדרך ולא יכול ללכת ממה נפשתי ויסמו
בלם ויענהו בדרך ויפחידו אותו למען יחריש מהבכי ויראו את
עני יוסף ואת עמלו ויורדו על האנשים ההם השך וכהלהות יבשוד

כד מכהו: ויאמרו איש אל רעהו מה הדבר הזה אשר עשה אלהים
לנו בדרך הזאת: והם לא ידעו כי בעבור יוסף קרה להם הדבר
הזה: וילכו האנשים בדרך ויעברו מדרך אפרת אשר עם קבורת
רחל: ויגע יוסף עד קבר אמו וימהר וירץ יוסף אל קבר אמו ויפול
על הקבר ויבכה: ויצעק יוסף על קבר אמו ויאמר אמי יולדתני
עורי נא וקומי וראה ארתי בנגד ארך נמכר לעבד ואין מרחם: קומי
וראה בנגד והביטי אלי. וראה את דמעות עיני הנזולות על לחיי:
אמי אמי עורי והקיצה קומי וראה את בנגד וכי עמו על צרתו וראה
את לב אחי האכזרי: עורי אמי עורי והקיצה משנתך עמדי וערכי
מלחמותיך נגד אחי איכה שלחו אותי מכתנתי: וימכרו אותי
לעבד זה פעמים ויפרידו אותי מאבי ואין מרחם: עורי וערכי ארתי
טענותיך נגדם לפני האלהים וראי את מי יצדיק האלהים במשפט
ואת מי ירשיע: קומי אמי קומי והקיצה משנתך וראי ארתי אבי
איכה נפשו ולבו עלי ביום הזה עמדי ותחמה ודבר על לבו: ויוסף
עוד לדבר כדברים האלה ויצעק ויבך יוסף בכי גדול על קבר אמו
ויכל לדבר וידום כאבן על הקבר ממר לבו: וישמע יוסף את קול
מדבר איו מתחת הארץ ויענהו בלב מר ובקול בכי ותחנה כדברים
האלה: בני בני יוסף בני שמעתי את קול בכייתך ואת קול צעקתך
ראיתי את דכעותיך: ידעתי את צרתך בני ויצר לי עליך ותוסף לי
יגון רב עלי יגוני: ועתה בני יוסף בני חכה אתי והתחולל לו ואל
תירא בני עמך הוא יציל אותך מכל צרה: קום בני ולך לך
מצרימה עם אדוניך ואל תירא ביה אלהים עמך בני ותוסף לדבר
אל יוסף כדברים האלה ותרום: וישמע יוסף את הדבר הזה
דמה מאד מזה ויוסף עוד לבכות: וירא אותו אחרים אזד
מה ישמע אלים ההם צועק וכובה על הקבר ויחר אפו עליו וזגרהו
משם ויביהו ויקללהו: ויאמר יוסף אל האנשים אמצא חן בעיניכם
אשר תשבוני בית אבי והוא יעשיר אתכם עשר דב: ויענהו ללאמר

הלא

הלא עבד אתה איפה אבך ואמי שלך אבך לא תמכר לעבד במעט
מחיר זה הפעמים: ויחר אפם עליו עוד ויוסיפו להכותו ולייסרו עוד
זיבך יוסף בכי גדול: וירא את עונו יוסף ויוסף ויך את האנשים
זיכרם וישלח עליהם רוח חזק מאד ותחשך עליהם הארץ ויברקו
ברקים וידעמו רעמים ורזרעש הארץ כקול הרעם והרוח החזק
ויבהלו האנשים ולא ידעו אנה ילכו: דיעמדו הבהמות וכל הנמלים
וינהגום ולא יכלו ללכת זכו אותם מיד בצל ארץ: ויאמרו איש אל
רעהו מה זאת עשה להם לנו מה פשענו ומה חטאתינו כי קרה לנו
הדבר הזה הזהים זיען האחד ויאמר אליהם אולי מען עניי העבד הזה
קרה לנו הדבר הזה היום: ועתה חלרנא את פנינו ופצרו בו וימחול
לנו ואנו נרע כאשר למי הרעה הזאת לנו: והיה אסדחם ירחמו
האלהים וידענו כי מען העבד הזה היה לנו כל זה: ויעשו האנשים
בין ותחננו אל יוסף ויפצרו בו למחול להם ויאמרו חטאנו ליי ולך:
עשה הואיל ובקש נא מאלהיך ויסר מעלינו המות הזה כי חטאנו לך:
ועש יוסף כדבריהם וישמע אל יוסף ויסר מעל האנשים ההם את
המכה אשר הכה אותם בעבור יוסף: ויקמו הבהמות מיד ארץ
וינהגום וילכו ויעמד הרוח מעפו ותנת הארץ וילכו האנשים לדרכ
להדת מצרימה: וידעו האנשים ההם כי בעבור יוסף היה להם
המקדה ההוא: ויאמרו איש אל רעהו הנה ידענו כי בארת העבד
הזה היתה לנו הרעה הזאת: ועתה מה לנו להביא על נפשותינו את
המות הזה עוצו לנו עצה מה לעשות לעבד הזה: ויען האחד ויאמר
הלא כיו אמר לנו להשיבו אל אביו: עתה לכו ונשובה אתו ונבואה
אל המקום אשר יאמר ולקחנו מביתו את המחיר אשר נתנו בו
ונלכה לנו: ויען האחד ויאמר הנה כי העצה הזאת טובה מאד
לך לאנכל לעשות בן כירחקו ממנו והדרך מאד ולת נוכל
לשוב מדרךנו: ועק האחד ויאמנ אליהם זאת העצה היעוצה
בוה וממנה לאנסו: המה אנת באים לחוס מצרימה והיה כבואנו
מצרים

עצרים ומכרנו אותו שם במחיר רב וניצל מרעתו: ויטב הדבר הזה
בעיני האנש סויעשוכן וילכו לדרך מצדמה עם יוסף: ובני יעקב
באשר מכרו את יוסף אחיהם אלה מדינים ויך את לבם עליו וינחמו
על מעשיהם ויבקשו ללכת להביאו ולא מצאו: וראובן שב אל
הבור אשר היה יוסף בו לשאת איתו להשיבו אל אביו: ויעמוד
ראובן על הבור ולא שמע דבר ויקרא יוסף יוסף ואין עונה ואין דובר
דבר: ויאמר ראובן אך כי מת יוסף מיראה או כי נחש המיתו: ויבד
ראובן עד תוך הבור ויבקש את יוסף ולא מצא אותו בכור ויעל:
ויקרא ראובן את בנדרו ויאמר הילד איננו ואיך אשיב את אבי עליו
אם מת: וילך אל אחיו וימצא אותם עצבים על דבר יוסף ומתיעצים
יחד איכה ישיבו את אביהם עליו: ויאמר ראובן אל אחיו באתי אל
הבור והנה אין יוסף שם ומרה נאמר לאבינו כי אין אבי מבקש את
הילד כי אם מעמי: ויענהו אחיו לאמר בזה זכות עשינו ויך לבנו
על המעשה הזה אחרכן ומשכ לבקש עלילה מה נשב את יעקב
אבנו על ככה ויאמר אליהם ראובן מה המעשה הזה אשר עשיתם
להוריד שיבת אבינו ביגון שאולה לא טוב: הדבר אשר עשיתם:
וישב ראובן אתם ויקומו כלם וישבעו איש את אחיו לבלתי רגוד
את הדבר הזה ליעקב: ויאמרו כלם כל איש אשר יגיד את הדבר
הזה לאבינו ולביתו או אשר ישמיט את הדבר הזה לכל בני הארץ
ועבדנו כלנו עליו והרגנוהו יחד כחרב: ויבאו בני יעקב איש מאת
אחיו בקטון כגדול על הדבר הזה ואין דובר דבר ויסתירו את הדבר
בלבם: וישבו אחרי כן בגארץ יהד להתיעץ ולבקש עלילה מה
יאמרו אל יעקב אביהם על כל הדברים האלה: ויאמר אליהם
יששבר הנה לכם עצה אם טוב בעיניכם לעשות כדבר הזה: קחו
לבם את הכתנת אשר ליוסף וקרעו אותה ושהטו שעיר עי
וטבלתם אותה בדמו: ושלחתם אותה לאבינו והיה בראותו אותה
יאמ' חיה רעה אכלתהו על בן קרעה את כתנתו והנה רכנו בכנתתו:

והיה

נדויה בעשותכם הרבה דעה וקנינו אנתנו מתלונת אבינו: ורחיש
 בעיניהם עצת יששכר ושמעאליו ויעשו כדבר יששכר אשר יעץ
 אותם: וימרו ויקחו את כתנת יוסף ויקרעה ושהמו שיעיר עינים
 ויטבלו את הכתנת בדם השעיר וירכסוה בעפר: וישלחו את
 הכתנת כיד נפתלי אל יעקב אביהם ויצווהו לאמר כדברים האלה:
 אנחנו אספנו את המקנה הנבוא עד דרך שבכם והלאה: ונמצא את
 הכתנת הזאת במדבר על הדרך שבולה בדם ובעפר ועתה הכר נא
 הכתנת בנך היא אכלא: וילך נפתלי תבוא אל אביו ויתן לו את
 הכתנת וידבר אליו את כל דברי אהיו אשר צוו אותו: וירא יעקב את
 כתנת יוסף ויכירה ויפול על פניו ארצה וידוס כאבן: ויקם אחרים
 ויצעק בקול גדול ובכיו ויאמר כתנת יוסף בני הוא: ויכיר יעקב
 וישלח אל בניו עבד מעבדיו וילך אליהם וימצאם באים בדרך עם
 הצאן: ויבאו בני יעקב אל אביהם בערב והנם קרועים בגדים ואדמה
 על ראשם וימצאו את אביהם צועק וכוכה בקול גדול: ויאמר יעקב
 אל בניו הלא תגידו לי מה היתה הכאה עלי פתאום ביום הזה: ועש
 את יעקב אבידם לאמר אנחנו באים היום כאשר נאכפו הצאן
 ונבוא עד עד שבכם במדבר על הדרך: ונמצא את הכתנת הזאת
 פלאהם בארץ ונכיר אותה ונשלח אותה אליך התוכל להכירה:
 וישמע יעקב את דברי בניו ויצעק בקול גדול ויאמר כתנת בני ה
 דעה אכלתהו טרוף טרוף יוסף: כי אנכי שלחתהו אליכם היום
 לראות את שלומכם ואת שלום הצאן להשיבני דבר מאהבם: וילך
 כאשר צויתיהו ותקראן אותו כאלה היום הזה ואני אמרתי כי אהבם
 הוא בני: ויענו ויאמרו בני יעקב לא בא אלינו ולא ראינו אותו משת
 צאתנו מאתך עד פתיהו כשמוע יעקב את דבריהו צעק עוד צעקה
 גדולה ויקס ויקרע שמלותיו וישם שק במתניו ויכרה בכיו גדול:
 ויספור וישא את קולו בכיו ויקרא ויאמר כדברים האלה: יוסף בני
 בני יוסף שלוח שלחתיך היום אל שלום אחיך והנה נטרפת מיד
 היתה

היתה זאת לך בני: צר ליעליך יוסף בני צר ליעליך מה מתקרת ל
 בחיים ועתה מה מרה עלי מותך מאד: מי יתן מותי תחתך היום בני
 יוסף בני צר ליעליך מאד בני: בני בני יוסף בני אנה אתה ואיפה נפשך
 עורה עורה ממקומך ובא וראה את צרת: עליך בני יוסף: בא נא
 וספור דמעות עיני הנזלות על פני והעליתם לפני וישוב אפו ממני:
 איד נפלת יוסף בני ביד אשר לא נפל אדם למינס היות עולם עד היום
 הזה: כי מכת אויב הוכית מוסר אכזרי אך ידעתי כי על רוב עונותי
 היה לך הדבר הזה בני: עורה נא וראה מה מרה עלי צרתך בני ואף
 לא גדלתך ולא טפחתך וגם רוח ונפש לא נתתי בך: כי אם האלהים
 אשר יצר אותך והוא בנה את עצמותך ויתן עריהם בשר מלמעלה
 ויפת באפך נשמת חיים ויתן אותך אלי: זאולם האלהים אשר נתןך
 אלי הוא אשר לקח אותך ממני ותקראן אותך באלה היום הזה: וכל
 מעשה האלהים טוב: ויוסף יעקב לדבר על יוסף כדברים האלה
 ויבך בכי גדול ויפול לארץ וידאם כל בני יעקב את צרת אביהם
 וינחמו על אשר עשו ויבכו גם הם בכי גדול: ויקם יהודה ויקח את
 ראש אביו מעל הארץ ושם אותה בין ברכיו ויסר את דמעות אביו
 מלחייו: ויבך יהודה בכי גדול מאד וראש אביו על ברכיו ודומם
 כאבן: ויראו בני יעקב את צרת אביהם וישאו את קולם ויוסיפו עוד
 לבכות ויעקב עודנו נופל בארץ כאבן דומם: וקימו כל בניו וכל
 עבדיו וכל בנות עבדיו ויסובכו והו לנחמו וימאן להתנחם: ויקמו כל
 בית יעקב ויספרו מספר גדול על יוסף ועל צרת אביהם: ויגעה דבר
 ליצחק בן אברהם אבי יעקב ויבך בכי גדול על יוסף הוא וכל ביתו:
 ובא מהמקום אשר גר שם בחברון ואנשיו עמו וינחם את יעקב בנו
 וימאן להתנחם ויהי אחרי כן ויקם יעקב מה ארץ ודמעותיו נוזלות על
 פניו ויאמר א בני קימו וקחו חרבות יכסו ויכסו קשתותיכם וצאו העדה
 ובקשו אולי תמצאו נויית בניו הבאת אותם ויקברתיהם: ואתם בקשו
 ונא בעד החיות ויצודו אותם ואשר תמצאו לקראתכם בראשון והפשת

אותה והבאתם אותה אלני: אולי יראהני בעניי היום הזה והבין לכם
 את אשר טרף אל בני והבאתם אלי ואנקום נקמת בני: ועשובני
 כאשר צורה אביהם וישכימו בבקר ויקחו איש חרבו וקשתו ביד
 ויצאו השדה לצוד החיות: ויעקב עידנו צועק ובוכה הולך ובג
 בבית ומכה כף אל כף ויאמר יוסף בני יוסף בני: ובני יעקב הלכו
 המדברה אל החיות לתפשס והנה לקראתם זאב אחד ויתפשוהו
 ויביאוהו אל אביהם: ויאמרו אליו זאת מצאנו כדאשונה נביא אותו
 אליך כאשר צויתנו ואת גויית בנג לא מצאנו: ויקח יעקב את החיה
 מיד בני ויצעק עוד בקול גדול ובככי ובידו החיה: ויאמר במר לב
 נפש אל החיה מדוע אכלת את יוסף בני ואיך לא יראת מאהי הארץ
 ומצרתני על יוסף בני: ותאכל את בני חנם על לא חמס ותשימני עליו
 ולכן האלהים יבקש את נרדף: ויפתח " את פי החיה בעבור נחם
 את יעקב בדבריה: ותען את יעקב ותדבר אליו בדברים האלה:
 חיה האלהים אשר בראנו בארץ וחי נפשך אדוני לא ראיתי ארת בנג
 ולא טרפתיהו: אך מארץ רחוקה באתי לבקש את בני גם אני בני
 כאשר קרה לך עם בנג קרה לי עם בני גם אני כי זה עשרה ימים אשר
 באתי בארץ הזאת מבקש את בני אשר הלך מאתי היום שנים עשר
 יום ולא ידעתי אנה הוא ואם מת ואם חי הוא: ואבא היום בשדה
 לבקש את בני וימצאו אותי בנג וירת פשוני ויוסיפו לייגן על בני
 ויביאו אותי אליך היום ואדבר אליך את כל דברי: ועתה בן אדם
 הנני בידך ועשית לי כטוב בעיניך היום: אך חיה האלהים אשר בראנו
 בארץ לא ראיתי את בנג ולא טרפתיהו ולא בא אלפי בשר אדם כל
 ימי חיי: ויהי כשמוע יעקב את דברי החיה ויתמה מאד וישלח
 מידו את החיה ותלך לדרכה: ויעקב עודנו צועק ובוכה על יוסף
 יום יום ותאכל יעקב על יוסף ימים רבים: ובני ישמעאל אשר קט
 את יוסף מאת המדינים מאת אחיו הלכו מצרימה עם יוסף ויבואו
 עד גבול מצרים: ויהי כאשר הקריבו לבוא מצרימה ויפגעו ארבעה
 אנשים

.שש נני מדין בן אברהם יצאו מארץ מצרים לדרבם: ויאמרו
 אליהם הישמעאלים התהפצו בעבד הזה לקנות אותו ממנו ויאמרו
 תהו לנו: ויתנו את יוסף איהם ויראו אותו והנה נער יפה כראה מאד
 ויקניו מהם בחמשת שקלים: ויבואו הישמעאלים מצרימה
 לדרבם וגם המדנים שבו מצרימה ביום ההוא: ויאמרו הכדנים
 איש אל רעהו והנה שמענו כי פוטיפר סרים פרעה שר הטבחים
 מבקש עבד טוב אשר יעמוד לפניו לשרתו ולהפקד אותו על ביתו
 ועל כל אשר לו: עתה לכו ונמכרנו אליו באשר נחפוץ אם יוכל
 לתת לנו את אשר הפצנו בו: וילכו המדנים ההם ויבאו בית פוטיפר
 ויאמרו אליו שמענו אשר אתה מבקש עבד טוב לשרתך: הנה
 אתנו עבד אשר כרצונך אם תוכל לתת לנו את אשר הפצנו בו
 ונמכרנו לך: ויאמר פוטיפר הביאוהו לפני ואראנו והיה אם ייטב
 בעיני ונתתי לכם את אשר תחפצו בו: וילכו המדנים ויביאו את
 יוסף ועמידהו לפני פוט פר וראהו ויישר בעיניו מאד: ויאמר
 אליהם פוטיפר הגידו נא לי אשר תחפצו בנער הזה ויאמרו אדבע
 מאות כסף חפצנו בו: ויאמר פוטיפר אני אתן לכם אם תביאו אלי
 מוכרו אליכם ותנידו לי את דברו אולי גנוב הוא: כיהנער הזה לא
 עבד ולא בן עבד הוא כידם טוב ויפה אני רואה בו: וילכו המדנים
 ויביאו לו הישמעאלים אשר מכרוהו אליהם ויודו אליו ויאמרו עבד
 הוה ואנחנו מכרנו אותו אליהם: וישמע פוטיפר את דברי
 הישמעאלים וישקול פוטיפר אל המדנים את הכסף אשר דברו לו
 אדבע מאות כסף ויתנהו ביד הישמעאלים לתתו אל המדנים:

ויקחו המדנים את הכסף מיד הישמעאלים וילכו לדרבם וגם
 הישמעאלים שבו אל מקומם: ויקח פוטיפר את יוסף ויביארו אל
 ביתו וישרת אותו: וימצא יוסף חן בעיני פוטיפר ואמן בו ויפקדו
 על ביתו וכל אשר לונתן בידו: והיו יוסף ויהו איש מצליח
 ויברך את בית פוטיפר בגלל יוסף: ויעווב פוטיפר את כל אשר

לו ביד יוסף ויהי יוסף הוא המוציא והוא המביא ועל פיו יהיה כל
 דבר בבית פוטיפר: ויוסף בן שמונה עשרה שנה בחר יפה עינים
 וטוב רואי וכמורתו לא היה בכל ארץ מצרים: בעת ההיא בהיות
 יוסף בבית אדוניו יוצא ובא בבית ומשרת את יו: ותשא זליכה
 אשת אדוניו את עיניה אל יוסף ותראה והנה נער יפה תאר ויפה
 מראה מאד ותחמוד יופיו בלבה: ותדבק נפשה ביוסף מאד
 ותסיתהו יוסים להחיות אתה ותל בישתו בגדי יוסים: ותפתח
 אלה הפסר כי זמה ותשא זליכה את עיניו לראות באשת אדוניו: ותאמר אליו
 אל יוסף אל כי היא נשאה זליכה מה טוב מראך מאד ותארך הלא ראיתי
 כשא את עיניו אליה: בכל עבר לא ראיתי עבד יפה תואר כמותך:
 ויאמר אליה יוסף הלא אשר בדאני בבטן אמי הוא אשר ברא את
 כל האדם: ותאמר אליו מה נאו עיניך כי הרחבת בהם את כל
 יושבי מצרים איש ואשה: ויאמר אליה מה טובם בעדני חיו ואם
 ראיתם בקבר הלא תגוד מהם: ותאמר אליו מה יפוזמה נעמו כל
 דבריך קח נא לך את הכנור אשר בביתונגן כידך ואשמע את דבריך:
 ויאמר אליה מה יפוזמה נעמו דבריך ברי את שבח אלהי ואר
 תהלתו: ותאמר אליו מה יפה מאד שער ראשך הנה כסרק הזהב
 אשר בביתך קח נא לך והסרק את שער ראשך: ויאמר אליה עד מתי
 תדבר אי כדברים האלה עווב לך את כל הדברים האלה מעלי וקום
 ועשה לך את כל דברי ביתך: ותאמר לו איך נדבר בבית ואין מאמר
 כי אם דברך ומאסריך: ובכל זאת לא הביט יוסף לעת ולא נשאת
 עיניו בה ויתן את עינו בארץ למטה: ותאהב זליכה את יוסף כלבה
 לשכב עמה והיה בעת אשר ישב בבית לעשו מלאכתו והבו זליכה
 ותשב לפניו: ותסיתהו בדברים יוסים לשכב עמה או להביט איה
 ולא אבה יוסף לשמוע איה: ותאמ לו אם לא תעש את דברי איכרך
 במשפט מות ואתנה עליך עול ברזל: ויאמר איה יוסף הלא ראיתם
 אשר

וַיֹּאמְרוּ אֵלֶיךָ וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם וְהָיָה כְּאִשְׁרָאֵל יִצְוֶה אֹתָם
מִמַּאֲסֵיךָ וּמִשְׁפָּטֶיךָ וַיְהִי כְּאִשְׁרָאֵל יִכְלֶה עֲלֵיהֶם לִפְתָּחוֹ וּנְפִשָׁתָם
דְּבַקָה בּוֹ וּתְפֹל זְלִיכָה בְּחֹלִי כְּבֹד מִתְּאוֹתָיו וַיָּבֹאוּ כָּל נְשֵׁי מִצְרַיִם
לְבַקְרָהּ וַיֹּאמְרוּ אֵלֶיהָ מְדוּעָאֵת כִּכְהַדְלָה וְזוֹהָ וְאֵת לֹא חִסְרָה דְּבַר
הֲלֹא אִשְׁתְּ שֶׁר נִכְבַּד וְגִדּוֹל מֵאֵד בְּעֵינֵי הַמֶּלֶךְ אֵת הַחִסְרָה דְּבַר מְכַל
אֲשֶׁר תְּאוֹה נִפְשֶׁךָ וַיַּעַן זְלִיכָה אוֹתָם לֵאמֹר הַיּוֹם יוֹדַע לְכֶם עַל מָה
הָיָה לִי הַדְּבַר הַזֶּה אֲשֶׁר רָאִיתֶם אוֹתֵי בּוֹ וְתִצְוֶאתֵי נְעוּרוֹתַי וַיִּשְׁמְנוּ
לֶחֶם לְכָל הַנְּשִׁים וַיַּעֲשׂוּ כֵן וַתַּעֲשׂ לָהֶם מִשְׁתֵּה וַיֹּאכְלוּ כָּל הַנְּשִׁים
בְּבֵית זְלִיכָה וְתַתֵּן בִּידֶם אֶתְרוּגִים וְתַתֵּן לָהֶם סְבִינִים לְקַלֵּף
הָאֶתְרוּגִים לְאֹבְלָם וְתִצְוֶוּ לְבִישׁוֹת יוֹסֵף בְּנֵי יִקְרוֹת וּלְהַבִּיאֵם
לְפָנֵיהֶם וַיָּבֹאוּ יוֹסֵף לְפָנֵיהֶם וַיִּבְשְׂוּ כָּל הַנְּשִׁים בְּיוֹסֵף וַיִּרְאוּ אֶת יוֹפְיוֹ
וְלֹא הִפְנוּ אֶת עֵינֵיהֶם מִמֶּנּוּ וַיַּחֲתֹב בְּלִמְסַאת יְדֵיהֶם בְּסִכְנֵינֵי אֲשֶׁר
בְּיָדֵיהֶן וַיִּמְלֹאוּ כָּל הָאֶתְרוּגִים אֲשֶׁר בְּיָדֵיהֶן בְּרִמְסָם וְלֹא יָדְעוּ אֶת
אֲשֶׁר עָשׂוּ אֶךְ הַבִּישׁוֹ לְרֹאוֹת בְּיוֹפֵי יוֹסֵף וְלֹא הִפְנוּ מִמֶּנּוּ אֶת עַפְפֵּיָהֶן
וְתִרְאֵוּ זְלִיכָה אֶת אֲשֶׁר עָשׂוּ וְתֹאמַר אֵלֶיהֶן מָה הַמַּעֲשֶׂה אֲשֶׁר עָשִׂיתֶן
הֲלֹא אֶתְרוּגִים נָתַתִּי לְפָנֵיכֶם לְאֹכֹל וְתַחֲתֹבוּ אֹתָם כָּלְכֶם אֶת יְדֵיכֶן
וַיִּדְעוּ כָּל הַנְּשִׁים אֶת יְדֵיהֶן וְהִנֵּה מִלְּאִים הֵם וַיִּרְדּוּ כֵן עַל כָּל
בְּנֵיהֶן וַיֹּאמְרוּ אֵלֶיהָ כִּי זֶה הָעֵבֶד אֲשֶׁר לְךָ בְּבֵיתְךָ הִרְהִיבֵנוּ וְלֹא
יָבֹלְנוּ לְהַסִּיר עַפְפֵּינוּ מִמֶּנּוּ מִיּוֹפְיוֹ וְתֹאמַר אֵלֵיהֶם הֲלֹא נִרְגַע
אֲשֶׁר רָאִיתֶם אוֹתוֹ וְקִרְרָה לְכֶם הַדְּבַר הַזֶּה וְלֹא יָבֹלְתֶם לְהִרְתָּאֲפֵק
עֲלֵינוּ וְאֵף אֲנִי אֲשֶׁר הוּא בְּבֵיתִי תִמְדַּחְתִּיד וְאִרְאֶה אוֹתוֹ יַיִם יַיִם
הוֹלֵךְ וְכֹא בְּבֵיתִי וְאֵיךְ לֹא אֲדַל וְלֹא אֲמֹת מִזֶּה וַיֹּאמְרוּ אֵלֶיהָ אֲמַת
תְּדַבְרִי בִּי מִיּוֹבֵל לְרֹאוֹת אֶת הַתֹּאֵר הַזֶּה בְּבֵיתוֹ וְתֹאֲפֵק מִמֶּנּוּ וְהֲלֹא
עֲבָדְךָ הוּא וּמִשְׁרַת אֶת בֵּיתְךָ וְלִמָּה לֹא תִדְבַר אֵלַי אֲשֶׁר עָם
לְבַבְךָ וְתַעֲזֹב אֶת נַפְשְׁךָ לְמֹת כְּדַבַּר הַזֶּה וְתֹאמַר אֵלֵיהֶם
מִתְּחִיל אֲנִי כָּל יוֹם לְהַסִּיתוֹ וְלֹא אֲבָה אֶל דְּבָרֵי זֹאת וְאֲנִי חָתוּם כָּל
טוֹבָה וְלֹא מִצְאָתִי בּוֹ דְּבַר עַל כֵּן דָּלוֹתִי כְּאֲשֶׁר רָאִיתֶם אוֹתִי זְלִיכָה

חלתה

חלתה מאד מתאות יוסף יבכד עליה חלילה מאהבתו: וכל אנשי
בית זלכתו ואישה לא דעו את הדבר הזה וכי חלתה זליכה מאהב
יוסף: וישאלוה כל אנשי ביתה לאמר מדוע את ככה דלה וחולה
וזאת לא מסרת דבר: ותאמר אליהם לא ידעתים את הדבר הזה
אשר בא יוסף אלי: וכל הנשים וכל כארבותיה באות יוסף
לראותה וידבר עמה ותאמר אליהן אין זה ביאס מאהבת יוסף:
ותאמר אליה פת: אהו והחזיקי בו בסתר אדויש מעיך ויסר
מלך דק את המות הזה: ותוסף זליכה לחלות מאהבת יוסף ותלך
הלך ודלה עד כילא היה בה בת לעמוד: והיה היום ויוסף עושה
פלאכת אדוניו בבית ותבא זליכה בסתר ותפול עליו פתאום ויקם
יוסף עליה ויתחזק ממנה וישיבה לארץ: ותבכה עליו זליכה
מחמאה אשר בלכבה אליו ותתחנן לפניו בכביה ודמעותיה יורדות
של פניה: ותדבר אליו בקול תחנה ובמרונפש לאמר: הראיתא
השמעת אוהדעת אשה יפה כמוני או טובה ממני אשר אדבר אִיך
ים יוסף ואל מאהבתך ואעש לך את כל הכבוד הזה ולא שמעת
בקולי: ואם על אשר יראת מאדוניך פני יוסף אותך חי המלך אם
יקדך עין בדבר הזה מאדוניך: ועתה שמענא אלי ועשה נא למען
הכבוד אשר כברתך והסר מעלי את הכורת הזה ולכרה אמרת
בעבורי: ותכל לדבר ויען יוסף אותה לאמך חדל לך מעלי ועזוב את
הדבר הזה חלילה חלילה לי מעשות את הדבר הזה לאדוני: הן
ארתי לא ידע אתי מה כבית וכל אשר יש לזנתן בידי: ואיך אעשה
את הדברים האלה בבית אדוני: כיגם הוא כבדני מאד בכיתו גם
הפקד אותי על ביתו וינשאני: אין איש גדול בבית הזה מכני ולא
חשך אדוני ממני מאומה כי אם אותך כאשר את אשתו ואיך תדבר
אלי כדברים האלה ואיך אעשה הרעת הגדולה הזאת והטאתי
לאלהים ולא אשך: ועתה חדל לך עוד מעלי ואל תדבר אלי עוד
כדברים האלה כי אני שומע אל דבריך: וזל כה לא שמעה אל
יוסף

ויקיבדכו אליה את הדברים האלה: אך כסיתה אותי ויוסי
 לשמוע אליה: ויהי אחריכן ויתמלא נחל מצרים על כל גדותיו ויצא
 כל יושבי מצרים וילכו לראות את הנחל בכל בלי שיר כמשפטם
 בארץ מצרים: וגם המלך והשרים יצאו לראות בתופים ובמחולות
 כי שמחה היא גדולה למצרים ויוסי טוב בעת אשר יתמלא ים שיחור
 והלבושם לשמוח על המים: ויהי בעצרת המצרים אל האור
 לשמוח כמשפטם ויצאו גם כל אנשי בית פוטיפר אתם: אך זליכה
 לא יצאה לה כי אמרה חולה אנכי ותשב בבית לבדה בעבור המצא
 לה יוסף ביום ההוא: ויהי בעצתם ותשאר זליכה בבית לבדה ואין
 אחר בבית אתה: ותקם ותעל אל הבית אל היכלה ותלבש בגדים
 כבגדי מלכות: ותשם על ראשה אבנים יקרות מאבני שוהם
 משובצים זהב ובסוף ותיפה ארם פניה ואת בשורה בכל חמרוקי
 הנשים: ותקטיר את ההיכל ואת הבית בקדה ולבונה ותפור בכל
 ההכל מור ואהללות: ותשב אחריכן בפתח היכלה על דרך הבית
 במקום אשר יעבור משם יוסף לעשותו מלאכתו: והנה יוסף בא
 מהשדה ויבא הביתה לעשות מלאכת אדונו: ויבא עד המקום
 אשר יעבור משם וירא את כל מעשה זליכה וישב אחורנית: ותרא
 זליכה את יוסף שב אחורנית מפניה ותקרא לו לאמר בנה לך יוסף
 בוא אל מלאכתך והנני פניתי את הדרך עד עכשך אל מושביך וישב
 יוסף ויבא הבית ויעבור משם אל מקום מושבו וישב לעשות מלאכת
 אדונו כמשפטו והנה זליכה באה אליו ותעמוד לפניו כבגדי מלכות
 רח שלמותיה ויצאו למרחוק: ותמהר ורמתוק ביוסף ובבגדיו
 תאמר אליו חיי המלך אם אינך עושה דברי היום תובת: ותמהר
 תשלח את ידה האחרת יתשלוף אתה חרב מתחת בגדיה ותרתן
 לצואר יוסף ותאמר קום ועשה את דברי ואם אין אנה כתהיום:
 ויא יוסף מפניה בעשותה את הדבר הזה ויקם לברוח כלפניה
 ויא תפשה ארם בגדו ממול פניו: והי בגדו בבהלה ורקיע

הבגד אשר החזיקה בזליכה ויעזוב יוסף הבגד ביד זליכה וינס ויצי
הח וצה כירא: ותרא זליכה כי נקרעו בגדי יוסף ויעזבם בידה וי
ותפחד לנפשה מאד פן ישמע עליה הדבר: ותקם ותעש בערס
ותסר את הבגדים אשר לבשה אותם ותלכש את בנדיה: ורחק
את בגדי יוסף ותנח אצלה ותלך ותשב במקום מושב חוליה אצל
ישבה שם טרם צאת אנשי ביתה אל היאור: ותקרא את נער אחד
קטן אשר היה בבית ותצוהו לקרוא אל אנשי ביתה ויבאו אנשי הבית
אליה: ויהי כראותה אותם ותאמר אליהם בקול גדול ובצעקה
ראו אשר הביא אלי אדוניכם איש עברי אל הבית כי בא היום לשב
עמי: ויהי כצאתכם באה ביתה וירא בני אהרן כבית ויבא אל
יוחזק בלשכב עמי: ואחזק בכנדי ויאקדעם ואקרא עליו בקול
גדול: ויהי כהרים קולי ויירא לנפשו ויעזב בגדו לפני ויצאתה
התועה: ולא דברו אנשי ביתה מאומה אך חרה אפם מאד ביוסף
וילכו אל אדונו וידברו לו את דברי אשתו: ויבא פוטיפר אל בית
בחרון אף ותצעק עליו אשתו לאמר: מה הדבר אשר עשית
להביא אל ביתי עבד עברי כי בא אלי היום לצהק בי וכזאת וכזאת
עשה לי היום: וישמע פוטיפר את דברי אשתו ויצו להכות את יוסף
במכות נמרצות ויעשו לו כן: ויהי כהכותם אותו ויצעק יוסף בקול
גדול: וישא עיניו אל השמים ויאמר "אלהים אהרן ידעת כי אצל
נק מכל הדברים האלה ולמה אמות היום על שקר ביד העוילים
הרשעים האלה אשר לא ידעתו אותם: ויהי מידי הכות אנשי פוטיפר
את יוסף ויצעקו בכה עוד: ויהי שם עבד אהרן כעבדי פוטיפר בן
עשת עשר חדש: וינתח את פה הילד וידבר לפני אנשי פוטיפר
המביים את יוסף בדברי האלה לאמר: מה לכם באיש הזה ועל
מה תעשלו את הרעה הזאת שקר אמר דוברת וכוונת ראמר כזה
וכזה היה הדבר: וגד אליהם הילד את כל הדברים על נכון ואת
כל דברי זליכה אל יוסף ויסו הילד אליהם: וישמעו כל האנשים
את

דברי הילד ויתמהו מאד מכל דברי הילד ויכל לדבר הילד
דום: ופושפר נכלם מאד מדברי בנו ויצו את אנשיו לבלתי הכות
את יוסף עוד ויתדלו האנשים מהכות את יוסף: ויקח פושפר את
וסף אמר להביאו במשפט לפני הכהנים השופטים אשר למלך
לשפטו על הדבר הזה: ויבא פושפר ויוסף לפני הכהנים שופטי
המלך ויאמר להם שפטו נא מה משפטי יש לעבד הזה כי כזה וכזה
עשה: ויאמרו הכהנים אל יוסף למה תעשה את הדבר הזה לאדוניך
וען אותם יוסף לאמר לא אדוני כי כזה וכזה היה הדבר: ויאמר
פושפר אל יוסף הלא כל אשר לישמתי בידך ולא חשבת ממך דבר
כי אם אשתי ואיך תעשה לי את הרעה הזאת: וען יוסף לאמר
לא אדוני חיי וחי נפשך אדוני אם אמת הדבר אשר שמעת מאשתך
כי כזה וכזה היה הדבר היום: זה לישנה תמימה היום בביתך
הראות כי עולה אודבר אשר יחייב את ראשי אליך: ויאמרו הכהנים
אל פושפר שלח נא ויבא בנך יוסף הקרוע לפנינו ונראה בו את
הקרע: והיה אם מלפני הבגד היה הקרע ממול פניו היא החזיקתה:
ויבא אליה ובערמה עשתה את כל אשר תדבר אשתך: ויבאו את
בני יוסף לפני הכהנים השופטים וידאו והנה הקרע ממול פני יוסף
ידעו כל הכהנים השופטים אשר היו הציקתהו ויאמרו אין לעבד

הוא משפט מות כי לא עשה מאומה: אך
אמר הכעיר כזה מונן טס
טוב טעם למה סמהו בבית
הסוהר לבד ולא המיתו
כמשפט כל כונד ואחרכא
סמהו מקום אכירי המלך
לא כדברי הספר הזה נוחא
דוק

אשר יותן ובבית הסוהר בעבור
שמעוה אשר יצאה על אשתך מאתו:
שמע פושפר את דבריהם ויקח את יוסף
תהו אל בית הסוהר מקום אשר אסרו
מלך אסירים ויהי יוסף בבית הסוהר
תים עשרה שנה ובכל זאת לא שבה אשת אדוניו מעליו ולא

לה מדבר אל יוסף יום לשמוע אליה: והיו מקץ שלשה
שנים ותוסף זליכה ותלך אל יוסף אל בית הסוהר יום ויום ותסתהו

לשמועא יהוה ותאמר וליכה אל יוסף עד מתי תעמד בבית הזה

אחר הכעיר חספר כי זט
אחרו והוא חספר מן הבית הזה כי נר לי מאר כי גם
מס היתה הולכת לפתחו
והיה רוצה לבאת משם אף
סיהיה במקום אחר וכוה
מקטה מעל יוסף קופית
אשרי הנבר אשר מס ה'
מבטחו ולא פנה אל רהבי
וכו סארזל זה יוסף סכראה
כי בהפך הוא וכמעט כחא
דוק ותסחה ועם היות
טאמר לה אהל טוב סכתי
בבית הזה אף ספק כילה
אמר כן אבל לכבולא כן
ותשובי

בארץ כנען עודם מתאבלים וכוכים על יוסף בימים ההם כי
יעקב להתנחם על יוסף בנו יהי יעקב צועק וכוכה ומהאבל על
יוסף כל הימים והיה בעת ההיא בשנה ההיא היא שנת רדת יוסף
מצרימה כאשר מכרו אותו אחיו וילך ראובן בן יעקב המעלה
ויקח את אלירס בת עזי הכנעני לולאשה ויבוא אליה ותהרד ותולד
אלירס אשת ראובן לואת חנוך ואת פלוא ואת הצדוק ואת כנס
בנים ארבעה ושמעון אחיו לקח את דינה אחותו לאשה ותלד לו
גמאל וימין ואהר ויבין וצחר בנים חמשה ואחר כן בא שמעון

בונה הכנענית היא בונה אשר שבה שמעון מעיר שכם ותהי בנות
לפני דינה ותשרת אותה ויבוא אליה שמעון ותלד לו את ישאול
אחר הכעיר זה הוא הסך ויהודה הלך בערתה היא אל עדולם ויטע
דברו רזל ולפי דברו זה איש עדולם ושמו חירה ורא שם יחיה
הספר כוחא מלת הכנענית בת איש כנעני ושמה עלית בת שוע ויקח
כי כן היתה יובא

יובא

וטאליה: ותלד עלית ליהודה ער ואונן ושילה בנים שלשה:
 ולכו לו ויששכר ארץ הקדס ויקחו לרם משם את בנות יונב
 בן יקטן בן עבר לנשים: וליובב בן יקטן שתי בנות שם הגדולה
 שניה ושש הקטנה ארדה: וקח לו את עדינה ויששכר לקח את
 ארדה ויביאום ארצה כנען בית אביה: ותלד עדינה ללוי גרשון
 קתה ומררי בנים שלשה: וארדה ילדה לו ויששכר תולע ופורה
 ויבן שמרן בנים ארבעה: ודן הלך ארץ מואב ויקח את אפלת
 בת חמורן המואבי לאשה ויביאה ארצה כנען: ותהי אפלת עקרה
 שש רבים אין לה ולד: ויזכור אלהים את אפלת אשת דן אחרי כן
 ותלד ותלד בן ותקרא את שמו חושן: וילכו גד ונפתלי חרונה
 ויקחו משם את בנות אמורם בן עויץ בן נחור לנשים: ואלה שמות
 בנות אמורם שם הגדולה מרימית ושם הקטנה עוצית: ויקח נפתלי
 את מרימית וגד לקח את עוצית ויביאום ארצה כנען בית אביהם:
 ותלד מרימית לנפתלי יחצאל וגוני ויצר ושלים בנים ארבעה:
 ועוצית ילדה לנד צפיון וחגי שוני ואצבון עדי וארודי ואדאלי בנים
 שבעה: וילך אשר ויקח את עדון בת אפלת בן הדר בן ישמעאל
 לאשה ויביאה ארצה כנען: ותמת עדון אשת אשר בימים הרם
 אין לה ולד: והיא אחרי מות עדון וילך אשר עבר הנה ויקח את
 הדורה בת אבימאל בן עכר בן שם לו לאשה: והנערה טובת
 מראה ובעלת שכל ותהי למלכיאל בן עילם בן שם לאשה:
 ותלד הדורה למלכיאל בת ויקרא את שמה שרח: וימת מלכיאל
 אחרי כן ותלך הדורה ותשב בית אביה: והיא אחרי מות אשת אשר
 הלך ויקח את הדורה לאשה ויביאה ארצה כנען: אלה מחאן חרזה
 ויביאום סרח בתה עמה והיא בת שלש שני ותנול ח'ך כדק המתרגם
 הנערה בבית יעקב: והנערה טובת מראה ותלך במע' וסו' בת איתת
 מררי בני יעקב בקדושה לא חסרה דבר ויתן לה חסר מרח'

ובריעה בניש ארבעה: וזבולן הלך לו מדינה ויקח את מרדכי
 מולד בן אכידע בן מדין לאשה ויביאה ארצה בנין: ותלד מרדכי
 לזבולן סרד ואילון ויחלאל בניש שלשה: וישלח יעקב אל ארם
 בן ציבא בן תרח ויקח את מחליא בת ארם אל בנימין בנו ותבוא
 ארצה בנין בית יעקב: ובנימין בן עשר שנים בקהתו את מחליא
 בת ארם לאשה: ותהר מחליא ותלד לבנימין בלעזבכר ואשבל
 גראונעמן בניש חמשה: ואחר כן הלך בנימין ויקח את ערבנת
 זמרן בן אבדהם על אשתו לאשה והוא בן שבעה עשרה שנה ותלד
 ערבת לבנימין אחי וראש מופים וחופים וארד בניש חמשה: ויהי
 בימים ההם וילך יהודה בית שם ויקח את המרבת עלים בן שם
 לער בכורו לאשה: ויבוא ער אל המרבת
 אשתו ותהילול לאשה: ויהי בכורו אליה
 וישחית את זרעו חוצה וירע בעיניו ייחיה
 מעשהו ויכת אותו: ויהי אחריו מות ער
 בכור יהודה ויאמר יהודה אל אונן כאשר
 אשת אחיך ויבס אותה והקם וידע לאחיה
 וידע אונן את תמרו לאשה ויבא אליה:
 ויעש אונן נכחוא כמעשה אחיו וידע ייחיה
 מעשהו וימת גם אותו: ויהי כאשר מת אונן ויאמר יהודה אל תמר
 שבי בתי אחיך עד יגדל שלה בני יהודה לא חפץ עוד בתמר לשלה
 ביאמר יהודה פני מות גם הוא כאחיו: ותקם תמר ותלך ותשבנת
 אכיה ותהי תמר בבית אביה ימים: והיילת תקופת השנה ותמרה
 עלית אשת יהודה וינתם יהודה על אשתו: ויהי אחרי מות עליך
 וילך יהודה ויעל עסר עהו חירה תמנת לגווארת צאנס: והרשע
 תמר כי עלה יהודה תמנתה לגווארת ושללה גדל ויהודה לא חפץ
 בה: ותקם תמר ותסר ארבת בני אלמנויה ותלבש עליה צעף
 ותחלף ותלך ותשב כפתח עינים אשר על דרך תמנת: וידד יהודה
 ויראה

אמר הנעיר בזה כיוח למיהן
 אותם לטריפה כשזיכת כי הוא
 בת טס והוא כהן לחל עליון כי
 הוא מלכי ברק כמו מזכר לעיל
 במקומו והכתו אמר וכת כהן
 כי תחללנו כי באש תשרפרוק:
 א"ה כשפכתו טעם זה לבעל
 תור ח' חזק לי כי כמדומה לו כי
 טעם לח' דרס כן:

וַיִּקְחָהּ וַיָּבֹאוּ אֵלֶיהָ וַתְּהַר לּוֹ׃ וַיְהִי בַעַתְּ לַדְּתָהּ וַהֲנֵה תְּאוּמִים
 בְּבִטְנָהּ׃ וַיִּקְרָאוּ אֶת שֵׁם הָרֵאשׁוֹן פְּרִץ וְשֵׁם הַשֵּׁנִי זֶרַח׃ בַּיָּמִים הָהֵם
 יוֹסֵף בֶּן יַעֲקֹב עֹדֵדְנוּ אֶסּוּר בְּבֵית הַסּוּדֵר בְּאַרְץ מִצְרַיִם׃ בַּעַת הַהִיא
 חָשִׂי פְרַעֲהַ עֹמְדִים לִפְנֵי שַׂר הַמִּשְׁקִים וְשַׂר הָאוּפִים אֲשֶׁר לַמֶּלֶךְ
 מִצְרַיִם׃ וַיִּקַּח שַׂר הַמִּשְׁקִים אֶת הַיַּיִן וַיִּשֶׂם לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ לְשִׁתּוֹת וְגַם
 שַׂר הָאוּפִים שָׂם אֶת הַלֶּחֶם לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ לְאֹכֹל׃ וַיִּשֶׂת הַמֶּלֶךְ מִן הַיַּיִן
 וַיֹּאכַל מִן הַלֶּחֶם הוּא וּכְל עַבְדָּיו וְשָׂרוּ וְאוֹכְלֵי שׁוֹלְחַן הַמֶּלֶךְ׃ וַיְהִי
 חֵם אוֹכְלִים וְשׁוֹתִים וְשַׂר הַמִּשְׁקִים וְשַׂר הָאוּפִים יוֹשְׁבִים עִמָּהֶם׃
 וַיִּמְצְאוּ שְׂרֵי פְרַעֲהַ זְכוּבִים רַבִּים בַּיַּיִן אֲשֶׁר הֵבִיא שַׂר הַמִּשְׁקִים וְגַם
 אֲבָנֵי נֹתֵר נִמְצְאוּ בַלֶּחֶם שַׂר הָאוּפִים׃ וַיִּרְא פְרַעֲהַ אֶת הַמַּעֲשֵׂה אֲשֶׁר
 עָשׂוּ לוֹ שְׂרָיו וַיִּצְוֵ לַיִּסְרֵם וּלְתַתֵּם בְּבֵית הַסּוּדֵר בְּמִשְׁמֵר וַיַּעֲשׂוּ לָהֶם
 קֹבֵשׁ שְׁנֵה עֵשִׂירִית לְמֵאסֵר יוֹסֵף בְּאוֹ עַמּוֹ שַׂר הָאוּפִים וְשַׂר הַכִּשְׁקָן
 בְּמִשְׁמֵר׃ וַיִּפְקֹד שַׂר הַטְּבָחִים אֶת יוֹסֵף לְשֵׁרֵת אֶת שְׂרֵי פְרַעֲהַ וַיְהִי
 שֵׁם שְׂרֵי פְרַעֲהַ בְּמִשְׁמֵר שְׁנֵה רַמִּימָה׃ וַיְהִי מִקֵּץ הַשָּׁנָה הַזֹּאת וַיִּחַלְמוּ
 שְׁנֵה חֲלוּמוֹת בַּלַּיְלָה אֶחָד בְּמִשְׁמֵר אֲשֶׁר הוּא שָׂם׃ וַיְהִי בִּבְקָר
 וַיָּבֹאוּ אֵלֵיהֶם יוֹסֵף לְשֵׁרֵת אֹתָם כַּמִּשְׁפָּט וַיִּרְאוּ אֹתָם וַהֲנֵה שְׁנֵי
 פְנֵיהֶם זֹעֲפִים וְרַעִים׃ וַיִּשְׂאֵל אֹתָם יוֹסֵף לֵאמֹר כִּדּוּעַ פְּנֵיכֶם רַעִים
 זֹעֲפִים הַיּוֹם׃ וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו חֲלוֹם חֲלַמְנוּ וּפְתָר אֵין אֹתוֹ׃ וַיֹּאמֶר
 אֵלֵיהֶם יוֹסֵף כִּפְרוּ נָא לִי אֵת הַלּוּמוֹתֵיכֶם וְהֵאֱלֹהִים יַעֲנֵה אֶת שְׁלוֹמְכֶם
 כַּאֲשֶׁר תַּחֲפִצּוּ׃ וַיֹּסֶפֶר שַׂר הַמִּשְׁקִים אֶת חֲלוֹמוֹ לְיוֹסֵף וַיֹּאמֶר בְּחֲלוֹמֵי
 וַאֲרָאָה וַהֲנֵה גִפְנֵן גְּדוֹלָה לִפְנֵי׃ זַבְגָּן הָיָה וְרָאִיתִי שְׁלֹשָׁה שְׂרָיִים
 וְהַמָּהָר וְתַפְרַח וְתַעַל נֶץ וַיִּכְשִׁילוּ אֶשְׁכְּלוֹתֶיהָ וַיְהִי עֲנָבִים׃ וַאֲקַח
 אֶת הָעֲנָבִים וְאֲשַׁדְּטֵם בְּכּוֹס וְאַתָּן עֲלֵכֶם פְּרַעֲהַ וַיִּשֶׂת׃ וַיֹּאמֶר יוֹסֵף
 אֵלֵי וַיִּשְׁלַשְׁת הַשְּׂרָיִים אֲשֶׁר בִּגְפְנֵן שְׁלֹשַׁת יָמִים הֵם׃ כַּעֲדוֹ שְׁלֹשַׁת
 יָמִים יִצְוֶה הַמֶּלֶךְ וְהוֹצִיאֲךָ מִזֶּה וְהִשְׁיִבְךָ עַל כַּנֶּךְ וְהִשְׁקִית אֶת הַמֶּלֶךְ
 יַיִן כַּאֲשֶׁר הָיִית מְשַׁקְּהוּ בְּרֵאשׁוֹנָה אֲךָ אִמְצֵא חֵן בְּעֵינֶיךָ אֲשֶׁר תִּזְכְּרֵנִי
 אֶל הַמֶּלֶךְ כַּאֲשֶׁר יִטַּב לְךָ וְעָשִׂית עִמְדֵי הַסֵּד וְהוֹצֵאתֵנִי מִן הַכּוֹדֵר

הוזה: כי גנוב נתבתי מארץ כנען ואכבה לעבד במקום היה וגם אשר
 הוגר לכם על אשת אדוני שקר כי שמו אותי בכבוד הוזה חנם: ויען
 שר המשקים את יוסף לאמר אם היטיב יטיב לי המלך כבנת הוזה
 כאשר פתרת לי כל אשר תחפוץ אעשה לך ואוצ אך מן הכבוד הוזה
 וראש האופני כי פתר יוסף את חלום שר המשקים על נכון וינש
 גם הוא וספר את כל הלובו ליוסף. ויאמר אליו בחלומי ואראה
 והנה שלשה סלי חורי על ראשי: ואראה הנה בסל העליון מכל
 מאכל פרעה מעשה אפה והנה העוף אוכל אותם מעל ראשי ויאמר
 אליו יוסף שלשת הסלים אשר ראית שלשת ימים הם: בעוד שלשת
 ימים ישא פרעה את ראשך מעליך ותלה אותך על עץ ואכל העוף
 את בשרך מעליך כאשר ראית בחלומך: בימים ההם והמלכה
 הרה ללדת ויהי ביום ההוא ותלד בן: לכזרים יאמרו וילד בן כבוד
 למלך וישמחו כל מצרים וכל שרי פרעה ועבדו מאד: והימים
 השלישי ללדתו ויעש פרעה משתה לכל שריו ועבדיו חיל ארץ צוען
 וארץ מצרים: ויבואו כל מצרים וכל עבדי פרעה לאכול ולשתות
 עם המלך במשתה בנו ולשמוח בשמחת המלך: וכל שרי המלך
 ועבדיו שמחים בעת ההיא כל שמנות הימים במשתה וישמחו בכל
 כלי שיר וכתופים ובמחולות ובבירת המלך שמנות ימים: ושם
 המשקים אשר פתר לו יוסף את חלומי שכח את יוסף ולא זכר אותו
 אל המלך כאשר דבר לו: כי מאת יי היה הדבר בעבור ענות אלה
 אלה עס היות כי מה קשה למה
 מפי יל על והופאתני מקבלי
 היה אסור כי גם בזה טעה
 מהיה לו לבטוח בהם: אבל
 היכיאה לטלום מכל ח' כי
 בטח רק בהם והו חסכ כי
 בקשתו לבחל מחונת בית לבר
 עם היות טיטל חסור בבית
 אחר

יוסף כי בטח באדם: וישב יוסף אהרין
 בבית הסודר שנתים ימים עד מראת לו
 שתיים עשרה שנה: פ ויצחק בן
 אברהם עודנו חי בימים ההם בארץ כנען
 זקן ומאד בן שמונים ומאת שנה: ועשו
 בנו אחי יעקב היה בארץ אדום ויאחזבה
 הוא ובנו בתוך בני שעה: וישמע עשו
 כי

ויקברו ימי יצחק אביו למות ויבוא הוא אחר עדי יפקיף ויד' המס חמט
 ובניו וביתו ארצה כנען אל יצחק אביו: סלין בכך כלום ואלו הכי
 ועקב ובניו יצאו מהמקום אשר גרו שם וסביביו כמטרה מאד
 בחברון ויבאו כלם אהל יצחק אביהם וימצאו את עשו ואת בניו
 טאהל: וישבו יעקב ובניו לפני יצחק אביהם ויעקב עודנו מתאבל
 על יוסף בנו: ויאמר יצחק אל יעקב הגישה אלי את בניך ואברכם
 ויש יעקב את את אחד עשר ילדיו לפני יצחק אביו: וישם יצחק את
 דיועל כל בני יעקב ויאחז בהם ויחבקם וינשקם אחד אחד ויברכם
 יצחק ביום ההוא ויאמר אליהם "אלהי אבותיכם יברך אתכם
 ויבנה זרעכם ככובכיה שמים לרוב: וגם את בני עשו ברך יצחק
 לאמר ישימכם האלים למורא ולפחד על כל זרואיכם וכל אויביכם:
 ויקרא יצחק אל יעקב ואל בניו ויבא וישיבו לפני יצחק: ויאמר
 יצחק אל יעקב "אלהי כל הארץ דבר אלי לאמר לזרעך אתן את
 הארץ הזאת לרשתה: אם ישמרו בניך את חקותי ואת דרכי
 וחקמותי להם את השבועה אשר נשבעתי לאברהם אביך: ועתה
 בני למד את בניך ואת בני בניך ליראה את "וללכת בדרך הטובה
 אשר יטב בעיני "אלהיך: בי אם שמור תשמרון את דרכי "ואת
 חקותי וגם יישמור לכם את ברייתו את אברהם והיטיב לבסול זרעכם
 כל הימים: ויכל יצחק לצוות את יעקב ואת בניו ויגוע וימת ויאסף
 את עמו: ויפול יעקב ועשו על פני יצחק אביהם ויבכו ויצחק מן
 טאת שנה ושמונים שנה במותו בארץ כנען בחברון: וישאו אותו
 בניו אל מערת המכפלה אשר קנה אברהם מאת בניחת לאחוזת
 קבר: וכל מלכי ארץ כנען הלבו עם יעקב ועשו לקבור את יצחק
 ועשו כל מלכי כנען ליצחק כבוד גדול במותו: ובני יעקב ובני עשו
 הילכים יחפיו רגל סביב המטה הלוך וקניז עד נעתם אל קרית
 הארבע: ויקברו יעקב ועשו את יצחק אביהם במערת המכפלה
 אשר בקרית הארבע בחברון: ויקברוהו בכבוד גדול מאד כקבור

את המלכים: ויספרו לו יעקב ובניו ועשו ובניו וכל מלכי כנען מספר
גדול וכבר מאד ויבררו ויתאבלו עליו ימים רבים: ויהי אחרי מות
יעקב ויעזוב את כל מקנהו ואת קנינו ואת כל אשר לו לבניו: ויאמר
עשו אל יעקב הבה נא את אשר הניח אבינו אלינו ונחלקהו לשנים
ואני אבחר ויאמר יעקב כן נעשה: ויקח יעקב את כל אשר דנה
להם יצחק כארץ כנען את הבהמה ואת העושר וארץ כל הדנוש
ויחץ אותו יעקב לשנים לפני עשו ובניו: ויאמר אל עשו הנה כל אלה
לפניך עתה בחר לך מהם את החצי אשר תקח לך: ויאמר יעקב
אל עשו שמע נא אחי לאשר אדבר אליך לאמר: "אלהי השמים
והארץ דבר לי אבותינו אברהם ויצחק לאמר לזרעך אתן את הארץ
הזאת לרשתה עד עולם: עתה הנה כל אשר עזב אבינו לפניך והנה
כל הארץ לפניך בחר לך מהם את אשר תחפוץ: אם את כל הארץ
תחפוץ קחנה לך ולבניך עד עולם ואני אקח את העושר הזה: ואם
את העושר תחפוץ קחנו לך ואני אקח ארץ הארץ הזאת לילבני
לרשתה עד עולם: ושם היה נביות בן ישמעאל עם בניו בארץ ארץ
עשו ביום ההוא וימעיץ עמו לאמר: כזה וכזה דבר אלי יעקב וכזאת
וכזאת השיבני עתה עצה עצתך ונשמענה: ויאמר אליו יעקב וכזאת
הדבר הזה אשר ידבר יעקב אליך הנה כל בני כנען יושבים בארצם
לבטח ויעקב יאמר יירשנה עם זרעו כל הימים: עתה לך לך ולקחה
כל עושר אביך ועזבת את יעקב אחיך בארץ כאשר דבר: ויקם עשו
וישב אל יעקב ויעש כל אשר יעץ עליו נביות בן ישמעאל: ויקח עשו
את כל העושר אשר עזב יצחק את הנפש ואת הבהמה ואת המקנה
ואת הרכושו ואת כל העושר לאנתן ליעקב אחיו ממנה מאומה:
ויעקב לקח את כל ארץ כנען מנחל מצרים ועד נהר פרת ויקחנה
לאחוזת עולם ולבניו ולזרעו אחריו עד עולם: וגם מערת המכפלה
אשר בחברון אשר קנה אברהם מאת עפרון לקח יעקב לאחוזת
קבר לו ולזרעו עד עולם מארץ עשו אחיו: ויכתוב יעקב ארץ כל
הדברים

הדברים האלה בכפר המקנה ויחתום ויעד עדים נאמנים על כל אלה:
 ואלה הדברים אשר כתב יעקב בכפר לאמר: ארץ כנען וכל עריה
 החתי והחוי והיבוס והאמורי והפרזי כל שבערתי גויי הכנעני כנהר
 מצרים ועד נהר פרת: וכל עיר חברון קרית הארבע והמערה אשר
 בה את הכל קנה יעקב מאת עשו אחיו במחיר לאחווה לו ולבניו
 לנחלה לזרעו אחריו עד עולם: ויקח יעקב את ספר המקנה ואת
 החתום המצוה והחוקים ואת ספר הגלוי ויתנם בכלי חרש למען
 עמדימים רבים ויתנם ביד בניו: ועשו לקח את כל אשר הניח אביו
 אחרי מותו מיד יעקב אחיו: ויקח את כל
 הרכוש מאדם ועד בהמה מגמל ועד חמור
 משור ועד שה מכסף ועד זהב ואבני זכרולח
 וכל העושר אשר ליצחק בן אברהם: לא
 נחור דבר אשר לא לקח לו עשו מכל אשר
 הניח יצחק אחרי מותו: ויקח עשו את כל אלה וילך אל ארץ שעיר
 החורי הוא ובניו אל מקומם מפני יעקב אחיו ובניו: ויאחז עשו בהרף
 בישעיר ולא שב עשו ארצה כנען כהיום
 ההוא והלאה: ותהי כל ארץ כנען לבני
 ישראל לנחלה עד עולם ועשו וכל בניו ירשו
 את הר שעיר:

אלה עיני מה שכתבתי בספ'
 כתונת יוסף אשר לי חלק ח'
 על פסוק ויקח עשו את כספו
 וכו' כי היה רכוסם רב וכו'
 כי לפי זה איך לו שום ערך
 בעולם.

הנה יצחק אחרי מותו: ויקח עשו את כל אלה וילך אל ארץ שעיר
 החורי הוא ובניו אל מקומם מפני יעקב אחיו ובניו: ויאחז עשו בהרף
 בישעיר ולא שב עשו ארצה כנען כהיום
 ההוא והלאה: ותהי כל ארץ כנען לבני
 ישראל לנחלה עד עולם ועשו וכל בניו ירשו
 את הר שעיר:

פרשת מקץ

בַּיָּמִים ההם אחרי מות יצחק ויצו י"ו יקרא רעב על כל הארץ:
 בעת ההיא ופרעה מלך מצרים יושב על כסאו בארץ
 מצרים וישב במשכב הלילה ויחלו חלומות וירא פרעה בחלומו
 הגנה הוא עומד על שפת יאור מצרים הוא שיהור: והי בעמדו וירא
 הגנה שבע פרות בריאות בשר וטובות עולות מן היאור: ותעלינה
 הגהיהן שבע פרות אחרות דקות בשר ורעות מאד ותבלענה שבע

הטובות את שבע הרעות ועדינה מראיהן רע ככתחלה: וייקץ וישן
וחלום שנית וידאוהנה שבע שבלים עלות בקנה אתב מדאר
וטובות: ותצמחנה אחריהן שבע שבלים דקות ושדופות ברוח
הקדים ותבלענה השבלים המליאות את הדקות וייקץ פרעה
מחלום: ויהי בבקר ויזכור המלך את חלומותיו ותפעם רוחו מאד
מחלומותיו: ויסדר המלך וישלח ויקרא אל כל חרטומי מצרים
והחכמים ויבאו ויעמדו לפני המלך: ואמר אליהם המלך חלומות
חלמתי ופותר אין להם ויאמרו אל המלך ספר נא לעבדיך את
חלומותיך ונשמע אותם: ויספר להם המלך חלומותיו ויענו ואמרו
כלם פה אחד אל המלך יחי המלך לשלם וזה פתרון חלומותיך:
שבע פרות הטובות אשר ראית שבע בנות יולדו לך באחרית הימים:
ושבע הפרות הרעות העולות אחריהן ותבלען אותם ואתה רואה
לאות כי הבנות אשר יולדו לך ימותו כלם בז"י המלך: ואשר ראת
בחלום השני שבע שבלים מלאות וטובות עלות בקנה אחד זה
פתגם שבע ערים תבנה לך בכל ארץ מצרים באחרית הימים:
ואשר ראת שבע שבלים שדופות צומחות אחריהן ותבלען אותה
ועיניך רואות לאות כי הערים אשר תבנה יחרבו כלנה באחרית הימים
כחיי המלך: ויהי בדברם הדברים האלה והמלך לא הטת את אנו
את דבריהם ולא שם לבו איהם כי ידע המלך בחכמתו כי לא פהו
את החלומות על נבון: ויהי ככלותם לדבר לפני המלך ויען המלך
אותם לאמר: מה הדבר הזה אשר דברתם אלי הלא כוב ושק
הוצאתם מפייכם אך ספרו נא את פתרון חלומותי על נבונה ולא
תמותו: ויצו המלך אחרי בן וישלחו ויקראו עוד אל חכמי אחרים
ויבאו ויעמדו לפני המלך: ויספר להם המלך חלומותיו ושיבת
כלם כפתרון הראשון: ויחר אף המלך ויקצוף מאד מזה ויאמר המלך
אליהם הלא כוב חדרו ושקר תאמרו בדברכם: ויצו המלך דעבית
קול בכל ארץ מצרים לאמר: מטעם המלך וגדוליו כל איש חכם
אשר

אשר יודע ומבין לפתור חלוכות : אשר לא יבא היום לפני המלך :
ומת : והיה האיש אשר יגיד למלך את פתרון חלומותיו על נכונה
עתלו כל אשר שאל מאת המלך : ויבאו כל הבכמ' ארץ מצר' לפני
המלך וכל הח'טומים וכל הככשפי אשר במצר' ובנושן וברעמסס
ובתחנחס ובציען ובכל גבול מצרים : ועמדו כלם לפני המלך : וגם
כל הפרתמים וכל השרים והמשרתי אשר למלך באו יחד ככל ער
מצרים וישבו כלם לפני המלך : ויספר המלך את חלומותיו לפני
החכמים וכל השרים ויתמהו כל היושבים לפני המלך מן המדאה :
ותחלקו כל החכמי אשר לפני המלך בפתרם את חלומותיו לחלקי
דבים : מהם פתרו אל המלך לאמר שבע פרות הטובו שבעה מלכו
הם אשר יעמדו על מצרים מזרע המלך : ושבע הפרות הרעות שבע
שרים יעמדו עליהם באחרית הימים והשחיתום : ושבעה השבלים
הטובות הם שבעה שרים הגדולי אשר למצר' אשר יפלו ביד שבעה
שרים אויביהם בלתי חזקים במלחמות אדוני המלך : ומהם אשר
פתרו אל המלך כדבר הזה לאמר : שבע פרות הטובות הם שבע ערי
כל מצרים החזקים : ושבע הפרות הרעות הם שבעת גויי ארץ כנען
אשר יבואו על שבעת ערי מצרים באחרית הימים והשחיתו אתהן :
ואשר ראית את שבעת השבלים הטובו והרעות בחלום השני לאות
מתשוב עוד ממשלת מצר' להיות לזרעך ככתחלה : והיה בכמשלם
תשוב כל אישי ערי מצרים עם כל השבעה ערי כנען החזקים כהם
השחיתו אותם ושבעה כל מלכות מצרים לזרעך : ומהם אשר אמר
אל המלך זה פתרון חלומותיך : שבע פרות הטובות שבע מלכות
הנה אשר תקח לנשים באחרית הימים : ושבע הפרות הרעות לאות
בימות הנשים ההמה כלנה בחיי המלך : ושבעה השבלים הטובות
הרעו אשר ראית בחלום השני הם ארבע עשר בניה : והיה באחרית
הימי ועמדו ונלחמו ביניה ונגפו השבע מהם את השבע החזקי מהם :
ומהם יאמרו אל המלך כדברו האלה לאמי שבעה פרות הטובו שבעה

בנים יולדו לה: ויהרגום שבעת בני שריך באחרית הימים: ושבע
השכלים הטובות אשר ראית בחלום השני הם השרים ההם אשר
ילחמו בם שבעה שרים אחרים בלתי חזקים כמותם וישחיתו אותם
באחרית הימים וינקמו מהם נקמת בניך ושבה המלוכה עוד לזרעך:
וישמע המלך את כל דברי חכמי מצרים וכל פתרון חלומותיו ולא
ישדו כלם בעיני המלך: וידע המלך בחכמתו כי לא דברו אליו
נכונה בכל דבריהם יחד: כי כאת"י היתה זאת לפכל את דברי
חכמי מצרים למען צאת יוסף מן בית האסורים ולמען גדלו במצרים
וירא המלך כי אין דובר אליו נכונה ככל החכמים והחרטומים אשר
למצרים ויחר אף המלך מאד וחמתו בערה בו: ויצו המלך ויצאו
כל החכמים וכל החרטומים מלפניו ויצאו כלם כבשרת וכלימה
מלפני המלך: ויצו המלך ויעבירו קול במצרים לאמר אשר ימותו
כל החכמים וכל החרטומים אשר במצרים לאיחיה מהם איש:
ויקומו שרי הטבחים אשר למלך וישלפו כלם איש הרבו ויחלו
להכות בחרטומי מצרים וחכמיה: והיו אחריכ"ן ויב"ה מירוד שר
המשקים אשר למלך וישתחו למלך וישב לפניו: ויצאמר שר
המשקים אל המלך יחי המלך לעולם ותגדל מלכותו כארץ: אתה
קצפת על עבדך בימים ההם זה שנתים ימים ותתן אותי במשמר
ואהי ימים במשמר אותי ואת שר האופים: ושם היה אדוננו כבוד
עבד עברי אשר לשר הטבחים יוסף שמו כי קצף עליו אדוני ויתעו
שם בבית הסוהר וישרת אותנו שם: והי מימים בהיותנו במשמר
ונחלמה חלומות בלילה אחד אני ושר האופים איש כפתרון חלום
חלמנו: ונבוא ונגד לעבד ההוא בבקר ויפתר לנו את חלומותינו
איש בחלום פתר לנו על נכונה: והי כאשר פתר לנו כן היה הדבר
לאנצל מכל דבריו ארצה: ועתה אדוני המלך אל תהרוג את אנשי
מצרים חנם כי הנה העבד ההוא עודנו אסור בבית שר הטבחים
אדוני בבית הסוהר: אם על המלך טוב ישלח אליו ויבנה לפיך
והוא

ויהי יודיעך את פתרון החלום אשר חלמת על נכונה וישמע המלך
 דברי ישראל המשקים ויצו המלך לבלתי המית את חכמי מצרים:
 ויצו המלך את עבדיו להביא את יוסף לפניו ויאמר המלך אליהם
 לכו אליו ואל תבהלוהו פן יבהל ולא ידע לדבר נכונה: וילכו עבדי
 המלך אל יוסף ויריצוהו מן הבור ויגלהו לו עבד המלך וחלף את
 בגדיו כל אור ויבוא לפני המלך והמלך יושב על כסא מלכותו בלבוש
 מלכות אפור באפור זהב: והפז אשר עליו נוצץ והברקת והאודם
 והנופק מתלפדים: וכל אבני התפארת אשר בראש המלך
 מתלהטים ויפלא יוסף מן המלך כאר: והכסא אשר ישב עליו המלך
 מצופה זהב וכסף עם אבני השוהם ולו שבעים מעלות: והיו משפטם
 בכל ארץ מצרים כל איש אשר יבוא לדבר אלה המלך: והיה אם
 איש שר וחשוב בעיני המלך הוא ועלה אלה המלך על הכסא עד
 המעלה האחת ושלישים וירד המלך על מעלת הששה ושלושים
 ודבר עמו: ואם מיתר העם הוא ועלה עד שלשה מעלות וירד המלך
 בדביעות ודבר עמו: והיו משפטם עוד כל איש אשר יבין לדבר
 בכל שבעים הלשונות ועלה שבעים מעלות ועלה עולה ודבר עד
 געתו לפני המלך: וכל איש אשר לא ישלים שבעים ועלה אל
 המעלות כמספר אשר ידע ויבין לדבר: ומשפט מצרים היה בימים
 ההם אשר לא ימלוך עליה איש כי אם איש אשר ידע לדבר בשבעי
 לשון: והיו כבוא יוסף לפני המלך וישתהו למלך ארצה ויעל עד
 שלשה המעלות וישב במעלה השלישית: וירד המלך אליו וישב
 במעלה הרביעית וידבר עם יוסף: ויאמר המלך אל יוסף חלום
 חלמתי ופותר אין לפתור אוהו על נכון: ואצוה היום ויבואו לפני כל
 חרטומי מצרים וכל חכמיה ואספר אליהם את חלומותי ואין פתור
 אותם לי על נכונה: ואחרי כן שמעתי עליך היום הזה כי הכסא אתה
 אשר תשמע כל חלום לפתור אותו על נכון: ויען יוסף את פרעה
 לאמר ספר פרעה את חלומי אשר חלם הלא לאלהים פתרונים:

ויספר פרעה ליוסף את חלומותיו חלום הפרורת וחלום השבלים
 ויכר המלך לדברו ורוח אלהים לבשה את יוסף בעת ההוא לפני
 המלך וידע כל הדברים אשר יבואו על המלך מהיום ההוא והלאה וידע
 את פתרון חלום המלך על נבונה וידבר לפני המלך וימצא
 יוסף חן בעיני המלך ויטה המלך את אוזניו ואת לבו ושמע את כל
 דברי יוסף ויאמר יוסף אל פרעה אל יחשוב המלך כי עתה חלומות
 הן אך חלום אחד הוא כי את אשר הפך אלהי השמים לעשות
 בכל הארץ הראה את המלך בחלומות וזה פתרון הלונך על נבונתו
 שבע הפרות ושבע השבלים הטובות שבע שנים הנה ושבע הפוח
 ושבע השבלים הרעות שבע שנים הנה חלום אחד הוא הנה שבע
 שנים באות שבע גדול בכל הארץ ואחרי כן יבואו שבע שנים רעב
 אחריהן רעב כבר מאד ונשכח כל השבע ההוא מן הארץ וכל
 הרעב את יושבי כל הארץ חלום אחד חלום המלך ועל השנות
 החלום אל המלך כי נכון הדבר מאד וכמהר האלהים לעשותו
 ועתה איעצך נא עצה ומלט את נפשך ואת נפש יושבי הארץ מרעה
 הרעב אשר תבקש בכל מלכותך איש נכון וחכם מאד אשר
 ידע בכל דברי המלוכה ותשחתו לצאת ולבוא על כל ארץ מצרים
 ויפקד האיש ההוא אשר תשית על מצרים פקידים תחת ידו ויקבצו
 את כל אוכל השנים הטובות הבאות ויעברו בו וישימוהו בחצרות
 פקידך ושמרו את האוכל ההוא לשבע שנים הרעב ונמצא לך
 ולאנשיך ולכל ארצך ולאתכרת אתה וכל ארצך ברעב ונסכל
 יושבי ארצך יצוה ויקבצו איש איש מתכונת שדהו מכל אוכל שבע
 השנים הטובות ונתנו באוצרותיהם ונמצא להם בימי הרעב וחיובה
 זה פתרון חלומך על נבונה וזאת העצה היעצה למלט את נפשך
 ואת גופש כל עבדיך ויען המלך ויאמר ליוסף מייאמר ומי ידע
 דמריך נבונה ויאמר יוסף אל המלך זה הלך אורתי על כל דברי
 נבונתיים וכי עזתי טובה לך הנה אשתך וישכרה על המסמ
 ביום

איום הזה וילדה לך בן וישמחת בו: והיה בצאת הילד ממעי אמר
 ושת בנגד בכורך אשר יולד לך זה שנתים ימים ונחמת בילד זה וילד
 לך היום: ויבליוסף לדבר את כל הדברים האלה אל המלך
 וישתחו למלך ויצאויחי בצאת יוסף מאת פני המלך ותבאן האותות
 האלה אשר דבר יוסף אל המלך ביום ההוא: ותלד המלכה בן
 כוס ההוא ויתבשר המלך בכנוי שמת: והיבצאת המבשר מאת
 פני המלך וימצאו עבד המלך את בן המלך הבכור נופל ארצה
 פה: ותהי צעקה ומהומה זכבת המלך ושמע המלך ויאמר מה
 המחומה והצעקה אשר שמעת בבית: ויגדו למלך כי מתבע
 שור אוזידע המלך כי כל דברי יוסף אשר דבר אליו נכונה: וינחם
 המלך אל בנע בילדה ולד לו ביום ההוא כאשר דבר אליו יוסף:

פ אחר הדברים האלה שלח המלך ויקבוץ ארץ כל שריו
 ועבדיו וכל הפחות והפרתמים אשר למלך ויבואו כלם לפני המלך:
 ויאמר אליהם המלך הנה ראיתם ושמעתם את כל דברי דניאל
 העברי וכל האותות אשר אמר כי באו ולא נפל מכל דבריו אשר
 דבר ארצה: ידעת כי גם פתרון החלום אשר פתר נכונה הוא ובוא
 יבוא ועתה עיצו נא עצה ודעו מה תעשו ואיך תמלט הארץ מהרעבו
 ויבא יוסף וראו הנמצא כזה אשר חכמה ודעתו זבלו ואפקדו בארץ:

אמר הכפיר אם כן לפי זה מה
 שאמר הכתוב הנמצא כזה
 חים וכן חיו לסוף תמיהה
 כדברי יוסף לא מצוה לעבדיו
 סיבקסו אם ימצאו כמנהגו כי
 הוא ידע מתי שוא כי לא ימצאו
 והוא היה הוכה לשום חותו על
 חרץ מצרים רק כי מירחקו
 מהם כי יעבדו על ידו כמו
 סכן היה הענין לכא' סוטטו
 בכל הארץ ונקטו אם ימצאו כי

אשר העצה אשר יעץ האיש
 העברי על זאת למלט בה את הארץ
 ואני ידעתי בילא תמלט הארץ
 בעצת האיש עברי אשר
 ויענו כלם את המלך ויאמרו
 אשר יעץ אותי: ויעץ העצה אשר יעץ העברי על זה:
 המלך הגדול הגדול כל ארצך בדרך
 ייטב כי יניח עשה: את אשר
 תדע בחכמתך אשר הוא

זה ליהוה אלהיו בחלץ כלומ' כי יודע אני כי לא תמאווהו והרהייה כי חק פתח חלומותי זולתו: וזה אחרי הודיע אלהים חותך רצה לומר חותך דוקא אז כל זאת הן הפתרון הן העבירה תיחס בן כי לא ימאז עוד בחלץ ככון וחכם כמון וחזק הן אלה ולא טום אחר תהיה על ביתו כול'.

חכם למלט את הארץ בחכמתו והוא אשר יפקיד המלך תחת ידו על הארץ: ויאמר המלך אל כל השרים אני אמרת אחרי אשר הודיע אלהים את האיש העברי את כל אשר דבר אין נכון וחכם כמוהו בכל הארץ: אם טוב בעיניכם איש תהו על הארץ כי הוא אשר ימלט את הארץ בכל חכמתו: ויענו כל השרים

את המלך ויאמרו והלא כתוב בדתי מצרים ולא יעבוד אשר לא ימלוך איש במצרים ולא משנה למלך כי אכר הוודע בכל לשון בני האדם: ועתה אדוני המלך הנה האיש העברי הזה לא ידבר בי אם לשון עברית ואיך יהיה עלינו למשנה איש אשר לא ידע נסא לישוננו: אך שלח נא אליו ויבא לפניך ונסא אותו בכל דבר ונסא תראה עשה: ויאמר המלך להעשיות כן למחר וטוב הדבר אשר דברתם ויצאו כל השרים מלפני המלך ביום ההוא: פ ויהי בלילה ההוא וישלח יי מלאך אחד ממלאכיו המשרתים לפניו ויבא ארץ מצרים אליו ויעמדם מלאך יי על יוסף והנדר יוסף שוכן במשכב הלילה בבית אדוניו בכור כי השיבהו אדוניו אל הבור מפני אשתו: ויעירה המלאך משנתו ויקם יוסף ויעמוד על רגליו וידבר מלאך יי עומד לנגדו: ודבר מלאך יי ארת יוסף וילכדהו כללשח האדם בלילה ההוא ויקרא את שמו יוסף: וילך מלאך יי מאתו ויוסף שבו ישב במשכבו ויהמה יוסף על המראה אשר ראה: ויהי בבקר וישלח המלך אל שריו ועבדיו ויבאו כלם וישבו לפני המלך ויצוה זלך להביא את יוסף וילכו עבדי המלך ויבאו ארת יוסף לפני פרעה ויצו המלך ויעל יוסף על מעלות הכסא וידבר יוסף אל המלך בכל השונות ויעל יוסף על הודבר אל המלך עד געתו לפני המלך במעלת השכעים וישב לפני המלך: וישמח המלך על יוסף מאד וכל

על חשרים אשר למלך שמחו מאד עם המלך בשמעם את כל דברי
 יוסף: ויטב הדבר בעיני המלך והשרם להפקיד את יוסף למשנה
 המלך על כל ארץ מצרים: ודבר המלך אל יוסף לאמר: אתה
 ענת לי עצה להפקיד בכל ארץ מצרים איש חכם למלט בחכמתו
 את הארץ מהרעב: ועתה אחרי הודיע אותך
 אלהים את כל זאת ואת כל הדברים אשר
 דברת אין חכם ונבון כמוך בכל הארץ: ולא
 קרא שמך עוד יוסף כי אם צפנת פענח יהיה
 שמך: אתה תהיה לילמשנה ועל פיך יהיו
 כל דברי מלכותי ועל דבריך יצאו ויבאו עמי:
 גם מתחת ידך יקחו ועבדי ושרי את חוקם
 אשר ינתן להם מדי חדש ולך ישחחו כל
 אנשי הארץ רק בכסא אשר לי אנדל ממך:
 ועל המלך את טבעתו מעל ידו ויתן אותה
 על יד יוסף: וילבש המלך את יוסף לבוש
 שלבו ויתן עטרת זהב על ראשו וישם רצפת
 זהב על צווארו: ויצו המלך את עבדיו וירכבו
 את יוסף במרכבה השנית אשר למלך ההולכת מול מרכבת המלך
 וירכיבוהו על סוס עצום ונדול מאד מסוסי המלך ויליכוהו ברחוב
 כל ארץ מצרים: ויצו המלך ויצאו את יוסף כל המשחקים במצלצלו
 ובבגרות וכל בליזמר: ואלף תופים ואלף מחולות ואלף נס
 הלכו אחריו: וחמשת אלפי איש בחרבותיהם שלופות בידיהם
 שתלהם וילכו הלך ושחק לפני יוסף: ועשרים אלף איש מנדולי
 המלך אזורים באזור עור מצופה זהב הולכים לימין יוסף ועשרים אלף
 ישמאלו: וכל הנשים והנערות עלו על הגנות והעבנה ברחובות
 מש זקות ושמחית ביוסף ותראן בהאד יוסף ובזפיו: וכל אשר
 המלך חולכים לפניו ולא אחריו ומקטרים בכל הדרך בלבונה ובקדה

ח"ה גם אפשר שאומרו ואת
 כל הדברים אשר דברת לך
 כי דיבר בכל הלשונות וא"כ
 חזק אחרי הודיע ליהי' חזקך
 את כל זאת לך כל הענייני'
 הפס' הן הפתרון הן העצה
 הן האות הן הע' לשון כי
 הבה שלח מלאכו להודיעם
 לו ולכך חזק כבוד וחכם כמוך
 כי מלבד כי חזק מי שפתר
 לו חלומותיו וחזק עצה וחזק
 מופת גם הע' לשון כולם לא
 היה בכל מקרים מי שידעם
 כול' הפי' בדיעה עצמו כהרצל
 באופן שאין כמוך בכל
 הארץ

וככל הריח הטוב וכפורים בכל הדרך: מר ואהלות לפני יוסף ועשר
איש קוראים לפניו בכל הארץ בקול גדול הלך וקרא בדבר האלו
הראיתם את האיש הזר אשר בחר בו המלך למשנה וכל דבר
המלוך על פיו יהיו: ואשר ימרה את פיו ואשר לא ישתחוה לו ארצה
יומת כי מרד במלך ובמשיחו: וככלות הקוראים לדבר והשתחוה
כל מצרים ליוסף ארצה ויאמרו יחי המלך גם יחי המשנה וכל יושבי
מצרים ישתחוהו כלם על הדרך הלך וקרא הקוראים והשתחוהו
ושמחים בכל תוף ומחול ונבל לפני יוסף: וישא יוסף את עיניו אל
השמיים על הסוס ויקרא ויאמר מקים מעפר דל מאשפות ירים אבתי:
" יצא את אשרי אדם בוטח בק: ויעבור יוסף עם עבדי פרעה וכל שריו
בכל ארץ מצרי ויראוהו את כל ארץ מצרים ואת כל אוצרות המלך:
וישב יוסף ויבא לפני פרעה ביום ההוא: ויתן המלך ליוסף אחת
בארץ מצרים אחוזת שדות וברמים: ויתן המלך ליוסף שלשת אפים
ככרי בסף ואלף ככרי זהב ואבני שהם וברדלח ומתנות רבות: ויהי
ממחרת ויצו המלך לכל מצרים להביא אל יוסף מנחה ומתנות וכל
אשר ימרה את פי המלך יומת: ויעשו במה גדולה ברחוב העיר
ויפרשו שם כנגדים והיה כל המביא אל יוסף דבר יתן א הבמה ההיא
וישליכו כל מצרים על הבמה ההיא איש נוס זהב אחד ואיש קשטה
אחת: טבעות וענולים וכל בלי מעשה זהב וכסף ואבני שוהם
וברלח נתן על הבמה ההיא איש אשר נמצא בידו נתן: ויקח יוסף
את כל אלה וישם באוצרותיו: וכל השרים והפרתמים אשר למלך
מגדלים את יוסף ויתנו לו גם הם מתנות רבות כראותם כי בחדם
המלך למשנה: וישלח המלך אל פוטיפרעבן אחידס כהן את יוסף
את אסות בתו הקטנה ויתן אותה אל יוסף לאשה: והנערה טובה
מראה מאד בתולה ואיש לא ידעה ויקח יוסף אותה לו לאשה: והיא
המלך אל יוסף אני פרעה וכל עדך לא ירים איש את ידו ואת תלך
לצאת ולבוא על עמי בכל ארץ מצרים: ויוסף בן שלשי שנה בעמד
לפני

ופני פרעה ויצא יוסף מלפני המלך ויהי למשנה המלך במצרים:
 והן המלך ליוסף מאה עבדים לשרתו בביתו וגם יוסף שלח ויקנה
 עבדים רבים ויהיו בבית יוסף: או בנה לו יוסף בית גדול מאד כבתי
 המלכים לפני הצר בית המלך: ויעש בבית היכל גדול נחמד למראה
 שאר טוב למושבו של שנים עשה יוסף את כל ביתו: ויעש לו
 יוסף כסא נחמד מאד מזהב וכסף הרוב וירצפהו באבני שדה וברזל:
 ויעש בו תבנית כל ארץ מצרים ותבנית יאור מצרים ומשקה את כל
 ארץ מצרים: וישב יוסף לבטח בביתו על כסאו אשר עשה לו ויוסף
 ליוסף הכמה על חכמתו: וכל יושבי מצרים ועבדי פרעה ושריו
 ידברו את יוסף מאד כי מאת ייחיה הדבר הזה ליוסף: ויהי ייאת יוסף
 תהל מאד הולך וגדל ויהי שומעו בכל הארץ: ויהי ליוסף חיל עושה
 מלחמה ויצאי צבא לגדוד מספר ארבעת אלפים ושיש מאות איש
 עשוי מלחמה בכח חיל לעזור למלך וליוסף על האויב: לבד משרי
 המלך ועבדיו ויושבי מצרים אין מספר להם: ויתן יוסף לגבוריו ולכל
 צבאו מננים ורמחים וכובעים ושריונות ולאבני קלעים: בעת ההיא
 סאו בני תרשיש על כל בני ישמעאל וילחמו בהם וישסו בני תרשיש
 את ישמעאל ימים רבים: ובני ישמעאל היו מתי מספר בימים ההם
 לא יכלו על כל בני תרשיש ויצר להם מאד: וישלחו כל זקני ישמעאל
 ספר אל מלך מצרים לאמר: שלחנא לעבדיך שדים וצבא לעזור
 איתנו ונלחמה בבני תרשיש כי כלונו מאד זה ימים רבים: וישלח
 פרעה את יוסף ואת הגבורים ואת הצבא אשר אתו וגבורים מבית
 המלך: וילכו ארץ החוילה אל בני ישמעאל לעזור אותם להלהם
 בבני תרשיש: וילחמו בני ישמעאל את בני תרשיש ויקד יוסף את
 התרשישים וילכוד את כל ארצם וישבו בה מבני ישמעאל עד היום
 הזה: ויהי כאשר נלכדה ארץ תרשיש ויברחו כל התרשישים
 לבואו בנבול בני יון אחיהם: ויוסף וכל הגבורים וכל הצבא אשר
 לשבו מצרימה לא נפקד מהם איש: ויהי לתקופת השנה בשנה

השנית למלך יוסף על מצרים ויתן יי שובע גדול בכל הארץ שש
שנים כאשר דבר יוסף: כי ברך יי את כל תבואות הארץ בימי
ההם שבע שנים ויאכלו וישבעו מאד: ויפקד יוסף פקידים בשח
ההיא תחת ידו ויקבצו את כל אבל השנים הטובות ויצברו בר שנה
שנה וישמחו באוצרות וסף: והיה בכל עת אשר יקבצו את
האבל וצוה יוסף ודביו את הבר בשבלים והב א עמו עפר
שדהו לבלתי הפסד: ויעש יוסף כדבר הזה שנה שנה: ויצבר
בר כחול היס הרבה מאד כי אין מספר לאוצרותיו כי לא יכלו לספור
מרב: וגם יושבי מצרים אספו אוכל באוצרותיהם הרבה מאד
מכל אוכל שבע השנים הטובות אך לא עשולו כאשר עשה
יוסף: והיה כל האוכל אשר אספו יוסף וכל מצרים בשבע שנה
השבע לפקדון לארץ באוצרות לשבע שנה הרעב למחרת כל
הארץ: ומלאו כל יושבי מצרים איש אוצרו ויש מטמנו ב
למחיתם ברעב: ויתן יוסף את כל האוכל אשר אסף בכל ש
מצרים: ויסתום את כל האצרות וישם שומרים עליהם: וזאת
בת פוט יפרע אשת יוסף ילדה לו שני בנים את מנשה הואת אפרים:
ויוסף בן שלשים וארבע שנים בלדת אותם: ויגדלו הנערים ולם
בדרכי ויבמוסרו לא סרומן והדרך אשר למדם אביהם מן
ושמאל: והיו את הנערים וגדלו ויכינו וישכילו בכל חכמה
ובכל דברי המלכה: וכל שרי המלך וגדולי יושבי מצרים מנסתם
את הנערים ויגדלו בקרב בני המלך: ותבלינה שבע שנה השבע
אשר היו בכל הארץ: ותבאן אחריהם שבע שנה הרעב כאשר אמר
יוסף והיה הרעב בכל הארץ: ויראו כל מצרים כי החל הרעב להיות
בארץ מצרים: ופתחו כל מצרים את כל אוצרות רכר אשר להם
חזק עליהם הרעב וימצאו את כל האוכל אשר באוצרותיהם מלאם
ועשול איצליהם לאכול: ויחזק הרעב בכל הארץ ויבואו כל יושבי
מצרים ויצעקו לפני פרעה כי כבד עליהם הרעב: ויאמרו אל פרעה
תנה

וזה לעבדיך אוכל ולמה נמות לעיניך ברעב גם נאנחנו גם טפנו :
 ויען אותם פרעה לאמר ולמה תצעקו אלי והלא כל שבע שני השבע
 צוה יוסף לצבור בר לשני הרעב ולמה לא שמעתם בקולו : ויענו
 המצרים את המלך חי נפשי נא דוני כ כל אשר דבר יוסף בן עשו
 עבדיך : כי גם עבדיך אספו כל אוכל שדותיהם בשני השבע ונתנוהו
 באוצרות עד היום הזה : ויחזק הרעב על עבדיך ונפתחה ארץ
 מצרים ויהנה כל אבלנו מלא עש וססול יצילח לאכול : ויהי
 כשמוע המלך את כל אשר קרה ליושבי מצר סו וידא כאר המלך
 מפני הרעב ויבהל מאד : ויען המלך את אנשי מצרים לאמר אחרי
 אשר קרה לכם את כל אלה לכו אלי יוסף אשר יאמר אליכם העשו
 לאתכרו את פיו : וילכו כל מצרים ויבואו אל יוסף ויאמרו אליו תנה
 לנו אוכל ולמה נמות ברעב נגדך : כי אנהנו אספנו את הבואותינו
 בשבע השנים כאשר ראית ונשא אותם באוצר וכוזה וכוזה קרה לנו :
 והי כשמוע יוסף את כל דברי מצרים ואת אשר קרה להם ופרתח
 יוסף את כל אוצרות האוכל אשר לו וישכור למצרים : והרעב היה
 על פני כל הארץ והיה רעב בכל הארצות ובארץ מצרים היה אוכל
 לשכור : וכל יושבי מצרים באו אל יוסף לשכור אוכל כי חזק עליהם
 הרעב וכל אוכלם הופסד וישכור יוסף לכל מצרים יום יום : פ
 וישבעו כל יושבי ארץ כנען ופלשת סועבר הירדן ובני קדם ובל ערי
 כל הארץ הקרובים והרחוקים כי יש שבר במצרים ויבאו כלם
 מצרימה לשכור בר כי חזק עליהם הרעב : ויפתח יוסף את אוצרות
 האוכל וישם עליהם פקידים ויעמדו וישברו לכל הבאים יום יום :
 ויע יוסף כי גם אחיו יבאו מצרימה לשכור אוכל כי חזק הרעב על
 כל הארץ : ויעו יוסף את כל אנשיו ועבדו וקול בכל מצרים לאמר :
 מטעם המלך והמשנה וגדוליהם איש איש חפויץ לשכור בר
 במצרים וישלח עבדיו למצור לשכור כי אס בניו וגם כל איש מצר
 ובנעני אשר יבא מכל הארצו לשכור בר במצרימה ויהלך ומכרו בכל

הארץ יומת כי לא ישכו כל איש כי אם מחיית ביהוונם כל איש אשר
תהג שתים או שלש בהמות יומת כי לא ינהג אדם כי אם בהמתו :
וישע יוסף שומרים בשערי מצרים ויצום לאמר : כל איש אשר יבוא
לשבור אוכל אל התנוהו לבא עד כתבו שמו ושם אביו ושם אמו
אביו : ואשר תכתבו בכל יום ושלחתם את שמוהם אלי בערב
ודעתי את שמותם : ופקד יוסף פקידים בכל מצרים ויצום לעשות
את כל הדברים האלה : ויוסף עשה את כל הדברים האלה וכל
החוקים למען אשר ידע בבוא אחיו מצרמה לשבור אוכל : וכל
יום ויום יעבירו אנשי יוסף קול במצרים בכל הדברים אשר לאו החוקים
אשר צוה יוסף : וישמעו כל יושבי ארץ מצרים ומערב וכל הארץ את
כל החוקים וכל הדברים אשר שם יוסף במצרים : ויבואו כל יושבי
קצות הארץ וישכרו בר במצרים יום ויום וילכו לדרכס : וכל שוער
מצרים עושים את כל אשר צוה יוסף ויהי כל הבא מצרמה לשבור
אוכל וכתבו השוערים את שמותם ואת שמות אבותם והביאו לפני
יוסף בערב יום יום : וישמע יעקב אחריו כי יש שבר במצרים
ויקרא אל בניו ללכת מצרים לשבור בר כי חזק עליהם הם הרעם
ויקרא יעקב אל בניו לאמר : הנה שמעתי כי יש שבר במצרים וכל
הארץ הולכים שמה לשבור : ועתה למה תיראו את נפשכם
שבעים לפני כל הארץ רדו גם אתם מצרמה ושכרו לנו מעט אוכל
בתוך הבאים ונחיה ולא נמות : וישמעו בני יעקב בקול אביהם
ויקמו לרדת מצרמה לשבור אוכל בחוף הבאים : ויצו אותם
יעקב אביהם לאמר כבואכם העירה אל תבואו יחד בשער אחד
מפני יושבי הארץ : ויצאו בני יעקב וילכו מצרמה ויעשו בני יעקב
ככל אשר צום אביהם : ואת בנימין לא שלח יעקב כי יסרפן
יקראו אסון בדרך באחיו וילכו מבני יעקב עשרה : והיו בלכת
עשרת בני יעקב בדרך וינחמו על יוסף בכל אשר עשו לו ויאמרו
איש אל אחיו לאמר ידענו כי יוסף אחינו ירד למצרים ועתה נבקשה
שם

על כפי אשר הלכנו ויהי האם מצאנוהו ולקחנוהו מאדונו בפדיון
 ואם אין בחזקה ומתו עליו וישמעו בני יעקב לדבר הזה ויתחזקו
 על יוסף להצילום דארנו וילכו בני יעקב מצרימה ויהי בקרבם
 מצרימה ותפרדו איש מעל אחיו ויבאו בעשו שערי מצרימה
 והשוערים כתבו את שמותם בו והואו ביאום אל יוסף בערב
 ויקרא יוסף את השמות מד שיערי העיר וימצא את אחיו באו מעשר
 שיערי העיר ויצו יוסף בעת ההיא ועבדו קול בכר מצרים לאמר
 לכם כל שומרי הארצות סגרו כל אוצרות ברוא העאירו פרוח
 מאחד לשבור ממנו כל הבאים ויעשו כל נקד יוסף כן בעת
 ההיא ויסתמו כל האוצרות ולא דותירו כי אם אחד פתוח ויהן יוסף
 את שמות אחיו כתובים לאשר על האוצר הפתוח ויאמר אליו כל
 אשר יבא אליך לשבור בר תשאל את שמו והיה בבוא אדך העינות
 האלה ותפשתם ושלחתם אלי ויעש כן ובני יעקב כאשר באו אל
 חן העיר ויתקבצו יחד בתוך העיר לבקש את יוסף וישברו
 להם אוכל וילכו להם אל חומות הזונות ויבקשו את יוסף בחומות
 הזונות שלשת ימים כי אמרו כי יוסף בחומות הזונות יבוא כי יוסף
 יפה תואר ויפה מראה מאד ויבקשו בני יעקב בחומות ההם שלשת
 ימים ולא מצאו והאיש אשר על האוצר הפתוח בקש את השמות
 ההם אשר נתן לו יוסף ולא מצא וישלח אל יוסף לאמר זה שלשת
 ימים לא באו אלי האנשים ההם אשר נתת לי שמותם וישלח יוסף
 עבדו לבקש את האנשים בכל מצרים לדביאם לפני יוסף וילכו
 עבדי יוסף ויבקשו במצרים ולא מצאו וילכו גושרה ואין וילכו עיר
 העמסס ולא מצאו ויבואו אל יוסף ויאמרו בקשנו בכל הארץ עיר
 עיר העמסס ולא מצאנו ויוסף עוד ויוסף וישלח עשד עבדו
 לבקש את אחיו וילכו ויתפרדו בארבע פנות העיר וילכו או ביה
 עבדים בית הזונות וימצאו את עשרת דאשם עיכה מבקשיך את
 אחיהם ויקחום ארבעת האנשים ההם ויבאו לפני יוסף ויאמר

בני יעקב ביתה יוסף וישתחו לו אפי' ארצה ויוסף יושב' בהיכלו
על כסאו מלובש בכנדי בוך וארגמן ובראשו עטרת זהב גדולה
וכל הנכורים יושבים סביביו ויראו בני יעקב את יוסף ויפל
בעיניהם מאד תוארו וטוב יפיו והדר פניו וישתחו לו עוד אפי'
ארצה ויראו יוסף את אחיו ויכירם והם לא הכירוהו כי גדל יוסף
מאד בעיניהם על כן לא הכירו אותו וידבר יוסף אליהם לאמר
פאין באתם ויענו כלם ויאמרו מארץ כנען באו עבדיך לשבוד אותנו
כי חוק הרעב בכל הארץ וישמעו עבדיך כיוש שבר במצרים ויאמר
עבדיך בתוך הבאים לשבוד בר למחיתנו ויען יוסף אותם לאמר
ואם באתם לשבוד אכל כאשר אמרתם למה תבואו בעשר שעי
העיר אין זה כי אם לחפור את כל הארץ באתם ויענו כלם ויאמר
יוסף ויאמרו לא אדוני כנים אנחנו לא היו עבדיך כרגלים כיל לשבוד
אוכל באנו כי כל עבדיך אחים בני איש אחד בארץ כנען ויעזר
עלינו אבינו לאמר בכואכם העירהו אל תבאו יחד בשער אחד
מפני יושבי הארץ ויען אותם יוסף עוד ויאמר הוא הדבר אשר
דברתי אליכם להפוך את כל הארץ באתם על כן באתם כלכם
בעשר שעי העד לראות את עדות הארץ באתם הלא כל נפש
לשבוד ישבור והלך לדרכו ואתם שלשת ימים היום לכם
ומה תעשו בחוכמות הזנות אשר הייתם שם זה שלשת ימים הלא
כי מרגלים יעשו כאלה ויאמרו אל יוסף חלילה לאדוני מדבר הדבר
הזה כי אנחנו שנים עשר אחים בני יעקב אבינו בארץ כנען בני יעקב
בן אנרה העברי והנה הקטן את אבינו היום בארץ כנען והאחד
אינו כי נאבד מאתנו ונאמר אולי בארץ הזאת הוא ונבקש שם
מצרים ונבואנס בבתי הזנות לבקש אותו שם ויאמר אליהם
יוסף והלא בקשתם אותו בכל הארץ עד לאנשאר לכם כי אם
מצרים לבקש אותו בה וגם מה אשר יעשה אחיכם בבתי הזנות
אף אם הוא במצרים והלא אמרתם כי נבני יעקב בן אנרהם אתם
ומה

ויעשו בני יעקב בבתי הזונות : ויאמרו אליו כי שמענו אשר
 עברו הישמעאלים מאתנו ויוגד לנו כי מכרו אותם מצרימה ועבדך
 אחינו יפה תאר ומראה מאד ונאמר איננו כי אם בבתי הזונות על כן
 הלכנו שם עבדיך לבקשו ולפרותו : ויען אותם יוסף עוד לאמר הלא
 שקר תאמרו וכזב תדברו לאמר בנפשכם בני אברהם אתם חי
 יעקב כי מרגלים אתם על כן באתם בבתי הזונות לבלתי דעת איש
 בכם : ויאמרו לו עוד לא אדוני כיהלוך הלכנו כל עבדיך שם לבקש
 את אחינו ולפרותו כאשר דברנו אל אדוני : ויאמר אליהם יוסף
 הנה אם מצאתם אותו ובקש מכם אדוניו מחיר רב התתנוהו בו
 ויאמרו נתן : ויאמר אליהם ואם לא יחפוץ אדוניו לתתו כמחיר רב
 שהתעשו להם עליו : ויענהו לאמר ואם לא יתנוהו והרגנו אותו
 לקחנו את אחינו והלכנו : ויאמר אליהם יוסף הוא הדבר אשר
 דברתי אליכם מרגלים אתם כלהרונ את יושבי הארץ באתם : כי
 שמענו אשר שנים מאחיכם הבו ארץ כל יושבי שכם בארץ כנען
 למכור אחותיכם ותבואו לעשות גס במצרים על אחיכם כדבר הזה :
 וכן בואת אדע כי כנים אתם אם תשלחו מכם אחד לקחת את אחיכם
 ויקחן מאת אביכם ולהביא אלי הנה : ויהי בעשותכם הדבר הזה
 אדעה כי כנים אתם : ויקרא יוסף אל שבעים גבורים מגבוריו ויאמר
 אליהם קחו את האנשים האלה והבאתם אותם אל משמר : ויקחו
 הגבורים את עשרת האנשים ויחזיקו בהם ויתנום כמשמר ויהיו
 כמשמר שלשת ימים : ויהי ביום השלישי ויוציאם יוסף מהמשמר
 ויאמר אליהם זאת עשו לכם אם כנים אתם וחיותם : אחיכם אחד
 יאמר במשמר ואתם לכו הביאו שבר בתיכם ארצה כנען : ולקחתם
 את א חיכם הקטן והבאתם אלי הנה ואדעה כי כנים אתם כאשר
 תעשו הדבר הזה : ויצא יוסף מעליהם ויבא החדרה ויבך בכי גדול
 כן נכמרו רחמי אליהם : וירחץ פניו ויצא אליהם ויקח מאתם את
 שמעון ויאמר לאסרו : ולא אבה שמעון לעשות כן כיהיה גבור

חיל מאד ולא יוכל יוסף לאסרו: ויקרא יוסף אל גבוריו ויבאו לפניו
שבעים איש נבור חיל וחרבותם שלופות בידם ויבהלו כל בני יעקב
מהם: ויאמר אליהם יוסף תפשו את האיש הזה ואסרתם אותו
בבית הסוהר עד בא אחיו אליו: וימהרו גבורי יוסף ויחזיקו כלם
בשמעון לאסור אותו ויצעק עליהם שמעון צעקה גדולה מאד ומה
ותשמע הצעקה למרחוק: ויבהלו כל גבורי יוסף מקול הצעקה
ויפלו על פניהם וייראו מאד וינוסו להם: וגם כל האנשים אשר היו
את יוסף נסו כי יראו מאד לנפשותם וישאר אך יוסף ומנשה בנו שם:
וירא מנשה בן יוסף את גבורת שמעון ויחר אפו מאד: ויקם מנשה
בן יוסף ויגיש אל שמעון ויבה מנשה את שמעון באגרופו מכה רבה
בערפו וינח שמעון מחמתו: ויאהז מנשה בשמעון ויחזקם
ויאסור אותו ויודחהו אל בית הכלא ויתמתו כל בני יעקב ממיתה
הנער: ויאמר שמעון אל אחיו איש מבס אל יאמר כי מכת מנשה
זאת אין זאת כי אם מכת בית אביו: ויצו יוסף אחרי כן ויקרא
לאשר על האוצר למלא את כליהם כר כאשר יוכלון שאר המלך
איש כספו בשקו ולתת להם צנה לדרך ויעש להם כן: וישא
אותם יוסף לאמר השמרו לכם פן תמרו את פני לא תביאו את
אחיכם כאשר דברתי לכם: והיה כאשר תביאו את אחיכם אל
הנה וידעתי כי בניכם אתם ואת הארץ תסחרו: והשיבותי לכם
את אחיכם ושבתם בשלוש אל אביכם: ויענו כלם ויאמרו מה
דבר ארוני כן נעשה וישתחוו לו ארצה: וישאו איש שבת
חמורו ויציאו ללכת ארצה כנען אל אביהם: ויבאו אל המלך
ויפתח לו את שקו לתת מספוא לחמורו ויראוהנה כספו כמספר
עודנו באמתחתו: וירא האיש מאד ויאמר אל אחיו הושב כספו
והנה הוא באמתחתו וייראו האנשים מאד ויאמרו מה זאת עשת
אלהים לנו: ויאמרו כלם ואיה חסרני את אבותינו את אבתם
יצחק ויעקב אבינו כי נתנונו יי היום ביד מלך מצרים להתעלל עלינו
ויאמר

ויאמר אליהם יהודה הלא אשמים אנחנו ונתתם לפנינו **א**ת
 במברנו את אחינו בשרנו ולמה תאמרו איה חסד **י** את אבותינו
 ויאמר אליהם ראובן הלא אמר אמרת אליכם אל תחטאו בילד
 ולא שמעתם ממני: **כ**ידמו דרש אלהים ממנו ואיך תאמרו איה
 חסד **י** את אבותינו ואתם הטאתם לו: **ל**וילינו במקום ההוא
 ושכימו בבקר וישאו את שברם על חמוריהם וינהגו אותם וילכו
 ארצה כנען ויבאו ארצה כנען בירת אביהם: **מ**ויצא יעקב וביטו

חמר הכעיר בזה אחי ספיר
 משה ויבואו ארצה כנען אל
 יעקב אביהם ויגידו לונח
 כל הקורות אותם לאמר
 דקסה שאיך לא נהרגו שלא
 לתת לנו בשור רעה מקיחת
 שמעון פתאום שהיה להם
 לסתוק עד שיסאל הזקן כי
 עדיין יהיה חושלז כי מקרן
 הוא ולפי מ"ט הספר הזה
 שהוא יבא לקראתם וראה
 כי שמעון איננו ושאל להם
 עליו לך ולא מיריו ואפשר כי
 זה רמז הכתוב במלת לאח
 לל חס ראית שהגידו לונח
 כל הקורות אותם הוא להיות
 סכבר חמ' להם היה שמעון
 כמ"ט

לקראת בניו וירא יעקב והנה אין שמעון
 אחיהם אתם: **נ**ויאמר יעקב אל בניו איפה
 שמעון אחיכם אשר לא ראיתו אתכם ויגידו
 לבניו את כל הקורות אותם במצרים:
סוהבאו בתיהם ויפתחו איש את שקו ויראו
 הנה איש צרור כספו בשקו ויראו מאד מזה
 הנה ואביהם: **פ**ויאמר אליהם יעקב מה
 זאת עשיתם לי שלוח שלחתי אליכם את
 יוסף אחיכם לדרוש את שלומכם:
צותאמרו לי חיה רעה אבלתהו: **ק**וילך שמעון
 אתכם לשבור אוכל ותאמרו מלך מצרים
 אמר אותנו בכל **א**: **ב**ואת בנימין תאמרו
 לקחתו להמית גם אותו והורדתם את
 שבת בנינו שאולה על בנימין ויוסף אחיו:

געשה לא ירד בני אתכם כי אחיו מתוהו **א**לכדו נשאר וקרהו אסון
 מדרך אשר תלכו בה כאשר קרה לאחיו: **ב**ויאמר ראובן אל אביו
 את שני בני תמית אם לא אבי אלפניך את בניך והצנתיו לפניך:
גויאמר יעקב אל בניו שיבז לכם ויאל תרדו מצרימה כי למ ירד
 מי אתכם מצרימה ולא ימות כאחיו: **ד**ויאמר אליהם יהודה
 חדלו נ"ה לכם ממנו עד כלות לו את השבר והוא **א**יאמר הורינו

את אחיכם כיומצא את נפשו ברעב ואת נפש ביתו ודרעב הארץ
כבוד בכל הארץ בימים ההם וכל אנשי הארץ הולכים וכאים מצרים
לשכור אוכל כי חזק עליהם הרעב מאד וישבו בני יעקב בארץ
בנען ימים ושני חדשים עד כלות להם את השבר ויהי כאשר בלה
להם את השבר ותרעב נפשם מאד כל בית יעקב ויבאו ילדי בני
יעקב יחד וינשו אל יעקב ויסבבו אותו כלם ויאמרו לו תנה לנו לחם
ולמה נמות בלנו ברעב ננדה וישמע יעקב את דברי ילדי בניו ויבך
בכי גדול ויבמרו רחמיו אליהם ויקרא יעקב אל בניו ויבאו כלם
אליו וישבו לפניו ויאמר אליהם יעקב הלא ראיתם כי נכנס בוכים
עלי היום תנה לנו לחם ואין עתה שוכו שכרו לנו כעט אוכל ויען
יהודה ויאמר א אביו אם ישך משלת את אחינו אתנו נרדה ונשברה
לך אוכל ואם אינך משלח לא נרד הלא כי מלך מצרים העד העד
עלינו לא תראו פני בלתי אחיכם אתכם כי מלך מצרים מלך
אדיר וחזק הוא והיה אם הלכנו אליו בלתי אחינו ומתנו כלנו הלא
ידעת אם לא שמעת ביה מלך ההוא גבור וחכם מאד ואין כמות
ככל הארץ הנה ראינו את כל מלכי הארץ לא ראינו כמלך ההוא
מלך מצרים הלא אין גדול כאבי מלך מלך פלשתים מכל מלכי
הארץ ומלך מצרים גדול ועצום ממנו ול איהיה לו אבי מלך מצרים
שריו לוראית אבי את היכל ואת כסאו ואת כל עבדיו השמרים
לפניו לוראית המלך ההוא בשבתו על כסאו כיופיו וכבודו
מלובש בכנדים מלכות ועטרת זהב גדולה ועל ראשו לו ראתה המלך
וזהדר אשר נתן לו אלהים כי אין כמותו בכל הארץ לוראית אבי
החכמה והתבונה והדעת אשר נתן אלהים בלבו הלא ראתה את כל
הנעים בדברו אלינו לא ידענו אבי מיהודיעהו את שמותינו ואת
כל אשר קרה לנו וישאל גם עליך לאמר העד אביכם הנה שלום לנו
לו ראתה את כל דברי מלכות מצרים על פיו יצא ועל פיו יבואו לנו
שואל בפרעה אדוניו לוראית את פחדו ואת אימתו על כל מצרים

גם אנחנו בצאתנו מלפניו ונאמר לעשות למצרים כיתר ערי האמורי
וחד אפנו מאד על כל דבריו אשר דבר לתתנו כרגלים והיה בכואנו
עד לפניו ונפלה אימתו עלינו וחד ואין איש יוכל לדבר גליו דבר
קטון או גדול ועתה אבינו שלחנא אתה הנער אתנו ונרדה ונשברה
לך אוכל למחיינתו ולא נמות ברעב ויאמר יעקב למה הרעותם לי
להגיד למלך כי יש לכם אחמה הדבר אשר עשיתם לי ויאמר
הנדה אל יעקב אביו רתנה הנער בידי ונקומה ונרדה מצריכו ה
ושברה אוכל ונבוא והיה בכואנו ואין הנער אהנו וחטאתי לך
כל הימים הראית את כל ילדנו הקטנים בוכים עליך ברעב ואין
אל ידיך עתה יכמרו נא רחמך עליהם ושלחה את אחינו אתנו
הלכנו וואיה חסד את אבותינו אתך אשר תאמר כי מלך מצרים
יקח את בנך חי לו אמות עליו עד הביאותו והצנתיו לפניך אף
תתפלל נא בעדנו אל יאלהינו ויעשה אתנו חסד לתתנו לחן ולחסד
לפני מלך מצרים ואנשיו כילולי התמרה מהנו כי עתה שבנו וזה
פעמים אליך עם בניך ויאמר יעקב אל בניו ביי אלהי אבטח אשר
יציל אחכם ונתן אתכם לחן בעיני מלך מצרים ובעיני כל אנשיו
ועתה קומו ולכו אל האיש וקחו לו בידכם מנחה מן הנמצא בארץ
הזאת והביאו לפניו ואל שדייתן לכם רחמים לפניו ושלח לכם
את בנימין ואת שמעון אחיכם ויקומו כל האנשים ויקחו את בנימין
אחיהם ומנחה גדולה מזמרת ארץ כנען לקחו בידם וגם משנה
בסך לקחו ויצו יעקב את בניו מאד על בנימין השמרו בו בדרך
אשר תלכו בה ואל תתפרדו מעמו גם בדרך גם במצרים ויקם יעקב
שאת בניו ויפרוש כפיו וירתפלל אל יבעד בניו לאמר יאלהי
השמים ואלהי הארץ זכור לאברהם אבינו את בריתך אתו וזכור
ליצחק אבי ועשה חסד עם בני ואל התנם ביד מלך מצרים עשה
נא אלהי למען רחמך ופרדה את כל בני והצילם מיד מצרים ושלחו
לדם את שני אחיהם וגם כל נשי בני יעקב וילדיהם נשאו כלם

את עיניהם השמימה ויכבו כלם אל יי ויצעקו להציל את אבותם
מכף מלך מצרים: ויכתוב יעקב ספר אל מלך מצרים ויתנה ביד
יהודה וביד בנו אל מלך מצרים לאמר: כאת עבדך יעקב בן יצחק
בן אברהם העברי נשיא אלהים אל המלך האדיר וההנב צפת
פענח מלך מצרים שלום: ידוע יהיה לאדוני מלך מצרים כי חוק
עלינו הרעב בארץ כנען ושלחתי אליך בני לשבור לט מעט זבל
מאתך למחייתנו: כי אני סבבתי כשבעים נפש בני ואני זקן מאד
אני רואה בעיני כי כבוד מזוקן עיני מאד: וגם בונה בכל יום נמני
על בני על יוסף אשר נאבד מפני ואצוה ארת בני אשר לא יבואו
יחד בשערי העיר כבואם מצרימה מפני יושבי הארץ: וגם כי צייתים
להתהלך במצרים ולבקש את בני יוסף אולי ימצאוהו שמה תעשו
בן: ותתנם אתה כמרגלים את הארץ: הלא שמענו עליך כי אתה
חכם וגבון מאד הלא תראה את פניהם איך יהיו מרגלים: עס
שמענו אשר פתרת אתה את הלום פרעה ורתודיעהו ברעב הזה
טרים יבואו תדבר אליו נכונה ואיך לא תדע בחכמתך את בני
המרגלים הם אסלא: ועתה אדוני המלך הגה שלחתי לפניך את
בנימין בני כאשר דברת אל בני אחלה נא את פניך אשר תשים עיניך
עליו עד השיבותיו אלי בשלום עם אחיו: והלא ידעת אסלא שמעת
את אשר עשה אלהינו לפרעה בקחתו את שרה אמי ואשר עשה
לאבי מלך מלך פלשתים עליה: וגם את אשר עשה אברהם אבי
לתשעת מלכי עילם אשר המית את כלם במתי מספר אנשים אשר
היו אתו: וגם את אשר עשו שמעון ולה שני בני לשכונת ערי האמרי
אשר החריבו אתהן בעבור דינה אחותם: ואף כעבור בנימין אחיהם
אשר התנחמו בו על יוסף אחיו מה יעשו עליו כראותם כי רעב
יד אהר העם עליהם בעבורו: הלא ידעת מלך מצרים כי גבור
אלהינו אתנו וגם שומע אלהינו את תפלתינו תמיד כי לא יעזבנו כל
הימים: חייכי בהגיד בני אלו את מעשיך אתם לול קראתי אלי
עליך

עליך כי אז נאבדת עם אנשיך טרם בא בנימין בני לפניך: אך אמרתי
מי שמעון בני בביתך אולי טובה תעשה אתו על כן לא עשירתי לך
דבר הזה: ועתה הנה בני בנימין בא אליך עם בני השמר לך בו
ושם עינך עליו וישים אלהינו את עינינו עליך בכל מלכותך: יעתה
הנה הנדתי לך את אשר עם לבבי והנה בני באים אליך עם אחיהם
ואהנא בעדם את פני כל הארץ ושלחתם עם אחיהם לשלום:
ויתן יעקב את הספר אל בניו ביד יהודה לתתה למלך מצרים ויקומו
בני יעקב ויקחו את בנימין ואת כל המנחה וילכו ויבאו מצרימה
ויעמדו לפני יוסף: וירא יוסף אתם את בנימין אחיו ויתן יוסף אליהם
שלום ויבואו האנשים ההם ביתה יוסף: ויצו יוסף את אשר על ביתו
לטבוח להם טבח לאכול ויעשה להם כן: ויהי בצהרים וישלח יוסף
אל האנשים לבוא לפניו את בנימין: ויגידו האנשים אל האיש אשר
על בית יוסף את דבר הכסף המושב באמתחותיהם ויאמר להם
שלום לכם אל תיראו ויצא אליהם שמעון אחיהם: ויאמר שמעון
אל אחיו טובה רבה עשה אתי אדוני מצרים אך לא אסרני כאשר
דאתם בעיניכם: כי בצאתכם מהעיר הוציא אותי ועשאתי טובה
בביתו: ויקח יהודה את בנימין בידו ויבואו לפני יוסף וישתחוּ לו
אפים ארצה: ויתנו האנשים את המנחה אל יוסף וישבו כלם לפניו:
ויאמר אליהם יוסף השלום לכם השלום לבניכם השלום לאביכם
הזקן ויאמרו שלום: ויקח יהודה את הספר אשר שלח יעקב ויתנהו
ביד יוסף: ויקרא יוסף את הספר ויכיר את מכתב אביו ויבקש לבכות
לאוכל להתאפק וילך החדרה ויבך בכי גדול ויצא: וישא עיניו
ורא את בנימין אחיו ויאמר הוזה אחיכם אשר אמרתם אלי ויש
בנימין לפני יוסף ויתן יוסף ידו על ראשו ויאמר לו אלהים יהנד
מי: ויהי כראות יוסף את אחיו בן אמו ויבקש לבכות שנית
ויבא החדרה ויבך שמה וירחץ פניו ויצא ויתאפק ויאמר שימו לכם:
והי ביד יוסף גביע אשר ישתה בו והוא מכסף רצוף באבני עשהם

ובד: לת

ובדולח טוב מאד: ויד יוסף בנביע ההוא לעיני אחיו בשנתם
לאכול אתו: ויאמר יוסף אל האנשים ידעתי בנביע הזה כיראובן
הבכור: וימען רלוי ויהודה ויששכר וזבולון בני אס אחרת שבו
לכם לאכול כאשר יולדתם: וישבגס את האחרים כתולדותם:
ויאמר ידעתי כי אחיכם הקטן הזה אין לו אח ואני כמודו אין לי אח
ישבגס אתי לאכול: ועל בנימין לפני יוסף וישב על הכסא וירא
האנשים את מעשה יוסף ויתמהו על ככה: ויאכלו וישתו האנשים
עם יוסף בעת ההיא ויתן להם מתנות ומנות בעת ההוא: ויוסף ויתן
יוסף לבנימין מנה אחת ויראו מנשה ואפרים את מעשה אביהם ויתנו
לוגם הם את מנותיהם וגם אסנת נתנה לו מנה אחרת ויתהן ביד
בנימין חמש מנות: ויוצא להם יוסף ויין לשותות ולא אבו לשתות
ויאמרו מיום אשר נאכר יוסף אחינו מאתנו לא שתינו ויין ולא אכלנו
אוכל טוב: וישבע להם יוסף ויפצר כס מאד וישתו וישכרו עמו ביום
ההוא: והיו אחרי כן ויפן יוסף אל בנימין אחיו לדבר אתו ובנימין
עודנו יושב על הכסא לפני יוסף: ויאמר אליו יוסף הילדת היש לך
בנים: ויאמר בנימין יש לעבדך עשרה בנים: ואלה שמותם בלע
ובכר ואשבל גרא ונעמן אחי וראש מפים וחפיים וארד: ואקרא את
שמותם על כל אשר קרה ליוסף אחי אשר לא דאיתניו: ויצו יוסף
ויביאו לפניו את משטר הכבבים אשר לו אשר בו יודע יוסף את כל
העתים: ויאמר יוסף אל בנימין שמעתי כי העברים יודעים בכר
חכמה התוכל לדעת מאומה כזה ויאמר בנימין גם עבדך ידע בכר
חכמה כאשר הורני אבי: ויאמר יוסף אל בנימין הבטגסא כזה הכל
והבן איפה רהוא אחיך יוסף במצרים אשר אפרתסו למצרים יד:
ויקח בנימין את הכלי ההוא את משטר ככבי השמים ויתחכם ויבט
בו לדעת איפה אחיו: ויחלק בנימין את כל ארץ מצרים לארבעה
חלקים וימצא את יוסף אחיו כי הוא היושב לפניו על הכסא ויתמר
בנימין מאד: וירא יוסף את בנימין כי תמר מאד ויאמר אל בנימין
מה

מה ראית ועל מה תתמה: ויאמר בנימין אל יוסף רואה אני בזה
 כיוסף אחי וישב אתי פה על הכסא: ויאמר אליו יוסף אני הוֹיָה
 יוסף אחיך אך אל תגלה את הדבר הזה אל אחיך: הנני שולח
 אותך עמס וילכו ויצויתי להשיב אתכם העירה ולקחתך מאתם:
 ויהי אס נתנו את נפשם והלחמו עליך או ידעתי כי נחמו על אשר
 עשיתי לי ונודעתי אליהם: ואם עזובך ולקחתי אותך וישבת אתי
 ושלחתי אותם לכו להם ולא אודע אליהם: בעת ההוא צוה
 יוסף את פקידו למלא את כליהם איכל ולשים את כסף איש
 בשקו ולתת את הגביע בשק בנימין ולתת להם צדה לדרך ויעש
 להם כן: ויהי ממחרת וישכימו האנשים בבקר וישאו את
 שברם על חמוריהם ויצאו להם עם בנימין וילכו ארצה כנען עם
 שמעון אחיהם: הם יצאו ממצרים לא הרחק ויוסף צוה לאשר
 על ביתו לאמר קום רדוף אחרי האנשים טרם ירחיקו ממצרים
 ואמרת אליהם למה גנבתם את גביע אדוני: ויקם פקיד יוסף
 וידפס וישנים וידבר אליהם את כל דברי יוסף: ויהי בשמעם
 את הדבר הזה ויחד אפס מאד ויאמרו כל הנמצא אתו את גביע
 הדרתי וימת וגם אנחנו נהיה לעבדים: ויטהרו ויורידו איש
 את שקו מעל חמורו ויחפשו באמתחותיהם וימצא הגביע
 באמתחת בנימין: ויקרעו כלם את שמלותיהם וישבו העירה
 וישבו את בנימין בדרך הלך והכורת אותו עד בואם העירה
 ויעמדו לפני יוסף: ויחד אף יהודה ויאמר חיי כי לא השיבנו
 דאית הזה כי אם להחריב את מצרים היום: ויבאו האנשים
 בתה יוסף ויניצאו את יוסף וישב על כסאו וכל גבוריו עובדים
 אליו מימנו ומשמאלו: ויאמר אליהם יוסף מה המעשה הזה
 אשר עשיתם בלקחתם את גביע הכסף אשר ליגות לכולכם
 וידעתי כי בעבור דעת בו אפה אחיכם בכל הארץ לקחתם
 את גביע אשר לי: ויאמר יהודה כה נאמר לאדוני מר נדבר

הנצטרק האלהים מצא את עין כל עבדיך היום על כן עשה לנו
 בר הזה היום: וקם יוסף ויחזיק בבנימין ויקחהו מאת אחיו
 בחוקה ויבא הביתה וינעל את הדלת בפניהם: ויצו יוסף לאשר
 על ביתו ויצאו אמר אליהם כה אמר המלך לכו לשלום אל אביכם
 הנה לקחתי את האיש אשר נמצא נביעי בידו: ויהי בראות יהודה
 את מעשה יוסף אתם:

פרשת ויגש כהן

אלה בנה מוכן הכתוב על ככן דקפה כי יהודה עדין היה מרבר עמו ומחו ויגש אליו דקחמר עוד כי למה יחרה חפו עליו ומה עשה ובספר כתובת יוסף אשר לי פירסתי ג' פירושים נכונים חולם לפי זה אחי ספיר כי להיות כי יוסף הכיחו ויבא הכיתה עם בנימין שלקחו בחוקה לכן אמר על ככן ויגש ליו כי מקו היה ביניה ולהיות כי סבר הדלת לכא ואל יחר חסך בעברך לל על המעט ההוא אשר עמה דוק

ויגש אליו יהודה וישבור את הדלת ויבא עם אחיו לפני יוסף: ואמר יהודה אל יוסף אל יחר בעיני אדוני דבר מא עבדך דבר לפניך ויאמר לו יוסף דבר: ודבר יהודה לפני יוסף ואחיו עומדים לפניו שם: ויאמר יהודה אל יוסף הלא בתחלה כאשר באנו אל אדוני לשבר אבל ותשם אותנו במדגלים את הארץ ונביא לפניך את בנימין אחינו ושדך מתשלל עלינו היום: ועתה ישמענא המלך את דברי ושלח נא את אחינו וילך לו אתנו אל אביו פן תשבר את נפשך ואת נפש כל יושבי מצרים היום הוה: הלא ידעת את אשר עשו שני אחיך שמעון ולוי אל עיר שבכם ואל שבעת ערי האמורי בעבור דעת אחותנו ואף מה יעשו בעבור בנימין אחיהם: ואני בכחי חוק ונתתי משניהם היום הוה עליך ועל כל ארצך אם לא תאבה לשלחם אחינו: הלא שמעת אשר עשה אלהינו אשר בחר בנו לשבר בעבור שרה אמנו אשר לקחה מעם אבינו: אשר דבה אבינו ביתו בנגעים גדולים אשר עוד כל מצרים מספרים את רשענו

שמעון ולוי אל עיר שבכם ואל שבעת ערי האמורי בעבור דעת אחותנו ואף מה יעשו בעבור בנימין אחיהם: ואני בכחי חוק ונתתי משניהם היום הוה עליך ועל כל ארצך אם לא תאבה לשלחם אחינו: הלא שמעת אשר עשה אלהינו אשר בחר בנו לשבר בעבור שרה אמנו אשר לקחה מעם אבינו: אשר דבה אבינו ביתו בנגעים גדולים אשר עוד כל מצרים מספרים את רשענו

הזאת איש אל רעהו עד היום הזה: כן יעשה לך אלהינו על בנימין
 אשר לקחת מאביו היום ועל הרעות אשר אתה מתגולל עלינו
 בארצך היום: כי יזכור אלהינו את בריתו עִם אברהם גֵּבִינו
 והביא עליך רעה בעבור אשר דאגת את נפש אבינו היום: ועתה
 שמענא את דברי אשר דברתי אליך היום ושלח את אחינו וילך לו
 פן תימת אתה וארצך בחרב כי לא תוכלו כלכם עליו: ויען יוסף
 את יהודה לאמר למה הרחכת את פיך בכל הדברים האלה
 ותתפאר עלינו לאמריש אתך גבורה: חיפרעה לו צויתיעליכם
 את כל גבורי להלחם אתכם הלא תטבע ברוקם אתה ואחיק אלה:
 ויאמר יהודה אל יוסף הלא לך ולאנשיך לירוג מפני חי כי אם
 שלפתי את חרבי לא השיבותיה דיקם: עד אם הרגתי היום הזה
 את כל מצרים ואחל ממך ואכלה בפרעה ארונך: ויען יוסף ויאמר
 אליו הלא לאלבדך היא הגבורה וגם אנכי גבור וחזק ממך: הלא אם
 היצאת את חרבך אשיב אותה אל צואריך וצואר כל אחיך אלה:
 ויאמר אליו יהודה הלא אם פתוח אפתח את פי היום עליך כי עתה
 בלעתיק ותכחד מן הארץ ותאבד היום ממלכותיך: ויען יוסף
 הלא אם תפתח את פיך יש אתי כח וגבורה לסתום את פיך במזבן
 גדולה עד כי לא אוכל לדבר דבר: ראה כמה אבנים יש לפנינו
 הלא אוכל לקחת אבן ושמתיו בפיך ואשבר מתלעותיך: ויאמר
 יהודה עד האלהים בנינו כי לא בקשנו מלחמותיך מאז ועד עתה
 אך תנה לנו את אחינו והלכנו מאתך: ויען יוסף ויאמר חיפרעה כי
 אם יבאו כל מלכי כנען עמכם יחד לאלקחתם אותו מידי:
 עתה לכו לכם לדרככם אל אביכם ואחיכם יהיה לי עבד כי גנב את
 בית המלך: ויאמר יהודה מה לך ולשם מלך הלא הכלך יצא
 מביתו אל כל הארץ בסף וזהב הרבה מאד אם במתן אם באבידה:
 ואתה עורך מדבר על גביעך אשר נתת אותו באמתחת אחינו
 ויאמר כי גנב אותו מאתך: חלילה חלילה לבנימין אחי

זלרע אברהם מעשות הדבר הזה לגנוב מאתך או מזול
אם מלך או שר אכל האדם: ועתה דום לך מהדבר ו
פן ישמעו דבריך כל הארץ לזמר על כסף מעט נלהם נ
מצרים עם אנשים ויתגולל עליהם ויקח את איהם לעבד
ויען יוסף ויאמר קחו לכם את הגביע הזה ולכו מעלי ועזבו את
אחיכם לעבד כי משפט הגנב להיותו עבד: ויאמר הודתלמה
לאת תבוש בדבריך לעזוב את אחינו ולקחת את גביעך
והלא אסתתן לנו כגביעך אלף פעמים לא נעזוב את אחינו על
כסף הנמצא ביד כל האדם ולו נמות עליו: ויען יוסף ויאמר
ולמה עזבתם את אחיכם ותמכרו אותו בעשדים כסף עד היום
הזה ולמה לא תעשו כן לאחיכם זה: ויאמר יהודה יעד בני
וביניך כילא חפצנו במלחמתך עתה תנה את אחינו והלכנו
מאתך בלא מלחמה: ויען יוסף ויאמר האסף תאספו את כל
מלכי הארץ לא יוכלו להם לקחת את אחיכם מידו: ויאמר
יהודה מה נאמר לאבינו בר-אוחו כי אין אחינו בא ארנו וזה
עליו: ויען יוסף ויאמר זה הדבר אשר תדברו אל אחיכם לאמר
הלך החבל אחר הדלי: ויאמר יהודה הלך מלך אתה ולמד
תדבר בדברים רואלה לשפוט משפט שקר אוי למלך אשר יהיה
כמוך: ויען יוסף ויאמר אין משפט שקר בדבר אשר דבתם
בעבור אחיכם יוסף: כי מכרתם אותו כלכם למרעים בעשר
כסף ותבחושו כלכם אל אחיכם ותאמרו לו חיה רעה אכלת
טרוף טורף יוסף: ויאמר יהודה הנה אש שכם נבערה בלבי עתה
אשרוף אתכם ואת כל ארצכם באש: ויען יוסף ויאמר הלא
אשרתמר כלתך אשר הרגה את בניך מכבה את אש שכם:
ויאמר יהודה חיי כי יאסר סירתי מבשרי שער אחד עד מלא
בדמה ארכל מצרים: ויען יוסף ויאמר כן משפטכם לעשות
כאשר עשיתם לאחיכם אשר מכרתם: ותטבלו את כנתת
בדם

בדם ותביאו אותה אל אביכם בעבור יאמר חיה רעה אכלתהו והנה
 דמו בכתנתנו : וישמע יהודה את הדבר הזה ויחר אפו מאד
 וחמתו בערה בו : ותהי לפניו במקום ההוא אבן אחת משקלה
 כארבע מאות שקל ויחר אף יהודה ויקח את האבן בידו האחת
 וזרקה השמימה ויקחנה בידו השנית השבאלית : ותן אותה
 אחרי כן תחת רגליו וישב עליה בחמת כחווותהי האבן לעפר מכת
 יהודה : וירא יוסף את מעשר יהודה וירא מאד אך צוה אל
 מנשה בנו ויעשגם הוא באבן אחרת כמעשה יהודה : ויאמר יהודה
 אל אחיו אל יאמר מכם כי האיש הזה מצרו הוא כי אם ממטפרת
 אבינו הוא בעשותו הדבר הזה : ויאמר יוסף הלא לכם לבדכם
 נתנה הגבורה כיגם אנחנו גבורים ולמה תתפארו עלינו כלכם :
 ויאמר יהודה אל יוסף שלח נא את אחינו ואל תחריב את ארצך
 היום הזה : יעני יוסף ויאמר אליהם לכו אכרו אל אביכם חיה
 רעה אכלתהו כאשר אמרתם על יוסף אחיכם : ויפן יהודה אל
 גפתלי אחיו ויאמר אליו מהר לך נא וספור את שווקי כל מצרים
 ובוא והגד לי : ויאמר אליו שמעון אל נא יהיה לך הדבר הזה
 לטורח עתה אלך אני ההרה ונשאתי אבן אחת גדולה מדרוד
 ושמתי על כל מצרים בלהוהמתי את כל אשר בה : ויוסף שמע
 את כל הדברים אשר דברו אחיו לפניו והם לא ידעו כי שוכע יוסף
 בי אמרו כילא ידע לדבר עברית : וירא יוסף מאד מדברי אחיו
 פן יחריבו את מצרים ויצו אתו מנשה בנו לאמר : לך נא כהר
 וזחעיק לי את כל יושבי מצרים וכל הגבורים יחד ויבואו אלי ערתה
 בסוסים וברגלי ובכל כלי זמר וילך מנשה ויעשכן : ונפרתלי
 הלך כאשר צוהו יהודה כינפתליקל ברגליו מאד כאחת הצבאים
 הקלים והלך על שכלי הזדע ולא ישברו תהתיו : וילך וספור את
 כל שווקי מצרים וימצא בהם שנים עשר ויבא מהרה ויגד אל
 יהודה : ויאמר יהודה אל אחיו מהרו לכם ושימו איש חרבו על

יִרְכּוּ וַנְּבֹאֲרָה עַל מִצְרַיִם וְנִכְּחָה אֶת כָּל סוּלָא תִּשְׂאוּ רֹמְמָה שְׂרִידִי
וַיֹּאמֶר יְהוּדָה רַחֲמֵי אַחֲרִיב אֶת שְׁלִישֵׁי שְׂוֹקִים בְּכַחֵי וְאַתֶּם כָּל כֶּסֶם
יִחְרִיב מִכֶּסֶם אִישׁ שֵׁי קֵא אֶחָד׃ וַיְהִי כִּדְבַר יְהוּדָה אֶת הַדְּבָר הַזֶּה וְהָיָה
וַיֵּשְׁבוּ מִצְרַיִם וְכָל הַגְּבוּרִים בָּאוּ כָּל סוּלָא נִגְדָם בְּכָל כְּלֵי זִמְרָה וּבִזְעָקוֹת
רַבּוֹת׃ וַיְהִי כֹל מִסְפָּר סִמְשָׁמָוֹת אִישׁ רַכְבֵּי סוּסִים וְעִשְׂרֵת אֲלָפִים
רַגְלִי וְאַרְבַּע מֵאוֹת גְּבוּרִים אֲשֶׁר יוּכְלוּ לְהִלָּחֵם בְּלֹא חֶרֶב וּבְלֹא הַנִּית
כִּי אִם כִּי דִּיהֶם וּבְגִבּוֹרָתָם׃ וַיִּבְּאוּ כָּל הַגְּדוּדִים דְּאֵלֶּה בְּרַעֲשׂ גְּדוּל
וּבְצַעֲקוֹת וַיִּסּוּבּוּ כָּל סוּלָא בְּנֵי יַעֲקֹב וַיִּבְהֹלוּ סוּלָא בְּקַעַד אֲדָמָה מִקֵּץ
צַעֲקוֹתָם׃ וַיְהִי כִּי רָאוּ בְּנֵי יַעֲקֹב אֶת הַגְּדוּדִים דְּאֵלֶּה וַיִּירָאוּ מְאֹד
לְנַפְשָׁם וַיִּוֹסֵף עֲשֵׂה בֶן לַמַּעַן הַפְּחִיד אֶת בְּנֵי יַעֲקֹב לְהַהָרִישׁ מֵעַלְיוֹ׃
וַיִּרְאֵה יְהוּדָה אֶת מִקְצַת אַחֲיוֹ נְבִהִלִים וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם לְמָה רַחֲמֵי
וְחִסְרֵי אֱלֹהֵינוּ אַתֶּנוּ׃ וַיִּרְאֵה יְהוּדָה אֶת כָּל אַנְשֵׁי מִצְרַיִם סוֹבְבִים אֹתָם
כְּמַצּוֹת יוֹסֵף לְהַפְחִידֵם אֲךָ יוֹסֵף צוּרָה לָהֶם לֵאמֹר אַל תִּנְעוּזוּ בְּאֶחָד
מֵהֶם׃ וַיִּמְהַר יְהוּדָה וַיִּשְׁלַח חֶרֶב וַיַּצַּעֵק צַעֲקָה גְּדוּלָה וּמְרָדָה עַד
מְאֹד וַיִּךְ בְּחֶרֶבוֹ וַיִּדְלַג עַל הָאָרֶץ וַיִּוֹסֵף עוֹד לְזַעֵק עַל כָּל הָאֲנָשִׁים וַיְהִי
בְּעִשְׂוֹתוֹ הַדְּבָר הַזֶּה וַיִּפֹּל יְיָ פַחַד יְהוּדָה וְאַחֲיוֹ עַל כָּל הַגְּבוּרִים וְכָל
הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר סָבִיבוֹתָם׃ וַיָּנוּסוּ כָּל מִקְּוֹל הַצַּעֲקָה וְהַפַּחַד וַיִּפְּלוּ
אֲשֶׁר יָעַל רַעְיוֹ וַיִּמּוֹתוּ מֵהֶם הַרְבֵּה בְּנַפְלָם וַיִּבְרַחוּ כָּל
מִפְּנֵי יְהוּדָה וְאַחֲיוֹ וּמִפְּנֵי יוֹסֵף׃ וַיְהִי בְּנוֹסֵם וַיִּרְדָּם יְהוּדָה וְאַחֲיוֹ עַד
בֵּית פְּרַעְיָה מִלְּשׁוֹ לָהֶם כָּל סוּלָא׃ וַיֵּשְׁבֵי יְהוּדָה עַד לְפָנֵי יוֹסֵף וַיִּנְהָתוּם
עַלְיוֹ בְּאֵרֶיהֶם וַיַּצַּעֵק עַלְיוֹ צַעֲקָה גְּדוּלָה וּמְרָדָה מְאֹד׃ וַתִּשְׁמַע הַצַּעֲקָה
הַהִיא עַד לְמִרְחֹק וַיִּשְׁמַע וְהָיָה כָּל יוֹשְׁבֵי סוּכּוֹת וַתִּרְעַשׂ כָּל מִצְרַיִם
מִקְּוֹל הַצַּעֲקָה׃ וְגַם כָּל חוֹמוֹת מִצְרַיִם וְאָרֶץ גְּרוֹשָׁן נִפְּלוּ כָּל סוּלָא
הָאָרֶץ וַיִּפֹּל גַם פְּרַעְיָה מֵעַל כִּסְאוֹ עַל פְּנֵי אֲרֶצֶה׃ וְגַם כָּל נְשֵׁי מִצְרַיִם
וְגוֹשָׁן הַדְּרוֹת נִפְּלוּ וַיִּלְדָּהָן מִמֵּעֵיהֶן בְּשִׁמְעָם אֶת כָּל הַרְעֵשׁ כִּי יִרְדָּה
מְאֹד מְאֹד׃ וַיִּשְׁלַח פְּרַעְיָה לֵאמֹר מָה הַדְּבָר הַזֶּה אֲשֶׁר נִהְיָה הַיּוֹם
בְּאָרֶץ מִצְרַיִם וַיִּבְּאוּ וַיַּגִּידוּ לוֹ אֶת כָּל הַדְּבָרִים מֵרֵאשִׁית עַד סוּף וַיִּכְתֹּב
פְּרַעְיָה

פרעה ויתמה ויחרד מאד ותוסף לו יראה על יראה בשמעו ארת כל
 הדברים וישלח אל יוסף לאמר : הלה חריב את כל מצרים הבאת
 לי את העברים מה לך בעבד הננב הוא שלחתי לך עם אחיו ולא
 נאבד ברעתם גם אנחנו גם אתה גם כל מצרים : ואם לא תחפון
 לעשות הדבר הזה עזוב מעליך כל חמודותי ולך לך עמהם אל
 ארצם אם חפצת בם : כי החריבו היום את כל ארצי ויהרגו את כל
 אנשי וכל נשי מצרים הפילו ילדיהן בצעקתם ראה ארת אשר עשו
 בצעקה ובדבר ואף אם ילחמו כחרבוה חריבו את יתר הארץ : עתה
 בחר לך את אשר תחפוץ אם אני אם העברים ואם מצרים ואם ארץ
 העברים : ויבואו ויגידו ליוסף את כל דברי פרעה אשר שלח אליו
 וירא יוסף מדברי פרעה מאד : ויהודה ואחיו עודם נצבים לפני יוסף
 בחמה ובחרון אף וינהמו כל בני יעקב על יוסף בנהמת ים וגלוי :
 וירא יוסף מאד מפני אחיו ומפני פרעה ויבקש יוסף עלילה להודיע
 אל אחיו פן יחריבו את כל מצרים : ויצו יוסף את מנשה בנו וילך
 מנשה ויגיש לפני יהודה וישם את ידו על כתפו וחמת יהודה שכבה :
 ויאמר יהודה אל אחיו אל יאמר איש מכם כי מעשה נער מצרי זה כי
 אם מעשה בית אבי זה : וירא יוסף וידע כי חמת יהודה שכבה ויגיש
 לדבר אל יהודה לשון רכה : ויאמר יוסף אל יהודה הלא אמרת
 תדברו ונכונה בפניכם על כל גבירתכם היום ואהיכם אשר חפץ בכם
 יוסף עליכם טובה : אך הלא תגיד נא לילמה תלחם עמי אתה על
 הנער מכל אחיך אשר לא דבר אלי אחד מהם בעבורו דבר : ויען
 יהודה את יוסף לאמר הלא ידעת כי אנכי ערבתי את הנער מעם
 יבי לאמר אם לא אביאנו אליו וחטאתי לו כל הימים : על כן עשיתי
 פניך היום מכל אחי כי ראיתי כי לא אבית לתתו ולשלחו מאתך :
 תה אמצא חן בעיניך ושלחתי ללכת עם אחיו והגני אנכי יושב
 וחתתי לשרתך בכל אשר תחפוץ : כי לכל אשר תשלחני אלך
 לשרתך בגבורתי הגדולה שלח נא אותי אל מלך קשה אשר מרדבך

וידעת את אשר אעשה לך ולארצו: אף אם לורכב ורגלו ועם עינים
 מאד והרגתי את כלם ואביא את ראש מלכם לפניך: הלא ידעת
 אז לא שמעת כי אברהם אבינו עם עברו אל יעזר הכו שניהם את כל
 מלכי עולם עם צבאותיהם כלילה אחת לא השאירו מהם שריד:
 ומצוים ההוא והלאה נתנה לנו נבורת אבינו לרשתה לנו ולזרענו
 עד עולם: ויען יוסף ויאמר אמת תדברו וכוב אין בפיהם כי גם הונד
 לנו כי יוש לעברים נבורה וי אל היהם חפץ במאד ומי ויכל לעמוד
 בפניהם: אך בזאת אשלח לכם את אחיכם אם תביאו לפני את
 אחיז בן אמו אשר אמרתם כי ירד מצרים מאתכם: והיה בהביאכם
 אלי את אחיו ולקחתו ופחתו יען כי לא ערב גותו אחד מכם אל
 אביכם והיה בבואו אלי ושלחתי לכם את אחיו אשר ערבתם: ויחר
 אף יהודה אלי יוסף בדברו ואת הדבר הזה וזלנו עיניו דם מבעטו
 ויאמר אל אחיו זה מבקש להמית את נפשו ואת כל מצרים היום: ויען
 שמעון את יוסף לאמר הלא אמר אמרנו לך ברתחלה כי לא ידענו
 מקום לכתו ואם מת ואם חי הוא ולמה ידבר אדוני את הדברים
 האלה: וירא יוסף פני יהודה וידע כי החל אפו להרות עליו בדברו
 אליו לאמר הביאו אחיכם אחר תחת אחיו: ויאמר יוסף אל אחיו
 והלא אמרתם כי אחיכם מת ויאבד ורגה אם קראתי היום ונבט
 לפניכם התתנוהו ליתחת אחיו: ויחל יוסף לדבר ולקרא יוסף יוסף
 בא היום לפני והראה אל אחיו ושכנא לפניהם: והיו כדבר יוסף
 לפניהם את הדבר הזה ויביטו איש בה ואיש ככה לראות מאן
 יבא יוסף אחיהם: וירא יוסף את כל מעשיהם ויאמר אליהם למה
 תראי כה וכה אני יוסף אחיכם אשר מכרתם אותי מצרמה: ועתה
 אל נא יחר בעיניכם כי מכרתם אותי כי למחיה מרעב שלחני אלהים
 לפניכם: ויבהלו אחיו ממנו בשמעם את דברי יוסף ויבהל יהודה
 ממנו מאד מאד: ובנימין בשמעו את דברי יוסף והוא היה לפניהם
 בבית פנימה וירץ בנימין אל יוסף אחיו ויתבקרו ויפול על צוואריו

ויראו אחיו יוסף את בנימין נפל על אחיו ויבך עמו ויפלוגסרהם
 על יוסף ויחבקוהו ויבכו בכי גדול עם יוסף והקול נשמע בירת
 פרעה כי אחיו יוסף הם ויטב בעיני פרעה מאד כי ירא אותם פן יחריבו
 את מצרים וישלח פרעה את עבדיו אל יוסף לשמחו באחיו אשר
 באו אליו ויבואו כל שרי החיילים והנבחרים אשר במצרים
 לשמח עם יוסף וישמחו כל מצרים באחיו יוסף מאד וישלח
 פרעה אל יוסף לאמר אמור לאחיך להביא את כל אשר להם ויבואו
 לחי והושבתם במיטב ארץ מצרים ויעשוכן ויצו יוסף את אשר
 על ביתו להוציא אל אחיו מנורת ומתנות ובגדים ויוצא להם
 בגדים רבים בנדי מלכות ומנית ומתנורת רבות ויחלקם יוסף לכל
 אחיו ויתן לכל אחד מאחיו חליפות בגדים כבגדי המלכה ומאה
 כסף עמהם ויתן לבנימין אחיו חמש חליפות בגדים בנדי זהב
 וכסף שלש מאות כסף ויצו יוסף אליהם וילבשו כלם את
 הבגדים האלה ויבאו לפני פרעה וירא פרעה את כל אחיו יוסף
 וכלם נכורים ויפ תואר וישמח מאד ויצאו אחריהן מלפני
 פרעה ללכת ארצה כנען אל אביהם ובנימין אחיהם אתם ויקם
 יוסף ויתן להם עשתי עשרה מרכבות מאת פרעה ויתן להם
 יוסף מרכבתו אשר רכב עליה ביום מלכו על מצרים להביא את
 אביו עליה אל מצרים וישלח יוסף לכל ילדי אחיו בגדים
 כספים ומאה כסף לאחד מהם וגם לנשי אחיו שלח
 בגדים כספן מבנדי נש המלך וקטרת ומרוקן שלח אליהן
 ויתן לכל אחד מאחיו עשרה אנשים ללכת עמו ארצה כנען לשרתו
 וישאת את בניהם ואת כל אשר להם לבוא מצרימה וישלח
 יוסף בד בנימין אחיו עשרה בגדים לעשרת בניו שכם אחד על
 ילדי בני יעקב וישלח לכל אחד חמשים כסף ועשר מרכבות
 מאת בני פרעה וישלח לאביו עשרה חמורים נושאים
 מכל טוב מצרים ועשר אתונות נושאות בר ולחם ומזון לאביו

ולכל אשר אתו לצרה לדרך: וישלח לדונה אחותו בגדי זהב וכסף
וקמרת ומר ואהלים ותמרוקין נשים הרבה מאד וגם לגשי בנימין
שלח כזאת מאת נשי פרעה: ויהן לכלם לאחיו גם לנשיהם מכל
אבני שהם וברולח ברקת ופטרה ומכל סגולות גדולי מצרים לא
נותר דבר אשר לא נתן יוסף לכל בית אביו מכל דבר חמדה:
וישלח את אחיו וילכו ואת בנימין אחיו שלח עמדם ללכת ארצה
כנען: ויצא יוסף עמדם לשלחם בדרך עד גבול מצרים ויצום על
אביו ועל ביתו לבוא מצרימה: ויאמר אליהם אל תרננו בדרך כי
מאת יי היתה הדבר הזה למען חיות עם רב מרעב כי עוד חמש שנים
רעב בארץ: ויצו אותם לאמר בבואכם ארץ כנען אל תבוא
פתאום לפני אבי בדבר הזה כי עשו תעשו: כחכמתכם: ויכל יוסף
לצוות אותם ויפן וישב מצרימה ובני יעקב הלכו ארצה כנען בשמה
ובטובה אל יעקב אביהם: ויבואו עד גבול הארץ ויאמרו אל
דעה מה נעשה בדבר הזה לפני אבינו: כי אם נבוא אליו פתאום
ונגד לו הדבר ונבהל מאד מדברינו ולא יאכר לשמוע אלנו:
וילכו להם עד קרבם אל בתיהם וימצאו את שרה בת אשר אשת
עצאת לקראתם והנערה טובה עד מאד וחכמה וידעת לנגן בכנור:
ויקראו אליה ותבא אליהם ותשק איהם ויקחוה ויתנו לה כנור אחד
לאמר: כו אינא לפני אבינו וישבת לפניו והך בכנור ודברת ואמרת
בדברים האלה לפניו: ויצו אותה ללכת אל ביתם ותקח הכנור
ותמרה ותלך לפניהם ותבוא ותשב אצל יעקב: ותיטיב הכנור ותנגן
ותאמר בנועם דבריה יוסף דודי חי הוא וכי הוא מושל בכל ארץ
מצרים ולאמת: ותוסף ותנגן ותדבר כדברים האלה וישמע יעקב
את דבריה ויערב לו: וישמע עוד בדברה פעמים ושלש ותבוא
השמה בלב יעקב מנועם דבריה ותהי עליו רוח אלהים וידע כי
דבריה נכונה: ויברך יעקב את שרה כדברה הדברים האלה
לפניו ויאמר אליה כתיאל ימשול מותבך עד שלם כי החיית את
רחמי

דוחיו: אך דבר נא עוד לפני כאשר דברת כי שימה תני בכל דבריך:
ותוסף ותנן כדברים האלה ויעקב שומעו ויערב לו וישמח ותהי עליו
רוח אלהים: עודנו מדבר ענה והגה בנו באו אליו בסוסי
ומרכבות ובגדי מלכות ועבדים רצים לפניו: וקם יעקב לקראתם
ודא את בניו מלובשים בלבוש מלכות וירא את כל הטובה אשר
שלח יוסף אליהם: ויאמרו אליו התבשר כי יוסף אחינו חי וכו' הוא
המישל בכל ארץ מצרים והוא אשר ידבר אלינו בכל אשר דברנו
אליך: וישמע יעקב את כל דברי בניו ופגלבו אל דבריהם כילא
האמין להם עד ראותו את כל אשר נתן להם יוסף ואשר שלחו ואת
כל האותות אשר דבר יוסף אליהם: ויפתחו לפניו ויראוהו את כל
אשר שלח יוסף ויתנו לכל אחד מהם את אשר שלח לו יוסף וידע
יעקב כי נכונה דברו וישמח מאד על בנו: ויאמר יעקב רבלי אשר
עד יוסף בני חי עתה אלכה ואראנו בטרם אמות: ויגידו לו בניו
את כל הקורות אותם: ויאמר יעקב ארדה לי מצרימה לראות את
בני ואת ילדיו: ויקם יעקב וילבש את הבגדים אשר שלח לו יוסף
וישם את המצנפת על ראשו אשר שלח לו יוסף אחרי אשר רחץ
וגלח את כל שערו: וילבשו כל אנשי בית יעקב ונשיהם ואת כל
אשר שלח אליהם יוסף וישמחו מאד ביוסף כי עודנו חי וכי הוא
המישל במצרים: וישמעו כל יושבי כנען את הדבר הזה ויבואו
וישמחו את יעקב ביוסף מאד כי עודנו חי: ויעש להם יעקב משתה
שלשת ימים ויבלו וישתו וישמחו בבית יעקב כל מלכי כנען וכל

גדולי הארץ: והיו אחרי כן ויאמר
יעקב אקרא את בני במצרים ואשיבה
ארץ כנען אשר דבר אלהים לאברהם כי
לא אוכל לעזוב את ארץ מולדתי: והגה
ידבר אליו יוסף ויאמר קום רד מצרימה עס כל ביתך
ושב שם אל תירא מרדה מצרימה כי לגנו

הא חסד כי יז אומר חלכה
ואר חכמה לל לראות ולבד ואסוב
לי תירא ויבא לו ית' ה' תירא
מרה מצרימה כי לגנו גדול
כורסה לומר כי צריך שיתעב
עס ושלח ירא לרדת מצרימה
הוא וכל זרעו לשבת עס ונלא
כמו מחשב הוא לעשות

גדול אשימך שם: ויאמר יעקב אל לבוא לכה לי ואראה את בני
העוד יראה אלהיו כלבו בין כל יושבי מצרים: ויאמר י אל יעקב אל
תירא מוסף כי עודנו מהזק בתוכחו לעבדני כאשר יוטב בעיניך
וישמה יעקב מאד מאד על בנו: בעת ההיא צוה יעקב אל בניו ואל
ביתו ללכת מצרימה בדבר י אליו: ויקם יעקב ובניו וכל ביתו
ויצאו מארץ כנען מבאר שבע בשמחה וטוב לבב וילכו ארצה
מצרים: והיו בקרבם לבוא מצרימה וישלח יעקב את יהודה לפני
אל יוסף להודות לפניו מושב במצרים: ויעש יהודה כדבר אביו
וימהר וירץ וילך אל יוסף וישמו להם מקום בארץ גושן אל יעקב
ואל כל ביתו וישב יהודה וילך אל אביו בדרך: ויוסף אסר את
המרכבה ויועקב את כל גבוריו ועבדיו וכל שרי מצרים ללכת לקראת
יעקב אביו: ויעביר קול יוסף במצרים לאמר כל אשר איננו יוצא
לקראת יעקב יומת: והיו במחרת ויצא יוסף עם כל מצרים אל גדול
ועצום מלובשים כלם בבגדי בויץ וארמון וכלי זהב וכסף וכל
מלחמתם עם: ויצאו כלם לקראת יעקב בכל כלי זמר ותופים
ומחולות ומר ואהלים מפזרים בכל הדרך וילכו כלם כמשפט ההנה
ותרעש הארץ מקולם: וגם כל נשי מצרים עלו על גנות מצרים ועל
החובות לקראת יעקב ושוחקות גם הנה בתופים ובמחולות: ויוסף
וכל העם אשד אתו הלכו לקראת יעקב ובראש יוסף כהר המלכות
אשר לפרעה כי שלחו אליו פרעה ללבוש בעת לכתו לקראת אביו
ויהי כאשר קרב יוסף אל אביו בחמשים אמה וירד מעל המרכבה
וילך ברגליו לקראת אביו: וכל שרי מצרים וגדוליה בראותם כי
ירד יוסף ברגליו אל אביו וירדו גם הם וילכו ברגליהם לקראת יעקב
ויהי כאשר הקריב יעקב ובניו אל מחנה יוסף ויבט יעקב אל המטה
ההולכת לקראתו עם יוסף בנו ותישר בעיניו ויפלא יעקב ממנה:
ויאמר יעקב אל יהודה מי האיש אשר אנכי רואה במחנה המלכות
הדוד בלבושו בכגרי המלכות: ועליו בגד אדום מאד וכתר מלכות
בראש

בראשו וירד לארץ מעל מרכבתו וילך לקראתנו: וען יהודה את
אביו לאמר הוא בנג' יוסף המלך וישמח יעקב בראותו ארת בכוד
בנו: ויקרב יוסף לפני אביו וישתחו לאביו וישתחו עמו כל אנשו
המחנה אל יעקב ארצה: והנה יעקב רץ ויטור אל יוסף בנו ויפול
על צוארו וישקרו ויבך עמו: ויחבק גם יוסף את אביו וישקרו ויבכו
ויבכו עמהם כל אנשו מצרים: ויאמר יעקב אל יוסף הנה אמותה
הפעם בטיבה אחרי אשר ראיתי פניך כי עודך חיוב בכוד: וכל בני
יעקב ונשיהם ובניהם ועבדיהם וכל בית יעקב בכו עם יוסף כי
ישקרו ויחבקרו ויבכו עמו הרבה מאד: ואחרי כן שבו להם
יוסף וכל עמו מצרים אל מקומם: ויעקב ובניו וכל ביתו באו את
יוסף מצרים וישבים יוסף במיטב מצרים בארץ גושן: ויאמר
יוסף אל אביו ואל אחיו אעלה ואני אלה אל פרעה לאמר אחי וברת
אביו כל אשר להם באו אליו והנם בארץ גושן: ועש כן יוסף ויקח
את אחיו את ראובן ואת יששכר וזבולון ובנימין ויהיו ויעמידם
לפני פרעה: וידבר יוסף אל פרעה לאמר אחי ובית אביו וכל
אשר להם גם צאנם גם בקרם באו אלי מארץ כנען לגור
מצרים כי חזק עליהם הרעב: ויאמר פרעה אל יוסף במיטב
כל הארץ הושב את אביך ואת אחיך אל חמנע מהם כל טוב
האכלתם כל חלב הארץ: וען יוסף לאמר הנה הושגים
בארץ גושן כי רועי צאן הם על כן ישבו להם בגושן לרעות צאנם
מפני המצרים: ויאמר פרעה אל יוסף כל אשר יאמרו אליך מצד
עשה אתם וישתחו בני יעקב אל פרעה ויצאו מאתו בשום
ואחרי כן הביא יוסף את אביו לפני פרעה ויבא יעקב וישתחו אל
פרעה ויברך יעקב את פרעה ויצאו בעת ההיא ישבו יעקב וכל
בניו וכל ביתו בארץ גושן: בשנה השנית היא שנה שלש סוכאת
שנה לחי יעקב: ויכלל יוסף ארתי אביו ואת אחיו ואת כל
בראיו להם לפי דומת כל ימי הרעב לא חסרו דבר:

וחתן להם יוסף את מיטב כל הארץ ויאכלו בני יעקב את טוב מצרים
 כל ימי יוסף נכבד ושלמה יתן להם יוסף לכל בית אביו שנה שנה
 וישבו בני יעקב במצרים לבטוח כל ימי יוסף אהיה ויעקב יאכל תבוא
 עם יוסף בשלחנולא סרו ויעקב ובניו משרתו יוסף לילה ויום כלבד
 אשר יאכלו בני יעקב בבתיהם: וכל מצרים אוכלים ושותים להם
 כל ימי הרעב מבית יוסף כי מכרו כל מצרים את כל אשר להם כפני
 הרעב: וקן יוסף את מצרים ואת אדמתם ואת שדותיהם בלהם אל
 פרעה: ויכלכל יוסף את כל מצרים בלהם כל ימי הרעב: וילקט
 יוסף את כל הכסף ואת הזהב אשר בא אליו בידו כשבר אשורום
 שוברים כל הארץ ויצא זהב וכסף הרבה מאד: מלבד אבני שהם
 וכדולח ובגדים קרים אשר הביא אל יוסף כל הארץ בכלות להם
 הכסף אין מספר: ויקח יוסף מכל הכסף והזהב בא בידו בשם
 כשתים ושבעים ככרי זהב וכסף ונס מאבני שוהם וכדולח הזהב
 מאד: וילך יוסף ויטמון אותם אל ארבעה חלקים ויטמון זהב
 במדבר אצל ים סוף ואחד על נהר פרת: והשלישי והרביעי טמון
 איתם במדבר נגד מדבר פרס ומדוי: ויקח מן הגישאר זהב וכסף ויהיה
 אל כל אחיו ואת כל בית אביו ולכל נשי בית אביו ואת היוהד הבית
 ביתה פרעה כעשרים ככרי זהב וכסף: ותן יוסף ארתי הזהב ואת
 הכסף הנותר אל פרעה וישמהו ופרעה באוצרותיו: ותכליתה כל
 ימי הרעב מכל הארץ אחרי כן ויודעו ויקצרו כל הארץ וימצאו להם
 כמשפט שנה שנה לא חסרו דבר: ויוסף ישב במצרים לכנען ותחת
 כל הארץ חחת עצתו ואביו וכל אחיו ישבו להם בארץ גושן ויאחז
 בה: ויעקב וקן מאד בא בימים ושני בני יוסף אפרים ומןשה יושבים
 תמיד בבית יעקב עם ילדי בני יעקב אחיהם ללמוד את דרכי ואת
 תורותיו: ושבו יעקב ובניו בארץ מצרים כארץ גושן ויחיו יוסף ו
 יפרו וירבו מאד:

פרשה

פרשת ויחי

ויחי יעקב בארץ מצרים שבע עשרה שנה וידהימי יעקב שני
חיי שבע שנים וארבעים ומאת שנה: בעת ההיא הלה
יעקב את חליו אשר ימות בו וישלח ויקרא אל יוסף בנו ממצרים
ויבוא יוסף אל אביו: ויאמר יעקב אל יוסף ואל בניו הנה אנכי באת
ואלהי אבותיכם פקוד פקוד אתכם והשיב אתכם אל הארץ אשר
נשבע יי לתת לכם ולבניכם אחריכם: ועתה במורתי קברו אותי
במערה אשר במכפלה בחברון בארץ כנען אל אבותי וישבע יעקב
את בניו לקבור אותו במכפלה בחברון וישבעו לו בניו על הדבר
הזה: ויצו אותם לאמר עבדו את יי אלהיכם כיהו אציל אתכם
מכל צרה כאשר הציל את אבותיכם: ויאמר יעקב קראו לילכל
עניכם ויבואו כל ילדי בני יעקב וישבו לפניו: ויברך אותם יעקב
ויאמר אליהם יי אלהי אבותיכם יוסף עליכם ככנס וככנס אלף פעמים
ויברך אתכם ויתן לכם את ברכת אברהם אביכם: ויצאו כל ילדי
בני יעקב מאת יעקב ביום ההוא כאשר ברך אותם: ויהי ממתרת
תקד איעקב עוד אל בניו ויקבצו כלם ויבואו אליו וישבו לפניו:
ויברך יעקב את בניו ביום ההוא לפני מותו איש איש כברכתו ברך:
שיתם הנה כתובה בספר תורת יי לישראל: ויאמר יעקב אל יהודה
ישעי בני כי גביר לאחיק אתה ומלך עליהם ובניך ימלכו על בנייהם
עד עולם: אך למד נא את בניך קשת וכל כלי מלחמה למען ילחמו
עם מלחמות אחיהם המלך בכל אויביו: ויצו יעקב את בניו עוד
ביום ההוא לאמר אני הנני נאסף היום הזה אל עמי שאוני ממצרים
וקברו אותי במערה המכפלה כאשר צויתי אתכם: אך השמרו נא
לי אל ישא אותי אחד מבניכם כי אם אתם: וזה הדבר אשר תעשו
לי בשאתכם את גויתי ללכת בה ארצה כנען לקבור אותי: יהודה
יששכר וזבולון ישאו את מטתי מקדמה מזרחה: ראובן שמעון גר

שאו מתימנהו אפרים מנשה ובנימין ימה: דן אשר תפתלי צפתה
לו אל תעזבוהו לשאת עמכם כי הוא ובניו ישאו את ארון ברית
עם ישראל במחנהו: תסיוסף בני לאי שאכי כמלך בן כבודו אף
אפרים ומנשה בניו יהיו תחתיהם: ככה תעשו לי בשאתכם אורתי
לא תגרעו דבר מכל אשר צויתי אתכם: והיה כאשר תעשו לי
הדבר הזה ופקד י אתכם לטובה ובניכם אחריכם עד עולם: ואתם
בני כבוד איש את אחיו ואיש את קרובו וצו את בניכם ואת בני
בניכם אחריכם לעבוד את י אלהי אבותיכם כל הימים למען
תארכו ימים בארץ אתם ובניכם ובני בניכם עד עולם כי תעשו הטוב
והישר בעיני י אלהיכם ללכת בכל דרכיו: ואתה יוסף בני שא
לפשע אחיך ולכל הטאתם ברעה אשר גמלך כי רגה האלהים
חשבה לטיבה לך ולבניך: ואל תעזוב בני את אחיך מפני יושב
מצרים ואל תעצב את פניהם כי הנס ביד אלהיהם נתתם ונביתם
לשמרם כל ימך מפני המצרים: ויענו בני יעקב את אביהם
אשר צויתנו כן נעשה אביאך יהונא אלהים עמנו: ויאמר יעקב אל
בניו כן יהיה אלהים אתכם בשמרכם את כל דרכיו לא תסורו מכל
דרכי ימין ושמאל בעשותכם את דרכי ואת הישר בעיניו: כי אנכי
ידעתי כי צרות רבות ורעות ימצאו אתכם באהרית הימים בארץ
הזאת לבניכם ולבני בניכם אך עבדו את י וישע אתכם מכל
צרה: והיה כי תלכו אחרי אלהיכם לעבדו ולמדתם את בניכם
אחריכם לדעת את י ואת בני בניכם: והקים י לכם ולבניכם מושע
מכניכם והציל י אתכם על ידו מכל צרה והוציא אתכם ממצרים
והשכ אתכם אל ארץ אבותיכם לרשתה לבטח: ויכל יעקב לצאת
את בניו ואסיף רגליו אל המטה וימת ואסף אל עמיו: ופול יוסף
על אביו ויצעק ויבך עליו וישקוהו ויקרא בקול מר ויאמר אבי אבי
ויבואו גס נש בניו וכל ביתו ויפלו על יעקב ויבכו עליו ויצעקו בקול
גדול מאד על יעקב: ויקומו כל בני יעקב יחד ויקרעו שמלתיהם

וישימו

וישמו כלם יחד שקים במתניהם ויפלו על פניהם ויורקו עפר על
 ראשיהם השמימה: ויגד הדבר לאסנת אשת יוסף ותקם ותלבש
 שק ותבוא היא וכל נשי מצרים עמה ויספרו בלסוי בכואת יעקב ונגם
 כל אנשי מצרים אשר ידעו את יעקב באוכלם ביום ההוא בשמעם
 את הדבר הזה ויבכו כל מצרים את יעקב ימים רבים: וגם מארץ
 כנען באו אנשים אל מצרים בשמעם כי מת יעקב ויבכו אותו
 בכצרים שבעים יום: והיו אחרי כן ויצו יוסף את עבדיו את
 הרופאים לתנוט את אביו במר ולבונה וכל קטרת ובושם ויחנטו
 הרופאים את יעקב כאשר צוה אותם יוסף: וכל מצרים וקניה וכל
 יושבי ארץ גושן בוכים וסופדים אתו יעקב וכל בני ובני ביתו מקוננים
 ומתאוננים על יעקב אביהם כל הימים: פ והיה כאשר
 עברו ימי בכיתו מקץ שבעים יום ויאמר יוסף אל פרעה אעלה
 ואקברה את אבי ארצה כנען כאשר השביעני ואשובה: ושלח
 פרעה את יוסף לאמר עלה וקבור את אביך כאשר דבר וכאשר
 השביעך: ויקם יוסף וכל אחיו ללכת ארצה כנען לקבור את יעקב
 אביהם כאשר צום: ויצו פרעה ויעבירו קול במצרים לאמר כל
 אשר איננו עולה את יוסף ואחיו ארצה כנען לקבור את יעקב יומת:
 ושמעו כל מצרים את קול פרעה ויקומו כלם יחד ויעלו את יוסף
 כל עבדי פרעה וקני ביתו וכל זקני ארץ מצרים: ויעלו כל השרים
 והפרת מים אשר לפרעה ועבדי יוסף וילכו לקבור את יעקב בארץ
 כנען: וישאו בני יעקב את מטת יעקב אשר שכב עליה ככל אשר
 צום אביה: כן עשו בניו לו: והמטה היתה מזהב טהור וצבני
 שהם וברולח עליה כמסנתה מסבוב: ומכסה המטה מעשה
 אורג זהב וקשור בפתלים וצבנים קרם סמאבני שוהם וברולח:
 וישם יוסף על ראש יעקב אביו עטרת זהב גדולה וישם שרביט זהב
 בידו ויסכהו על המטה כמשפט המלכים בחייהם: וכל גדודי
 מצרים לפניו כמערכת הזה ילכו בראשונה כל גבורי פרעה וגבורי

יוסף ועליהם יתר יושבי מצרים: וכלם חגורו חרב היו ומלוכשי
 שרינות ועדו המלחמה עליהם: וכל הבוכים והמקוננים הולכים
 רחוק נגד המטה הלך ובכה וקונן ויתר העם הולכים אהרי המטה:
 ויוסף וביתו הולכים יחד קרוב אל המטה יחפים ובוכים ויתר עבדי
 יוסף וגבוריו הולכים סביבו איש עדיו עליו וכלם חגורים כלי
 מלחמתם: וחמשים מעבדי יעקב הולכים אל פני המטה ויפזרו
 בכל הדרך מור ואהלוח וכל בושם: וכל בני יעקב נשאי המטה
 הולכי על הבושם ועבדי יעקב ילכו לפני ה' הלוך והשלך כל הבושם
 על הדרך: ויעל יוסף במחנה כבוד ויעשו כמשפט הזה בכל יום עד
 געתם ארץ כנען: ויבואו עד גורן האמד אשר בעבר הירדן ויספרו
 שם מספר גדול וכבוד מאד במקום ההוא: וישמעו כל מלכי כנען
 את הדבר הזה ויצאו כלם איש ממקומו שלשים ואחד מלכי כנען
 ויבאו כל עםם כל אנשיהם לספוד ולבכות את יעקב: ויראו כר
 המלכים האלה את מטת יעקב והנה עליה כתר יוסף ויקחו גם המטה
 וישימו את כתריהם על המטה ויסוככוה בכתריהם: ויעשו כל
 המלכים האלה במקום ההוא מספר גדול וכבוד עם בני יעקב ומצרים
 על יעקב כי ידעו כל מלכי כנען את גבורת יעקב ובניו: והשמעה
 באה עד עשו לאמר כי מת יעקב במצרים ויביאו אותו בניו וכל
 מצרים ארצה כנען לקבור אותו: וישמע עשו את הדבר הזה והיה
 יושב בהר שעיר ויקם הוא ובניו בניו וכל אנשיו וכל ביתו עם
 מאד ויבואו לספוד ולבכות את יעקב: והיו בכוא עשו ויספדו את
 יעקב אחיו ויקומו עוד כל מצרים וכל כנען ויספדו מספר גדול
 עשו אל יעקב במקום ההוא: וישאו יוסף ואחיו את יעקב אביהם
 המקום ההוא וילכו חברונה לקבור את יעקב במערה עם אביו:
 ויבואו קרית ארבע אל המערה והיו בכואם ויעמד עשו וכל בני
 ואנשיו אל יוסף ואחיו לשטן במערה לאמר לא יקבר יעקב
 לנו ולאבינו הוא: וישמע יוסף ואחיו את דברי בני עשו ויחד
 יצאו

מאד ויגשי יוסף אל עשו לאמר: מה הדבר הזה אשר תדברו הלא
קנה קנה אותה יעקב אבי ממך בעושר רב אחרי מות יצחק זה היום
עשרים וחמש שנה: וגם כל ארץ כנען קנה מאתך ומאת בניך וזרעך
אחרך: וקנה אותה יעקב לבניו ולזרעו אחריו עד עולם לאחוזתו:
ולמה תדבר כדברים האלה היום הזה: ויען עשו את יוסף לאמר
שקר תאמר וכזב תדבר כי לא מכרתי את אשר לי בכל הארץ הזאת
אשר תדבר וגם יעקב אחי לא קנה מכל אשר לי בארץ הזאת
מאומה: ועשודבר הדברים האלה למען הנחיש את יוסף בדבריו:
כי ידע עשו כי לא היה יוסף בימים ההם במכור עשו את כל אשר לו
בארץ כנען ליעקב: ויאמר יוסף אל עשו הלא כי ספר המקנה כתב
אני בדברים האלה עמך ויעד עדים בספר והנה במצרים אתנו: ויען
עשו לאמר לכו הביאו את הספר את כל אשר אמצא בספר ההוא
אעשה: ויקרא יוסף אל נפתלי אחיו ויאמר מהרה הושהא תעבוד
ורץ נא מצרימה זה הביא את כל הספר את ספר המקנה ואת ההתום
ואת הגלוי וגם כל הספרים הראשונים אשר כתוב בהן את כל דברי
הבכורה קח: והבאת לנו פה ונדעה מהם את כל דברי עשו ובניו
אשר ידברו ביום הזה: וישמע נפתלי בקול יוסף וימהר וירץ לרדת
מצרימה: ונפתלי קל ברגליו מאד מכל הצבאים אשר על פני
המדבר כי הרוך ילך על שבלת הזרע ולא תשכר: וירא עשו כי
הלך נפתלי להביא את הספר ויוסף להשטיין על המערה הוא ובניו
ויקומו כלם עשו ואנשיו על יוסף ואחיו למלחמה: וילחמו כל בני
יעקב ומצרים עם עשו ואנשיו ויגפו בני עשו ואנשיו לפני בני יעקב
והרגו בני יעקב מאנשי עשו ארבעים איש: וחושים בן דן בן יעקב
היה בעת ההוא את בני יעקב אך היה רחוק ממקום המלחמה
כמאה אמה כיושב עם ילדי בני יעקב על מטת יעקב לשמרה:
וחושים היה אלם מדבר והרש משמוע אך הבין את קול האדם
הנסי: וישא לאמ' מדוע לא קברתם המתומה היא ההמיה הנדולה

הזאת: וענהו ויגיד לו את דברי עשו ובניו אשר מנעם מלק: וזאת
 יעקב במערה: ויהי בהבינו הדברים אשר עשה עשו ובניו ויחר אפו
 מאד עליהם: ויסהר ויקח הרב ורץ אל עשו אל הון המלחמה
 ויך את עשו בהרב וכרת את ראשו מכנזות לך למרחוק ויפול עשו
 בתוך אנשי המלחמה: ויהי בעשות חושים את הדבר הזה ויגברו
 בני יעקב על בני עשו ויקברו בני יעקב את יעקב אביהם: בחזקה
 במערה ובני עשו רואים: ויקבר יעקב בחברון במערת המטביל
 אשר קנה אברהם מאת בני חת לאה וזת קבר ויקבר בבגדים יקנים
 מאד: ולא נעשה למלך ככל הכבוד הזה אשר עשה יוסף לאביו
 במותו כי קבר אותו בכבוד גדול מאד כקבור את המלכים:
 ויעשו יוסף ואחיו ליעקב אביהם אבל שבעת ימים: פ
 אחרי כן ויערכו בני עשו מלחמה את בני יעקב וילחמו בני עשו
 יעקב בחברון ועשו עודנו מתולאנקבר: ותהי מלחמה:
 מאד ביניהם ויגפו בני עשו לפני בני יעקב ויהרגו בני יעקב מבני
 עשו שמונים איש ומאנשי בני יעקב לאמת אחד: ותגבר ארץ יוסף
 על כל אנשי בני עשו וילכוד את צפון בן אליפז בן עשו ואת חמשים
 מא: שיו ויאסור את כלם בככלי ברזל ויתנם ביד עבדו להביאם
 מצרימה: והי כאשר לכדו בני יעקב את צפון וארבעת
 וייראו כל הנשאים מבית עשו מאד לנפשם פן ילכדו גם הם ויבאו
 כלם עם אליפז בן עשו ואנשיו וישאו את גזיית עשו וילכו ה: שעיר
 לדרכם: ויבואו הר שעיר ויקבחו את עשו בשעיר אך ראשו של
 הביאו אותה שעירה כי נקברה במקום ההוא במקום המלחמה
 בחברון: והי כאשר ברחו בני עשו מפני בני יעקב וירדפו בני יעקב
 אחריהם עד גבול שעיר אך לא רמיתו מהם איש ברדפם אותם: פ
 חמלה על גזיית עשו אשר נשאו עמהם וינסו וישובו בני יעקב מעל
 ויבואו עד המקום אשר שם אחיהם בחברון וישבו שם כיום ההוא
 ומחרתו עד גחו מהמלחמה: והי ביום השלישי ויאספו את כל בני
 שעיר

שעיר החורו ויאספו את כל בני קדם עם כחול היס הרבה מאד וילכו
 וידרו מצרימה להלחם עם יוסף ואחיו להציל את אחיהם : וישמע
 יוסף וכל בני יעקב ביה התקבצו בני עשו ובני קדם ויבואו על יהם
 למלחמה להציל את אחיהם : ויצאו לקראתם יוסף ואחיו וגבורי
 מצרים וילחמו בם בארץ רעמסס : ויכו יוסף ואחיו את בני עשו ואת
 בני שעיר ואת בני קדם מכה רכה מאד : ויהרגו מהם כשש מאות
 אלף איש ויהרגו בהמאת כל גבורי בני שעיר החורו לא נותר מהם כי
 אסתי מספר אנשים : וגם מכני קדם ובני עשו הרגו מהם הרבה
 מאד וינוסו כלם אליפו בן עשו ובני קדם לפני יוסף ולפני אחיו וירדפו
 יוסף ואחיו אחריהם עד בואך סוכות ויהרגו מהם עוד בסוכות
 שלשים איש והנשארים נמלטו וינוסו איש לעירו : וישבו מעליהם
 יוסף ואחיו וגבורי מצרים בשמחה ובטוב לבב כי נגפו את כל
 אויביהם : וצפו בן אליפוא ואנשיו עודם במצרים עבדים לבני יעקב
 ויוסף להם מכאוב על מכאובם : ויהי בשוב בני עשו ובני שעיר אל
 ארצם ויראו בני שעיר כי נפלו כלם ביד בני יעקב ומצרים בעבוד
 מלחמת בני עשו ויאמרו בני שעיר אל בני עשו אתם ראיתם וידעתם
 כי בגללכם היתה המכה בנו לא נותר איש גבור וידע מלהכריח :
 ועתה צאו לכם מארצנו ולכו מאתנו ארצה כנען אל ארץ גבורי
 אבותיכם למה יידשו בניכם את בנינו בארצנו באחרית הימים : ולא
 אבו בני עשו לשמחצאל בני שעיר ויאמרו בני שעיר להלחם בם :
 וישלחו בני עשו בסתר אל אנניאס מלך אפריקה היא דנהבה לאמר :
 שלח לנו אנשים מאנשיך ויבואו אלינו ונלחמה יחד עם בני שעיר
 החורו כי נועצו להלחם אתנו להוריש אותנו מן הארץ ועש אנניאס
 מלך דנהבה בן ביאהבה היה אנניאס לבני עשו בימיס ההם : וישלח
 אנניאס אל בני עשו חמש מאות איש רגלי גבורי החיל ושמנה מאות
 וחבבי סוסים : ובני שעיר שלחו אל בני קדם ואל מדין לאמר אהם
 ראיתם את אשר עשו לנו בני עשו אשר בעבודתנו כלנו כמלחמות

את בני יעקב: ועתה בואו אלינו ועזרתנו ונלחמה יחד אתם והודתם
אותם מן הארץ וננקמה מרום את נקמת אחיכם ואחינו אשר כרתו
בעבדים כמלחמתם את בני יעקב אחיהם: וישמעו כל בני קדם
אל בני שער ויבואו אליהם בשמונה מאות איש שולףחרב ויולחמו
בני עשו את בני שער בעת ההיא במדבר פארן ויתחזקו בני שער
מבני עשו בפעם ההוא: ויהרגו בני שער מבני עשו במלחמה
ההיא כמאתים איש מאנשי אנגיאם מלך דנהברה ביום ההוא: והיה
ביום השני ויוסיפו עוד בני עשו ויבאו להלחכ את בני שער שנית:
ותכבד המלחמה עוד על בני עשו שנית ויצד להם כאד מפני שער:
ויראו בני עשו כי חזקו מהם בני שער וישובו וישובו מבני עשו איש
איש אל רעהו ויעזרו את בני שער אויביהם: ויפלו עוד מאנשי בני
עשו במלחמה השנית חמשים ושמונה איש מאנשי אנגיאם מלך
דנהברה: והיה ביום השלישי וישמעו בני עשו כי שבו עליהם מחמת
להלחם בס במלחמה השנית ויתאבלו בני עשו בשמעם את הדבר
הזה: ויאמרו מה נעשה לאחינו אשר שבו עלינו לעזוב את בני
שער אויבנו: ויוסיפו בני עשו וישלחו אל אנגיאם מלך דנהברה
לאמר: שלח לנו עוד אנשים אחרים ונלחמה בהם את בני שער כי
כברו סמנו זה פעמים: ויוסף עוד אנגיאם וישלח אל בני עשו בשם
מאות איש גבורי חיל ויבואו לעזור את בני עשו: והיה לעשרת הימים
ויוסיפו בני עשו ויערכו מלחמה את בני שער במדבר פארן: וחכם
המלחמה היה אצל בני שער דיתחזקו בני עשו אל בני שער בפעם
הזאת: וינגפו בני שער לפני בני עשו ויהרגו מהם בני עשו כאלפים
איש: וימותו כל גבורי בני שער במלחמה הזאת ולא נשארו מהם
איש: אם בני הכקטנים אשר נשארו בערים: וכל מדון ובני קדם
נסו להם מה המלחמה ויעזבו את בני שער וינוסו בראותם כי כבדה
מהם המלחמה: וירדפו בני עשו אחרי כל בני קדם עד נעתם אל
ארצם ויהרגו בני עשו מהם בדרך עוד כמאתים וחמשים איש:
ומאנשי

ומאנשי בני עשו נפלו במלחמה רהוא כשלשים איש אך מאת
 אחיהם היתרה רעה אליהם לשוב אליהם לעזר את בני שער
 החורי: וישמעו בני עשו עוד את רעת אחיהם ויראכלו עוד על
 הדבר הזה: ויהי אחרי הפלחמה וישבו בני עשו ויבואו שעה אל
 מקומותם ויהרגו בני עשו את הנשאים בארץ כנני שער גכנשה
 ושפס הרגו לא החיו מהם נשמה: אך החיו מהם כחמשים נערים
 ונערות קטנים ולא המיתום בני עשו ויהיו להם הנערים לעבדים ואת
 הנערות לקחו לנשים: וישבו בני עשו בשער חת בני שער חורשו
 את ארצם ויאחזו בה ויקחו בני עשו את כל אשר לבני שער בארץ:
 גם צאננם גם בקרם ורכושם וכל אשר לבני שער לקחו בני עשו
 וישבו בני עשו בשער חת בני שער עד היום הזה: ויחלקו בני
 עשו את הארץ למחלקות לחמשת בני עשו למשפחותיהם: ויהי
 גמים ההם ויתיעצו בני עשו להמליך עליהם מלך בארץ אשר ירשו
 אותה: ויאמרו איש אל רעהו לא כי מלך ימלך עלינו בגרענו
 להיותנו תחת עצתו וללחום אתו מלחמתנו באויבנו ויעשו כן:
 וישבעו כל בני עשו לאמר אשר לא ימלך עליהם מלך מאחיהם עד
 שלום כי אם איש נכרי אשר לא מאחיהם: כי מרה נפש כל בני עשו
 איש על בנו ואיש על אחיו ואיש על רעהו מפני הרעה אשר עשו
 להם אחיהם בהלחמם את בני שער: על כן נשבעו בני עשו לאמר
 שהיום הוא והלאה לא ימליכו עליהם מאחיהם כי אם איש נכרי
 עד היום הזה: וציהי שם איש אחד מאנשי אנניאס מלך דנהבה בלע
 כן בעוד שמו: והאיש גבור חיל מאד ויפה תואר וטוב רואי וחכם
 בכל חכמה ובעל שכל ועצה ואין איש מאנשי אנניאס כמותו:
 ויקחהו כל בני עשו וימשחו אותו וימליכוהו עליהם למלך וישתחו
 לו ויאמרו יחיה המלך יחיה המלך: ויפרשו השמלה וחתו לו איש
 מס זהוב וכסף ואיש טבעת ואיש צמיד ואיש קשיטה ויעשירוהו מאד
 בכסף ובוהב ושהם וברולת: ויעשו לו כסא מלכות וישמו לו כתר
 מלכות

מלכות בראשו ויבנו לו היכל וישב בו ויהי על בני עשו למלך ואנשי
אנניאם לקחו את שכר מלחמתם מאת בני עשו וילכו וישבו אל
אדוניהם דנהבה בעת ההיא וימלוך בלע על בני עשו שלשים
שנה וישבו בני עשו בארץ תחת בני שעיר וישמידום וישבו תחתם
לבטח עד היום הזה ויהי בשנת שתיים ושלשים שנה לרדת ישראל
מצרימה היא שנת שבעים ואחת שנה לחיי יוסף וימת פרעה מלך
מצרים בשנה ההיא וימלוך מגרון בנו תחתיו ופרעה צוה את
יוסף לפני מותו להיות למגרון בנו לאב ולהיות מגרון תחת יד יוסף
ותחת עצתו וישמעו כל מצרים לדבר הזה להיות יוסף עליהם כי
אהבו כל מצרים את יוסף כתמול שלשום אך מגרון בן פרעה
ישב על כסא אביו ויהי למלך תחת אביו בימים ההם בן ארבעים
ואחת שנה מגרון במלכו וארבעים שנה מלך במצרים ויקראו כל
מצרים את שמו פרעה כשם אביו כמשפטם לעשות במצרים על
מלך אשר ימלוך עליהם ויהי כמלך פרעה תחת אביו ויהן את
משפט הארץ וכל דברי המלוכה ביד יוסף כאשר צוהו אביו ויהי
יוסף למלך על מצרים כיהוא המביא וזה מצריא בכל מצרים ויהיו כל
מצרים תחת ידו ותחת עצתו כי נטו כל מצרים אחרי יוסף וחת
מות פרעה ויאכהו מצד למלך עליהם אך לא חפצו בהם
אנשים לאמר לא ימלוך עלינו איש נכרי ואולם על פני יוסף היתה
כל מלכות מצרים בימים ההם אחרי מות פרעה הוא המוציא והוא
המביא לעשות כחפצו בכל הארץ ואין הובר אליו דבר ותהיכל
מצרים תחת יד יוסף וילחם יוסף עם כל אויביו מסביב ויבניעם תחת
ידו וגם כל הארץ וכל פלשתים עד גבול כנען הכניע יוסף ויהיו כלם
תחת ידו ויתנו לו יוסף כס מדי שנה בשנה ופרעה מלך מצרים ישב
על כסא תחת אביו אך היה תחת יד יוסף ועצתו כאשר היה בתחלה
תחת יד אביו וגם לא היה מושל כי אם בארץ מצרים לבד מחרת
עצת יוסף ויוסף מלך על כל הארץ בעת ההיא ממצרים ועד הים
הגדול

הגדול נהר פרת: ויהי יוסף בכל דרכיו משכיל ויאלהו עמו:

יוסף יי ליוסף חכמה והוד והדר ואהבה בלב מצרים וכל הארץ
ומלך יוסף על כל הארץ ארבעים שנה: וכל הארץ פלשתיים וכנען
ותרון ועבר הירדן מביאים ליוסף מנחות כל ימיו ומס' ביאו לו מדי
שנה בשנה כמשפט: וילחם יוסף עם כל אויביו מסביב בני עמנותהו
כל הארץ ביד יוסף. וישב יוסף על כסאו במצרים לבטח: וגם כל אהיו
בני יעקב ישבו לבטח בארץ גושן כל ימי יוסף ויפרו וירבו מאד מאד
בארץ ויעבדו את יי כל ימיהם כאשר צוה אותם יעקב אביהם:

יהי מקץ ימים רבים ושנים בשבת בני עשו בארצם לבטח עם בלע
מלכם ובני עשו פרו ורבו בארץ: ויתעצו ללכת להלחם עם בני
יעקב וכל מצרים ולהציל את צפו בן אליפו אחיהם ואת אנשיו כי
עדם במצרים בימים ההם עבדים ליוסף: וישלחו בני עשו אל כל
מקדם ויעשו אתם שלום ויבואו אליהם כל בני קדם ללכת את בני
עשו מצרימה למלחמה: וגם מאנשי אנניאס מלך דנהבה באו
אליהם וגם אל בני ישמעאל שלחו ויבואו אליהם: ויתקבצו כל
העם הזה ויבואו שעירה לעזור את בני עשו במלחמתם: ותהי המנהג
הזאת מחנה גדול וכבד עם אשר כחול היס הרבה מאד כשמונה
מאות אלף איש בין רגלי ורכבי סוסים: וירדו כל הגדודים האלה
מצרימה להלחם את בני יעקב זיחנו על: עמסם: ויצאו לקראתם
יוסף ואחיו וכל גבורי מצרים כשש מאות איש וילחמו אתם בארץ
דעמסם: וילהמו בני יעקב את בני עשו בעת ההוא עוד בשנה חמשי
שנה לרדת בני יעקב מצרימה היא שנת השלשים שנה למלוך בלע
על בני עשו גושן ויתן יי את כל גבורי עשו ובני קדם ביד יוסף ואחיו
ותפו אנשי בני עשו ובני קדם לפני יוסף ויפלו מאנשי עשו ובני קדם
חללים רבים לפני בני יעקב במאתים אלף איש ויפל גם בלע בן בעור
מלכם עמס במלחמה: ויראו בני עשו ויפלו מלכם עמס במלחמה
ותת וירפו ידיהם מהמלחמה: ויוסף ואחיו וכל מצרים עודם

מכים באנשי בית עשו ויראו מאד כל אנשי עשו מפני בני יעקב ועשו
 לפניהם: וירדפו אותם יוסף ואחיו וכל מצרים מהלך יום ויבנו מהם
 עוד כשלש מאות אישה הלוקה והכות אותם בדרך וישבו אחרי כן
 מעליהם: וישבו יוסף וכל אחיו מצרים לא נפקד מהם איש אף
 מה מצריים נפלו שנים עשר אנשים: והיו בשוב יוסף מצרים והיו
 לאסור עוד את צפון ואת אנשיו ויאסרו אותם בנחשתים ויספו להם
 יגון על יגונם: וכל אנשי בני עשו ובני קדם שבו איש אל עירו
 בבושה כי נפלו כל הגבורים אשר היו בהם במלחמה: ויראו בני
 עשו כי מת מלכם במלחמה וימהרו ויקחו איש מאנשי בני קדם
 יובב בן זרח שמו מארץ בצרה ומליכורה עליהם תחת בלע מלכם:
 וישב יובב על כסא בלע תחתיו למלך ומלך יובב באדום על כל
 בני עשו עשר שנים: ולא יספו בני עשו עוד ללכת להלחם עם בני
 יעקב מהיום ההוא והלאה כי ידעו בני עשו את גבורת בני יעקב
 ויראו מהם מאד: אך מהיום ההוא והלאה שנאו בני עשו את בני
 יעקב ונתתי חשנא והאיבת חזקה ביניהם כל הימים עד היום הזה:
 והיה אחרי כן מקץ עשר שנים ומת יובב בן זרח מלך אדום: וקחו
 בני עשו איש אחד ושמו חושם מארץ תימן ומליכורה עליהם תחת
 יובב: ומלך חושם באדום על בני עשו עשרים שנה: ויוסף מלך
 מצרים ואחיו וכל בני ישראל ישבו לבטח במצרים בימים ההם כל
 ימי יוסף ואחיו אין ששן ואין פנער ועושת שבות ארץ מצרים מהמלחמה
 בעת ההיא בימי יוסף ואחיו:

פרשת שמות

ואלה

שמות בני ישראל אשר ישבו במצרים הבאים את
 יעקב איש וביתו באו כל בני יעקב מצרים: בני
 לאר ראובן ושמעון ולוי ויהודה ויששכר וזבולון ודעה אחותם:
 ובני דחל יוסף ובנימין: ובני זלפה שפחת לאה גרו אשר: ובני
 בלהה

בַּלְהֵא שִׁפְחַת רַחֵל הַזּוֹנֶפְתָּ לִי׃ וְאֵלֶּה הַתּוֹלְדוֹתֶם אֲשֶׁר יִלְדוּ לָהֶם
בְּאֶרֶץ כְּנַעַן טָרַם כּוּאִם מִצְרַיִם עִם יַעֲקֹב אֲבִיהֶם׃ בְּנֵי רְאוּכֵן חֲנוּךְ
וּפְלֹא וְזֶרֶן וּבְרַמִּי׃ וּבְנֵי שִׁמְעוֹן יִמְאֵל וְיִטָּן וְאוּרֵד וְיִכָּן וְצוּחַר
וְשֵׂאֵל בֶּן הַכְּנַעֲנִי׃ וּבְנֵי לֵוִי גֵרְשׁוֹן קַהַת וּמְרָרִי וְיֹכְבֵד אַחֲוֹתָם
אֲשֶׁר יִלְדֶה לָהֶם בְּרַדְתָּם מִצְרַיִם׃ וּבְנֵי יְהוּדָה עֵד וְאוּגֵן וְשִׁלָּה
וּפְרָצְיָה וְחֵדָּה׃ וְיִמְתָּ עַד וְאוּגֵן בְּאֶרֶץ כְּנַעַן וַיְהִי בְנֵי פְרָצְיָה חֲצֵרֹן וְחַמּוּל
וּבְנֵי יִשְׁשַׁכַּר תּוֹלַע וְפוּה וְיֹב וְשִׁמְרֹן׃ וּבְנֵי זְבוּלֹן סֹרַד וְאַלֹן
וְחֵלָאֵל׃ וּבְנֵי דָן חוּשִׁים׃ וּבְנֵי נַפְתָּלִי חֲצֵאל וְגוּנִי וְיִצְרָאֵל׃
וּבְנֵי גַד צַפִּיּוֹן וְחַגִּי שֵׁתִי וְאַצְבוֹן עֲדִי וְאַרְדִּי וְאַרְאֵלִי׃ וּבְנֵי אֲשֶׁר יִמְנֶה
יִשְׁשׁוּ וְיִשׁוּהָ וּכְרִיעָה וְשִׂרְחָה אַחֲוֹתָם וּבְנֵי בְרִיעָה חֶבְרוֹן מַלְכֵי־אֵל׃

וּבְנֵי בְנִימִן בַּלְעוֹב וּבְכָר וְאַשְׁבֵּל גְּדָאוֹן עֲמָן אַחִי וְרַאשׁ מוֹפִים וְחוֹפִים
וְאָרָד׃ וּבְנֵי יוֹסֵף אֲשֶׁר יִלְדוּ לוֹ בְּמִצְרַיִם מְנַשֶׁח וְאַפְרַיִם׃ וַיְהִי כֹל
נֶפֶשׁ יִצְאֵי יָד יַעֲקֹב שִׁבְעִים נַפְשׁ אֲלֵהֶם בָּאִים אֶת יַעֲקֹב אֲבִיהֶם
מִצְרַיִם לַגֹּדֶשׁ׃ וַיִּשְׁבוּ יוֹסֵף וְכָל אַחֲוֵי מִצְרַיִם לְבִטָּח וַיֵּאבְלוּ
אֶת טוֹב אֶרֶץ מִצְרַיִם כֹּל יְמֵי חַיֵּי יוֹסֵף׃ וַיְחִי יוֹסֵף בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם שְׁלֹשׁ
וַחֲמִשִּׁים שָׁנָה וַיְמַלֹּךְ יוֹסֵף עַל כָּל מִצְרַיִם שְׁמוֹנִים שָׁנָה׃ וַיִּקְרְבוּ יְמֵי
יוֹסֵף לְמוֹת וַיִּשְׁלַח וַיִּקְרָא אֶל אַחֲוֵי וְאֵל כָּל בֵּית אָבִיו וַיִּבְאוּ כָּל־סָרְסָן
וַיִּשְׁבוּ לִפְנָיו׃ וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל אַחֲוֵי וְאֵל כָּל בֵּית אָבִיו הִנֵּה אֲנִי מֵת
וְאֵלֶּהִם פְּקוּדֵי פְקוּדֵי אֲתָכֶם וְהֵעֵלָה אֲתָכֶם מִן הָאֶרֶץ הַזֹּאת אֶל
הָאֶרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְאֲבוֹתֵיכֶם לֵאמֹר׃ וְהָיָה בְּפִקּוּדֵי אֵלֶּהִם
אֲתָכֶם לְהֵעֵלֹתְכֶם מִזֶּה אֶל אֶרֶץ אֲבוֹתֵיכֶם וְהֵעֵלִיתֶם אֹתָם עֵצְמוֹתַי
מִזֶּה אֲתָכֶם׃ וַיִּשְׁבַּע יוֹסֵף אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאֵת זֶרְעוֹ אַחֲרָיהֶם לֵאמֹר
פְּקוּדֵי פְקוּדֵי אֵלֶּהִם אֲתָכֶם וְהֵעֵלִיתֶם אֹתָם עֵצְמוֹתַי מִזֶּה אֲתָכֶם׃

וְהָיָה אַחֲרָי כִּזְמַן יוֹסֵף בִּשְׁנֵה־הָהֵיאֵה אִשָּׁה שְׁנַת שִׁבְעִים וְאַחַת שְׁנָה
לְרַדְתֵּי יִשְׂרָאֵל מִצְרַיִם׃ וַיֹּסֶף בֶּן מֵאָה שָׁנָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה בְּמֹתוֹ
בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם׃ וַיִּקְמוּ כָּל אַחֲוֵי וְכָל עַבְדָּיו וַיִּחַנְטוּ אֶת יוֹסֵף כַּמִּשְׁפָּט
וַיִּבְנוּ אוֹתוֹ אַחֲוֵי וְכָל מִצְרַיִם שִׁבְעִים יוֹם׃ וַיִּשָּׂא אֶת יוֹסֵף בְּצִוְיָן

אשר מלא בשמים וכל מעשה רוקח ויוקברוהו על שפת היאור הוא
שיחור: ויעשו לו בנימל אחיגובל בית אביו אבל שבעת ימים
ויהי אחרימות יוסף ויהלו כל מצרים למשול כבנו ישראל בימים
ההם: ופרעה מלך מצרים המולך תחת אביו לקח את כל משפט
מצרים וינהג את כל מלכות מצרים תחת ענתו ממלך לבטח על
עמו: ויהי לתקופת השנה בשנת שתים ושבעים שנה לרדת ישראל
מצרימה אחרי מות יוסף ויברח צפריבן אליפז בן עשו ממצרים הוא
ואנשיו וילכו: ויבאו אפריקה היא דנהבה אל אנניאס מלך אפריקה
ויקבלם אנניאס בכבוד גדול וישם את צפו לעד צבאו: וימצא צפו
חן בעיני אנניאס ובעיני עמו ויהי צפוישר צבא לאנניאס מלך אפריקה
ימים רבים: ויסת צפו את אנניאס מלך אפריקה לקבץ את כל חילו
ללכת להלחם עם המצרים ועם בני יעקב ולנקום מהם נקמת אחיו
ולא אבה אנניאס לשמוע אל צפו לעשות הדבר הזה כי ידע אנניאס
את גבורת בני יעקב ואשר עשו לחילו במלחמתם ארת בני עשו
וצפוגדול מאד בימים ההם בעיני אנניאס ובעיני כל עמו ויסתם
תמיד להלחם במצרים ולא אבן: ויהי בימים ההם ויהי בנח
כתים איש בעיר פוצימנא ושמו עוצי ויהי לבני כתים לאלה
תעתושים: דימת האיש זבן אין לוכי אם בת אחת ושמה יאנה:
והנערה יפה ער מאד טובה מראה וחכמה לא נראה כפיה
זככתמה בכל הארץ: ויראו אותה אנשי אנניאס מלך אפריקה
ויבאו ויהללו אותה אליו משלח אנניאס אל בני כתים וישאל אותם
לקחתה לו לאשה ויאבנו לו אנשי כתים לתתה לו לאשה: ויהי
ביצאת מלאכי אנניאס מארץ כתים ללכת לדרום והנה מלאכי
תורגוס מלך ביבגטו באו כתימה כי תורגוס מלך ביבגטו גם הוא
שלח את מלאכיו לשאול לו את יאנה לקחתה לו לאשה בני הללו
אחת אליו גם הוא כל אנשיו על בן שלח אליו כל עבדיו: וימצאו
עמיתו תורגוס בתו וישאלו את יאנה לקחתה אל תורגוס מלך
לאשה

ויאמרו להם אנשי כתיים לא נוכל לתתה כי אנני
 מלך אפריקה בקש גיחה לקחתה לולאשה טים נואנס
 ותן אותה אליו וערתה לא נוכל לעשותה הדבר הזה להסור
 את הנערה מיד אנניאס לתתה לתורגוס כי אנחנו יראים כגד
 מאנניאס פני יבוא עלינו למלחמה זה שמידנו ותורגוס אדונינו
 לא יוכל להציל אותנו מידו ויהי כשמוע מלאכי תורגוס את כל
 דברי בני כתיים ויפנו וישבו אל אדוניהם ויגידו לו ארת כל דברי בני
 כתיים וכני כתיים שלחו ספר אל אנניאס לאמר הנה תורגוס שלח
 בעד יאניה לקחתה לולאשה וכזה השיבו גותו ונשמע כי
 קבץ את כל חילו לכוא עליך למלחמה וישם פניו לעבור דרך
 סרדניא להלחם עם לוקוש אחיך ואחר יבוא להלחם אתך
 ושמע אנניאס את דברי בני כתיים אשר שלחו לו בספר ויחר
 אפו ויקם ויאסוף את כל חילו ויבא באי הים דרך סרדניא
 אל לוקוש אחיו מלך סרדניא וישמעניבלוש בן לוקוש כי
 בא אנניאס דודו ויצא לקראתו בחיל כבוד וישקדו
 ותבקחו ויאמרו ניבלוש אל אנניאס בשאלך שלום מעם אבי
 בצאתי אתך להלחם עם תורגוס ושאלת ממני להשימני שר צבאו
 ועש אנניאס כן ויבא אל אחיו ויצא אחיו לקראתו וישאלהו לשלום
 ושאל אנניאס מעם לוקוש אחיו לשום ארת ניבלוש בנו לשר צבאו
 ועש לוקוש כן ויקומו אנניאס ולוקוש אחיו וילכו לקראת תורגוס
 למלחמה וחיל רב ועם כבוד עמהם ויבואו באניות ויבאו במהח
 אשתדשו והנה תורגוס בא לקראתם כניצא אל סרדניא ויצא
 להחרימה ואחר יעבור משם אל אנניאס להלחם עמו ויפגשו
 אנניאס ולוקוש אחיו את תורגוס בבקעת כנפי גותהי מלחמה
 חזקה ועצומה מאד ביניהם במקום ההוא ותכבד המלחמה על
 לוקוש מלך סרדניא ויפול כל חילו ויפול גם ניבלוש בנו כמלחמה
 הדא ויצו אנניאס דודו את עבדו ועשו לניבלוש גולם זהב ויגנחו

בתוכו: ויערוך עוד אנניאס מלחמה לקראת תורגוס ויהוק ממנו
אנניאס ויהרנהו ופלא את כל עמו לפי חרב וינקום אנניאס את נקמת
ניבלוש בן אחיו ואת נקמת חיל לוקוש אחיו: ויהי כמות רגורגוס
ורפו ודי הנשארניט מחילו במלחמה וינסול פני אנניאס ולפני לוקוש
אחיו: ורדפו אחריהם אנניאס ולוקוש אחיו עד אם הדרך אשר
בין אלבנו ובין רומה ויהרגו כל חיל תורגוס לפי חרב: ולוקוש מלך
פרדגניא צוה את עבדיו ויעשו ארון נחשת וישיתו בהוכו את גויית
ניבלוש בנו ויקברוהו במקום ההוא: ויבנו עליו כנדרל גבוה שם
על אם הדרך ויקראו את שמו ניבלוש על שמו עד היום הזה: גם
תורגוס מלך ב בינטו קברו אותו שם עם ניבלוש במקום ההוא:
והנה על אם הדרך בין אלבנו ובין רומה קבר ניבלוש כבוד וקבר
שורגוס מזה ורצפה ביניהם: עד היום הזה: ויהי בקבור ניבלוש
ישב לוקוש אביו עם חילו אל ארצו פרדגניא: ואנניאס אחיו מלך
אפריקה עם חילו הלכו עד עיר ביבינטו היא עיר טורגוס: ושמעו
ישבי ביבינטו את שמעו וידאו כי הדוממנו ויצאו לקראתו בבני
ובתחוננים: ויתחננו וישבי ביבינטו אל אנניאס לבלתי חסותם
ולבלתי השחית את עדם ויעשכן: כי מערי בני כתים רחשכ
ביבינטו כי מים דהם על כן לא השחית את העיר: אך מהיום ההוא
והלאה ילכו גדולי מלך אפריקה כתימה לשלול שלל ולבז כזוהי
כדילכתם והלך צפושד צבא אנניאס עמהם: ויהי אחרי כן ויש
אנניאס עם חילו ויבואו אל עיר פויצימנא ויקח שם אנניאס את יאנית
בת עויצילאשה ויביאה אפריקה אל עירו: ויהי בעת ההוא
ויצו פרעה מלך מצרים לכל עמו לעשות לו היכל חזק במצרים:
ויצונם על כל בני יעקב לעזור את מצרים בבנין: ויעשו המצרים
אל פרעה היכל יפה ונאה לבית מלכתו וישבו בו ויחדש את מלכותו
וימלוך לבטח: וזבולק בן יעקב מת בשנה ההיא והיא שנת שבעים
וארבע שנה לרדת ישראל מצרימה: ויפת זבולק בן סאה וארכע
עשה:

עשרה שנה ויחם בארץ ויחן ביד בניו: ובשנת שבעים וחמש שנה
 מת שבעון אחיו בן מאה ועשרים שנה בכוחו ויחם גבהו בארץ
 ויחן ביד בניו: וצפן בן אלפז בן עשו שר צבא אנניאס מלך דנהבה
 שדעו מסית את אנניאס יוסף לערוך מלחמה להלהם את בני
 יעקב במצרים: ולא אבה אנניאס לעשות הדבר הזה כי ספרו לו
 עבדיו את כל גבורת בני יעקב אשר עשו להם במלחמת סאת בני
 עשו: והיו צפו מסית את אנניאס יוסף להלהם את בני יעקב בימים
 ההם: והיו מימים וישמע אנניאס אל דברי צפן ויאבה לו להלהם
 במצרים את בני יעקב: וערוך אנניאס אל כל עמו עם רב כחול
 אשר על שפת הים ויש צפן ללכת מצרימה למלחמה: ושטה היה
 גער אחד מעבדי אנניאס בן חמש עשרה שנה בלעם בן בעור שמו
 והגער חכם מאד ומבין בחכמת הקסם: ויאמר אנניאס אל כלעם
 קוסמינא לנו בקסם ונדעה מי יגבר במלחמה הזאת אשר אנחנו
 הולכים עליה: ויצו בלעם ויביאו לו דונג ויעש ממנו תמונת רכב
 פתשים: תכנית חיל אנניאס וחיל מצרים: ויש ימם במים המהובכים
 אשר אתו על כבה ויאחזו בידו כפות תמרים ויתחכם ויקסום בהם
 על המים: ויראו אליו במים תמונת צלמי חילות אנניאס נופלים
 לפני תמונת צלמי מצרים ובני יעקב: ויגד בלעם את הדבר הזה
 אל אנניאס ויתיאש אנניאס ולא התאווד לרדת מצרימה למלחמה
 ושב בעירו: והיו כראית צפן בן אלפז כי נתיאש אנניאס לצאת
 למלחמה את מצרים ויברח צפן מאת אנניאס מאפריקה וילך ויבוא
 בתים: ויקבלוהו כל אנשי כתיים בכבוד גדול וישכרו אותו
 להלהם מלחמותם כל הימים: ויתעשר צפן מאד בימים ההם
 וגדוהו מלך אפריקה עדם פתשים בארץ כתיים בימים ההם:
 ויאספו בני כתיים וילכו אל הר קופטי ציאר טפני גדודי אנניאס מלך
 אפריקה הבאים עליהם: והיו היום ויאבדו לצפן פר בן בקר וילך
 לבקש את הפר וישמע את געיתו סביבות הר הרוא: וילך צפן

ויראוהנה בתחתית ההר ההוא מערה גדולה ואכן גדולה שוכרת
בפתח המערה: ויפוצץ צפו את האבן ויבא אל המערה ויראוהנה
חיה גדולה אוכלת השור מחציה ומעלה דמות איש ומחציה ומטה
דמות חיה: ויקם צפו על החיה והיא ויהרוג אותה בחרבו וישמעו
ישבי כתים הדבר הזה וישמחו מאד ויאמרו מהנעשה לאיש הזה
אשר הרג את החיה הזאת אשר כלתה בהמתנו: ויועדו כלם
לעשות לו יום אחד בשנה יום מועד ויקראו את שם היום ההוא צפו
על שמו: וינסכו לו נסכים מדי שנה בשנה ביום ההוא ויביאו לו
מנחות: בעת ההיא חלתה יאניה בת עוצי אשת המלך אנניאס
ויקשה חוליה על אנניאס המלך ועל שריו: ויאמר אנניאס אל
חכמיו מה אעשה ליאניה ובכרה ארפא את חוליה: ויאמרו לו
חכמיו כי לא אויר ארצנו כאויר ארץ כתים ולא מימינו כמימיהם על
בן חלתה המלכה יאניה מזה: כי בהשתנות עליה האויר והמים
חלתה וגם כי בארצה איננה שותה כי אם המים הבאים מן פודמה
אשר העלו אותם אבותיה בגשרים: ויצו אנניאס את עבדיו ויביאו
לו ממימי פודמה אשר לכתים ככלים: וישקלו המים ההם עם כל
מימי ארץ אפריקה וימצאו את מימי פודמה קלים ממימי אפריקה:
וזרא אנניאס את הדבר הזה ויצו את כל שריו לאסוף חוצבי אנבים
לאלפים ולרבבות ויחצבו אבנים לאין מספר: ויבואו הבונים ויבנו
גשר עצום מאד ויביאו מעין מים מארץ כתים עד אפריקה: ויהיו
המים ההם ליאניה המלכה ולכל אודותיה לשתות ולאפות בהם
ולכבס ולרחוץ בהם: וגם להשקות בהם כל זרע האוכלת ממנו
וכל פרי הארמה: וגם מעפר ארץ כתים צוה המלך ויביאו ממנו
באניות רבות וגם אבנים לבנות בהם הביאו ויבנו הבונים היכלות
ליאניה המלכה ותתרפא המלכה מחוליה: ויהי לתקופת השנה
יוסיפו עוד גדודי אפריקה ויבואו ארץ כתים לשלול שלל כפעם
כפעם: וישמע צפו בן אליפו את שמעם ויצו אליהם וילחם בהם
וינוסו

ונתנו לנו ויציל את ארץ כתיס מהם: ויראו בני כתיס את הנבחרת
 צפו ויתיעצו בני כתיס ומליכו עליהם את צפו והיה למלך עליהם:
 והיו במלכו וילכו לכבוש את בני תובל ואת כל איזים אשר
 סביבותיהם: ויצא צפו מלכם בראשם וילחמו את בני תובל ואת
 האזים ויכבשום: והיו בשונם מהלחמה ויחדשו לראות מלכותו
 ובעלו להיכל גדול מאד לבית מלכותו ולמושביו ויעשו לו כסא גדול
 ומלוק צפועל כל ארץ כתיס ועל כל ארץ איטלויא חמשים שנה:
 בשנה ההיא היא שנת שבעים ותשע שנה לדרת ישראל מצרימה מת
 האיבן בן יעקב בארץ מצרי: בן מאת שנה ועשר: וחמש שנים ראובן
 נמותו וישימוהו בארון ויותן ביד בניו: ובשנת השמונה מת דן אחיו בן
 מאת שנה ועשר: וארבע שנים נמותו ויושם גם הוא בארון ויותן ביד
 בניו: ובשנה ההיא מת חושם מלך ארום ומלך אחריו הדרד בן בדר
 חמש ושלש שנה: ובשנת שמונים ואחת שנה מת יששכר בן יעקב
 במצרי: ויששכר בן מאת שנה ושתים שנה נמותו ויושם בארון
 ויותן ביד בניו: ובשנת שמונים ושתים שנה מת אשר אחיו בן מאת שנה
 ושלש ועשרים שנה נמותו ויושם בארון ויותן ביד בניו: ובשנת שמונים
 ושלש שנים מת גד מאה ועשרים וחמש שנים חיה ויושם בארון במצרי:
 ויותן ביד בניו: והיו בשנת שמונים וארבע שנים היא השנה החמשית
 למלכו הדרד בן בדר מלך ארום: ויקבוץ הדרד את כל בני עשו ויערוף
 את כל חילו בארבע מאות אף איש וישם פניו ארץ מואב וילך להלחם
 את מואב ולתת אותם תחת ידו למס עובד: וישמע בני מואב את
 הדבר הזה ויראו מאד וישלחו בני מדין לעזור אותם להלחם את
 הדרד בן בדר מלך ארום: והדרד בא ארץ מואב ויצאו בני מואב ובני
 מדין לקראתו ויערכו אתו מלחמה בישדה מואב: וילחם הדרד את
 מואב ויפלו מבני מואב ובני מדין חללים רבים באפים איש: ותכבד
 המלחם על מואב ויראו בני מואב כי חזק עליהם המלחם וירפו ידיהם
 וחתנו עורף ויעזבו את בני מדין להלחם: ובני מדין לא ידעו את מחשבת

פואב אך התחזקו במלחמה וילחמו את הדרד ואת כל חילו ויעלה
כל מדין לפניו: ויכה הדרד את כל מדין מכה רבה והדרד מלפי חרב
לא השאיר מהם שריד את כל הבאים לעזור את מואב: ויהי
כאשר תמו כל בני מדין במלחמה ובני מואב נמלטו: ושם הדרד
את כל מואב בעת ההיא לפס עובד ויהוה תהרת דמו ותנו לזמם
כמשפט שנה שנה ויפן הדרד וישב אל ארצו: והיה לתקופת השנה
כשמועיתר מדין אשר בארץ כי נפלו כל אחיהם במלחמת הדרד
בעבוד מואב וכינתנו בני מואב שורף במלחמה: ויעזבו את מדין
להלחם: ויתיעצו המשת נשיאי מדין עם יהו אתיהם: אשה
נשארו בארצם להלחם את מואב לנקום מהם נקמה אחיהם:
וישלחו בני מדין אל כל אחיהם בני קדם ויבואו כל אחיהם כל בני
קטורה לעזור את מדין להלחם את מואב: וישמעו בני מואב את
הדבר הזה וייראו מאד כי נאספו עליהם כל בני קדם למלחמה:
וישלחו נסיהם בני מואב ספר אל ארץ אדום אל הדרד בן בדר מלך
אדום לאמר: בא נא אלינו ועזרנו ונכה את מדין כי נאספו כלם יחד
ויבאו עלינו עם כל אחיהם בני קדם למלחמה להנקם ממנו ונקמת
מדין הנפלים במלחמה: ויצא הדרד בן בדר מלך אדום מארץ אדום
עם כל חילו וילך ארץ מואב לעזור את בני מואב להלחם את מדין:
וילחמו מדין ובני קדם עם מואב בשדה מואב והיה ביניהם מלחמת
חזקה מאד: ויך הדרד את כל בני מדין ובני קדם לפי חרב ויצל הדרד
את מואב מיד מדין בעת ההיא: וינסו הנשאים ממדין ובני קדם
לפני הדרד וחילו וירדוף הדרד אחריהם עד ארצם ויכם מכה רבה
מאד ויפלו חללים כדרך: ויציל הדרד את מואב מכף מדין כי נפלו
כל בני מדין לפי חרב ויפן הדרד וישב אל ארצו: ומהיום ההוא והלאה
שנאו בני מדין את בני מואב על אשר נפלו בעבודם במלחמה ויהי
שנאה גדולה ועצומה ביניהם כל הימים: והיה כל הנמצא ממדין
בדרך ארץ מואב ימית בהרב מואב וכל הנמצא ממואב בדרך ארץ
מדין

ויהי ימות בחרב מדין: ככה יעשו מדין למואב ומואב למדין כל
הימים ימים רבים: ויהי בעת ההוא ומת יהודה בן יעקב במצרים
בשנת שמונים ושש שנים ללדת יעקב ובניו מצרימה: ויהודה בן
מאת שנה ועשרים ותשע שנים במותו ויחנטו אותו וישכיבوه בארון
ויתן ביד בניו: ובשנת שמונים ושבע שנים מת בנימין אחיו בן מאת
שנה ושבע עשרה שנה במותו: וישכבו אותו בארון ויתן ביד בניו:
ובשנת שמונים ותשע שנים מת נפתלי בן מאת שנה ושחיים ושלישים

שנה ויושם בארון ויתן ביד בניו: ויהי בשנת
תשעים ואחת שנה ללדת ישראל מצרימה
היא שנת שלש עשרה שנה ל מלך צפו בן
אלפז בן יעשו על בני כתים באו בני אפריקה
על בני כתים לשלול שלל מהם בפעם בפעם
אך לא באו אליהם זה שלש עשרה שנה:
ויבאו אליהם בשנה ההיא ויצא צפו בן אלפז
אלהם עם אנשים מאנשיו ויד בהם מבחר רבה

מעצמה: ויטסו גדורי אפריקה מפני צפו ויפרו חללים לפניו בדרך
הדרך צפו ואנשיו הלך והכות בהם עד קרוב לאפריקה: וישמע
אנניאס מלך אפריקה את הדבר אשר עשה צפו ויהר לו מאד וירא
אנניאס מפני צפו כל הימים: ובשנת תשעים ושלוש שנים מת לווי בן
יעקב במצרים: ולווי בן מאת שנה ושלושים ושבע שנים במותו
וישכבו אותו בארון ויתן ביד בניו: והיא אחרי טות לוי כאשר ראו כל
מצרים כי מתו כל בני יעקב אחיו יוסף: וחלבו כל מצרים לענות את
בני יעקב ולמרר את חייהם מהיום ההוא והלאה עד יום צאתם
מצרים: ויסירו מידם את כל הכרמים והשדות אשר נתן להם יוסף
ואת כל הבתים הטובות אשר היו בני ישראל בהם: ואת כל חלב
שעורים את הכל לקחו מצרים מאת בני יעקב בימים ההם: ותלך יד
כל מצרים הלך וקשה על בני ישראל בימים ההם וירעו מצרים

לישראל עד אשר קצו בני ישראל בחייהם מפני מצרים: והילימים
רבים בשנת מאה ושתים שנה לרדת ישראל מצרימה וימת פרעה
מלך מצרים ומלך מלול בנו תחתיו וגם כל גבוי מצרים וכל הדוד
ההוא אשר ידעו את יוסף ואת אחיו מתו בימים ההם: ויוקם דוד אחר
תחתם אשר לא ידעו את בני יעקב ואת כל הטובה אשר עשו להם
ואת כל גבורתם במצרים: על כן החלו כל מצרים מהיום ההוא
והלאה למרר את חיי בני יעקב ולענותם בכל עבודה קשה על בני
לא ידעו את אבותם אשר היצילו אותם בימי הרעב: וגם מאת
היתה זאת לבני ישראל להשיב להם באחריהם למען דעת כל בני
ישראל את יי אלהיהם: ולמען דעת את האותות והמופתים הנוגדים
אשר יעשה יי במצרים בעבור עמו ישראל למען יראו בני ישראל
את יי אלהי אבותם לעבוד אותו וללכת בכל דרכיו הם וזרעם

אחריהם כל ימיהם: וכן עשרים ושש שנים
מלול במלכו ותשעים וארבע שנים מלך
ויקראו כל מצרים את שמו פרעה כשם
אביו כמשפטם לעשות בכל מלך המלך
עליהם במצרים: בעת ההיא יצאו כל

זה הלל זה עמנו הדרום
סכתנו קצת מהמלך אל טעם
לגלות מצרים למען יקבלו
ישראל עליהם חת עול הקורה
והמכות.

גדודי אנניאס מלך אפריקה לפשוט בדרך כתיים כפעם
כפעם לשלול את שללם: וישמע צפון בן אליפון עשו מלך כתיים
את שמעם ויצא לקראתם כחילו וילחם בהם בדרך: ויד צפון ארץ
גדודי מלך אפריקה לפי חרב לאה שאר מהם שריד ולא שב מלח
אל ארנונו אפריקה עד אחד: וישמע אנניאס את הדבר הגדול אשר
עשה צפון בן אליפון לכל חילו אשר השמיד אותם: וישמע אנניאס
את כל חילו כל אנשי ארץ אפריקה עם רב מאד כחול אשר על
שפת הים: וישלח אנניאס אל לוקוש אחיו לאמר בא אלי עם כל
אנשי דועורני ונכה את צפון ואת כל בני כתיים אשר השמידו את אנשי
ויבאלוקוש עם כל חילו גדול מאד לעזור את אנניאס אתו
להלחם

להלחם את צפואת בני כתיים: וישמע צפוא בני כתיים את הדבר
 הזה וייראו מאד ויפול פחד גדול בלבבם: וישלח צפואגם הויה ספר
 ארץ אדום אל הדר בן בדד מלך אדום ואל כל בני עשו לאמר:
 שמעתי כי אנניאס מלך אפריקה בא אינו עם אחיו להלחם בנו ונירא
 מאד ממנו כי חילורב מאד ואף אשר בא אלינו עם אחיו וחילו:
 ועתה עלו אתי נכאתם ועזרוני ונלחמה יחד באנניאס ובלוקוש אחיו
 והושעתם אותנו מידם ואם לאדעו כי נמורת כלנו: וישלח בני עשו
 ספר אל בני כתיים ואל צפוא מלכם לאמר: לאנוכל להלחם את
 אנניאס ואת עמו כי ברית ושלום ביננו אתו זה ימים רבים מימי בלע
 בן בעור המלך הראשון ומימי יוסף בן יעקב מלך מצרים אשר
 נלחמנו אתו בעבר הירדן בקברו את אביו: ויהי כשטוע צפוא את
 דברי אחיו בני עשו ויחדל מעליהם ויירא צפוא מפני אנניאס מאד:
 ואנניאס ולוקוש אחיו ערכו את כל חילם כשמונה מאות אלף איש
 וילכו כתימה להלחם את צפוא: וצפוא בן אלפיו יצא לקראתם בפחד
 ובערה בשלשת אלפים אנשים כל בני כתיים: ויאמרו כל בני כתיים
 אל צפוא הרתחנן נא בעדינו אל אלהי אבותיך אולי יצילנו מכף
 אנניאס וחילו כי שמענו כי אלהים גדול הוא והויה מציל את כל
 הבוטחים עליו: וישמע צפוא אל דבריהם ויבקש צפוא את יי ואמר:
 "אלהי אברהם ויצחק אבותי היום יודע כי אתה אלהים גמטת וכל
 אלהי כל הגוים הבל המה ותוהו: זכור נא היום אלי את בריתך את
 אברהם אבינו אשר ספרו לנו אבותינו: ועשה הסד עמי היום בעבור
 אברהם ויצחק אבינו והושעת אותי ואת בני כתיים מיד מלך אפריקה
 הבאים עלינו למלחמה: וישמע יי בקול צפוא וידרוש אליו בעבור
 אברהם ויצחק ויציל יי את צפוא ואת בני כתיים מיד אנניאס ועמו:
 וילחם צפוא את אנניאס מלך אפריקה ואת כל עמו ביום ההויה
 וחתן יי את כל אנשי אנניאס ביד בני כתיים: ותכבד המלחמה על
 אנניאס ויך צפוא את כל אנשי אנניאס ולוקוש אחיו לפני הרב:

יפל מהם עד ערב היום ההוא כארבע מאות אלף איש וידע
אנגי'אס כי מתו כל אנשיו וישלח ספר אל כל יושבי אפריקה לבוא
אליו לעורו במלחמה ויכתוב בספר לאמר כל הנמצא באפריקה
יבא אלי מבין עשר שנים ומעלה כלם יבואו אלי ויהנה כאשר לא
יבואו ואת כל אשר לו ואת כל ביתו יקח המלך ויידאו כל יתר
יושבי אפריקה מדברי אנג'יאס ויצאו מהעיר בשלשת מאות אלף
איש ונער מבין עשר שנים ומעלה ויבואו אל אנג'יאס ויהיו מקץ
עשרה ימים ויערוך עוד אנג'יאס מלחמה עם צפון עם בני כתיס ותתי
מלחמה גדולה וחזקה באד ביניה וישלך צפון מחיל אנג'יאס ולקוש
אחיו חללים רבים בארץ כאלפים איש ויפול גם סוסיפטר שד צבא
אנג'יאס במלחמה ההוא ויהי כאשר מרת סוסיפטר ויפנו גדוד
אפריקה ויתנו עורף לנוס וינוסו ואנג'יאס ולקוש אחיו עמהם וירדפו
צפון ובני כתיס אחריהם ויכו בהם עוד מכה רבה בדרך כמאתים
איש וירדפו את אודרובל בן אנג'יאס כינס עם אביו ויכו מצדו
בדרך עשרים איש וימלט אודרובל מיד בני כתיס ולא המיתתו
ואנג'יאס ולקוש אחיו ברחו עם יתראנשיהם וימלטו ויבואו אפריקה
בפחד וברעדה ויידא אנג'יאס מפני צפון בן אליפז כל הימים פן ילחם
עוד אתו ובלעס בן בעור היה בעת ההיא עם אנג'יאס במלחמה
ויהי בראותו כי נבר צפון על אנג'יאס ויברח משם ויבא כתיס
ויקבלהו צפון ובני כתיס בכבוד גדול כי ידע צפון את חכמת בלעם
ויתן צפון לבלעם מתנות רבות וישב אתו ויהי בשוב צפון מהמלחמה
ויצו ויפקוד את כל בני כתיס אשר הלכו במלחמה והנה לא נפקד
מהם איש וישמח צפון על הדבר הזה ויוסף עוד ויחדש את מלכותו
ועש משתה לכל עבדיו אך לא זכר צפון ארתי וולא ידע כי עוד
אותו במלחמתו וכי הוא הציל אותו ועמו מיד מלך אפריקה אך
עודנו ילך בדרך בני כתיס ובני עשו הרעים לעבוד אלהים אחרים
כאשר למדוהו אחיו בני עשו על כן יאמרו מרשעים יצא רשע
ומלך

ומלך צפו על כל בני כתיים לבטח ואת אשר הציל אותו ואת כל
 עמו מיד מלך אפריקה לא ידע ו לא יספו עיד גדודי אפרקה לבוא
 בתוכה לשלול שלל כפעם בפעם כי ידעו את כל גבורת צפון אשר
 הטה את כלם לפי הרב ו ירא אנני אס כפני צפון בן אליפוז מפני בני
 כתיים כל הימים בעת ההיא בשוב צפון מהמלחמה ובראו צפון
 כי גבר על כל אנשי אפריקה וימיתם לפי חרב במלחמתו ויתיעץ
 צפון עם כל בני כתיים ללכת מצרומה להלחם את בני יעקב ואת
 פדעה מלך מצרים כי שמע צפון כי מתו כל גבורי מצרים וכי כהו
 יוסף ואחיו בני יעקב וישארו כל בניהם בני ישראל במצרים ויאמר
 צפון ללכת להלחם אתם ואת כל מצרים לנקום מהם את נקמת אחיו
 בני עשו אשר הכה יוסף ואחיו וכל מצרים בארץ כנען בעלותם
 לקבור את יעקב בחברון וישלה צפון מלאכים אל הודן בן בדר
 מלך אדום ואל כל אחיו בני עשו לאמר הלא אמרתם כי לא
 תלחמו את מלך אפריקה כי בעל בריתכם הוא הנני אנכי נלחמתי
 בו והבתי ואת כל עמו ועתה אמור אמרתם להלחם את מצרים
 ואת בני יעקב אשר שם ונקמתי מהם את אשר עשה יוסף ואחיו
 אבותיהם לנו בארץ כנען בעלותם לקבור את אביהם בחברון
 ועתה אסיש את נפשכם לבוא אלי לעזרני ללכת להלחם אתם ואת
 מצרים ונקמנו מהם נקמת אחינו וישמעו בני עשו אל דברי צפון
 ותקבצו יחד כל בני עשו עסרוב מאד וילכו לעזור את צפון ואת בני
 כתיים במלחמה וישלח צפון אל כל בני קדם ואל כל בני ישמעאל
 מדבריים האלה ותקבצו וילכו כלם לעזרת צפון ובני כתיים למלחמה
 על מצרים ויצאו ויבואו כל המלכים האלה מלך אדום ובני קדם
 וכל בני ישמעאל וצפון מלך כתיים ויערכו את כל צבאותיהם בחברון
 ותהי כל המחנה כבוד מאד כמהלך שלשת ימים עסרוב כחול אשר
 על שפת הים אשר אין להם מספר וירדו כל המלכים האלה
 וכל צבאותיהם ויבאו על כל מצרים למלחמה ויהנו כלם יחד

בבקעת פתרום : וכל מצרים שמעו את שמעם ויתקבצו גם הם כל
אנשי ארץ מצרים וכל הערים אשר במצרים כשלש מאות אלף איש :
וגם מבני ישראל אשר היו בארץ נשן בימים ההם שלחו אנשי מצרי
אליהם לבוא אתם ללכת להלחם יחד עם כל המלכים : ויתקבצו
כל אישי ישראל בעת ההיא והיו כמאה וחמשים איש וילכו למלחמה
לעזרת מצרים : ויצאו אישי ישראל ומצרים כשלש מאות אלף איש
ומאה וחמשים איש וילכו לקראת המלכים ההם למלחמה ותיצבו
כלם מחוץ לארץ נושן נגד פתרום : ומצרים לא האמינו בישראל
ללכת עמהם במחניהם : יחד למלחמה כי אמרו כל מצרים פן
יסגרונו בני ישראל ביד בני עשו ובני ישמעאל כי אחיהם הם : ויאמרו
כל מצרים א בני ישראל התיצבו פה אתכו יחד בפעם דכסוה לכו וכלנו
אנחנו ונלחמנו בבני עשו וישמעאל : והיה אם יחזקו ממנו המלכים
האלה ובאתם אתם כלכם יחד עליהם ועזרתם אותנו ויעשו בני
ישראל בן : ויצפו בן אליפו בן עשו מלך כתים ורהוד בן בדר מלך
אדום וכל מחניהם וכל בני קדם ובני ישמעאל עם רב כחול חונים
יחד בבקעת פתרום נגד תחפנחס : ושם היה במחנה צפן בלעם בן
בעור הארמי כי בא עם בני כתים למלחמה ובלעם היה איש נבד
מאד בעיני צפן ואנשיו : ויאמר צפן אל בלעם קסמי נא לנו בקסם
ונדעה מייגבר במלחמה הזאת האנחנו או מצרים : ויקם בלעם
וישב כחכמת הקסם ויתחכם לדעת ולא נתכן אליו הקסם ותשחה
המלאכה בידו : ויוסף לעשותה עוד ולא נתכנה ויתאש ממנה
בלעם ויעזבה ולא עשה אותה : כי מיי היתה זאת למען הפיל את
צפן ואת עמו בד בני ישראל אשר בטחו ביי אלהי אבותם במלחמתו :
ויערכו צפן ורהוד את מערכתם למלחמה וילכו כל מצרים לבדם
יחד לקראתם כשלש מאות אלף איש ואין אחד מבני ישראל אתם :
וילחמו כל מצרים עם המלכים האלה נגד פתרום ותחפנחס ותכבד
המלחמה על מצרים : ויחזקי המלכים מהמצרים במלחמה ההיא
ויפלו

וַיִּפְּלוּ מִצִּירִים בַּיּוֹם הַהוּא כַּמָּאָה וּשְׁמוֹנִים אִישׁ וּמְאֹנֵשׁי הַמְּלָכִים
וַיִּפְּלוּ כֹּשְׁלֵי שֵׁם אִישׁ׃ וַיָּנוּסוּ כָּל אַנְשֵׁי מִצְרַיִם לִפְנֵי הַמְּלָכִים וַיִּרְדְּפוּ
בְּנֵי עִשָׂו וַיִּשְׁמַעְאֵל אֶת מִצְרַיִם הַלֹּךְ וְהַכּוֹת אוֹתָם עַד הַמָּקוֹם אֲשֶׁר
שָׁם מַחְנֵה בְנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיִּצַּעְקוּ כָּל מִצְרַיִם אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר
מָה רָאִינוּ וַעֲזַרְתֶּם וְהוֹשַׁעְתֶּם אוֹתָנוּ מִיַּד עִשָׂו וַיִּשְׁמַעְאֵל וּבְנֵי כְתִיב׃
וַיִּרְדְּפוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל מִמָּקוֹם מַעֲמֹדָם בְּמָאָה וְחֲמִשִּׁים אִישׁ אֶל מַחְנֵה
הַמְּלָכִים הָאֵלֶּה וַיִּצַּעְקוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל יי אֱלֹהֵיהֶם לְהַצִּיל אוֹתָם׃
וַיִּשְׁמַע יי אֶל יִשְׂרָאֵל וַיִּתֵּן יי אֶת כָּל אַנְשֵׁי הַמְּלָכִים בַּיּוֹם׃ וַיִּלְחֲמוּ
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַמְּלָכִים הָאֵלֶּה וַיָּכּוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל מְאֹנֵשׁי הַמְּלָכִים
מִכַּהֲרֵבָה בְּאַרְבַּעַת אֲלָפִים אִישׁ׃ וַיִּתֵּן יי כְּהוֹמָה גְּדוּלָה בְּכַחַנּוּת
הַמְּלָכִים וַיִּפּוֹל פַּחַד בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עֲלֵיהֶם׃ וַיָּנוּסוּ כָּל צְבָאוֹת הַמְּלָכִים
הָאֵלֶּה לִפְנֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּרְדְּפוּ אַחֲרֵיהֶם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַרְיֹךְ וְהַכּוֹת עַד
בְּבֹל אֲרֶץ כּוּשׁ׃ וַיִּהְרֹגוּ מֵהֶם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּדֶרֶךְ עוֹד כְּאַלְפִים אִישׁ
וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל לֹא נָפְלוּ אֶחָד׃ וְכִרְאוֹת מִצְרַיִם כִּי נִלְחָמוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
עִם הַמְּלָכִים כִּמְעַט אַנְשֵׁים וְכִי הִיתָה הַמַּלְחָמָה חֹזֶקָה מְאֹד בֵּינֵיהֶם׃
וַיִּדְּאוּ כָּל מִצְרַיִם מְאֹד לְנַפְשוֹתָם מִהַמְּלַחְמָה הַחֹזֶקָה וַיָּבִיחוּ כָּל
מִצְרַיִם בְּהַחֲבִיֵּא אִישׁ אִישׁ מִמְּעַדְכָת הַמַּלְחָמָה וַיִּתְחַבְּאוּ בְּדֶרֶךְ
וַיַּעֲזְבוּ אֶת יִשְׂרָאֵל לְהִלָּחֵם׃ וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל הִכּוּ אֶת אַנְשֵׁי הַמְּלָכִים
הָאֵלֶּם מִכַּהֲרֵבָה מְאֹד וַיִּשְׁיִבוּ מֵעֲלֵיהֶם אַחֲרָיו אֲשֶׁר רָבִיחוּ אוֹתָם עַד
בְּבֹל אֲרֶץ כּוּשׁ׃ וַיִּדְּעוּ כָּל יִשְׂרָאֵל אֶת הַמַּעֲשֶׂה אֲשֶׁר עָשָׂה לָהֶם
אֲנֹשֵׁי מִצְרַיִם אֲשֶׁר בְּרָחוּ מֵעֲלֵיהֶם מִהַמְּלַחְמָה וַיַּעֲזְבוּם לְהִלָּחֵם׃
וַיַּעֲשׂוּ גַם הֵם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּעֶרְמָה וְהִירָבָא אֲשֶׁר שָׁבוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
מִהַמְּלַחְמָה וּמִצְאוּ מִהַמִּצְרַיִם בְּדֶרֶךְ וַיִּהְרֹגוּ אוֹתָם בְּדֶרֶךְ׃ וַיְהִי
מִהֲרַגֵּם אוֹתָם וַיֹּאמְרוּ אֵלֵיהֶם כְּדַבְּרֵי הָאֵלֶּה׃ מְדוּעַ כִּאתֶם מֵעֲלֵינוּ
וְהַעֲזַבְתֶּםנוּ כִּמְתִי מֵעַתָּה אַנְשֵׁים לְהִלָּחֵם בְּמִלְכֵי הָאֵלֶּה אֲשֶׁר הֵם בְּעַם
רַב לְהַכּוֹת אוֹתָנוּ וְתַמְלִטוּ אוֹתָם אֶת נַפְשוֹתֵיכֶם׃ וַיֵּשׁ אֲשֶׁר יִמְצְאוּ
אוֹתָם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּדֶרֶךְ וַיִּדְּבְרוּ אֵלֵיהֶם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ

מדברים האלה! הנהכו כי שמעתי יהוה אלהי ארומי
טבני כתים הוא ועמדו עליו והרגוהו והם ידעו כי מצרי הוא ויעשו
בני ישראל את הדברים האלה בערמה על מצרים על אשר עזבו
במלחמה ויכרתו מעליהם: ויהרגו בני ישראל מאנשי מצרים
בדרך במעשה הזה כפאתים איש: ויראו כל אנשי מצרים את
הרעה אשר עשו להם בני ישראל ויראו כל מצרים כבני ישראל
מאד כי ראו את גבורתם הגדולה וכי לאנפל מהם איש: וישבו
כל בני ישראל בשמחה אל דרכם נושנה ויתר מצרים שבו איש
למקומו: פ ויהי אחרי כן ויהקבעו כל יועצי פרעה מלך
מצרים וכל זקני מצרים ויבאו כלם לפני המלך וישתחוו לו אפים
ארצה וישבו לפניו: וידברו היועצים וכל זקני מצרים לפני המלך
לאמר: הנה עם בני ישראל רב ועצום ממנו ואתה ידעת את בר
הרעה אשר עשו לנו בדרך בשובנו מהמלחמה: וגם הנך ראית
את גבורתם החזקה כי גבורה להם מאבותם: כי מתי מעט אנשים
עמדו לנגד עם רב כחול ויכוס לפי חרב ומהם לאנפל אחד ואף אם
יהיו רבים כי אז ישמידו אותם כלם: עתה הבה לנו עצה מה
לעשות להם עד אשר נאכדם ונשמידם מעט מעט כלם מעלינו
פן ירכו עלינו בארץ: כי אם ירכו בני ישראל בארץ והיו לנו לטען
והיה בו תקדאנה מלחמה ונוסף גם הוא עלינו בגבורתו החזקה עם
שונאינו ונלחמו בנו והשמידונו מן הארץ ועלו במנה: ויען המלך
את זקני מצרים ויאמר אליהם זאת העצה היעוצה על ישראל
ומנה לאנסור: הנה ארץ פיתוס ורעמסס ערים בלתי חוזק
מהמלחמה לנו ולכם לבנות אותם ולחזקם: ועתה לכונן אתם
ועשו בערמה עליהם והעבירו קול במצרים וכנשן כמצורת המלך
לאמר: לכם כל אנשי מצרים וגושן ופתרוס וכל יושביהם המלך
ציה עלינו לבנות את פיתוס ואת רעמסס ולחזקם מהמלחמה:
כי בכס מבל מצרים ומבני ישראל ומכל יושבי הערים לבנות עמט
ולתת

ולתת שכרו יום יום כמצות המלך והלכתם אתם ראשונה ועש הם
בערמה והתקבצתם ובאתם פיתום ורעמסס לבנות: והיה כאשר
חבנו תעבירו את הקול כדבר הזה בכל מצרים יום יום כמצורת
המלך: והיה כאשר יבואו אתכם מבני ישראל לבנות עמכם ונתתם
להם שכרם יום יום ימים אחדים: והיה כאשר יבנו כלם עמכם יום
יום בשכרם והברחתם את עצמכם מעליהם יום יום אחד אחד
בהחבא וקמתם והייתם עליהם לגונשים ולשוטרים: ועזבתם
אותם אחרי כן לבנות בלתי שכר והיה אימאנו והתחוקתם עליהם
כלכם לבנות בחזקה: והיה אם עשות עשו הדבר הזה והיה טוב
לנו אנחנו לחזק את ארצנו ורע לבני ישראל: כי מינערת הבנין
והמלאכה ימעטו בני ישראל כי תשביתו אותם מעל נשיהם יום יום:
ושמעו כל זקני מצרים את עצת המלך וטיב העצה בעיניהם ובעיני
עבדי פרעה ובעיני כל מצרים ויעש כדבר המלך: ויצאו כל עבדי
פרעה מלפני המלך ויעבירו קול בכל מצרי'ו בתחפזם ובגשן ובכל
הערים אשר סביבות מצרים לאמר: אתם ראתם את אשר עשו לנו
בני עשו וישמעא אשר באו עלינו למלחמה ויאמרו להשמיד אותנו
ועתה הנה צוה המלך עלינו לחזק את הארץ לבנות את ערי פיתום
ואת רעמסס ולחזקם מהמלחמה בבואם עלינו: מי בכם כבד
מצרים ובני ישראל אשר יבוא לבנות אתנו ויתן לו שכרו יום יום
כאת המלך כמצותו: והיו כשמוע מצרים וכל בני ישראל את כל
אשר דברו עבדי פרעה: ויבואו מהמצריים וכל בני ישראל אל
לבנות עם עבדי פרעה את פיתום ואת רעמסס אך כל בני לוי לא באו
עם ישראל אחיהם לבנות: וכל עבדי פרעה ושריו באו במרמה
בראשונה לבנות עם כל ישראל כשבירי'ו ויתנו לישראל שכרם
יום יום בראשונה: ויבנו עבדי פרעה עם כל ישראל ויעשו כמלאכה
היא עם ישראל חדשימים: והיה מקץ חדשימים ויחלו כל
עבדי פרעה לברוח מעם ישראל בהחבא אחד אחד יום יום:

וישראל עודם עושים במלאכה בעת ההוא אך עודם לוקחים את
 שבתם יום יום בעת ההוא כי עוד אנשים מהמצרים עושים בכל אנה
 בעת ההוא עם ישראל על כנותני המצרים לישראל שבתם בימים
 ההם בעבור יקחו גם הם המצרים אחיהם את שבת עבודתם: והיו
 מקץ ימים וארבעה חדשים ברחו כל מצרים מעל בני ישראל וישארו
 בני ישראל לבדם עושים במלאכה: והיא אשר ברחו כל מצרים
 מעל בני ישראל וישבו והיו עליהם לגגשים ולשוטרים: ומרם
 אשר עמדו על בני ישראל לשדי מסים לקחת מהבאת כל אשר נתנו
 להם בשבת עבודתם: ויעשו המצרים לבני ישראל כמעשה הוזהר
 יום יום למען ענות את ישראל בכל עבודתם: והיו כל בני ישראל
 לבדם עושים בעבודה וימנעו כל מצרים מהת שבת לבני ישראל
 מהיום ההוא והאלה: והיא אשר ימאן כל איש ישראל לעשות
 במלאכה על אשר לא ניתן לו שבתו: ונגשו אליו כל הגושים
 עליהם וכל עבדי פרעה והוזהרו אותם במכות נמרצות ודושיבו אותם
 בחוקה לעבוד עם אחיו ככה יעשו כל מצרים לבני ישראל כל הימים:
 וייראו כל בני ישראל מהמצרים מאד בדבר הזה וישבו ויעבדו כל
 בני ישראל לבדם בלא שבת: ויבנו בני ישראל את פיתוס ואת ארץ
 יעמסס ויעשו את המלאכה כל בני ישראל מהם לובנים לבנים
 ומהם בונים ויבנו בני ישראל ויחזקו את כל ארץ מצרים וכל חומות
 ויעשו בני ישראל במלאכה ההיא שנים ימים רבים עד יום זמדה
 אותם ויציאם ממצרים: אך כל בני לוי לא היו עם ישראל אחיהם
 בעבודה ההיא מבראשונה עד יום צאתם ממצרים: כי ידעו כל בני
 לוי כי במרמה דברו כל מצרים אל ישראל את כל הדברים האלה
 על כן חדלו כל בני לוי מנשת אל העבודה עם אחיהם: וגם כל
 מצרים לא שמו פניהם אל בני לוי לעבוד אחדי בן אחדי אשר לא
 היו עם אחיהם מבראשונה על כן עזבו אותם כל מצרים: והיה
 אנש מצרים הלך וקשה על בני ישראל בעבודה ההיא ויעבדו

ויבנו בני ישראל את פיתוס ואת ארץ יעמסס ויעשו את המלאכה כל בני ישראל מהם לובנים לבנים ומהם בונים ויבנו בני ישראל ויחזקו את כל ארץ מצרים וכל חומות ויעשו בני ישראל במלאכה ההיא שנים ימים רבים עד יום זמדה אותם ויציאם ממצרים: אך כל בני לוי לא היו עם ישראל אחיהם בעבודה ההיא מבראשונה עד יום צאתם ממצרים: כי ידעו כל בני לוי כי במרמה דברו כל מצרים אל ישראל את כל הדברים האלה על כן חדלו כל בני לוי מנשת אל העבודה עם אחיהם: וגם כל מצרים לא שמו פניהם אל בני לוי לעבוד אחדי בן אחדי אשר לא היו עם אחיהם מבראשונה על כן עזבו אותם כל מצרים: והיה אנש מצרים הלך וקשה על בני ישראל בעבודה ההיא ויעבדו

מצרים את בני ישראל בפרך: ויטרו המצרים את חיי בני ישראל
 בעבודה קשה בחומר ובלבנים וגם בכל עבודה אשר תהיה למצרים
 בשדה: ויקראו בני ישראל את מלך מצרים מלך מצרים
 כי בימי מררו המצרים את חייהם בכל עבודה: ובכל עבודה אשר
 עבדו מצרים את בני ישראל יעבדו בהם בפרך: למען ענות את
 בני ישראל: אך כאשר יענו אותם כן ירבו בני ישראל לזון ופרוץ
 ויקצו מצרים מפני בני ישראל: בעת ההיא כתה הוד בן בדר מלך
 אדום וימלוך תחתיו שמלה במשקרה מארץ בני קדם: בשנת
 שלש עשרה שנה לפרעה מלך מצרים היא שנת מאה שנה וחמש
 עשרה שנה ללדת ישראל מצרימה: מלך שמלה על אדום שמה
 עשרה שנה: והי במלכו ויצא צבא ללכת להלחם את צפון בן
 אליפז ואת בני כתיס על אשר נלחמו עם אנניאס מלך אפריקה
 וישמידו את כל חילו: אך לא נלחם אתו כי מנעו אורו בני עשו
 לאמר כי אחיהם הוא: וישמע שמלה בקול בני עשו ויפן וישב עם
 כל חילו ארץ אדום ולא הלך להלחם את צפון בן אליפז: ופרעה
 מלך מצרים שמע הדבר הזה לאמר יעץ שמלה מלך אדום להלחם
 את בני כתיס ואחר יבוא להלחם את מצרים: והי בשמוע מצרים
 את הדבר הזה ויכבדו את העבודה על בני ישראל פן יעשו להם
 ישראל כאשר עשו להם במלחמתם את בני עשו כי מה הדרו ויאמרו
 מצרים אל בני ישראל מהרו ועבדו את עבודתכם וכלו את מעשיכם
 וחזקתם את הארץ פן יבואו בני עשו אחיכם עלינו למלחמה כי
 בעבודתכם הם באים אלינו: ויעשו בני ישראל את עבודת כל אנשי
 מצרים יום ויום ויענו מצרים את בני ישראל למען המעט אותם בארץ:
 אך כאשר ירבו כל מצרים בעבודה על בני ישראל בן רבו בני ישראל
 וזון ופרוץ ותמלא כל מצרים מבני ישראל: והי בשנת מאה וחמש
 ועשרים שנה ללדת ישראל מצרימה בראות כל מצרים כי לא
 ידוטה עצתם בישראל אך הם ירבו ויפרוץ ותמלא ארץ מצרים

וארץ גושן מבני ישראל. וילכו כל זקני מצרים וחכמיה ויבואו לפני
 המלך וישתחוו לו וישבו לפניו. ויאמרו כל זקני מצרים וכל חכמיה
 אל המלך יחי המלך לעולם. יעוץ יעצת אותנו את העצה אשר
 יעצת על בני ישראל ונעש להם כדבר המלך. והיה מדי הכבוד
 עליהם את העבודה כן ירבו וכן יפרו בארץ והנה כל הארץ מלאה
 מהם. ועתה אדוני המלך עיני כל מצרים עליך לתת להם עצה
 בחכמתך כאשר יוכלו על ישראל לאבדם ולהמעיטם מן הארץ.
 ויען המלך אותם לאמר הבו אתם עצה בדבר הזה ונדעה מה לעשו
 להם. ויען סרים אחד מיועצי המלך ושמו איוב פארב נהרים מארץ
 עוץ את המלך לאמר. אם על המלך טוב ישמענא את עצת עבדו
 ויאמרו לו המלך דבר. וידבר איוב לפני המלך והשרים ולפני כל
 זקני מצרים לאמר. הנה עצת המלך אשר יעץ בימים ההם בעבודת
 בני ישראל טובה היא מאד ולא תשביתו מעליהם המלאכה ההיא
 עד עולם. ואולם זאת העצה היעוזה עליהם אשר תוכלו להמעיטם
 בה אם על המלך טוב לעשותה. הנה אנחנו יריאים מהמלחמה
 זה ימים רבים ונאמר בפרות ישראל בארץ יגרשו אותנו מן הארץ
 כאשר תקראנה מלחמה. אם על המלך טוב יעצת דבר מלכות
 מלפניו ויכתב בדתי מצרים ולא יעבור אשר כל זכר הילוד לעברים
 ישפך דמו ארצה. והיה בעשותכם הדבר כאשר ימורנו כל זכר
 בבני ישראל וחדלה מעלינו רעת מלחמותיהם. יעשה פרעה
 ויקרא לכל המילדות העבריות ויצוה אליהן על הדבר הזה לעשותו
 ויטב הדבר בעיני המלך והשרים ויעש המלך כדבר איוב. וישלח
 פרעה ויקרא למילדות העבריות אשר שם האחת שפרה ושם השני
 פועה. ותבאן המילדות לפני המלך ותעמודנה לפניו. ויאמר
 המלך אליהן כילדכן אתה העבריות ודא תן על האבנים אם בן היא
 והמיתן אותו ואם בת היא וחיה. והיה אם לא תעשו הדבר הזה
 ושרפתי אתכן ואת כל בתיכם באש ותידאן המילדות את האלות
 ואת

ולא שמעו אל מלך מצרים ואל כל דבריו: והיה בלדת האשה
 העברית על המילדת בן או בת ועשתה המילדת את כל צרכי הילד
 והחיה אותו ככה יעשו המילדות כל הימים: ויגד למלך את
 הדבר הזה וישלה ויקרא למילדות ויאמר אליהן מדוע עשיתן
 הדבר הזה ותחייין את הילדים: ותעננה המילדות ותדברנה שתיהן
 לפני המלך לאמר: אל יאמר המלך כי בנשים המצרות העבריות
 ביכל בני ישראל חיות הנה בטרם תבא אליהן המילדת וילדו:
 ואנחנו שפחותיך זה ימים רבים לאילדה אשה עברית עלינו כי כל
 נשי מצרים מילדותהן לגפשם כי חיות הנה: וישמע פרעה את
 דבריהן וישאמן להם על הדבר הזה: והמילדות יצאו מלפני פרעה
 וישב האלהים להן וירכעם ויעצמו מאד: אישה בארץ מצרים
 מדוע לו וישמו עמרם בן קהת בן לוי בן ישראל: וילך האישה הוא
 יקח אשה את יוכבד בת לוי אחות אביו והיא בת כאת שגרה ושש
 עשרים שנים ויבא אליה: ותהר האשה ותלד בת ותקרא שמה
 מרים כי בימים ההם מררו מצרים את חיי בני ישראל: ותהר עוד
 תלד בן ותקרא שמו אהרן כי בימי הרוח החל פרעה לשפוך דמי
 וכדי בני ישראל בימים ההם מת צפו בן אליפז בן עשו מלך כתיים
 וימלך יאנוי שתחתיו: והימים אשר מלך צפו על כל בני כתיים
 חמשים שנה וימת ויקבר בעיר נבנא בארץ כתיים: וימלך אחריו
 על כל בני כתיים יאפוש מנבורי בני כתיים וימלך חמשים שנה: והיו
 אחרי כות צפו מלך כתיים ויברח בלעם בן בעור מארץ כתיים וילך
 ויבוא מצרימה אל פרעה מלך מצרים: ויקבלהו פרעה בכבוד גדול
 כישמע את חכמתו ויתן לו כתנורתו וישכיחו לו ליועץ ויגדלהו:
 וישב בלעם במצרים בכבוד עם כל שרי המלך וינשאו השרים את
 בלעם כנהתאו כלם ללמוד את חכמתו והיו בשנת כאה ושלושים
 שנה לרדת ישראל מצרימה ופרעה חולם והוא יושב על כנה
 מלבורתו וישא עיניו ויראוהנה איש זקן עומד לגדרו ופיד דוקן

מאזנים ממאזני הסוחרים: ויקח האש הזקן את המאזנים ויתלם
לפני פרעה: ויקח הזקן את כל זקני מצרים יכר שריה וכל גדוליה
ויאסרם יחד ויתנם בכף המאזנים האחת: ויקה טלה חלב אחד
ויתנהו בכף המאזנים השנית ויברע הטלה את כלם: ויתמה פרעה
על החזון הנורא ההוא מדוע יברע הטלה את כלם וייקץ פרעה והנה
חלום: וישכם פרעה בבקר ויקרא לכל עבדיו ויספר פרעה להם
את החלום ויראו האנשים יראה גדולה: ויאמר המלך אל כל
חכמיו פתרו נא אלי החלום הזה אשר חלמתי ואדענו: ויען בלעם
בן בעור את המלך ויאמר לו אינן זה כי אם רעה גדולה אשר תצמח
על מצרים באחרית הימים: כי הנה בן יולד לישראל אשר יחריב
את כל מצרים והשחית את כל יושביה והוציא את יסדל ביד חזקה
ממצרים ועתה אדונינו המלך הבו לכסעצה על הדבר הזה ואסדתם
את תקות בני ישראל ואת תוחלתם טרם תצמח הרעה הזאת על
כל מצרים: ויאמר המלך אל בלעם ומה לנו לעשות לישראל הלא
כזה וכזה יעצנו עליהם בתחלה ולא יכולנו עליהם: ועתה הבר
לנו עצה גם אתה עליהם כמה נוכל אליהם: ויען בלעם את המלך
לאמר שלח נא וקרא אל שני יועציו ונראה מה עצה על הדבר
הזה ואחר ידבר עבדך: וישלח המלך ויקרא את שני יועציו את
דעואל המדיני ואת איוב העוצי ויבואו וישבו לפני המלך: ויאמר
אליהם המלך הנה כלכם שמעת את החלום אשר חלמתי ופתרונו:
ועתה עוצו נא עצה ודעו וראו מה לעשות לבני ישראל וכמה נוכל
עליהם טרם אשר תצמח רעתם עלינו: ויען דעואל המדיני את
המלך ויאמר יחי המלך יחי המלך לעולם: אם על המלך טוב
יחדל לו מעל העברים ויעזוב אותם ואל ישלח ידו בהם: כי אלהים
בחר בסמי קדם ויקחם לחבל נחלתו: ככל גוי הארץ ומכל
מלכי האדמה ומי אשר שלח ידו בהם ונקה ולא עשה בו אלהים
נקם: הלא ידעת כי ברדת אברהם אביהם מצרימה וירא פרעה
מלך

מלך מצרים הקדמוני את שרה אשתו ויקחה לולאשה: כי אמר
 אברהם אחותיה היא כי יראפן יהרגוהו אנשי מצרים על אשתו: ויהי
 בקחת מלך מצרים את שרה וינעוהו אלהים ננעים גדולים ואת
 ביתו עד אשר השיב לאברהם את שרה אשתו וזו נרפאו: וגם
 לאבימלך הגרדי מלך פלשתים הוכיח אלהימו בעבור שרה אשת
 אברהם בעצור להם כל רחם למאדם ועד בהמה: ובא אלהימו
 אל אבימלך בחלום הלילה ויפחידהו למען ישיב לאברהם את
 שרה אשר לקח: ואחרי כן ההוכחו כל אנשי גררה בעבור שרה
 ויתפלל אברהם עליהם אל אלהיו ויעתר לו וירפאם: וירא אבימלך
 את כל הרעה הבאה עליו ועל עמו וישב לאברהם את שרה אשתו
 ויתן לו עטה מנות ומתנות רבות: וגם אל יצחק בה עשה בגרעם

איתו מגרר ויפליא אלהיו עמו פליאורת
 ויתיבשו כל מוצאי מימי גררה ועצי
 תנובתם לא צמחו: עד אשר הלכו אליו
 אבימלך מגרר ואחוזר מרעהו ופיכול
 שר צבא ויקדו וישתחוו לו וירצוהו:
 ויבקשו ממנו תחנה להתפלל עליהם
 ויתפלל עליהם אליו ויעתר לו וירפא
 אותם: וגם יעקב איש חם הוצל בתומו
 מיד עשו אחיו ומיד לבן הארמי אחי אמו
 המבקשים את נפשו: וגם מיד כל מלכי
 כנען אשר באו כלם יחד עליו ועל בניו
 להשמידם ויצל אותם מידם וישבו
 עליהם ומיתו וסב מ אשר שלח ידו בהם
 ונקח: הלא פרעה הקדמוני אבי אביך
 על את יוסף בן יעקב על כל שרי ארץ
 מצרים בראותו את חכמתו כי בחכמתו

א"ה כזה מובן משה ואבימלך
 הלך אליו מגרר וכו' ולא סיפ'
 הכתוב כי מה ראה על ככה
 לעשו כן וכך אומר ראה ראינו
 כי היה ה' עמך וכו' עתה אחת
 ברוך ה' זהו בכל הסעות הוא
 ברוך ה' ומאי עתה דקאמר לא
 כי להי' שכתוב בסוף להס כל מוצאי
 ממי גררה בעבור בני גרשוהו
 מאתם לכן חזרו אליו להיות
 שלום ביניהם כרי שיתברכו
 בגללו והא ראה ראינו כי היה
 ה' עמך דל עכשו באנו לדעת כי
 מזמן קדמון שהיית אלכלנו היה
 אז בעת ההיא הסכסעמך ועל כן
 היתה אז הברכה בארצנו מסכ'
 עתה באיפן כי עתה ראינו
 סאתה ברוך ה' ובגללך הברכה
 לנו אבל לא חנו כי איך אכחנו
 ברוכי העם ולכן תהי נא לה כו'

פלט את כל יושבי הארץ מן הרעב : ואחרי כן צוה להוריד את עיקב
 זבנו מצרימה למען תמלט ארץ מצרים וארץ גושן בהסדם מן
 הרעב : ועתה אס טוב בעיניך חדל לך מהשתית את בני ישראל
 ואם אין בלבך להושיבם מצרימה שלח אותם מזרה וילכו מצרימה
 כנען ארץ מגורי אבותיהם : והיכשמו עפר עה את דברי יתרו ויתר
 אפו מאד עלי ויקם מאת פני המלך בבושת ויצא מצרים ביום
 ההוא וילך אל ארצו מדינה ומטה יוסף לקח בידו : ויאמר המלך
 לאיוב העיני מה תאמר אתה איוב ומה תהיה עשתך בעברים ואמר
 איוב אל המלך הלא כל יושבי הארץ בידך בטוב בעיני המלך
 יעשה : ויאמר המלך אל בלעם מה תאמר אתה בלעם דבר את
 דבריך ונשמענו : ויאמר בלעם למלך כל אשר יעץ המלך על
 העברים ימלטו ממנה ולא יוכל המלך
 עליהם בכל עצה : כי אם בלהבת אש
 תאמר להמעטם לא תוכל עליהם טה
 בידה לא אלהיהם מלט את אבותם
 אביהם מאור כשדים : ואם בחרב תאמר
 להשמידם הלא יצחק אביהם נמלט
 ממנה ויעתן איל תחתיו : ואם בעבודה
 פרך וקושי תאמר להמעט אותם לא
 תוכל על זה הלא יעקב אביהם עבד את
 לבן ככל עבודה קשה והצליח : ועתה
 ארוני המלך שמע נא את דברי הארץ
 העצה היעוזה עליהם אשר תוכל עליהם כה וממנה לא תסור : אם
 על המלך טוב יצוה להשליך ילדיהן אשר יולידו מהיום ההוא
 והלאה אל המימה כי בזה תוכל למחות את שמם כי לא נסד
 אחד מהם ומאבותם כדבר הזה : וישמע המלך את דברי בלעם
 ויטב הדבר בעיני המלך והשרים ויעש המלך כדבר בלעם :

אמר הכשר לכן כולם לקחו את
 פלס מלכו יתרו סרפה למלט
 בפס כני ישראל כן הוא גם כן
 במלט מרד' פחת כי זכה להצניו
 ונמלט מכל כרה ומד' סרפה *
 איוב שאמר הלא כל הארץ בידך
 גם עלי יפבור כוס כי הכו בידך
 גם כן כאשר לטון ולהיות טהיה
 לו לדבר ולמחות ולא דיבר לכן
 דיבר וכעץ כמה בעקת ומעניו
 מרוב צערו * ובלעם פביקם
 להשתחית גם הוא כשמו ונסרת
 פמו חן העולם כי את בלעם כן
 בעור הרנו בחרכ :

המלך

המלך ויעבירו קול ותנתן דת בכל ארץ מצרים לאמר כל זכר הילד
לעברים מהיום הזה והלאה וישלך אל המיטה: ויקרא פרעה אל
כל עבדיו לאמר צאו נא ובקשו בכל ארץ גושן אשר שם בני ישראל
ודאו כל הבן הילוד לעברים היאורה תשליכוהו וכל הבת תחיון:
ויהי כשמוע בני ישראל את הדבר אשר צוה פרעה להשליך את
בניהם היאורה ויפרדו מקצת העם מנשיהם ומקצת כדבקו בהנה:
ויהי מהיום ההוא והלאה בעת לדת נשי ישראל אשר עודם דבקו
בהנה ותצאן השדה ללדת שמה ותלדן בשדה ותעזבנה ילד הן
על פני השדה וישבו אל בתיהם: ויביא נשבע לאבותם להרבותם
שלח להם מלאך ממשרתי אשר בשמים לרחצו במים ולסוכו
ולמושחו ולהחלו ולשום בידו שתי חלוקי אבנים מן האחת יונק
חלב ומן השנית יונק דבש: וגם את שערות ראשו מגדל עד
ארכובותיו למען יתכסה בהם: לענגו ולדבקו בהמלו עליו: ויהי
כחמול האלהים עליהם ובבקשו להרבותם על פני האדמה ויצו
לתבל ארצו ותקבלם להשמר בתוכה עד עת גדולם: ואחריו
פתחה הארץ פיה ותקיא אותם ויציצו מעיר כעשב הארץ וכרתמסי
יער וישבו איש אל משפחתו ואיש אל בית אבותיו וידבקו בהם:
ויהיו ילדי בני ישראל בתבל הארץ כעשב השדה בחמלת יי עליהם:
ודאו כל מצרים את הדבר הזה ויצאו כל מצרים איש אל שדרתו
איש בצמד בקרו ובמחרשתו ויחרישו על גביו כמשדד תבל בעת
הזרע: ויהי כחרשם ולא יכלו להזיק את ילדי בני יעקב וידב העם
ויעצמו מאד: ופרעה מצוה את סרסיו יום יום ללכת גושנה לבקש
את ילדי בני ישראל: והיה כבקשם והיה במצאם את הילד ולקחו
אותו מחיק אמו בחזקה והשליכוהו היאורה ואת הבת יעזובה אל
אמה: ככה יעשו המצרים אל ישראל כל הימים: ויהי בעת
ההיא ותהי רוח אהים על מרים בת עמרם אחות אהרן ותלך ותנבא
בתוך הבית לאמר הגר בן נולד לנו מאבי ומאמי בפעם הזאת

והוא יושע את ישראל מד מצרים : והיו כשמוע עמדם את דבר
 בתו וילך ויקח את אשתו וישיבה אל ביתו אחרי אשר גרש אותה :
 בעת אשר צוה פרעה להשליך כל זכר לבית יעקב המיטה : ויקח
 עמרם את יוכבד אשתו בשנת שלש לגרשה ויבא אליה ותהר לו :
 והי מקצה שבעה חדשים לעת היותה ותלד בן ומלא כל הבית
 אור גדול כאור השמש והירח בעת זרח : ותרא האשה את
 הילד כי טוב ונחמד הוא למראה ותצפנהו שלשה ימים בחדר
 הפנימי : בימי ההם הערימו סוד כל המצרים לאבד שם כל
 העברים : ותלכנה נשי מצרים נושגה אשר שם בני ישראל ותשאן
 נוריהן על כתפיהן וילדיהן אשר לא ידברו : וכל נשי בני ישראל
 בלדתן בימים ההם ותצפון האשה את בנה מפני מצרים לבלתי
 דעת מצרים את לדתה לבלתי השחיתם מעל הארץ : ותנאנה
 נשי מצרים נושגה וילדיהן על כתפיהן טרם ידברו והי נבוא
 המצרית בית העברית וילדה מגמגם כל שונו : והי בכרמל
 ויענהו הילד הצפון בתוך החדר ותלכנה המצריות ותאמן בית
 פרעה : ופרעה שולח את שוטרו לקחת את הילד כי להמיתם :
 ככה יעשו כל מצרים לעבריות כל הימים : והי בעת ההיא
 במשלש חדשים לעת צפון יוכבד את בנה ויודע הדבר בית
 אחר הצעיר זה הוא טעם אחר פרעה : ותכרה האשה טרם נוא
 על שלא יכלה עוד הצפון זולת השוטרים לקחת את בנה ותקח לו
 מה שכתב רש"י :
 ריבת נומא ותחמרה בחמר ובופר
 והשם בה ארנה הילד ותשם בסוף על שפת היאוד : ותתנב מרים
 את חותו מרחוק לדעה מה יעשה לו ומה יהיה דבירה : וישלח
 האלהים בערת ההיא שרב וחוס בארץ מצרים ויבער בבשר האדם
 באשר יבער השמש בתקופתו ויצר למצרים מאד : וידו כל מצרים
 לרחוץ על היאור מפני חוס השרב אשר בעור בבשרם : והרד גם
 בתיהבת פרעה לרחוץ על האור מפני חוס השרב ונערוותיה
 הולכת

הולכות על יד היאור וגם כל נשי מצרים כהנהו: ותשא בתיה בת
פרעה את עיניה אל היאור ותראה את התבה על פניהמים ותשלח
את אמתה ותקחה: ותפתח ותראה את הילד והנה נער בוכה
ותחמול עליו ותאמר מילדי העברים זה: ותאמרן כל נשי מצרים
ההולכות על שפת היאור להניקהו ולא אבה לינק: כי מאת יי
היה הדבר הזה אל הילד בעבור השיבו אל שדי אמו: ומרים
אחותו היתה בעת ההיא עם נשי מצרים על היאור ותראה את הדבר
הזה: ותאמר אל בת פרעה האלך וקראתי לך אשר מינקת מן
העבריות ותיניק לך את הילד: ותאמר לה בת פרעה לביוותלך
העלמה ותקרא את אס הילד: ותאמר בת פרעה אל יוכבד הילכי
את הילד הזה והניקהו ליואני אתן את שכרך שתי כסף ליום ותקח
האשה את הילד ותניקהו: ויהי מקץ שנתיים ימים ויגדל הילד
ותביאהו לבת פרעה והיילה לבן ותקרא שמו כשרה ותאמר כי מן
המים משיתרו: ועמרם אביו קרא שמו חבר כי אמר בעבורו חובר
עם אשתו אשר גרש: ויוכבד אמו קראה שמו יקיתאל כי אמרה
ביקיתיהו אל שדי וישיבהו האלהים אליה: ומרים אחותו קראה
ליויוד לאמר כי היא יודת אחריו אל היאור לדעת מה תהיה
אחריתו: ואהרן אחיו קרא שמו אביזנוח לאמר זנח אבי את אמי
וישבה אליו בעבורו: וקהת אביו עמרם אביו קרא שמו אבי גדוה
כי בעבורו נדר האלהים את פרץ בית יעקב ולא יספו להשליך
זבוריהם המיטה: ומינקתו קראה לו אבי סיכו לאמר בסוכו היוצפן
שלשה ירחים מפני בני חם: וכל ישראל קראו את שמו אחרי כן
שמעיה בן נתנאל כי אמרן כי ביטוי שמע האלהים את נאקהם
ויצילם מיד דוחקיהם: והיא משה בבת פרעה והיה לבתיה בת
פרעה לבן ויגדל משה בקרב בני המלך: ומלך אדום כת כימם
החם בשנת שמנה עשרה שנה למלכו ויקבר בהיכלו אשר בנה לו
למלכותו בארץ אדום: וישלחו בני עשו פתורה אשר על הנדר

יקחו משם כחור אחד יפה עינים וטוב רואי ושמו שאול וימליכוהו
עליהם תחת שמלה: וימלוך שאול על כל בני עשו בארץ אדום
ארבעים שנה: ופרעה פלך מצרים בראותו כי לא נחיתה ענתו
אשר יעץ בלעם אל בני ישראל בימים ההם אך עוד הם בני ישראל
יפרו וירבו וישרצו בכל ארץ מצרים: ויצו פרעה בימים ההם ועבדיו
קול בכל מצרים אל בני ישראל לאמר איש אל יגרע מעבודתו דבר
יום ביומו: והיה האיש אשר יגרע מעבודתו אשר יעבוד יום יום אם
בחומר ואם בלבנים נתן את כנו הקטן תחתיהם: ותחזק עבודת
מצרים על בני ישראל בימים ההם והיה כל איש אשר תחסר לבנה
אחת מעבודתו כיום ביום ולקחו המצרים את נערו הקטן מעם
אשתו בחזקה ושמו אותו בכנין תחת הלבנה אשר חסרה לאביו:
ויעשו כל אנשי מצרים לכל בני ישראל כמעשה הזה יום יום כל
הימים ימים רבים: אך כל שבט לוי לא היו עושים במלאכה בעת
היא עם ישראל אחיהם מבראשונה כי ידע בני לוי את ערמת
מצרים אשר הערימו בישראל בראשונה: והיה בשנה השלישית
ללדת משה ופרעה יושב לאכול ואל פרענות המלכה יושבת מיפיו
ובתיה יושבת אל שמאלו והנער משה יושב בחיקה וכלעס בן בשור
ושני בניו וכל שדי המלוכה יושבים על השלחן לפני המלך: והשט
הנער את ידו על ראש המלך ויקח ארת העטרה מעל ראש המלך:
וישם אותה בראשו: ויראו המלך והשרים את המעשה אשר עשה
הנער ויבהל המלך והשרים על הדבר הזה ויתמתו האנשים אשר
דעהו: ואמר המלך אל השרים אשר היו לפניו על השולחן כד
הדבר ומה תאמרו אתם השרים בדבר הזה ומה יהיה משפט הנער
העברי הזה על המעשה הזה: ויען בלעם בן בעור הקוסם לפני
המלך והשרים ויאמר זכור נא אדוני המלך את החלום אשר חלמת
זה ימים רבים ואת אשר פתח לך עבדך: ועתה הלא זה העלם
מילדי העברים אשר רוח אלהים בקרבם: ואל יחשוב אדתי המלך
כי

כי קטן הוא גם כלאדעת עשה את הדבר הזה: כי נער עברי הוא
 וחכמה ותבונה אהו אף בעודו נער ומחכמה עשה זאת ויבחר לו את
 מלכות מצרים: כי כן משפט כל העברים לרמות את המלכים ואת
 גדוליהן לעשות את כל הדברים האלה בערמה למען הכשיל את
 מלכי הארץ ואת אנשיהם. הלא ידעת כי כה עשה אברהם אביהם
 אשר הכחיש את חיל גמרוד מלך כבל ואת אבימלך מלך נרר וירש
 את ארץ בני חת ואת כל ממלכות בניען: וירד מצרימה ויאמר על
 שרה אשתו אחותי היא בעמד הבשיל את מצרים ואת מלכה:
 וגם יצחק בנו עשה כן בלכתו גררה ויגר שמה ויעצם בחו מכל חיל
 אבימלך מלך פלשתים: וגם את מלכות פלשתים אמר להבשיל
 באמרוד בקה אשתו אחותי היא: וגם יעקב הלך בעקבה את אחיו
 זיקח מידו את בכורתו ואת ברכתו: וילך פרעה ארם אל בית לבן
 אחיו אמו ויקח בערמה מידו את בנותיו ואת כל מקנהו ואת כל אשר
 לו ויברח וישב לו ארצה בניען אל אביו: וימכרו בניו את יוסף אחיהם
 וירד מצרימה ויהיו לעבד וינתן בבית הכלא שתיים עשרה שנה: עד
 אשר חלם פרעה הקדמוני חלומו ויוציא אותו מבית הבלא ויעללו
 על כל שרי מצרים על פתולו חלומותיו: ויהי בהרעב האלהים
 את כל הארץ וישלח ויבא את אביו ואת כל אחיו ואת כל בית אביו
 ויכלכלם בלא מחיר והיו ויקנה את מצרים ואת כל אנשיה לעבדים:
 ועתה אדוני המלך הנה גם הנער הזה קסתחתיהם במצרים לעשות
 כמעשיהם ולהתל על כל מלך ושר ושפט: אם על המלך טוב
 נשפכה נא את דמו ארצה פן יגדל ויקח המלוכה מידך ותאבד תקות
 מצרים אחרי מלכו: ויאמר המלך אל כל עם עוד וקרא לכל שופטי
 מצרים וכל חכמיה ונדעה היש משפט מות לנער הזה באשר דברת
 ואזהרנהו: וישלח פרעה ויקרא לכל חכמי מצרים ובואו לפני
 המלך ויבוא מלאך י" בתוכם וידמה לאחד מהחכמי מצרים: ויאמר
 המלך אל החכמים הלא שמעתם את אשר עשה הנער העברי אשר

בבית וכוזו וכוזו שפט בלעם על הדבר : ועתה שפטו נא גם אתכם
ודעו מה משפט הנער על המעשה אשר עשה : ויען המלאך אשר
נרמה לאחד מחכמי פרעה ויאמר לפני כל חכמי מצרי ולפני המלך
והשרים לאמר : אם על המלך טוב ישלח המלך ויביאו לפניו
אבן שהם וגחלי אש וישימו אותם לפני הילד : והיה אם ישלח הילד
את ידו ולקח את השרים וידענו כי מחכמה עשה הנער את כל אשר
עשה ונתנהו : ואם על הגחלת ישלח את ידו וידענו כי לא ברעת
עשה הדבר הזה ויחיו : ויטב הדבר בעיני המלך והשרים ויעש
המלך כדבר מלאך יי : ויצו המלך ויביאו לפניו אבן שהם ואת
הגחלת וישימו אתם לפני משה : וישיבו את הנער לפניהם ויבקש
הילד לשלוח ידו אל השרים ויקח מלאך " את ידו ויתן אותה על
הגחלת ותכבה הגחלת בידו : וישאיה ויתנה בפיו וישדף קצת
שנתיו וקצת לשונו ויהי ככד פה וככד לשון : ויראו המלך והשרים
את הדבר הזה וידעו כי לא מחכמה עשה משה בשאת העטרה
מעל ראש המלך : ויחדלו המלך והשרים להמית את הילד וירי
משה בבית פרעה הולך וגדל וייעמו : והיה בהיות הנער בבית
המלך בנדי אגמן לבושו ויגדל כקרב בני המלך : והיה כאשר גדל
משה בבית המלך ותחשכו בתיה ברת פרעה לבן ויכבדוהו כל
בית פרעה ויראו מפניו כל אנשי מצרים : ויצאו ויבאו יום ארצה
גושן אשר שם אחיו כל בני ישראל וירג אותם משה בקוצר רוח
ובעבוד הקשה יום יום : וישאל אותם משה לאמר על מה העבודה
הזאת לכם דבר יום ביומו : ויגדלו את כל הקורות אותם ואת כל
הזקוקים אשר שם עליהם פרעה לפני לדתו : ויגדלו את כל העצות
אשר יעץ עליהם כלעם בן בעור ואשר יעץ עליו גם הוצאת להמיתו
בשאתו עטרת המלך מעל ראשו : וישמע משה את הדברים האלה
ויחר אף משה כבלעם ויבקש להמיתו ויארו בו יום יום : והיה מימים
ויגדל לבלעם לאמר הנה בן בתיה מבקש להרגך והנה הוצאת אורב
לך

יום יום: ויירא בלעם מפני משה ויקם הוא ושני בניו אתו ויצאו
 מצרים ויברחו וימלטו את נפשם וילכו להם אל ארץ כוש אל
 קקנוס מלך כוש: והיו בהיות משה בבית המלך ויצאו באבנת
 זיתנהו"י לחן בעיני פרעה ובעיני כל עבדיו ובעיני כל אנשי מצרים
 ויאהבו את משה מאד: והיה היום וילך משה גשנה לראות את
 אחיו וירא את בני ישראל בסבלותם ובעבודתם הקשה ויצר
 למשה מאד עליהם: וישב משה מצרימה ויבא בית פרעה ויבא
 לפני המלך וישתחו משה לפני המלך: ויאמר משה אל פרעה בי
 אדוני ישאלה אחת קטנה באתי לבקש מלפניך אל נא תשוב את
 פני דיקם ויאמר לו פרעה דבר: ויאמר משה אל פרעה יתן נא
 לעבדיך בני ישראל אשר בגשן יום אחד לנוח בו מעבודתם: ויען
 המלך את משה ויאמר הנה נשאתי פניך לדבר הזה לעשות את
 דבריך: ויצו פרעה ועבדיו קול במצרים ובגשן לאמר: אליכם
 כל בני ישראל כה אמר המלך עשו מלאכתכם ועבודתכם שש
 ימים ויום השביעי תנוחו ולא תעבדו מאומה: ככה תעשו לכם כל
 הימים כאשר צוה המלך ומשה בן כתייה: וישמח משה על הדבר

הזה אשר נתן לו המלך ויעשו כל בני ישראל
 כאשר צוה אליהם משה: כי מאת יי הויה
 הדבר הזה אל בני ישראל כי החל יי לזכור
 את בני ישראל להושיעם למען אבותיהם:
 והיו את משרה והיו שבעו בכל מצרים:
 והיה משה גדול בעיני כל מצרים ובעיני בני
 ישראל ודורש טיב אל עמו ישראל ודבר
 עליהם דברי שלום לפני המלך: והיו בהיות

משה בן שמונה עשרה שנה ויתאו את אביו ואת אמו לראות אותם
 וילך אליהם גשנה: והיו כאשר הקרע משה אל גשן ויבוא אל
 המקו אשר שם בני ישראל עושים בעבודה וירא בסבלותם וירא איש

חמר הצעיר זע יסמח משה
 במחל חלקו כי כמו שסמח
 על המחכה סתן לו המלך
 חסד סאל ממנו כן יסמח
 וניצל בה' כי עבד חמץ
 נקרא לחלוני ועיני בחב-
 ורהם זל וקראה כמה בן
 פירושו למירוסי

מצרי מכה איש עברי מאחיו. ויהי בראות האיש המכה את משה
והנס אליו לעזרה כי האיש משה נבכד מאד וגדול כבית פרעה;
ויאמר אליו בידוני המצרי הזה בא אל ביתי לילה ויאסרני וגאל
אשתי באלפני ועתה מבקש את נפשי לקחתה: ויהי כשמוע משה
את הדבר הרע הזה ויחר אפו מאד על המצרי: ויפן כה וכה וירג
כי אין איש ויך את המצרי וישמטנו בחול ויצל את העברי מיד מכהו:
וילך העברי אל ביתו ומשה שב אל דרכו וילך וישב בית המלך:
ויהי בשוב האיש הביתה ויאמר לגרש את אשתו כי לא נכון לבית
יעקב לבוא איש אל אשתו אחרי הוטמאה: ותלך האשה ותגיד
לאחיה ויבקש אחיה אשה להרנו וינוס אל ביתו וימלט: ויהי ביום
השני ויצא משה אל אחיו וראוהנה שני אנשים נצים ויאמר לרשע
למה תכה רעך: וען אותו ויאמר לו מי שמך לאיש שר ושופט
עלינו? הלהרגני אתה אומר כאשר הרגת את המצרי וירא משה
ויאמר אכן נודע הדבר: וישמע פרעה את הדבר הזה ויצו להרג
את משה וישלח האלהים את מלאכו וידמה לפרעה כדמות שר
הטבחים: ויך מלאך יי את החרב מיד שר הטבחים ויסר בה את
ראשו כי נהפך דמות שר הטבחים לדמות משה: ויחזק מלאך
בימין משה ויצא אהו ממצרים ויניח הרמחץ לגבול מצרים מלך
ארבעים יום: וישאר אך אהרן אחיו בארץ מצרים ויתנבא אל בני
ישראל לאמר: כה אמר יי אלהי אבותיכם איש שקוצי עיניו השליט
ובגלולי מצרים אל תטמאו: וימרו בית ישראל ולא אבו לשמעת
אל אהרן כעת ההוא: ויאמר להשמידם לולי כי זכר יי את בריתו
אשר כרת את אברהם את יצחק ואת יעקב: ותלך יד פרעה מלך
מצרים בימים ההם הלך וקשה על בני ישראל וילחצם וידחקם ש
עת שלח יי את דכרו ויפקדם ויהי בימים ההם ויהי מלחמה גדול
בין בני כוש ובין בני קדם ואדם ויפשעו במלך כוש אשר היו תחר
ידו: ויצא קנוס מלך כוש עם כל בני כוש עם רב בחול הרב
מא

מאד וילך להלחם בארס ובני קדם להשיבם תחת ידו: ויהי בצא
קיקנוס ויעזוב בלעם הקוסם הוא ושני בניו בעיר לשכור את העי
ואת דלת הארץ: ויצא קיקנוס וילך אל ארס ובני קדם וילחם אתם
ויך אותם ויפלו חללים כלם לפני קיקנוס ועמו: וישב מהם שב
גדול ויבניעם תחת ידו כבראשונה ויחן על ארצם לקחת את הכנ
מהם כמשפטו: ובלעם בן בעיר: כאשר עזבו מלך כוש לשכור אר
העיר ואת דלת העיר ויקם ויתיעץ את עם הארץ למרוד במלך
קיקנוס לבלתי בוא העירה כאשר בואו: ושמעו אליו כל עם האר
וישבנו לו וימליכו אותו עליהם ואת שני בניו לשרי צבאות: ויקמו
ויגברו את חומות העיר משני הפאות ויבנו בנין עצום וחזק מאד:
ולכתף השלישי חפרו בארות רבות אין כספר בין העיר ובין הנהר
הסובב את כל ארץ כוש ויבקעו שם את מיהנהר: ולכתף הרביעי
קבצו נחשים רבים בלחשיהם וכבש שיהם ויבצרו את העיר ויישבו
בה ואין יוצא ואין באלפניהם: וקיקנוס נלחם בארס ובני קדם
ויבניעם תחת ידו כבראשונה ויתנו לו מס כמשפטם וילך וישב אל
ארצו: ויהי בקרוב קיקנוס מלך כוש אל עירו וכל שרי ההיילים
אתו: וישאו עיניהם ויראו והנה חומות העיר נבנו ויגברו מאד
ויחמהו האנשים מזה: ויאמרו איש אל רעהו כיראו אשר כוש שט
במלחמה ויראו מאד אלינו: על כן עשו את הדבר הזה ויגברו
את חומות העיר ויחזקום לבלתי בוא אליהם מלכי כנען לנלחמה:
ויגשו המלך והחילים אל פתח העיר ויראו והנה כל שער העיר
סגורות ויקראו אל השוערים לאמר פתחו לנו ונבוא העירה: ויכאנו
השוערים לפתוח אליהם בכיצות בלעם הקוסם מלכם ולא נתנום
לבוא העירה: ויערכו אתם מלחמה נכח העיר השערה ויפלו כהיל
קיקנוס ביום ההוא שלשיכ וכמה איש: ויהי ביום השני ויסיפו עיד
להלחם וילחמו מעבר הנהר ויבקשו לעבור ולא יכולו ויטבע מהם
בתך הבורות וימותו: ויצו המלך לחטוב עצים לעשות רפכודות

773 1458

לעבור בחן אליהם ויעשובן: ויהי בכואם אל מקום הבורות ויהיו
המים מתגלגלים ברחקים ויטבעו ביום ההוא מאתים ג' איש על עשר
רפסודות: ויהי ביום השלישי ויבואו להלחם מפאת הנחשים ולא
יכלו לגשת שמה: ויהרגו מהם הנחשים שבעים ומאה איש ויחדלו
מהלחם על כוש: ויצרו על כוש תשע שנים ואין יוצא ואין בא:
בעת ההיא בהיות המלחמה והמצור על כוש ברח משה מצרים
מלפני פרעה אשר בקש להמיתו על אשר הרג את המצרי: ומשה
בן שמונה עשרה שנה בברחו ממצרים מפני פרעה וינס וימלט אל
מחנה קנזים הצרים בער, והיא על כוש: ויהי משה במחנה
קנזים מלך כוש תשע שנים כל ימי היותם צרים על כוש ויהי משה
הולך ובא עמם: ויאהבו המלך והשרים וכל אנשי המלחמה
את משה כי רב ויקר הוא וקומתו כאריה אדיר ופניו בשמש וכח
גבורתו כאריה חזק ויהיו יועץ למלך: ויהי מקץ תשע שנים ויחלה
קנזים את חליו אשר ימות בו ויחזק חליו עליו וימת ביום השביעי:
ויחננו אותו עבדיו וישארוהו ויקברוהו נכח שער העיר הפונה ארץ
מצרים: ויבנו עליו בנין נאה ועצום וגבוה מאד וישמו עליו מלמעלה
אבנים גדולות: ויפתחו סופרי קנזים על האבנים ההם את כל
גבורת קנזים מלכם ואת כל מלחמותיו אשר נלחם והנם כתובים
שם עד היום הזה: ויהי אחרי מות קנזים מלך כוש וייצר לאנשיו
וחייליו מצר מפני המלחמה: ויאמרו איש אל רעהו הבנו לנו
עצה מה לעשות לנו בעת הזה אשר ישבנו במדבר מבתינו היום
תשע שנים: אם אמרנו נלחמה על העיר ונפלו ממנו חללים ומתנו
ואם ישבנו פה במצור ומתנו: כי עתה ישמעו כל מלכי ארם
ובני קדם כי מת מלכנו ובאו עלינו פתאום למלחמה ונלחמו בנו
ולא ישארו ממנו שריד: ועתה לכו ונמליכה עלינו מלך ונשב
במצור עד אשר תנחן העיר בידנו: ויבחרו בכל חיל קנזים
ביום ההוא איש למלך ולא מצאו בכחור כמשה למלך עליהם:
וימרר

וימהרו ויפשיטו גַּיִשׁ בְּגָדוֹ וַיִּשְׁלִיכוּ אוֹתָם אֶרְצָה וַיַּעֲשׂוּ בְכֹרָה
גְּדוּלָה וַיּוֹשִׁיבוּ עֲלֶיהָ אֶת מֹשֶׁה׃ וַיִּקְמוּ וַיִּתְקַעוּ בַשּׁוֹפְרוֹת וַיִּקְרְאוּ
לִפְנֵי וַיִּצְטַמְרוּ יַחֲיוֹ הַמֶּלֶךְ יַחֲיוֹ הַמֶּלֶךְ׃ וַיִּשְׁבְּעוּ לוֹ כָּל הָעָם וּכְלֵ
הַשְּׂרִים לֵתֵת לוֹ אֶת אֲדוֹנִיָּה הַמֶּלֶכָה הַכּוֹשִׁית אֶת קִקְנוֹס לְאִשָּׁה
וַיִּמְלִיכוּ אֶת מֹשֶׁה עֲלֵיהֶם בְּיוֹם הַהוּא׃ וַיַּעֲבִירוּ כָּל אַנְשֵׁי כּוֹשׁ קוֹל
בְּיוֹם הַהוּא לֵאמֹר אִישׁ אִישׁ לֵתֵת לְמֹשֶׁה מִכָּל אֲשֶׁר יִמְצָא בְיָדוֹ׃
וַיִּפְרְשׂוּ הַשְּׂמֵלָה עַל הַבְּכֹרָה וַיִּשְׁלִיכוּ עֲלֶיהָ אִישׁ אִישׁ נֶזֶם זָהָב אֶחָד
וְאִישׁ קִשִּׁיטָה אֶחָד מִכָּל הַנְּמִצָּא׃ בִּידָם׃ וְגַם מֵאֲבָנֵי הַשּׁוֹהַם
וְהַבְּדוּלָה וְצִבְנֵי דָר וּסְחָרֹת הַשְּׁלִיכוּ כָּל בְּנֵי כּוֹשׁ אֶל מֹשֶׁה עַל
הַבְּמָה גַם כִּסְפָּה גַם זָהָב הִרְבֵּה כְּאֵד׃ וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת כָּל הַכִּסְפָּוֹת
הַזֹּהָב וְאֶת כָּל הַכֵּלִים וְאֶת הַבְּדוּלָה וְאֶת הַשְּׂהָם אֲשֶׁר נָתַן לוֹ כָּל
בְּנֵי כּוֹשׁ וַיִּשַׂא אוֹתָם בְּאוֹצְרוֹתָיו׃ וַיִּמְלֹךְ מֹשֶׁה עַל כָּל בְּנֵי כּוֹשׁ
בְּיוֹם הַהוּא וַתַּחַת קִקְנוֹס מֶלֶךְ כּוֹשׁ׃ בְּשֵׁנַת חֲמִשִּׁים וְחֲמִשָּׁנִים
לְפָרְעָה מֶלֶךְ מִצְרַיִם הָיָה שְׁנַת מֵאָה וְחֲמִשִּׁים וְשִׁבְעֵי שָׁנִים לְדַרְת
יִשְׂרָאֵל מִצְרַיִם מֶלֶךְ מֹשֶׁה עַל כּוֹשׁ׃ בֶּן עֶשְׂרִים וְשִׁבְעֵי שָׁנִים מֹשֶׁה
בְּמַלְכוּתוֹ עַל כּוֹשׁ וְאַרְבַּעִים שָׁנָה מֶלֶךְ׃ וַיִּתֵּן יְיָ אֶת מֹשֶׁה לְדָוִד וּלְחֹסֵד
בְּעֵינָיו כָּל בְּנֵי כּוֹשׁ וַיֹּאדְחוּ בְּנֵי כּוֹשׁ אֶתוֹ מֵאֵד וַיְהִי מִשְׂרָה טוֹב עִם יְיָ
וְעִם אַנְשֵׁים׃ וַיְהִי בְּיוֹם הַשְּׁבִיעִי לְמַלְכוּתוֹ וַיִּתְקַבְּצוּ יַחַד כָּל בְּנֵי כּוֹשׁ
וַיַּעֲדוּ כָּלם וַיְבֹאוּ לִפְנֵי מֹשֶׁה וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ לוֹ אֶרְצָה׃ וַיְדַבְּרוּ כָּל בְּנֵי
כּוֹשׁ כָּלם יַחַד לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ לֵאמֹר הִבֵּה לָנוּ עֲצָה וְנִרְאָה מָה לַעֲשׂוֹת
לְעֵיר הַזֹּאת׃ כִּי הַיּוֹם תִּשַׁע שָׁנִים יִשְׁכְּנוּ בְּמִצְרַיִם בְּעַד הָעִיר וְלֹא רָאִינוּ
אֶת בְּנֵינוּ וְאֶת נְשֵׁינוּ׃ וַיַּעַן הַמֶּלֶךְ אוֹתָם לֵאמֹר אִם תִּשְׁמַעוּ בְּקוֹלִי לְכָל
אֲשֶׁר אֶעֱוֶה אֲתֶכֶם׃ וְנָתַן יְיָ אֶת הָעִיר בְּיָדֵינוּ וְלָכְדוּ אוֹתָהּ׃ כִּי אִם
לֹא תִשְׁמַע אֲתֶם כְּמִלַּת הָרִאשׁוֹנָה אֲשֶׁר נִלְחַמְנוּ מֵרֵם מוֹת קִקְנוֹס
תִּפְלוּ מִמֶּנּוּ חֲלָלִים רַבִּים כְּרִאשׁוֹנָה׃ וְעַתָּה הִנֵּה לָכֶם עֲצָה
בְּדַבְּרֵי הַזֶּה אִם תִּשְׁמַעוּ בְּקוֹלִי וְנִתְּנָה הָעִיר בְּיָדֵינוּ׃ וַיַּעֲנוּ כָּל הַחַיִּלִּים
אֶת הַמֶּלֶךְ לֵאמֹר כָּל אֲשֶׁר יִצְוֶה אֲדוֹנֵינוּ כֵּן יַעֲשׂוּ עַבְדֶּיךָ׃ וַיֹּאמֶר

אֲלֵיהֶם

אליהם כשה עברו וקראו קול בכל המחנה אל כל העם לאמר:
כה אמר המלך לכו היערה והבאתם מבני החסידה איש אפרוחו
בידו: וכל איש אשר יעבור את דבר המלך: ולא יביא אפרוחו ומת
וכל אשר לויקח המלך: והיה כהביאכם אותם והיו אתכם
למשמרת וגדלתם אותם עד גדלם וסולדתם אותם לטוש כדרך בני
הגץ: וישמעו כל בני כוש את דברי משה וקמו ויעבירו קול בכחנה
לאמר: אליכם כל בני כוש במצות המלך לכולכם יהר היערוח
ותפשתם לכם מבני החסידה איש אפרוחו בידו והבאתם לכם: וכל
איש אשר ימרה את דבר המלך ומת ולקח המלך אח כל אשר לו:
ויעשו כל העם כדבר הזה וילכו להם היערה ויעלו על רבושים
ויתפשו להם איש אפרוחו בידו כל בני החסידה ויביאו אותם בערבו
וגדלום במצות המלך וילמדום לטוש כבני הגץ בכל אשר צוה
המלך עשו: וכל בני כוש ויהי כאשר גדלו בני החסידה ויצו המלך
להרעבם שלשת ימים ויעשו כל העם כן: והיו ביום השלישי ויאמר
להם המלך התחזקו ורזיתם לבני חיל ולבשו איש כלי מלחכתו
והגרו איש חרבו עליו ורכבו איש סוסו ולקחתם לכם איש אפרוחו
בידו: ונקומה ונלחמה על העיר מן הכקום אשר שם הנחשים
ויעשו כל העם כדבר המלך: ויקחו איש אפרוחו בידו וילכו ויהי
בהגיעם אל מקום הנחשים ויאמר להם המלך שלחו איש אפרוחו
על הנחשים: וישלחו איש אפרוחו כדבר המלך וירצו בני החסידה
על הנחשים ואכלום כלם וישביתו אותם מן הכקום ההוא: וראו
המלך והעם כי נשבתו כל הנחשים מן הכקום ההוא ויריעו כל העם
תרועה גדולה: ויגשו וילחמו על העיר ויתפשוה וילכדוה: וראו
העירה: וימותו ביום ההוא מעם העיר אלף ומאה איש כל יושבי
העיר ומעם המצור לאמת אחד: ויבאו כל בני כוש איש איש אל
ביתו ואל אשתו ואל בניו ואל כל אשר לו: ובלעם הקוסם בראותו
כי נלכדה העיר ופתח השער וינסו והוא ושני בניו ושכנת אחיו
מישבו

וַיָּשׁוּבוּ מִצִּירֵי מֵהָאֵל פֶּרַעַה מֶלֶךְ מִצְרַיִם׃ הֵם הָמָּה הַחֲרֻטּוּמִּים
וְהַמְכַשְׁפִּים הַכְּתוּבִים בְּסֵפֶר הַתּוֹרָה הַעֲיֹבְדִים נֶגֶד מִשֶּׁה בְּהַבִּי' י'
עַל מִצְרַיִם אֵת כָּל הַמִּכּוֹת׃ וְלִכְבוֹד מִשֶּׁה אֵת הָעִיר בַּחֲכֹמָהּ
וַיֹּשִׁיבוּהוּ בְּנֵי כּוֹשׁ עַל כִּסְאָהּ מְלוּכָה תְּהֵרַת קִיקְנוֹס מֶלֶךְ כּוֹשׁ׃
וַיִּשְׂמוּ אֵת כְּתָר הַמְּלָכּוֹת כְּרֹאשׁוֹ וַיִּתְּנוּ לוֹ אֵת אֲדוּנִיָּה הַכְּלָבָרָה

הַכּוֹשִׁית אֵשֶׁת קִיקְנוֹס לְאִשָּׁה׃ וַיִּירָא מִשֶּׁה
אֵת " אֱלֹהֵי אֲבוֹתָיו וְלֹא בָא אֵלֵיהָ וְלֹא פָנָה
אֵלֵיהָ אֵת עֵינָיו׃ בִּיזְכוֹת מִשֶּׁה אֵת אֲשֶׁר
הִשְׁבִּיעַ אֲבֵרָהָם אֵת אֱלִיעֶזֶר עֶבְדוֹ לֵאמֹר לֹא
תִקַּח לְבְנֵי לִיצְחָק אִשָּׁה מִכְּנֹת כְּנָעַן׃ וְגַם
אֵת זֶה עָשָׂה יִצְחָק בְּכִרְוֹת יַעֲקֹב מִפֶּנֶּי אֲחָיו
אֲשֶׁר צִוָּהוּ לֵאמֹר לֹא תִקַּח אִשָּׁה מִבְּנוֹת כְּנָעַן
וְלֹא תִתְחַתֵּן בְּכָל בְּנֵי חָם׃ בִּי" אֱלֹהֵינוּ נָתַן
אֵת חָם בֶּן נֹחַ וְאֵת בְּנָיו וְאֵת כָּל זֶרְעוֹ לְעַבְדִּים
לְבְנֵי שָׂשׂוֹל בְּנֵי יִפֶּת וְלִזְרַעֲם אַחֲרֵיהֶם׃ עַד
עוֹלָם׃ עַל כֵּן לֹא הִפְנֵה מִשֶּׁה אֵת לְבוֹ וְאֵת
עֵינָיו אֶל אֵשֶׁת קִיקְנוֹס כָּל יְמֵי מַלְכוּתוֹ עַל כּוֹשׁ׃

וַיִּירָא מִשֶּׁה מִפְּנֵי " אֱלֹהֵיו כָּל יְמֵיו וַיִּתְּהַלֵּךְ בְּמִשֶּׁה לִפְנֵי" בְּאֵמֶת בְּבֵל
לִכְבוֹדוֹ וּבְכָל נַפְשׁוֹ לֹא סָר מִשֶּׁה מִן הַדֶּרֶךְ הַטּוֹבָה כָּל יְמֵי חַיָּיו לֹא נָטָה
מִן הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר הִלְכוּ בָּהּ אֲבֵרָהָם יִצְחָק וַיַּעֲקֹב יִמְיָן וְשֵׁפֶלֶא׃ וַיִּתְחַזַּק
מִשֶּׁה בְּמַלְכוּת בְּנֵי כּוֹשׁ וַיִּגְהַגֵּאֵת בְּנֵי כּוֹשׁ בְּמִשְׁפַּט בַּחֲכָמָהּ וַיִּצְלִיחַ
מִשֶּׁה בְּמַלְכוּתוֹ׃ וַיִּשְׁמְעוּ אֲרָם וּבְנֵי קָדָם בְּעַת הַהִיא כִּי מֵת קִיקְנוֹס
מֶלֶךְ כּוֹשׁ וַיִּפְשְׁעוּ אֲרָם וּבְנֵי קָדָם מִתְחַתֵּי־ד כּוֹשׁ בְּיָמֵי הָהֵם׃ וַיִּקְבֹּץ
מִשֶּׁה אֵת כָּל בְּנֵי כּוֹשׁ עִם בְּכָר מֵאֵד בְּשָׁלְשִׁים אָף אִישׁ וַיִּצְאָ לְהִלָּחֵם
אֵת אֲרָם וְאֵת בְּנֵי קָדָם׃ וַיִּלְכוּ בְּרֹאשׁוֹנָה אֶל בְּנֵי קָדָם וַיִּשְׁמְעוּ כָּל
בְּנֵי קָדָם אֵת שְׁמֵעַם וַיִּצְאוּ לְקָרְאֵתָם וַיַּעֲרְבוּ אִתְּמֵי' חֲמָה׃ וַתִּחַזַּק
הַמְּלָחְמָה עַל בְּנֵי קָדָם וַיִּתְּן " אֵת בָּל בְּנֵי קָדָם בְּיַד מִשֶּׁה וַיִּפְלוּ מֵהֶם
חֲלָלִים

חללים בשלש מאות איש: ותנו כל בניקדם עורף וינסו ויירדפו
אחריהם משה ובני כוש ויכנעו אותם תחת ידם ויתנו להם מס
כמשפטם: ויעבור משה וכל העם אשר אתו משם אל ארץ ארם
למלחמה: ויצאו אנשי ארם גסהם לקראתם וילחמו בהם ויתגם יי
ביד משה ויפלו חללים רבים מאנשי ארם: ויכנעו ארם גסהם לפני
משה ולפני כוש ויתנו מס גסהם כמשפטם: ויכנע משה את ארם
ואת בני קדם תחת יד בני כוש ויפן וישב משה וכל העם אשר אתו
ארץ כוש: ויתחזק משה במלכות בני כוש ויהי יי אתו וייראו מפניו
כל בני כוש: ויהי מקץ שנים וימת שאול מלך אדום וימלוך תהתיו
בעל חנן בן עכבור: בשנת שש עשרה שנה למלכות משה על כוש
מלך בעל חנן בן עכבור בארץ אדום על כל בני אדום שלשים
ושמונה שנה: בימיו פשע מואב מתחת יד אדום אשר היו תחת
אדום מימי הירדן בן בדר המכה אותם וארם כדון ויכניע את מואב
תחת יד אדום: ויהי כמלך בעל חנן בן עכבור על בני אדום פשעו
כל בני מואב מתחת יד אדום: ואנגיאס מלך אפריקה מת בימים
ההם וימלוך אודרובל בנו תחתיו: ובימים ההם מת יאגיוש מלך בני
כתים ויקברוהו בהיכלו אשר בנה לו בבקעת כנפיא למושב וימלוך
תחתיו לטיאנוס: בשנת עשרים ושתים שנה למלכות משה על
בני כוש מלך לטיאנוס על כל בני כתים ארבעים וחמש שנים: ויבן
לוגס הוא מגדל גדול ועצום מאד ויבן ברתוכו היכל נאה ולמושב
להתנהג במלכותו כמשפט: בשנת שלש למלכות העביר קול לכל
חכמיו ועשו לו אניות הרבה: ויקטין לטיאנוס את כל חילו ויבאו
באניות וילכו להלחם עם אודרובל בן אנגיאס מלך אפריקה: ויבואו
אפריק ויערכו מלחמה עם אודרובל ועם חילו: ויתחזק לטיאנוס על
אודרובל: וילכוד לטיאנוס מאת אודרובל את תעלת המים אשר
הביא אנגיאס אביו מאת בני כתים בקחתו את יאניה בת עיני לאשה
ויהרוס לטיאנוס את גשר התעלה והיא ויבנה את כל חיל אודרובל

מכה רבה נארו: ויתחוקו יתר גבורי אזורובל ויטלא לבם קנארו
ויחפצו כמות ויערכו עוד מלהמה עם לטיאנוס מלך כתיס: ותחוק
המלחמה על כל אנשי אפריקה ויפלו בלם חללים לפני לטיאנוס
ועמו ויפול גם אזורובל המלך במלחמה ההיא: ולאזורובל המלך
בת יפה מאד מאד ושמה אושפיוזונה: וירקמו כל אנשי אפריקה
את צלמה על בגדיה מרוב יופיה וטוב מראה: ויראו אנשי לטיאנוס
את אושפיוזונה בת אזורובל ויהללו אותה אל לטיאנוס מלכם: ויצו
לטיאנוס ויביאה אליו ויקח לטיאנוס את אושפיוזונה לאשה ויפן
וישב אל דרכו כתיסה: והיא אחרי מות אזורובל בן אנגיאס בשוכ
לטיאנוס מהמלחמה אל ארצו: ויקמו כל יושבי אפריקה ויקחו את
אניבל בן אנגיאס אחי אזורובל הקטן ממנו וימליכו אותו תחת אחיו
על כל ארץ אפריקה: והיו במלכו ויתיעץ ללכת כתיסה להלחם את
בני כתיס לנקום את נקמת אזורובל אחיו ואת נקמת יושבי אפריקה
ויעש כן: ויעש אניות הרבה ויבא בהם עם כל חילו וילך כתיסה:
וילחם אניבל את בני כתיס ויפלו בני כתיס חללים לפני אניבל וחילו
וינקום אניבל את נקמת אחיו וילחם אניבל עם בני כתיס שמנה עשר
מלחמה וישב אניבל בארץ כתיס ויחזן עליה ימים רבים: ויכה אניבל
בבני כתיס מכה רבה מאד ויהרוג את גדוליהם ואת שריהם ומיתר
העם הכה כשמונים אלף איש: והיו מקץ ימים רבים ושנים ויפן וישב
אניבל אל ארצו אפריקה וימלוך לבטח באפריקה תחת אחיו: ובעת
ההיא ביצת מאת יסמינים שנה לדרת ישראל מצרימה וצאו אנשים
גבורי חיל מצריים שלטים אלף רגלי מבני ישראל והיו כלם משבט
יעקב בני אפרים בן יוסף: כי אמרו כי תם הקץ אשר חקי על בני
ישראל ימי קדם אשר דבר אל אברהם: ויתאזרו האנשים האלה
וישמו איש חרבו על ירכו ואיש כלי מלחמתו עליו ויבטחו
בגבורתם ויצאו יחד ממצרים ביד הזקה: ולא הוציאו אתם צדה
לדרך רק בסף וזהב וגם לחם לאכול ביום ההוא ולא הוציאו בידם:

כִּי אָמְרוּ לִקְחַת אֶת מַחֲיִיתֵם מִפְּלִשְׁתִּים בְּמַחִיר וְאִם לֹא יִדְלַקְחוּ
מֵאַתֶּם בַּחֲזֹקָה: וְהָאֲנָשִׁים הֵהֱם גְבוּרֵי חַיִל כָּאֵד כָּאֵד אַחַד יִרְדּוּף
אֶלְף וּשְׁנַיִם יָעִסוּ דַבְּבָהּ וַיִּבְטְחוּ בַגְבוּרָתָם וַיִּלְכוּ יַחַד כְּאִשְׁרֵי הַמָּה:
וַיֵּשְׁבוּ פְנֵיהֶם אַרְצָן גַּת וַיִּרְדּוּ וַיִּמְצְאוּ רוּעֵי גַת רוּעִים אֶת מִקְנֵה בְנֵי גַת:
וַיֹּאמְרוּ אֵל הַרוּעִים תִּנּוּ לָנוּ: מֵהֵצֵאן בְּמַחִיר לֵאבֹל כִּי רַעֲבִים אֲנַחְנוּ
כִּי לֹא אֲבָלְנוּ לֶחֶם הַיּוֹם: וַיֹּאמְרוּ הַרוּעִים הֵצֵאנוּ הֵם אִם מִקְנֵנוּ כִּי
נָתַן לָכֶם אֵף בְּמַחִיר וַיִּגְשׁוּ בְנֵי אֶפְרַיִם לִקְחַתָּם כַּחֲזֹקָה: וַיִּצְעֲקוּ
רוּעֵי גַת עֲלֵיהֶם וְתִשְׁמַע צַעֲקַתָּם לְמִרְחֹק וַיִּצְאוּ כָל בְּנֵי גַת אֲלֵיהֶם:
וַיִּרְאוּ בְנֵי גַת אֶת רוּעַת בְּנֵי אֶפְרַיִם וַיִּשׁוּבוּ וַיִּצְעֲקוּ אֶת כָּל אֲנָשֵׁי גַת
וַיַּחְגְּרוּ אִישׁ כְּלֵי מִלְחָמָתוֹ וַיִּצְאוּ אֶל בְּנֵי אֶפְרַיִם לְמִלְחָמָה: וַיַּעֲדוּ
אֹתָם בְּבִקְעַת גַּת וְתִהְיֶה הַמִּלְחָמָה חֲזֹקָה וַיִּכּוּ אֱלֹהֵי מֵאלֵה רַבִּים בְּיוֹם
הַהוּא: וַיְהִי בְיוֹם הַשְּׁנַיִם וַיִּשְׁלַחוּ בְּנֵי גַת אֶל כָּל עַרְי פְּלִשְׁתִּים לְבֹא
אֲלֵיהֶם לְעֹזְרָה לֵאמֹר: עֲלוּ אֲלֵינוּ וְעֹזְרוּנוּ וְנִכְּחָה אֶת בְּנֵי אֶפְרַיִם אֲשֶׁר
יֵצְאוּ מִמִּצְרַיִם לִקְחַת אֶת מִקְנֵנוּ וְלִהְלַחֵם אִתָּנוּ חָנָם: וּבְנֵי אֶפְרַיִם
עִיְפָה נַפְשָׁם בְּרַעַב וּבְצָמָא כִּי לֹא אֲכָלוּ לֶחֶם שְׁלֹשַׁת יָמִים: וַיִּצְעֲקוּ
מִכָּל עַרְי פְּלִשְׁתִּים לְעֹזְרַת אֲנָשֵׁי גַת כְּאַרְבַּעִים אֶלְף אִישׁ: וַיַּעֲרֹב
הָאֲנָשִׁים הָאֵלֹהִים אֶת בְּנֵי אֶפְרַיִם מִלְחָמָה וַיִּתֵּן יְיָ אֶת בְּנֵי אֶפְרַיִם בְּיַד
פְּלִשְׁתִּים: וַיָּבֹאוּ אֶת כָּל בְּנֵי אֶפְרַיִם כָּל אֲשֶׁר יֵצְאוּ מִמִּצְרַיִם לְ
הַשְּׂאִירוֹ שְׂרִיד כִּי אִם עָשְׂרָה אֲנָשִׁים אֲשֶׁר בָּרְחוּ מִמֶּעֶדְכָת הַמִּלְחָמָה
: כִּי מֵאֵת יְיָ הִי תִהְיֶה הַרְעָה הַזֹּאת אֶל בְּנֵי אֶפְרַיִם כִּי מָרוּ אֶת פִּי יְיָ לְצַחֵת
מִמִּצְרַיִם טָרַם בְּאֵהָרָק אֲשֶׁר חָק יְיָ עַל יִשְׂרָאֵל מִיּוֹם קִדְמָה:
מִפְּלִשְׁתִּים נִפְלוּ הַרְבֵּה בְּעֶשְׂרִים אֶלְף אִישׁ וַיִּשְׁאֹם אַחֲדֵיהֶם וַיִּקְבְּרוּ
אוֹתָם בְּעָרֵיהֶם: וַיִּשְׁאֲרוּ חֲלָלֵי בְנֵי אֶפְרַיִם נְטוּשִׁים בְּבִקְעַת גַּת יָמִים
רַבִּים וּשְׁנַיִם וְלֹא אֲנַחְנוּ לְקַבֹּרָה וְתִהְיֶה כָּל הַבִּקְעָה מְלֵאָה עֲצָמוֹת
אֲנָשִׁים: וְהָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר נִמְלְטוּ מִהַמִּלְחָמָה בָּאוּ מִצְרַיִם וַיִּגְדּוּ
אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת כָּל הַקְּרוֹת אוֹתָם: וַיִּתְּאֲבַל אֶפְרַיִם אֲבֵיהֶם
עֲלֵיהֶם יָמִים רַבִּים וַיָּבֹאוּ אַחֲיוֹ לְנַחֵמוֹ: וַיִּבְאֵר אֱלֹהֵי אֲשֶׁר וְתִלְדָּם
וַיִּקְרָא

ויקרא את שמו ברועה כי ברעה היתה בביתו: (ומשה בן עמרם
 עודנו מלך בארץ כוש כי מים ההם ויצליח במלכותו וינהג את כל
 מלכות בני כוש במעפפט בצדק ובתמים: ויאהבו כל בני כוש את
 משה כל ימי מלכו עליהם ויראו כל יושבי ארץ כוש מלפניו יראה
 גדולה: ויהי בשנת הארבעים למלך משה על כוש ומשה יושב על
 כסא המלוכה ואדניה המלכה לפניו וכל השרים יושבים סביבותיו:
 ותאמר אדניה המלכה לפני המלך והשרים מה הדבר הזה אשר
 עשיתם כל בני כוש זה ימים רבים: הלא ידעתם כי ארבעים שנה
 אשר מלך זה על כוש אלו לא קרב ואת אלהי בני כוש לא עבד:
 ועתה שמעו נא בני כוש וראי מלך עליכם עוד זה אשר איננו מבשרב:
 הנה מנכרום בני גדל והוא ימלוך עליכם כי טוב לכם לעבוד את בן
 אדוניכם מעבוד איש נכרי עבד מלך מצרים: וישמע כל העם וכל
 השרים בני כוש את כל הדבר אשר דברה אדניה המלכה באזניה:
 ויהי כל העם נכון עד הערב וישכימו בבקר וימליכו עליהם את
 מנכרום בן קיקנוס מלך כוש ויראו כל בני כוש משלוח ידם במשה
 כי יעם משה ובי זכרו בני כוש את השבועה אשר נשבעו למשה על
 בן לא הריעו לו: אך נתנו כל בני כוש מתנות רבות למשה וישלחוהו
 מאתם בכבוד גדול: ויצא משה מארץ כוש וילך לדרכו ויהדל
 ממלך על כוש: ומשה בן שבע שנים וששים שנה בצאתו מארץ
 כוש: כי מיי היה הדבר כי באה הקץ אשר מימי קדם להוציא את
 ישראל מעוני בני חם: וילך משה מדינה כי ירא לשוב מצרימה מפני
 פרעה וילך וישב על באר המים במדין: והצאן שבע בנות רועי אל
 המדיני לרעות צאן אביהן: ותבאן אל הבאר ותדלנה מים להשקות
 צאן אביהן: ויבואו רועי מדין ויגרשו ויקם משה וישיען וישק את
 הצאן: ותבאן אל רעואל אביהן ותגדן לו את אשר עשה להן משה:
 ותאמר איש מצרי הצילנו מיד הרועים וגם דלה דלה לנו וישק את
 הצאן: ויאמר רעואל אבנותיו ואיו למה זה עזבתך את האיש וישלח

רעואל ויקחהו ויביאהו עמו הביתה ויאכל עמו לחם: ויספר משה
 לרעואל את אשר ברח מצרים ואת אשר מלך על כוש ארבעים
 שנה: ואחריכן לקחו הממלכה מידו וישלחוהו לשלום בכבוד
 ובמתנות: ויהי כשמוע רעואל את דברי משה ויאמר רעואל בלבו
 אתנה את זה אל בית הכלא וארצה כו את בני כוש כי נוס נס הויה
 מפניהם: ויקחהו ויתנהו אל בית הסוהר ויהי משה בבית הסוהר עשר
 שנים: ויהי בהיות משה בבית הסוהר ותחמול עליו צפורה בת רעואל
 ותכלכלהו לחם ומים כל הימים וכל בני ישראל עידיב בארץ מצרים
 עובדים את מצרים בכל עבדה קשה ויד מצרים הולך וקשה על בני
 ישראל בימים ההם: בעת ההיא הבה" את פרעה מלך מצרים וינע
 ו" אותו בננע הצרעת מכף רגלו ועד קדקדו מפני עבודת פרך בני
 ישראל היה הננע הזה לפרעה מלך מצרים מאת" בעת ההיא: כי
 שמע" אל תפלת עמו בני ישראל ותבוא אליו צעקתם כפני עבודתם
 הקשה: ובכל זאת לא שב אפוא מהם ועוריד פרעה נטויה על בני
 ישראל ויקשה פרעה את ערפו לפני" ויכביד עולו על כל בני ישראל
 וימרר את חייהם בכל עבודה קשה: ויהי כאשר ננע" את פרעה
 מלך מצרים וישאל את חכמיו ואת חרטומיו לרפאתו: ויאמרו לו
 חכמיו וחרטומיו כי אם יותן מדם ילדים קטנים אל הננע הזה
 וגרפאלו: וישמע אליהם פרעה וישלח סרסיו גושה אל בני ישראל
 לקחת ילדיהם הקטנים: וילכו סרסיו פרעה ויקחו ילדי בני ישראל
 מחיק אמותם בחזקה ויביאום אל פרעה ויסוים: ילד ליום ילד ליום
 וישחטום הרופאים ויתנו אל הננע ככה יעשו כל חיימים: ויהי מספר
 הילדים אשר שחט פרעה שלש מאות ושבעים ותמשה ילדים: ולא
 שמע" אל רופאי מלך מצרים ויהי הננע הולך וחזק ורב מאד: ויהי
 פרעה בחולי הננע ההוא עשר שנים ולב פרעה הולך וקשה על בני
 ישראל: ויהי כקץ עשרה שנים ויוסף" לפרעה מלך מצרים שבר על
 שברו מכה על מכה: ויכהו" בשחין רעו וחוליה כטן ויהי הננע
 ההוא

זהו אל שחין רע: בעת ההיא באו שני סריסי פרעה מארץ גושן אשר
 שם בני ישראל: ויבואו בית פרעה ויאמרו לו ראו ראינו את בני ישראל
 רפו מעבודתם ויתעצלו במלאכה: ויהי כשמוע פרעה ארת דברי
 סריסיו ויחר אף פרעה על בני ישראל מאד כי נעצב מאד מכאב בשרו
 ויען ויאמר אך עתה הגה כאשר ידעו בני ישראל כי חולה אנכי וישובו
 וילענו עלינו: ועתה מהרו ואסרו לי המרכבה ואלכה לי גושנה
 ואראה את לעג בני ישראל אשר הם מלעבים ומלעגים עלי ויאמרו
 לו עבדיו המרכבה ויקחוהו וירכיבו אותו על הסוס כי לא יכול
 לרכוב: ויקח עמו עשרים פרשים ועשרה רגלי וילך אל בני ישראל
 גושנה: ויהי בלכתם עד קצה מצרים ויעבור סוס המלך במקום צר
 וגבוה במשעול הכרמים גדר מזה וגדר מזה ועומק הארץ והשפלה
 מזה: וימהרו וירצו הסוסים במקום ההוא וידחיקו זה את זה וידחקו
 הסוסים את סוס המלך: ויפול סוס המלך העומק והשפלה והמלך
 רוכב עליו: ויהי בנפלו ותהפך המרכבה על פני המלך וישב הסוס
 על המלך ויצעק המלך כי נכאב בשרו מאד ויקרע בשר המלך עליו
 ותשברנה עצמותיו ולא יכול לרכוב: כי מאת ייחיה רדובר הוזהר
 אליו כי שמע יאת צעקת עמו בני ישראל ואת ענים: וישא והו עבדיו
 על שבמם מעט זה ומעט זה ויש בו אותו מצרימה וישובו גם הפרשי
 אשר עמו מצרימה: וישכיבו את המלך במטרתו וידע המלך כי בא
 קצולמות והבוא אפרענית המלכה אשתו ותכך לפני המלך ויכך
 המלך עמה בכי גדול: ויבואו כל שריו ועבדיו ביום ההוא ויראו את
 המלך ברעה ההיא ויבכו עמו בכי גדול: ויועצו שרי המלך וכל יועציו
 יאת המלך להמליך תחתיו בארץ את אשר יבחר מבניו: ולמלך
 שלשה בנים ושתי בנות אשר ילדה לו אפרעני המלכה אשתו מלבד
 בני הפילגשים אשר למלך: וראה שמותם הבכור עתרי ומשנה אדיק
 והשלישי מודיק: ואחיותיה שם הגדול בתיה והקטן עכוזיו: הו עתרי
 בכור המלך איש שונה ומבוהל וגמור בכל דבריו ואדיק היה איש

עורם וחכם מאד ויודע כל הכמת בצר ויבואו לשרע בתואר מאד ועב
 בשר וקצר קומה מאד ויהי ארכו אמה וזו ת: ויהי כראות ד: מלך
 את אדיקם בנו ערום וחכם בכל דבר וישם המלך בלבו לדהמליכו
 תחתיו אהרימותו: ויקח לו אשה את גדידה בת אבילט ודו: בן
 עשר שנים והלד לו ארבעה בנים: וילך הוא אחרי בן ויקח שלש
 נשים וילד שמונה בנים ושלש בנות: ויחזק ההוליעל המלך מאד
 ויבאש בשרו כבשר החלל המושלך על פני השדה בערת הקיץ
 לחוס השמש: וירא המלך כי חזק עליו חליו מאד ויצו ויקהלו את
 אדיקם בנו וימליכוהו תחתיו בארץ: ויהי מקץ שלשת ימים ויבא
 המלך בבשת וכלימה ובחרפה: וישאוהו עבדיו ויקברוהו בקבר
 מלכי מצרים בצוען מצרים: ולא חנטוהו כנשפט המלכים כי
 הבאש בשרו מאד ולא יכלו לגשת אליו להנוג אוהו מפני הדיח
 וקברוהו בבהלה: כי מאת היתה הרעה הזאת אליו כי שלם לו
 ירעה כרעתו אשר עשה לישראל בימיו: ויכת בבהלה ובחרפה
 וימלך אדיקם בנו תחתיו: וכן עשרים שנה אדיקם בכלכו על מצרים
 ארבע שנים מלך: בשנת מאתים ושיש שנים לרדת ישראל מצרים
 מלך אדיקם על מצרים: ולא הארץ ימים על כמלכתו על מצרים
 כאשר האריכו אבותיו במלכותם: כי מלול אביו ארבע והשעים
 שנה מלך במצרים אך הלה עשר שנים ויכת כי הרשיע מאד לפני
 ויקראו כל מצרים את שם אדיקם פרעה כשם אבותיו כמשפטם
 לעשות במצרים: וכל חכמי פרעה קראו את שם אדיקם אבנזי
 היה קצר מאד כי אבנזי קראו לקצר בלשון מצרים: ואדיקם היה
 רע בתא' מאד ויהי בו אמה חזרת ותהיל וזקן גדולה ותגיע עד קרסולי
 דגליו: וישב פרעה על כסא אביו למלך על מצרים ונהג את מלכות
 מצרים בחכמתו: ויהי במלכו וירשיע מאביו ומכל המלכים אשר
 היו לפניו ויכביד את עולו מאד על בני ישראל: וילך עם עבד
 גושנה אל בני ישראל ויהוק עליהם העבודה: ויאמר אליהם כל
 מעשיכם

מעשיכם דבר יום ביומו ואל תרפינה ידיכם מעבודתנו מהיום והלאה
כאשר עשיתם בימי אביו וישם על ישראל שוטרים מבני ישראל ועל
השוטרים ששם נוגשים מעבדיו וישם עליהם מתכונת הלבנים ליום
לעשות כמספר ההוא יום ויפן וישב מצרימה בעת ההיא ויצו
נוגשי פרעה את שוטרי בני ישראל על פי פרעה לאמר כה אמר
פרעה עבדו את עבודתכם דבר יום ביומו וכלו מעשיכם ואת מתכונת
הלבנים ליום תשמורו לא תגרעו דבר והיה כאשר תגרעו כל לבנים
יום יום ושמתו את ילדיכם הקטנים תחתיהם ויעשו כן נוגשי פרעה
בימים ההם כאשר צוה אליהם פרעה והיה בכל עת אשר יחסר
אל בני ישראל ממתכונת הלבנים יום יום והלכו נוגשי פרעה אל נשי
בני ישראל ולקחו מספר הנגרע מהלבנים מילדי בני ישראל
הקטנים ולקחו אותם בחזקה מבין ברכי אמותם וישימו אותם תחת
הלבנים בבנין ואבותם ואמותם צועקים עליהם וכוכים בשמעם
את קול בכית ילדיהם בקיר הבנין ויתחזקו הנוגשים על ישראל
לתת ישראל את בניהם בבנין וישם האיש את בנו בקיר וירתן עליו
הומר ועינו בוכות עליו ודמעותיו יורדות על בנו ויעשו כן נגשי
פרעה אל ילדי ישראל ימים רבים ואין חומל ואין מרחם אל ילדי בני
ישראל ויהי מספר כל הילדים המומתים בבנין מאתם ושבעים
ילדים מהם אשר בנו עליהם תחת הלבנים אשר חסרו לאבותם
ומהם אשר משכו אותם מתים מהבנין ותחזק ותכבד העבודה
על בני ישראל בימי אדום מעבודה אשר עבדו בימי אביו ויאנחו
בני ישראל יום יום מהעבודה הקשה אשר עליהם בני אמרו הננה
כמות פרעה וקם בנו והקל מעלינו העבודה אך הם מחזקים
עליהם את העבודה האחרונה מן הראשונה ויאנחו בני ישראל מזה
ותעל שועתם אל האלהים מן העבודה וישמע אלהים את קול בני
ישראל ואת נאקתם בימים ההם ויזכור אלהים להם את בריתו אשר
ברת את אברהם את יצחק ואת יעקב וירא אלהים אתו סבלות בני

ישראל ואת עבודתם הקשה עליהם בימים ההם ויאמר להצילים?
ומשה בן עמרם עודנו כלוא בבור בימים ההם בבית רעואל המדיני
וצפורה: בת רעואל מכלכלתהו לחם בסתר יום יום: ויהי משה כלוא
בבית רעואל בבור עשר שנים: ויהי מקץ עשר שנים רחוק השנה
הראשונה למלך פרעה על מצרים תחת אביו: ותאמר צפורה אל
רעואל אביה האישי העברי אשר אסרת זה עשר שנים בבית והסודת
ואין דודש ואין מבקש אותי: ועתה אס טוב בעיניך אבני נשלחתי נא
ונראה אם חי ואם מת הווי ואבירה לא ידע כי היא כלכלתהו:
ויקרא רעואל אביה ויאמר אליה הנהיה בדבר הזה להעצר הנכר בבית
הכלא עשר שנים ולא יאכל ויחיה: ותען צפורה את אביה לאמר
הלא שמעת אדוני כי אלהי העברים גדול ונורא הוא ומפלאי אלהים
בכל עת: הוא אשר הציל את אברהם מאור כשדים ואת יצחק
מחרב אביו ואת יעקב ממלאך: "בהאבן עמו במעבר יבוק: וגם
עם האישי הזה רבות עשה ויציל אותו מאור מצרים ומחרב פרעה
ובני כוש וגם מן הרעבי כול להצילו ולהחיותו: ויטב הדבר בעיני
רעואל ויעש בדבר בתו וישלח אל הבור לראות מה נעשה במשה:
וירא והנה האישי משה חי בבור עומד על רגליו משבח ומתחנן אל
אלהי אבותיו ויצו רעואל ויציא את משה מן הבור ויגלו לו וישטה
את בגדיו בלאו ויאכל לחם: ויהי אחרי כן וירד משה אל גנת רעואל
אשר אחרי הבית ותפלל שם אל "אלהיו אשר עשרה אתו ונפלאות
רבות: ויהי בהתפללו ויבט נגדו והנה מטרה ספור מוצב ארצה
והוא נטוע בתוך הגנתו: ויקרב אל המטה וירא והנה הקוק כו שם
יהיה אלהים צב אות כתיב ומפורש על המטה: ויקראהו וישלח את
ידו ותלש בהתלשיער עץ מסבכו ויהי למטה בצפון: והמטה הזה
הוא המטה הנכרא בה כל מפעלות אלהינו אחרי כראו שמים וארץ
ובל צבאם ימים ונהרות וכל דגתם: ויהי בהגרשו: אלהים את האדם
כגן עדן ויקח את המטה בידו ויצא ויעבוד את הארמה אשר לוקח
מסם:

משם: וינעהמטה עד נח וינתן אל שם ואל תולדותיו עד געתו אל
 יד אברהם העברי: והי כחת אברהם את כל אשר לו ליצחק בנט
 נתן אליו גם את המטה הזה: והי בכרוח יעקב פרנה ארם ויקח
 אותה בידו והי בשובו אל אביו נטוש לא נטשו: וגם ברדתו
 מצרימה ויקח אותו בידו ויתנהו אל יוסף שכם אחד על אחיו כי
 בחוקה לקח אותו יעקב מיד עשו אחיו: והי אחרי מות יוסף ובאו
 שרי מצרימה בית יוסף: וינעהמטה אל יד רעואל המדיני והי
 ביצאתו ממצרים ויקח אותו בידו ויטעהו בתוך גנתו: ויכתנו כל
 גבורי קנים לתלוש אותו בבקשם לקחת את צפורה בתו ולא יכולו:
 וישאר המטה ההוא נטושה בתוך גנת רעואל עד בוגא אשר לו
 המשפט ויקחהו: והי כראות רעואל את המטה ביד משה ויהמה
 על ככה ויתן את צפורה בתו למשה לאשה: בעת ההיא מת בעל
 חנן בן עכבור מלך אדום ויקבר בביתו בארץ אדום: והי אחרי
 מותו וישלחו בני עשו ארץ ארם ויקחו מיטע איש מעיר אשר בארם
 וישמוהדר ומליכו אותו עליהם תחת בעל חנן מלכם: וימלוך הדר
 על בני אדום ארבעים ושמונה שנה: והי במלכו ויועץ להלהם
 את בני מואב להשיבם תחת יד בני עשו כראשיתה ולא יכולו: כי
 שמעו בני מואב את הדבר הזה ויקומו וימהרו ומליכו עליהם מלך
 מאחיהם: ויתקבצו אחרי כן בעסרב וישלחו אל בני עמק אחיהם
 לעזרם להלחם את הדר מלך אדום: וישמע הדר את הדבר אשר
 עשו בני מואב ויירא מאד מפניהם ויחדל להלחם אתם: כימים
 חרם לקח משה בן עמרם במדין את צפורה בת רעואל המדיני
 לאשה: ותלך צפורה בדרכי נשי בני יעקב לאהסרה דבר מצדקת
 שרה דבקה רחל ולאה: ותהר צפורה ותלד בן ויקרא ארם שמו
 גרשום כי אמר נר הייתי בארץ נכרית: רקלא מל את בשר ערלתו
 בגורת רעואל חותנו: ותהר עיד ותלד בן וימל את בשר ערלתו ויקרא
 את שמו אליעזר: כי אמר משה כי אלהי אביו בעזרי ויצילני מהרב

פרעה: ופרעה מלך מצרים החזיק העבודה מאד על בני ישראל
כימים ההם ויוסף להכביד עולו על בני ישראל: ויצו ויעבדו תקול
במצרים לאמר לא תוסיפון לתת תבן לעם ללכון הלכנים הם ילכו
וקושו להם תבן מאשר ימצאו: וגם את מתכונת הלכנים אשר
יעשו ליום יתנו לא יגרעו מהם דבר כי גרפים הם בעבודתם: וישמעו
בני ישראל את הדבר הזה ויתאבלו ויאנהו ויצעקו אל יימך נפשם:
וישמע יי את צעקת בני ישראל וירא את הלהץ אשר מצרים לחצים
אותם: ויקנא יי על עמו ועל נחלתו וישמע את קולם ויאמר
להוציאם מעוני מצרים לתת להם ארץ כנען לאחוזיה: ובימים ההם
ומשה היה רועה את צאן רעואל המדיני חותנו יאחרי כדבר סין
והמטה אשר לקח מאת חותנו בידו: ויהי היום ויכרח למשה ויהי
עיים מן הצאן וירדוף משה אחריו ויבא עד הר האלהים חורבה:
ויהי כבואו חורבה וירא אליו יי שם בסנה ויכניע את הסנה בוע
באש רק האש לא שלטה בסנה לשרפו: ויתמה משה מן המראה
הזה מדוע לא יבער הסנה ויגש לראות את הדבר הנודא הזה:
ויקרא יי אל משה מתוך האש ויצוהו לרדת מצרים אל פרעה מלך
מצרים לשלח את בני ישראל מעבודתו: זאמר יי אל משה לך
שוב מצרים כי מתו כל האנשים המבקשים את נפשך ורדת אל
פרעה לשלח את ישראל מארצו: ויורהו יי לעשות אותות ומופתים
במצרים לעני פרעה ולעני עבדיו למען יאמינו כי שלח אותו יי:
וישמע משה לכל אשר צוהו יי וישב אל חותנו ויגד לו הדבר ויאמר
לו ייתרו לך לשלום: ויקם משה ללכת מצרים ויקח עמו את
אשתו ואת בניו: ויהי בדרך במלון וירד מלאך האלהים ויבקש
ממנו תואנה: ויאמר להמיתו על דבר בנו בכבודו אשר לא מל אותו
ויעבור על הברית אשר כרת יי את אברהם: כי שמע משה אל
דברי חותנו אשר דבר אליו לבלתי מול את בנו בכבודו על כן לאמר
אותו: ותרא צפורה את מלאך יי מבקש תואנה ממשה ותדע כי
בעבור

בעבוד אשר לאמל את גרשום בנה היה הדבר הזה לילד: ותמהר
 צפורה ותקח מחדודי הצורים אשר שמה ותמל ארז בנה ותמלט
 את אישה ואת בנה מיד מלאך האלהים: ואהרן בן עמרם אחי
 משה היה במצרים הולך על שפת היאור ביום ההוא: וירא אליו
 " במקום ההוא ויאמר אליו לך נאלקראת משה המדברה וילך
 ויפגשוהו בחר האלהים וישק לו: וישא אהרן את עינו וירא את
 צפורה אשת משה וילדיה ויאמר אל משה מי אלה לך: ויאמר לו
 משה אשתי ובניהם אשר נתן לי אלהים כמתן וירע לאהרן הדבר
 על אודות האשה וילדיה: ויאמר אהרן אל משה לשלח את
 האשה ואת ילדיה ללכת בית אביה וישמע משה אל דברי אהרן
 ויעש כן: ותשב צפורה ובניה וילכו בית רעואל וישבו שם עד עת
 פקד " את עמו ויוציאם ממצרים מיד פרעה: ומשה ואהרן באו
 מצרימה אל עדת בני ישראל וידברו אליהם את כל דברי " וישמח
 העם שמחה גדולה מאד: וישבימו משה ואהרן ממהרת וילכו
 עד בית פרעה ומטה האלהים לקחו בידם: ויהי בכואם אל שער
 המלך ושני כפירי אריות סגורים שם בכבלי ברזל ואין איש יוצא ובא
 מפניהם לכד מאשר יצוה המלך לבוא ויבואו אתם המלחשים
 ויסירו הכפירים בלחשיהם ויביאוהו למלך: וימהר משה וינף את
 המטה על הכפירים ויתירם ויבואו משה ואהרן בית המלך: וגם
 הכפירים באו אתם כשמחה וירדפו אחריהם וישמחו כאשר ישמח
 הכלב אל אדונו בבואו מן השרה: ויהי כראות פרעה את הדבר
 הזה ויתמה על כנה ויבהל מאד מפני השמועה כי היה תארם כתוא
 בני האלהים: ויאמר פרעה אל משה ואל אהרן מה תחפצו ויענוהו
 לאמר " אלהי העברים שלחנו אליך לאמר שלח את עמי ויעבדוני:
 ויהי כשמע פרעה את דבריהם וירא מאד מפניהם ויאמר אליהם
 לכו היום ובאתם אלי למחר ויעשו כדבר המלך: ויהי בלכתם
 וישלח פרעה ויקרא אל בלעם הקוסם ואל יענים וימכרום בני

ואל כל המכשפים והחרטומים והיועצים אשר למלך ויבאו כל
וישב לפני המלך: ויספר להם המלך את כל הדברים אשר דבר
אליו משה ואהרן אחיו: ויאמרו החרטומים אל המלך דואך בוא
אליך האנשים מפני הכפירים האסורים בשער: ויאמר המלך כי
הניפו מטיהם על הכפירים ויתירום ויבואו אלי וגם הכפירים שמחו
לקראתם כשמוח הכלב לקראת אדונו ויען בלעם בן בעור הקוסם
את המלך לאמר אין אלה כי אם מכשפים כפוננו: ועהה שלחנא
בעדס ויבואו ונבחנה אותם ויעש המלך כן ויהי בבקר וישלח פרעה
אל משה ואל אהרן לבוא לפני המלך: ויקחו את מטה האלהים
ויבאו אל המלך וידברו לולאמר: כה אמר יי אלהי העברים שלח
את עמי ועבדוני: ויאמר אליהם המלך ומי יאמין לכם כי שלח
אלהים אתם ועל פיו באתם אלי: עתה תנו לכם מופת ואות בדברי
הזה ואז יאמנו דברים אשר תדברו: וימחר אהרן וישלך את המטה
מידו לפני פרעה ולפני עבדיו ותשכ המטה לתנין: ויראו החרטומים
את הדבר הזה ויעשו גם הם החרטומים כן וישליכו איש מטה
ארצה ויהיו לתנינים: וישאתנין מטה אהרן את ראשו ופתח את
פיו לבלוע את תניני מטות המכשפים: ויען בלעם הקוסם ויאמר
מיטיקדם היה הדבר הזה אשר יבלע תנין ארתי רעהו ואשר יבלש
בני הים איש את רעהו ויעתה השיכה וגא למטה כבראשונה וישכח
גם אנהנו את מטותינו כבראשונה: והיה אם בלע מטת את מטותי
ודענו כי רוח אלהים כדואם אין הנה חרש אתה כפוננו: וישלח
אהרן וישלח ידו ויחזק בזנב התנין ויהי למטה ככפון: ויעשו גם הם
החרטומים כן במטותם ויחזיקו איש בזנב תנינו ויהיו למטות
כבראשונה: ויהי שבוסל מטות ויבלע מטה אהרן את מטותם:
ויהי בראות המלך את הדבר הזה ויצו להביא את ספר הזכרונות
אשר למלכי מצרים ויבואו ספר הזכרונות דברי הימים אשר למלכי
מצרים אשר כל אלילי מצרים כתוכים בו ויקראו לפני המלך: ויהי
בהקרא

בהקרא ספר אלילי מצרים לפני פרעה כי אמר למצוא כו' שם "מרה
 הוא ולא מיצא: ויאמר פרעה אל משה ואל אהרן הנה לא מצאתי
 את שם אלהיכם כתוב בספר הזה ואת שמו לא ידעתיו: ויענו יועזי
 פרעה וחכמיו את המלך לאמר: שמענו כי אלהי העברס בן חכמים
 הוא בן מלכי קדם: ויפן פרעה אל משה ואל אהרן ויאמר אליהם
 לא ידעת את אשר אמרתם וגם את עמול לא אשלת: ויענו ויאמרו
 אל המלך "אלהי האלהים שמו ויקרא עלינו שמו מימי אבותינו:
 וישלחנו לאמר לכו אל פרעה ואמרתם אליו שלח עמי ויעבדוני
 ועתה שלח נא איתנו ונלכה נא דרך שלשת ימים כמדבר ונבחה לו
 כי מי ירדת יעקב מצרימה לאלקח מידינו עולה ומנחה וזבח: ואם
 אינך משלח אותנו יחרה אפו עליך והכה ארץ מצרים בדבר אחד
 בתרב: ויאמר פרעה אליהם ספרו נא לי את כחו ואת גבורתו ויאמרו
 לו הוא כראאת השמים ואת הארץ ימים וכל התם: ויער איד ובורא
 חשך ממטיר ארץ ומרויח ויציץ בה צמח ודשא: בורא אדם ובהמה
 וחיות יער ועוף השמים ודגים ועל פיו יחיו וימותו: הלא היא ברא
 אותך ברחם אמך ויתן בך רוח חיים ויגדלך וישיבך על כסא מלכות
 מצרים: והוא יקח את רוחך ואת נפשך ממך וישיב אותך אל האדמה
 אשר לוקחת משם: ויחד אף המלך בדבריהם ויאמר אליהם וימי
 ככל אלהי העמים אשר יוגל לעשות בן לייאורי ואני עשיתני ויוגרט
 אותם מלפניו ויצול הכביד עבודת מצרים על ישראל מתמול שלשום
 ומשה ואהרן יצאו כאת פני פרעה ויראו את בני ישראל ברעה כי
 הכבירו עליהם נוגשי פרעה את העבודה מאד: וישב משה אל
 ויאמר למה הרעות לעמך כי מאז באתי לדבר אל פרעה את אשר
 שלחתני הרע לבני ישראל מאד: ויאמר י אל משה הנך רואה כי
 ביד חזקה ובמכות נמרצות שלח פרעה את בני ישראל מארצו:
 וישבו משה ואהרן בקרב אחיהם בני ישראל: במצרים ובני ישראל
 מדרו המצרים את חייהם בעבודה קשה אשר הכבירו עליהם עוד:

פרשת בא אל פרעה

ויהי מקץ שנתיים ימים ויוסף "שלח את משה אל פרעה להוציא את בני ישראל לשלחם בארץ מצרים : וילך משה ויבא בית פרעה וידבר אליו את דברו אשר שלחו ולא אבה פרעה לשמוע בקול "ויעורר האלים את גבורתו במצרים על פרעה ועל עבדיו ויך אלהים את פרעה ואת עמו במכות רעות וגדולות עד מאד : וישלח "ביד אהרן ויהפוך את כל מימי מצרים לדם ואת כל יאוריהם ואת נהרותם : והיה בבוא המצריו לשתות ולשאוב כמים והביט אל כדו והנה כל המים נהפכו לדם : וכבואו לשתות בכוסו והיו המים אשר בכוס לדם : וגם בלש האשה את קמחה ובבשלה את תבשילה והיו מראיהם לטראה הדם : וישלח " עוד וישרץ כל מימיהם צפרדעים ויבואו כל הצפרדעים בירת מצרים : ויח בשהורת כל המצרים מים ותמלאנה בטנם צפרדעים ותקרקרנה במעיהם הם כאשר תקרקרה בהיותם ביאורה : וגם כל מי משתיהם ומי תבשילם שבו לצפרדעים וגם בשבכם על מטתם ויזעו כל זיעתם צפרדעים : בכל זאת לא שב אף " מהם ועוד ידונטויה על כל מצרים להכותם בכל מכה גדולה : וישלח " ויך את עפרם לכנים ותח הכנס במצרים כרום שתי אמות הארץ : וגם על בשר האדם והבהמה היו הכנים הרבה מאד בכל יושבי מצרים : וגם על המלך והמלכה שלח " את הכנים ויזעו למצרים מאד מפני הכנים : בכל זאת לא שב אף " ועוד ידונטויה על מצרים : וישלח " במצרים את כל חית השדה ויבאו וישחיתו את כל מצרים ואת האדם והבהמה והעץ וכל אשר למצרים : וישלח " נחש שרף ועקרבנס עכבר וחולד וצב עם זוחלי עפר : זכוב וצרעה פרעוש ופשפש וירוש כל ערוב למינהו : וכל שרץ ובעל כנף למינהו באו מצרים והיריעו למצרים מאד : ויבואו הפרעושים

על המים
לשם נחש
לשם צפרדע
לשם צפרדע
לשם צפרדע

הפרעשים והזבובים בעיני כל מצרים ובאזניהם: וגם הצרעה
באה עליהם ותגרשם ויבואו מפניהם: ויהיו מצרים
ויהי בהחבא מצרים מפני הערוב וינעלו דלתיהם אחריהם ויצו
האלהים את הסלוגית אשר בים ותעל ותבוא מצרימה: ולה אמות
ארוכות עשר אמות באורך באמת איש: ותעל הגנות ותגל את
התקרה ואת המעייבה ותחבבם: ותשלח אכתה הבתה ורסר
את המנעול ואת הכריח ותפתח את בתי מצרים: ואחרי כן יבואו
הערוב בית מצרים וישחית הערוב את מצרים ויצר להם כמאד:
בכל זאת לא שב אף יי מצרים ועוד ידו נטויה עליהם: וישלח
אלהים את הדבר ויבוא דבר במצרים בסוסים בחמורים
ובנמלים בבקר ובצאן ובכל האדם: ויהי בהשכס כל מצרים
בבקר להוציא מקניהם לרעות וימצאו את כל מקניהם כי מתו:
ולא נותר ממקנה כל מצרים זולתי אחד מעשר ומקנה בני ישראל
אשר בנשן לא מת אחד: וישלח אלהים דלקת אש בבשר מצרים
ויבקע את בשרם ויהי לשחין רע בכל מצרים מכף רגלם ועד
קרקדם: ותהיין בכל בשרם אבעבועות רבות ויזב בשרם מעליהם
עד כי נמקו ויבאשו: בכל זאת לא שב אף יי ועוד ידו נטויה על
מצרים כלה: וישלח יי ברד כבד מאד ויק את גפנם וישבר את עץ
פרים ויבש אותם ויבלו עליהם: וגם כל ידק עשב יש ואבד כי אש
מתלקת ירדה בתוך הברד על כן כלה הברד והאש את הכל:
וגם האדם והבהמה הנמצאים חוצה מרתו מלהב: אש וברד וכל
הבפריס נתשו: וישלח יי ויבא ארבה כבד מצרימה הסלוטלעים
וחרגול וחנב וכל הארבה למינהו ויאכל את אשר השאיר הברד:
אז שמחו כל מצרים בארבה ואף כי אכל כל תנובת השדה ויצודו
מצרים מהארבה לרוב מאד וימלחוקו למאכל: ויהפוך יי רוחים
חזק מאד וישא את כל הארבה וגם את המלוהים ויתקעהו ימה סוף
לאנשאר ארבה אחד בכל גבול מצרים: וישלח אלהים חשך
במצרים

במצרים ותחשך כל ארץ מצרים ופתרום שלשת ימים עד אשר לא
יראה אדם את ידו בשומה אל פיו: בעת ההיא מתו רבים מעם
ישראל את אשר מרדו בני ולא שמעו אל משה ואל אהרן ולא
האמינו בהם כי אלהים שלחם: ויאמרו לאנצא כמצרים פן נמות
ברעב כמדבר שממה ולא אאכול ושמעו בקול משה: ויגוף "אותם
כשלשת ימים תחשך ויקברום ישראל כימים ההם לכלתו דעת בהם
וישכי מצרים וישמחו עליהם: והחשך חזק מאד במצרים שלשת
ימים והיה כל העומר כבוא החשך עודנו עומד במקומו: והיושב
עודנו יושב והשוכב עודנו שוכב כאשר הוא והולך ישב לו בארץ
במקומו והיה הדבר הזה לכל מצרים עד עבור החשך: ויעבור ימי
החשך וישלח " את משה ואת אהרן אל בני ישראל לאמר חג את
חגיכם ועשיתם את פסחיתם כי הגנו באכחצו: הלילה ברחוק כל
מצרים והרגתו את כל בכוריהם מבכור אדם ועד בכור בהמה
ודאיתי את פסחיתם ופסחתי עליכם: ויעשו בני ישראל ככל אשר
צוה " את משה ואת אהרן כן עשו בלילה ההוא: והיה בחצי הלילה
ויצא " בתוך מצרים ויך את כל בכורי מצרים מבכור אדם ועד
בכור בהמה: ויקס פרעה לילה הוא וכל מצרים ורחו
צעקה גדולה בכל מצרים בלילה ההוא כי אין בית אשר אין שם
מת: גם דמות בכורי מצרים החקוקים בקירות בתיהם נמתו ויפל
ארצה: וגם כל עצמות בכוריהם אשר מרטו טרם זה ויקברום
בבתיהם ויגררו אותם כלבי מצרים: בלילה ההוא ויסחבו לפני
כל מצרים וישליכו אותם לפניהם: וידאו כל מצרים את הרעה
הזאת אשר באה עליהם פתאום ויצעקו כל מצרים בקול רם: ויבטו
כל משפחות מצרים בלילה ההוא איש על בנו ואיש על בתו
בכוריהם ותשמע מטהו מצרים בלילה ההוא למרחוק: והוצא
בתיה בת פרעה עם המלך בלילה ההוא לבקש את משה ואת
אהרן בבתיהם וימצאו אותם בבתיהם אוכלים ושותים ושמחים עם
כל

כל ישראל : ותאמר בתיה אל משה הלא זה יהיה גמול הטוב אשר
 עשיתי אליך אשר גדלתך ואשר טפחתך ותביא עלי ועל בירת אבי
 הרעה הזאת : ויאמר אליה משה הלא אשר מכות אשר הביא יי
 על כל מצרים ההניע אליך רע מכלם אם באה אליך אחרת מהן
 ותאמר לא : ויאמר אליה משה גם כי את בכורה לאמך הנך לך
 תמותי ולא יבוא לך רע בתוך מצרים : ותאמר ומה יהרון לי אחרי
 אשר ראיתי את המלך אחי וכל ביתו ועבדיו ברעה הזאת אשר מתו
 כל בכוריהם עם כל בכורי מצרים : ויאמר אליה משה הלא אחיך
 וביתו ועבדיו משפחות מצרים לא שמעו אל דברי יי על כן באה
 עליהם הרעה הזאת : ופרעה מלך מצרים נגש לפני משה ואהרן
 ומקצת בני ישראל אשר היו אתם במקום ההוא ויתחנן אליהם
 לאמר : קומו וקחו את אחיכם כל בני ישראל אשר בארץ מצרים
 ובקרום ובל אשר להם לא ישאירו דבר אך העתירו אל יי אלהיכם
 בעדני : ויאמר משה אל פרעה הנה גם אתה בכור לאמך ייך אל
 תידא כי לא תמות כי צוה יי להחיותך בעבור הראותך כחו הגדול
 וזרועו הנטויה החזקה : ויצו פרעה לשלח את בני ישראל ויתהזקן
 כל מצרים לשלחם כי אמרו כלנו מתים : וישלחו כל מצרים את
 ישראל בעושר רב מאד וצאן ובקר ומגדנות בשבעת יי בינו ובין
 אברהם אבינו : ויתמהמהו מבני ישראל
 לצאת בלילה והיו בבוא אליהם המצרים
 להוציאם ויאמרו אליהם הגנבים אנחנו בני
 צנא הלילה : ושאלו בני ישראל ממצרים
 פלי בסף ופלי זהב ושמלות ויניצלו בני ישראל
 את מצרים : וימהר משה ויקם וילך אל נחל
 מצרים ויעל משם את אהרן יוסף ויקח אותו
 עמו : וגם כל בני ישראל העלו איש איש את
 ארון אבותיו עמו ואיש ארון שבטו עמו : ויסעו בני ישראל מרעמסס

ח"ה עיינ בספר כתובת יוסף
 אשר לי אשר כתבתי על
 פסוקי ותחזק מצרי על העם
 וכן ויקח העם את בכורו
 ובני ישראל עשו כדבר משה
 וכן כי אתר טראיתו מה
 סכתוב כתן שמח לבי ויגל
 כבודו כי סל כונתי למה
 סכתוב בספר הזה *
 לו א 37 סיכותה

סוכות כשש מאות אלף רגלי הנבים לבר מטפס ונשיהם; ונג
ערב רב עליה אתם וצאו ופקד מקנה כבוד מאד; ומושב בני ישראל
אשר ישבו בארץ מצרים בעבוד הקשה עשר שנים ומאתים שנה;
והי נקיץ עשר שנים ומאתים שנה ויוצא "את בני ישראל ממצרים
ביד הזקה; ויסעו בני ישראל ממצרים ומנשן ומארץ רעכסס ויחנו
בסוכות בחמשה עשר יום לחדש הראשון; ומצרים מקברים את
כל בכוריהם אשר הכה "ויקברו כל מצרים כל הלילה שלשת
ימים; ויסעו בני ישראל מסוכות ויחנו באיתם בקצה המדבר; והי
ביום השלישי אחרי קבור מצרים את בכוריהם ויקמו אנשים רבים
ממצרים וילכו אחרי ישראל להשיבם למצרים; כי נחמו על אשר
שלח את ישראל מעבודתם; ויאמרו איש על רעהו הלא משה
ואהרן דברו אל פרעה לאמר דרך שלשת ימים נלך במדבר ויבחנו
ל"א אלהינו; ועתה נשבימה אליהם בבקר להשיבם והיה אם שוב
ישובו אתנו מצרים אל ארוננו וידענו כי אמונה אתם; ואם לא ישובו
וגלחמה אתם והשבנו אותם בכח גדול וביד הזקה; וישבימו בבקר
כל שרי פרעה ועמם כשבע מאות אלף אש ויצאו ממצרים ויבאו
ביום ההוא עד המקום אשר שם בני ישראל; ויראו כל מצרים והנה
משה ואהרן וכל בני ישראל יושבים לפני החירות אוכלים ושוחים
וחוגגים את חגי'; ויאמרו כל מצרים אל בני ישראל הלא אמרתם
דרך שלשת ימים נלך במדבר ויבחנו לאהינו ושבנו; ועתה הלא זה
חמשה ימים היום הלכתם מדוע אין אתם שבים אל אדוניכם; וען
משה ואהרן ויאמרו אליהם כיהער הער "אלהינו בנו לאמר לא
תוסיפו לשוב עוד מצרימה; כי אם אל ארץ זבת חלב ודבש נלכה
לנו כאשר נשבע "אלהינו לאבותינו לחת לנו; ויראו כל שרי מצרים
כי לא שמעו אליהם כל ישראל לשוב מצרימה ויתאוו להלחם עם
ישראל; ויחזק "את לב בני ישראל על מצרים וילחמו ישראל עם שרי
מצרים ויתגבר יד בני ישראל על מצרים ויכו אותם מכה גדולה ויתכבד
המלחמה

המלחמה על מצרים וינוסו כל מצרים לפני בני ישראל כי מתו מהם
 רבים ביד בני ישראל: וילכו שרי פרעה חמ' הצעיר בזה מונח מטה
 מצרימה ויגידו לפרעה לאמ' ברחו בני ישראל העם והרי הוא שלחם והיך
 להם ולא יוסיפו לשוב מצרים וכזאת וכזאת יאמרו ברח חלח סהוה
 דברו אלינו משה ואהרן: וישמע פרעה את הדבר הזה והתפך לבבו ולבב כל עבדיו על

ישראל וינחמו כי שלחו את ישראל: ויאמרו כל מצרים אל פרעה
 לרדוף אהרי בני ישראל להשיבם לסבלותם: ויאמרו איש אל
 אחיו מה זאת עשנו כי שלחנו את ישראל מעבדנו: ויהזק" את
 לבב מצרים לרדוף אחרי ישראל כי חפץ" להפיל את כל מצרים
 בתוך ים סוף: ויקם פרעה ויאסור כרכבתו ויצו ויקבצו את כל מצרים
 לאנותר איש כי אסהטף והנשם: ויצאו כל מצרים עם פרעה לרדוף
 את בני ישראל ותהי מחנה מצרים מחנה גדול מאד וכבד בעשר
 מאות אלף איש: ותלך כל המחנה הזאת וירדפו אחרי בני ישראל
 להשיבם מצרימה וישגו את ישראל הונים על ים סוף: וישגו בני
 ישראל את עיניהם ויראו והנה כל מצרים רדפו אחריהם וירצו בני
 ישראל מאד מפניהם ויצעקו בני ישראל אל יי: ויתחלקו כל
 בני ישראל מפני מצרים לארבע ראשים ויתחלקו אל דבריהם
 כי ירצו את מצרים ומשה ידבר אליהם אל כל אחת ואחת:

הראש האחת בני ראובן ושמעון ויששכר ויאמרו להפיל את נפשם
 בים כי יראו מאד מפני כל מצרים: ויאמר אליהם משה אל תיראו
 התיצבו וראו את ישועת יי אשר יעשה לכם היום הזה: והראש
 השנית בני זבולון ובנימין ונפתלי ויאמרו לשוב מצרימה עם
 מצרים: ויאמר אליהם משה אל תיראו כי אשר ראיתם את מצרים
 היום לא תוסיפו לראותם עוד עד עולם: הראש השלישית בני
 יהודה ובן ויוסף ויאמרו ללכת לקראת מצרים להלחם אתם: ויאמר
 אליהם משה עמדו במעמדכם כי ילחם לכם ואתם תחרישון:

והראש ה' בעית בני לוי וגו' ואשר לבוא ברוך מצרים
 להובם ויאמר אליהם משה עמדו בתוך בניכם ואל תראו אף
 קראו אל" להושיע אתכם מידם ויהי אחרי כן ויקם משה בתוך
 העם ותפלל אל" ויאמר אנא אלהי כל הארץ הושיעה נא לעמך
 הזה אשר הוצאת מצרים ואל יאמרו כל מצרים כיד ונכודה להם
 אמר העביר בזה מובן ויאמר אל משה כה תצעק אלי דבר אל בני
 משה מה תצעק חלי כי וישראל ויסעו ואתה נטה את מטך על הים
 כעק והתפלל לפני ה' ובקעהו ויעברו בני ישראל בתוכו ויעשכן
 חלל מהכתוב קצר מס' משה וירם במטהו על הים ובקעהו ויקש
 מים סוף לשתיים עשרה קרעים ויעברו בני ישראל בתוך הים
 ברגליהם בנעלות כאשר יעבור האדם באימה סלולה ויראה
 אל בני ישראל את נפלאותיו במצרים ובתוך הים ביד משה ואהרן
 והיו בבוא בני ישראל הימה ויבאו מצרים אחריהם וישבו מים
 עליהם ויטבעו כלם במים ולא נותר מהם איש זולתי פרעה מלך
 מצרים אשר נתן תודה ליו ואמן בו על כן לא היתו בעת ההיא
 עם מצרים ויע" מלאך ויוציאהו מבין המצרים וישליכהו ארצה
 נונה ומלך עליה ימים רבים וישע" ביום ההוא את ישראל מיד
 מצרים ויראו כל בני ישראל כי מתו כל מצרים ויראו את יד ה' הגדולה
 אשר עשה במצרים זבים אז ישיר משה ובני ישראל את השירה
 הזאת ל" ביום הפיל את מצרים לפניהם ויאמרו כל ישראל
 בשירה לאמר אשירה ל" כי נאה גאון וסוד ודוכור מה זבים הגד
 כתובה על ספר תורת האלהים ויהי אחרי כן ויסעו בני ישראל
 ויחנו במרה ויתן אל בני ישראל חוקים ומשפטים במקום ההוא
 במרה ויע" את בני ישראל ללכת ככל דרכיו ולעבוד אותו ויסעו
 מברה ויבאו אלימה ובאלים שרתים עשדה ענות מים ושבתים
 תמרים ויחנו שם בני ישראל על המים ויסעו מאילים ויבאו אל
 מדבר סין בחמשה עשר יום לחדשה שני לצאתם ממצרים
 בעת

בעת ההיא נתן יי ארת המן אל בני ישראל לאכול וימטר יי אל בני
 ישראל להם מן השמים יום יום: ויאכלו בני ישראל את המן ארבע ע
 שנה כל ימי היותם במדבר עד בואם ארצה כנען לרשתה: ויסע
 ממדבר סן ויחנו באלושי: ויסעו מאלושי חנו ברפד ס: ויהי
 בהיות בני ישראל ברפידים ויבא עליהם עמלק בן אל פו בן עשו
 אחי יצפו למלחמה עב ישראל: ויביא אתו אלף ושמונים רבוב
 איש קוסמים ובעלי אוב ויערוך מלחמה עם ישראל ברפידים:
 וילחמו בישראל מלחמה רבה וחזקה ונתן יי ארת עמלק יארת עמו
 ביד משה ובני ישראל וביד יהושע בן נון האפרתי משרת משה:
 ויכו בני ישראל את עמלק ואת עמו לפי חרב אך מלחמה הזקה
 היתה המלחמה ההיא על בני ישראל: ויאמר יי אל משה בר טוב
 לך את הרבר הזה זכרון בספר ושמת ביד יהושע בן נון משרתך:
 וצוית את בני ישראל לאמר בבואכם ארצה כנען מחה המחה ארת
 זכר עמלק מתחת השמים: ויעש בן משה ויקח הספר ויכתוב עליו
 את הדברים האלה לאמר: זכור את אשר עשה לך עמלק בדרך
 ביצאתכם ממצרים: אשר קרך בדרך ויזנב בך כל הנחשלים אחרך
 ואתה עיף ויגע ולא ירא אלהים: והיה בהנחת יי אלהיך לך מכל
 אויבך מסביב בארץ אשר יי אלהיך נתן לך נחלה לרשתה חמדה
 את זכר עמלק מתחת השמים לא תשכח: והיה המלך אשר יחמול
 על עמלק ועל זכרו ועל זרעו אנכי אדרוש מעמו ודהכרתיו אורנו
 מקרב עמיו: ויכתוב משה את כל הדברים האלה בספר ויצוה את
 בני ישראל על כל הדברים האלה: ויסעו בני ישראל מרפד ס
 ויהנו במדבר סני בחדש השלישי לצאתם ממצרים: בעת ההיא
 בארעואל המדיני חותן משה עם צפורה בתו ושני בניה כי שמע את
 נפלאות יי אשר עשה לישראל אשר העיל אותם מיד מצרים: ויבוא
 יהרואל משה אל המדבר אשר הוא חונה שהה האלהים: ויצא
 משה לקראת חותנו בכבוד גדול וכל ישראל עמו: וישב יהרו ובניו

בקרב ישראל ימים רבים וידעיתרו את יי מהיום ההוא והלאה: ויהי
 בחדש השלישי לצאת בני ישראל ממצרים בששת ימים בו וירגז יי
 אל ישראל את עשרת הדברים בהר סיני: וישמעו כל ישראל את
 כל הדברים האלה וישמחו כל ישראל מאד ביי ביום ההוא: וישכן
 כבוד יי על הר סיני ויקרא אל משה ויבא משה בהר הענין ויעל אל
 ההר: ויהי משה בהר ארבעים יום וארבעים לילה לחם לא אכל
 ומים לא שתה וילגדהו יי חקים ומשפטים להורות את בני ישראל:
 ויכתוב יי את עשרת הדברים אשר צוה את בני ישראל על שני לוחות
 אבנים לתתם אל משה לצוות את בני ישראל: ויהי כקץ ארבעים
 יום וארבעים לילה ככלות יי לדבר אל משה בהר סיני ויתן אל משה
 את לוחות האבן כתובים באצבע אלהים: ובני ישראל ראו כי בושש
 משה לדדת מן ההר ויקהלועל אהרן לאמר האיש משה לא ידענו
 מה היה לו: עתה קום עשה לנו אלהים אשר ילכו לפנינו ולא חמת:
 ויידא אהרן מהעם מאד ויצו ויביאו לו זהב ויעשהו עגל מסכה אל
 העם: ויאמר יי אל משה טרם רדתו מן ההר לך רד כי שחת עמך
 אשר הוצאת ממצרים: כי עשו להם עגל מסכה וישתחוו לו ועתה
 הניתה לי ואכלם מן הארץ כי עם קשה עורף הוא: ויחל משה את
 פניו ויתפלל אל יי בעד העם על אודות העגל אשר עשו: ויח
 אחריכן משה מן ההר ובידו שני לוחות האבן אשר נתן לו אלהים
 ליצוות את ישראל: ויהי כאשר קרב משה אל המחנה וירא את
 העגל אשר עשו העם ויחר אף משה וישכר את הלוחות תחת ההר:
 ויבא משה אל המחנה ויקח את העגל וישרפהו בגש ויטחן עז
 אשר דק ויזר על המים וישק את ישראל: ויומותו מן העם איש בחרב
 דעהו בשלשת אלפי איש אשר עשו את העגל: ויהי מסחרת ואכזר
 משה אל העם אעלה אל יי אולי אנפרדה בעד חטאתכם אשר
 חטאתם לי: ויעל משה עוד אל יי וישב עם יי ארב זיום וארבעים
 לילה: ויהי משה מבקש את יי בעד בני ישראל את בעים היום
 ישמע

וישמעו אל תפלת משה ויעתר לו בעד ישראל: אודבר אל
 משה לפסול שני לוחות אבנים להעלותם אל יל כתוב עליהם את
 עשרת הדברים: ויעשכן משה וירד ויפסול שני לוחות ויעל אל הר
 סיני אל יי ויכתוב י על הלוחות את עשרת הדברים: וישב עוד משה
 עם יי ארבעים יום וארבעים לילה וילמדו יי עוד חוקים ומשפטים
 אל ישראל: ויצוהו יי אל בני ישראל לעשות ליי משכן לשכן שמו
 בתוכם ויראהו יי את תבנית המשכן ואת תבנית כל כליו: ויהי כקץ
 הארבעים יום וירד משה מן ההר ושני לוחות בידו: ויבוא משה
 אל בני ישראל וידבר אליהם את כל דברי יי: וילמד להם תורות
 חוקים ומשפטים אשר צוהו יי: ויגד משה אל בני ישראל את דבר
 יי לעשות לו משכן לשכון בתוך בני ישראל: וישמח העם שמרה
 גדולה עד מאד על כל הטובה אשר דבר יי אליהם ביד משה ויאמרו
 כל אשר דבר יי אליך בן נעשה: ויקומו כל העם כאיש אחד
 ויחנכו אל משכן יי ויביאו כל איש ואיש את תרוכתו למלאכת
 המשכן ולכל עבודתו: ויביאו כל בני ישראל איש איש מכל הנמצא
 בידו למלאכת משכן יי זהב וכסף ונחשת וכל דבר אשר יעשה
 במשכן: ויבאו כל החכמים העושים במלאכה ויעשו את משכן
 יי ככל אשר צוה יי איש איש ממלאכתו אשר המה עושים: ויעשו
 כל חנם לבאת המשכן ואת כל כליו וכל בלי עבודת מלאכת
 הקדש באשר צוה יי את משה: וחכל כל עבודת משכן אהל
 סועד מקץ חמשה חדשים ויעשו בני ישראל ככל אשר צוה יי את
 משה: ויביאו את המשכן אל משה ואת כל כליו כמראה אשר
 הראה יי את משה בן עשו בני ישראל: וירא משה את המלאכה
 והנה עשו אותה באשר צוה יי אותה ויברך אותם משה:

ספר ויקרא

ויהי

בחדש השנים עשר בעשרים ושלשה בחדש ויקח
משה את אהרן ואת בניו וילבישם את הכהנים ומשת
אותם ויעש להם כאשר צוה" אתו : ויקרב משה את כל הקרבנות
כאשר צוה" אותו ביום ההוא : ואחרי כן לקח משה את אהרן
ואת בניו ויאמר אליהם פתח אהל מועד תשבו שבעת ימים ולא
תצאו בו כן צויתו : ויעש אהרן ובניו את כל אשר צוה" ביד משה
וישבו פתח אהל מועד שבעת ימים : ויהי ביום השמיני בחדש
לחדש הראשון בשנה השנית לצאת בני ישראל ממצרים ויקם
משה את המשכן ויקם משה את כל כלי אהל מועד וכל כלי
המשכן ויעש ככל אשר צוה" אותו : ויקרא משה אל אהרן
ועל בניו ויקריבו את העולה ואת החטאת להם ולבני ישראל
כאשר צוה" את משה : ביום ההוא לקחו שני בני אהרן נדב ואביהו
אשר זרה ויקריבו לפני" אשר לא צוה אותם נצא אש מלפני" ותאל
אותם וימותו לפני" ביום ההוא : אז החלו נשיאי בני ישראל ביום
ההוא ביום כלות משה להקים את המשכן להקריב את קרבנותיה
לפני" לחנוכת המזבח : ויקריבו את קרבנותיהם נשיא אחד ליום
נשיא אחד ליום שנים עשר יום : ויהיו כל הקרבנות אשר הקריבו
איש איש ביום קערת כסף אהת מאה ושלשים משקל זה מודק
אחד כסף שבעים שקל בשקל הקדש שניהם מלאים סולת בלולח
בשמן למנחה : כף אחת עשרה זהב משקלה מלאה קמחה : פו
אחד בן בקר איל אחד כבש אחד בן שנתו לעולה : ושעור עינים
אחד להטאת : ולזבח השלמים בקר שנים אילס תמשה עמודים
חמשה בבשים בני שנה חמשה : כבה יעשו יום יום שנים עשר
נש אישראל איש איש יומו : ויהי אחרי כן ביום שלשה עשר לחדש
ועי כמשה את בני ישראל לעשות הפסח : ויעשו בני ישראל את
הפסח

הנפסח במועדו: בארבעה עשר יום לחדש כאשר צוה יי את משה
 בן עשו בני ישראל: ובחדש השני באחד לחדש דבר יי אל משה
 לאמר: שאו את ראש כל זכר לבני ישראל מבן עשרים שנה ומעלה
 אתה ואהרן אחיך ושנים עשר נשיאי ישראל: ויעש בן משה ויבא
 אהרן ושנים עשר נשיאי ישראל ויפקדו את בני ישראל במדבר סיני:
 ויהיו כל פקודי בני ישראל לבית אבותם מבן עשרים שנה ומעלה ישש
 מאות אלף ושלישת אלפים וחמש מאות וחמשים: ובני לוי לא התפקדו
 בתוך בני ישראל אחיהם: ומספר כל זכר לבני ישראל מבן הדיש
 ומעלה שנים ועשרים אלף ושלושה ושבעים ומאתים: ופקודי בני לוי
 מבן חדש ומעלה שנים ועשרים אלף: ויתן משה את הכהנים ואת
 הלויים איש איש על עבודתו ועל משאול לעבוד את מושבן אהל מועד
 כאשר צוה יי את משה: ובעשרים יום לחדש נעלה הענן מעל משכן
 העדות: בעת ההיא נסעו בני ישראל למסעיהם ממדבר סיני וילכו
 דרך שלשת ימים וישכון הענן במדבר פארן שש ימים חזרה אף יי בישראל
 כי הכעיסו את יי בשאלם ממנו בשר לאכול: וישמע יי בקולם ויתן
 להם בשר ויאכלוהו הדיש ימים: ואחריו בן חזרה אף יי בהסוּך בהם
 נכה רבה ויקברו שמה במקום ההוא: ויקראו בני ישראל אל הכקום
 ההוא קברות התאווה כי שם קברו את העם המתאוס בשר: ויסעו
 מקברות התאווה ויחנו בחצרות אשר במדבר פארן: ויהי בהיות בני
 ישראל בחצרות ויחר אף יי במרים על אודות משה ותהי מרי מצורעת
 כשלה: ותסגר מהוץ למחנה שבעת ימים עד האספה מצרעתה:
 ואחר נסעו בני ישראל בחצרות ויחנו בקצה מדבר פארן: בעת ההיא
 דבר יי אל משה לישלח שנים עשר אנשים איש מבני ישראל איש אחד
 לשבט ללכת לתור את ארץ כנען: וישלח אותם משה שנים עשר
 איש וילכו ארצה כנען לרגל הולחקה והיה תורו את כל הארץ ממדב
 סין עד רחוב לבוא חמת: ויבואו א בשה ואל אהרן מקץ ארבעים יום
 וישבו אות דבר באש היתה עם לבבם ויצאו עשרת האנשי דבה על

הארץ אשר תרו אותה אל בני ישראל לאמר טוב לנו שוב מצרי
מלכת אל הארץ הזאת כי ארץ אוכלת יושביה היא ויהושע בן נון
וכלב בן יפונה היו מן התרים את הארץ אמרו טובה הארץ כמד
מאד אם חפץ בנוי והביא אותנו אל הארץ ההיא ונתנה לנו כי
ארץ זבת חלב ודבש היא ולא שמעו אליהם בני ישראל וישבש
אל דברי עשרת האנשים אשר הוציאו דברה על הארץ וישמעו
את תלונות בני ישראל ויקצוף וישבע לאמר אם יראה איש מן
הדור הרע הזה את הארץ מבין עשרים שנה ומעלה כי אם כלב בן
יפונה ויהושע בן נון אם לא במדבר הזה יתמו הדור הרע הזה ובניה
הם יבואו אל הארץ והם ירשוה ויחר אף בישרא ויניעם במדבר
ארבעים שנה עד הוס כל הדור הרע אשר לא מלאו אהרי יי וישב
העם במדבר פארן ימים רבים ואחר נסעו המדברה דרך ים סוף
בעת ההיא לקח קרח בן יצהר בן קהת בן לוי אנשים רבים מבני ישראל
ויקומו וייעו על משה ועל אהרן ועל כל העדה ויחר אף בהם
ותפתח הארץ את פיה ותבלע אותם ואת בתיהם ואת כל אשר להם
ואת כל האדם אשר לקרח ויהי אחרי כן ויסב אלהים את העם
דרך ההשעיר ימים רבים כעת היא אמר אל משה אל תחנן
מלחמה בבני עשו כי לא אתן לכם מאתם עד מדרך קף הגלגל
ירשה לעשו נתתי את הר שעיר על כן נלחמו בני עשו בבני שעיר
כימים הראשונים ויתן את בני שעיר ביד בני עשו וישמרום
מפניהם וישבותחתם עד היום הזה על כן אמר אל בני ישראל אל
אל תלחמו עם בני עשו אהיכם כי אין לכם מארצם מאומה אבל
תשברו נאתם בכסף ואכלתם וגם מים תכרו מאתם בכסף
ושתיתם ועשו בני ישראל כדבר יי וילכו בני ישראל במדבר
הסב את דרך הר שעיר ימים רבים ולא נגעו את בני עשו וילכו בדרך
ההוא תשע עשרה שנה ויהי בעת ההיא וימת לטיאנוס מלך
בני בתים בשנה ארבעים וחמש למלכו היא שנת ארבע עשרה שנה
לציאת

לצאת בני ישראל ממצרים: ויקברו אותו בהיכלו אשר בנה לו
 בארץ כתיס וימלוך תחתיו אביאנום שלשי ושמונה שנה: ובני ישראל
 עברו את גבול בני עשו בימים ההם מקץ תשע עשרה שנה ויבנאו
 ויעברו מדרך מדבר מואב: ויאמר יאל משה אל תצראת מואב
 תלחם בם כילא אתן לכם מארצם: ויעברו בני ישראל את דרך מדבר
 מואב תשע עשרה שנה ולחום לא הלחמו בם: ויהי בשנת שלשים
 ושש שנה לצאת בני ישראל ממצרי' וי' את לב סיחון מלך האמורי:
 ויערוך מלחמה ויצא להלחם את בני מואב: וישלה סיחון מלאכים
 אל בעור בן יניס בן בלעם יועץ מלך מצרים ואל בלעם בנו לקלל
 את מואב למען תנתן ביד סיחון: וילכו מלאכי סיחון ויביאו את בעור
 בן יניס ואת בלעם בנו מפתור ארם נהרים: ויבואו בעור ובלעם בנו
 עיר סיחון ויקללו את מואב ואת מלכם בעיני סיחון מלך האמורי:
 וסיחון יצא עם כל חילו וילך אל מואב וילחם בם וכניעם ויתנם י'
 בידו: ויהרוג סיחון את מלך מואב: ויקח סיחון את כל ערי מואב
 במלחמה וגם את חשבון לקח מהם כי חשבון מערי מואב היא:
 וישם סיחון את שריו ואת גדוליו בחשבון ותהי חשבון לסיחון בימים
 ההם: על כן יאמרו עליה המושלים בעור ובלעם בנו כדברים האלה
 לאמר: בואו חשבון תבנה ותכונן עיר סיחון: אוילך מואב אבדת
 עם כמו שהנה כתובה על ספר תורת האלהים: ויהי כאשר נצח
 סיחון ארת מואב וישם שומרים בערים אשר לקח מאת מואב: ובני
 מואב נפלו הרבה במלחמה ביד סיחון וישב מהם שבי גדול בנים
 ובנות: ויהרוג מלכם ויפן סיחון וישב לו אל ארצו: ויתן סיחון מתנות
 רבות ומנות כסף וזהב אל בעור ואל בלעם בנו וישלהם וילכו ארם
 נהרים אל מקימם ואל ארצם: בעת ההיא עברו כל בני ישראל מדרך
 מדבר מואב וישבו ויסובו את מדבר אדום: ויבאו כל העדה מדבר
 צין בחדש הראשון בשנת הארבע ללצאתם ממצרים: וישבו שם בני
 ישראל בקדש מדבר סין והמת שם מרים ותקבר שם: בעת ההיא שלח

משה מלאכים אל הדר מלך אדום לאמר: כה אמר אלהים
 אעברה נא בארץ לא נעבור בשדה ובכרם לא נשתה כי נאר דרך
 המלך נלך. ויאמר אליו אדום לא תעבור כי יצא אדום לקראת בני
 ישראל בעם כבוד: וימאנו בנינו עשו נתון ארת בני ישראל לעבוד
 בארצם ויטי ישראל מעליו ולא נלחמו בבני עשו: כי לפני זה צוה
 ייאת בני ישראל לאמר לא תלחמו את בני עשו על כן נטה ישראל
 מעליו ולא נלחמו אתם: ויסעו בני ישראל מעל בני עשו מקדש
 ויבואו בל העדה הר הר: בעת ההיא דבר ייאל משה אמר אל
 אהרן אחיך יאסף שם כי לא יבוא אל הארץ אשר נתתי לבני ישראל:
 ועל אהרן כדבר ייאל הר הר ויבת שם נשנת הארבעים בחודש
 החמישי באחד לחודש: ואהרן בן מאת שנה ועשרים ושלש שנים
 במורהו כהר הר: וישמע הכנעני מלך ערד וישב הנגב כי באת
 ישראל דרך האתרים ויערוך את חילו להלחם בישראל: ויראו בני
 ישראל מאד מפניו כי חיל גדול וכבד מאד לו: ויהגול לבני ישראל
 לשוב מצרימה: וישבו בני ישראל לאחוריהם כמהלך שלשת
 ימים עד מוסרות בני יעקן כי יראו להם מאד מפני מלך ערד: ולא
 יכלו בני ישראל ללכת לשוב אל מקומם וישבו בבני יעקן שלשים
 יום: והיו בראות בני לוי כי לא אבו בני ישראל לשוב ויקנאו אל
 ויקימו וילחמו את ישראל אחיהם: ויהרגו מהם עשר רבוי שיכום
 בחוקה אל מקומם הר הר: והיו בשובם ומלך ערד עודנו עורך
 צבאו למלחמה לקראת ישראל: ודר ישראל נדר לאמר אם נתון
 תתן את העם הזה בידי והחרמתי את עריהם: וישמע יי בקול ישראל
 והתן את הכנעני בידם ויחרם אתהם ואת עריהם וקרא שם הבקום
 חרמה: ויסעו בני ישראל מהר הר ויחנו באוכות: ויסעו מאוכות
 ויחנו בעיי העברים כנבול מואב: וישלח בני ישראל אל מואב
 לאמר נעברה נא בארץ עד מקומי: ולא אבו בני מואב נתון את
 ישראל עבוד בארצם כי יראו בני מואב מאד: פן יעשו להם בני
 ישראל

יְהוָה אֱלֹהֵינוּ אֵל אֲשֶׁר עָשָׂה לָהֶם סִיחּוֹן מֶלֶךְ דּוֹדֵי אֲמֹרֵינוּ אֲשֶׁר לָקַח אֶרֶץ אֲרָצִים וַיְהִי דוֹגְמָתָם רַבִּים׃ עַל כֵּן לָמַדְנָהּ נִתְּנָה מִנְּאֻב אֶת יִשְׂרָאֵל עֲבוֹר בְּאֲרָצוֹ וַיִּי צוּרָה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר לְבַלְתִּי הִלְחֵב בְּמִינְיָתָב וַיִּשְׂרָאֵל מֵעַל מִוֹאֵב׃ וַיִּסְעוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל מִנְּבוֹר מִוֹאֵב וַיָּבִיאוּ בְּעֵבֶר אֲרִנוֹן בְּנִבּוֹל מִוֹאֵב בֵּין מִוֹאֵב וּבֵין הָאֲמֹרִי׃ וַיַּחֲנוּ בְּנִבּוֹל סִיחּוֹן מֶלֶךְ הָאֲמֹרִי כַּמְדָּבָר קְדֵמוֹת׃ וַיִּשְׁלַחוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל מַלְאָכִים אֶל סִיחּוֹן מֶלֶךְ הָאֲמֹרִי לֵאמֹר׃ נִעְבְּדֶנּוּ נָא בְּאֲרָצְךָ לֹא נִטָּה בִּישְׁדֵּה וּבְכִרְס לֹא נִשְׁהֶה מִי בְּאֵר דּוֹדְהַמְכָךְ נִלְךָ עַד עֲבַרְנוּ אֶת גְּבוּלֶיךָ׃ וְלֹא נִתַּן סִיחּוֹן אֶת יִשְׂרָאֵל עֲבוֹר וַיִּקְבוּץ סִיחּוֹן אֶת כָּל עַם הָאֲמֹרִי וַיֵּצֵא הַמֶּלֶךְ לִקְרֹאת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּלְהֶם בְּיִשְׂרָאֵל יִהְיֶה וַיִּתֵּן יְיָ אֶת סִיחּוֹן מֶלֶךְ הָאֲמֹרִי בְיַד יִשְׂרָאֵל וַיִּךְ יִשְׂרָאֵל אֶת כָּל עַם סִיחּוֹן לְפִי חֶרֶב וַיִּנְקֹם אֶת נַקְמַת מִוֹאֵב׃ וַיִּרְשׁוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת אֶרֶץ סִיחּוֹן מִאֲרִנוֹן עַד יַבּוֹק עַד בְּנֵי עַמּוֹן וַיִּקְחוּ אֶת כָּל שְׂרָרֵי הָעָרִים׃ וַיִּקַּח יִשְׂרָאֵל אֶת כָּל הָעָרִים הָאֵלֶּה וַיֵּשֶׁב יִשְׂרָאֵל בְּבֵל עֵוִי הָאֲמֹרִי׃ וַיֹּאמְרוּ כָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְהִלָּחֵם אֶת בְּנֵי עַמּוֹן לִקְהַת אֶת כָּל אֲרָצוֹת גַּם הַמָּה׃ וַיֹּאמֶר יְיָ אֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אַל תִּצְרֶנּוּ אֶת בְּנֵי עַמּוֹן וְאֵל תִּתְּנֶנּוּ בְּסַמְלַחְמָה כִּי לֹא אֶהְיֶה לָכֶם בְּאֲרָצוֹת מִוֹאֵב׃ וַיִּשְׁמְעוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת דְּבַר יְיָ וְלֹא נִלְחָמוּ אֶת בְּנֵי עַמּוֹן׃ וַיִּפְּנוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּעֲלוּ דֶרֶךְ הַבְּשָׁן אֶרֶץ עֹג מֶלֶךְ הַבְּשָׁן׃ וַיֵּצֵא עֹג מֶלֶךְ הַבְּשָׁן לִקְרֹאת יִשְׂרָאֵל לְמַלְחָמָה וַעֲמֹו אֲנִישֵׁי הָרֶבֶח גְּבוּרֵי הַיָּוֵד חֹזְקָה מְאֹד כַּעַם הָאֲמֹרִי׃ וַעֲוֹן מֶלֶךְ הַבְּשָׁן אִישׁ גְּבוּר חֵיל כֹּאֵד וַנְּעָרִיץ בְּנוֹ גְּבוּר מְאֹד וַיִּתֵּן גְּבוּר מַטְוִי וַיֹּאמֶר עֹג בְּלִבּוֹ הִנֵּה כָּל מַחְנֵה יִשְׂרָאֵל מֵהַלֶּךְ שְׁלֹשׁ פְּרָסָאוֹת עֵתָה אֲמִיתֶם כֹּאחַת בְּלֹא הָרֶב וּבְלֹא הַנִּית׃ וַיַּעַל עֹג הָרָה יִהְיֶה וַיִּקַּח מִשָּׁם אֶבְנֵי אַחַת גְּדוּלָה אֲרָכָה שְׁלֹשׁ פְּרָסָאוֹת וַיִּשֶׁם אוֹתָהּ עַל רֹאשׁוֹ וַיֹּאמֶר לְהַשְׁלִיכָה עַל מַחְנֵה בְנֵי יִשְׂרָאֵל לְהַמִּירָת אֶת כָּל יִשְׂרָאֵל בְּאֶבֶן הַהִיא׃ וַיָּבֹאוּ מֵלֶאֱדָן וַיִּנְקֹב אֶת הָאֶבֶן הַהִיא מֵעַל רֹאשׁוֹ עֹג וַתִּרְדּוּ הָאֶבֶן בְּצוּאָר עֹג וַיִּפֹּל עֹג לְאֶרֶץ כְּבוֹד יִרְדָּה

האבן כצוארו: בעת ההיא אמר יי אל בני ישראל אל תיראו ממנו
 כי בידכם נתתי אותו ואת כל עמו ואת כל ארצו ועשיתם לו כעשיתם
 עשיתם לסיחון: וירד אליו משה עם מתי מספר מבני ישראל אל יד
 משה את עוג במטהו אלו קרסולי רגליו וימתהו: ואחרי כן רדפו
 בני ישראל את בני עוג ואת כל עמו ויכוסם עד בלתי השאיר
 להם שריד: ואחרי כן שלח משה מבני ישראל לרגל את יעורכי
 יעוד היתה קריה עליה מאד: וילכו המרגלים יעור וירגלו אותה
 ויבטחה המרגלים ביי וילחמוהם כאנשי יעור: וילכדו האנשים
 והם את יעור ואת בנותיה ויתנהווי בידם ויורישו את האמורי אשר
 שם: ויקחו בני ישראל את ארץ שני מלכי האמורי ששים עיר אשר
 בעבר הירדן מנחל ארנון עד הר חרמון: ויסעו בני ישראל ויבאו
 בערבות מואב אשר מעבר לירדן ויריחו: וישמעו בני מואב את כל
 הרעה אשר עשו בני ישראל אל שני מלכי האמורי אל סיחון ואל
 עוג ויראו כל אנשי מואב מפני בני ישראל מאד: ויאמרו זקני מואב
 הנה שני מלכי האמורי סיחון ועוג החזקים מכל מלכי הארץ לא
 עמדו בפני בני ישראל ואיך נעמדו בפניהם אנחנו: הלא שלח
 שלחו אלינו מרס זה לעבור מארצנו לדרך ולא עזבנו אותם עתה
 ושובו עלינו כחרבם הקשה והשמידו אותנו את אשר ממנו סיחון:
 ויקץ מואב מפני בני ישראל ויראו מאד מהם ויתיעצו מה לעשות
 אל בני ישראל: ויאמרו זקני מואב ויקחו איש מאנשיהם את בלק
 בן צפור המואבי ומליכוהו עליהם בערת ההיא ובלק איש חכם
 מאד: ויקומו זקני מואב וישלחו אל בני מדן לעשות אתם שלום:
 כי מלחמה גדולה ושנאה היתה בין מואב ובין מדן בימים ההם:
 מימי הודד בן בדר מלך אדום המכה את מדן בשדה מואב עד
 הימים ההם: וישלחו בני מואב אל בני מדן ויעשו אתם שלום
 ויבאו זקני מדן ארץ מואב: לשלום בני מדן: ויתיעצו זקני מואב
 וזקני מדן מה לעשות להם להציל את נפשם מישראל: ויאמרו כל
 בני

וַיֹּאמֶר אֱלֹהֵי מִדְיָן עַתָּה יִלְחַכּוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶתְכֶם כִּי בִיבֹרְחֵנוּ
כִּלְחֻדְךָ הַשּׁוֹר אֶת יִרְקֵה הַשְּׂדֵה כִּי כֹזֵאת נִכְזָאת עָשׂוּ לִשְׁנֵי מַלְכֵינוּ
הָאֲמֹרִי הַחֹזְקִים מִמֶּנּוּ וַיֹּאמְרוּ זְקֵנֵי מִדְיָן אֱלֹמוֹאֵב שָׁמְעֵנוּ כִּי בַעַת
אֲשֶׁר נִלְחַם אֶתְכֶם סִיחֹן מֶלֶךְ הָאֲמֹרִי וַיִּגְבֵּר יָדוֹ עֲלֵיכֶם וַיִּקַּח אֶת
אֶרְצְכֶם כִּי שִׁלַּח אֶל בַּעֲוֹר בֶּן יָנִיס וְאֵל בִּלְעָם בְּנוֹ מֵאֲרָם נְהָרִים
וַיָּבֹאוּ וַיִּקְלְלוּ אֶתְכֶם עַל כֵּן גְּבַרְהֵיךְ סִיחֹן בְּכֶם וַיִּלְכֹּד אֶת אֶרְצְכֶם
וְעַתָּה שִׁלַּחוּ נֹאנֶם אֶתְכֶם אֶל בִּלְעָם בְּנוֹ כִּי הִנֵּה עֹודֵנוּ בְּאֶרְצוֹ וְנִתְחַם
לֹא שָׂכְרוּ וַיָּבֹאוּ וַיִּקְלַל אֶת כָּל הָעָם אֲשֶׁר יֵרָאֵת מִפְּנֵיהֶם וַיִּשְׁמְעוּ
זְקֵנֵי מֹואָב אֶת הַדְּבָר הַזֶּה וַיִּשְׁבּוּ בְעֵינֵיהֶם לְשַׁלּוּחַ אֶל בִּלְעָם בֶּן בַּעֲוֹר
וַיִּשְׁלַח בִּלְק בֶּן צְפֹר מֶלֶךְ מֹואָב מֵלֵאכִים אֶל בִּלְעָם לֵאמֹר הִנֵּה
עָם יֵצֵא מִמִּצְרַיִם הִנֵּה כִסָּה אֶת כָּל הָאָרֶץ וְהוּא יוֹשֵׁב מִמּוֹלֵי וְעַתָּה
לֵכָה נֹא אֲרַדְהָ לִּיאֹתוֹ כִּי עֲצוּס הוּא מִמֶּנּוּ אֲוֹלִי אוֹכֵל לֶהֱלֵחֶם בּוֹ
וְנִרְשָׁתוֹ כִּי שָׁמַעְתִּי אֶת אֲשֶׁר תִּבְרַךְ מִבּוֹרְךָ וְאֲשֶׁר תֹּאדוּר יֹאדוּ וַיִּלְכוּ
מֵלֵאכֵי בִלְק אֶל בִּלְעָם וַיָּבִיאוּ אֶת בִּלְעָם לִקְלַל אֶת הָעָם לֶהֱלַחֶם
אֶת מֹואָב וַיָּבֹאוּ בִלְעָם אֶל בִּלְק לִקְלַל אֶת יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר יֵלֵךְ
בִּלְעָם לֹא תֹאדוּר אֶת הָעָם כִּי בְרוּךְ הוּא וַיִּסַּח בִּלְק אֶת בִּלְעָם
לִקְלַל אֶת יִשְׂרָאֵל יוֹס וְיֹס וְלֹא שָׁמַע בִּלְעָם אֶל בִּלְק מִפְּנֵי דְבַר יֵאֵשֶׁר
דְּבַר אֵל בִּלְעָם וַיִּרְא בִלְק כִּי לֹא אָבָה בִלְעָם אֶל דְּבָרוֹ וַיִּקַּם וַיִּרְדֵּךְ
אֶל מִקְוֵמוֹ וְגַם בִּלְעָם שָׁב אֶל אֶרְצוֹ וַיִּלְךְ מִשֶׁם מִדִּינָה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל
נִסְעוּ מֵעַרְבֹת מֹואָב וַיַּחֲנוּ עַל הַיַּרְדֵּן מִבֵּית הַיְשִׁימוֹת עַד אֲבֵל הַשֶּׁטִּי
בְּקִצֵּה עַרְבֹת מֹואָב וַיְהִי בַשַּׁבָּת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּנַחַל הַשֶּׁטִּי וַיַּחֲלוּ
לְזִנוּת אֶל בְּנוֹת מֹואָב וַיִּגְשׁוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל לִפְנֵי מֹואָב וּבְנֵי מֹואָב
תִּקְעוּ אֶהְלִיחֶם נֹגֵד מִחֲנֵה בְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּירָאוּ בְנֵי מֹואָב מִפְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וַיִּקְחוּ בְנֵי מֹואָב אֶת כָּל בְּנוֹתֵיהֶם וְכָל נְשֵׁיהֶם הַיּוֹפֹת תָּאֵר וְטוֹבוֹרַת
הַמְּרָאָה וַיִּלְבְּשׁוּ אֹתָם כִּסְפוֹ וְזָהָב וּבְגָדִים יְקִירִים וַיּוֹשִׁיבוּ בְנֵי מֹואָב
אֶת הַנְּשִׁים הַהֵנּוּ פֶתַח אֶהְלִיחֶם לְמַעַן רֹאוּת אֹתָם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּפְנוּ
אֲלֵיהֶן וְלֹא יִלְחַמוּ אֶת מֹואָב וַיַּעֲשׂוּ כָל בְּנֵי מֹואָב אֶת הַדְּבָר הַזֶּה

אל בני ישראל השיבו איש את בתו ואיש את אשתו פתח אהלו:

וכל בני ישראל ראו את מעשה בני מואב ויפנו בני ישראל אל בנות מואב ויתאו להן וילכו אליהן: ויהי בבוא העברי אל פתח האהל מואב ויראה את בת מואב ויחמוד אותה בלבו וידבר עמה פתח האהל את אשר יחפוץ: ויהי בדברים ויבוא אליהם כל אנשי האהל וידברו אל העברי כדברים האלה: הלא אתם ידעתם כי אחים אנחנו כלנו ויחד בני לוט ובני אברם אחיו ולמה לא תשבו אתנו ולמה לא תאבלו את לחמנו ואת זבחינו: ויהי כי ידבועליו בני מואב בדבריהם והסיתו אותו בחלקת דבריהם והושיבוהו האהלה וטבחו לו וזבחי לו וואכל מזבחם ומלחמם: ויתגלו יין וישתהו וישכרוהו וישיבו לפניו נערה יפרה ועשה ברה כרצונו כי לא ידע כי שרתה יין הרבה וכגה יעשו בני מואב לישראל במקום ההוא בנהל השמים: ויחד אף יישראל על הדבר הזה וישלח בהם מגפה וימותו מישראל ארבעה ושרים אלף איש: והנה איש אחד מבני שמעון וכדי בן סלוא שמו ויקרב את המדינית את כזבי בת צור מלך מדין לעיני כל בני ישראל: וירא פגחם בן אלעזר בן אהרן הכהן את הדבר הזה וזה אשר עשה זמרי: ויקח רומח ויקס וילך אחריהם וידקור את שניהם ויהרגם ותעצר המגפה מעל בני ישראל: בעת ההוא אהרן המגפה ויאמר אל משה ואל אלעזר בן אהרן הכהן לאמר ישאו את ראש כל עדת בני ישראל מבין עשרים שנה ומעלה כל ויציא צבא: ופקדו משה ואלעזר את בני ישראל למשפחותיהם ויהיו פקודי כל ישראל שבע מאות אלף ושבע מאות ושלשים: ופקודי בני לוי מבין חדש ומעלה שלשה ועשרים אלף: ובאלה לא היה איש מפקדו משה ואהרן אשר פקדו במדבר סיני: כי אמר יי להם כות ימותו במדב וימותו כלם ולא נותר מהם איש כי אם כלב בן יפונה והושע בן נון: ויהי אחר כך ויאמר יי אל משה אמור אל בני ישראל לנקום מאת מדין את נקמת אהיהם בני ישראל: ועש כן משה ויתכחחו בני

כי יצא ישראל ממצרים וישבו בני ישראל אל משה ואל אהרן לומר לנו משה ואלהינו

ויצאו בני ישראל על מדין ויהרגו בחרב וישבו בני ישראל את נשי מדין ואת כל עם בן בעור הרגו בחרב ואת כל בהמתם ואת כל אשר להם ויקחו את כל השלל ואת כל המלקוח ויביאו אותו אל משה ואל לעזר אל ערבות מואב ויצאו משה ואלעזר וכל נש אי העדה לקראתם בשמחה ויחצו את כל שלל מדין אל ישראל ויקחו כל בני ישראל משלל מדין וינקמו בני ישראל ממדין את נקמת אחיהם בני ישראל

ספר אלה הדברים

בעת

ההיא אמר יי אל משה הנ קרבו ימיד למות קה לך את יהושע בן נון משרתך והתיצבתם באהל מועד ויצונו ועש משחכן וידע יי באהל בעמוד ענן ויעמוד עמוד הענן על פתח האהל ויצו את יהושע בן נון ויאמר לו חזק ואמץ כי אתה תביא את בני ישראל אל הארץ אשר נשבעתי להם ואנכי אהיה עמך ויאמר משה אל יהושע חזק ואמץ כי אתה תנחיל את הארץ אל בני ישראל ויי יהיה עמך לא ירפך ולא יעזבך אל תירא ואל תחת ויקרא משה אל כל ישראל ויאמר להם אתם ראיתם את כל הטובה אשר עשה לכם יי אלהיכם במדבר ועתה שמרו לכם את כל דברי התורה הזאת ולכו בדרך יי אלהיכם אל תסורו מכל הדרך אשר צוה יי אתכם ימין ושמאל וילמד משה את בני ישראל חקים ומשפטים ותורות לעשות בארץ כאשר צוהו וילמד את דוד ואת תורותיהם אלהם כתובים על ספר תורת האלהים אשר נתן אל בני ישראל ביד משה ויכל משה לצוות את בני ישראל ויאמר יי אליו לאמר עלי אל הר העברים וטות שם והאסף אל עמך כאשר נאסף ארזן אחיך ויעל משה כאשר צוהו ויטת שם בארץ מואב על פי יי בשנת הארבעים לצאת בני ישראל מארץ

מַעֲרִים: וַיִּכְבְּדוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת מֹשֶׁה בְּעֶרְבֹת מִזְבַּח שְׁלֹשִׁים יוֹם
וַיִּתְּמוּ יָמָיו כִּבְיָאֵבֶל מֹשֶׁה:

ספר יהושע

וַיְהִי אַחֲרֵי מוֹת מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר יְיָ אֱלֹהֵי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן נֹון לֵאמֹר: קוּם
עֲבֹד אֶת הַיְרֵדָן אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר נָתַתִּי לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל
וְהִנְחַלְתָּ לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הָאָרֶץ: כָּל מְקוֹם אֲשֶׁר הִדְרֹךְ כַּף רַגְלֶיךָ
בּוֹלֵכִים יִהְיֶה מִהַמְדָּבָר וְהַלְבֵּן הַזֶּה עַד הַנְּהַר הַגָּדוֹל נְהַר פְּרַת יִהְיֶה
נִבְלָכֶם: לֹא יִתְיַצֵּב אִישׁ לִפְנֶיךָ כֹּל יָמֶיךָ כִּי אֲשֶׁר הָיִיתִי עִם מֹשֶׁה
אֵתִּיהָ עִמָּךְ: רַק חֶזֶק וְאִמְץ לְשִׁמּוֹד אֶת כָּל הַתּוֹרָה אֲשֶׁר צִוָּךְ מֹשֶׁה
אֶל תִּסּוֹד מִן הַיְרֵדָן יָמִין וּשְׂמָאל לְמַעַן רַתְּשִׁיכֶם בְּכָל אֲשֶׁר תֵּלֵךְ:
וַיִּצֹו יְהוֹשֻׁעַ אֶת שׁוֹטְרֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר עֲבְרוּ בַמַּחֲנֶה וַצִּוּ אֶת הָעָם
לֵאמֹר: הִכִּינוּ לָכֶם צֹדָה כִּי בְעוֹד שְׁלֹשַׁת יָמִים אַתֶּם עוֹבְרִים אֶת
הַיְרֵדָן לְרֶשֶׁת אֶת הָאָרֶץ: וַיַּעֲשׂוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּצְווּ אֶת הָעָם
וַיַּעֲשׂוּ כְכֹל אֲשֶׁר צִוָּה יְהוֹשֻׁעַ: וַיִּשְׁלַח יְהוֹשֻׁעַ שְׁנַיִם אַנְשִׁים לְרַגְלֵי אֶת
אָרֶץ יְרִיחוֹ וַיִּלְכוּ וַיִּרְגְּלוּ הָאֲנָשִׁים אֶת יְרִיחוֹ: וַיָּבֹאוּ מִקֶּץ שִׁבְעַת
יָמִים אֶל יְהוֹשֻׁעַ הַמַּחֲנֶה וַיֹּאמְרוּ לוֹ כִּי נִתְּנָה בְיַדְנוּ אֶת כָּל הָאָרֶץ וְכִי
נִסּוּנוּ כָּל יוֹשְׁבֵיהָ מִפְּנֵינוּ: וַהֲיָאֲחֲרֵי כֵן וַיִּשְׁכַּם יְהוֹשֻׁעַ בְּבֹקֶר וּכְלֵל
יִשְׂרָאֵל עִמּוֹ וַיִּסְעוּ מִהַשָּׁמַיִם: וַיַּעֲבֹר יְהוֹשֻׁעַ אֶת הַיְרֵדָן וְכָל יִשְׂרָאֵל
עִמּוֹ וַיְהוֹשֻׁעַ בֶּן שְׁמוֹנִים וּשְׁתַּיִם שָׁנָה בְּעָבְרוֹ עִם יִשְׂרָאֵל בַּיְרֵדָן וַעֲלֵה
הָעָם מִהַיְרֵדָן בְּעָשׂוֹר לְחֹדֶשׁ הָרֵאשִׁון וַיְהִנוּ בְּנִלְגַל בְּקִצְרָה מִחַח
יְרִיחוֹ: וַיַּעֲשׂוּ בְנֵי שֵׁהָאֵל אֶת הַפֶּסַח בְּנִלְגַל בְּעֶרְבֹת יְרִיחוֹ בְּאַרְבַּעָה
עָשָׂר לְחֹדֶשׁ כִּכְתוּב בַּתּוֹרָה מֹשֶׁה: וַיִּשְׁבֹּר הַמֶּן כַּעַת הַהִיא
מִמַּחֲרַת הַפֶּסַח וְלֹא הָיָה עוֹד לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל מִן וַיֹּאכְלוּ כֶּתֹבֹת
אָרֶץ כְּנָעַן: וַיְרִיחוּ סוּגְרָת וּמְסוּגְרָת מִפְּנֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֵין יָדָהּ וְאֵין
כֹּא: וַהֲיָ בְיוֹם הַחֹדֶשׁ הַשֵּׁנִי בְּאַחַד לְחֹדֶשׁ וַיֹּאמֶר יְיָ אֱלֹהֵי יְהוֹשֻׁעַ
קוּם הִתְנַתֵּתִי בַיְדֶיךָ אֶת יְרִיחוֹ וְאֶת מְלָכָהּ וְאֶת כָּל עַמָּהּ: וַסְּבֹתָם
אֵת

את העיר כל אנשי המלחמה יום יום פעם אחת ברה תעשה ששירת
 ימים והכהנים יתקעו בשופרות: והיה בשמעכם את קול השופר
 יריעו כל העם תרועה גדולה ונפלה חומת העיר תחתי והעלו כל
 העם איש נגדו: ויעשו יהושע כן ככל אשר צוהו: ויהי ביום
 השביעי ויסבו את העיר שבע פעמים והכהנים יתקעו בשופרות:
 ויהי בשביעית ויאמר יהושע אל העם הריעו כי נתן יי בידנו את כל
 העיר: אך חרס ל"י תהיה העיר היאוכל אשר בה ואתם שמרו
 מן החרס פן תשימו את מחנה ישראל לחרס ועברתם אותו:
 וכל כסף וזהב ונחשת וברזל קדש ל"י הוא ואוצר ייבוא: ויתקעו
 העם בשופרות ויריעו תרועה גדולה ויפלו חומות יריחו ויעל כל
 העם איש נגדו וילכדו את העיר: ויחרימו את כל אשר ברה כאיש
 עד אשר מנער ועד זקן שור ושה וחמור לפי חרב: וכל העיר
 שרפו באש רק כל כלי הבכסף והזהב והנחשת והברזל
 נתנו אוצר יי: וישבע יהושע בעת ההיא לאמר ארור האיש אשר
 יבנה את יריחו בבכורו ייסדנה ובצעירו יציב דלתיה: ועכן בן כרמי
 בן זבדי בן זרח בן יהודה מעל בחרס ויקח מן החרס ויהביא באהלו
 ויחר אף יי בישראל: ויהי אחרי כן בשוב בני ישראל משרוף את
 יריחו וישלח יהושע אנשים לרגל גם את העי להלחם בה: ויעלו
 האנשים וירגלו את העי להלחם בה: ויעלו האנשים וירגלו את
 העי וישבו ויאמרו אל יהושע אל יעל עמך כל העם אל העי רק
 בשלשת אפים איש יעלו ויכו את העי כי מעט אנשים הם: ויעש
 כן יהושע ויעלו עמו מבני ישראל שלשת אפים איש וילחמו עב אנשי
 העי: וחכבו המלחמה על ישראל ויכו אנשי העי מישראל שלשים
 וששה איש וינסו בני ישראל לפני אנשי העי: וירא יהושע את
 הדבר הזה ויקרע שמלותיו ויפול על פניו ארצה לפני יי ה"י ויקני
 ישראל ויעלו עפר על ראשם: ויאמר יהושע אהה יי למה העברת
 את העם הזה את הירדן מרה ואומר אהה אשר הפך ישראל עורף

ונספגו לי והכביתו את שמתי ויאמר יאל ויהושוע למה אדרת
 נפל על פניך קום לך בחטא ישראל יקחו מן החרם לא אוסף
 להיות עמכם אם לא ישמרו את החרם מקרבם ויקס יהושוע ויאסף
 את העם ויקרב את האודים כדבר ייחלם שבט יהודה וילכד עמ
 בן כרמי ויאמר יהושוע אל עבד הגה נאל בנימה עשת ויאמר עמ
 האתי בשלל אדרת שנער טובה ומאתים שקלים כסף ולשון הזהב
 חמשים שקלים משקליו ואחמדם ואקחם והגם בתוך הארץ
 טמונים בארץ וישלח יהושוע אנשים וילכו ויקחו מן הארץ עמ
 וביאו אותם אל יהושוע ויקח יהושוע את עבד ואת הכלים האלה
 ואת בניו ואת בנותיו ואת כל אשר לו ויעל אותם עמק עבדו וישוף
 אותם יהושוע שם באש וירגמו כל ישראל את עמק באבנים ויקחו
 עליו גלאבים על כן קרא למקום ההוא עמק עמק וישב מחרון
 אפי ואחריו קרב יהושוע אל העו וילתם בה ויאמר יאל יהושוע
 אל תירא ואל תחת הנת נתתי בידך את העו ואת מלכה זאת עמו
 ועשת להם כאשר עשית ליריתו ולמלכה דק של להוזהם היתה
 תכוז לבם שים לך אורב לעד מאחריה ויעש יהושוע כדברו
 ויבחר מכל עם המלחמה שלשים אלף גבורי חיל וישלחם וארבו
 לעיר ויצאו איתם לאמר בראיתכם אותנו ננוס לפני אנשי העיר
 בערמה וירדפו אחרינו תקומו מה מארב ולכדתם את העיר ויעשו
 כן וילחם יהושוע ויצאו אנשי העיר לקראת ישראל והם לא ידעו
 ביאורבים להם מאחרי העיר ויגיעו יהושוע וכל ישראל לפניהם
 וינסו ודרך המדבר בערמתו ויעקו אנשי העיר לכל העמאשד בעיר
 לרדוף אחרי ישראל ויצאו וינתקו מן העיר לאנשאר אחד ויעזבו את
 העיר פתחה וירדפו אחרי ישראל וכל האורבים קמו ממקומם
 וימהרו ויבאו לער וילכדוהו וציתו אותה באש ויפנו אנשי העיר
 אחרים והגה עלה עשן העיר השמימה ולא היה בהם ידים לנס
 הנה

ויהי כענין שיהיה עלי ישראל בתוך אלה מוח ואלה מוח
 ויפואותם עד בלתי משאחלהם שחדדו ויתפשו בני ישראל את
 מלוש מלך העי חירימיא ואותו אל יהושוע ויתלהו יהושוע על העץ
 וימתו וישבו בני ישראל אל העד אחרי שרפס אותה ויכו את כל
 אשר בה לפי חרב ויהי מספר כל הנופלים כאנשי העי כאיש ועד
 אשה שנים עשר אלף והקבהמה ושלל הערים בזו להם כדבר
 יי אלי יהושוע וישמעו כל המלכים אשר בעבר הירדן כל מלכי
 הכנעני את כל הרעה אשר עשו בני ישראל ליריחו ולעי וירתקבו
 יחד להלחם את ישראל אך יושבי גבעון יראו להם מאד מפני
 ישראל להלחם אתם פן ימותו ויעשו בערמה ויבואו אל יהושוע
 ואל כל ישראל ויאמרו אליהם מארץ רחוקה באנו עתה כרתו לנו
 ברית ויערימו יושבי גבעון על בני ישראל וכרתו להם בני ישראל
 ברית ויעשו להם שלום וישבעו להם נשיא העדה והיה זה
 וידעו כל ישראל כי קרובים הם אליהם ויבקרבו דם יושבים אך לא
 חמיתום בני ישראל כי נשבעו להם ביי וירחו חוטבי עצים ושואבי
 מים ויאמרו אליהם יהושוע למה רמיתוני לעשות לנו הרבר הזה
 ויענוהו לאמר כי הונד לעבדיך את כל אשר עשיתם לכל מלכי
 האמורי ונירא מאד לנפשותינו ונעש הרבר הזה ויתנם יהושוע
 ביום ההוא לכל ישראל לחטוב להם עצים ולשאוב להם מים
 ויחלקם לכל שבטי ישראל לעבדים והיה בשמוע אדוני צדק מלך
 ירושלם את כל אשר עשו בני ישראל ליריחו ולעי וישלח אל חוהם
 מלך חברון ואל פראם מלך ירמות ואל יפיע מלך לכיש ואל רביר
 מלך עגלון לאמר עלו אתי ועזרוני ונכה את בני ישראל ואת יושבי
 גבעון אשר השליכו את בני ישראל ויאספו ויעלו חמשת מלכי
 האמורי עם כל מחניהם עם רב מאד כהול אשר על שפת הים
 ויבאו ויחנו כל המלכים דהאלה על גבעון ויחלו להלחם ביושבי
 גבעון וישלחו כל אנשי גבעון אל יהושוע לאמר עלה אלינו

מַהֲרָה וְהוֹשִׁיעֵנו כִּי נִקְבְּצוּ עָלֵינוּ כָּל מַלְכֵי הָאֲמוּרִי לְהַלְחֵם בָּנוּ
 וְיַעַל יְהוֹשֻׁעַ וְכָל עַם הַמִּלְחָמָה מִן הַגִּלְגָּל וַיָּבֹא אֵלֵיהֶם יְהוֹשֻׁעַ
 פָּתְאוּם וַיִּכֶה אֶת חֲמֹשֶׁת הַמְּלָכִים הָהֵם מִכָּה רַבָּה וַיְהוּמָס׃ לִפְנֵי
 בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיְכֹסֶם מַכָּה גְדוֹלָה בְּנִבְעוֹן וַיִּרְדְּפוּם דְּרָךְ מַעֲלֵה כִּיֹּר
 חוֹדֹן עַד מַקְדָּה וַיִּנּוֹסוּ מִפְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיְהִי בְנוֹסָם וַיִּשְׁלַךְ יְיָ עֲלֵיהֶם
 אֲבָנֵי בַרָד מִן הַשָּׁמַיִם וַיָּמוּתוּ מֵהֶם רַבִּים מֵאֲשֶׁר הָרְגוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃
 וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל רָדְפוּ אַחֲרֵיהֶם וַיְכֹסֶם עוֹד בְּדֶרֶךְ הַלֹּךְ וְהַכּוֹת אוֹתָם׃
 וַיְהִי כִּהְכוּתָם אוֹתָם וְהָיוּ נֹמְדִים לְעָרֹב׃ וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ לְעֵינֵי כָל
 הָעָם שֶׁמֶשׁ כִּנְבָעוֹן דָּוָם וַיִּרַח בְּעַמְקֵי אֵילָן עַד יָקוּם גְּוֵי אוֹיְבָיו׃ וַיִּשְׁמַע
 יְיָ בְּקוֹל יְהוֹשֻׁעַ וַיְדוּם הַשֶּׁמֶשׁ בַּחֲצִי הַשָּׁמַיִם וַיַּעֲמֹד שְׁלֹשִׁים וְשֵׁשׁ
 עֵתִים וְגַם יָרַח עֲמַד וְלֹא אָפָּן לְכּוֹא כְּיוֹס תַּמִּים׃ וְלֹא הָיָה כְּיוֹס הַרְוֵא
 לִפְנֵינוּ וְלֹא אַחֲרֵינוּ לְשִׁמּוֹעַ יְיָ בְּקוֹל אִישׁ כִּי יִנְלַחֵם לָהֶם לְיִשְׂרָאֵל׃

א

יְדַבֵּר יְהוֹשֻׁעַ אֶת הַשִּׁירָה הַזֹּאת כְּיוֹס תַּת יְיָ אֶת הָאֲמוּרִי לִפְנֵי
 יְהוֹשֻׁעַ וּלְפָנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיֹּאמֶר לְעֵינֵי כָל יִשְׂרָאֵל רַבּוֹת עֲשִׂית
 אַתָּה יְיָ פְעֻלַת גְּדוֹלוֹת מִי כַּמּוֹךְ שִׁפְתַי יִזְמְרוּ לְשִׁמְךָ׃ חֲסֵדוֹ וּמִצְדָּתוֹ
 מִשְׁגָּבֵי שֵׁר חֲדָשׁ אֲשִׁירָה לָךְ בְּתוֹדֶיךָ אוֹמְרָה אַתָּה עוֹן יִשׁוּעָתְךָ׃ כָּל
 מַלְכֵי אֶרֶץ יוֹדוּךָ סֵלָה רוֹחֲנֵי תָבַל לָךְ יִזְמְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּרְנְנוּ בִישׁוּעָתְךָ׃
 יִשְׁירוּ וַיִּזְמְרוּ גְבוּרָתְךָ׃ עֲלֶיךָ כִּטְחָנוּ יְיָ אֲמַרְנוּ אַתָּה אֱלֹהֵינוּ כִּי הָיִית
 לָנוּ לְמַחֲסֵה לְמַגְדָּל עוֹן מִפְּנֵי אוֹיְבָנוּ׃ אֲלֶיךָ זָעַקְנוּ וְלֹא בּוֹשָׁנוּ כִּי
 בִטְחָנוּ וְנִמְלַטְנוּ בִישׁוּעָתְךָ אֵלֶיךָ שִׁמְעַת קוֹלָנוּ׃ הִצַּלְתָּ מִחַרְבַּב נַפְשֵׁנוּ
 הִרְאִיתָ לָנוּ הַסְדִּיק נָתַתָּ לָנוּ יִשׁוּעָתְךָ שִׁמְחַת לָבָנוּ בְּגְבוּרָתְךָ׃ יִצְאֹת
 לִישׁוּעָ לָנוּ גְּאֻלַת בּוֹרֵעַ אֶת עַמְד עֵינָנוּ מִשָּׁמַי קִדְשָׁךְ מִרַבְּכוֹת עַם
 הַיֹּשְׁעָנוּ׃ שֶׁמֶשׁ וַיִּרַח בּוֹכּוֹל עַמְדוֹ וַיִּרְעַמּוֹד כֹּאפֶךָ אֶל צוּרֵינוּ
 וַתִּצֹּן אֱלִימוֹ מִשִּׁפְטֶיךָ׃ כָּל רוֹחֵי אֶרֶץ עַמְדוֹ מַלְכֵינוּ נִקְבְּצוּ יַחַד
 מִפְּנֶיךָ לֹא נִעַן אֶל מַלְחָמוֹתֶיךָ חֲפָצוּ׃ קָמַת אֱלִימוֹ כֹּאפֶךָ וַיִּחַדּוּ
 עֲלֵימוֹ זָעַמְךָ אֲבָדָהּ בְּהַרְוֹןךָ וְהַצְמִיתָהּ כְּהַחֲתֶךָ׃ הַמּוֹנִים מִפְּחָדְךָ
 מָטוּ מִמְּלֹכוֹת מְרוֹנוֹךְ מִחֲצַת מַלְכִים כְּיוֹס אַפֶּךָ׃ שִׁפְכַת עֲלֵימוֹ זָעַמְךָ
 חָרָךְ

מן אפך השיגמו השבת עלימו אונם ותצמיתם ברעתם: שרת
 פרשו בה נפלו ברשת טמנו נלכדה רגלם: כצאת ידך לכל אויבך
 אשר אמרו בחרבם ירשו ארץ כזרועם שבנו עיר: מלאת פניהם
 קלון הגעת לארץ קרנותם: ותכה לימו בחמתך ותאבדו מפניך:
 כגזה ארץ ותרעש מקול רעמך עליהם לא השכרת ממות נפשם
 סזיתם לשאול הגעת: הרדפתו בסערתך כליתו בסופתך גת
 לשמיהם ברד נפלו במהמורות כל יקומו: נבלתם כסוחה הורחה
 בקרב חוצות הושלכה: ספותמו מפניך הושעת עמך בגבורתך:
 על כן כד ישיש לכנות גיל נפשנו בישועתך: לשוננו תספר גבורתך
 נטירה ונומרה בנפלאותיך: כי הושעתנו מצרנו מלאתנו מקמינו
 אבדתם מפנינו ותהדפס תחת רגלינו: כן יאבדו כל אויבך יורשעים
 כמוץ ידוף רוח ואהביך כעץ עלימים שתולים: וישב יהושע וכל
 ישראל עמו אל המחנה הגלגלה אחרי הכות את כל המלכים עד
 בלתי השאיר להם שריד: וחמשת המלכים נסו לכדום ברגלם
 מהמלחמה ויתחבאו במערה ויבקשם יהושע בתוך המלחמה ולא
 מצאם: ויוגד ליהושע אחריכך לאמר נמצאו המלכים והנסו נחבאים
 במערה: ויאמר יהושע הפקידו אנשים על פי המערה לשמרם פן
 יצאו להם ויעשו כן בני ישראל: ויכל יהושע לרכוח את האמורי
 ויצו ויצאו את חמשת המלכים מהמערה: ויקרא יהושע אל כל
 ישראל ויאמר אל קציני המלחמה שימו את רגליכם על צווארי
 המלכים האלה ואל תיראו ואל תערצו: ויעשו כן כל קציני
 המלחמה וישימו איש רגלו על צוארי המלכים האלה ויאמר יהושע
 סה יעשה ילכל אויביכם: ויצו יהושע אחריכך ויהרגו את המלכים
 השליכו אותם אל המערה וישימו אבנים גדולות אל פי המערה:

וידך יהושע אחרי כן וכל העם אשר אתו אל מקדה ביום ההוא ויכה
 אותה לפי חרב: ויחרם את הנפש ואת כל אשר בה ויעש לה
 למלכה ולעמה כאשר עשה לירחו: ויעבור משם אל לבנה וילהם

בהיותה יבדו: זכה יהושע לפי חרב ואת כל מנפש אשר בן
ויעש להולמלכה באשר עשה לעיר יהודה: ומשם עבר לכישור
להלחם בה ויעל הודם מלך נזר לעזור את אנש' ביש ויכהו יהושע
ואת עמו עד בלתי השאיר לו שריד: וילכו יהושע את כל כישואת
כל עמה ויעש לה בכל אשר עשה ללכנה: ויעבורו יהושע משם
עגלונה וילכדה גם הוא ויד אותה ואת כל עמה לפי חרב: משם
עבר חברונה וילחם בה וילכדה ויחרב אותה: וישב משם וכל ישי
עמו דבירה וילחם בה ויכה אותה לפי חרב: ויחרם את בני הי
אשר בה לאה שאר שריד ויעש להולמלכה באשר עשה לירדן
ויכה יהושע את כל מלכי האמורי אשר מקדש ברגע ועד עזה וילכד
את ארצם פעם אחת כי יגלחם לישראל: וישב יהושע וכל ישראל
עמו אל המחנה הגלגלה: בעת ההיא בשמוע בין מלך חצור אמר
כל אשר עשה יהושע לכל מלכי האמורי וישלח בין ילדיו
מלך מדין ואל לבן מלך שמרון ואל יפעיל מלך אכשף ואל כל
מלכי האמורי לאמר: בואו מהרה אלנו ועזרונו ונכה את בני
ישראל גרם יבואו עלינו ועשורנו באשר עשו ליתר מלכי האמות
וישמעו כל המלכים האלה אל דברי יובב מלך חצור ויצאו הם וסו
מחניהם שבע עשרה מלכים ועמם עמרב כחול אשר על שפת ר
וסוס ורכב מאד אשר אין להם מספר: ויבואו ויחננו יחד ע
מיכרום ויועדו להלחם עם ישראל: ויאמר אל יהושע אל תי
מיהם כי בעת מחר אתן את כלם חללים לפניכם את סוסיהם העק
וא: מרכבותיהם תשרוף באש: ויבואו יהושע וכל אנשי המלחמה
עליהם פתאום ויכו בהם ופלו בהם ויתנם ביד בני ישראל: וירחם
בני ישראל את כל המלכים האלה ואת מחניהם ויכוס ויכרתם
בלתי השאיר להם שריד ויעש להם יהושע כבאשר דבר אליו: ויש
וישב יהושע ובעת ההיא אל חצור ויכה בחרב: ואת הנפש אשר ב
ההר סו שרפה באש: ויעבורו יהושע מחצור אל שמרון ויכה

ויחרם

וחרם אותה: ומשם עבר אל אכשף ויעש לה כאשר עשה לשכרון:
 ויעבד משם אל עדולם ויך את כל העם אשר ברח ויעש לעדולם
 כאשר עשה לאכשף ולשכרון: ויעבד משם אל כל ערי המלכים
 אשר הבה ויכה את כל העם אשר נשאר בהן ויהדום אתהן: אך
 שללם ובהמתם בחזו להם בני ישראל וכל האדם הבו לא החיו כל
 נשמה: כאשר צוה יי את משה בן עשה יהושע וכל ישראל אל לא
 הפילו דבר: ויבוי יהושע ובני ישראל את כל ארץ הכנעני כאשר
 צוה יי להם ויהרגו את כל מלכיהם שלשים ואחד מלכים וקחו בני
 ישראל את כל ארצם: מלכר ממלכות סיוחן ועוג אשר בעבר
 הירדן אשר הכה משה גם הם ערים רבים ויתנם משה לראובני ולגדי
 ולחצי שבט המנשי: ויהושע הבה את כל המלכים אשר מעבר הירדן
 ימה ויתנם לנחלה לתשעת המטות וחצי המטה: חמש שנים עשה
 יהושע את כל המלכים האלה מלחמה ויתן את עריהם לישראל
 והארץ שקטה מהמלחמה בכל ערי האמורי והכנענים: בעת ההיא
 בשנת חמש שנים לעבור בני ישראל את הירדן אחרי אשר שקטו בני
 ישראל ממלחמתם את הכנעני: ויקימו בעת ההיא מלחמות גדולות
 חזקות ועצמות בין אדום ובין בני כתיים ולחכו בני כתיים את אדום:
 ויצא אביאנוס מלך כתיים בשנה ההיא היא שנת שלשים ואחרת
 למלכו ויד חזקה עמו מנבדו בני כתיים וילך שעיר והוללהם את בני
 עשו: וישמע הוד מלך אדום את שומעו ויצא לקראתו בעם כבוד
 וביד חזקה ויערוך אתו מלחמה בשדה ארום: ותנבדו כתיים על
 בני עשו ויהרגו בני כתיים מבני עשו שנים: ועשרים אלף ויטו כל בני
 עשו לפניהם: וירדפו אחריהם בני כתיים וביקו את הוד מלך אדום
 רץ לפניו ויתפשוהו חיריבאו אותו אל אביאנוס מלך כתיים: ויצו
 אביאנוס ויהרגוהו וימת הוד מלך אדום בשנת ארבעים ושבתה
 שנה למלכו: וירדפו עוד בני כתיים את אדום ויכו בהם ככה רבה
 ויבנע אדום לפני בני כתיים: ויכישלו בני כתיים על אדום ויהי אדום

ספר יהושע

תחת יד בני כמים ויהיו לממלכה אחת מהיום ההוא והוא ולא
 יכפו עוד לשאת ראשם מימים ההם ותהי ממלכתם אחת עם בני
 כמים: וישם אביאנוס נציבים באדום והיו כל בני אדום עבדים לכם
 עובד לאביאנוס ויפן אביאנוס וישב אל ארצו כרת'מה והיה בשונו
 ויהרש את מלכותו ויבן לו היכל גדול ועצום למשב המלוכה
 ומלוך לבטח על בני כמים ועל אדום: כימים ההם כאשר הורישו
 בני ישראל את כל הבנעני והאמורי והחושע זקן בא בימים: ויאמר
 אל יהושע אתה זקנת באת בימים והארץ נשאר הרבה מאד
 לרשתה: ועתה חלק את כל הארץ בנחלה לתשעת השבטים
 וחצי שבט המנשי: ויקם יהושע ויעש כאשר דבר אליו וחלק את
 כל הארץ לשבטי ישראל ירשה ככחלקותם: רק לשבט הלוי לא
 נתן נחלה אשרי הוא נחלתו כאשר דבר יי ביד משה לו: ויתן יהושע
 את הר חברון לכלב בן יפונה שכנס אחר על אחיו כאשר דבר יי ביד
 משה: על כן היתה חברון לכלב בן יפונה ולבניה לנחלה עד היום
 הזה: וחלק יהושע את כל הארץ בגדל לכל ישראל לנחלה כאשר
 צוה יי אותה וחתו בני ישראל מעלתם ללויים ערים לשבת ומגרשיהם
 למקדיהם ולקניניהם: כאשר צוה יי את משה כן עשו בני ישראל וחלקו
 את הארץ בגדל בקרב למעט: וילכו לנחול את הארץ לגבולותיהם
 וחתו בני ישראל נחלה ליהושע בננו בתוכם: על פני נתנו לו את
 העד אשר שא את תמנת סרח ברר אפרים ויבנה את העיר וישב בהו
 אלה הנחלות אשר נתלו אל עוד הבקן ויהושע בננו וראשי אבות
 המסתו לבני ישראל בגדל בשילה לפני פתח ארזל מעד ויכלו
 מחלק את הארץ: ויתן יי ל' ישראל את כל הארץ וישו אותה כאשר
 דבר יי להם וכאשר נשבע יי לאבותיהם: וחת לבני ישראל מסביב
 מכל אויביהם ולא עמד בפניהם איש ויתן יי את כל אויביהם בידם:
 ולא נפל דבר אחד מכל הטוב אשר דבר יי אל בני ישראל הכל רקים
 יי: ויקרא יהושע אל כל בני ישראל ויברכם וינחם לעבד את ישראל

מי הושעו והניח להם מסביב וישבו בעריהם לבטח: והיו בימים
 ויהם וימת אביאנוס מלך כתיס בשנת שלשים ושמונה שנה למלכו
 ויהא שנה השביעית למלכו על אדום: ויקברו אותו בהיכלו אשר
 נה לו וימלך תחתיו לטינוס חכשים שנה: ויהי במלכו ויוצא צבא
 ד ויהם עם יושבי ברנטיא ובמניא בני אלישה בן יון ונבר
 יהם ויש מס לכס עובר: אז שמע בני פשע אדום מהתת יד בני
 יום וילך אליהם לטינוס ורך בהם ויבניעם וישיבם תחת יד בני כתיס
 י אדום לממלכה אחת את בני כתיס כל הימים: ימים רבים אין
 ד באדום ותתי כל ממלכתם את בני כתיס ואת מלכיהם: ויהי
 שנת עשרים ושש שנה לעבוד בני ישראל את הירדן היא שנת ששים
 ש שנים ליצאת בני ישראל מצרים: ויהו שוע בן נון זקן בא בימים
 מאה ושמונה שנה היה בימים הה: ויקרא יהושע לכל ישראל
 ניו ולשופטיו ולשומרו ואחריו אשר הניח יא כל ישראל מאויביה
 סביב ויאמר יהושע אל זקני ישראל ואל שופטיו הנה אנכי זקנתי
 ימי בימים ואתם ראיתם את אשר עשה י לכל הגוים אשר הודיש
 כם כיוי הוא הגלחם לכם: ועתה הזקן מאד לשמור ולעשות
 כל דברי תורת משה לבלתי סור ממנה ימין ושאל: ולבלתי
 בניים האלה אשר נשאר בארץ ובשם אלהים לא תזכרו:
 סביי אלהיכם הדבקו כאשר עשיתם עד היום הזה: ויצו יהושע
 בני ישראל מאד לעבוד את י כל ימיהם: ויאמרו כל ישראל את
 יהונו נעבוד כל ימינו אנחנו ובנינו ובנינו וזרענו עד עולם:
 ת יהושע כרית את העם כיום ההוא וישלח את בני ישראל
 איש לנחלתו ולעירו: והיו כימים ההם בשבת בני ישראל
 הם לבטח ויקברו את ארונות מטרת אבותיהם אשר העלו
 יסא ש בנחלת בניו: את שנים עשר בני יעקב קברו בני ישראל
 י אחוות בניו: ואלה שמות הערים אשר קברו בהם את ימים
 עשר

עשר בני יעקב אשר העלו בני ישראל ממצרים: ויקניו יצחק ורוב
 ואת גד בעבר הירדן ברומיא אשר נתן להם משה לבניהם: ואר
 שמעון ולוי קברו בעיר מנדא אשר נרחנה לבני שמעון והיו מגרש
 העיר לבני לוי: ואת יהודה קברו בעיר בביא נגד בית לחם: ואר
 עצמות יששכר ויכולן קברו אותם בעידון בחלק אשר נפל לבניהם
 ודן נקבר בעיר בניו באשתאיל: ואת נפתלי ואשר קברו אותם
 בקדשנפתלי איש איש במקומו אשר נתן לבניו: ואת עצמות יוס
 קברו בשכם בחלקת השדה אשר קנה יעקב מאת חמור והיו ל
 יוסף לנחלה: ואת בנימן קברו בירושלם נגד היבוסי אשר נתן ל
 בנימין: איש בעיר בניו קברו בני ישראל את אבותם: והימים
 שנתים ימים וימת יהושע בן נון בן מאה ועשר שנים: והימים א
 ששטי יהושע את ישראל עשרים שנה ושמונה שנים ועבוד ישר
 את ייכל ימי חייו ויתר דברי יהושע ומלחמותיו בכנעני וכל תוכנ
 אשר הוכיח את ישראל ואשר צום: ושמות הערים אשר ירש
 ישראל בימיו הנם כתובים על ספר דברי יהושע אל בני ישראל
 ספר מלחמות יי אשר כתב משה ויהושע ובני ישראל: ויקבה
 ישראל את יהושע בגבול נחלתו בתמנת סרח אשר נתן לו ב
 אפרים: ואלעזר בן אהרן מת בימיס ההם ויקברו אותו בגבול
 פנחס בנו אשר נתן לו בהר אפרים:

ספר שופטים

בעת ההיא אחר ימות יהושע ועוד בני הכנעני עוד כ
 ויאמרו כל ישראל להוריש: וישאלו בני ישראל ב
 מי יעלה לנו אל הפנעני בתחלה להלחם בו ויאמר יי יהודה
 ויאמרו בני יהודה אל בני שמעון עלו אתנו בגורלנו ונלחמה
 והלכנו גם אנחנו עמכם בגורלכם וילכו בני שמעון את בני
 ועלו בני יהודה וילחמו בכנעני ויתן יי ארת הכנעני ביד בני

יבום בבוק עשרת אלפים איש: וילחמו את אדוני בוק בבוק וינס
בניהם וירדפו אחריו ויהפשוהו ויקחוהו ויקצצו את בהונות דיו
הגליו: ויאמר אדוני בוק שבעים מלכים מקוצצים בהונות ידהם
הגליהם מלקטים תחת שולחני כאשר עשיתכן שלם לי אלרם
ויביאוהו וירושלם וימת שם: וילכו בני שמעון את בני יהודה ויכו את
הכנעני לפי חרב: ויהי את בני יהודה ויורשו את הדר: ויעלו בני
הספגס הם בית אל הוא לזו וייעמם: וירגלו בני יוסף את בית אל
ודא השומרים איש יוצא מן העיר: ויתפשוהו ויאמרו לו הראנונא
את מבוא העיר ועשינו עמך חסד: ויראם האיש ההוא את כבוא
עיר ויבואו בני יוסף ויכו את העיר לפי חרב: ואת האיש ואת
ששפחתו שלחו וילך אל החתים: ויבן עיר ויקרא שמה לזו: וישבו
כל ישראל בעריהם ויעבדו בני ישראל את ימי יהושע: וכל ימי
הזקנים אשר האריכו ימים אחרי יהושע אשר ראו את מעשהו
הגדול אשר עשה לישראל: וישפטו הזקנים את ישראל אחרי מות
יהושע שבע עשרה שנה: וילחמו כל הזקנים גם הם את מלחמות
ישראל ככנעני ויורשו את הכנעני מפני בני ישראל וישבו ישראל
בארצם: ויקם ארתבל הדבר אשר דבר לאברהם ליצחק וליעקב
את השבועה אשר נשבע לתת להם ולבניהם את ארץ הכנעני:
ותן לבני ישראל את כל ארץ כנען כאשר נשבע לאבותיהם וינח
להם מסכיב וישבו בני ישראל בכל עריהם לבטח:
בדוד לעולם אמן ואמן: חזקו ואמץ לבבכם כל המיחלים לוי:

תם:

אודה

ה' מאד בפני ובתוך רבים אהללנו כעל כל אשר במלכיה • ברכיה
 את ה' כל קרני את שם קדשו ימלא פי תהלתך ה' אלהים מי אנכי
 ביתי אשר זכיתני לבא על הלום לנגל זכו' הרפסת ספר הישר זה ערה יום הזה
 יד אים בער משולל וערום מכל כל בעיר אנכי ונבזה תולעת ולא אים מדוע מני
 חן בעיניך להכירני לבוא במגלת ספר כתוב עי' ירק כי חדרך גדול עלי טוב ה'
 וחבריו על כל מעשיו • על כן חורך בעמים ה' ולשמך הזמרה כי טוב הסרך מת
 עשתי יטבחוקך • ישתבח ויתרומ' ויהעל' ויהלל שמך על כל ברכה ותהלה אחז' אה
 כנח סלה ועד :

לבד

זה ראיתי להזכיר לפני הקורא בספר הזה כי עם היו' סלא הבאתי בהג'
 כל העניינים המובני מפסקי התורה לפי דברי הכפר הזה רק מכט' מוז'
 אחד מיני אף כאשר עיניך תחזינה מערי' כי גם אתה תגיל ותשמח כי תמצא יח'
 גם כן כמה וכמה עניינים על א' כמה וכמה • אבל אם בע' הזכה עוד וביח' ט'
 להרפסו סנית • אכ מעט הם • אזי בע' אוסיפה לך כהנה וכהנה טובה •
 ומכופלת • ואזי חפלה לאל חיי אף טוב וחסד ירדפוני כל ימי חיי ושבתו בבית
 לאורך ימים לחזות בנועם ה' ולבקר בהיכלו' כאם מעתיר עפר ואפר
 מתן הכעיר יוסף קטן :

Handwritten signature

Handwritten signature

הסכמת הרבנים יצו

בא

לפינו ח"מ החכם המלם כמה"ק מסך קטן כ"ו וחמ"ד לנו אלהים חמ"ד ירע
 וישראל הוא ירע כמה ערחות טרחות וכמה הובאות הובאות עד סה"צ
 לדי הספר המפורסם הלזה בעיר ליוורנ"ק יע"ה מקום מוסכי אשר סלחוני גא"צ **ש"ס**
 אג"ס פ"ס כאשר ספרתי בארצו בהקדמ' הספר הנו' ובכל זאת לא סקנתי ולא **מחזיק**
 עד שהבאתיו פה ויביאה יע"ה אל בית הרפ"ס בטלסולא רגברא ובהוצאה רבה ולא
 מן השם סיבא אחר ויבגם במחיצתי להסיג גבולי להרפיסו פעם אחרת סלא ברסותי
 או ברעותי בני במסך עשרה פנים ובראותינו כמה יגיעות יגע ארס הראשון החכם
 הגסגב הנ"ל עד שהביאו לאויר הרפ"ס לזכות את הרבים • לכן ברעות מעלת הסדיס
 אנו גמרים נח"ט על כל בר ישראל אשר ירפ"ס הספר הלזה הנק' ספר היסוד בס"ס זה
 או בס"ס אחר בלסון זה או בלסון אחר כולו או מקצתו או סיטפל בהרפסתו באמה
 אופן טבעול"ס בעיר הזאת או בעיר אחרת במסך זמן עשרה פנים רכופות מתחילות
 מיום התחלת הרפסתו פה ויביאה א"ס לא ברעות החכם הנ"ל או ברעות אמה מבינו
 ופומע לנו יסכ"ן כנוח וש"א"ן • והיה עלהו רעכ"ן • וכל אשר יעשה יבליח • יבא מחת"ס
 פה ויביאה יע"ה י"ב לתמוז סנת הספ"ה ליבירה •

שוב וככ"ן לעשות ככתוב עליון • והנני מסכי' לזכרון ולפני ה' לרצון יצחק גרסון •
 גם אני מסכים לכל הסתוב כי נכון הדבר בעיני אלהים וארס נא"ס הצעיר יוסף סאמ"צ"ה •

ככה יעשה לאי"ס • נא"ס נעצב וכעיר יהוד' אריה ממודינה •

גם אני מסכי' בגזירת הרבני' י"ב סמ"ע"ס בכמה"ק משה"ד מירינה ז"לה •

מסכים בכל עמחה לנבאטו •

סמ"ח"ל מסעוד •

מסכים בכל נחמיה סרוואל •

לי"ב לזכ"ג •

מסכים בכל משה מררי •

ותיה הסלמתו יוס"ה וא לחר"ס א"ב ופי' כי ח"ה' לנו סנת ספ"ה ברורה לפ"ק •

C O P I A

GLi Eccellentissimi Signori Capi dell' Eccelso Conf. di X. infra scritti, hauuta fede dalli Signori Reformatori del Studio di Padoua, per relatione à loro fatta dalli due di questo deputati, cioè dal R. Padre Inquisitor, & dal Citt. Secretario del Senato Aluise Querini, che nel libro intitolato Libro Retto, non vi è cosa contraria alla Santa fede Cattolica, Prencipi, ò buoni costumi, & esser degno di stampa, concedono licentia, che possi esser stampato in questa, & nelle altre Città del Serenis. Dominio, con licenza de publici Rappresentanti. Douendosi nel resto osseruar le parti in materia di Stampe.

Datum die 13. Iulij 1615.

D. Piero Lion
D. Marco Giustignan } Capi dell' Eccelso Conf. di X.
D. Antonio Nauagier }

Marc' Antonio Garzoni
Nod. Ducal.

1625. adi 18. Luglio.

Regist. nel Magistrato Eccellentiss. contra la Bialema.

Gio. Donini Sec.